T.C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

ESKİ TÜRK DİLİ BİLİM DALI

ÇAĞATAY DÖNEMİ KADIN ŞAİRLERİNDEN NADİRE BEGÜM'ÜN ŞİİRLERİ

(TRANSKRİPSİYONLU METİN-İNCELEME-DİZİN)

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Bibi Najla HASSANİ

BURSA - 2022

T.C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

ESKİ TÜRK DİLİ BİLİM DALI

ÇAĞATAY DÖNEMİ KADIN ŞAİRLERİNDEN NADİRE BEGÜM'ÜN ŞİİRLERİ

(TRANSKRİPSİYONLU METİN-İNCELEME-DİZİN)

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Bibi Najla HASSANİ

Danışman:

Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ

BURSA - 2022

ÖZET

Yazar adı soyadı	**Bibi Najla HASSANİ**
Üniversite	**Bursa Uludağ Üniversitesi**
Enstitü	**Sosyal Bilimler Enstitüsü**
Anabilim dalı	**Türk Dili ve Edebiyatı**
Bilim dalı	**Eski Türk Dili**
Tezin niteliği	**Yüksek Lisans**
Mezuniyet tarihi	**13/01/2022**
Tez danışmanı	**Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ**

ÇAĞATAY DÖNEMİ KADIN ŞAİRLERİNDEN NADİRE BEGÜM'ÜN ŞİİRLERİ (TRANSKRİPSİYONLU METİN - İNCELEME - DİZİN)

Çalışmanın amacı, Çağatay Devri'nin son döneminde yaşadığı bilinen Nadire Begüm'ün yazmış olduğu şiirlerin transkripsiyonlu yazı çevrimini yaparak bu şiirlere ait dil incelemesiyle şiirin yazıldığı dönemin dil özelliklerini dikkatlere sunmaktır.

Çalışma Giriş bölümü haricinde "Ses Bilgisi" ve "Kavramların İşaretlenmesi" ve "Kavram İlişkileri" olmak üzere üç ana bölümden oluşmaktadır. "Ses Bilgisi" bölümünde Nadire Begüm'ün yazdığı şiirlerde bulunan ünlü ve ünsüzlerin özellikleri incelenmeye çalışılmıştır. "Kavramların İşaretlenmesi" bölümünde ise şiirde bulunan kavram işaretleri ve bu kavramların nasıl işaretlendiği üzerinde durulmuştur. "Kavram İlişkileri"nde ise isim işletimi ve fiil işletimi ekleri incelenmiştir. Çalışmanın sonunda ise transkripsiyonlu metin ve dizin eklenmiştir.

Her başlığa en az bir tane örnek verilmek suretiyle yapılan çalışmanın Çağatay Türkçesi çalışmalarına katkı sunması amaçlanmaktadır.

Anahtar kelimeler: Çağatay Türkçesi, Nadire Begüm, Çağatay şiiri, ses bilgisi, şekil bilgisi.

ABSTRACT

Name & surname	**Bibi Najla HASSANİ**
University	**Bursa Uludağ University**
Institute	**Institute of Social Sciences**
Field	**Turkish Language and Literature**
Subfield	**Old Turkish Language**
Degree awarded	**Master**
Date of degree awarded	**13/01/2022**
Supervisor	**Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ**

POEMS OF NADIRE BEGUM, ONE OF THE WOMAN POETS OF THE CHAGATAI PERIOD (TRANSCRIBED TEXT-REVIEW-INDEX)

The aim of the study is to make a transcription of the poems written by Nadire Begüm, who is known to have lived in the last period of the Çağatay Era, and to present the language features of the period in which the poem was written, by analyzing the language of these poems.

Apart from the Introduction part, the study consists of three main parts, namely "Phonology" and "Marking Concepts" and "Concept Relations". In the "Sound Information" section, the features of the vowels and consonants in the poems written by Nadire Begüm were tried to be examined. In the section "Marking the Concepts", the concept signs in the poem and how these concepts are marked are emphasized. In "Concept Relationships", noun operation and verb operation suffixes were examined. At the end of the study, the transcripted text and index were added.

It is aimed that the study, which is done by giving at least one example for each title, will contribute to the studies of Chagatai Turkic.

Keywords: Chagatai Turkish, Nadire Begüm, Chagatai poetry, phonetics, morphology.

ÖN SÖZ

İnsan dili; insanlar arasında iletişimi sağlayan, milletlerin sahip oldukları kültürel kodların taşıyıcısı olan, kendi içinde belirli sisteme sahip bir varlıktır. Türk dili de kendine özgü sistematik yapısıyla yeni kavram işaretleri meydana getirirken anlamlı dil ögeleri (isimler, fiiller) ve görevli dil ögelerinden [ekler (ek+ekler, ek+edatlar), edatlar, bağlaçlar] faydalanır.

Çalışmada, Çağatay Türkçesi Devri'nin son döneminde yaşamış olan kadın şair Mahlarayım Nadire Begüm'ün şiirlerinin dil incelemesi yapılarak şiirlerin sözlüğü (dizini) hazırlanmıştır. Türk dilleri ailesinin Orta Asya grubuna mensup olan Çağatay Türkçesi, 15. yüzyılın başlarından 20. yüzyılın başına kadar Oğuzlar dışındaki tüm Müslüman Türkler tarafından ortak yazı dili olarak kullanılmış olan Türk yazı dilidir. Bu yazı dilinin günümüzdeki uzantısı Özbek Türkçesidir. Çağatay Türkçesinin gelişmesinde Harezm Türkçesinin ve Altın Ordu Kıpçak Türkçesinin, dolayısıyla da Karahanlı Türkçesinin edebî geleneğinin tesiri vardır.

Bu çalışmada, Afganistanlı kadın şairlerinden Dr. Şafika Yarkın tarafından hazırlanan *Nadire Begüm'ün Şiirleri* adlı eser esas alınmıştır. Arap, Latin ve Kiril harfli basımları mevcut olan kitabın Arap harfli basımı Latin harflerine çevrilmiştir.

Yüksek lisans öğrenimimde ve tez yazım sürecimde beni her anlamda destekleyen, değerli bilgileri ve deneyimleri ile benim yolumu aydınlatan kıymetli danışman hocam Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ'a sonsuz saygı ve teşekkürlerimi sunuyorum.Tez savunma jürimde yer alarak beni onurlandıran Prof. Dr. Hülya TAŞ'a ve Doç. Dr. Nurşat BİÇER'e; yüksek lisans eğitimim ve tez hazırlama sürecinde destek ve yardımlarını benden esirgemeyen Arş. Gör. Burcu KAYA ÇAKI'ya ve Arş. Gör. Dr. Kadriye HOCAOĞLU ALAGÖZ'e; değerli hocalarım Öğr. Gör. Nazmi ŞEN'e, Dicle TEBEROĞLU'na; dönem arkadaşlarım Fidan DOĞRU'ya; İsmail EMİRŞAH'a; Türkiye burslusu olarak yüksek lisans yapmama hak tanıyan Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığına; her zaman yanımda olduklarını hissettiren ve bana güvenen aileme canıgönülden teşekkürlerimi sunuyorum.

Bibi Najla HASSANİ

Bursa / 2022

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI....ii

ÖZET....vi

ABSTRACT....vii

ÖN SÖZ....viii

İÇİNDEKİLER....ix

KISALTMALAR....xv

DİL BİLGİSİYLE İLGİLİ İŞARETLER....xvi

GİRİŞ....1

1. ÇAĞATAY DÖNEMİ VE TÜRKÇESİ....1

2. NADİRE BEGÜM'ÜN YAŞADIĞI DÖNEM, HAYATI, SANATI VE ESERLERİ 7

BİRİNCİ BÖLÜM

SES BİLGİSİ

1. ÜNLÜLER....11

1.1. ARAPÇA VE FARSÇA KELİMELERDE ÜNLÜLER....11

1.2. KAPALI /é/ SESİ....12

1.3. KALINLIK – İNCELİK UYUMU....13

1.4. DÜZLÜK – YUVARLAKLIK UYUMU....13

1.5. ÜNLÜLERLE İLGİLİ TESPİT EDİLEN ÖZELLİKLER....14

1.5.1. Ünlü Değişimleri....14

1.5.2. Ünlü Düşmeleri....14

2. ÜNSÜZLER....14

2.1. ÜNSÜZLERLER İLGİLİ TESPİT EDİLEN ÖZELLİKLER....14

2.1.1. Ünsüz Uyumu....14

2.1.2. Ünsüz Türemesi 15
2.1.3. Ünsüz Düşmesi 15
2.1.4. Ünsüz Değişimi 15
2.1.5. Ünsüz Göçüşmesi 15
2.1.6 Hece Düşmesi 15

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMLARIN İŞARETLENMESİ

1. KAVRAMLARIN İŞARETLENMESİ 16
1.1. KÖK VEYA KÖKEN HÂLİNDEKİ KAVRAM İŞARETLERİ 16
1.2. GÖVDE HÂLİNDEKİ KAVRAM İŞARETLERİ 17
1.2.1. İsimden İsim Yapım Ekleriyle Türetilmiş Kavram İşaretleri 17
1. /+A/ 17
2. /+çA/ 17
3. /+GA/ 17
4. /+lık/ 18
5. /+GU/ 18
6. /+Duz/ 18
7. /+TIz/ 18
8. /+TI/ 18
1.2.2. İsimden Fiil Yapım Ekleriyle Türetilmiş Kavram İşaretleri 19
1. /+lA/ 19
2. /+rA/ 19
1.2.3. Fiilden İsim Yapım Ekleriyle Türetilmiş Kavram İşaretleri 19
1. /-K/ 19
2. /-ķu / 19

1.2.4. Fiilden Fiil Yapım Ekleriyle Türetilmiş Kavram İşaretleri 19
1. /-tür-/ 19
2. /-t-/ 20
3. /-TUr-/ 20
4. /-KIz-/ 20
5. /-Ar/ 20
2. SÖZCÜK VE SÖZCÜK GRUPLARI 21
2.1. ZAMİRLER / ADILLAR 21
2.1.1. Kişi Zamirleri 21
2.1.2. İşaret Gösterme Zamirleri 22
2.1.3. Soru Zamirleri 22
2.1.4. Dönüşlülük Zamirleri 22
2.2. SIFATLAR / ÖN ADLAR 23
2.2.1. Niteleme Sıfatları 23
2.2.2. İşaret Sıfatları 23
2.2.3. Sayı Sıfatları 24
2.2.3.1. Asıl sayı Sıfatları 24
2.2.3.2. Topluluk Sayıları 24
2.2.4. Soru Sıfatları 25
2.2.5. Belirsizlik Sıfatları 25
2.3. ZARFLAR / BELİRTEÇLER 26
2.3.1. Yer-Yön Zarfları 26
2.3.2. Zaman Zarfları 27
2.3.3. Azlık- Çokluk (Miktar) Zarfları 28
2.3.4. Durum Zarfları 28

2.3.5. Soru Zarfları 28

2.4. EDATLAR 29

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KAVRAM İLİŞKİLERİ

1. İSİM İŞLETİMİ 31

1.1. ÇOKLUK KATEGORİSİ 31

1.1.1. Morfolojik Yolla / Ekler Vasıtasıyla Çokluk Yapımı 31

1. /+lAr/ 31

2. /+°z/ 32

1.1.2. Kelime veya Kelime Grupları Vasıtasıyla (Sentaktik Usulle) Çokluk Yapma 32

1.2. İYELİK KATEGORİSİ 32

1.2.1. I. Teklik Şahıs İyelik Eki /+Im/ 32

1.2.2. II. Teklik Şahıs İyelik Eki /+Iñ/ 32

1.2.3. III. Teklik Şahıs İyelik Eki /+(s)I/ 33

1.2.4. I. Çokluk Şahıs İyelik Eki /+ImIz/ 33

1.2.5. II. Çokluk Şahıs İyelik Eki /+IñIz/ 33

1.2.6. III. Çokluk Şahıs İyelik Eki /+lArI/ 33

1.3. HÂL KATEGORİSİ 34

1.3.1. Yalın Hâl 35

1.3.2. Seslenme Hâli 35

1.3.3. Özne Hâli 36

1.3.4. İlgi Hâli 36

1.3.5. Bulunma Hâli 36

1. Yerde Bulunma Hâli 37

2. Zamanda Bulunma Hâli 37
1.3.6. Ayrılma Hâli 37
1.3.7. Yönelme Hâli 37
1.3.8. Nesne Hâli 38
1.3.9. Sebep Hâli 38
1.3.10. Nasıllık Hâli 38
1.3.11. Vasıta Hâli 39
1.3.12. Sınırlandırma Hâli 39
2. FİİL İŞLETİMİ 40
2.1. KİP EKLERİ 40
2.1.1. Bildirme Kipleri 40
1. Geniş Zaman Kipi /-°r/ 40
2. Görülen/Bilinen Geçmiş Zaman Kipi /-TI/ 41
3. Duyulan/Öğrenilen Geçmiş Zaman Kipi /-mIş/, /-Ip/, /-IpdUr/, /- IpdUrUr/ 42
3.1. /-mIş/ 42
3.2. /-Ip/ 42
3.3. /-IpdUr/ 43
4. Gelecek Zaman Kipi 43
1. /-(A)y/ 43
2. /-GAy/ 43
3. /-GU/ 44
5. Şimdiki Zaman Kipi 44
2.1.2. Tasarlama Kipleri 44
1. İstek Kipi 44
2. Emir Kipi 45

3. Dilek-Şart Kipi:.....45
4. Gereklilik Kipi 45
2.1.3. Birleşik Fiil Çekimi.....46
1. Hikâye 46
2. Rivayet 46
3. Şart 47
2.2. ŞAHIS EKLERİ.....47
2.2.1. I. Tekil Şahıs 47
2.2.2. II. Tekil Şahıs.....47
2.2.3. III. Tekil Şahıs 48
2.2.4. III. Çoğul Şahıs 48
NADİRE BEGÜM'ÜN ŞİİRLERİ.....49
SONUÇ 160
KAYNAKLAR 162
EKLER..... 168
DİZİN.....172

KISALTMALAR

Ar.	:	Arapça
bkz.	:	Bakınız
b.	:	Baskı
Çev.	:	Çeviren
Far.	:	Farsça
ffye.	:	Fiilden fiil yapım ekleri
fiye.	:	Fiilden isim yapım ekleri
FN.	:	Fırakname
Fr.	:	Fransızca
G	:	Gazel
Haz.	:	Hazırlayan
ifye.	:	İsimden fiil yapım ekleri
iiye.	:	İsimden isim yapım ekleri
M.	:	Muhammes
MÜ	:	Müseddes
MÜS	:	Müsemmen
T.	:	Türkçe
TB	:	Terci-i bend
TERK	:	Terkib-i bend

DİL BİLGİSİYLE İLGİLİ İŞARETLER

°	:	a, e, ı, i, u, ü
Ø	:	işaretsiz biçim birim
+	:	isim soylu öge
-	:	fiil soylu öge
(…)	:	x (y): x'in kapsamında y vardır
<	:	x<y : y, x'ten eskidir
=	:	eşittir
/	:	ve, veya
~	:	x~y : x'de y'de geçerlidir
… / ..	:	eksiktir

GİRİŞ

1. ÇAĞATAY DÖNEMİ VE TÜRKÇESİ

Çağatayca, Çağatay Türkçesi veya Doğu Türkçesi, 15. yüzyılda Timurluların idaresi altında gelişen ve 15. yüzyıldan 20. yüzyılın başlarına dek Oğuzlar dışındaki tüm Müslüman Türkler tarafından ortak yazı dili olarak kullanılan Türk yazı dilinin Türkoloji literatüründeki adı Çağatay Türkçesidir (Ercilasun, 2019: 400).

Çağatay[1] Han, Cengiz Han'ın ilk eşi olan Börte Hatun'dan doğan ikinci oğludur. Cengiz Han, 1227 yılında vefat etmiştir. İmparatorluk döneminde Türk-Moğol Devleti'nin yönetimi, onun dört oğlu (Cucı, Çağatay, Ögeday, Tuluy) arasında bölünmüştür. Bu paylaşım sonrasında; "Çağatay Han'a Harezm, Maveraünnehir, Yedisu (İli Vadisi), Belh, Bedehşan, Kaşgar ve Cungarya bölgeleri verilmiştir. Sonraları bu topraklarda Çağatay Hanlığı kurulmuştur. 1242 yılında Çağatay'ın ölümünden sonra Çağatay Hanlığı Maveraünnehir ve Moğolistan olmak üzere ikiye ayrıldıysa da Tuğlu Demir (Tuglug Temir) tarafından yeniden birleştirilmiştir" (Alyılmaz, 2011: 11).

Doğuda Çağatay Han, belirtilen coğrafyayı, Cengiz Han'ın vefatından sonra 1229 yılında toplanan kurultayda han seçilen kardeşi Ogeday adına yönetmiştir. Çağatay Hanlığı veya Çağatay Devleti olarak bilinen bağımsız siyasi yapı Çağatay Han'ın vefatından sonra meydana getirilmiştir. Çağatay sözcüğü özellikle Duva Han'ın zamanında devletin resmî adı olarak kullanılmaya başlarken aynı zamanda Maveraünnehir'de yaşayan konargöçer Türkleri tanımlamak için de kullanılmaya başlanmıştır. Bu adlandırma, Çağatay Hanlığı'nın ortadan kaldırılmasından sonra da varlığını sürdürmüştür. Timurlular Devri ve sonrasında hatta 19. yüzyıla dek Çağatay adının bazı konargöçer topluluklar arasında kimlik mahiyeti taşıdığı görülmüştür. (Argunşah, 2018: 16).

[1] Çağatay sözcüğü farklı yerlerde farklı biçimlerde telaffuz edilmektedir. Moğollarda Tsaġaday (Цагадай), Kazakistan'da ġaġatay (Шағатай), Özbekistan'da Çiġätây (Чиғатой), Azarbaycan'da Cıġatay/Caġatay (sızıcı /ġ/ ile), İran'da Caġatay/Coġatay (sızıcı /ġ/ ile) ve Ruslarda Чагатай (Джагатай) biçiminde yer almaktadır. Çağatay sözcüğünün etimolojisi ile ilgili fazla çalışmaya rastlanmamıştır. Muraja Dohsson, Moğol Tarihi adlı eserinde şöyle demektedir: "Çağatay uzun kulaklı demektir. Moğollar yaban eşeğine derlerdi. Özellikle Gobi çölünde sürülerle yaban eşeği vardı. Atlar koşuda bunlara yetişemezdi" (Dohsson, 1924: 109) // Moğ-Les: Çaga "küçük çocuk" (252); Çagadu "başka, karşı; öte, öbür, arka, ötede" (252); Çagan "ak, beyaz, saf, temiz" (253); Çagatu/Çagtu "sıradan kimse, soylu sınıfından olmayan" (255); Çagaca "yasak; yasa, kural" (255); Çagacatay "yasaklı, yasak edilmiş" (256); Çagtay "çağlı, zamanlı" (257). Cengiz Han'ın ikinci oğlu Çağatay'ın yasa işleriyle uğraşması dikkate alınırsa bizce bu adın Çagacatay ile ilgili olması olasılığı daha güçlüdür.

Çağatay Dönemi ve Türk dillerimin zirve isimleri bu dönemle ilgili çok önemli ve yol gösterici olan bilgileri kaydetmektedirler. Bu görüşler incelendiğinde bunların birbirinden farklı görülmektedir. Çağatay Dönemi ile ilgili bazı görüşler şunlardır:

Çağataycanın büyük uzmanlarından biri olan Janos Eckmann, Çağatay Türkçesini kendi içinde üç döneme ayırır:

1. Klasik Öncesi Dönem (15. yüzyıl başları – 1465'e kadar)

2. Klasik Dönem (1465 – 1600)

3. Klasik Sonrası Dönem (1600 - 1921) (Eckmann, 2009: 16).

1. Klasik Öncesi Dönem

Çağatay Türkçesi, önceleleri Türkistan, Horasan ve İran sahalarıyla Harezm'de, daha sonra Altın Ordu sahasında meydana gelen gelişmeler sonucunda Herat ve Semerkant gibi medenî ve siyasi merkezlerinde klasik bir dil özelliği kazanmaya başladı (Eraslan 1986: 568). Çağatay Türkçesinin bu ilk dönemi 1390'lı yıllarda yazılan ilk eserlerden başlayıp, Nevâyî'nin ilk Divanını yazdığı 1465 yılına kadarki 70-75 yıllık bir süreyi kapsamaktadır. Bu dönemin dili Klasik dönemden bazı farklılıklar gösterir. Bu dönemin eserlerinde Harezm Türkçesinin etkileri görülmektedir. (Argunşah, 2018: 22).

Bu dönemin başlıca isimleri ve temsilcileri şunlardır: Sekkâkî, Yusuf Emirî, Haydar Harezmî, Lutfî, Seyyid Ahmed Mirza, Yakinî, Atâî ve Ahmedî.

2. Klasik Dönem

Bu dönem kimi zaman Nevâyî, kimi zaman Nevâyî - Baykara dönemi olarak da anılır. Çağatay Türkçesinin en büyük şair ve yazarı Ali Şir Nevâyî dönemin kültür ve sanat merkezi Herat'ta Hüseyin Baykara'nın mühürdarı, nedimi ve divan beyi olmuştur. (Argunşah, 2018: 46). Bu dönemin başlıca isimleri şunlardır: Ali Şiir Nevâyî, Hüseyin Baykara, Hâmidî, Şahî, Şiban Han, Muhammed Salih ve Bâbür Şah.

3. Klasik Sonrası Dönem

Çağatay Türkçesinin Klasik Dönemi 1600'de sona erer. Buhara ve Hive Hanlıkları, 18. yüzyılda da Hokand Hanlığı kurulur. 17. yüzyılda Kâşgar'da ve Fergâna şehirlerinde Çağatay Türkçesi resmî dil ve kültür dili olarak Farsça'dan daha fazla kullanılmıştır.

(Ercilasun, 2019: 420). Bu dönemin en önemli isimleri Ebülgazi Bahadır Han, Baba Rahim Meşreb, Ömer Han, Nadire Begüm, Şinasî, Üveysî ve Zibbünisa'dır.

A. Samoyloviç, XV. yüzyıldan başlayıp XX. yüzyıla kadar devam eden Orta Asya edebî dili için Çağatayca tabirini kullanır ve bu yazı dilini dört devreye ayırır. Bunlar:

1. Karahanlı Kâşgar Türkçesi (XI-XIII. yüzyıllar),

2. Kıpçak-Oğuz Türkçesi (XIII-XIV. yüzyıllar),

3. Çağatay Türkçesi (XV-XIX. yüzyıllar),

4. Özbek Türkçesi (Özbekçe), (20. yüzyıl). M. A. Şerbak, Çağatay Türkçesini Özbek dilinin bir dönemi olarak kabul ederek Özbekçeyi şu devrelere ayırır:

a) İlk devir (X-XIII. yüzyıllar). Müşterek devir olup Batı ve Güney Türkçesi unsurlarının dile girdiği dönemdir.

b) İkinci devir (XIV-XVII. yüzyıllar): Suni bir dil olarak kabul ettiği Çağatayca Devri'dir.

c) Üçüncü devir (XVII-XVIII. yüzyıllar): Özbekçeye mahallî dil unsurlarının girdiği devirdir (Alyılmaz, 2011: 7).

Fuad Köprülü ise Çağatay dilini ve edebiyatını beş devreye ayırmıştır:

1. İlk Çağatay devri (XIII-XIV. yüzyıllar),

2. Klasik devrin başlangıcı (XV. yüzyılın ilk yarısı),

3. Klasik Çağatay devri (XV. yüzyılın ikinci yarısı)

4. Klasik devrin devamı (XVI. yüzyıl),

5. Gerileme ve *çöküş devri (XVII-XIX. yüzyıl)* (Alyılmaz, 2011: 7).

"Karahanlı (Hâkaniye) ve Hârezm - Altın-Orda Türkçelerinin devamı olarak Çağatay, İlhanlı ve Altın-Orda Devletleri'nin edebî merkezlerinde XIII - XV. yüzyıllar arasında gelişme gösteren ve Timurlular Dönemi'nde (1405-1506) İslam medeniyetinin tesiri altında zengin bir edebiyat meydana getiren Türk yazı diline Çağatay Türkçesi adı verilmektedir. Ayrıca bu yazı dili, Orta Asya'dan Batıya doğru göç edenlere nazaran, doğuda kalan Türk boylarının konuşup yazdıkları dil olduğu için Doğu Türkçesi, hatta

Ali Şir Nevâyî ile klasik bir nitelik kazanmasından dolayı "Nevâyî dili" olarak da isimlendirilmiştir" (Özkan, 1995: 27).

Çağatay adının başlangıçta Çağatay Hanlığı'nı ve bu hanlığın kurduğu devleti karşıladığını ifade eden Ölmez, daha sonra Maveraünnehir başta olmak üzere Çağatay Hanlığı'nın hakim olduğu topraklarda Türk ve Türkleşmiş göçebe unsurlarına, Timurlular Dönemi'nde gelişen edebî Türk diline ve bu lehçe ile meydana getirilen edebiyata verildiğini belirtmektedir (Ölmez, 2007: 175).

"Çağatay" teriminin bir edebî dili tanımlamak için kullanımını ilk kez Emir Ali Şir Nevâyî'de görmekteyiz. Nevâyî, *Mizanü'l Evzan* adlı eserinde "Çağatay lafzı" terimini kullanmıştır. Bununla birlikte Nevâyî dönemin edebî dilini tanımlarken daha çok "Türk Tili, Türkî Til ve Türkçe" gibi terimleri tercih etmektedir.

Doğu'da Nevâyî ve çağdaşlarının dilini kastetmek için kullanılan Çağatay sözcüğü, Avrupa'da özellikle Vambery'nin 1967'de yayımladığı *Cagataische Sprachstudien* adlı eserden sonra rağbet kazandı ve birçok bilim adamı tarafından kullanılmaya başlandı. Iozef Thıiry, Martin Hartmann ve Vambery'nin yanı sıra birçok Alman ve Macar doğu bilimcisi Çağatayca ile yalnız belli bir dönem (XV-XIX. yüzyıl) içindeki yazı dilini değil, Batı ve Doğu Türkistan'ın yazı dili hâline gelmiş lehçelerini özellikle Özbekçeyi de içine alan bir yazı dilini kastetmişlerdir. Şeyh Süleyman Efendi de Lügat-i Çağatay ve Türkî-yi Osmanî adlı sözlüğünde bu görüşü benimsediğini, sözlüğüne aldığı Özbekçe sözcüklerle göstermiştir. Buna karşılık Fransız doğu bilimcilerinden E. Marc Quatremere, Çağatayca sözlük hazırlamış olan Pavet de Courteille ve yine hazırlamış olduğu Doğu Türkçesi sözlüğüyle tanıdığımız Alman bilim adamı Zenker Çağatayca için "Doğu Türkçesi" terimini tercih etmişlerdir (Ölmez, 2007: 177).

Çağatay Türkçesinin dil ve tarih sahnesine çıkışı, kökeni ve niteliği ile tarihî dönemleri hakkında çeşitli görüşler ileri sürülmüştür. Çağatay Türkçesi, Türk dilinin Köktürk (Göktürk) (VII-IX. yüzyıllar), Uygur (VIII-XI. yüzyıllar), Karahanlı (XI-XII. yüzyıllar), Hârezm (XIII-XIV. yüzyıllar) çizgisinde gelişen kolunun XIV. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Doğu'da gelişen şeklidir. Harezm Türkçesinin içinde şekillenerek yazı dili hâline gelen iki lehçemiz vardır. Bunlardan biri Orta Asya'daki Türk dünyasının kuzeyinde gelişen Kıpçak Türkçesi, diğeri ise Maveraünnehir'in doğusunda gelişen Çağatay Türkçesidir. Kıpçak Türkçesi XIV- XV. yüzyıllarda eserler vermiş, XVI.

yüzyılda güneydeki kol (Memlûk Kıpçakçası) Oğuzcalaşmış, kuzeydeki kol ise yazı dilindeki yerini Çağatay Türkçesine bırakmıştır. Bir başka söyleyişle Çağatay Türkçesi XV. yüzyıl ortalarından itibaren Anadolu ve Azerbaycan dışındaki -Oğuz koluna mensup Türkmenistan dâhil bütün toprakların ortak yazı dili olmuştur (Alyılmaz, 2011: 10).

Çağatay edebî dilinin kuruluşunda, müşterek Orta Asya yazı dilinin ve Moğol istilasından sonra bu bölgedeki mahallî şivelerin karışmasının rolüyle birlikte Fars edebî dilinin de etkisine dikkat çeken Eraslan, Fars edebiyatını örnek alan ve ona ulaşmayı gaye edinen Çağatay edebiyatının bilhassa üslupta geniş ölçüde onun tesiri altında kaldığını söyler. Nitekim Farsça resmî dil olarak Orta Asya Türk devletlerinde hüküm sürmüştür. Bu dönemde Orta Asyalı yazar ve şairler eserlerini Farsçayla yazmışlardır.(Argunşah, 2013: 20).

Türk dünyasının önemli isimlerimden biri olan Ahmet B. ERCİLASUN Çağatay Türkçesi ile ilgili şunları söylemektedir:

> Çağatay Türkçesi, kuzey- doğu Türkçesinin ikinci döneminin adıdır. 15.yüzyıl başlarında başlar, 20. yüzyıl başlarına kadar devam eder. Müslüman olan bütün kuzey ve doğu Türklüğü bu dönemler arasında aynı yazı dilini kullanmıştır; bu yazı dilinin Türkoloji literatüründeki adı Çağatay Türkçesidir (Ercilasun, 2011: 400).

Çağatay Türkçesi ile ilgili YÜCEL şu bilgileri vermektedir:

> Köktürk-Uygur-Karahanlı-Harezm çizgisinde gelişen Türk dilinin "doğu kolu", bu dört dönemin özelliklerini bünyesinde toplayarak 15. yüzyılın başlarından 19. yüzyılın sonlarına kadar Asya'nın ortak yazı, bilim, sanat ve diplomasi dili olmuştur. Cengiz Han'ın ikinci oğlunun isminden alınarak 16. yüzyılda İranlı tarihçiler tarafından kavim ismi karşılığında kullanılan "Çağatay" kelimesi, 19. yüzyıl ortalarında Avrupalı bilim insanları tarafından dil/lehçe terimi olarak yaygınlaştırılmıştır. Bilim çevrelerinde Doğu Türkçesi, Çağatayca, Çağatay Türkçesi, Eski Özbekçe gibi terimlerle karşılanan ortak Türk dili, 17-18. yüzyıllardaki son döneminin ardından 19. yüzyılda yeni lehçelere dönüşme sürecine girmiştir. Bu ortak Türk dilinin 20. yüzyıldaki doğrudan devamı, Özbek Türkçesi ile Yeni Uygur Türkçesidir (Yücel, 2018: 54-55).

Naseem ise Türkçenin tarihî gelişimi üzerine şunları ifade etmiştir:

> Doğu Türkçesi, Türk dilinin Eski Türkçeden sonra ortaya çıkan yeni yazı dillerinden biridir. Eski Türkçe, Türkçenin ilk gramer şekillerini içeren ana devresidir. 12.-13. yüzyılına kadar devam eden bu ilk yazı dili devresi, Türkçedeki iç ve dış gelişmeler ve değişiklikler neticesinde, yerini bu yüzyıllardan sonra yeni gramer şekillerini içine alan yeni yazı dilleri devrelerine bırakmıştır. Eski Türkçeden sonra önce iki yazı dili ortaya çıkmıştır. Bunlardan biri Kuzeydoğu Türkçesi, diğeri Batı Türkçesidir. Batı

> Türkçesi Oğuz şivesine dayanan ve 13. yüzyıldan başlayarak Batı Türklük sahasında bugüne kadar devam edip gitmekte olan yazı dilidir. Kuzeydoğu Türkçesi, Orta Asya ve kuzey sahasında Eski Türkçenin daha yakın bir devamı olarak 13.-14. yüzyıllarda kullanılan yazı dilidir. Bu yazı dili 15. yüzyıldan itibaren Doğu Türkçesi ve Kuzey Türkçesi olmak üzere ikiye ayrılmış; böylece, 15. yüzyıldan itibaren Türkçe, Batı Türkçesi, Doğu Türkçesi, Kuzey Türkçesi olmak üzere üç yeni yazı dili halinde yirminci yüzyıla ulaşmıştır (Naseem, 2016: 2).

Türk dili tarihinde son derece önemli bir yeri olan Çağatay Türkçesi ve edebiyatı ile ilgili bugüne kadar dünyada pek çok çalışma yapılmıştır. Türkiye'deki yapılan çalışmaların çokluğu dikkat çekici ve önemlidir. Bu çalışmaların çoğu dehası ve olağanüstü eserleri ile Çağatay Türkçesine damgasını vuran Nevâyî üzerine yapılmıştır. Nevâyî ve eserleri üzerine çok sayıda kitap ve tez hazırlanmış, bildiriler sunulmuş ve makaleler yayımlanmıştır. Çağatay Türkçesinin farklı dönemlerinde yaşayan, eser ortaya koyan şair ve yazarların çoğunun hayatı ve edebî sanatları yeterince çalışılmamıştır. Özellikle Çağatay Dönemi'nin kadın şairleri ve eserleri üzerine yeterli çalışma yapılmamıştır.

Kadın şairlerin, Çağatay Dönemi'nde eser vermeleri daha sonraki dönemlerde gerçekleşmiştir. Buna sosyokültürel ve jeopolitik olarak birçok neden gösterilebilir. Ancak her şeye rağmen özellikle Harezm ve Türkmenistan'da Zebunnisa başta olmak üzere Üveysî, Nadire, Mahzune, Nazime, Muazzam gibi kadın şairler yetişmiştir. Çağatayca Türkçesi dışında Farsça ve Tacikçe şiirler yazabilecek kadar iyi yetişmiş bu kadın şairlerin en ünlüsü Üveysî ve Nadire'dir. (Kızıltunç, 2012:1).

2. NADİRE BEGÜM'ÜN YAŞADIĞI DÖNEM, HAYATI, SANATI VE ESERLERİ

Nadire Begüm, Çağatay Türkçesinin son döneminde (Çağatay Türkçesinin Klasik Sonrası Dönemi'nde) yaşamıştır. Çağatay Türkçesinin bu dönemi gerileme ve çöküş dönemi olarak bilinmektedir.

Hokand'da 1810-1822 yıllar arasında Ömer Han hanlık yapmıştır. Kendisi de bir şair olan Ömer Han, sarayında 70'ten fazla şair bulunurdu. Nemenganlı Fazli, Gülhani, Hâzık, Mahmur, Mücrim ve üç kadın şair: Mazune, Üveysî ve Ömer Han'ın eşi Nadire de bu şairler arasındadır. (Eckmann, 1996: 217).

Ömer Han (1810-1822) ve oğlu Muhammed Alî Han (1822-1842) , Bu edebiyatın en parlak ve en canlı zamanıdır. Bu edebiyat, o sırada, âdeta Nevâyî ve Fuzulî'yi taklit eden şairlerin bir kuvvet gösterişi olmuştu.

Kardeşi olan Âlim Han'ın öldürülmesinden sonra tahta çıkan Ömer Han, çağdaş tarihçiler tarafından dindar ve âdil bir hükümdar olarak övülmektedir. Edebiyatı seven Ömer Han, şairleri korumuş ve onları sarayında etrafına toplamıştır. Kendisinin de Emîr mahlası ile Nevâyî tarzında yazılmış pek çok şiiri vardır. Ayrıca onun karısı Nadire ve oğlu Muhammed Alî de edebiyatla ilgilenen ve şiirler yazan kimselerdi. Bu dönemde, Ömer Han zamanı Hüseyin Baykara zamanıyla mukayese edilmiştir. (Tolkun, 2001: 168)

19. yüzyılın edebî merkezleri Hive ve Hokand'dır. (Ercilasun, 2018: 422) Nadire de Hokand'da yaşadığı için o dönemin şairlerinin sanatından etkilenmiştir. Böylece küçüklüğünden beri gizli olan şairlik kabiliyeti ortaya çıkmıştır. Şiirlerini Türkçe ve Farsça olarak yazmıştır.

> Nadire, devrinde güzelliği ile ün kazanmış bir kadındı. Bu güzellik, onun Âlim Han'ın sarayına getirilmesine ve daha sonra 1817 yılında Ömer Han ile evlenmesine sebep olmuştur. Seçkin bir şair olan Nadire'nin Çağatayca ve Farsça yazılmış iki divanı zamanımıza kadar gelmiştir. Yazdığı samimi aşk şiirleri, kocasına karşı duyduğu büyük sevgisini dile getirir. Ömer Han ramazanda iftarı saray şairleri ve bilginleri ile yapardı. Kadın olduğu için Nadire bu toplantılara katılmaz ve kocasından ayrı yemek yerdi. Bu yüzden bir gazelinde şöyle şikâyet etmektedir:
>
> can körmedi rūzedin helāvet
>
> iftārde yarsız né leẕẕet
>
> yār eylese yārı birle ifṭār
>
> yoḳ rūzede mundin özge devlet

el barça neşāṭ bezmide şād
tā ṣubh çekib surūd-ı ʿişret
her şām maña nevāle-i ġam
iftār ḳılurġa boldı ḳısmet
māh-ı ramażān ki, feyż çoḳtu
mén ḫastaga yārsız né rāḥat
her şām közimni yaşı şemʿim
ḫūn-i cigerim becāy-i şarbet
hicrān ile rūze cevr étalmes
ger bār ése, nādire, salāmet (Eckmann, 1996: 23).

Devlet yöneticiliği yapan kadın şairlerden biri Nadire (Mahlar Ayım) 1792[2] yılında bugün Özbekistan sınırları içerisinde yer alan Andican'da aristokrat bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. Nadire'nin çocukluk dönemi ile ilgili net bilgilere ulaşılmamaktadır ancak ilk derslerini Atin Ay adlı bir bilgeden aldığı ve bu şekilde okuma yazma öğrendiği söylenmektedir. Annesi Ayşe Begüm, Babası, Özbek kabilelerinden Min uruğuna bağlı Rahmankulı Bek Hokand Hanı Narbotabiy'in (Narbota Bey) hükümdarlığı sırasında Andican şehrinin hâkimi idi. Hokand Hanı Narbota Bey vefat edince yerine oğlu Alimhan geçer fakat Nadire'nin babası yine aynı vazifede kalır. Nadire yeni hanın kardeşi olan Mergilan hâkimi Ömer Han ile 1808 yılında evlenir ve Mergilan'a yerleşir. Nadire'nin eşi Emir Ömer Han da dönemin zeki ve büyük şairlerinden biridir. Onun da bir şiir kitabı günümüze kadar ulaşmıştır. Şiir yazma konusunda Nadire'nin büyük destekleyicisi sayılmıştır. 1810 yılında Alimhan'ın öldürülmesi sebebiyle yerine han olan Ömer Han ile Nadire, hanlık merkezi Hokand'a gelir. (Tolkun, 2001: 168).

Nadire güzelliğinin yanı sıra zeki, aynı zamanda ilim ve edebiyata düşkün bir hanımdır. Şair, Hokand'a gelince buradaki hanlık kütüphanesinden çok yararlanır. Burada Sadî, Hâfız, Nevâyî, Fuzûlî, Bidil gibi büyük şairlerin eserlerini okur. Ömer Han şiiri çok sever, müşaareden büyük bir zevk duyar ve Nadire ile sık sık şiir yarışması yapardı. Ömer Han şiirle ilgili sorularına, Nadire hep hazırcevaplığıyla doğru cevap vermiştir. Ömer Han bu durumu çok beğenmiş ve "Nadire zeki ve ince fikirli bir kadındır." ifadesini kullanmıştır.

[2] Özbek araştırmacılardan V. A. Abdullayev şairin 1792'de, J. Eckmann ise 1790'da dünyaya geldiğini yazar.

Aynı zamanda başta Ömer Han olmak üzere saraydaki diğer ilim ve edebiyat erbablarıyla sohbette bulunur ve genç şair aşk, ilim, islam, vatan sevgisi, dostluk gibi konularda lirik şiirler yazmaya başlar. Nadire henüz 30 yaşlarında iken 1822'de eşi Ömer Han vefat eder. İki oğlu ile tek başına devlet işleriyle baş başa kalır. Oğulları Muhammed Ali ile Sultan Mahmud henüz küçük olduğundan devlet işlerini kendi kontrolüne alır. Nadire'nin devlet işleriyle ilgili görüş ve uygulamalarından bazı kimseler rahatsızlık duyarlar. Bu kişiler Nadire'nin oğullarını taht çekişmesine düşürmek isterler. Oğulları arasındaki taht mücadelesinin artmaya başlamasından dolayı Nadire, devlet idaresindeki tutumunu sertleştirmek zorunda kalır. Han, kervansaray, köprü, hamam, medrese, kütüphane, cami, pazar yerleri vs. gibi bayındırlık işlerine önem vererek halk için gerekli imaretleri yaptırır (Tolkun, 2001: 69).

Aynı zamanda ilim ve sanat erbabına gerekli yardımlarda bulunur. Hatta şairleri sarayda toplar. Nadire'nin düşmanları onu içten yıkamayınca Buhara emiri Nasrullah Han'a, onu ortadan kaldırması için defalarca şikâyet ederler. Sonuç olarak Nasrullah Han taht çekişmesi içerisinde olan kardeşlerden küçüğü Sultan Mahmud'u desteleyerek ona önce Şehrisebz'de bir yer verir. Daha sonra Sultan Mahmud'u bugün Tacikistan sınırları içinde yer alan Hokand'a vali yapar. Oğullarının çekişmesine üzülen Nadire araya girerek iki oğlunu barıştırır ve Taşkent taraflarını Sultan Mahmud'a verir. Bu olaya Buhara emiri Nasrullah çok öfkelenir ve büyük bir orduyla 1842'de Hokand'a girer. Nadire'nin iki oğluyla birlikte 12 yaşındaki torunu Muhammed Emir'i öldürür. Torununun ölümüne çok üzülen Nadire torununun küçük cesedi başında emiri lanetleyip kınar. Bu duruma çok kızan Emir Nasrullah Han, Nadire'yi yakınları olan Huşhalbibi, Narbibi hanımlarla birlikte öldürtür (Yarkın, 1989: 18).

Nadire'nin şiirleri, halk tarafından çok sevilmiş, ezberlenmiş ve bestelenmiştir. Şair, şiirlerini hem Türkçe hem de Farsça yazmıştır. Türkçe şiirlerinde Nadire ve Kamile, Farsça şiirlerinde ise Meknüne ve Nadire mahlaslarını kullanan şair; gazel, muhammes, müseddes, terci-i bend, terkib-i bend, tahmis, çistan gibi klasik edebiyatın birçok nazım şekillerinde eserler vermiştir. Şiirlerinde klasik şiirin yanı sıra halk edebiyatının da etkileri vardır. (Kızıltunç, 2012: 745) Ayrıca şiirlerinde başta Nevâyî ve Fuzûlî olmak üzere Hafız, Lutfî, Bidil gibi şairlerin etkileri görülmektedir. Nadire, hayattayken zamanının gerek şairleri gerekse diğer sanat ve edebiyat ustalarınca sevilmiş ve takdir

edilmiştir. Kendisinden sonra gelen diğer şairleri de sanatıyla etkilemiştir. Dilşad ve Anber gibi kadın şairler onu övmüşlerdir.

Nadire'nin Özbekistan Fenler (Bilimler) Akademisinin el yazmaları bölümünde biri Türkçe biri de Meknüne mahlasıyla yazılmış 170 gazelli Farsça-Tacikçe divanı vardır. Ayrıca Nemengan'da 1824 yılında düzenlenmiş bir divanı bulunmuştur. Bütün bu divanlarda toplam 10 bine yakın mısra vardır. Divanlarında zaman zaman başka şairlerin şiirlerine de rastlanır. Şairin hayatı, sanatı ve devlet idaresi üzerine V. Zahidov, V. A. Abdullayev, A. Qayumov, Mlihbubli Qadirova, Toxtlisın Calalov, Lutfullah Alimi, Ötkir Raşid gibi alimler çalışmışlardır. Şairin eserleri Tacikçe ve Rusçaya çevrilerek yayınlanmıştır. (Yarkın, 1989: 23).

Nadire Divanı'nın 4 el yazma nüshası mevcuttur. İki nüsha Özbekistan Fenler Akademisinde olup birisinde 109 gazel diğerinde 333 Farsça gazel yer alıp altın ve lacivert ile tezhip edilmiştir. Bir nüshası 19. yy. sonlarında yaşayan şair Müslih Han'ın özel kütüphanesinde bulunmuştur. Bugün Taşkent'te Aleksander Puşkin Dil ve Edebiyat Enstitüsünde saklanmaktadır. Bu el yazmaları dışında Mahbube Kadirov tarafından basılmış iki divanı da mevcuttur.

Nadire Begüm'ün hayatı ve eserleri üzerinde Afganistanlı kadın şair Dr. Şafika YARKIN'ın önemli çalışmaları mevcuttur. Bu çalışma, 1989 yılında Kabil'de basılmış olan *Nadire ve Şiirleri* adlı kitap ve Özbekistan'da Kiril alfabesi ile Mahbube Kadirov tarafından hazırlanan şiir kitabı dikkate alınarak yapılmıştır. Nadire Begüm, şiirlerini yaşadığı dönemin dili olan Çağatay Türkçesiyle yazmıştır. Nadire'nin şiirlerinde Farsça, Arapça ve Azerbaycan Türkçesinin etkileri görülmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

SES BİLGİSİ

Her dilin kendine özgü belli bir ses yapısı ve işleyişi vardır. Bütün dünya dilleri gibi Çağatay Türkçesinin de belli bir ses bilgisi, grameri, şekil bilgisi ve genel özellikleri bulunmaktadır. Bu çalışma Çağatay Dönemi'nin son yıllarında yaşayan kadın şair Nadire Begüm'ün hayatı ve şiirlerinin incelenmesini konu alır. Nadire Begüm'ün şiirlerinde tespit edilen ses özellikleri aşağıda belirtilmiştir.

1. ÜNLÜLER

Çağatay Türkçesinde kapalı /é/ sesiyle birlikte dokuz ünlü bulunmaktadır. a, e, é, ı, i, o, ö, u, ü. Arapça ve Farsçadan alıntı kelimelerde uzun ünlüler (ā,ī,ū) bulunmaktadır.

yaş: gözyaşı G/27.

ḳuyaş*:* güneş G/3.

kündūz: gündüz G/9.

ölük (öl+ük): ölü G/107.

bolur: olur G/145.

kirgenler**:** girenler G/57.

tolin ay tolanay*:* dolunay G/54.

tüş: düş, rüya TKB/1.

éki: iki TKB/1.

1.1. ARAPÇA VE FARSÇA KELİMELERDE ÜNLÜLER

ḳıyāmet kün: kıyamet günü TB/1.

pāre: parça G/44.

zinhār: sakın G/58.

küfr ve islām: dinsizlik ve din G/66.

şāgird: öğrenci, çırak G/79.

1.2. KAPALI /é/ SESİ

Kapalı /e/ sesi (é) Türk dilinin Eski Türkçeden günümüze kadarki uzun dönemleri boyunca hep dokuzuncu ünlü olarak var olmuştur. Bu ses Türkçe kelimelerin ilk hecesinde yer alır. Bugün kullandığımız 29 harfli Latin kökenli Türk alfabesinde bulunmasa da Türkiye ağızlarında varlığını sürdürmektedir. İstanbul Türkçesinin etkisiyle sesin kullanım alanı gittikçe daralmaktadır. Fakat Türkiye dışındaki Türk Devletleri ve Topluluklarının alfabelerinde bu işaret hâlâ muhafaza edilmektedir. Çağatay Türkçesinin devamı olan çağdaş Özbek Türkçesinde de kullanılmaya devam etmekte ve bir işaretle gösterilmektedir. Çağatay Türkçesi metinlerinin yazıldığı Arap alfabesinde /é/ sesini gösterecek bir işaret yoktur. Bu ses çoklukla /y/ harfiyle gösterilmiştir (Argunşah, 2018: 97).

Çağatay Türkçesinin son döneminde yazılmış olan Nadire Begüm Divanı'nda çok sıklıkla kapalı /é/ sesi kulanılmıştır.

éy: ey, seslenme

ḳaddıñ serv-i nāzıġa éy gül-beden G/14.

ét-mek: yap-

vefā şahbāzıdurmén, ger méni ṣayd étmek istersén G/150.

é-mdi: şimdi

kim ḫayāl eylerġa émdi cānıma cān ḳalmadı G/143.

é-mes: değil

yār ḫaberdār émes ʿāşıḳ-ı ḥayrānıdın G/131.

1.3. KALINLIK – İNCELİK UYUMU

Nadire Begüm'ün şiirlerinde yer alan Türkçe sözcüklerde kalınlık-incelik uyumu genel olarak mevcuttur. Bazı örnekleri şunlardır:

kétti TB/202*, ḳılıb* FN/208*, ayrılġaç* FN/207, *eyleyin* TB/197, *başımġa* TB/196 *salur* G/1, *ḳılmas* G/2, *ġamıdın* G/4*, bolmay* G/8*, telḫ étti* G/11*, isteseñ* G/38, *ulusḳa* G/49*, ḳan yutub* G/82.

Yabancı dillerden alıntı sözcüklerde kalınlık-incelik uyumu aranmamaktadır.

gülnāriñ G/137, *cüdālıḳ* G/135, *viṣālıññı* G/134, *cemāliñni* G/116, *hicrāniñde* G/113*, āṣüftelıġ* G/106, *ʿuṣṣāḳine* G/85.

1.4. DÜZLÜK – YUVARLAKLIK UYUMU

Çağatay Türkçesinde düzlük-yuvarlaklık uyumunun tam gelişmiş olduğu söylenemez. Zira düzlük–yuvarlaklık uyumu özellikle kök ve gövde seviyesinde büyük oranda görülse de o dönemde ek ve yardımcı ünlülerin önemli bir kısmının uyum içerisine girmediği anlaşılmaktadır (Alyılmaz, 2011: 85).

Nadire Begüm'ün şiirlerinde düzlük-yuvarlaklık uyumuna örnek verilebilecek sözcüklerden bazıları şunlardır:

aydım G/4, *közgü* G/4, *ḳaydın* G/5, *kél béri* G/7, *köñül* G/16, *bolub* G/26, *işik* G/30*, ḳıldım* G/32 *barça* G/42*, işit* G/43, *tiriklikdin* G/40.

Eserde düzlük- yavarlaklık uyumu dışında olan örnekler de tespit edilmiştir.

yüziñ G/10*, kūyi* G/65*, bolmış* G/44, *olġay* G/38, *köyib* G/41, *ötti* G/37, *közim* G/10.

1.5. ÜNLÜLERLE İLGİLİ TESPİT EDİLEN ÖZELLİKLER

Nadire Begüm'ün şiirlerinde ünlülerle ilgili aşağıdaki özellikler tespit edilmiştir.

1.5.1. Ünlü Değişimleri

-é- < **-i-** : m**é**n < m**i**n G/193, sén < sin G/17.

-i< -u : ayr**ı** < ayr**u** G/ 21.

-u-< **-ı-**: y**u**lduz < y**ı**ltız < yıltır[3] G/114.

ö-< **e-**: **ö**y < **e**w < eb G/ 77.

1.5.2. Ünlü Düşmeleri

-ø- < **-e-**: nétey < né+**e**t+ey M/177.

-ø- < **-ı-**: baġr < baġ**ı**r G/85.

-ø- < **-ü-**: köks < kök+**ü**s < kök(ü)z G/79.

-ø- < **-i-**: élg< él**i**g G/159.

-ø- < **ı-**: aġz < aġ**ı**z G /84.

-ø < **-i**: ékev < ék**i**+ev G/133.

2. ÜNSÜZLER

2.1. ÜNSÜZLERLE İLGİLİ TESPİT EDİLEN ÖZELLİKLER

2.1.1. Ünsüz Uyumu

Ünsüz uyumu, sözcükte art arda gelen iki ünsüzden birincisinin ikincisini tonluluk ya da tonsuzluk itibarıyla kendisine benzetmesidir (Alyılmaz, 2011: 90).

Nadire Begüm Divanı'nda ünsüz uyumu kök ve gövde seviyesinde büyük oranda mevcuttur, ancak **/+dA/, /+dIn/, /+GA/, /-dI/, /-GIl/, /+dUr/, /-Ipdur/** gibi bazı eklerin ünsüz uyumunu bozduğu tespit edilmiştir.

ḥasret**de:** özlemde M/170, ḫ̆āb-ı ġafle**t**din: gaflet rüyasından G/19, mürüvet**g**e: yiğitlikte TB/194/, öt**d**i: geçti G/3, ét**g**il: yap G/97, tüşübdür: düşmüştür G/ 19, kétibdür: gitmiştir G/110.

[3]bkz. Alyılmaz, 2011, 86. Sözcüğün yapısı hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Tekin, 1996, 83.

/**ng/ ünsüzü**: Çağatay Türkçesinde damak n'si /ng/ işaretiyle gösterilmektedir. Bu çalışmada bu ünsüz sesi göstermek için /ñ/ harfi kullanılmıştır.

ma**ña** G/1, sé**niñ** G/2, yüzi**ñ** G/ 6, közleri**ñni** G/39, oldı**ñ** G/42, saçı**ñ** G/ 140, rūhi**ñni** G/162, kö**ñül** TB/200, hicri**ñde** TB/202, viṣālı**ñnı** FN/208

2.1.2. Ünsüz Türemeleri

y- < **ø-**: yıġla < ıġla[4] M/163.

-**n** < -**ø**: bilen < bile G/138.

-**ø-** < -**y-**: yıraġ < ıraġ TB/190.

2.1.3. Ünsüz Düşmesi

-**ø** < -**g**: kérek < kér**g**ek G/75.

-**ø** < -**b**: su < suv < su**b** G/11.

-**ø-** < -**ḳ-**: ʿāşıḳ+a- < ʿāşı(ḳ)+ka- < ʿāşıḳ+ḳa- G/1.

-**ø-**< -**r**: ése < érse < érse**r** G/ 48, bile < birle G/ 50.

2.1.4. Ünsüz Değişmeleri

-**ġ**- < -**ḳ**-: yıra**ġ** < yıra**ḳ** < ıraḳ TB/ 199, ḳula**ġ** < ḳula**ḳ** G/56, topra**ġ** < topra**ḳ** M/ 165.

d- < **t-**: yul**d**uz < yıl**t**ız G/ 114, dedi < tédi G/4.

-**f**- < -**p**-: tofraġ < topraġ M/189.

-**k** < -**g:** dé**k** < té**g** G/35.

m- < **b**-: **m**éni < **b**éni G/34.

-**s** < -**z**; -**s**- < -**z**- bolma**s** < bolma**z**, G/ 93, eyleme**s** < eyleme**z** G/146.

2.1.5. Ünsüz Göçüşmesi

rg < gr: ör**g**en- < ö**gr**en- M/1.

2.1.6. Hece Düşmesi

+**dUr <+turur:** sūde**dur** G/124, yoḳ**dur** G/99.

[4] Türk dillerinde ön ses y- türemesi için bkz. Tekin, 2003, 308-326.

İKİNCİ BÖLÜM
KAVRAMLARIN İŞARETLENMESİ

Türkçenin anlamlı dil ögelerini; ad türünden kavram işaretleri (adlar / isimler (zamirler / adıllar, sıfatlar / ön adlar, zarflar / belirteçler) ve eylem türünden kavram işaretleri (basit, türemiş ve birleşik eylemler) oluşturur. Türkçenin görevli dil ögelerini ise ekler (ek+ekler, ek+edatlar), ilgeçler / edatlar ve bağlaçlar oluştururlar (Alyılmaz, 1994: 1-6; Alyılmaz, 2017: 3; Alyılmaz, 2020: 2). Eklendikleri sözcük türlerine göre işlevleri değişen görevli dil ögelerinin "kimisi anlam ilişkisini koruyarak kök ya da gövdeyle kalıcı ilişki kurarlar ve bir kavram işareti oluştururlar, kimisi de üzerine geldiği kök ya da gövdeyle geçici bir ilişki kurar ve üzerine geldiği sözcüğün türüne ve görevine göre farklı bir işlev üstlenir" (Şimşek, 2020: 66).

1. KAVRAMLARIN İŞARETLENMESİ

1.1. KÖK VEYA KÖKEN HÂLİNDEKİ KAVRAM İŞARETLERİ

Nadire Begüm'ün şiirlerinde tespit edilen kök ve köken hâlindeki kavram işaretleri aşağıda belirtilmiştir:

el: halk

el közin āyīne dék dīdāriġa ḥayrān étib G/30.

bél*:* bel

bél u aġzıda ḳaldı vehm u gümān G/14.

ḳayu: nerde

ḳayu gūmreh ki gerdenkeşlik étse ḫān cenābidin G/19.

bar: var

sarıġ yüzimde ḳızıl eşkni ṭarāveti ***bar*** G/3.

1.2. GÖVDE HÂLİNDEKİ KAVRAM İŞARETLERİ

Görevli dil ögelerini temsil eden gramer morfemlerinin bir kısmı, kök veya köken hâlindeki sözlük morfemleri ile birleşerek bunlardan yine bağımsız dil unsurlarını temsil eden gövde hâlindeki sözlük morfemlerini oluştururlar. Bu sebeple bu gramer morfemlerine "yapım ekleri" adı verilir (Gemalmaz, 1982: 118).

Nadire'nin şiirlerinde yapım ekleriyle yapılmış kavram işaretleri dört grupta incelenmiştir:

1. İsimden isim yapım ekleriyle türetilmiş kavram işaretleri,

2. İsimden fiil yapım ekleriyle türetilmiş kavram işaretleri,

3. Fiilden isim yapım ekleriyle türetilmiş kavram işaretleri,

4. Fiilden fiil yapım ekleriyle türetilmiş kavram işaretleri (Alyılmaz, 1994: 5).

1.2.1. İsimden İsim Yapım Ekleriyle Türetilmiş Kavram İşaretleri

1. /+A/

kéç+**e > keçe**: gece

anı hicrini derdidin her ***kéçe*** G/87.

2. /+çA/

bar+**ça** > **barça**: tüm

barça yār u āşnādın eylediñ bī-gānelıġ G/42.

mun+**ça** > munça: bu kadar

bolur mu kişi ***munça*** bī-raḥm u tersā? G/10.

né+çe > **nece**: nice, ne kadar

néçe künler boldı, hergiz ḳılmadıñ yādım G/42.

3. /+GA/

né+**ge > nege**: neden, niçin

nége ʿāşıḳ efġānıdın vehm étersin? G/10.

öz+**ge** > **özge**: diğer, başka, öteki

özge menzilde tapılmas maña sénsiz rāḥat G/46.

4. /+lık/

cüdā+**lık**: ayrılık

cüdālık rümüzini iẓhāriġa TB/1.

ḳarı+lıġ: yaşlılık

ḳarılıġ devletiġa yetkürüb ḫān_ı dilāverni G/18.

ḳayġu+luḳ: kaygılı

tutakur meykedede **ḳayġuluḳ** ʿāşıḳḳa şarāb G/17.

5. /+GU/

köz+**gü**: ayna

közgü kibi ḥayrānlarıña ʿarż-i cemāl ét G/4.

6. /+Duz/

kün+***dūz***: gündüz

kéçe vü ***kündūz*** vişālı müddeʿāsidür maña M/4.

7. /+TIz/

/+TIz/ (< /+TIr/): *yul+**duz** (< yıltız < yıltır)*[5] *yulduz: yıldız*

kéçeler tesbīḥ dék ***yulduzni*** taʿdād eylerem G/112.

8. /+TI/

é-m**di**: şimdi

felek raḥm eyle ***émdi*** cān ile köñlümġe cānānsız G/117.

[5] Sözcüğün yapısı hakkında ayrıntılı bilgi için *bkz.* Tekin, 1996, 83.

1.2.2. İsimden Fiil Yapım Ekleriyle Türetilmiş Kavram İşaretleri[6]

1. /+lA/

yıġ**+la-**: ağla-

émdi öz ḥālimġa ***yıġla***rmén dem-ā-dem nādire G/139.

2. /+rA/

ö**rge**-n- (ög+**re**-n-): öğren-

āsitānıñ itidin resm-i vefā ***örge***ndim M1.

1.2.3. Fiilden İsim Yapım Ekleriyle Türetilmiş Kavram İşaretleri

1. /-K/

kér+é+**k**: gerek

ʿ ārizin şerḥini yazmaḳḳa ***kérek*** G/65.

2. /-ḳu /

uy-**ḳu:** uyku

devlet dünyani ***uyḳu*** farẓ ḳıl efsane tut G/41.

3. /**-n**/

yıġ-ın

ki yıġın bāʿ iṣidür tīre bulut G/44

1.2.4. Fiilden Fiil Yapım Ekleriyle Türetilmiş Kavram İşaretleri

Nâdire Begüm Divanında tespit edilen fiilden fiil yapım eklerinin örnekleri aşağıda verilmiştir:

1. /-tür-/

kel-**tür-**: getir-

kéltür maña, sāḳīyā mey-i nāb G/27.

[6] Çağatay Türkçesinde kullanılan isimden fiil yapım ekleri ve özellikleri konusunda *bkz.* Eckmann, 2009, 56-58.

2. /-t-/

körse-**t-:** göster-

ʿiẕār u ḳadd u raftārinñni ***körset*** G/40.

3. /-TUr-/

öl-**tür-**: öldür-

hicr şaḥnesi āḫır ***öltürür*** sayrinñni

4. /-KIz-/

yet-**kiz-**: arz et-

mujde-i ʿayş u ṭarab ***yetkizedür*** bad ı-ṣabā G/8.

5. /-Ar/

kö-t-**er-**: kaldır-

perdeni ***köter*** *yüzdin, lebleriñni ḫandān ét* G/51.

6. /-n-/

yüz-le-**n-**: yönel-

şām-ı ġam **yüzlendi** şemʿ-i rūzgārım kélmedi

saġ-**ın-:** özle-

ḳalıb furḳat diyārı içre cānānımnı **saġındım** G/105

2. SÖZCÜK VE SÖZCÜK GRUPLARI

2.1. ZAMİRLER / ADILLAR

Adın yerini tutan sözcüklere zamir / adıl denmektedir. “Zamirler, adların yerlerini tutan, kişileri ve nesneleri temsil veya işaret ederek karşılayan bir gramer kategorisidir. Kişilerin ve nesnelerin yerini tutan belirli kelimeler oldukları için sayıları da sınırlıdır. Ne var ki her adın yerini tutabildikleri, her adı işaret ederek gösterebildikleri için kapsamları çok geniş ve sınırsızdır” (Korkmaz, 2014: 387).

Çağatay Türkçesi Dönemi’nde kullanılan şahıs zamirleri, min, sin, biz, siz; işaret zamirleri, bu, ol’dur. Çağatay Türkçesinde üçüncü şahsı ifade eden şahıs zamiri yoktur; yerine işaret zamiri ol kullanılmaktadır. Şahıs zamirlerinin ilgi hâli eki almış şekilleri meniñ / miniñ; seniñ / siniñ; bizniñ, sizniñ; işaret zamirlerinin ilgi hâli eki almış şekilleri munıñ / munuñ, anıñ / alarnıñ’dır. (Eckman, 2012: 90-93). Anlamlı dil ögelerinden zamirler; kişi, işaret / gösterme, soru, belgisiz ve dönüşlü zamirler alt başlıklarında incelenmiştir.

2.1.1. Kişi Zamirleri

min: ben

yoḳturur ġam ḳaydı içre kimse ***min*** dék mübtelā G/16.

kétmedi ***min***din ḳadeh birle ḫumār-ı āftāb G/26.

min kibi lāf-ı ʿışḳ urıb zāhid G/66.

sén/sin: sen

sén bugün ḫandānsın éy gül, nādire dildārsiz G/17.

sin şāh u mén bi-nevā, lüṭf eyle feryādım işit G/42.

körmedi ***sén*** dék şāh-ı nikūnijād ʿālemde çerḫ G/15.

Çağatay Türkçesi’nde üçüncü şahsı ifade eden şahıs zamiri yoktur; yerine işaret zamiri ol kullanılmaktadır. *Anıñ*, *ol* işaret zamirinin ilgi hâli eki almış şeklidir. Şahıs zamiri yerine kullanılmaktadır (Soydan, 2017). Nadire’nin şiirlerinde de bu örnekler tespit edilmiştir.

biz: biz

bizni rüsvā-i cihān éttiñ u yād eylemediñ G/103.

cām-ı serşār ṣebūḥi ***biz***ge her eyyām tut G/37.

şükr kim, ***biz***ni gedā ḳıldı, séni sulṭān étib G/30.

siz: siz

beşāret ***siz***ge, éy ehl-i cihān kim, mülk-i dünyāġaG/37.

alar: onlar

alar birle ʿahd u dād eyledim TB/1.

alarda bir ġam édi, līk minde miñ ḥasret G/43.

ḫoşdur köñül ***alar***dın, cāndur alar ṣabūri M/3.

2.1.2. İşaret Zamirleri

"İşaret / gösterme zamirleri; sözü edilen nesneleri mekânda, zamanda ve tasavvurdaki yerlerinde adlarını anmadan göstermeye yarayan zamirlerdir." (Banguoğlu, 2019: 360).

bu: bu

ilāhī ***bu***lardın ayırma méni TB/1.

şul: şu

ʿadl eyleban kerem ḳıl, ***şul***dur ḫudā rıżāsı M/6.

2.1.3. Soru Zamirleri

kim: kim

kim érür ʿālī neseb şeh-zādelerni serveri M/6.

ḳayu: hangi

ḳayu güm-reh ki gerdenkeşlik étse ḫān cenābidin G/18.

2.1.4. Dönüşlülük Zamirleri

öz: kendi

gerçi maḥzūnmén ***öz***üm bir nāzenīn hicrānıda G/111.

2.2. SIFATLAR / ÖN ADLAR

Sıfatlar, bir varlığı niteleyen ya da belirten anlamlı dil ögeleridir; nesnelerin çeşitli özelliklerine verilen addır. Sıfatlar, nesnenin ya iç, yani bünyesinde var olan bir özelliğini karşılar ya da dış, yani bünyesinde var olmayan, onu herhangi bir durumuyla belirtir (Doğru, 2021: 14).

2.2.1. Niteleme Sıfatları

gözel yār: güzel yar

gözel yārımġa éy bād-ı ṣabā, yetkür selāmimni G/141.

tāze gül: taze gül

herçend ṣād érürmén bu iki ***tāze*** güldin M/3.

ḳara: kara

közim **ḳarası** kibi boldı müşkbār ḥadīṣ G/52.

ḳaranġu: karanlık

éy cān maña hicriñde cihān boldı ḳaranġu G/129

2.2.2. İşaret Sıfatları

bu kāşāne: bu köşk

ki ***bu*** kāşāne içre boldı andın zīb ü fer peydā G/11.

ol kafir: o kafir

çü ***ol*** kāfir çıḳar köz salmaġaysız, éy müselmānlar M/2.

ol: o

bu kün ***ol*** māh-liḳa ṣūḫi dil-ārām ḳanı? G/18.

ol peri peyker ki hicridin cihānım boldı telḫ G 138.

kerem ḳıldıñ, ṣabā, ***ol*** yār kūyidin ḫaber bérdiñ G/140.

uşbu ʿālemdin: işte bu alemden

gerçi kétti ***uşbu*** ʿālemdin emir-i kāmrān M/7.

uşal mihribānin: işte bu dostun

min érdim ***uşal*** mihribāniñ séniñ TB/1.

né: ne

né ḥācet nāle çekmek, közyaşını eylemek ṭūfān G/138.

2.2.3. Sayı Sıfatları

"Nesneleri, varlıkları sayı, sıra, topluluk *vb.* yönlerden belirten sıfatlardır." (Banguoğlu, 2019: 353).

2.2.3.1. Asıl sayı Sıfatları

bir āh ile eyler édi ol taġnı ġāret G/45.

bir ayaġ mey keremin eyledi sāḳī āġāz G/1.

éki çeşm-i cādū-yi bādām u şehlā G/10.

boldı ***éki yıl*** cüdālıġımga TKB/1.

ḳaddıñ servide ***éki zülf-i semensā*** G/120.

dédi ki nādireni himmetiġa ***yüz raḥmet*** G/44.

yüz selām eydim, ne bolġay G/39.

alarda bir ġam édi, lek minde ***miñ*** ḥasret G/43.

bolub ***yüz miñ*** efsāne şerḥ-i firāḳ TB/1.

anı her çākıda ***yüz miñ*** yara baḫ G/68.

muḥtāc-ı dergāhiñmin ***yüz miñ*** ümid birle G/29.

Nadire'nin şiirlerinde Türkçe sayıların yannında Farsça sayılar da kullanılmıştır.

ṣad hezār: yüz bin

yüz nāle u ***ṣad hezār*** feryād G/77.

köñül ṣaḥīfesine yazmışam ***hezār*** ḥadīṣ G/52.

2.2.3.2. Topluluk Sayıları

/+Av/(<+AGU)

éki+ev **ék+ev**: ikisi birlikte

bu ***ékev*** devletiġa şükr ḳılur nādire kim G/123.

üç+av **üçev**: üçü birlikte

cihān barıça maña bu ***üçevni*** yār ḳıl yārab G/19.

/+AvlAn/

éki+av+lan <**ékevlen**: ikisi birden

ta cihān barıça bolġay bu *ékevlen* cāvid G/123.

2.2.4. Soru Sıfatları

kaysı: hangi

ḳaysı çemen bülbülidur, kim anıñ G/92.

ḳayu: hangi

ḳayu bostandur mekanıñ seniñ TB/1.

neçük: nasıl

min ki kördim devletin özni ***néçük*** bī-ġam tutay?

né: ne

né bāġıdur bu kim maʿlūm émes bir ẕerre āṣāri G/110.

2.2.5. Belirsizlik Sıfatları

barça: bütün

böyle kim mumtāz olursun **barça** sultānlar ara G/30.

her: her

min ḳılurmın ney kabi feryād u efġān ***her kéçe*** G/87.

köp: çok

saḳīyā, **köp** ḫasta ḫāṭırmén cefā devrānıda G/122.

cümle: bütün

cism u cān ḫākister olġay ***cümle*** regni örtegey G/87.

cemi': bütün, tüm

cemi' hemnişinler bar u ol arām-ı cānım yoḳ MÜS/2

néçe: birçok

her ***néçe*** göz salur ol dil-ber-i gül-fām maña G/1.

2.3. ZARFLAR / BELİRTEÇLER

İsim soylu kelime olan zarflar; hâl, yer, yön, miktar, zaman, Nasıllılık, nicellik vd. yönlerden fiileri ve sıfatları nitelerler. Çağatay Türkçesinde genel Türkçe de olduğu gibi çok sayıda zarf kullanılmıştır. Nadire Begüm'ün Divanı'nda tespit edilen zarflar aşağıdaki başlıklar altına incelenmiştir:

2.3.1. Yer-Yön Zarfları

anda: orada

gülistāndur vişālı maḥfili, men andelīb ***anda*** G/106.

éy közüm, demi ***anda*** yaş töküb çerāġān ét G/51.

ara: arasında

ḫalḳ ***ara*** sevdāliġimni āşkār étti firāḳ G/97.

böyle kim mümtāz érürsün barça sulṭānlar ***ara*** G/30.

her yan: her taraf

néçe ***her yan*** baḳtım eyleb devletim ṣubḥın ṭaleb G/16.

içre*:* içinde

ḫayāl **içre** her yan naẓar eylesem *TB/1.*

fırḳatidin yıġlamaḳdın ḳalmadı köz ***içre*** yaş *G/145.*

gülşen ***içre*** anı gīsūsiġa mānend körib *G/1.*

ast: alt

çıḳıb yer ***astıdın*** müştāḳlarġa ʿarz-i dīdār ét G/34.

bāk émes cān u tenim bolsa ayaġ ***astıda*** gerd G/80.

taşḳarı ***taş+karı:*** dışarı

taşḳarı çıḳma kéçeler ḥaşr olur G/22.

üstine: üstünde

ḳoy keff-i pāyiñni dīdem ***üstine*** G/7.

üze: üzerinde

āsmānı cāh ***üze*** ḫūrşīd-i tābāndur mu sin? G/116.

bālīni ***üze*** bardı ʿıyādetġa mesīḥā G/49.

yırak: uzak

néler tüşti başımġa sindin ***yıraġ*** TB/193.

ayrıldı yār mindin bilmen yaḳın ***yıraġın*** M/166.

mundın: buradan

yoḳ rūzede ***mundın*** özge devlet G/48.

2.3.2. Zaman Zarfları

Nadire'nin şiirlerinde tespit edilen zaman zarflarından örnekler aşağıda belirtilmiştir:

kéçe: gece

kéçe ol gīsū temennāside çektim āhlar G/83.

bu kéçe mey-ḫāne-yi dergāhide G/ 22.

soñra: sonra

soñra ḳılġan vʿadelerni barça yalġan eyledi FN/1.

bukün: bugün

bukün ol māhliḳa şuḫ-i dilārām ḳanı? G/ 18

maña ***bu kün*** nādire yārdın āṣar yoḫ G/ 75

émdi: *şimdi*

émdi tutmasmen cihān ehliġa ülfet, elvidaʿ M/ 181.

émdi hicride közümni yaşıdur ḳan, el-firāḳ M/ 181.

Arapça ve Farsça kelimelerde de çok sayıda zaman zarfı kullanılmıştır: Şam (akşam), rūz (gündüz), henüz (şimdiye kadar), evvel (önce), nāgāh (ansızın), hemişe (her zaman), müdām (sürekli) vs.

2.3.3. Azlık- Çokluk (Miktar) Zarfları

Nadire Begüm şiirlerinde çokluk ve azlık bildirmek için bu zarflar kullanılmştır.

asru: çok

çekdim ***asru*** çerḫ devr-i cevridin renc u ʿinā G/ 15

az: az

saña iʿtiḳādim köp u ṣabrım ***az*** TB/ 1.

köp: fazla, çok

fedādur saña ***köp*** u azim meniñ TB/ 1.

2.3.4. Durum Zarfları

andaġ: öyle

fiġān çektim ***andaġ*** ki, dād eyledim TB/ 1.

andaġ ki çemende serv āzād G/ 77.

yaşurun: gizlice, saklı

yaşurun derd-i dilimni āşkār étti felek G/98.

yaşurun derdimni ol lʿal-i şekerbārimġa ayt G/39.

mundaġ: böyle

rūz-ı ezel ḫudānı ***mundaġ*** éken rıżāsı M/3.

hergiz: asla

néçe künler boldı, ***hergiz*** ḳılmadıñ yādım, işit G/42.

bī-vefālar dék seni ***hergiz*** ferāmūş eylemes G/21.

2.3.5. Soru Zarfları

her néçe: her ne kadar

her néçe köz salur ol dilber-i gülfām maña G/1.

néçük: nasıl

néçük kim yaḫşıdur şīrīn, yaman telḫ G/ 70.

ḳaydın: nereden

ḳaydın taparman émdi şāhi mükerremimni M/3.

2.4. EDATLAR

Edatlar tek başına kullanılamayan ancak cümle içinde diğer kelimelerle birlikte anlam kazanan görevli dil ögeleridir.

"Türkçede anlamlı kelimeler nesne veya hareket karşıladıkları hâlde, görevli kelimeler nesne veya hareket karşılamayan, ancak kelime gruplarında veya cümlede diğer kelimelerle birlikte bir gramer görevi yüklenen kelimelerdir. Edatların bir anlamı olmakla beraber, bu anlam belirli bir nesne veya hareket karşılayacak durumda değildir, ancak kelime gruplarında veya cümlede diğer kelimelerle birlikte kullanıldıkları zaman anlamları belirli hâle gelir. Bu bakımdan edatlar tek başına kullanılamayan kelimelerdir" (Eraslan, 2012: 273-274).

bile < birle: ile, den dolayı

Türkçenin çeşitli devirlerinde hem kuvvetlendirme hem çekim hem de bağlama edatı olarak kullanılmış olan ***bile***, Eski Türkçe devrinden beri hiçbir ses değişikliğine uğramadan yaşamaktadır (Hacıeminoğlu, 1992: 18).

bérdi ḫudā-yi ʿālem devlet ***bile*** saʿādet TB/1.

gül ***bile*** bülbülni bī-berg ü nevā eyler felek FN/1.

firāḳ élgide yüz nedāmet ***bile*** TB/1.

dik/dék < teg < te+g: gibi

Çağatay Dönemi'nde sık kullanılan benzetme edatıdır.

meniñ ***dék*** yüz belāġa ḳalmaġaysız, éy müsülmanlar M/2.

ebr-i nisān ***dék*** közüm her laḥẓa giryān olmasun G/118.

ṣürāḥi ***dék*** şerāb-ı erġuvān iç G/62.

yana: yine

Türkçenin bütün devirlerinde kullanılan cümle ve bağlama edatıdır.

yana bir körsetib yārımnı berḫūrdār ḳıl yārab G/19.

āh kim boldı ***yana*** ṣubḥ-i neşāṭim şām-i ġam G/37.

yana bir mertebe ġam şāmıda māhimni körüb M/1.

Nadire Begüm'ün şiirlerinde Farsça edatlar da tespit edilmiştir.

ki: ki

ki min bardım özümdin, yār eger kélse ḫaberdār ét G/35.

éy ḫoş ol künler ***ki*** gülçehre birle yār édim M/1.

ser-ḫoşem deşt-i cünūn içre ***ki*** bolmış ḥāṣıl G/1.

Eski Türkçe, Karahanlı, Çağatay, Kıpçak ve Batı Türkçesinde hiçbir ses değişikliğine uğramadan kullanılan edattır. Hem bir çekim edatı hem de isim hâl eklerini alarak bir isim gibi kullanılan *ara* sözü şekil bakımından cihet ekiyle yapılmış bir mekân zarfını hatırlattığı gibi, bir zarf-fiil de düşündürmektedir. Bu kelime edat olarak kullandığı zaman de cümlede mekan zarfı vezifesi görür (Hacıeminoğlu, 1992: 5).

serv birle güldin aytdı cām u mīna bāġ ***ara*** G/17.

közyaşım zemzem uşal kabe ***ara*** G/6.

néçük ki sāġar-i zerrīn ***ara*** mey-i ḥamrā G/3.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KAVRAM İLİŞKİLERİ

1. İSİM İŞLETİMİ

1.1. ÇOKLUK KATEGORİSİ

Türkçede çokluk hem görevli dil ögeleriyle hem de anlamlı dil ögeleriyle yapılmaktadır.

> Temelde üzerlerine getirildikleri kavram işaretlerinin (sözcüklerin / sözcük öbeklerinin) birden çok olduğunu bildiren bu ekler, çokluğun yanında ikizlik, topluluk, genelleme, abartma, saygı vb. anlamlarını da ifade etmede kullanılmaktadır. Ancak /+lAr+/ dışında kalan eklerin büyük bölümü Türkçenin tarihsel süreci içinde üzerlerine getirildikleri sözcük tabanlarıyla kaynaşıp birleşmişlerdir (Alyılmaz, 2020: 5).

1.1.1. Morfolojik Yolla / Ekler Vasıtasıyla Çokluk Yapımı

1. /+lAr/

Morfolojik yolla yapılan çoklukta en fazla bu görev elemanından yararlanılmıştır.

köz+**ler**: gözler

aḳtı baġrım pāresi ***közler*** yolıdın ḳan bolub M/4.

yaḫşı+**lar**: iyiler

yaḫşılar sultanı erdiñ şehriyārım yaḫşı bar G/89.

ġonce+**ler (**~gonçe**)**: tomurcuklar

ġonceler gülşen ara açılmasun ol yârsiz G/128.

2. /+°z/

+°*z* eki de +°*T* eki gibi çokluk eki işlevinde kullanımını zamanla kaybedip üzerilerine getirildikleri sözcüklerin kök, köken veya gövdeleriyle birleşmişlerdir (Alyılmaz, 2020: 7).

bi+**z**: siz

şükr kim, ***bizni*** gedā ḳıldı G/30.

bizni rüsvā-i cihān éttiñ G/103.

si+**z**: siz

beḥr-ı devletdin beşāret **sizge**, éy ehl-i cihān M/6.

1.1.2. Kelime veya Kelime Grupları Vasıtasıyla (Sentaktik Usulle) Çokluk Yapma

éki çeşm: iki göz

éki çeşm-i cādū-yi bādām u şehlā G/10.

1.2. İYELİK KATEGORİSİ

İyelik, ismin kendisine tâbi olan unsurlarla, kendisinin ilgili bulunduğu sözcüklerle ilişkisini ifade eden gramer kategorisidir. İyelik kategorisi çekimlidir. Mülkiyet ifadesi için isimlere iyelik gösteren çekim ekleri getirilir (Ergin, 1983: 129-130).

1.2.1. I. Teklik Şahıs İyelik Eki /+Im/

köñl+**üm** (<köñül+üm): gönlüm

fırāḳı ibtilası birle ***köñlüm*** derdmend oldı G/21.

baġr+**ım** < baġır+ım: bağrım

geriban çak, ***baġrım*** paradur, başımda yüz sevdā G/83.

derd+**im**: derdim, kederim

nédur çāre-i ***derdim*** éy nādire firāḳ oldı nāgāh viṣāla peydā G/12.

1.2.2. II. Teklik Şahıs İyelik Eki /+Iñ/

ḳaş+**ıñ**: kaşın

ḳaşıñ bismi ’llāhidür anda ṭuġrā G/2.

zülf +**iñ**: saçın

kim érür ***zülfiñ*** kibi ḥālım perişān her kéçe G/130.

kūy+**ıñ**: köyün

kʿabe-i ***kūyiñ*** érür tekye-gāhim G/6.

1.2.3. III. Teklik Şahıs İyelik Eki /+(s)I/[7]

yüz+**i**: yüzü

yüzi hicri méni köp derdmend étti ʿilācım yoḳ G/19.

ġamze+**si**: gamzesi

ḳan töker ***ġamzesi***, müjgānları hem G/68.

saç+**ı**: saçı

saçı endīşesi herdem feraḥ-baḫşı dimāġımdur G/119.

1.2.4. I. Çokluk Şahıs İyelik Eki /+ImIz/

tesellī+**miz**: tesellimiz

özgelerġe gerdeni ***tesellimiz*** ḫem bolmasun? G/127.

baş+ı+**mız**+dın

başımızdın naḫlı ḳadiñ sayası kem bolmasun? G/127.

1.2.5. II. Çokluk Şahıs İyelik Eki /+IñIz/

hicrān+**iñiz**: ayrılığınız

bolġusıdur şām-ı ġam şeb-i ***hicrāniñiz*** G/100.

1.2.6. III. Çokluk Şahıs İyelik Eki /+lArI/

söz+**leri**: sözleri

merḥametlıġ *sözleri* ārām-ı cān érdi maña M/8.

gül+**leri**: gülleri

beskī mecnūndur anıñ hüsnıġa gülşen ***gülleri*** G/20.

müjgan+**ları**: müjganları

nāvek ***müjgānları*** ḳatlımġa tīrkeş baġlamış G/30.

[7] /+(s)I/ görev ögesiyle ilgili olarak *bkz.* Tekin, 2003, 131-138; Gülsevin, 1990, 187-190; Gemalmaz, 2010, 261-266.

1.3. HÂL KATEGORİSİ

Varlıkların birbirleriyle olan hareket ve oluş ilişkileri dilde bu ilişkileri kurabilecek görev ögelerinin oluşmasına yol açmıştır (Gemalmaz, 1978: 273).

Üzerlerine geldikleri kök ya da gövdeyle aralarındaki ilişki sadece kullanıldıkları cümleyle sınırlı / geçici olan ve cümle ögeleri arasında geçici anlam ilişkisi kuran (isimlerin hâle göre çekimlerini oluşturan) dışa dönük görev ögeleri, Türkçede **ek**, **ek+ek**, **edat** ve **ek+edat** olmak üzere dört farklı şekilde görülür ya da işaretsiz (/+**ø**/) olarak kullanılır (Alyılmaz, 1994: 50; Mert, 2008: 1-20).

Nadire'nin şiirlerinde[8] tespit edilen hâl eklerini aşağıdaki şekilde sınıflandırmak mümkündür:

1. Yalın Hâl

2. Seslenme Hâli

3. Özne Hâli

4. İlgi Hâli

5. Bulunma Hâli

6. Ayrılma Hâli

7. Yönelme Hâli

8. Nesne Hâli

9. Sebep Hâli

10. Nasıllık Hâli

11. Vasıta Hâli

12. Sınırlandırma Hâli

[8] Şiirlerdeki hâl kategorisi incelenirken Dr. Cengiz Alyılmaz'ın *Orhun Yazıtlarının Söz Dizimi* adlı eserindeki ilgili bölüm esas alınmıştır. *bkz.* Alyılmaz, 1994, 50-83.

1.3.1. Yalın Hâl

Yalın hâl, ismin herhangi bir ek almamış; çekime hazır hâlidir (Korkmaz, 1992: 169). Türkçede ismin yalın hâlini ifade etmek için özel bir ek kullanılmamaktadır. Yani bu hâl işaretsiz görev ögesiyle ifade edilmiştir.

mén+**Ø**: ben

mén néçük ṭabʿ imni şād u ḫāṭırım ḫurrem tutay? G/145.

köñül+**Ø**: gönül

vefā körmediñ çerḫdin, éy ***köñül*** G/101.

ṭabīb+**Ø**: doktor

kördi derdimni **ṭabīb** u tişledi barmaġını G/80.

1.3.2. Seslenme Hâli

Verici ile alıcı / hatip ile muhatap arasında iletişimin sağlanabilmesi için bir duruma (situation) ihtiyaç vardır. Seslenmeler (hitaplar / seslenme grupları (hitap grupları), söz konusu iletişimin gerçekleşmesinde uyaran / uyarıcı / dikkat çekici görevini üstlenirler. Yani verici alıcıya mesajı sözlü veya yazılı olarak iletirken önce ona seslenir / hitap eder ve onu bu seslenmeler vasıtasıyla iletişim ortamına çekerek mesajını iletir / bilgiyi aktarır (Alyılmaz, 2011: 114).

Seslenmeleri kuvvetlendirmek, pekiştirmek ve vurgulamak amacıyla kimi zaman işaretli, kimi zaman da işaretsiz (nonmarque (Ø)) olarak kullanılan ünlemler, gerçekte görevli dil ögeleri olmalarına rağmen seslenmelerle, seslenme gruplarıyla âdeta belirten belirtilen / tamlayan tamlanan ilişkisi kurarlar (Alyılmaz, 1998: 35-43).

Şiirlerde **/éy …+Ø/ ve /yā …+Ø/** ünlemlerinden yararlanılarak seslenme tümleçleri oluşturulmuştur.

éy köñül+**Ø**: ey gönül

éy köñül, tartıb sınān-i āhnı ḳılġıl neberd G/80.

éy bād-ı ṣabā+**Ø**: ey sabah rüzgarı

maña ol serv ḳadd peyġāmın, ***éy bād-ı ṣabā*** kéltür G/88.

tūtīyā+**Ø**:

ġubār-ı maḳdemidin közlerimġa ***tūtīyā*** kéltür G/88.

1.3.3. Özne Hâli

Özne görevindeki isim veya isim grubu ile yüklem arasındaki geçici ilişkiyi sağlayan bu hâl işaretsiz olarak kullanılmıştır.

derd-i hicrān külfeti+**Ø**

müşkil işdur ***derd-i hicrān külfeti*** G/13.

gül+**Ø**

gül yaḳasın çāk eyleb boldı rüsvā bāġ ara G/17.

felek+**Ø**

felek anı köterürde, ḫem eyledi ḳāmet G/43.

1.3.4. İlgi Hâli

İsim tamlamalarında belirten ile belirtilen arasındaki ilişkiyi sağlayan bu hâl Nadire'nin şiirlerinde bu hâl /+**(n)nIñ**/ ile ifade edilmiştir.

fiġan+**ıñ**

éy köñül, dūd-ı ***fiġanıñ***dın kevākib tīredur G/59.

ḫüsn+**üñ**

ḳıldı ***ḫüsnüñ*** kāmini zār iḫtiyāç G/58.

mén+**iñ**

méniñ cünūnime mecnūnni bérmengiz nisbet G/43.

1.3.5. Bulunma Hâli

Nadire'nin şiirlerinde bulunmayı ifade edebilmek için isim veya isim soylu sözcük gruplarının üzerlerine /+dA/ görev elemanı getirilmiştir. Bulunma hâli yerde bulunma ve zamandan bulunma olmak üzere iki grupta incelenmiştir.

1. Yerde Bulunma Hâli

ʿālem+**de**: alemde

né şīrīn ḳaldı ***ʿālemde*** né ferhād G/2.

yābān+**da**: çölde

köñül dāġını étsem beyān bolur ol bī-***yabānda*** lāle peydā G/12.

mahfil+**de**: toplantıda

né ***maḥfilde*** şehd ü şeker yaladıñ G/25.

2. Zamanda Bulunma Hâli

bu kün+**Ø**: bugün

maña ***bu kün*** nādire yârdın āṣar yoḳ G/74.

kūndüzi+**Ø**: gündüz vakti

kündüzī bir güşede āşüfte -hāl u ser-gerdān? G/9.

keçe+**de**: gecede

çıḳsa yarım ***kéçede*** ger āftāb G/22.

1.3.6. Ayrılma Hâli

Cümlede bir yerden, bir şeyden, bir kimseden ayrılmayı, uzaklaşmayı bildiren ayrılma hâlini ifade etmek için isim ve isim soylu sözcüklerin üzerlerine /+dIn/ görev ögesi getirilmiştir.

ulus+**dın**: halktan

ulusdın, nādire, derdimni pınhan étmesem bolmaz G/93.

felek+**din**: dünyadan

maña devri ***felekdin*** bolmadı bir laḥẓa asayiş G/106.

1.3.7. Yönelme Hâli

Eylemin, hareketin yöneldiği yeri gösteren bu hâl, şiirlerde /+GA/ ve /+A/ görev elemanlarıyla ifade edilmiştir.

ayaġ+ı+**ga**: ayağına

ḳuş uçurgandek érur bağlab ***ayaġıga*** tanāb TB/1.

ḫazan+**a:** sonbahara

yüzlendi ***ḫazāna*** nev-bāharım TKB/1

ḳuyaş+**ga**: güneşe

felekdin ötdi fiġānım ***ḳuyaşga*** yetdi ünim G/147.

1.3.8. Nesne Hâli

Bu hâl öznenin yaptığı işten etkileneni bildirmektedir. Bu hâl ifade edilirken /+**nI**/ ve /+°**n**/ görev elemanlarından yararlanılmıştır.

taġ+**nı**: dağı

bir āh ile eyler édi ***ol taġnı*** ġāret G/77.

kök+si+**ni**: göğsünü

bolmasun gül ***köksini*** açıb çemende cilveger G/118.

közüm+**ni**: gözümü

közümni böyle giryān bilme kim dür-dāne-i eşkim G/132.

1.3.9. Sebep Hâli

Cümlede işin, oluşun sebebini bildiren bu hâl /+dın/, /+Ø üçün/, /+(n)ıñ üçün/ görev elemanlarıyla ifade edilmiştir.

reşk+**din**: kıskanmaktan

reşkdin yüz fitne berpā eyledi devri felek G/24.

didār+**iñ üçün**: yüzün için

didāriñ üçün nādiredür vāle u şeydā G/4.

rūḥ-i pak+**iñ üçün**: temiz ruhun için

duʿūlar tileb rūḥ-i ***pakiñ üçün*** TB/1.

ne+**üçün**: niçin

ne üçün işḳ eliġa ʿadl ile dād eylemediñ? G/103.

1.3.10. Nasıllık Hâli

andaġ: şöyle

fiġān çektim ***andaġ*** ki, dād eyledim TB/1.

andaġ ki çemende serv āzād G/77.

1.3.11. Vasıta Hâli

Eylemin vasıta aracılığıyla gerçekleştiğini bildiren bu hâl şiirlerde /+Ø birle/, /+°n/, /+dIn/ ve /+lA/ görev elemanlarıyla ifade edilmiştir.

bir+**le**: ile

köñülni bâde-i ġam ***birle*** âḫır telḫ-kām etti G/132.

bi+le+**n**: (onun) ile

ḳandur cigerim ġuṣṣa ***bilen*** yardın ayru G/129.

hicr+i+din(ayrılığıyla)

cehān ortandı ***hicridin***, ol âşub-ı cehānim yoḳ MÜS/2.

1.3.12. Sınırlandırma Hâli

İşin veya hareketin başlangıç ve bitiş sınırını belirten bu hâl şiirlerde /ta+ …/ görev elemanıyla ifade edilmiştir.

tā+ṣubḥ: sabaha kadar

kéçeler ***tā subḥ*** eşkim kevkebi seyyāredür FN/1

tā+be+key: ne zamana kadar

séni ***tābekey*** imtiḥān eyleyin TB/1.

2. FİİL İŞLETİMİ

Fiilin cümlede kullanılabilmesinin şartı kip + şahıs eklerinden birini almasıdır. Nadire'nin şiirlerinde fiil çekim ekleri "kip ekleri" ve "şahıs ekleri" başlıkları altında incelenmiştir.

2.1. KİP EKLERİ

Fiiller, işletme eki alarak nihai fiil olarak kullanılırlar. Fiiller, dilde daima çekimli şekiller hâlinde bulunurlar. Fiillerin girmiş olduğu bu kalıplara kip denir (Eraslan, 2012: 333; Gülensoy, 2019: 558).

2.1.1. Bildirme Kipleri

Nadire'nin şiirlerindeki bildirme kipleri 4 başlık altında incelenmiştir:

1. Geniş zaman kipi
2. Görülen / Bilinen geçmiş zaman kipi
3. Duyulan / Öğrenilen geçmiş zaman kipi
4. Gelecek zaman kipi
5. Şimdiki zaman kipi

1. Geniş Zaman Kipi /-°r/

Nadire'nin şiirlerinde geniş zamanın olumlu şekli fiil kök, köken ve gövdelerinin üzerine /-ø/, /-(y)Ar/, /-(y)Ur/ görev ögeleri getirilerek ifade olunmuştur. Geniş zamanın olumsuzu ise /-mA-/ üzerine /-s/ (< /-z-/) geniş zaman eki getirilerek işaretlenmiştir:

tök-**er**: döker

nādire közdin ***töker*** yaş ornıġa ḳan her keçe G/138.

ḳoy-**ar**: bırakır

ḳoyar andaġ ki dām-ı éile ṣayād G/79.

tap-**ar**: bulur

ḥaḳḳ cenābide ***tapar*** mertebe-i ismāil G/67.

tut-**ar**+mın: tutarım

ārzū ḳıldım ***tutarmın*** déb viṣālı dāmenin G/36.

ur-**ar**+sın: vurursun

ey nādire, laf-ı ʿışḳ ***urarsın*** G/99.

ét-**er**+min: ederim

ḫāmuş ***étermin*** anı bir şerār āh bile G/75.

saġın-**ur**+mın: özlerim

sebze-i ḫaṭṭ ***saġınurmın*** bāġ ara reyḥān körüb G/23.

ḳıl-**ur**: yapar

kim aziz elni ***ḳılur*** ḫˇār iḥtiyāc G/59.

sal-**ur**: salar

her néçe göz ***salur*** ol dil-ber-i gül-fām maña G/1.

kél-**ür**: gelir

k'lür yarıñ ayāġıga nisār ʾt G/41.

tap-**mas**+men: bulmam

nişan ***tapmasmen*** ol gül hicriden servi revandın G/113.

sor-**maz**+lar: sormazlar

raḥm édüb ḥālımnı ***sormazlar*** köriñ bī-dādlıġ G/136.

ḳıl-**maz**+am: kılmam, etmem

yār cevridin şīkāyet ***ḳılmazam*** G/13.

kél-***mes***: gelmez

kélmes ḫaberiñ bu yerge aṣlā G/5.

2. Görülen/Bilinen Geçmiş Zaman Kipi /-TI/

Görülen geçmiş zaman fiil kök, köken ve gövdelerinin üzerlerine /-TI/ görev ögesi getirilerek ifade olunmuştur.

bol-**dı**: oldu

maña ***boldı*** fırāḳide cihān telḫ G/71

ay-t-**dı**: söyledi

serv birle güldin ***aytdı*** cām u mīna bāġ ara G/17.

ḳal-**dı**: kaldı

né şīrīn ***ḳaldı*** ʿālemda né ferhād G/2.

két-**ti**: gitti

herçend ki ***kétti*** şahsüvārim TKB/1

bol-**dı**: oldu

sarıġ ***boldı*** hicriñde altun kibi TB/1.

3. Duyulan/Öğrenilen Geçmiş Zaman Kipi /-mIş/, /-Ip/, /-IpdUr/, /- IpdUrUr/

3.1. /-mIş/

ayrıl-**mış**+am: ayrılmışım

közleri bādem u gülruḫsārdın ***ayrılmışam*** M/4.

bol-**muş**+mın: olmuşum

cihānde böyleki ***bolmışmın*** ʿışḳ āyīnesi G/43.

yét-**miş**: ulaşmış

her ġubār u gerd kim ***yétmiş*** anı dāmānıġa G/85.

dé-**miş**-**ler**: söylemişler

hicr derdiġa ***démişler*** bu muferreḥni devā G/18.

buyur-**mış**: buyurmuş

ḥükemā ʿışḳ marīżiġa ***buyurmış*** mey-i nāb G/8.

3.2. /-Ip/

Nadire şiirlerinde p>b değişimi ile /-Ip/ eki /-Ib/ şeklinde kullanılmıştır.

bar-**ıb**: gidip

vah, ne vaḳıʿ boldı ***barıb*** şahsevārim kelmedi G/139.

3.3. /-IpdUr/

két-i**bdür**: gitmiş

néçe kūn boldı ***kétibdür*** hem enīsim ġamkaşim G/108.

art-**ıbdur**: artmış

kelġıl éy hamḫāne, ***artıbdur*** séniñ çun nālişim G/108.

āġāz kıl-**ıbdır**: başlamıştır

émdi **āġāz ḳılıbdur** ebcad G/83.

bér-**ibdür**: vermiştir

bu ferzandlar ki ***béribdür*** ḫudāy TB/1.

4. Gelecek Zaman Kipi

Gelecek zaman, fiil kök ve gövdelerinin üzerlerine /-(A)y/, /-GAy/ ve /-GU/ görev ögeleri getirilerek ifade olunmuştur.

1. /-(A)y/

ayt-***ay***+Ø: söyleyeceğim

derd-i diliñni, éy köñül, sorġalı kélse yār ***aytay*** G/84.

ḳıl-***ay*** +Ø*:* kılacağım, yapacağım

āstānıñġa ḳoyıb ferş ***ḳılay*** başımnı G/46.

bol-***ay***: olacağım

mübtelāmin tā esīr-i zülf-i purtabiñ ***bolay*** G/30.

2. /-GAy/

kör-**gey**+mén: göreceğim

ʿarşa-yi mahşerde ***körgeymén*** mu déb didārini nādire M/7.

kél-**gey**-sén: geleceksin

nādire muştaḳdur zinhār ***kélgeysén*** ya ne G/89.

yögür-**gey** +Ø: koşacak

yögürgey serv u gül yüz merḥabā birle selām eyleb G/28.

3. /-GU/

ḳıl-**ġu**+m+dur: kılacağım

ṣarf ***ḳılġumdur*** anı cān viṣālı naḳdine G/26.

eyle-me-**gey**: etmeyecek

teḥammül ***eylemegey*** taġ, keltürüb ṭāḳat G/43.

5. Şimdiki Zaman Kipi

Şimdiki zaman fiil kök, köken ve gövdelerinin üzerlerine /-AdUr/, /-(y)dUr/, /-Ur/ görev ögeleri getirilerek ifade olunmuştur:

tart-**adur**+mén: çekiyorum

ṣubḥ yangliġ ***tartadurmén*** intiẓār āftāb G/26.

eyle-***dur***: yapıyor

serv-i mevzūn ***eyledür*** ṭıfl-ı gül-endām maña G/1.

kör-**edur**+men: görüyorum

durhicriñde né rāḥat ***köredürmén***, né ḥelāvet G/129.

tile-**ydür**: diliyor

ḥayrān közüm, éy mah, cemaliñni ***tileydür*** G/129.

açıl-**ma-ydur**: açılmıyor

açılmaydur közim yūsuf ʿizārımdın cūdā bolġaç G/134.

2.1.2. Tasarlama Kipleri

1. İstek Kipi

İstek kipi, fiil kök, köken ve gövdelerinin üzerlerine /-A/ morfemi getirilerek işaretlenmiştir.

ay-t-**a**+yın: söyleyeyim

kime ***aytayın*** ġamımnı, né ʿilāc étey, né çāre G/105.

bér-**e**+yin: vereyim

cān ***béreyin*** bolmasa şīrīn cevāb G/22.

kör-**e**+yin: göreyim

ruḫin ***köreyin*** maña armān érür G/87.

2. Emir Kipi

kél-**Ø**-gil: gel

kélgil, nażarımġa éy perī-rū G/5.

yād eyle-**Ø**-gil: hatırla

anıñ uçḳunların yād ***eylegil*** necm-i s̱üreyyādın G/120.

3. Dilek-Şart Kipi:

Dilek-şart kipi fiil kök, köken ve gövdelerinin üzerlerine /-sA/ görev ögesi getirilerek ifade olunmuştur:

bol-**sa**: olsa

ger ***bolsa*** kişi sin kibi ġam-ḫˇārdın ayru? G/129.

aç-ıl-**sa:** açılsa

açılsa ġonçe yañlıġ ʿuḳdesi köñlümni ṭūmāri G/138.

ét-**se**+m: etsem

felekdin ger şikāyet āşkār ***étsem***, tañ érmes kim G/140.

4. Gereklilik Kipi

Gereklilik kipi fiil kök, köken ve gövdelerinin üzerlerine **/-mAK kerek/** görev ögesi getirilerek işaretlenmiştir:

iç-**mek kérek**: içmeli

bāde ***içmek kérek***, éy ehl-i salāḫ G/65.

2.1.3. Birleşik Fiil Çekimi

Çekimli fiiller, taşıdıkları kip sayısına göre basit kipli veya basit zamanlı fiiller ve birleşik kipli veya birleşik zamanlı fiiller olmak üzere başlıca iki gruba ayrılır. Basit zamanlı / kipli fiiller, yapılarında şekil ve zaman kavramı taşıyan tek kip bulunan fiillerdir. Birleşik kipli fiillerde ise birden fazla kip eki vardır. Bunlar genellikle iki kipten oluşmuştur (Ergin, 1983: 319-320; Korkmaz, 2003: 730).

1. Hikâye

Hikâye kipi, haberleşme faaliyetinin geçtiği zaman kesimine göre geçmişte bir merkez alındığını gösterir (Gemalmaz, 1982: 145):

tap-**ıb érdim**: bulmuştum

tapıb érdim séni maḥbūblérdin intiḫāb eyleb G/23.

ḳal-**mış+érdi**: kalmıştı

köñül tinmasḳa ***ḳalmış érdi*** he nevʿ arzu birle M/2.

çek-**er érdim**: çekerdim

çeker érdim firāḳide néçe kim renc ile miḥnet G/119.

2. Rivayet

Rivayet kipi, hikâye kipinde olduğu gibi haberleşme faaliyetinin geçtiği zaman kesimine göre geçmişte bir merkez alındığını gösterir. Rivayet kipinde verici, mesajına konu olan hadiselerin şuurunda değildir (Gemalmaz, 1982: 145). İncelenen eserde rivayet çekimine rastlanılmamıştır.

3. Şart

Şart kipi, zaman merkezi bakımından geniş zamana uymakla beraber, üzerine geldiği cümle ile temel cümlenin yüklemini şart, zaman açılarından belirli kılar (Gemalmaz, 1982: 145).

til-**er bolsañ**: diler olsan

ger ***tiler bolsañ*** ḥevādiṯ şāhbāzidin emān G/41.

eger **bol-sa**: eğer olursa

eger ***bolsa*** kişiniñ yārı ferruḫ G/68

2.2. ŞAHIS EKLERİ

Yüklemde zaman veya şekil eklerinden sonra gelerek eylemin şahsını bildiren "şahıs ekleri"nin Nadire Begüm'ün şiirlerinde tespit edilen örnekleri şunlardır:

2.2.1. I. Tekil Şahıs

işit-ür+**min**: işitirim

feryād u fiġān ṣavtını sinsiz ***işitürmin*** G/129.

ét-me-di+**m**: etmedim

ġamı sözini başlab ***étmedim*** sāmān, çün gerdūn G/134.

bil-me+**m**: bilmem

köñül içre hevā-i ʿışḳ ***bilmem*** né belā ḳıldı G/135.

2.2.2. II. Tekil Şahıs

ḳıl-ġa-**sın**: yapacaksın

muḥabbet riştesidin ***ḳılġasın***, zinhār, dāmimni G/140.

ḳayda+sén: neredesin

ġam helāk étti méni hicriñde, éy cān ***ḳaydasan***? G/126.

kél-**Ø**-gil: gel

kélgil, nażarımġa éy perī-rū G/5.

2.2.3. III. Tekil Şahıs

oḳu-Ø+**sun**: okusun

derd ehli ***oḳusun***, nādire, güftārimni M/1.

bol-dı+**Ø**: oldu

ḳaranġu ***boldı*** şāmim dūd-i āhimni ġubāridin M/2.

2.2.4. III. Çoğul Şahıs

bol-ġay+**lar**: olacaklar

ḥaḳḳ teʿālānı penāhide maṣūn ***bolġaylar*** G/123.

sor-maz+**lar**: sormazlar

raḥm édüb ḥālımnı ***sormazlar*** köriñ bī-dādlıġ G/136.

NADİRE BEGÜM'ÜN ŞİİRLERİ

G 1

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

1a

1 her néçe köz salur ol dilber-i gülfām maña
2 dāġlar penbesi érmiş gül-i bādām maña

3 ḳanlı közyaşım ile āh ü cünūn bezmide
4 serv-i mevzūn ile dur ṭıfl-ı gülendām maña

5 devr-i cām-ı ṭarab evrülmeġi besdür sāḳī
6 gerçi evrülmedi bu gerdiş-i eyyām maña

7 néçe kim ẓulm éter ʿāşıḳa gerdūn étsin
8 devr nākāmlıġıdın çü érür kām maña

9 bir ayaġ mey keremin eyledi sāḳī āġāz
10 eyledi baḫt bu maḳṣadnı serencām maña

11 serḫoşem deşt-i cünūn içre ki bolmış ḥāṣıl
12 lāleler üzre sirişkim mey ile cām maña

13 gülşen içre anı gīsūsiġa mānend körib
14 ṭurre-i sünbül érür ḥalḳa bolan dām maña

15 kimse tapmas eşerim istemeḳ u sormaḳdın
16 né nişān ḳaldı fenā mülkide né nām maña

17 nādire kūyide baş ḳoymaġım érmes nāyāb
18 itleri ḫayli érür maḳṣad-ı ikrām maña

***

G 2

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

1b

1 yüziñ ferruḫ cemāliñ rūḥefzā
2 ḫaṭṭıñ ḫızır u leb-i laʿliñ mesīḥā

3 méni dīvāne ḳıldı iştiyāḳıñ
4 saçıñ zencīridin başımda sevdā

5 cemāliñ muṣḥafın ḳıldım tilāvet
6 ḳaşıñ bismiʾllāhidür anda ṭuġrā

7 düm-i tīġiñ maña vaḳt-i şehādet
8 érür elbette şerbetdin güvārā

9 melāḥatlıġ yüziñ māh-i münevver
10 cemāliñ āftāb-i ʿālemārā

11 cemāl-i bī-miṯāliñ cilvesidür
12 şarāb ü şemʿ u şāhid cām ü mīnā

13 köñül kim hicr élidin bīnevādur
14 ḳılur peyveste vaṣlıñnı temennā

15 cihān ʿayşı ġanīmetdür néçe kün
16 vefā ḳılmas kişiġe mülk-i dünyā

17 né şīrīn ḳaldı ʿālemde né ferhād
18 ḳanı yūsuf ḳayan kétdi züleyḫā

19 köñül ʿışḳ içre bolma bī-taḥammül
20 ki vaṣl ü hicr ara ḳılġıl medārā

21 maña éy nādire ḳısmet bu érken
22 ezel kündin bolubdur ʿışḳ peydā

***

G 3

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

2a

1 bahār kéldi közüm gülge baḳmadı aṣlā
2 nédin ki gülşen ara gülrūḫım émes peydā

3 yüzimge boldı yüziñ muḳterin biḥamdüllāh
4 açıldı mihr u vefā bāġıda gül-i raʿnā

5 sarıġ yüzimde ḳızıl eşkni ṭarāveti bar
6 néçük ki sāġar-i zerrīn ara mey-i ḥamrā

7 lebidin ayru maña bāde tutma éy sāḳī
8 ḫumār külfetiġa nāfiʿ olmadı ṣahbā

9 bu cān-ı ḫasta ki vaṣlıñnı ārzū eyler
10 ḫayāl ṭurresidin başıda uzun sevdā

11 firāḳ leşkeri ṭuġyānıdın maʿāẕallāh
12 ki ḳıldı ṣabr u taḥammül diyārını yaġmā

13 yüziñ neẓẓāresi ʿuşşāḳlarnı firdevsi
14 ḫarīm-i dergāhiñ aḥbāba cennetüʾlmeʾvā

15 séniñ selāsil zülfiñe mübtelādürmén
16 ki boldı ʿaḳl u ḫıred ḳuşlarıġa dām-i belā

17 felekdin ötdi fiġānım ḳuyaşga yétdi ünim
18 henūz nādire kem bolmadı bu āh ü nevā

***

G 4

mefʿūlü mefāʿilü mefāʿilü feʿūlün

2b

1 éy serv-i sehī boylıġım éy ḳāmet-i zībā
2 kél kim közüm āyīnesi müştāḳ-i temāşā

3 ol kün ki viṣālıñ çemenin seyr éter érdim
4 manẓūr-ı naẓar érdi maña ol ḳadd u bālā

5 aydım ki: ḳaçan bolġusı kūyiñde mekānım
6 ʿāşıḳḳa dédi ḥācet émes menzil ü meʾvā

7 köydürdi çemen güllerini reşk otı birle
8 ol ġonçe-i ḫandān ile ol nergisi şehlā

9 ol zülf-i dilāvīz muʿanber girihiden
10 her kimni tüşib başıġa bir özgeçe sevdā

11 her sebze ü sünbül ki bu gülşende çeker baş
12 mūy-i ser-i mecnūndur veyā ṭurre-i leylā

13 vīrānede ʿāḳılġa iḳāmet nāmünāsib
14 sermenzil-i āsāyiş émes ʿarṣa-i dünyā

15 hicrān ġamıdın teşne-leb u ḫasta cigermén
16 sāḳī kerem eyleb maña tut sāġar-ı ṣahbā

17 közgü kibi ḥayrānlarıña ʿarż-i cemāl ét
18 dīdāriñ üçün nādiredur vāle ü şeydā

***

G 5

mefʿūlü mefāʿīlün feʿūlün

3a

1 éy mihr-i cemāliñ ʿālemārā
2 ẕerrāt yüziñge mest ü şeydā

3 éy ḥüsn riyāżide ḳaddıñ serv
4 ol serv üzre sünbüliñ semensā

5 kélgil naẓarımġa éy perīrū
6 dīvāneġa birdem ét temāşā

7 sin uyḳuda mest-i nāzdursén
8 min derd bile ġarīb ü tenhā

9 tün kéçe fiġān u nālişimdin
10 kūyiñ iti içre tüşdi ġavġā

11 sin ḳaysı diyār ʿazmin étdiñ
12 kélmes ḫaberiñ bu yerge aṣlā

13 āhım oḳıġa ḳaddım kemāndur
14 bu oḳnı nişānidür ṣüreyyā

15 mecnūn nége leylī terkin étsun
16 yūsufnı unutmadı züleyḫā

17 ḳaydın séni nādire unutsun
18 bu söz nā-münāsib éy dilārā

***

G 6

feʿilātün feʿilātün feʿilün

3b

1 éy yüziñ ḳıble-i erbāb-i ṣafā
2 seri kūyiñde köñül ḳıblenümā

3 kaʿbe-i kūyiñ érür tekyegāhim
4 közyaşım zemzem uşal kaʿbe ara

5 bolmasa mihr köñülde né āsıġ
6 menziliñ meşreb ola yā baṭhā

7 sürmeāsā ḳademiñ tofraġı
8 ḫīre bolġan közime bérdi żiyā

9 tūtiyādur maña naḳş-ı ḳademiñ
10 ki közim āyīnesi taptı cellā

11 bolsa tā ʿömr u ḥayātım bāḳī
12 méni élgimdür u dāmān-i vefā

13 dostlar ʿayş u ferāġat bile ḫoş
14 boldı düşmen hedef-i tīr-i belā

15 her kim öz rütbesidin lāf urar
16 bu merātibde maḳāmiñ aʿlā

17 dāmān-ı yār éligdin kétdi
18 nādire pīrehenim boldı ḳabā

***

G 7

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

4a

1 merḥabā éy peyk-i sulṭān merḥabā
2 hüdhüd-i mülk-i süleymān merḥabā

3 ṭalʿatiñ ferruḫ mübārek maḳdemiñ
4 ḳıldı külbemni gülistān merḥabā

5 ḫūb kéldiñ yaḫşı kéltirdiñ ḫaber
6 eylediñ derdimġa dermān merḥabā

7 boldı mevzūn ḳāmetiñdin münfaʿil
8 serv-i nāz bāġ-ı rıżvān merḥabā

9 ḳılġasın ol māh-ı mihrin āşkār
10 ṣubḥ yañlıġ pākdāmān merḥabā

11 müjde kéltirdiñ viṣāl-ı yārdın
12 taptı teskīn derd-i hicrān merḥabā

13 kél beri tā ḫāk-ı pāyiñni ḳılay
14 tūtiyā-i çeşm-i giryān merḥabā

15 rūşen eylermén çerāġ-ı āhnı
16 közlerimdür gevherefşān merḥabā

17 bu kéçe hicrān şebistānidedür
18 encüm-i eşkim çerāġān merḥabā

19 ḳoy keff-i pāyiñni dīdem üstine
20 birdem éy serv-i ḫırāmān merḥabā

21 nādire her söz ki inşā eyledi
22 aydı aña ehl-i devrān merḥabā

***

G 8

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

4b

1 éy ḫoşā şīşe ara āb-ı ḥayāt ḥükemā
2 kim anıñ her kişi nūş étse bolur ḫızırnümā

3 ḥükemā ʿışḳ marīżīġa buyurmış mey-i nāb
4 hicr derdiġa démişler bu muferriḥni devā

5 bādedin eyleme parhīz demādem ḳadeḥ iç
6 kéldi meẕmūm muḥabbet yolıda zühd ü riyā

7 boldı gül mevsimi u meykedeler cānibidin
8 müjde-i ʿayş u ṭarab yitküzedür bād-ı ṣabā

9 éy ḫoş ol rind-i meyāşām u siyehmest müdām
10 cām-ı mey élgide alıda sebū vü mīnā

11 ġuṣṣa peymāneside ḫūn-i dilāşām eyler
12 bādedin her kişi kim eyler ése istiġnā

13 zāhidā ger déseñ ʿışḳ ehlige rüsvā bolmay
14 démeġıl meykede avbaşıġa köp çün ü çerā

15 bāde müştāḳıġa lüṭf ile ḳadeḥ tut sāḳī
16 yoḳsa cemşīdġa hem eylemedi cām vefā

17 nādire cām-ı muḥabbetni lebāleb içiban
18 mestlıġ birle ḳılay ʿışḳ nemāzını edā

***

G 9

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

5a

1 rūze ayı kéldi vü mén ʿāciz ü bī-dest ü pā
2 rūze ayınıñ hilālı dék ḳaddım bolmış dütā

3 kündüzi bir gūşede āşüfteḥāl u sergerdān
4 kéçeler tā ṣubḥdem bīdār u meşġūl-i duʿā

5 rūze ayı tapmadım bir muġān irşādini
6 lācerem mescid ara zāhidġa ḳıldım iḳtidā

7 iḫtisāb ehli taġallüb eyledi meyḫāneġa
8 ḳalmadı meyde ḥerāret né de teʿsīr-i ṣedā

9 şāmlar iftār vaḳti ẓāhir eyleb ıżṭırāb
10 żaʿfdın ḳılmas ḳabūl çerb u şīrīn iştihā

11 rūze żaʿfıdın ʿeceb ḥayretdedürmén nādire
12 eylemesmén līk bu eḥvāl ile terk-i duʿā

***

G 10

feʿūlün feʿūlün feʿūlün feʿūlün

5b

1 yüziñ āftāb-i māh-i ʿālemārā
2 cemāliñni közgüsi mihr-i mücellā

3 lebiñ yādı köñlümde pinhāndur
4 érür şīşede mevc-i ṣahbā hüveydā

5 érür éki ejder ḫem u pīç birlen
6 ḳaddıñ servide éki zülf-i semensā

7 meger ḥüsn bāġını nergisleridür
8 éki çeşm-i cādū-yi bādām u şehlā

9 nége ʿāşıḳ efġānıdın vehm étersin?
10 bolur mu kişi munça bīraḥm u tersā

11 ḫoş ol kün ki ʿazm-i rāh éttiñ yolıñda
12 çerāġān yaruttı toḳuz çerḫ-ı ḫıżrā

13 refāḳat bile bardı rūḥuʿlemīn hem
14 ʿināniñde tā sidertüʾlmüntehā

15 risālet sipihrini ḫūrşīdidürsén
16 cemāliñ mücellā cenābiñ muʿallā

17 ḳılıb nādire saʿy peyrevliġiñde
18 ṭaleb ḳıldı sermāye-i dīn ü dünyā

***

G 11

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

6a

1 yüzüñ yādıda ḳıldım bu kéçe āh-i seḥer peydā
2 kevākib ḫırmenıġa boldı ol otdın şerer peydā

3 nihāl-ı ṣabrıma laʿliñ ḫayālı birle su bérdim
4 ʿaceb yoḳ bolsa ger bu naḫldın şīrīn ṣemer peydā

5 şeref tapdı memālik şāh-i deryādil vücūdidin
6 eṣālet maḫzenidin boldı ol ʿālī güher peydā

7 zehī şāhi ki devlet feyżidin āgāh olıb ḳılmış
8 cevāhir sürme-i tavfīḳidin nūr u naẓar peydā

9 taḥammül öyle kim bīṣabrlıġ telḫ étti kāmiñni
10 bolur ṣabr étseñ açıḳ ġoradın şehd ü şeker peydā

11 méniñ yārım ʿaceb nāzük mezāc u bīmürüvvetdür
12 bélin ḳatlımġa baġlabdur velī érmes kemer peydā

13 nücūm érmes felekde şuʿle-i āhım şerāridür
14 ki bu kāşāne içre boldı andın zīb u fer peydā

15 köñül mecnūnini zülfiñni zencīriġa bend éttim
16 soruk eṭfāl içinde bolmaġay déb şūr u şer peydā

17 ʿaceb yoḳ nādire pervāz ḳılsa yār kūyiġa
18 ki bolmış tende furḳat oḳlarıdın bāl u per peydā

***

G 12

müstef'ilâtün müstef'ilâtün müstef'ilâtün müstef'ilâtün

6b

1 naẓar ehli sevdālarını ḫaṭṭıñ ḳıldı levḥ-i cemāla peydā
2 né tañ eylese dūd-ı āhım ḳemer devride hāle peydā

3 saçıñ sünbülidin ʿadedsiz girihler tüşübdür köñül rişteşiġa
4 ki yüzdin birin ẓāhir étsem ḳılur cʿad-ı müşkīn külāle peydā

5 méniñ ḳıṣṣa-i rūzgārım ferāvān ġam-ı hicriñ efsānesi dék
6 ki bir noktasın şerḥ ḳılsam bolur néçe defter risāle peydā

7 yüziñ ayını ḥayretıdın érür bedr-ı tābān ḳara dāġlıḳ
8 ḳaşıñ nūnidin vāḳıf érdi ki ʿācizliġ oldı hilāle peydā

9 sirişkim seḥābin imdādidin dilküşādur muḥabbetni deşti
10 köñül dāġını beyān étsem bolur ol beyābānde lāle peydā

11 salıb hicr ten mülkine zelzele dédi ḳılma devr-i felekdin gile

12 nédur çāre-i derdim éy nādire, firāḳ oldı nāgāh viṣāla peydā

***

G 13

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

7a

1 sunma mey éy sāḳī-yi devrān maña
2 kim naṣīb olmış ezeldin ḳan maña

3 yār cevridin şikāyet ḳılmazam
4 kim érür bir vech istiḥsān maña

5 nāle bir dilsūz yārımdur méniñ
6 hemnişīndür dīde-yi giryān maña

7 müşkil işdür derd-i hicrān külfeti
8 yā rab ol müşkilni ḳıl āsān maña

9 deşt u ṣaḥrālarnı ḳıldım iḫtiyār
10 boldı mecnūn ḳıṣṣası bürhān maña

11 āḫ neyley ötdi devrān-ı viṣāl
12 bīvefālıġ eyledi devrān maña

13 muntaẓırdurmén hemīşe nādire
14 bir ḳıya baḳay mu déb cānān maña

***

G 14

feʿūlün feʿūlün feʿūlün feʿūl

7b

1 lebiñ şehd-i nābıġa cānım fedā
2 ḫırāmān ḳaddıña revānım fedā

3 firāḳiñ viṣāl ehlidin cān alur
4 viṣālıñga cān ü cihānım fedā

5 bél u aġzıda ḳaldı vehm u gümān
6 né tañ olsa vehm u gümānım fedā

7 eger fiʿlmeṣel mihr ile māhdur
8 ḳılay saña éy mihribānım fedā

9 éki laʿl-i nābiñni yāḳūtıġa
10 éki çeşm-i gevherfeşānım fedā

11 ḳaddıñ serv-i nāzıġa éy gülbeden
12 ten-i laġar-ı nātüvānim fedā

13 né ġamdur maña ʿışḳ ara nādire
14 eger bolsa cānānġa cānım fedā

***

G 15

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

8a

1 éy şehi mülk-i kerem sulṭān iḳlīm ʿaṭā
2 çekmegen hergiz miṣāliñ kilk-i naḳḳāş-ı ḳażā

3 dehr mülkiga séniñ dék devlet u tāc u serīr
4 né iskender kördi né sulṭān ḥüseyin bayḳarā

5 reşk ʿadl u himmetiñdin ḥātem u nevşīrvān
6 oldılar yüz ḥasret ile ʿāzım-i mülk-i fenā

7 körmedi sén dék şāh-ı nikū nijād ʿālemde çerḫ
8 kim kélen sulṭān aña yétti ata birle ana

9 bezm-i iḥsānıñda dest-i zerefşāniñ reşkidin
10 şāmlar topraġ aradur pence-i mihr-i semā

11 rezm meydānide ger raḫş üzre cevlān eyleseñ
12 zāl-i çerḫ étgey hazīmet ḳāmetin eyleb dütā

13 berḳarār olġay ilāhī tābnā-i mülk-i dehr
14 binā boldı taḫt u tācdin sermāye-i devlet

15 tā ḳıyāmet kem étme yā rab lüṭf u elṭāfini
16 ḫān-ı ʿālicāh kim iḥsān vücūd eyler ʿaṭā

17 éy şehā lüṭf ile eḥvālimdin vāḳıf ol émdi
18 çekdim asru çerḫ devr-i cevridin renc ü ʿinā

19 hīç cürm eḥvāliġa yā rab tüşmesün
20 ʿömürlerdir çerḫdin mén çekdügüm cevr ü cefā

21 dehr eyvānide gerdūn gerdişi bī-dādidin
22 yoḳturur ġam ḳaydı içre kimse min dék mübtelā

23 çekti ġam idbār ḫaṭṭın nāme-i iḳbālime
24 defter-i çerḫe ḳażā kilki çü ḫaṭṭ-ı üstüvā

25 lüṭf ile sén ḳayd-ı ġamdın çıkmasañ tā rūz-i ḥaşr
26 yoḳ ḫalās olmaḳ maña éy ḫusrev ü ʿizzüaʿlā

27 néçe isteb üçti rāḥat āşiyānın mürġ-i dil
28 tapmadı ārāmgāh cüz ḥalḳa-ı dām-i belā

29 yıġdı tā ḫāşāk sīlāb-i sirişkim başıma
30 tuttı her yandın kʾlib ġam ḳuşları anda yuva

31 néçe her yan baḳtım eyleb devletim ṣubḥın ṭaleb
32 körmedim ez ġayr-ı şām-ı nekbet bī-intihā

33 tīşe-i ferhād ġamdın yara baġrım dāġını
34 lüṭf ḫıştıdın ḳıl éy şīrīn süḫan ḫusrev binā

35 bu dur ümīdim ki lüṭfiñdin köñül āyīnesi
36 zeng-i ġamdın mihr közgüsi kibi tapḳay cellā

37 rāh-i medḥiñ şām-ı ġamda tuttı kilk nādire
38 maşʿal-ı lüṭfiñ aña çün ṣubḥ olġay rehnümā

***

G 16

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

9a

1 cilve körsetti çü ol serv-i dilārā bāġ ara
2 çeşm-i ḳumri boldı bir çeşm-i temāşā bāġ ara

3 sürmegūn çeşm-i naẓar saldı gülistān ehline
4 ḥasretidin ḳaldı nergis közi şehlā bāġ ara

5 ʿārıż-ı gülgūn ile ḳıldı çemen sarı ḫırām
6 gül yaḳasın çāk eyleb boldı rüsvā bāġ ara

7 serv-i gülruḫsārım ile bezm-i ʿişret déb bahār
8 serv birle güldin aytdı cām u mīnā bāġ ara

9 lāle yañlıġ dāġ boldı gül cemālı reşkidin
10 dāġlık güllerdin oldı sīr ṣaḥrā bāġ ara

11 naḫl ḳaddı ḥacletidin boldı su serv-i revān
12 eyledi fevvāreler cāri serāpā bāġ ara

13 seyr üçün ḳoyġay ḳaddım déb sebze-i ḫᵛābidedin
14 her ṭaraf bir ferş-i meḫmeldur müheyyā bāġ ara

15 kördi ol serv-i dilārā ḳāmet-i mevzūnini
16 serv ḳaddın ḳıldı ḳumriler temennā bāġ ara

17 sén bugün ḫandānsın éy gül nādire dildārsiz
18 yıġlamaḳdındur bulutlar dék müheyyā bāġ ara

***

G 17

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

9b

1 sāḳīyā hicr devāsını démişler mey-i nāb
2 tutakur meykedede ḳayġuluḳ ʿāşıḳḳa şarāb

3 ʿışḳ derdiġa giriftār bolub mén né ḳılay
4 zāhidā maña naṣīḥat bile yétkürme ʿaẕāb

5 yār laʿlini firāḳıda ḫumārım ġālib
6 bolmadı neşʾe-i ṣahbā bile köñlüm şādāb

7 bolġay érdi ḳademiñ toprağı birle rūşen
8 ger közüm ḥalḳaları bolsa semendiñ garkāb

9 égme ḳaşıñnı ḫami bolġalı el secdegāhi
10 kaʿbe dīvāride ḥayret ile ḳalmış miḥrāb

11 serḫoş olġan kibi ḫūnāb-ı cigerdin ʿāşıḳ
12 neşʾe-i bāde ḳılur ḫüsn elidin refʿ-i ḥicāb

13 eşk-i gülgūnim érür bāde-i laʿliñ eşeri
14 rūḥperverdür anıñ rāyīḥasi mīşli gülāb

15 bu kün ol māhliḳā şūḫ-i dilārām ḳanı
16 yüzidin rūşen édi dīde-i cān aḥbāb

17 mestlıġ birle ġam-ı yār ferāmūş olmas
18 nādire bolmadı derdimni devāsı mey-i nāb

***

G 18

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

10a

1 köñülni ḫˇāb-ı ġaflatdın demī bīdār ḳıl yārab
2 aḳarġan közlerimni meḥrem-i dīdār ḳıl yārab

3 közümni rūşen étgeç Pertev-i mihr-i cemālidin
4 muḥabbet neşʾesidin vāḳıf-ı esrār ḳıl yārab

5 ol ay hicride çendān yıġladım her ḳaṭre-i eşkimni
6 vefā bāzāride bir gevher-i şehvār ḳıl yārab

7 yüzi hicri méni köp derdmend étti ʿilācım yoḳ
8 yana bir körsetib yārımnı berḫūrdār ḳıl yārab

9 kemend-i zülfidin ayru tüşübdir mén duʿā vaḳtı
10 ki bol ṭūl-i ʿamelni boynıma zünnār ḳıl yārab

11 temāşāyi cemāliġa eger şükr étmegen bolsam
12 közim peymānesini eşk ile serşār ḳıl yārab

13 cihānde ḫusrev cennet mekān-ı ʿadl iḫtiyār étdi
14 ḳıyāmet kün şefīʿ-i aḥmed-i muḫtār ḳıl yārab

15 ʿazīzim ṣubḥ yañlıġ pākdāmān ötdi ʿālemdin
16 şerāfet birle toprāġını feyż-i āşār ḳıl yārab

17 mezār-i feyż-i āşārı ziyāretgāhi ʿāldur
18 riyāż-ı kaʿbe yañlıġ fāyizülenvār ḳıl yārab

19 ḳarılıġ devletiġa yetkürüb ḫān-ı dilāverni
20 beḳā-i ʿömrini elʿömridin bisyār ḳıl yārab

21 emīr-i ʿādil u veʾlnʿemī u muḥammed emīn ḫān hem
22 cihān barıça maña bu üçevni yār ḳıl yārab

23 ḳayu gümreh ki gerdenkeşlik étse ḫān cenābidin
24 sitem taşı bile başdın ayaġ efgār ḳıl yārab

25 uşal kim aña yadḫ̆āh u ḥesūd u kīneperverdür
26 hümāyūn dergāhide müstemend u zār ḳıl yārab

27 néçük kim her biri köz nūri vu köñül serveridür
28 alarġa baḫt u devletni hemīşe yār ḳıl yārab

29 ġazel bünyād ḳıldı nādire yārıġa ʿarż eyleb
30 köñülde baġlagan maẓmūnini iẓhār ḳıl yārab

***

G 19

fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün

10b

1 ġonçe dék aġzı ara ol lüṭf-i güftāri ʿaceb
2 sanʿélgi yoḳdın iẓhār eylegen bārī ʿaceb

3 aldı köñül ḳuşların her laḥẓa müşkīn ṭurresi
4 bāl-ı şāhindur ki ṣayd eylerde ṭarāri ʿaceb

5 beski mecnūndur anıñ ḥüsnıġa gülşen gülleri
6 ġonçe gerdindür çemen boynıda ṭūmārı ʿaceb

7 eyledi āşüfte ṭabʿimni perīşān ṭurresi
8 ḳara ḳıldı baḫtımnı ḫāl-i sitem-kāri ʿaceb

9 közidin āzürdedür mén ḳaşıdın āzürderaḳ
10 zār aḥvālımġa āzār üzre āzārı ʿaceb

11 her ḳaçan kim nāz étib çıḳsa mey-i gülfām içib
12 ḳan töker mey dék demādem çeşm-i ḫumārı ʿaceb

13 yār vaṣlı birle ʿādet eyleb érdim nādire
14 andın ayru maña birdem ṣabr iẓhārı ʿaceb

***

G 20

fāʿilātün fāʾilātün fāʾilātün fāʾilün

11a

1 tīredür ṣubḥ-i neşāṭım sāḳīyā kéltür şarāb
2 şām-i hicrān ẓulmetide cām-i meydür āftāb

3 māh-ı tābān yüzligim her laḥẓa yād étsem séni
4 dūd baġrımdın çıḳar ot içre tüşgen dék kebāb

5 bend étib zülfiñ ara köñlimni āzād étgeniñ
6 ḳuş uçurgan dék érür baġlab ayaġıga ṭanāb

7 kāşkī āhım nesīmidin taḥarrük eylese
8 yār kim ruḫsārıġa gül bergidin salmış niḳāb

9 hicr āşūb-i belādur kim anı teşvīşidin
10 ḳaṭre-i sīmāb yañlıġ köñlüm eyler ıżṭırāb

11 şād édi ol şāh-i devrān vaṣlı birle ḫāṭırım
12 ʿayş devrānıġa devr-i gerdūn inḳılāb

13 bīvefālar dék séni hergiz ferāmūş eylemes
14 nādire yādiñni eyler tā dem-i yevmüʿlḥisāb

***

G 21

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

11b

1 gülġa désem yoḳ keff-i pāyiñge tāb
2 dīdeme ḳoy éy büt-ı zerrīn rikāb

3 taşḳarı çıḳma kéçeler ḥaşr olur
4 çıḳsa yārım kéçede ger āftāb

5 ġarḳa-ı ḫūn-i ciger oldı tenim
6 ḳan yaş ile mūy-i ser étdim ḫiżāb

7 ṭurfa suvālı lebidin sordı yār
8 cān béreyin bolmasa şīrīn cevāb

9 ṣūret-i dīvār kibi bolmışam
10 ḥasret-i dīdār ile bīḫurd u ḫˇāb

11 cānıma ḳaṣd eyler éseñ ḳıl velīk
12 tişleme laʿ liñni ḳılursam ʿ itāb

13 māyil-i ẓulm étme köziñ terkini
14 yoḳsa ḳılur merdüm öyiñni ḫarāb

15 bu kéçe meyḫāne-i dergāhide
16 pīr-i muġāndın tilerem feṯḥ-i bāb

17 eylemediñ éy büt-i peymān şiken
18 nādireni vaṣlıñ ile kāmyāb

***

G 22

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

12a

1 ġażab birle nigārım ötdi yanımdın şitāb eyleb
2 yüzin körgünce öldürdi méni hicri ʿ aẕāb eyleb

3 perī yañlıġ naẓardın çehre pinhān étdi ol mehveş
4 firāḳ u hicr cāmıdın mʾni mest u ḫarāb eyleb

5 köñül şādāb érdi cürʿ ai cām-ı viṣālıdın
6 salıb hicrān otıġa kétti baġrımnı kebāb eyleb

7 mürüvvet eyle cānā sindin ayru tīredir şāmım
8 yarut külbemni bir tün ʿ ārıżıñni āftāb eyleb

9 içermin mey demādem yār laʿ lini ḫumārıdın
10 méni meyḫānedin menʿ étme zāhid iḥtisāb eyleb

11 ḥisāb étmeḳḳe çerḫ encümlerin bar iḥtimāl andın
12 méniñ dāġ-ı dilimni līk bolmaydur ḥisāb eyleb

13 lebidin ayru ḳan yutmaḳ işimdur barġıl éy sāḳī
14 maña bīhūde külfet bérme teklīf-i şarāb eyleb

15 dirīġā kétti āḫır gevher-i maḳṣūd ʾlgimdin
16 tapıb érdim sʾni maḥbūblʾrdin intiḫāb eyleb

17 vefā serlevḥi üzre nādire mevzūn kelāmini
18 yazar taḥsin şiʿ r ḫusrev ʿ ālīcenāb eyleb

***

G 23

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

12b

1 yār laʿlin yād étermin ġonçe-i ḫandān körüb
2 sebze-i ḫaṭṭ saġınurmın bāġ ara reyḥān körüb

3 sebze-i ḫaṭṭ laʿl-i nābiñ üzre meʾvā eyledi
4 ḫızır ḳılġan dék vaṭan serçeşme-i ḥayvān körüb

5 derd-i cānkāh u demādem āh aḥvālim tebāh
6 raḥmı kélgey mu maña bu ḥāl ile sulṭān körüb

7 savrulurman hicr vādīsi ara mecnūn méni
8 gerdbād eyler gümān deşt üzre sergerdān körüb

9 kéçe laʿl-i hicridin ölmaḳ maña düşvār édi
10 yüz taḥayyür birle ʾlgin tişledi cānān körüb

11 reşkdin yüz fitne berpā eyledi devr-i felek
12 közlerim āyinesin yār alıda ḥayrān körüb

13 tañ émesdür bolsa az müddetde üstād-i süḫān
14 nādire eşʿārıġa taḥsīn éter selmān körüb

***

G 24

feʿūlün feʿūlün feʿūlün feʿūl

13a

1 bérey cān viṣāl içre éy nūşleb
2 firāḳiñde tākey ḳılay tāb u teb

3 cemāliñ maña müddeʿā ṣubḥ u şām
4 viṣālıñ maña ārzū rūz u şeb

5 eger kélse başıma tīġ-i ecel
6 ḳılurmén mu yolıñda terk-i ṭaleb

7 ḳaddıñ mısraʿ-i şūḫ u bercestedür
8 bolub ḥüsn dīvānidin müntaḫab

9 min zār ferhād ü mecnūn nijād
10 érür yār şīrīn u leylī neseb

11 né maḥfilde şehd ü şeker yaladıñ
12 ki birbirge çespān durur éki leb

13 firāḳide şemʿ-i şeb-i hicrmin
14 émes köymagım nādire bi̇-sebeb

***

G 25

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

13b

1 kétmedi mindin ḳadeḥ birle ḫumār-ı āftāb
2 ṣubḥ yañlıġ tartadurmén intiẓār-ı āftāb

3 ṣarf ḳılġumdur anı cām-i viṣāl-ı naḳdine
4 ger müyyesser bolsa laʿli ābdār-ı āftāb

5 māhrūlarnı yüziñ ayı musaḫḫar eyledi
6 munça bolmas encüm içre iḳtidār-ı āftāb

7 ʿārıżıñ mey tābidin boldı nezāket destgāh
8 ṭurfa güller ẓāhir étdi nevbahār-ı āftāb

9 tā yüziñ ayı nümāyān boldı ḫüsn eflākide
10 reşk otıdın tire boldı rūzgār-ı āftāb

11 ger közim ḫüsniñ çerāġidin münevver bolmasa
12 rūşen étmes pertev-i nūr u şerār-ı āftāb

13 nādire āhım sinānıdın tuhem tartıban
14 çerḫ meydānidedur çābük süvār-ı āftāb

***

G 26

mefʿūlü mefāʿīlün feʿūlün

14a

1 ṣayd étdi méni ol éki ḳullāb
2 boynımda kemend-i zülf-i pürtāb

3 ḳaşını ḳılıçıġa boyın sun
4 ʿāşıḳḳa budur ṭarīḳ-i ādāb

5 gülḫan kölide ferāġat étgen
6 ḳılmas heves semūr u sencāb

7 girdāb érür közimni yaşı
8 ʿāşıḳnı helāk éter bu girdāb

9 ārām tapar mu çerḫ devri
10 dāyim ḥareket éter bu dolāb

11 ʿālem elide vefā tapılmas
12 bu gevher érür cihānde nāyāb

13 ḳandur cigerim lebidin ayru
14 kéltür maña sāḳīyā mey-i nāb

15 ʿuşşāḳ miṣāli kārvāndur
16 ol ḳāfilede érür vefā bāb

17 yaş ornıġa nādire közimdin
18 hicride aḳar müdām ḫūnāb

***

G 27

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

14b

1 eger gülşenġa kélse serv-i gülrūyim ḫırām eyleb
2 yügürgey serv u gül yüz merḥabā birle selām eyleb

3 ḫırāmān kéldi yār u ḳāmeti taʿẓīmiġa bīḫod
4 yıḳıldım sāye dék yerdin turarga iltizām eyleb

5 ḳılurġa kündüzimni kéçe cemāl üzre
6 perīşān eyledi gīsūlerin ṣubḥimni şām eyleb

7 sén ḳaddlar penāhi gülcebīnler pādişāhisin
8 çemende servni āzād éter ḳaddıñ ġulām eyleb

9 ḫoşā ʿāḳıl ki eyleb yaḫşılık bünyādını muḥkem
10 öter bu deyr-i fānīdin özini nīknām eyleb

11 mesīḥ ʿazm-ı sipihr eyleb ḳuyaşġa boldı hemsāye
12 bolur himmet bile eflāk üstide maḳām eyleb?

13 ġazāli ʿömr kim vaḫşetdedür peyveste rem birle
14 bolur mu yüz miñ efsūn birle bu vaḥşini rām eyleb

15 köñül ṣayd étkeli āmāde ḳılmış ʿışḳ ṣayyādi
16 perīrūler kemend ḥalḳa-i zülfini dām eyleb

17 ḳalem taḥrīr éterde neyşekerdin bolsa tañ érmes
18 lebiñ vaṣfını eyler nādire şīrīn kelām eyleb

G 28

mefʿūlü fāʿilātün mefʿūlü fāʿilātün

15a

1 sāḳī, maña ḳadeḥ tut bu deyr ara lebāleb
2 zühd ehlidin usan-dım tutdım sʾniñle meşreb

3 ḥüsniñ tecellisidn bītāb māhrūlar
4 andaḳ ki ẓāhir olmas ḫūrşīd çıḳsa kevkeb

5 yārımnı vaṣlı birle ʿālem münevver érdi
6 bar érdi māh-i tābān ḫūrşīdge muḳarreb

7 mecnūn bīnevānı teklīf-i cāh ḳılma
8 kim tilbeler başıda yoḳtur hevā-i manṣıb

9 muḥtāc-ı dergāhiñmin yüz miñ ümīd birle
10 mén ḳulnı bu işikdin nāümīd ḳılma yārab

11 tīġ-i zebānıñ oldı miftāḥ-i genc-i dāniş
12 ʿallāme-yi zamāndur alıñda ṭıfl-i mekteb

13 ḳıl nādire müyyesser şūr ü cünūn cihānde
14 ʿışḳ u muḥabbet oldı ʿāşıḳa dīn u meẕheb

***

G 29

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

15b

1 çıḳdı ol gülgūn ḳabā meydān ara cevlān étib
2 ġamze tīġi birle ʿāşıḳnı yorgın ḳan étib

3 mehveşim meydān ara bīperde cevlān eyledi
4 el közin āyīne dék dīdāriġa ḥayrān étib

5 nāvek müjgānları ḳatlımġa tirkeş baġlamış
6 çāklıġ köñlümni ḳaş yāsiġa ḳurbān étib

7 ol ḫudāvendī ki ḳıldı yer ü kökni āşkār
8 şükr kim bizni gedā ḳıldı séni sulṭān étib

9 böyle kim mümtāz érür sin barça sulṭānlar ara
10 şād ḳılġıl bendelerniñ köñlini iḥsān étib

11 mübtelāmin tā esīr zülf-i pürtābiñ bolay
12 ḳıl méni āzād başıñ üzre sergerdān étib

13 baḳmadıñ bir lüṭf ile éy bī̇mürüvvet sengdil
14 nādire hicriñde yıġlar nāle vu efġān étib

***

G 30

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

16a

1 mén ki ḳaldım hicr vī̇rānide bī̇-sāmān bolub
2 yār kélmes külbe-i vī̇rānıma mihmān bolub

3 deşt u ṣaḥrādın sürāġiñni tapalmay derd ile
4 eylenib kéldim yana ġam öyige ḥayrān bolub

5 şerbet-i laʿliñ ḫumārı birle çendān yıġladım
6 ḳaṭre ḳaṭre köz yolıdın aḳtı baġrım ḳan bolub

7 vaṣl ara maġrūr édim dī̇dāriġa şām-i firāḳ
8 örtedi cismimni āḫır āteşi hicrān bolub

9 eylesem dī̇vānelıġ ʿayb étseñiz kim ol perī̇
10 ġāyib olmuştur naẓardın cilvesi pinhān bolub

11 nādire ol mihr-i tābān şevḳide ḳıldım cünün
12 āşkārā boldıʿ ışḳım şöhre-i devrān bolub

***

G 31

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

16b

1 çemen riyāżide gülgeşt-ı merġzār ḳılıb
2 köñülni ṣayd éter serv ḳadd şikār ḳılıb

3 ġazālelerni közi ṣayd ḳıldı ṣaḥrāda
4 ḳaş ʿuḳābını şāhin ḫaṭṭıga yār ḳılıb

5 kélür mü kin yā né ol şeḥsüvār meydānġa
6 ki bardı ol kéçe közlerni intiẓār ḳılıb

7 ḳılurmın ʿışḳ ü cünūn kārvānıġa imdād
8 sirişk nāḳaların eşk-ı şeş ḳaṭār ḳılıb

9 tenimde hicr oḳınıñ zaḫmı bī̇-nihāyetdur
10 ki bolmaġay anıñ yüzdin biri şumār ḳılıb

11 nétey ki dehr güẕergāhide bu tilbe köñül
12 yoluḳtı hicriga vaṣlını iḫtiyār ḳılıb

13 cihānde nādire yārıñ perī miṣāl érdi
14 bolur mu ḥüsnini āyīnega dūçār ḳılıb

***

G 32

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

17a

1 yüziñdür ḳıble-i ehl-i münācāt
2 cemāliñ şemʿidin rūşen ḫarābāt

3 bukün meyḫānede ṣahbā ḳılur ḫoş
4 érür pīr-i muġāndın bu kerāmet

5 ṣürāḥī ḳul ḳulın eyler mükerrer
6 bolur bu çārḳuldın defʿ-i āfāt

7 çü ḥaḳḳ mevcūd érür ʿālem ʿadem bil
8 sülūk ehliġa budur nefī ü iṯbāt

9 kötermek taġnı āsān émesdür
10 min u hicrān ġamı heyhāt heyhāt

11 méni ḥālımġa yıġlar āşinālar
12 érür ḥayrān maña bīgānedin yāt

13 cihānde nādire ʿışḳ iḫtiyār ét
14 muḥabbetsiz kéçürgen ḥayf-ı evḳāt

***

G 33

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

17b

1 refīḳā, maña birdem dostlıġ resmini iẓhār ét
2 ki min bardım özümdin yār eger kélse ḫaberdār ét

3 ḳaçan ʿışḳ ehlini öltürmeġini iḫtiyār étseñ
4 cefā tīġi bilen evvel mʾniñ baġrımnı efgār ét

5 ḥaḳāret birle éy sāḳī baḳar meyḫāne ehliġa
6 sunıb bir cām mey zāhidni anda naḳş-i dīvār ét

7 méniñ ḥālımġa yıġlar deşt u ṣaḥrālarda vaḥşīler
8 eger kūyige barsañ éy ṣabā yārımġa iẓhār ét

9 érür pīr-i muġāndin bu beşāret tur-ġıl éy sāḳī
10 lebāleb cām ile zāhidni daʿvāsini bīkār ét

11 ḳaddıñ raʿnā nihāl-ı servdur cānā ḫırām eyleb
12 çemen gülgeştide ṭāvusḳa taʿlīm-i reftār ét

13 yumulmas közlerim éy māh-i tābān iştiyāḳıñdin
14 çıḳıb yer astıdın müştāḳlarġa ʿarż-i dīdār ét

15 züleyḫā müşterīdir genc ü gevher birle vaṣlıñġa
16 cihān ehlini yūsuf dék cemāliñġa ḫarīdār ét

17 gül-i sūsen açıldı bīnevālıḳ ḳılma éy bülbül
18 çemende nādire eşʿāri birle nāle vü zār ét

***

G 34

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

18a

1 ger ehl-i vefā istese kāşāne selāmet
2 bolsun mén maḫmūrga meyḫāne selāmet

3 ol ḥüsn şuʿāʿide köñül köyse ʿaceb yoḳ
4 ḳalġay mu çerāġ otıda pervāne selāmet?

5 dīvāne muḥabbet yolıda bīvaṭan érmes
6 ābād eger bolmas a vīrāne selāmet

7 ger sınsa ṣürāḥī vü sebū zāhid alında
8 bolsun maña sāġar bile peymāne selāmet

9 yaḫşı vu yaman birbiriġa muġtenem érmiş
10 ferzāne tirik bolsın ü dīvāne selāmet

11 ābād ola ʾy nādire iḳlīm-i tecemmül
12 cemşīd-i zamān ḫusrev-i ferġāne selāmet

***

G 35

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

18b

1 vaṣl öyin ābād ḳıldım, bozdı hiçrān ʿāḳıbet
2 sīl-i ġamdın bu ʿamāret boldı vīrān ʿāḳıbet

3 ḳıldı çāk-ı p̄irehen dāġ-ı dilimni āşkār
4 ḳalmadı köñlimde zaḫm-ı ʿışḳ pinhān ʿāḳıbet

5 ʿahd u peymānlar ḳılıb érdi vefā ḳılġum déban
6 eyledi terk-i vefā ol ʿahd-ı yalġan ʿāḳıbet

7 ārzū ḳıldım tutarmın déb viṣālı dāmenin
8 pāre boldı hicr élgide giribān ʿāḳıbet

9 zāhidā ʿışḳ u muḥabbet ehlini maʿẕūr tut
10 yār kūyide né boldı şeyḫ ṣanʿān ʿāḳıbet?

11 beski ḳan boldı yüregim gevher-i eşk ornıġa
12 ḳaṭre ḳaṭre közlerimdin tamdı mercān ʿāḳıbet

13 āh kim boldı yana ṣubḥ-i neşāṭım şām-ı ġam
14 çehre pinhān étti ol ḫūrşīd-i tābān ʿāḳıbet

15 gerçi bar érdi musaḫḫar dīvler fermānide
16 pāymāl ḫayl-ı mūr oldı süleymān ʿāḳıbet

17 nādire bülbül ki tā nāle inşā eyledim
18 nevbahār ötti ḫazān oldı gülistān ʿāḳıbet

***

G 36

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

19a

1 hicrdin maḫmūrmın, sāḳī lebāleb cām tut
2 mén kibi her kim ki bolsa rind-i dürdāşām tut

3 isteseñ kim dergāhiñde pāsbān olġay müdām
4 bérme vaḫşet hicr ile köñlim ġazālin rām tut

5 bīnevālarmız felek ḫūrşīdi yañlıġ sāḳīyā
6 cām-ı serşār ṣebūḥi bizge her eyyām tut

7 bolsa ger maḳṣad köñüller ḳuşların ṣayd eylemek
8 dāne ḳıl ḫāliñni zülfiñ ḥalḳasıdın dām tut

9 yār kūyi itleriġa nāgāh olsañ hemnişīn
10 āşinālardur alarġa ʿizzet ü ikrām tut

11 ger zamānı dehr ġavġāsidin istersin ferāġ
12 sākin-i meyẖāne bol, bir gūşede ārām tut

13 bolmaġıl ferhād u mecnūn dʾk cihān efsānesi
14 ʿışḳ ara éy nādire āyīn-i neng ü nām tut

***

G 37

fāʿilātün mefʿūlün fāʿilātün mefʿūlün

19b

1 seyr éterde naẖlistān yār ḳaddını yād ét
2 mén ḳaçan dédim maña ārzū-i şimşād ét

3 hicr şahnesi āẖır öltürür seyriñni
4 bir ḳaya baḳıb cānā bend-ı ġamdın āzād ét

5 boldı yār sevdāyī ʿāşıḳ érseñ éy köñlüm
6 naḳd-ı cān müheyyā ḳıl yār ẖāṭırın şād ét

7 éy köñül fiġāniñdin tīredür felek ḳaṣrı
8 bu binānı vīrān ḳıl ʿışḳ öyini ābād ét

9 ḳan tökerge māyildür ḳaşlarıñnı şemşīri
10 elni ḳatliʿām étseñ közleriñni cellād ét

11 gülşen içre éy bülbül ṣubẖdem nevā tartıb
12 gül yüzini yād eyleb nāle birle feryād ét

13 nāgāh ol cihān şāhı kélse éy köñül barġıl
14 şāh ʿinānını oşlab hicr élgidin dād ét

15 dehr keştzāride bir şerār u yüz ẖırmān
16 köydürürġe ʿālemni berḳ-ı ʿışḳ bünyād ét

17 hicr mācerāsıġa nādire taẖammül ḳıl
18 bī-ḳarār köñliñni ṣabr birle muʿtād ét

***

G 38

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

20a

1 éy ṣabā rāz-ı dilimni bī-ẖaber yārımġa ayt
2 derdlıġ köñlümniñ aḥvālını dildārımġa ayt

3 hicr derdidin yürekde ḳaldı dāġ üstide dāġ
4 şerḥ étib bu mācerānı lāle ruẖsārımġa ayt

furḳat içre tüşti sevdā-i züleyḫā başıma
ḳıymet-i yūsuf bahā taptı ḫaridārımġa ayt

lüṭf étib sorsa méni ḥālımdın ol nā-mihribān
öldi hicrānıñda dʾb yār-ı vefādārımġa ayt

séndin ayru telḫkām étdi déban zehr-i firāḳ
yaşurun derdimni ol laʿl-i şekerbārımġa ayt

yüz selām aydım né bolġay bir yolı ol hem dése
bol selāmımnı uşal āşüfte-i zārımġa ayt

nādire sénsiz tirikligdin né rāḥat kördi déb
ol hümāyūn ṭāliʿ u ferḫunde eṭvārımġa ayt

***

G 39

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

20b

né gül seyr eyle né fikr-i bahār ét
cihāndın kéç ḫayāl-ı vaṣl-ı yār ét

muḥabbetsiz kişi ādem émesdür
ger ādemsén muḥabbet iḫtiyār ét

ʿizār u ḳadd ü reftāriñni körset
çemen serv u gülini şermsār ét

lebi maḫmūrimin cām-i mey tut
kerem ḳıl sāḳīyā defʿ-i ḫumār ét

anelḥaḳ mācerāsin eylediñ fāş
kél éy manṣūr istiḳbāl-i dār ét

dürr-i eşk u ʿaḳīḳ ḫūn-i dilni
kélür yāriñ ayaġıga niṣār ét

köyib éy nādire ʿālem elige
muḥabbet şīvesini āşkār ét

***

G 40

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

21a

1 ʿāşıḳ oldıñ éy köñül émdi rāh-i meyḫāne tut
2 mest olub sāḳī ayaġını öpib peymāne tut

3 éy ki dérsén āşinā bīgānedin körmey żarar
4 ʿālem ehlidin öziñni bir yolı bīgāne tut

5 ḥüsn u ʿışḳ eyler séniñ ḫākisteriñni tūtiyā
6 şemʿ din köymekni kesb ét meẕheb-i pervāne tut

7 ger tiler bolsañ ḥevādiṯ şāhbāzidin emān
8 çuġd yañlıġ éy köñül bir gūşe-i vīrāne tut

9 dāniş u fehm u ḫıred ṣabr u sükūn u ʿaḳl u hūş
10 barçanı pervāne-i şemʿ -i ruḫ-ı cānāne tut

11 bolma girūdārıġa maġrūr ger ʿāḳıl éseñ
12 devlet ü dünyānı uyḳu farż ḳıl efsāne tut

13 eylegil ābād tevfīḳ u ʿadālet mülkini
14 nādire mevlā yolıda himmet-i merdāne tut

***

G 41

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

21b

1 dāde keldim, éy selāṭīn serveri dādım işit
2 sin şeh ü min bīnevā lüṭf eyle feryādım işit

3 meddāḥim şuʿ lesi ḥüsniñ debīristānide
4 mısraʿ -i bercestedür éy serv-i āzādım işit

5 serv-i nāzim, séndin ayru naḫl āhım boldı ḫam
6 ḳāmetiñ hicride sındı şāḫ-i şimşādim işit

7 her néçe kim ṣabr taʿ mīrini bünyād eyledim
8 eşk sīlābide vīrān oldı ābādim, işit

9 barça yār u āşinādın eylediñ bīgānelıġ
10 néçe künler boldı hergiz ḳılmadıñ yādım işit

11 kél ki bir sāʿ at séni körmek üçün müştāḳmin
12 tilbe boldım séndin ayru éy perīzādim işit

13 nādire bād-ı ṣabādin saña irsāl étgeli
14 inşā ḳıldı bu ġazālnı ṭabʿ -i nāşādim işit

G 42

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

22a

1 méniñ cünūnime mecnūnni bérmengiz nisbet
2 ḳılur mu ḫār u ḫuşk tāb-ı şuʿle-i ġayret

3 çıḳarda cān maña taḳlīd ḳılmasun ferhād
4 firāḳ tağıda bīhūde çekmesun külfet

5 maña berāber émes kūhken bile mecnūn
6 alarda bir ġamʾdi līk minde miñ ḥasret

7 cihānde böyle ki bolmışmın ʿışḳ āyīnesi
8 maña ziyāde bolur yār ḥüsnidin ḥayret

9 ġamımnı ẕerresini tağlarga ʿarż étsem
10 taḥammül eylemegey tağ kéltürüb ṭāḳat

11 bu derd u ġam ki anı nātüvān köñül köterür
12 muḥabbet ehliġa yüzdin biri érür āfet

13 ġamımnı şerḥini yüz miñdin birini dédim
14 felek anı köterürde ḫam eyledi ḳāmet

15 bu ġamnı tağ kötermes édi vü līk maña
16 bʾrib taḥammülini ḳoydı cānıma minnet

17 sipihr mertebe-i ʿışḳını bülend körib
18 dédi ki nādireni himmetiġa yüz raḥmet

***

G 43

feʿilātün feʿilātün feʿilün

22b

1 kélġil éy yār vefā resmini tut
2 şemʿ-i ruḫsārı ile külbemni yarut

3 yār laʿl-i lebidin ayrıldıñ
4 éy köñül émdi demādem ḳan yut

5 közlerim yıġladı zülfiñni körüb
6 ki yıġın bāʿişidur tīre bulut

7 ferāmūş ḳıl bu ʿālem ġamını
8 bāde iç mey bile köñlüñni övüt

9 kişiġe himmet-i merdāne kérek
10 yoḳ ki ārāyīş ile rīş u burut

11 ḫūn-i dil birle ciger pāresidin
12 bādedur laʿl-i müferriḥ yāḳūt

13 nādire, daʿvi ʿışḳıñnı ḳılıb
14 ḳavlı bu maḥkemede taptı ṣübūt

***

G 44

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

23a

1 ferhād eger ur-sa maña lāf-ı muḥabbet
2 bir āh bile eylermʾn anı dāġ-ı ḫicālet

3 herçend ki bīmār-ı ġam-ı ʿışḳ édi mecnūn
4 derdimni körib tişledi engüşt-i nedāmet

5 ferhādde bolsa édi méniñ ġayret-ı ʿışḳım
6 bir āh ile eyler édi ol taġnı ġāret

7 mecnūnde eger bolsa édi ṣabr u taḥammül
8 ḳılmas mu édi mén kibi şehr içre iḳāmet

9 ger bolsa züleyḫāde méniñ ẕerreçe ʿışḳım
10 ḳalmas édi yūsufnı firāḳıda selāmet

11 ʿışḳ āfetide taġ taḥammül ḳıla almas
12 mén min ki ḳılurman bu ġam u derdge ṭāḳat

13 derd u elem u ġuṣṣa ki hicride çekermin
14 bu miḥnet u ġam kimdedür éy ehl-i muḥabbet

15 yüzdin biri mecnūnge eger bolsa ġamımnı
16 bir āh ile ʿālemġa sal-ur şūr-i ḳıyāmet

17 her ḥālde éy nādire, şükr eyle ḫudāġa
18 kim bérdi saña ʿışḳ u muḥabbet bile devlet

***

G 45

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

23b

1 néçe müddet ki köñül ġayr ile tuttı ülfet
2 min sergeşteni dāġ eyledi fevt-i furṣat

3 barmaġım ʿömer ile ol yerġa żarūret érdi
4 yoḳsa şāyīste émes bendege terk-i ḫidmet

5 sürme-i çeşm-i dilimdür işikiñ topraġı
6 dergehiñdin maña āvārelıġ érmes ḥācet

7 saʿd érür aḫter-ı iḳbāl u hümāyūn ṭāliʿ
8 salṭanat çāker u ḳuldur saña baḫt ü devlet

9 ḫidmetiñ bāʿiṣ-i āsāyiş érür ḳullarġa
10 séndin ayrılsa kişi ʿömride yoḳdur leẕẕet

11 āsitānıñġa ḳoyıb ferş ḳılay başımnı
12 özge menzilde tapılmas maña sénsiz rāḥat

13 kökeniñ bendeliġin nādireġa ʿarż eyleb
14 ḳoyġıl, éy bād-ı ṣabā, cānıma andın minnet

***

G 46

mefʿūlü mefāʿilün feʿūlün

24a

1 cān körmedi rūzedin ḥalāvet
2 iftārde yārsız né leẕẕet

3 yār eylese yārı birle iftār
4 yoḳ rūzede mundın özge devlet

5 el barça neşāṭ bezmide şād
6 tā ṣubḥ çekib sürūd-ı ʿişret

7 her şām maña nevāle-i ġam
8 iftār ḳılurġa boldı ḳısmet

9 māh-ı ramażān ki feyż çoḳtu
10 mén ḫastaga yārsız né rāḥat

11 her şām közimni yaşı şemʿim
12 ḫūn-i cigerim becāy-i şerbet

13 hicrān ile rūze cevr étalmas
14 ger bar ése, nādire selāmet

***

G 47

mefʿūlü mefāʿīlün feʿūlün

24b

1 kél dehrni imtiḥān étib két
2 seyr-i çemen-i cihān étib két

3 bīderdleriñ cefāleridin
4 feryād çekib fiġān étib két

5 dünyā çemenini bülbülisin
6 gül şāḫide āşiyān étib két

7 éy eşk közimni mektebidin
8 ḥayret sabaḳın revān étib két

9 ʿuşşāḳ maḳāmı bostāndur
10 ʿazm-i rāh-i bostān étib két

11 maḳṣad né édi cihāne kéldiñ
12 keyfīyetini beyān étib két

13 fāş ʾtme ulusḳa ʿışḳ sırın
14 köñülde anı nihān étib két

15 kél ʿışḳ yolıda közleriñni
16 éy nādire dürefşān étib két

***

G 48

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʾīlü feʿūlün

25a

1 her kimde eger bar ése āsār-i muḥabbet
2 eyler aña maḥbūblar iẓhār-i muḥabbet

3 meyḫāne-i ʿışḳ içre ḫoş ol rind ki tünler
4 bir cürʿa üçün bar ʾse bidār-ı muḥabbet

5 ḫoşdur kişi dünyā ġamını ḳılsa ferāmūş
5 lācürʿa çekib sāġar-ı serşār-i muḥabbet

6 pinhāntut ġayrdın éy ḫasta köñül dāġını
7 ger sorsa birev eyleġil inkār-i muḥabbet

8 rāḥat tileséñ ʿışḳ bināsını penāh ét
9 āsūde érür sāye-i dīvār-i muḥabbet

10 bālīni üze bardı ʿıyādetġa mesīḥā
11 ḫūrşīd édi çerḫde bīmār-i muḥabbet

12 ger ṭaʿne-i aġyārdın éy dil ḥaẕer étseñ
13 ʿālem eliġa bolmaġıl iḳrār-i muḥabbet

14 tesbīḥ riyāyī bile maġrūr édi zāhid
15 tevfīḳ tapıb baġla-dı zünnār-i muḥabbet

16 éy nādire zühd ehlini meyḫānede körseñ
17 dem urma ki fāş olmasun esrār-ı muḥabbet

***

G 49

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

25b

1 sāḳīyā maḫmūrdur min cām tut
2 bir nefes terk-i ġam-i eyyām tut

3 dām-ı ġamdın istesén āzādlıġ
4 sāġar mey ṣubḥdin tā şām tut

5 bāde nūş ét ḳılma bīārāmlıġ
6 ʿayş vaḥşīdur zamānı rām tut

7 éy perī ṗeyker közümni manẕari
8 ḫoş neşimendur demī ārām tut

9 émdi kim ʿāşıḳ bolıbsın éy köñül
10 vaṣlın isteb terk-i neng u nām tut

11 ger köñül ṣaydı saña maḳṣūd ése
12 ḥalḳa ḥalḳa sünbüliñni dām tut

13 ṣāf mey ger nūş étersin derdini
14 beẕl cām-i rind dürdāşām tut

15 vaṣl ara kām isteseñ éy nādire
16 émdi özini néçe kün nākām tut

***

G 50

fāʿilātün mefʿūlün fāʿilātün mefʿūlün

26a

1 gülben nezāket sénsiz bāġ u meydān ét
2 cilve ḳılmaḳ istersin közlerimde cevlān ét

3 gül çemende şerm eyleb ġonçe münfaʿil bolsın
4 perdeni köter yüzdin lebleriñni ḫandān ét

5 éy köñül eger saña yār vaṣlıdur maḳṣad
6 terk eyleb ʿālemni ʿazm-i kūy-i cānān ét

7 ger beẓāʿat istersin terk-i sūd ü sevdā ḳıl
8 ḥüsn elige ʿāşıḳ bol derd u dāġı sāmān ét

9 yār yādı bu aḳşam köñlüm içre mihmāndur
10 éy közüm demī anda yaş töküb çerāġān ét

11 éy nigār hicriñde müşkil oldı cān bérmeḳ
12 körsetib cemāliñni ölmegimni āsān ét

13 dāġ-ı ʿışḳ esrārın nokta nokta şerḥ éttim
14 nādire anı elge fāş ḳılma pinhān ét

***

G 51

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

26b

1 déme ki lebleridin ẓāhir étse yār ḥadīṯ
2 ulusnı ḫāṭırını eylegay şikār ḥadīṯ

3 lebiñ ḥadīṯini cān levḥine sevād éttim
4 közim ḳarası kibi boldı müşkbār ḥadīṯ

5 güher özini ṣadaf içre pinḥān eyledi
6 çü ẓāhir eyledi ol laʿl-ı ābdār ḥadīṯ

7 biri lebiñni ḥadīṯi dék ābdār émes
8 köñül ṣaḥīfesine yazmışam hezār ḥadīṯ

9 kelām çaġıda her söz ki ẓāhir étti lebiñ
10 ṣadef güherlerini şermsār ḳıldı ḥadīṯ

11 tekellüm étdi mülāḳāt laʿl-ı nābiñ ile
12 feṣāḥat ehli ara tapdı iʿtibār ḥadīṯ

13 lebiñdin ayru tüşib kāmile kitābeṭ eyle
14 ḳara libās kʾyib ḳaldı sūgvār ḥadīṯ

G 52

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

27a

1 her ḳaçan kim dʾse ol laʿl-ı şekerbār ḥadīṣ
2 telḫ olur ṭūṭiye güftār ile bisyār ḥadīṣ

3 güng ü lāl olġusıdur bülbül u ṭūṭī nāgāh
4 ol şekerleb nefesi eylese iẓhār ḥadīṣ

5 bildiler çünki cihān ehli ḥadīṣini ṣaḥīḥ
6 tañ ʾmes bolsa ulus aġzıda tekrār ḥadīṣ

7 ʿışḳ esrārını iẓhār ḳılıb fāş étme
8 kim bu yañlıġ dʾmiş ol vāḳıf-i esrār ḥadīṣ

9 lebidin sorma ḥadīṣi ki érür tilġa girān
10 yār nāzük lebiġa bʾrmesün āzār ḥadīṣ

11 bélini barlıġın ḳıldı kemerbend ʿayān
12 aġzı yoḳ érdi anı ḳıldı pedīdār ḥadīṣ

13 şerḥ étib yazmaḳ üçün laʿl-ı lebiñni ṣıfatin
14 kāmile eyledi çün gevḥer-ı şehvār ḥadīṣ

***

G 53

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

27b

1 cānımġa cefālar bile cānāna ḳılur baḫṣ
2 her laḥẓa közümni yaşı ṭūfāne ḳılur baḫṣ

3 ol zülf-i dilāvīzni eşkālını açmay
4 bīhūde nédin til uzatıb şāne ḳılur baḫṣ

5 zāhid mén dīvānege körgüzme taʿarruż
6 mecnūnġa ḳaçan ʿāḳıl u ferzāne ḳılur baḫṣ

7 köymeḳ érür ʿāşıḳ bile maʿşūḳ ṭarīḳi
8 bu maḥfil ara şemʿ ile pervāne ḳılur baḫṣ

9 kemḍur tolanay bolsa cemāliñe berāber
10 ḫūrşide ḳulaġıñdagi dürdāne ḳılur baḫṣ

11 bu merḥalede ḳalmadı ḫalḳ içre tefāvüt
12 bu ṭurfa ki ʿāḳıl bile dīvāne ḳılur baḫṣ

13 āteş mi dur, éy nādire bu medrese ehli?
14 her néçe ki teslīm éterem yana ḳılur baḫṣ

***

G 54

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

28a

1 köyme déb eylemedi hīç kişi pervānege baḥş
2 ʿāḳıl ʾrseñ né ḳılursan mén dīvānege baḥş

3 şīşe serşār mey-i nāb érür sorma sebeb
4 lebidin neşʾe tapar eyleme peymānege baḥş

5 şūḫlik birle ḫuten deştide māçīn kéyigi
6 boldırüsvā ḳılıb ol nergis-i mestānege baḥş

7 ser-i zülf-i girihin açmaḳ émesdür āsān
8 bīsebeb eyleme meşşāṭa bugün şānege baḥş

9 seyl-ı ṣaḥrāda ḳılur şevḳ ile cevlān, līkin
10 çuġzını düşmenidur eylese virānege baḥş

11 derdlıġ ḳıṣṣa-i ʿışḳımnı işitdi ferhād
12 tilbe mecnūn dék anı ḳılsa bu efsānege baḥş

13 eylediñ cehd ile taʿmīr-i muḥabbet ābād
14 kim ḳılur nādire bu himmet-ı merdānege baḥş

***

G 55

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

28b

1 bīvefādur bu cihān sūd ü ziyān barça ʿabeş
2 kim ġam ʿayş-ı bahār ile ḫazān barça ʿabeş

3 bolma endīşe-i sevdāsı bile sergerdān
4 yoḳ u barı ġamıdın vehm ü gümān barça ʿabeş

5 tapmasa yār cenābıġa şeref birle ḳabūl
6 āh u feryādiñ ile şūr ü fiġān barça ʿabeş

7 bolmas a ʿāşıḳa ger yār viṣālı maḳṣūd
8 ārzū-i heves cān u cihān barça ʿabeş

9 fuḳarā ḥāliġa ger baḳmasa her şāh aña
10 ḫaşmet u salṭanat u refʾet u şān barça ʿabeş

11 şāh oldur ki raʿiyyetge teraḥḥum ḳılsa
12 yoḳ ése ḳāide-i emn u emān barça ʿabeş

13 nādire bolmasa ger ʿışḳ ot-ını teʿşīri
14 elem-i ẓāhir ile dāġ-i nihān barça ʿabeş

***

G 56

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

29a

küdūret lōşidin dünyā müleveşş
ḳılur mu dāmenin dānā müleveşş?

ṭamaʿ żevḳi giribāngir bolġaç
bolur dāmān-ı istiġnā müleveşş

cihān sertābepā ālūdelıġdur
öziñni ḳılma sertāpā müleveşş

özini peydā ḳılmadı cihānde
ṭamaʿdin bolmadı ʿanḳā müleveşş

cihān ḥamāmıġa kir-genler āḫır
muṭaher çıḳḳusıdur yā müleveşş

ḳaçan zāhidni ʿaksi tüşti meyġa
ki cām ālūdedur ṣahbā müleveşş

él ursa, nādire, deryāġa zāhid
bolur başdın ayaġ deryā müleveşş

***

G 57

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilāt

29b

ḳılmaġıl zinhār iẓhār iḫtiyāc
kim ʿazīz elni ḳılur ḫ̆ār iḫtiyāc

hīç kim ʿālemde fāriġbāl émes
her kim öz miḳdārıça bar iḫtiyāc

genc-ı ḥüsnüñni zekātin bér maña
sén ġanīsén ménde bisyār iḫtiyāc

közlerim eyler yüzinñni ārzū
kim érür közgüye dīdār iḫtiyāc

müstemend étti méni muḫtāclıḳ
ḳıldı ḥācetmendiñ, éy yār, iḫtiyāc

ger tilersén ābrū aḥbāb ara
eyleme zinhār iẓhār iḫtiyāc

revā ḳıl elbette ʿāşıḳ ḥācetin
baḳmaġıl ʿarż étse aġyār iḫtiyāc

15 bir teraḥḥum ẓāhir étseñ nétgüsi
16 ḳıldı ḥüsnüñ kāmini zār iḥtiyāc

17 yār vaṣlını tilermén nādire
18 eyledi köñlümni efgār iḥtiyāc

***

G 58

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

30a

1 közlerim müştāḳdur dīdār üçün ruḫsāre aç
2 perdeni yüzdin, közim ḳılġunça bir neẓẓāre aç

3 perde-i nāz u ḥayā ḫāmūş laʿliñdin köter
4 éki gül bergini birbirdin gehī güftāre aç

5 bī-sütūn taġıda köp cān çekmeġıl, éy kūhken
6 kökregimdin cūy-i şīr ornıga toluġ yara aç

7 éy köñül dūd-ı fiġānıñdın kevākib tīredur
8 āh köp çekme ḥicāb ṣābit u seyyāre aç

9 şevḳ kāmil bolsa muḫliṣ kūçesi mesdūd émes
10 éy şerer bir ceẕbe birle rāh-i seng-ı ḫāre aç

11 munça pinhān dāġ kim ʾy cān felek ḳoydı saña
12 yār eger kelse, giribānıñni eyleb pāre, aç

13 nādire, āh-i dil u şūr-ı cünūn berpāy ḳıl
14 uşbu leşker birle ʿālem mülkini yekbāre aç

***

G 59

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

30b

1 tīredilmén şāne zülfiñni perīşān eylegeç
2 ṣubḥ-ı ʿayşım şām-ı ġamdur çehre pinhān eylegeç

3 saldı ʿışḳ ehliġa rüstāḫīz hicrān āfeti
4 āhnı ṣarṣar ḳılıb eşkimni ṭūfān eylegeç

5 berg-i gül kéltirmedi ol ḥüsn envāriġa tāb
6 ḳıldı güllerni ḫazān seyr-i gülistān eylegeç

7 laʿlidin derdimge dermān eyler érdi vaṣl ara
8 çāre ḳılmas mübtelā-i derd-i hicrān eylegeç

9 bīnevāmén deyr ara sāḳīni istiġnāsidin
10 cāmnı yıġlatdı mīnā baġrını ḳan eylegeç

11 çābüki kim ġamze tīġi birle ʿuşşāḳ ehlini
12 ḳatliʿāmeyler közi meydānde cevlān eylegeç

13 nādire ger vaṣl devrānın ġanīmetbilmedi
14 örtenür érdi ḫayāl-ı şāh-ı devrān eylegeç

***

G 60

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

31a

1 kétdi hūşım ol perīveş cilve āġāz eylegeç
2 örtedi cān perdesin muṭrib nevāsāz eylegeç

3 tañ émes ḳılsa meşşāṭani bī-dest ü pā
4 eyledi āyīneni su çehre perdāz eylegeç

5 lebleri tökti tebessüm şehdidin āb-i ḥayāt
6 közleri yüz fitne berpā eyledi nāz eylegeç

7 nāz birle bāġbān şanᵓ bu gülzār ara
8 sebz ü ḫurrem ḳıldı serviñni serefrāz eylegeç

9 furṣat-ı ʿömr girāmi étgenin rüsvā köñül
10 bildi ġaflet uyḳusıdın közlerin bāz eylegeç

11 ṣayd éter birdemde ʿālem ehlini mürġ-i dilin
12 ḳaşların şāhīn étib közlerni şehbāz eylegeç

13 vāmıḳ u ferhād u mecnūndin muḳaddem bildi yār
14 nādire ʿışḳını ʿāşıḳlıkda mümtāz eylegeç

***

G 61

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

31b

1 mey içsen, éy köñül, eldin nihān iç
2 lebi yādi bile mey rāygān iç

3 eger ġamdın ḫalāṣ olmaḳ tilersin
4 sürāḥī dék şarāb-ı erġuvān iç

5 köñül şādāb édiñ vaṣlı meyidin
6 lebidin ayru tüşdiñ émdi ḳan iç

7 kirib meyḫāneġa ġamdın emān tap
8 demādem cām tut mey her zamān iç

9 mey-i nāb el ʿayārıga muḥaḳaḳdur
10 öziñni eylemekke imtiḥān iç

11 budur maẓmūn mevc-i bāde-i nāb
12 ki ṣahbā pirni eyler civān iç

13 saña éy nādire cām-i muḥabbet
14 çü sundı sāḳi şirin zebān iç

***

G 62

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

32a

1 éy köñül yār üçün cihāndin kéç
2 heves-i bāġ u bostāndın kéç

3 aña özlük bile yétib bolmas
4 isteseñ yār vaṣlı cāndın kéç

5 ʿālem ehlide çün vefā yoḳtur
6 bir yolı yaḫşı u yamandın kéç

7 bolġıl ʿanḳā-ı ḳāf istiġnā
8 éy hümā müşt-ı üstüḫᵛāndin kéç

9 boldıñ éy cān esir-i şehr-i fenā
10 kim dédi mülk-i cāvidāndin kéç

11 kéç dédiñ yār u āşinālardın
12 maña lekin déme falāndın kéç

13 nādire şūr-i eşki deryādur
14 uşbu deryā-i bikerāndin kéç

***

G 63

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

32b

1 vaṣlı yār isteseñ cihāndin kéç
2 her né maḳdūriñ olsa andın kéç

3 tileseñ vaṣl öt cihān ġamıdın
4 né cihān belki cism u cāndın kéç

5 bir naẓar ḳāmeti ḫırāmıġa baḳ
6 müddeti ʿömr-i cāvidāndin kéç

7 bardur ʿālem bināsı vehm ü gümān
8 éy köñül vehm ile gümāndin kéç

9 bolmaġıl yaḫşı u yamanġa ṭaraf
10 bī-ḫod ol yaḫşı u yamandın kéç

11 kūy-i tofraġıda neşīmen ḳıl
12 seyr-i gülzār u bostāndın kéç

13 yār kim yer tübide pinhāndur
14 nādire māh-i āsmāndin kéç

***

G 64

feʿilātün feʿilātün feʿilün

33a

1 rāḥat-ı rūḥ érür neşʾe-i rāh
2 bāde içmek kérek, éy ehl-i ṣalāḥ

3 ʿışḳ fütvāside ʿuşşāḳlara
4 mestlıġ elzām érür, bāde mebāḥ

5 néçe kim zāhid érür ṣāf żamīr
6 içmeyin mey tapalġay mu ṣalāḥ

7 rūḥ-i pāki ki anıñ türbetini
8 ṭavf éter künde hücūm ervāḥ

9 ayrılıb köz ḫaṭṭı ruḫsārıñdın
10 tire bolmış közime şām u ṣabāḥ

11 ʿārıżın şerḥini yazmaḳḳa kérek
12 ay u kün ṣafḥasidin yüz elvāḥ

13 yār çün boldınaẓardın ġāyīb
14 éy közüm yıġla ṣabāḥ ile revāḥ

15 ḳoy naṣīḥatni maña éy nāṣiḥ
16 pend ile tilbe tapar mu işlāḥ

17 kāmile, meykedeġa ʿazm éttim
18 feṭḥ-i bāb eyle maña, yā fettāḥ

***

G 65

feʿilātün mefāʿilün feʿilün

33b

1 éy cemāliñ ṣabāḥat içre ṣabīḥ
2 ḥüsn eli zümreside sebz u melīḥ

3 bolma maġrūr müddeʿi sözine
4 anı ḳavlı saḳimdur nā-ṣaḥīḥ

5 min kibi lāf-ı ʿışḳ ur-ıb zāhid
6 elġa rüsvāliġini ḳıldı ṣarīḥ

7 lebleriñdur mesīḥ u ḫıżır ḫaṭṭiñ
8 sindin ister ḥayāt ḫıżır u mesīḥ

9 küfr u islām elige zülfüñdin
10 ʿaḳd zünnār u ḥalḳa-i tesbīḥ

11 terk-i ʿışḳ ét dédi maña zāhid
12 démedi hīç tilbe munça ḳabīḥ

13 nādire vāżiḥ maʿānī şevḳ
14 aña teslīm éter şerīf u vāżiḥ

***

G 66

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

34a

1 böyle kim nüṭḳ-i revānbaḫşiñ érür pāk u melīḥ
2 tilġe kéltürme edeb birle ʿibārāt-ı ḳabīḥ

3 ʿışḳ daʿvāsini bīmārlıġ eyler iṣbāt
4 ol ki bīmār émes yoḳ anı daʿvāsi ṣaḥīḥ

5 nāgehān körse ḫırāmıñnı bolur şermende
6 bāġbān eyledi servini ḳaddiñdin terciḥ

7 ḥaḳḳ cenābide tapar mertebe-i ismāʿil
8 ʿışḳ tiġi bile her kimse eger bolsa zabīḥ

9 revnaḳ-ı şām érür ḫāl u ḫaṭṭiñ üzre sevād
10 beski ruḫsār u benāgūşiñ érür ṣubḥ-i ṣabīḥ

11 ṭūṭī nüṭḳim érür gülşen güftār içre
12 sözde şeker şiken u nüṭḳ ü tekellümde faṣīḥ

13 nokta-ı ʿışḳnı her bī-ser u pā fehm étmes
14 déme aġyārġa esrār-ı muḥabbetni ṣarīḥ

15 rişte-i ḥāli édi deyr bile ṣomiʿade
16 kim berehmen dédi zünnār anı zāhid tesbīḥ

17 pertev-i mihriñ ile kāmileni köydirdiñ
18 kim émes kökde ḳuyaş veche cemāliñçe vāżiḥ

***

G 67

feʿilātün feʿilātün feʿilün

34b

1 bāġ seyr ét, keremi dāvere baḫ
2 gülni başıdagı tāc-i zere baḫ

3 ḫod zerrīn maña āhim şereri
4 şemʿ farḳ-i seride maġfire baḫ

5 ḳan töker ġamzesi, müjgānları hem
6 közi ḳatlıma çeken ḫancere baḫ

7 hicri tīġi bile baġrım yüz çāk
8 anı her çākıda yüz miñ yara baḫ

9 şemʿ yañlıġ ḳıya bürk-i zerrīn
10 dūd-i āhımdın iten ḳarḳara baḫ

11 vaḫşeteyler mu kʾyik mecnūndin
12 maña éy közleri āhūbere baḫ

13 nādire dehr elini serḫoş bil
14 sāḳī devr alıda sāġara baḫ

***

G 68

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

35a

1 eger bolsa kişiniñ yārı ferruḫ
2 mübārekdur yüzi dīdāri ferruḫ

3 ḳanı ol yār dék şīrīn şemāil
4 cemāli dilkeş u eṭvārı ferruḫ

5 méniñ yārım perīler şāhı érdi
6 lebi şehd ü şeker, güftāri ferruḫ

7 nihāl ḳāmeti serv-i ḫırāmān
8 yüz-i gül laʿl-i şekerbāri ferruḫ

9 érür meyḫāne fayżi meymenetlıġ
10 lebāleb sāġar-ı serşāri ferruḫ

11 maña zāhid yüzidür nāmübārek
12 velīkin cübbe ü destāri ferruḫ

13 bolubdur nādire mümtāz maʿnī
14 kelāmi rūşen u eşʿāri ferruḫ

***

G 69

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

35b

1 maña laʿliñdin ayru kām-ı cān telḫ
2 érür andın şarāb-i arġuvān telḫ

3 érür gül mevsimi bülbül neşāṭı
4 bolur ʿayşı anı faṣl-ı ḫazān telḫ

5 cihāndin kétdi ol şāh-i cihānım
6 maña boldıfirāḳide cihān telḫ

7 severmin yārnı yoḳ kim raḳībim
8 néçük kim yaḫşıdur şīrīn yaman telḫ

9 firāḳiñ zehri dék ḳātil émesdür
10 helāhil birle ḳıldım imtiḥān telḫ

11 feraḥ köztutma hicrān şerbetidin
12 érür zehr-i helāhil bīgümān telḫ

13 maña yoḳdur ḥalāvet séndin ayru
14 ki bolmış rūzgārim ançünān telḫ

15 eger tamsa közimdin ḳaṭre-i yaş
16 bolur deryādagi āb-i revān telḫ

17 maña éy kāmile laʿlidin ayru
18 eger şeker yisem bolġay dehān telḫ

***

G 70

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

36a

1 ol perī peyker ki hicridin cihānım boldı telḫ
2 şerbet-i laʿlidin ayru kām-ı cānım boldı telḫ

3 vāy kim cām-ı viṣālıdın feraḥ taptı raḳīb
4 ʿişretim éy sāḳī şīrīn zebānım boldı telḫ

5 kām-ı cān vaṣlıñda şīrīn érdi mén mest-i ġurūr
6 émdi hicrānıñda éy nā-mihribānım boldı telḫ

7 né ḥalāvet körgemin hicriñda bu meyḫānedin
8 neş'e zehr oldı şarāb-ı erġuvānım boldı telḫ

9 sīḇ-i ġabġab birle ʿināb-ı lebiñ hicrānıda
10 mīyve-i elvān-ı bāġ u bostānım boldı telḫ

11 şerbet-i laʿliñdin ayru tapmadım cān leẕẕetin
12 kāmime ʿişret meyi éy dilsitānım boldı telḫ

13 vaṣl devrānide ʿayş u ʿişretim cāvid édi
14 nādire hicrānda ʿayş-i cāvidānım boldı telḫ

***

G 71

mefāʿīlün feʿilātün mefāʿīlün feʿilün

36b

1 inanma lāf-ı muḥabbetdin elge ursa zenaḫ
2 ki bardur ʿışḳ ile zāhid arası yüz fersāḫ

3 felek ʿacüzesidur ṭurfa şūḫ-i ġaddāre
4 ki néçe şeyḫdin aldı köñülni eyledi şeḫ

5 ḥarīr-i pīreheniñ rişteśiġa né noḳṣān
6 yaramnı tikkeni andın ʿināyet ét bir naḫ

7 néçük taḥammül éter müşt-ı peyker ḫākī
8 ki ṭāḳat étmedi hicrān ʿaẕābiġa dūzaḫ

9 ḥarīṣ miʿdesi tolmas cihān ḫarācı bile
10 né kim yoluḳtı aña dāḫil ḳıldı maṭbaḫ

11 bu parça ʿucz ile iśbātı nā-tüvānlıġdur
12 ki mūr ḳıldı süleymānġa tuḥfa pāy-i melaḫ

13 vebāl nādire yār alıda raḳīb yüzi
14 néçük ki yüz üze noḳṣān ḥüsn érür āzeḫ

***

G 72

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

37a

1 firāḳıñ āteśidin āh vu āvuḫ
2 ki ṭāḳat eylemes bu oṭḳa dūzaḫ

3 yürek zaḫmide peydā boldıyol yol
4 oḳıñ peykānı gūyā érdi raḫ raḫ

5 belī birbirge ʿāşıḳ birle zāhid
6 muḫālifdur néçük kim ot bile yaḫ

7 şeh eyler mesned-i nāz üzre ārām
8 mén dīvānege bes ḫāk u gülūḫ

9 cihān éy nādire el maḳtelidür
10 émestür cāy-i āsāyiş bu meslaḫ

***

G 73

müfteʿilün fāʿilün müfteʿilün fāʿilün

37b

1 yār kérek ʿāşıḳa minde sever yār yoḫ
2 derd u ġamım bīʿaded sorgalı ġamḫᵛār yoḫ

3 tā ebed ābād ola şehr-i fenā kūçesi
4 cennet érür ʿāşıḳa anda ki āzār yoḫ

5 boldı ḫayālīñ bile köñlüm öyi dilküşā
6 kᵓl ki bu vīrānede sāye-i dīvār yoḫ

7 maḥfil-i eyyām ara māye-i ʿayş u neşāṭ
8 barça müheyyā maña ḥayf ki dildār yoḫ

9 ġonçe vü gül tiñ émes laʿliñ ile aġzıña
10 gülde şeker ḫande u ġonçede güftār yoḫ

11 ötse ḫırām eyleban cilve bile çābükim
12 étmes anıñ ḳaddıġa servde reftār yoḫ

13 elge né tañ eylese āh u fiġānım eṣer
14 maña bukün nādire yārdın āṣār yoḫ

***

G 74

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

38a

1 riyā vu ḥırṣ u ṭamaʿ savṭıdur terāne-i şeyḫ
2 işitme kim, heme efsūn érür fesāne-i şeyḫ

3 ṣanemler ʿışḳına ṭāḳat ḳıla almayın nāçār
4 yaşundı ṣomiʿaga zühd olıb behāne-i şeyḫ

5 riyā u zerḳ ṭarīḳide taşne kām olur
6 serāb baḥr-i ḫayālāt-ı bīkerāne-i şeyḫ

7 ḫāmūş étermén anı bir şerār āh bile
8 egerçi tīz érür ot kibi zebāne-i şeyḫ

9 köñüller oldı savuḳ ṣoḥbetidin efsürde
10 érür çü bād-ı ḫazān āh-ı ʿāşıḳāne-i şeyḫ

11 bérür ġurūr ile ārāyīş feş u destār
12 ki ḫodnümālıġ érür zīb kārḫāne-i şeyḫ

13 tapılsa nādire bir şeyḫ ʿārif kāmil
14 başım hevāsin étey neẕr-i āsitāne-i şeyḫ

***

G 75

mefʿûlü mefāʿîlü mefāʿîlü feʿûlün

38b

1 ol serv ki bardur anı mevzūn ḳaddı āzād
2 meşşāṭa üçün şāne çeker zülfiġa şimşād

3 merdümlıġ ile eyledi ol ay méni rüsvā
4 neyreng ile ḫod tilbe ḳılur elni perīzād

5 ḳaşı ḳılıçı birle ḳılur ḳatl demādem
6 ʿuşşāḳların éki közi bolġay cellād

7 ol ġamze saña cevr ü cefā ʿalemin oḳuttı
8 efsūs ki taʾlīm-i vefā bérmedi üstād

9 sén terk-i vefā ḳıldıñ ü bedmihrliġ étdiñ
10 yārıññı ferāmūş ḳılıb eylemediñ yād

11 āhım şereri ḳılmadı köñlini mülāyim
12 herçend mülāyim bolur ot tābide fūlād

13 berpāy tutıb ḳāide-i mihr u muḥabbet
14 terk eylemedin, nādire, devlet öyi ābād

G 76

mefʿūlü mefāʿīlün feʿūlün

39a

1 bardıñ naẓarımdın éy perīzād
2 mén ḳulnı dūbāre ḳılmadıñ yād

3 hicr içre firāḳ şiddetidin
4 yüz nāle u ṣad hezār feryād

5 ḳanlıġ köñül içre meddāḥim
6 andaġ ki çemende serv-i āzād

7 müjgān ile nergisiñdin éy şūḫ
8 kesb eyledi ḳan tökerni cellād

9 mén āh ile taġnı su ḳıldım
10 künd eyledi tişesini ferhād

11 feryād ki hicr tündbādı
12 ʿayşım çemenini bérdi berbād

13 dīn nādiredin kemāl taptı
14 iḳbāl refīḳ ü mülk-i ābād

***

G 77

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

39b

1 ötti köksimdin oḳıñ serv-i revāndin bérdi yād
2 zaḫmlar kim ḳaldı andın gülistāndin bérdi yād

3 miḥnet-i hicrān ara nākāmlıġ çekkenlere
4 vaṣl ara ölmek ḥayāt-i cāvidāndın bérdi yād

5 āgeh étdi elni eşkim ṣābit ü seyyāresi
6 dūd-i āhimdur felekde kehkeşāndin bérdi yād

7 eylegeç berbād ʿayşım ḥāṣılın hicrān yéli
8 āşinālarġa sarıġ rengim sāmāndın bérdi yād

9 vāḳıf oldım dehr bāġını gül-i raʿnāsidin
10 kim bahār reng kéltürgeç ḫazāndın bérdi yād

11 yārıdın ayrıldı déb her kün maña devr-i felek
12 körgüzib mihrini ol nāmihribāndin bérdi yād

13 nādire ḳılġaç muḥabbet neşʾesidin güftügū
14 leẕẕet-i şiʿr ʿömer-i ṣāḥibḳırāndın bérdi yād

***

G 78

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

40a

1 ecelni destidin yüz dād u feryād
2 ki ʿömrim ḥāṣılını bérdi berbād

3 müzeyyen ḳılma ṭarḥ istiḳāmet
4 cihān bi-beḳādur süst bünyād

5 köñül ḳaṣrı muḥabbet dāġı birle
6 mūbid tā ebed maʿmūr u ābād

7 cihān mekkāre zāl-ı bī-vefādur
8 vefā birle köñülni ḳılmadı şād

9 ḳanı fe̱rhād ile mecnūn nişānı
10 ḳanı şīrīn ü leyli ? eyleġil yād

11 ʿalāyıḳ barça zencīr-i ʿameldur
12 ḳoyar andaġ ki dām-ı ḥīle ṣayād

13 cihān bāġıda éy ḥūr-i perīzād
14 ḫacildur ḳāmetiñdin serv ü şimşād

15 teġāfül birle ḳan tökmek fenide
16 köziñ şāgird-i şūḫ u ġamze üstād

17 ḫırāmān kélgil serv-i revānım
18 ḳaddiñ naḫlını bisyār eyledim yād

19 méni ol ay vişālıdın ayırdıñ
20 alıñdın éy felek yüz dād u feryād

21 maña hicr içre éy gerdūn cefā ḳıl
22 ki boldım derd u ġam çekmekke muʿtād

23 riyāżet birle köñülge ṣafā bér
24 bolur āyīne ṣayḳal birle fūlād

25 tiler nālān köñül tendin ferāġat
26 bu bülbülni ḳafesdin eyle āzād

27 ger érse kaʿbe taʿmīri murādiñ
28 köñül vīrānesini ābād eyle

29 felek cevri bile ol ay firāḳı
30 maña éy nādire, bes munça bī-dād

G 79

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

40b

1 furḳat içre ḳan yutub ġam birle çektim āh-i serd
2 kim ḫazān avrāḳı dék boldıyüzim hicride zerd

3 yolıda başımnı ferş-i rehgüẕāri eyledim
4 bāk émes cān ü tenim bolsa ayaġ astıda gerd

5 kördi derdimni ṭabīb ü tişledi barmaġını
6 aydı kim: yoḳdur devāsı ʿışḳ derdidur bu derd

7 ṭālib-i dünyā giriftār-i kemend-i ḥırṣ ola
8 pāybend olmas taʿalluḳ dāmıġa āzād merd

9 ġāfil bolma kim saña ḳaṣd étti hicrān leşkeri
10 éy köñül tartıb sinān-i āhnı ḳılġıl neberd

11 nātüvān cismide her yandın nümāyān dāġlar
12 kim besāṭ ʿışḳde bu üstüẖ̆ānde kaʿb ü nerd

13 gülşen vaṣlı sürāġını tapalmay nādire
14 boldıyu sergeşte hicrān deştide vādī neverd

***

G 80

feʿilātün feʿilātün feʿilün

41a

1 şükr bārī kim işim tapmadı red
2 ʿışḳ bürhāni maña érdi sened

3 küfr ü islām eligesin maʿbūd
4 kaʿbe ü deyrdur ékki maʿbed

5 ġam hücūm étse, reh-i meykede tut
6 rindler himmetidin iste meded

7 deyr pīri ḳadeḥ ü mīnādın
8 fitne-i yācūcī üçün baġladı sedd

9 ʿışḳ dersini né bilsun zāhid
10 émdi āġāz ḳılıbdur ebced

11 bāġ seyrine ẖırāmān ötti
12 serv reftār büt-i mevzūn ḳadd

13 eyledi nādireġa ʿarż-ı viṣāl
14 yoḳsa mesdūd édi rāh-i maḳṣad

G 81

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿīlün

41b

1 çün méndin üzdi mihrini ol yār muʿtemed
2 bīgāne boldı birbiridin cān ile cesed

3 bolsam firāḳ leşkeridin münhezim né tañ
4 ṣabr ü ṣübāt çirikidin yétmedi meded

5 mén nātüvān u ẖastanı ol ay cemālidin
6 maẖrūm ḳıldı ṭāliʿ bergeşte baẖt-i bed

7 yoḳ aġzınıñ sürāġide éy cān nişān tileb
8 tüşdiñ ʿadem ṭarīḳine gümdur maña beled

9 her kim ki tapsa ʿışḳ edebgāḥide ḳabūl
10 ḳılmas anı tekellümini hiç kimse red

11 derd-i firāḳ şiddetidin bildi nādire
12 dūzaḫ ʿazābidin ġam-ı hicrān éken eşşed

***

G 82

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

42a

1 tüşti āhımdın bu aḳşam çerḫ meydāniġa dūd
2 kim eser ḳıldı felekni mihr-i tābānıġa dūd

3 baḥr-ı eşkimdin rüṭūbet kétti mā taḥteʾsserā
4 yétti āhımdın felek ṭāḳ-ı nümāyānıġa dūd

5 kéçe ol gīsū temennāside çektim āhlar
6 tañ émes andın tutaşsa çerḫ eyvānıġa dūd

7 şemʿ ruḫsārıñnı eṭrāfide pīç ü tāb urar
8 ṭurfa oḫşar yārniñ zülf-i perişānıġa dūd

9 şemʿ dék örteb tenimni iḫtiyāṭ ét dūdini
10 kim kéreklikdur sevād ḫaṭṭı reyḥānıġa dūd

11 yār ʿuşşāḳına şemʿ-i cilve rūşen ḳılmasun
12 kim tüşer andın raḳīb rūsiyeh cānıġa dūd

13 köydi baġrım āh mısraʿını inşā eylegeç
14 tüşti andın nādire evrāḳ divānıġa dūd

***

G 83

fāʿilātün mefāʿilün fāʿilātün mefāʿilün

42b

1 ötdi neşāṭ furṣatı kélmedi yārdın ḫaber
2 boldı köñül sürāġide ḫasta u zār u derbeder

3 serv çemende baş çekib güller açılsa tañ émes
4 veh néçe serv-i gülbeden ḳıldı bu bāġdın sefer

5 ol ki zamāna bezmide eyledi serbülend özin
6 başdın ayaḳḳa şemʿ dék örtedi ḳışşa muḫtaṣar

7 faṣl-ı bahār gül açar mihr vefā riyāżide
8 hicride lāle bergi dék dāġ ile ḳan bolıb ciger

9 deşt-i cünūn nesīmi dék tilbe köñül ḫayāl ile
10 tapmadı serbeser yorub yār sürāġiden eṣer

11 derd-i diliñni éy köñül sorġalı kélse yār aytay
12 ḳoy cigeriñni alıġa ḫayr ṭaʿām māḥażar

13 gerçi firāḳ derdidin böyle zār olmışam
14 nādire ḥāl-ı zārine salmadı yār bir naẓar

***

G 84

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

43a

1 her teb ü tābi ki ol şemʿ-i şebistānimdedur
2 tāblardur kim demādem rişte-i cānımdadur

3 her ġubār u gerd kim yétmiş anı dāmānıġa
4 ol ġubār u gerd mevc-i çeşm-i giryānımdadur

5 ger ġubār ḫāk-ı rāhin eylese bīcā nesīm
6 ṣabr u bī-ṭāḳatıġı ṭabʾ-i perīşānımdadur

7 tapmasun taġīr ol reşk-i çemen rengi déban
8 lāle yañlıġ dāġlar köñlümdegi ḳanımdadur

9 yétmesün yārab nesīm-i serd ol şimşāde kim
10 şuʿleler her laḥẓa otluġ dūd-ı efġānımdadur

11 rişte-i cānım semūm vehm birle titrenür
12 ger ṣabādin cünbişi serv-i ḫırāmānımdadur

13 cism u cān ḫākister olġay cümle regni örtegey
14 böyle ot kim ʿışḳıdın bu ḳalb-i sūzānımdadur

15 barça el ki kirdāriġa taḥsīn étib eyler duʿā
16 ḫūblıġ kim, nādire, cemşīd-i devrānımdadur

***

G 85

müstefʿilün mefāʿilün müstefʿilün mefāʿilün

43b

1 ḳılma ġurūr éy köñül kimge cihān vefā ḳılur
2 kim né ki ṣayd eyledi ġuṣṣa bile fenā ḳılur

3 mihr ü mürüvvet ehlige çerḫ muḥabbet eylemes
4 cevr ile ékki yārnı birbiridin cüdā ḳılur

5 bāde-i lāle reng içib çehresin erġuvān étib
6 ʿāşıḳ-i müstemendini rengini küherbā ḳılur

7 gülşen-ı vaṣlın ārzū ḳılsa köñülni bülbüli
8 yār yüzini yād étib nāle çekib nevā ḳılur

9 zāl-ı felekni éy köñül mekridin eyleġil ḥaẕer
10 yoḳsa séni ferīb ile dāmıġa mübtelāḳılur

11 mén séni müstemendiñem ārī ḫudāyı lemyezel
12 ḳılsa birevni pādişāh birni aña gedāḳılur

13 émdi ḫudā rıżāsını nādire iḫtiyār étib
14 elge ʿadālet eyleban tövbe-i rabenā ḳılur

***

G 86

feʿūlün feʿūlün feʿūlün feʿūl

44a

1 ruḫin köreyin maña armān érür
2 köñül içre yüz nevʿ ḥırmān érür

3 cihān içre tüşdi besī rüstāḫīz
4 meger cilve birle ḫırāmān érür

5 ulus barça farḳıġa eyler niṣār
6 eger cānlar al-maḳḳa fermān érür

7 mesīḥā kibi laʿl-i cānbaḫşıdın
8 heme derd-i hicrānġa dermān érür

9 ḳızıl gül kibi tīr-i müjgānıdın
10 köñül bes ki çāk-i giribān érür

11 anı hicrini derdidin her kéçe
12 maña nāle ü āh ü efġān érür

13 bu ʿālem ara yāriñi nādire
14 viṣālını tapmaḳ né imkān érür

***

G 87

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

44b

1 maña ol serv ḳadd peyġāmın éy bād-ı ṣabā kéltür
2 ġubār-ı maḳdemidin közlerimġa tūtiyā kéltür

3 vefā ḳānūnıdın ṣavt u terennüm ile, éy muṭrib
4 be yād-ı dostān, ʿuşşāḳ bezmide nevā kéltür

5 sebā sarıġa ger tüşse güẕāriñ nāgeh, éy hüdhüd
6 süleymān sarı belḳıs kūyidin bir merḥabā kéltür

7 bolubdur rūzgārim şām-ı ġamdı cevri dék tīre
8 maña éy mihr-i tābān müjde-i ṣubḥ-ı ṣafā kéltür

9 érür tāc-ı muraṣṣaʿ bāʿiṣ-i derd-i ser éy mecnūn
10 perīşān mūy-i serin şāne-i bāl-ı hümā kéltür

11 köñül közgüsini éy nādire ʿışḳ içre rūşen ḳıl
12 muḥabbet dāġıdın āyīne-i gītīnümā kéltür

***

G 88

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

45a

1 eylediñ ʿazm-i sefer éy şehsüvārim yaḫşı bar
2 émdi sénsiz yoḳ méni ṣabr u ḳarārım yaḫşı bar

3 vaḳt-ı rıḥlet yétdi āheng-i sefer sāz eylediñ
4 yārım érdiñ vaṣl eyyāmide yārım yaḫşı bar

5 rūşen érdi maḥfil-i imkān-i cemāliñ şemʿidin
6 yaḫşılar sulṭānı érdiñ şehriyārım yaḫşı bar

7 yétmeyin āsīb-i hicrān çerḫ-i nā-fercāmdın
8 kūh-i ġam astıda ḳaldı m ġamgüsārım yaḫşı bar

9 sén ḳılıb ʿazm-i sefer mén ḳalmışam hicrān ile
10 gerçi hicriñde ḫazān boldı bahārım yaḫşı bar

11 ṭurfa müşkildur vedāʿ étmeḳ séniñ dék yār ile
12 kökke yétdı nāle-i bī-iḫtiyārım yaḫşı bar

13 zaʿ ferān dék sarġayıb hicriñde nālān ḳalmışam
14 sinsén éy ḫūrşīd ṭalʿat gülʿ iẕārım yaḫşı bar

15 nādire müştāḳdur zinhār kélgey sén yana
16 muntaẓırdur yolġa çeşm intiẓārım yaḫşı bar

***

G 89

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātin fāʿilün

45b

1 her zamān yād eyleban köñlümġe sulṭānım kélür
2 lüṭf birle beytüʾlaḥzānımġa mihmānım kélür

3 ġam diyārında méni hicrān otı helāk étmiş
4 müjde yétse vaṣlıdın derdimġa dermānım kélür

5 tüşse mihri köñlüme bī-ḫod bolıb feryād étib
6 ol zamānı élgime çāk-ı giribānım kélür

7 her tavuş kim kélse dérmén yārımı āvāzıdur
8 sāye kirgeç saġınurmın öyge cānānım kélür

9 gül yüzini fikr eyleb şāmdın ṣubḥdem
10 yıġlamaḳdın köz ara yaş ornıġa ḳanım kélür

11 démediñ éy şāh ol maḥcūr ara bülbül kibi
12 nāledin tınmay séni hicriñ nālānım kélür

***

G 90

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

46a

1 yārniñ vaṣlı émes āzārsız
2 gülşen içre gül tapılmas ḫārsız

3 her kişini bir münāsib yārı bar
4 mén uşal āvāredurmén yārsız

5 ol perīveş vaṣlıdın boldım cüdā
6 rāḥat-ı dil ḳalmadı dildārsız

7 yār üçün aġyār derdin tartamın
8 körmedim bir yārnı aġyārsız

9 ten bozuldı émdi rāḥat ḳalmadı
10 sāye peydā bolmaġay dīvārsız

11 ʿārıżın kör bolma zülfidin melūl
12 bu cihānde genc yoḳdur mārsız

13 bérme nisbet ḳaddıga éy bāġbān
14 servdur bu bāġ ara reftārsız

15 ʿār ḳılmas ṭaʿn-i aġyārdın
16 ʿāşıḳ-ı ṣādıḳnı dérler ʿārsız

17 nādire aḥvālıdın āgāh oluñ
18 éy muṣāḥibler ki ḳalmış yārsız

***

G 91

müfteʿilün müfteʿilün fāʿilün

46b

1 yār maña ġayrı cefā eylemes
2 vaʿde ḳılıb aña vefā eylemes

3 şūm raḳībi ki ʿadāvet ḳılur
4 kāfir érür yād-ı ḫudā eylemes

5 mūceb-ı ḥayrānlıġ érür cilvesi
6 āyīnedin şerm u ḥayā eylemes

7 zāhid işi mekr ile tezvīrdur
8 ṭāʿat-ı bīrūy u riyā eylemes

9 közleridür sāḥir, uşal ḳaşı yā
10 nāvek müjgānnı ḫaṭā eylemes

11 ḳaysı çemen bülbülidür kim anıñ
12 gülşen ʿışḳıda nevā eylemes

13 nādire ol yārnı vaṣlın tileb
14 ṣubḥ u mesā terk-i duʿā eylemes

***

G 92

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

47a

1 taḥammül ḥaddın aştı émdi efġān étmesem bolmas
2 ulusnı ḫāṭır-ı cemʿin perīşān étmesem bolmas

3 giribān çāk, baġrım pāredür, başımda yüz sevdā
4 bu ḥālet birle ʿazm-i kūy-i cānān étmesem bolmas

5 muḥabbet kūyide nāçārdur ʿāşıḳḳa ḥayrānlıġ
6 taḥayyür kül ḳılıb āyīne sāmān étmesem bolmas

7 köñüller kaʿbesin bir bir ziyāret eyledim émdi
8 ṭavāf-ı mekke u taḫt-ı süleymān étmesem bolmas

9 ġaraż-i ʿīd vişālıñdur köñülġe éy hilāl ebrū
10 yüziñni ayıġa cānımnı ḳurbān étmesem bolmas

11 bu aḳşam saldı ẓulmet ʿālem-i hicrān ḳara şāmı
12 kélib yādiñni eşkimdin çerāġān étmesem bolmas

13 méni ʿāşıḳ déban tīr-i melāmet yaġdı başımga
14 ulusdın, nādire, derdimni pinhān étmesem bolmas

***

G 93

mefāʿīlün mefāʿīlün feʿūlün

47b

1 maña ʿışḳ içre sevdā-i cünūn bes
2 cihān iḳbālidin baḫt-ı nigūn bes

3 bu bezm içre fiġān u nālişimdin
4 nevā-i çeng u ṣavt-ı erġanūn bes

5 maña deyr içre esbāb-ı tecemmül
6 sürāḥī birle cām-ı lālegūn bes

7 anıñ kūyiġa her tün ʿazm éterġe
8 çerāġ-i berḳ-ı āhım rehnümūn bes

9 helāk étmek üçün düşmenleriġa
10 ġam u ḥasret bile derd-i derūn bes

11 cünūn deştini sergerdānıdurmin
12 refīḳim uşbu vādide ḳoyun bes

13 muḥabbet dāġını iẓhār éterġe
14 yürekde nādire bir ḳaṭre ḫūn bes

***

G 94

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

48a

1 méni étgil derdlıġ köñlümdin éy gerdūn ḫalāṣ
2 yā köñülni ḳıl min bīṣabr u sāmāndın ḫalāṣ

3 ḳul uṣal ḳuldur ki cānnı ḫˇācege ḳılsa nisār
4 bī-vefādur ol ki, ister bolsa sulṭāndın ḫalāṣ

5 bīvefādur ḥüsnidin tā ḳılmadım ḳaṭʿ-ı naẓar
6 bolmadım teşviş köz ü ḳaş u müjgāndın ḫalāṣ

7 ʿāşıḳ oldım ġam giribānımdın aldı, nādire
8 içmedim tā bir aġız mey bolmadım andın ḫalāṣ

***

G 95

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

48b

1 ḳan töker meydān ara ol ḳılsa cevlān her ṭaraf
2 mevc urar deryā kibi meydān ara ḳan her ṭaraf

3 her ḳaçan kim ʿazm-ı meydān étse ol çābüksüvār
4 titreşürler vaḥşetidin ehl-i meydān her ṭaraf

5 nevbahār oldı yana şimşād ḳaddlar çekdi baş
6 cilve eyler bāġ ara serv-ı ḫırāmān her ṭaraf

7 nā-tüvān köñlümni ġam deştide dérler ḫārpüşt
8 çünki bīḥadd sançılıbdur ḫār-ı müjgān her ṭaraf

9 rūḥperverdür gülistān nezāket bāġ ara
10 açılıb gül defteri bülbül ġazelḫˇān her ṭaraf

11 ḳıldım ol köz aldıda derd-i dilimni āşkār
12 çekti ḳatlımġa sananlar ḫayl-i müjgān her ṭaraf

13 ötti perrān oḳları köksümdin āgāh olmadım
14 nādire ḳaldı yürekde zaḫm-ı peykān her ṭaraf

***

G 96

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

49a

1 yārdın ayru közümni intiẓār étti firāḳ
2 ḳalmadı ṣabr u ḳarārım bī-ḳarār étti firāḳ

3 ḫāk-ı pāyiñni közümge tūtiyā ḳılmaḳ üçün
4 iḫtiyārım bar édi bī-iḫtiyār étti firāḳ

5 yārsız dīvānemén maʿẕūr éy ehl-i ḫıred
6 ʿāḳılı devrān édim mecnūnşiʿār étti firāḳ

7 vaṣl ara pinhān édi ḥāl-i dilim aġyārdın
8 ḫalḳ ara sevdāliġimni āşkār étti firāḳ

9 eyleban cevr ü sitem ḫāk-ı tenim tofraġını
10 pāymāl-ı ḥādiṯāt eyleb ġubār étti firāḳ

11 yıġlamaḳ birle bérey ṣayḳal közüm āyīnesin
12 ārzūmend-i cemāl-i şehriyār étti méni

13 vaṣl gülzāride şāḫ-ı gül dék érdi ʿizzetim
14 boldı eyyām-ı ḫazān hicr ḫār étti méni

15 sāḳīyā kéltür ḳadeḥ kim yārsız maḫmūrmin
16 neşʾe-i iḳbālımı renc-i ḫumār étti firāḳ

17 hicr şāmide sipihr-i encümleridin ḳıyās ḳıl
18 nādire dāġ-i dilimni āşkār étti firāḳ

***

G 97

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

49b

1 yārdın ayru méni bī-dilni zār étti felek
2 yaşurun derd-i dilimni āşkār étti felek

3 közlerimni kevkeb-efşān eyledi merdüm kibi
4 māhliḳālarnıñ yüzidin şermsār étti felek

5 kétti ol ḫūrşīd-ı māhpeyker anı hicrānıda
6 intiẓār eyleb közümni eşkbār étti felek

7 iḫtiyārım bar édi her işni ḳılsam iḫtiyār
8 yārdın cüdā eyleb bī-iḫtiyār étti felek

9 érdi ḫāk-ı peykerim endūh taġıdın girān
10 pāymāl-ı ḫayl-ı ġam eyleb ġubār étti felek

11 ġonçe gülşende ʿazīz-ı mışr istiġnā édi
12 tā neşāṭ iẓhār étib gül boldı ḫār étti felek

13 ḳoymayın āzād u ḫurrem dil ḳılıb mekr ü füsūn
14 köp dilāverlerni merg ile şikār étti felek

15 nādire köz tutma gerdūndin mürüvvet kim bes
16 iʿtibār-i dehrni bī-iʿtibār étti felek

***

G 98

mefʿūlü mefāʿilün feʿūlün

50a

1 éy serv-i revān nédur ḫayālıñ
2 cān örtedi vaʿde-i viṣālıñ

3 peyveste duʿā-i ḫayr étermin
4 maḳṣūdim érür séni cemāliñ

5 ol aynı yüzige baḫṣ étersin
6 yétmiş meğer, éy ḳuyaş, zevāliñ?

7 zühd ehliġa selsebīl ü kevṣer
8 besdür maña reşḥa-i zelāliñ

9 çıḳmasdı henūz ḫaṭṭ ü sevādiñ
10 muṣḥafda mübārek érdi fāliñ

11 cemşīdni cāmidin ziyāde
12 éy rind gedā sınuḳ sifāliñ

13 ʿuşşāḳlariñ ġamıñda öldi
14 yoḳdur séni ẕerre-i melāliñ

15 éy ḫasta köñül firāḳ içinde
16 dem ur-galı ḳalmadı mecāliñ

17 éy nādire lāf-ı ʿışḳ urarsın
18 meşhūr-ı ḫalāyıḳ oldı ḥāliñ

G 99

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

50b

1 éy muṣāḥibler, méni derdimġa bir dermān étiñ
2 yār peyġāmını déb müşkillerim āsān étiñ

3 ḳılmangız ḳanlıġ köñül esrārını zāhidġa fāş
4 muḥtesib fehm étmesün mey şīşesin pinhān étiñ

5 éy perī ruḫsārlar, ʿışḳ ehliġa açıñ
6 cilve sevdāsı bile āyīne-i ḥayrān étiñ

7 dembedem cevlān étib, éy şūḫler, meydān ara
8 ḫasta köñlümni nişān nāvek müjgān étiñ

9 cilvegerdur her ṭaraf gülgūn ḳabā maḥbūblar
10 éy muḥabbet ehli, yār isteb yürekni ḳan étiñ

11 bolġusıdur şām-ı ġam şeb-i hicrāniñiz
12 zinhār, éy bīnevālar, sūz-i dil sāmān étiñ

13 ḳılmañ éy aḥbāb, ol ruḫsārdın ḳaṭʿ-i naẓar
14 lebleri yāḳūtını, elbette ḳūt-ı cān étiñ

15 nādire şāhım sefer ḳıldı cihāndın, dostlar
16 şemʿ yañlıġ yaş tökib mātem tutub efġān étiñ

***

G 100

feʿūlün feʿūlün feʿūlün feʿūl

51a

1 maña éy felek ḳaṣd-ı cān eylediñ
2 firāḳ élgide nā-tüvān eyledin

3 ṣüreyyādur āhım oḳıġa nişān
4 ḳaddımnı oḳıġa kemān eyledin

5 vefā körmediñ çerḫdin éy köñül
6 felekni besī imtiḥān eyledin

7 çekib tīr-i müjgān ḳaşı yāsıdın
8 yürek dāġın aña nişān eyledin

9 yaşurdıñ lebiñ dāne-i ḫālini
10 yüzimni bu ġamdın saman eyledin

11 viṣālını hicrān étib éy firāḳ
12 leṭāfet bahārın ḫazān eyledin

13 yürek dāġın éy nādire ġayrdın
14 besī ḫūb ḳıldıñ nihān eyledin

***

G 101

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

51b

1 mülk-i cihānım éy şeh-i devrān taṣadduḳiñ
2 mülk ü cihān né bolġusıdur cān taṣadduḳiñ

3 yüz cānım olsa laḫẓada ḳurbānıñ eylerem
4 vaṣlım niṣāriñ olsun u hicrān taṣadduḳiñ

5 giryān közümni yaşıga neẓẓāre ḳılmadıñ
6 gevherler étdi dīde-i giryān taṣadduḳiñ

7 bir yol méni ḳaşımġa külib kél ki eyleyin
8 māl u menāl u niʿmet-i elvān taṣadduḳiñ

9 yétkürse ger nesīm viṣālıñ peyāmini
10 ḳılmas mu özni ʿāşıḳ ḫayrān taṣadduḳiñ

11 gülzār-ı ḥüsn sebze-i ḫaṭṭıñ bahārdur
12 feyż-i bahār u seyr-i gülistān taṣadduḳiñ

13 cān u dilini saña fedā ḳıldı nādire
14 éy yār, kél ki, boldı dil u cān taṣadduḳiñ

***

G 102

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

52a

1 bardıñ aḫbābġa bir nāme sevād eylemediñ
2 bizni rüsvā-i cihān éttiñ u yād eylemedin

3 né revā kim ola ʿuşşāḳlarıñ ġuṣṣa bile
4 bir baḳıb ġamzedeler köñlini şād eylemedin

5 éy köñül ʿışḳını ḫayret bile pinhān tutdıñ
6 ḫūb ḳıldıñ ki cünūn ile fesād eylemedin

7 üzmediñ yārnı zülfidin ümīdiñni köñül
8 rişte-i cānıñ édi ḳaṭʿ-i murād eylemedin

9 éy ṣanem bāde içib yüzni ḳızartıb meydin
10 ʿārıżıñ māhini ḫūrşīd nihān eylemdin

11 sén ki bu devrde ḥüsn ehliġa sulṭāndursın
12 né üçün ʿışḳ eliġa ʿadl ile dād eylemedin

13 nādire ayrılıb ol şāh-i cihān-perverdin
14 āferīn saña ki feryād ile dād eylemedin

***

G 103

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

52b

1 cemāl-ı yār istersin gülistāndın temāşā ḳıl
2 méni giryān közümni ebr-i nīsāndın temāşā ḳıl

3 néçük kim ay şuʿāʿ-i rūşen olmış mihr tābidin
4 cemāl-ı pertevin ḫūrşīd-i tābāndın temāşā ḳıl

5 émes közgü demī keyfiyet-i dīdārıdın ġāfil
6 tecellī neşʾesini çeşm-i ḥayrāndın temāşā ḳıl

7 muḥabbet derdidin āşüfteliġler tüşti başımġa
8 méni ḥālimni ol zülf-i perīşāndın temāşā ḳıl

9 ḳamış dék bend bendim āşiyān-ı nāle bolmuşdur
10 fiġānım destgāhini neyistāndın temāşā ḳıl

11 köñül teşvīşini zülf-i perīşānıda körgende
12 ciger ḳan oldıġın ol laʿl-i ḫandāndın temāşā ḳıl

13 bolub edhem ṣıfat yekbāregi ʿālemni terk étmek
14 bu işni ḥażret-i seyyid ʿömer ḫāndın temāşā ḳıl

15 émes iḥsān cezāsi ġayrı iḥsān himmet ehlige
16 bu maʿnī kāmile tefsīr-i ḳurʾāndın temāşā ḳıl

***

G 104

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün

53a

1 gül u lāle mevsimidur ḳanı yār-ı dilnevāzım
2 naẓarımdın ġāyib oldı ṣanem-ı süḫan ṭırāzım

3 heme ṣayd-ı ārzūdur bu cihān şikārgāhī
4 néteyin ḳolımdın uçtı bu maḥalda şāhbāzım

5 maña şemʿ-i encümen dék né cünūn érür né sevdā
6 ki yaruttı hicr şāmın kéçe söz ile güdāzim

7 saña köp édi muḥabbet kem édi ġamıñga ṭāḳat
8 ki tamām boldı ġāret ṭalebiñde köp u azım

9 maña ārzū viṣālıñ maña müddeʿā ḫayāliñ
10 naẓarımdadur cemāliñ heme nāzdur niyāzım

11 naẓar étse baḫt şāyed yana bir yüziñni körsem
12 ḳademiñni közge sürsem kerem étse kārsāzım

13 kime aytayın ġamımnı né ʿilāc étey né çāre
14 saña yétmedi dirīġā köp édi köñülde rāzım

15 dédim ʿışḳ ceẕbesidin saña nādire kelāmı
16 ki ḥaḳīḳat iḳtiżādur heme nokta-i mecāzım

***

G 105

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

53b

1 ḳalıb furḳat diyārı içre cānānımnı saġındım
2 çerāġ-ı rūzgārım mūʾnis-i cānımnı saġındım

3 gülistāndur viṣālı maḫfili min ʿandelīb anda
4 gül-i ʿayşım ḫazān oldı gülistānımnı saġındım

5 körüb köñlümde yüz āzār éy bīderd ṭaʿn étme
6 mürüvvet körgüzüb raḥm ét ki sulṭānını saġındım

7 çemende cilve ḳıldı serv ü gül hem sebze baş çekdi
8 ḳadd-ı serv u yüz-i gül ḫaṭṭ-ı reyḥānımnı saġındım

9 hevā-i ʿışḳ sergerdānımén ārām u ṣabrım yoḳ
10 perīşān ẕerre dék ḫūrşīd-i tābānımnı saġındım

11 közimdin yaş tökib giryān bolıb ḳan yıġlamay neyley
12 ki hengām-i tekellüm laʿl-i ḫandānımnı saġındım

13 maña devr-i felekdin bolmadı bir laḥẓa āsāyiş
14 perīşānḥālmén sulṭān-ı devrānımnı saġındım

15 ʿarabdın tā ʿācem meşhūr édi ol şāhlar şāhı
16 sikender salṭanatlıġ şāh-i tūrānımnı saġındım

17 ḳızıl ḳandur közyaşım ṣabā yétkür selāmimni
18 gül-i ṣadberg yañlıġ pāk dāmānımnı saġındım

19 tik-ermén nādire ġam yolıda kāze züleyḫā dék
20 ki ol yūsufliḳā sulṭān ʿömer ḫānımnı saġındım

***

G 106

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

54a

1 müddetidür kim cihān ehliġa yoḳdur ülfetim
2 belki özlükdin melūl émiş méni yüz ṣoḥbetim

3 tīredür ol aydın ayru hicr şām-i meskenim
4 nuḳl-ı ġam bolmış ġıẕā ḫūn-ı cigerdür şerbetim

5 müddeʿā bir yār édi ʿālemni girūdāridin
6 yoḳsa bu dünyānı ġavġāsiġa yoḳdur raġbetim

7 éy sipihr-ı bī-mürüvvet mihr u māhiñni nétey
8 kétti yer astıġa sulṭān hümāyūn ṭalʿatim

9 ārzū ḳaṣrini bünyād eyledim miḥnet bile
10 bozdı sīlāb-ı ḥavādiṯ żāyiʾ oldı miḥnetim

11 éy muṣāḥibler tirikdür déb gümān étmeñ méni
12 cismdin cān-ı ʿazīzim kétti ḳalmış ṣūretim

13 yār hicrānide yoḳdur bar u yoḳumdın eṯer
14 né ölükmén né tirik maʿlūm émes māhiyyetim

15 ʿarṣa-i mülk-i cihān herçend fermānımdadur
16 sénsiz éy ārām-ı cān manẓūr émes bu devletim

17 şerbet-ı vaṣl istedim zehrāb-ı ġam boldı naṣīb
18 neyleyin min hem ezel kündin bu érse ḳısmetim

19 nādire dünyāge hergiz iʿtimādim ḳalmadı
20 kétti iḳlīm-i ʿademġa şāh-ı dārā şevketim

G 107

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

54b

1 néçe kün boldı kétibdür hem enīsim ġamkeşim
2 ġam beyābānıda derd ayturġa yoḳdur bir kişim

3 dūd-ı āhım çıḳsa gerdūnġa serāpā çırmaşur
4 ṭāḳatım ṭāḳ oldı ceyḥūn dék aḳıb közdin yaşım

5 bu cüdālıḳ hicride efġān çekib şām u seḥer
6 kélġil éy hemḫāne artıbdur séniñ çün nālişim

7 dehr içre bar mu méndik ayru gül ruḫsārıdın?
8 éy refīḳim bu cihetdindür séniñ birle işim

9 mūʾnisim kélġil ki iẓhār eyleyin derd-ı dilim
10 nokta yazmay néçe künlerdin beri ḳattı başım

11 ġamda öldüm ġuṣṣada köydim ʿilācim tapmadım
12 émdi ḥasretler bilen kéçsün méni yaz u ḳışım

13 āh kim ẓulm-i felekdin boldı aḫger nādire
14 ṣabr u ārāmim kétib örteb köyer iç u taşım

***

G 108

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

55a

1 közüm ḥayretfeżādur ʿazm-ı meydān eylesun şāhım
2 köñül meydānide bir laḥẓa cevlān eylesun şāhım

3 semend-ı nāz üze meydān ara cevlān eylesun şāhım
4 köñüllerni nişānı tīr-i müjgān eylesun şāhım

5 çeker ḳaş yāsini ḳatlımġa ḳurbānmén ṣadāġiñga
6 yürek zaḫmıġa merhem nīş-i peykān eylesun şāhım

7 közüm ḳan yaş töküb güller açıldı tāze dāġımdın
8 bukün birdem kélib seyr-i gülistān eylesun şāhım

9 érür bu nā-tüvān cān-ı ḥazīn müştāḳ-ı dīdārı
10 bukün bezm-ı viṣālı içre mihmān eylesun şāhım

11 köñül bāġıda āhim naḫlıdın tüzdim ḫıyābānlar
12 zamānı anda gülgeşti ḫıyābān eylesun şāhım

13 şebistāndur közümni manẓarı ol ay firāḳide
14 kélib eşkim nücūmidin çerāġān eylesun şāhım

15 cihān gülzāride terk-ı temāşā eylesun yārab
16 temāşā-i riyāż bāġ-ı reżvān eylesun şāhım

17 eger çendī ki dīdārin közümdin pinhān eyledi
18 ḫayālını köñülge mūʾnisi cān eylesun şāhım

19 firāḳi ibtilāsi birle köñlüm derdmend oldı
20 maña vaṣlın devā-i derd-i hicrān eylesun şāhım

21 kélib éy nādire külbem sarı feyż-i ḳudūmidin
22 köñül vīrānesin taḫt-ı süleymān eylesun şāhım

G 109

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

55b

1 güẕergāhide tikdim kāze pervā ḳılmadı şāhım
2 ġurūrı ḥüsnidin yād-ı züleyḫā ḳılmadı şāhım

3 maña rām oldı vaḥşīler velī nāz u teġāfüldin
4 cünūnim destgāhini temāşā ḳılmadı şāhım

5 né bāġıdur bu kim maʿlūm émes bir ẕerre āṣāri
6 fenā deştide hergiz gerd peydā ḳılmadı şāhım

7 ḳaçan bād-ı ṣabā teklīf-i gülgeşti çemen ḳıldı
8 çekib ḳāmet ḳıyāmet āşkārā ḳılmadı şāhım

9 raḳībler cānıma ḳaṣd éttiler bilmén günāhimni
10 maña imdād üçün hengāme berpā ḳılmadı şāhım

11 firāḳide néçe ġamnāmeler taḥrīre kéltürdim
12 anıñ mażmūnide bir nokta inşā ḳılmadı şāhım

13 köñül yüz pāre boldı nādire sarġardı ruḫsārım
14 temāşā-i gül-i ṣadberg u raʿnā ḳılmadı şāhım

***

G 110

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

56a

1 her ḳaçan ol perīveş vaṣlını yād eylerem
2 çerḫ bünyādını bir āh ile vīrān eylerem

3 gerçi maḥzūn mén özüm bir nāzenīn hicrānide
4 bīnevā üftādelerni ḫāṭırın şādeylerem

5 taġnı bir āh ile hāmūnde eyleb üstüvār
6 ʿışḳ ṣaḥrāsidagi mecnūnni ferhād eylerem

7 néçe türlük dāġ ile köñülde aynı baġladık
8 şāhıma mihr ü vefā mülkini ābād eylerem

9 bolmışam her çend hicrānıñde ṣabr eyleb ḫāmūş
10 çün tüşersén yādıma yekbāre feryād eylerem

11 ḳan yaşım taṣvīr éter her laḥẓa ol gül ṣūretin
12 közge kim müjgānlerimni kilk-i behzād eylerem

13 ḳıṣṣa-i ferhād ü mecnūn ḳaldı mén hem ʿışḳ ara
14 nādire bir cāngüdāz efsāne bünyād eylerem

G 111

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

56b

1 min ki furḳat tünleri ol gül yüzin yād eylerem
2 bülbülidurmén ḫazān faṣlıda feryād eylerem

3 şāmler kim zor éter meʾyūslıḳ ol şāhsiz
4 ārzū cinsini bir āh ile berbād eylerem

5 bir kéçe kördüm tüşimde ol cihānārā yüzin
6 dembedem ol vechedin ġamgīn köñlüm şād eylerem

7 ṣūreti yādide rengīn fikrlerdin her zamān
8 ṣafḥa-i fıṭrat ara taṣvir behzād eylerem

9 otḳa saldı āh u efġānım felekler raḫtını
10 her kéçe kim çerḫ bīdād étti bīdād eylerem

11 ḫasta köñlüm içre pinhān dāġlardur her zamān
12 kéçeler tesbīḥ dék yulduzni taʿ dād eylerem

13 min ki cān birle rıżā cūyende-i fermānıñum
14 nādire andın vefā mülkini ābād eylerem

***

G 112

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

57a

1 bolub mén ḫalḳdın bīgāne ol nāmihribāndın hem
2 érür cān vāle köñlümdin köñül āzürde cāndın hem

3 semekdin tā semā ʿ arż éttiler bār-ı emānetni
4 cevābı bolmadı maʿ ḳūl yerdin āsmāndın hem

5 néçe kündür nesīmāsā kezib gülzār-i ʿ ālemni
6 nişān tapmasmén ol gül hicridin serv-i revāndın

7 maña ol güldin ayru ḳılma teklīf-ı temāşā kim
8 gülistāndın ḫacilmén seyr-i bāġ u bostāndın hem

9 séni déb dehrdın ḳaṭʿ -i taʿ alluḳ eyledi köñlüm
10 ḫalāṣ étti özini ʿ ālem-i vehm u gümāndın hem

11 maña ʿ aḳl u ḫıred teşvīşidin yoḳ érdi āsāyiş
12 cünūn imdād étib mundın ḳutuldım şükr andın hem

13 işim yoḳtur cihān ehlini yaḫşı u yamanıġa
14 mürüvvet köz tutıb ʿālemde yaḫşıdın yamandın hem

15 érür ʿışḳ u muḥabbet müddeʿā icād-ı ʿālemdin
16 ġaraż bu ceẕbe-i tevfīḳdur kevnümekāndın hem

17 cihān sulṭānı érdi nādire yārım ki hicride
18 cihān ehliġa istiġnā ḳılıb kéçtim cihāndın

***

G 113

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

57b

1 mén ki ḳaddiñ servini yād eyledim
2 āhnı serkūb şimşād eyledim

3 āh çektim nāle ṭūfān eyledi
4 çerḫ bünyādını berbād eyledim

5 ḳandasın körsem cemāliñni ṣanem
6 éy perīpeyker séni yād eyledim

7 ʿışḳ dāmiġa giriftār eyleban
8 cānġa bidād üzre bidād eyledim

9 itleriñ ḫaylı ara tün tā seḥer
10 nāle ḳıldı m āh u feryād eyledim

11 urdı zülfüñ ḫalḳası boynımda pīç
12 tā ḫayāl-ı dām-ı ṣayād eyledim

13 eyleban mevzūn ḳaddiñni bendesi
14 servni bāġ içre āzād eyledim

15 nūne oḫşatdım ḳaşıñ taṣvīrini
16 nergisiñ bādāmini ṣād eyledim

17 bī-sütūndur ʿışḳ taġı nādire
18 özni cān çekmekde ferhād eyledim

***

G 114

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

58a

1 éy lebiñ cān u kelām cānefzā rūḥ ü revān
2 āşkārā u nihāndur ṣūretiñ cān üzre cān

3 kākūl-i şebrengdin ḳıldıñ çemenler āşkār
4 nergis-i bed mestdin ḳıldıñ ḫumistanlar ʿayān

5 çerḫ üzre sanma kevkeb kim çerāġān tünleri
6 dūd-ı āhim şuʿlesi uçḳunlarıdındur nişān

7 pāreler boldı ḫayāliñ nūridin cān perdesi
8 māh-i tābān şuʿlesidin öyle kim bir kehkeşān

9 sāḳiyā maḫmūrmén çerḫ étti nākām u zelīl
10 eyleġil bir sāġar mey birle şād u kāmrān

11 sin ḳuyaş min sāye pāmāl-ı ḥasret tünide
12 pertev-i elṭāf ile bérġil küdūretdin emān

***

G 115

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

58b

1 sin bile ʿālem münevver mihr-i devrāndur mu sin?
2 mülkdür sindin müzeyyen şāh-i tūrāndur mu sin?

3 ḫatm olmış saña tüz- resm ile ʿālemdārlıḳ
4 éy cihānārā muḥiṭ-i gevherefşāndur mu sin?

5 feyż-i lüṭfüñ birle açıldı köñüller ġonçesi
6 yā bahāristān-i devlet yā gülistāndur mu sin?

7 şādmānlıḳ sindin érmişdür cihān aḥvāliġa
8 munça hem cemʿiyyet ṭabʾ-i perīşāndur mu sin?

9 lüṭf u ḫulḳ u dāniş u iḥsān u ʿaḳl u salṭanat
10 sindedür mecmūʿa-i aḫlāḳ u iḥsāndur mu sin?

11 körmedim bir kimse kim étmes demādem āferīn
12 saña taḥsīn böyle hem taḥsīn-i devrāndur mu sin?

13 tīre ḫāṭırlarnı rūşenḥāl eylersin müdām
14 āsmān-ı cāh üze ḫūrşīd-i tābāndur mu sin?

15 ḫulḳ u iḥsān birle ʿālemni serefrāz eylediñ
16 allāh allāh bu ṣıfat devletlü sulṭāndur mu sin?

17 nādire rūşendur iḳbālım çerāġ-ı vaṣl ara
18 közüm içre nūr yā köñlim ara cāndur mu sin

***

G 116

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

59a

1 ayıldım ol ḳuyaşnı tā ʿaraḳefşān liḳāsidin
2 közümge ot tüşer ḫūrşīd ile encüm żiyāsidin

3 ġubārimdin nişān tapmas ḳoyun bir ʿömr seyr eyleb
4 ki mén sergeştemén ol ḫusrev-i tūrān hevāsidin

5 fiġānım serv u āhım sünbül oldı ġonçedür köñlüm
6 çemenler peydā oldı ḥasretim neşʾenümāsidin

7 çü terk-i cilve étti ḫusrev-i ḫūrşīd ruḫsārım
8 köñül közgüsi zeng-i hicr ara ḳalmış ṣafāsidin

9 felek raḥm eyle émdi cān ile köñlümġe cānānsız
10 ki köñlüm cāna kéldi furḳat-i zūrāzmāsidin

11 sefer yolın nigār-i mihribānım köp uzaḳ aldı
12 tapalmasmén ḫalāṣ olmak yolın hicrān belāsidin

13 méni ḥālımġa baḳma éy ṭabīb-i pāk ṭīnet kim
14 emān yoḳdur semūm-i hicr derd-i bīdevāsidin

15 ḥabīb-i ʿārıżın yādı ila çekti nādire ünler
16 hevā-i bülbül ü gül ḳalmadı berg ü nevāsidin

***

G 117

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

59b

1 yārdın ḳaldı çemen sersebz u ḫandān olmasun
2 gülʿ izārimsiz cihān bāġı gülistān olmasın

3 bolmas un gül köksini açıb çemende cilveger
4 tā ki gül dék ḥāṣılım çāk-i giribān olmasun

5 ġonçeler gülşen ara açılmasun ol yārsiz
6 ġonçeler yañlıġ tā méniñ köñlüm dāġı ḳan olmasun

7 açmasun zülfini sünbül bāġ ara dildārsiz
8 tā ki sünbül dék méniñ ḥālim perīşān olmasun

9 ebr-i nīsān laḥẓa laḥẓa yaġmasun gülzārġa
10 ebr-i nīsān dék közüm her laḥẓa giryān olmasun

11 ḳılmasun bülbül çemende nāle u feryād kim
12 tā köñül bülbül kibi hicride nālān olmasun

13 tüşmesun köz hem anıñ sermenzil u meʾvāsiġa
14 tā köñül ḳaṣrı nedāmet birle vīrān olmasun

15 nādire köksini étti lāle yañlıġ dāġ dāġ
16 hīç kim yārab esīr-i dāġ-ı hicrān olmasun

***

G 118

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

60a

1 yıraġ olsam eger ol serv-i sīmendām alıdın
2 köñül sīmāb yañlıġ su olur anıñ ḫayālıdın

3 ṣabā éy ʿışḳ elini ḳāṣıdı ötseñ eger nāgeh
4 nigārım kūyi sarı vāḳıf ét bu ḫasta ḥālidin

5 köñül şerḥ-i ġamın her ḫāme birle kim raḳam eyler
6 ḳıyāmet ṣubḥı bolġunça çeker baş nāle nālıdın

7 ḳaşı u aġzı u ḳaddı bile zülfin ḫayāl eyleb
8 olubmén lāl özlükdin kétib yārım cemālıdın

9 çeker érdim firāḳide néçe kim renc ile miḥnet
10 firāḳi bīmide yüz ança tartarmén vişālıdın

11 néçük esrār-ı ʿışḳın asra-sın ol ḫasta kim herdem
12 sarıġ ruḫsārı birle ẓāhir olmış eşk alıdın

13 meger kim nādire körgüzdi ruḫsārı ʿaraḳnākin
14 ḳızardı gül yüzi bāġ içre şebnem infiʿālidin

***

G 119

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

60b

1 seḥer kim tüşti otlar cānıma ol mihr-i sīmādın
2 aşur-dum āh u efġān dūdini evc-i ṣüreyyādın

3 maḳāmı ḥāṣıl éttim vādī-i ʿışḳ içre kim aña
4 yétalmas saʿy ile ferhād ü mecnūn kūh u ṣaḥrādın

5 ṭabībā derdime şemşād bergidin devā ḳıl kim
6 ḳamu bīmārmén ol serv ḳadd u gülşenārādın

7 bahār eyyāmı ḳan bolġunça éy şemşād baş çekme
8 ki yéttim cāna serv-i gülʿ izārimsiz temāşādın

9 baṣīret ehliġa lāf-ı naẓar ur-sam ʿaceb érmes
10 közüm kuḥl saʿādetġa yétti ol keff-i pādın

11 saçı endīşesi herdem feraḥbaḫşı dimāġımdur
12 ḫutenler seyr étermén ékki zülf-i ʿanberāsādin

13 teġāfül birle bīdād étme çoḫ ḥālimġa éy ṭāliʿ
14 ki telḫ olmış meẓāḳim kāmi ol laʿl-i şekerḫādin

15 fiġānımdın ki otlar baş çeker ol māhdın ayru
16 anıñ uçḳunların yād eylegil necm-i ṣüreyyādın

17 ṭarab teklīfi birle köñlümi ḳan étme éy sāḳī
18 né ḥāṣıl nādire laʿlidin ayru cām-ı ṣahbādın

***

G 120

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

61a

1 derd-i dil éttim raḳam yārnı hicrānıdın
2 noḳṭası közyaşıdın saṭrı ciger ḳanıdın

3 hicr u firāḳ élkide pīrehenim pāredür
4 ḳılmadı el tefriḳa cebini dāmānıdın

5 bu dil-i dīvāne kim mihriñ ile vāledür
6 ṣubḥ érür nüsḫa-i çāk-ı giribānıdın

7 ʿarż étekör éy ṣabā derd-i dilim şerḥini
8 yār ḫaberdār émes ʿāşıḳ-ı ḥayrānıdın

9 ḫasta köñül āhıdın yār ḥaẓer eylemes
10 köydi felek ḫırmeni şuʿle-i efġānıdın

11 tā naẓarımdın nihān boldı ol ārām-ı cān
12 nūridin ayrıldı köz cism cüdā cānıdın

13 vaṣl küni közlerim merdümi gülçīn édi
14 geh ruḫ-i zībāsıdın geh leb-i ḫandānıdın

15 ṭāliʿ ime nāgehān eṣer ḳıldı yaman köz
16 ḳaldı firāḳ içre cān ayrıla cānānıdın

17 ḫusrev-i fermānrevā ṣaffder u kişvergüşā
18 gevher-i ḳıymet bahā kétti kerem kānıdın

19 ʿarṣa-i mülk-i cihān gerçi nigīnimdedür
20 baş çekebilmes köñül ʿışḳnı fermānıdın

21 rāz-ı dilim ger ṣabā yārġa yétkür-mese
22 vāḳıf émes ol ṣanem nādire hicrānıdın

***

G 121

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

61b

1 yārniñ āşüftesi vehm eylemes öz cānıdın
2 cān firāḳı sehldür ayrılmasun cānānıdın

3 vāh né yañlıġ dostlıġdur min bilen ḥasretlere
4 ḳoymaġım yoḳtur zamānı şāhıdın ġam yanıdın

5 sāḳīyā köp ḫasta ḫāṭırmén cefā devrānide
6 bir ḳadeḥ mey tutġıl āzād eyle ġam zindānıdın

7 éy ḫudā raḥm eyle kim āḫır né ḳılġūm çerḫ ara
8 dembedem zor eyleban endūh-ı bipāyānıdın

9 ḳalmadı min körmegen bīdād devrān élgidin
10 dāġa verdi köñlümi endūh-i bīpāyānıdın

11 sormañız éy dostlar mindin nişān u nām kim
12 yélġa vardı topraġım āh u fiġān ṭūfānıdın

13 émdi dāġ-ı furḳata yārab néçük ṣabr étmişem
14 bolmamışdım nādire endīşede hicrānıdın

G 122

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

62a

1 lillāhiʿlḥamd ki ez ḫāṣīyet-i devlet ḫān
2 ʿāfiyet tapdı çiçekdin veʾlnʿemī sulṭān

3 memleket vārisi şehzāde-i ʿālī gevher
4 ḳurretüʿl-ayn ciger bend-i emir-i devrān

5 şehriyārı ḳi anıñ devletidür rūzefzūn
6 boldı ḫāṣīyyetidin mülk emān nerḫ erzān

7 ḫażret-i ḫān-i dilāver bile sulṭān maḥmūd
8 biri serv ü biri şimşād ü gülistān-i cihān

9 ḥaḳḳ teʿālānı penāhide maṣūn bolġaylar
10 ʿālem ehliġa bolar devletidin emn u emān

11 veʾlnʿemīni kemāliġa yétürgıl yārab
12 ḳıldı ʿālemni meh-i ṭalʿati firdevs nişān

13 ḳıldı ol ḥādiṣeni defʿ ḫudā-yi ʿālem
14 şükr üçün boldıḫalāyıḳ tili gevherefşān

15 ġuṣṣa u ġam bile düşmenleri aḥvālı zebūn
16 dostlar ʿayş ile ḫurremdil u şād u ḫandān

17 tā cihān barıça bolġay bu ékevlen cāvid
18 bolmas un bir nefes ʿālemde bularsız devrān

19 bu ékev devletiġa şükr ḳılur nādire kim
20 ḳaldı köñlümde birev ḥasretidin yüz armān

***

G 123

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

62b

1 uyḳuda bir ṭün viṣālıñnı körer kün bar mu kin?
2 ṣubḥ-i ḫūrşīd-i cemāliñni körer kün bar mu kin?

3 közlerim merdümleri köp yıġlamaḳdın sūdedur
4 māh-ı ruḫsār üzre ḫālıñnı körer kün bar mu kin?

5 āftāb-ı vaṣl cennet ḳaṣrıda tapmas zevāl
6 āftāb-ı bizevāliñni körer kün bar mu kin?

7 böyle kim ḳıldı közümni yaşını ḳan iştiyāḳ
8 köz açıb ruḫsār-ı alıñnı körer kün bar mu kin?

9 lebleriñdin ayru ʿayşım telḫdur devrān ara
10 cān bérib şīrīn maḳāliñni körer kün bar mu kin?

11 mihr-ı ruḫsār üzre ḫālıñdur saʿādet kevkebi
12 aḫter-i ferḫunde fālıñni körer kün bar mu kin?

13 laʿl-i nābiñ ḥasretide teşne ḳaldı m nādire
14 şerbet-i kevṯer miṯāliñni körer kün bar mu kin?

***

G 124

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

63a

1 ġam helāk étti méni hicriñde éy cān ḳaydasan?
2 sinsizin bīmārmén derdimge dermān ḳaydasan?

3 vaṣl ara sulṭān édim émdi cüdālıḳ derdidin
4 ḫasta mūr-ı nātüvāndurmén süleymān ḳaydasan?

5 müddeti vaṣlıñ gülistānide érdim ʿandelīb
6 nevbahār ötti ḫazān boldı gülistān ḳaydasan?

7 hicr yaġmāsı köñülni mülkini ḫarāb ḳıldı
8 sindin ayru örtedi ferġāne sulṭān ḳaydasan?

9 mihr-i ruḫsārıñdın ayru ṣubḥ-ı ʿayşım bīṣafā
10 tīredür şām-ı ġamım éy māh-ı tābān ḳaydasan?

11 devr eli āsūde ḫāṭır érdi sindin vāy kim
12 tapdı devrān inḳılāb éy şāh-i devrān ḳaydasan?

13 nādire ferġāne mülkide séni eyler sürāġ
14 mülk-i tūrān ḫusrevi seyyid ʿömer ḫān ḳaydasan?

***

G 125

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

63b

1 sinsizin ʿālem bahārı sebz u ḫurrem bolmasun
2 ḳaysı ʿālem belki ʿālem içre ādem bolmasun

3 bülbüle gülzārsiz érmes temennā-i nevā
4 furṣat-ı çeng u nevā bir laḥẓa birdem bolmasun

5 devr-i lüṭf ü rāyet iḳbāl sindin özgeġe
6 gerdiş-i devrān ara böyle müslim bolmasun

7 sindin aldı gerden-i teslīm serefrāzlıḳ
8 özgelerġe gerden-i teslīmimiz ḫam bolmasun

9 nādire tā servdur sersebz bu gülzār ara
10 başımızdın naḫl-ı ḳaddiñ sāyesi kem bolmasun

***

G 126

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

64a

1 bülbül-i dil ġonçe-i gülzāriñ ārzū eyler
2 ṭūṭī-i cān laʿl-i şekerbāriñ ārzū eyler

3 kim ümīd ḳılur ḳan yutmay lebiñni ārzū
4 ölmeyin kim nergis-i bīmāriñ ārzū eyler

5 lāl bolmay kim tekellüm eyledi körgeç séni
6 ḫāk bolmay kim séni reftāriñ ārzū eyler

7 baḳmaġay kevşer lebide ḥūrniñ ruḥsārıġa
8 kim leb-i laʿl u meh-ı ruḫsārıñ ārzū eyler

9 tökmeyin kim eşk tapmas laʿl-ı sīrābiñ séni
10 yut-mayın ḳan kim ruḫ-ı gülnāriñ ārzū eyler

11 çehre oldı zaʿferānī iştiyāḳ-i bādedin
12 sāḳiyā köñlüm mey-i gülnāriñ ārzū eyler

13 fāḫte şimşād izler gül viṣālın ʿandelīb
14 nādire miskīn ḳadd u ruḫsārıñ ārzū eyler

***

G 127

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

64b

1 ḳandur cigerim ġuṣṣa bilen yārdın ayru
2 āşüftemin ol yār-ı vefādārdın ayru

3 yaş ornıga ḳanlar tökilür dīdelerimdin
4 tā tüşti közüm ol gül-i ruḫsārdın ayru

5 ḥayrān közüm éy māh cemāliñni tileydür
6 āyineni yoḳ maṭlabı dīdārdın ayru

7 bir gūşede tenhālıġ ile yādıñ étermén
8 yoḳ hemnefesim dide-i ḫūnbārdın ayru

9 hicriñde né rāḥat köredür mén né ḥalāvet
10 yoḳdur min dil ḫastaġa āzārdın ayru

11 éy cān maña hicriñde cihān boldıḳaranġu
12 bolġan kibi köz gevher-i şehvārdın ayru

13 ger serv ile ṭāvus ḫırām étse közümge
14 manẓūr émes ol ḳāmet ü reftārdın ayru

15 köñlı anı ġam élgide ḳalġay mu selāmet
16 ger bolsa kişi sin kibi ġamḫ̆ārdın ayru

17 mindin né revā érdi ki yār étti cüdālıġ
18 gülni kişi körgen mi éken ḫārdın ayru

19 feryād u fiġān ṣavtını sinsiz işitürmin
20 kāşānedin ayru der ü dīvārdın ayru

21 ot yaḳdı firāḳiñ şereri elge velīkin
22 éy nādire köymes dil-i efgārdın ayru

***

G 128

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

65a

1 ġayrniñ bezmidedür ol māh-ı tābān her kéçe
2 örtenür ḥālım körüb şemʿ-i şebistān her keçe

3 ḫalḳ eger her yılda bir ḳurbānlıġ eyler māh-ı ʿīd
4 min ḳılurmın néçe cān ol ayġa ḳurbān her keçe

5 sin ḳılıb aġyārnı bezmini rūşen reşkdin
6 şemʿ dék cānımdadur dāġ-nümāyān her keçe

7 müjde-i ṣubḥ-ı vişālıñdın köñülni cemʿ ḳıl
8 kim érür zülfiñ kibi ḥālım perīşān her keçe

9 gerçi uz-dıñ rişte-i ülfet mén-i mehcūrdin
10 şükr kim yādıñ érür köñlümde mihmān her keçe

11 kāfir-i bīraḥm u sengīndil esīri bolmışam
12 dīn ü dil ġāretḳılur ol nā-müselmān her keçe

13 bezm-i ʿişret sāz étib sin mey içib şādāb olub
14 min ḳılurmın ney kibi feryād u efġān her keçe

15 vāḳıf érmessin méniñ derdimdin éy ʿīsānefes
16 kim talaşurmén lebiñ hicrānide cān her kéçe

17 néçe kün boldı lebiñ ṣahbāsidin ayru tüşüb
18 nādire közdin töker yaş ornıġa ḳan her kéçe

G 129

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

65b

1 muḥabbet kişveri ābād érür iḳbāl u cāhimde
2 tañ érmes bolsalar ʿışḳ ü cünūn ehli penāhimde

3 ḳuyaş dék maşrıḳ u maġribni bir gām étti cevlānım
4 émes mānīʿ ḫalāyıḳ kūh-i ḳāfı sedd-i rāhimde

5 sevādüʾl-vechfiʾddāreyn éken dervīş-i ṣāḥibdil
6 ʿademdür éki ʿālem sāye-i baḫt-ı siyāhimde

7 émesdür hicr şām-i çerḫ üzre her yan kevākibler
8 érür bir néçe uçḳunlar şerār-ı dūd-i āhimde

9 şeh-ı mülk-i cünūndur mén sipāhım barça vaḥşīler
10 velī yoḳdur ḫuṣūmet kimseġa ḫayl-ı sipāhimde

11 muḥabbet kişveride destgāhımnı temāşā ḳıl
12 felekni gerdini baġlıḳ kemend-ı dūd-ı āhimde

13 éki giryān közüm mihriñni daʿvāside tanıḳdur
14 né dérmén bolsa ter dāmānlıġ ʿaybı bu güvāhimde

15 közüm körgeç yüziñni tilbe köñlüm boldı sevdāyī
16 saçıñ sermāyesidür rişte-i tār-i nigāhimde

17 cünūn şehrini bī-sāmānları maḥkūm-i fermānım
18 ki bardur ḫātemi dāġ-i muḥabbet destgāhımda

19 közüm yaşını çerḫ-i bīmürüvvet ḫāke döndürdi
20 néçük cürm peydā oldı uşbu ṭıfl-ı bī-günāhimde

21 ṣabā lüṭf ét ʿömer sulṭānġa yétkür nādire ʿarżın
22 ki toy nūr-i çeşmidür rıżā ger bolsa şāhımda

***

G 130

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

66a

1 köñül baġladı tā zencīr-i gīsū-i semensāġa
2 taraġ dék saldı ḫasretler alıdın çāk-ı aʿżāġa

3 ʿaceb érmes demādem z̲erre yañlıġ bī-ḳarār olsa
4 uşal köz kim tüşer ol āftāb-ı ʿālemārāġa

5 hevā-i sünbül sevdāsidin ferhād ü mecnūn dék
6 né ġavġālar ki saldı tilbe başım kūh u ṣaḥrāġa

7 közümni böyle giryān bilme kim dürdāne-i eşkim
8 besi gevher ki tökmiş ʿışḳ nişānı bu deryāġa

9 fiġānım yétmeġi ol āsmān-ı ḥüsne müşkildür
10 ki yétmes gerd pervāz ile dāmān-ı ṣüreyyāġa

11 köñülni bāde-i ġam birle āḫır telḫkām étti
12 yétalmay nādire ol laʿl-ı meygūn-i şekerḫāġa

***

G 131

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

66b

1 şām-ı furḳat yārsız min yutmagan ḳan ḳalmadı
2 raḥm ḳıl kim émdi ḳan yutmaḳḳa imkān ḳalmadı

3 cānġa yʾtdim dembedem ḫūnābe-i ḥasret yutub
4 vāh ki cānān şevḳidin cismim ara cān ḳalmadı

5 yana yana ḳalmadı cān birle köñlüm dāġsız
6 tama tama közde eşk-i giryān ḳalmadı

7 zülfin isteb rişte-i cānımġa tüşti tāblar
8 kétti ṭāḳat devri émdi tāb-i hicrān ḳalmadı

9 ḫātırımdın kétmesün dildār dāġ-ı ḥasreti
10 kétse kétsün ger neşāṭ u ʿayş u sāmān ḳalmadı

11 bir nefes bīhūş ḳılġıl maña sāḳī mey tutub
12 kim ḫayāl eylerġe émdi cānıma cān ḳalmadı

13 ḳadd-ı mevzūnı bile gülgūn yüzin yādı bile
14 ārzū-i ṭūbā u yādı gülistān ḳalmadı

15 sāḳīyā tutḳıl ġanīmet sāġar-ı ʿişret bilen
16 kim néçe devr ötti vü bir néçe devrān ḳalmdı

17 nādire köñlümni rūşen ḳıldı yād-ı ʿārıżı
18 kim maña endīşe-i ḫūrşīd-i tābān ḳalmadı

***

G 132

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

67a

1 felek élgi ġubārım ṣarṣar-ı hicrāne tapşurdı
2 vücūdım raḫtını közler yaşı ṭūfāne tapşurdı

3 ṭabībā çekme zaḥmet ḥālime ḥasret devāsi çün
4 ḳażā hicrān marīżin derd-i bī-dermāne tapşurdı

5 ġamıda ötti devri derd-i hicrān āḫır bolmadı
6 ki ḥasret cānımı endūh-i bī-pāyāne tapşurdı

7 ġamı sözini başlab étmedim sāmān çün gerdūn
8 bu derdlerni méniñ dék bī-ser ü sāmāne tapşurdı

9 açılmaydur közim yūsuf ʿizarimdin cüdā bolġaç
10 ki devrān başımı bir külbe-i aḥzāne tapşurdı

11 nişān tapmaḳ émes āvāre köñüldin müyesser kim
12 érür bir ḳaṭre-i ḳan közyaşı ṭūfāne tapşurdı

13 né lāle yañlıġ nādire baġrını dāġ étmey
14 ki anı çerḫ dāġı şeh ʿömer sulṭāna tapşurdı

***

G 133

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

67b

1 fiġān kim yār ʿışḳı ṣabr köñlümdin cüdā ḳıldı
2 ġam élgi ṣafḥa-i aḥvālıma ṣebt-i cefā ḳıldı

3 felekke yétkürüb her kéçe otlıġ āh ü efġānım
4 muḥabbet ʿandelībi köñlümi āteş nevā ḳıldı

5 uşal leylī melāḥat nāzenīn māh ruḫsārım
6 méni mecnūn kibi sergeşte-i deşt-i belā ḳıldı

7 perīşānlıġ yaġıldı başıma derd-i muḥabbetdin
8 ḫayāl-ı yār ʿişret şāmını rūz-ı cezā ḳıldı

9 perīpeyker ḳarındaşım ḫayāl māh ruḫsārı
10 neşāṭ u ʿayşdın bīgāne u ġam āşinā ḳıldı

11 né ṣabr u hūş ḳaldı né ḳarār u ṭāḳatım yārab
12 köñül içre hevā-i ʿışḳ bilmem né belā ḳıldı

13 viṣālını tapalmay nādire müşkil érür ḥālım
14 ki bīdād-ı muḥabbet maña ḳattıḳ mācerā ḳıldı

G 134

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

68a

1 hicr édi ʿışḳ içre min körgen belālardın biri
2 derd vādīside min çekken cefālardın biri

3 raḥmédüb ḥālimni sormazlar köriñ bīdādlıġ
4 sīmberlerdin biri mevzūn ḳabālardın biri

5 çekmeyüb ġam çekti şīrīn ṣūretin ferhād līk
6 ʿışḳ āyīnide dérler bī-ḥayālardın biri

7 ḳaş u köz ü zülf ü ḫāl ile medārā eyleséñ
8 eylemez rüsvā séni yüz-i ḳaralardın biri

9 ehli ṭabʿ her kim ola namāz ehl-i dildin sorma kim
10 ḳuş nijādidin bülend uçmış yuvalardın biri

11 isterem yārab beḳā-i devlet-i sulṭān ʿömer
12 eyle maḳbūl-i icābetsin duʿālardın biri

13 ʿışḳ daʿvāsini ḳıldım nāresā cürʿet bile
14 ʾy resālar zümresi min nāresālardan biri

15 nādire tınmay duʿā ḳıl kim bukün sulṭānı sin
16 pādişāh-ı ʿaṣrdursén ol gedālardın biri

***

G 135

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

68b

1 zamāna ehlidin ġam kétti ʿayş-ı cāvidān kéldi
2 ʿademdin ʿālem icād ara ḫān ibn-i ḫān kéldi

3 ḳadem tā ʿarṣa-i ʿālemġa ḳoydı ol dürr-i yektā
4 mübārekbād üçün baḫt u saʿādet u emān kéldi

5 beşāret sizge éy ehl-i cihān kim mülk-i dünyāġa
6 çerāġ-ı maḥfil altın bişik bābur nişān kéldi

7 zehī ṭıfl-i hümāyūnfer mübārekrūy ferruḫruḫ
8 cihān ehliġa andın müjde-i rūḥ ü revān kéldi

9 aṣālet baḥrıda ẓāhir bolıb mevc-i kerem andın
10 dürr-i yektā ṭırāz dāmen-i āḫır zamān kéldi

11 ṣafā-i maḳdemidin boldı ḫurrem ʿarṣa-i ʿālem
12 ḥayāt-ı tāze tapdı memleket gūyā ki cān kéldi

13 ẓafer tapdı sipāh şehzāde āṣārı ḳudūmidin
14 ḳılınlar yaḫşılar şükrin ki devlet rāygān kéldi

15 ḫıred sālārıdın tārīḫ-i milādin suvāl étdi
16 dédi kim nūr-i çeşm-i aḥkāmı ṣāḥib-ḳırān kéldi

17 duʿā-i ḫayr étiñ éy ehl-i devlet nādire yañlıġ
18 demādem şükr étiñ şehzāde-i mülk-i cihān kéldi

***

G 136

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

69a

1 mesīḥ enfāsı dék cism içre cān kirgüzdi güftārı
2 köñül bezmini rūşen étti her tün şemʿ-i ruḫsārı

3 firāḳiñ otı dūd-ı başım üzre saldı yüz sevdā
4 fiġānımdın ḳızıydı cānım içre ḥaşr bāzārı

5 kéliñ éy hemnişīnler bol méni cānımġa raḥm eyleñ
6 yıḳıldı közlerimni yaşı birle cism dīvārı

7 bolub başdın ayaḳ āyīne yañlıġ dīde-i ḥayret
8 tüşümde cilve étti her ṭaraf ṭāvus reftārı

9 kelāmiñ neşʾesi bīmārlar cismiġa rūḥefzā
10 lebiñni şerbeti érdi bozuḳ köñülni miʿmārı

11 perī dék özni nédin eylediñ köz şaḫṣıdın pinhān
12 kişige bolmadı maʿlūm aġzıñ remz ü esrārı

13 meger kélse nesīm-i yār-ı gülpūşim riyāżıdın
14 açılsa ġonçe yañlıġ ʿuḳdesi köñlümni ṭūmāri

15 né ḥācet nāle çekmek köz yaşını eylemek ṭūfān
16 firāḳ u miḥnet içre ṣabr étmekdür sezāvārı

17 meger kim ol perīrū ḫüsni nūri eyledi pertev
18 közüm āyīne dék éy nādire, ḥayret nümūdāri

***

G 137

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

69b

1 veh né vāḳıʿ boldı barıb şehsüvārım kélmedi
2 barça yaḫşılar seferdin kéldi yārım kélmedi

3 ṣubḥ-i vaṣlıdın münevver érdi māh-ı ṭalʿatım
4 şām-ı ġam yüzlendi şemʿ-i rūzgārım kélmedi

5 min ḳaçan yād étmedim vaṣlıñnı kim cān örtenib
6 köz yolıdın yüzge eşk-i şeş ḳaṭārım kélmedi

7 naḫl-i ümīdim gül açmay ḳaldı yüz efsūs kim
8 boldı nevrūz-i cihān ü nevbahārım kélmedi

9 bardı u ʿālemni köydirdi firāḳı āteşi
10 şehr örtendi ġamıdın şehriyārım kélmedi

11 émdi öz ḥālimġa yıġlarmén demādem nādire
12 kétti ʿālemdin emīr-i nāmdārım kélmedi

***

G 138

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

70a

1 gözel yārımġa éy bād-ı ṣabā yétkür selāmimni
2 kim élter séndin özge yār kūyige peyāmimni

3 köñül derdini taḳrīriġa ḳīl ü ḳāl émes ḥācet
4 tefekkür birle rūşen eyle mażmūn-i kelāmimni

5 köñül kāmini şīrīn istedim cām-i viṣālıdın
6 fiġān kim çerḫ hicrān zehridin telḫ étdi kāmimni

7 ḳaranġu boldıʿālem dūd-ı āhımnıñ sevādidin
8 ki farḳ étmes müneccim rūz-ı rūşen bile şāmimni

9 vefā şehbāzıdurmén ger méni ṣayd ʾtmek istersén
10 muḥabbet rişte sidin ḳılġasın zinhār dāmimni

11 felekdin ger şikāyet āşkār étsem tañ ʾrmes kim
12 ġam-ı hicrāne tebdīl eyledi ʿayş-ı müdāmimni

13 kerem ḳıldıñ ṣabā ol yār kūyidin ḫaber bérdiñ
14 gül u reyḥān is.idin bīniyāz étdiñ meşāmimni

15 mürīd-ı ʿışḳ-i ʿālemsūzmén ʿuşşāḳ bezmide
16 nevā-i nāle-i ney dék bülend étdi maḳāmimni

17 ʿadem iḳlīmide şāhım müsāfirdur ḫudāvendā
18 maña yétkür selāmet şehriyār-ı nīknāmimni

19 çemende gül temāşā eyleban serv-i revān körsem
20 ḳılurmén yād sulṭān sikender iḥtişāmimni

21 ḳarangudur közimge hicr şāmi tīredür ʿayşım
22 felek tofraġa pinhān eyledi māh-ı tamāmimni

23 ġaraż himmetlerimdin yār vaṣlı iḳtiżāsidür
24 tilermén vaṣlını yārab ziyād ét ihtimāmimni

25 siyādet ḫānedānı şāh bābur nesl-i pāki mén
26 ḫudāyā raḥmet eyle barça ecdād-i ʿuẓāmimni

27 cevābi şāh beyti nādire ol nādir-i devrān
28 tégib seng-i ecel sındurdı mīnā birle cāmimni

***

G 139

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

70b

1 yazıbmén ṣafḥa-i ḥüsniñ ḫayālıda bu inşānı
2 ḫacālet eyledi āyīne ṭūṭī-i şekerḫānı

3 dehān u laʿl u ḫaṭṭiñdür mu yā éy ḥüsn sulṭānı
4 yıġıbsén gūşe-i kevṣerġa ḫıżır ile mesīḥānı

5 maña ḫayl u sipāh dīvāneler birle mecānīnler
6 néçün kim tāze dāġ-i cismime mihr-i süleymānı

7 köñül ḳan boldı āġzıñ sırı hergiz bolmadı rūşen
8 ḳızıl gül ġonçesi dék kim açar uşbu muʿammānı

9 nédin cān u tenimġa minnet érmes pāybūsiñdin
10 kim érmiş ṣaḥne-i şevḳiñ köñül mülki ara cānı

11 éki köz hicr kenʿānıda çün yaʿḳūb nābīnā
12 nédin kim ḥüsn mışrı içredürsin yūsuf-i ṣānī

13 şeker sözlük ḳara közlük ġazālim hicride yıġlab
14 ḳoyun yañlıġ kezermén āh eyleb deşt u ṣaḥrānı

15 sin éy gerdūn ḫaẕer ét kişveriñni eyleġıl muḥkem
16 közimni eşkidin ḫacletġa battı nūḥ ṭūfānı

17 yürek ḳan oldı āhımnıñ tütüni kökge yandaştı
18 ḳaçan kim tüşde kördüm gül yüzi ile serv-ı bālānı

19 vefā rengi muḥabbet nıghatin köz tutmġıl éy dil
20 bu reng u būy körgüzmes kişige dehr bostānı

21 ḫayāl-ı yār ile éy nādire şevḳ öyide ṣabr ét
22 cihānni eyledi āşüfte bu ḥāl-ı perīşānı

***

G 140

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

71a

1 yüzüñ hicride ṭūfāndur sirişkim tuttı dünyānı
2 ʿaceb érmes anıñ bir ḳaṭresi ġarḳ étse deryānı

3 muḥabbet ehliġa ḥācet émestür dehr ġavġāsı
4 kél éy şūr-ı cünūn dūr eyle başımdın bu ġavġānı

5 köralmay yārnı bolmış cünūnım el temāşāsı
6 eger körsem cemālin anda körgey sén temāşānı

7 yétalmay gülʿ iẕārım vaṣlıġa ʿışḳ içre rüsvā min
8 meded ḳıl baḫt kūyi sarıġa başḳar bu rüsvānı

9 ol ay hicrānide āhım benātüʿ l-naʿş dék her yan
10 perīşān étti keyvān bārgāhide ṣüreyyānı

11 aḳar-ġan közlerimdin boldıol yūsufliḳā pinhān
12 érür köñlüm öyi yaʿḳūb kenʿān beytüʾl-aḥzānı

13 köñül bir āftāb ʿışḳıda ḥayrāndur ki tañ érmes
14 lebi şevḳi felekdin yerge indürse mesīḥānı

15 kişi körgen émesdür ʿışḳ daʿvāside āsāyiş
16 eger rāḥat tilersén zāhidā terk ét bu daʿvānı

17 yüziñ olsun ḳara kim éy felek ẓulm eylediñ bī-ḥadd
18 ayırdıñ yārdın bu nādire mecnūn-i şeydānı

***

G 141

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

71b

1 muntaẓırdur mén ḳaçan kim kélse cānān eyleney
2 başıdın yüz yol taṣadduḳ eyleban cān eyleney

3 başıdın eylenmedim dʾb köpdür armānım méni
4 kélse yārım ḳalmasun köñülde armān eyleney

5 laḥẓai ḥāli émes köñlüm ḫayālıñ ḫaylıdın
6 iştiyāḳıñdür köñül taḫtıda sulṭān eyleney

7 mihr-i ruḫsārıñnı saġındım ḳarārım ḳalmadı
8 ẕerre dék başıñdın éy ḫūrşīd-i tābān eyleney

9 ārzūeylerem ʿīd-i viṣālıñnı demādem
10 éy yüziñ bayram ayı cān saña ḳurbān eyleney

11 gerdbād-ı dāmen-i deşt-i cünūndur peykerim
12 cüstücū eyleb séni kūh u beyābān eyleney

13 şāmlar fikr u ḫayāl içre séni sürāġ eyleb
14 ṣubḥdem bād-ı ṣabā yañlıġ gülistān eyleney

15 kél ḫırām eyleb ḳadem ḳoyġıl közüm gülzārına
16 ḳadd u reftāriñdin éy serv-i ḫırāmān eyleney

17 muġtenem érdi viṣālıñ ḳaydasén éy şehsüvār
18 sindin ayru nādire ġam birle ḫayrān eyleney

***

G 142

mefʿūlü fāʿilātü mefāʿīlü fāʿilün

72a

1 éy serv-ı nāz ḳadd-ı nihāliñdin ürgüley
2 yādiñ beḫayr fikr u ḫayāliñdin ürgüley

3 şām-i firāḳıñ étti méni tīrerūzgār
4 körset yüziñni māh-i cemāliñdin ürgüley

5 hicrān maña muṣāḥib érür vaṣlıñ ārzū
6 gāhī firāḳ u gāh viṣālıñdın ürgüley

7 peyveste ḳaşlarıñnı yüz üzre ḫayāl étib
8 bir āftāb u ékki hilāliñni ürgüley

9 köñlüm ḳuşını bend ḳılur ġam tuzaġına
10 gül ḫırmenide dāne-i ḫāliñdin ürgüley

11 min ṭilbege közüñ kéyigi rām bolmadı
12 vaḥşī ṣıfat remīde ġazāliñdin ürgüley

13 tapmas közümniñ merdümi ḫüsniñ miṣālını
14 ḫāl-ı siyeh ile ruḫ-ı alıñdın ürgüley

15 müşkīn ḫaṭṭiñ bahāride sīmīnʿ izārsın
16 ʿanber saçar gül üzre cemāliñdin ürgüley

17 kéltürseñ éy kebūter eger yārdın ḫaber
18 körgende nāmesin per ü bāliñdin ürgüley

19 éy gülʿ izār nādireniñ ḥālını sorab
20 güftāre kél cevāb u suvāliñdin ürgüley

***

G 143

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

72b

1 boldı ol furṣat ki terk-i ṣoḥbeṭ-ı ʿālem tutay
2 ḳan tökib köz merdümidin şīve-i mātem tutay

3 şāh ʿömer sulṭān cihāndin kétdi ol şevket ile
4 émdi devrān ehlidin çeşmi mürüvvet kem tutay

5 ötti ṣubḥ-ı vaṣl kéldi şām-i endūh u firāḳ
6 merḥabā éy dāġ-ı ḥasret kelk bezm-ı ġam tutay

7 bādesiz mīnā u cām āḫır neşāṭefzā émes
8 émdi yād-ı ġonçe-i gül bu çemende kem tutay

9 ḳan bolur köñül anıñ devrini yād étken zamān
10 mén néçük ṭabʿ imni şād u ḫāṭırım ḫurrem tutay

11 furḳatıdın yıġlamaḳdın ḳalmadı köz içre yaş
12 émdi ḫūn-ı dil ile köz ṣafḥasın pürnem tutay

13 bezm-ı vaṣlın körmegenler furḳatıdın dāġdur
14 min ki kördim devletin özni néçük bīġam tutay

15 tapmaġım olmas müyesser ol gül-ı ḫandān besī
16 ger heme seyr-i cihān u ʿarṣa-i ʿālem tutay

17 köñlümi hicrān otı eyler demādem zaḫmnāk
18 meded ḳıl éy ṣabr u ṭāḳat kim aña merhem tutay

19 yādigār ol şāhdın ḳaldı maña dürdānei
20 émdi anı devletin şükrini müstaḥkem tutay

21 nādire kétti éligdin şehriyārım dāmeni
22 émdi evlādin duʿā étmek yolın muḥkem tutay

***

G 144

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

73a

1 cān alurda éy ṣanem ḳılġan şitābiñe öley
2 gāh nāziña bérey cān gāh ʿitābiñe öley

3 her kişi ölse yüziñ mihride laʿliñ tirgüz-ür
4 çün mesīḥiñ zinde eyler āftābiñe öley

5 tirgüz-ür bīmārlarnı şerbet-i laʿl-i lebiñ
6 sāḳiyā maḫmūrmén ẕevḳ-i şarābiñe öley

7 cān baġışlarda lebiñ nāziñe fedā eyley
8 ḳatlım eyler çaġda ḳılġan ıżṭırābıña öley

9 laʿliñ alıda köñül sorganda ḥāliñdin suvāl
10 nāz u istiġnā bile bérgen cevābiñe öley

11 talpınıb ölgen kibi ṣayādni dāmıda ḳuş
12 ḳoy ki birdem çırmaşıb bend-i niḳābiñe öley

13 āsitānıñ ḳıble-i maḳṣūd-ı ḫāṣ u ʿām érür
14 nādire başımnı ferş eyleb cenābiñe öley

***

G 145

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

73b

1 zamānı vaṣfıñnı yād étmeġimni iḫtimāl olġay
2 bu yoldur kim vefā aṣḥābına kesb-i kemāl olġay

3 ḳılursın şād çoḫ ʿaḳl-ı ḫudādād ile ʿāleṃni
4 ʿacebdür kim birevġa munça hem rengin ḫayāl olġay

5 berāber eylemes öz rütbesin gerdūn ḳuyaşıġa
6 birev kim sāye yañlıġ dergāhinde pāymāl olġay

7 bahār-ı ülfetiñ feyżidin neşʾenümā tapḳaç
8 ḫazān olġay köñüller fiṭrat-ı raʿnā nihāl olġay

9 çü ḫidmet yolıda dāmān-i devlet tüşti élgime
10 anıñ şükrānesidin tınmaġım emr-i muḥāl olġay

11 uşal kim bende-i fermān érür éy ḫusrev-i ʿālem
12 yolıñdın nādire baş çekmeġini iḫtimāl olġay

***

MUHAMMESLER

M 1

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

74a

1 kélġil éy nāle saña āh ile imdād ḳılay
2 ʿāfiyet ḫırmenini bir yolı berbād ḳılay
3 menʿ étib nāleni terk-i reh-i feryād ḳılay
4 tābekey hicr u firāḳ āfetidin dād ḳılay
5 émdi özni néçe kün ṣabr ile muʿtād ḳılay

6 maña gāhī ḫaber-i māh-i tamāmimni déseñ
7 yārġa derd u ġam ṣubḥ-ı ile şāmimni déseñ
8 ol perīveşḳe duʿā birle selāmimni déseñ
9 yār kūyide beşāreṭı ki peyāmimni déseñ
10 bu ḳafesdin séni éy cān ḳuşı āzād ḳılay

11 ʿadl u inṣāfde cemşīd nijādım sin édiñ
12 fikr u endīşe ḫayālım bile yādım sin édiñ
13 rāst aytay sebeb-i rüşd ü reşādım sin édiñ
14 éy dilārām bu ʿālemde murādım sin édiñ
15 ferāmūş eyleb ʿālemni séni yād ḳılay

16 yana bir mertebe ġam şāmıda māhimni körüb
17 hicr derdini désem püşt u penāhimni körüb
18 raḥmı kélgay mu bu aḥvāl-ı tebāhimni körüb
19 cevrler ki maña çerḫ eyledi şāhımni körüb
20 baş yalañ eyleb ʿinānіñni tutub dād ḳılay

21 serv ü gül pīreheni sin kibi peydā érmes
22 sin kibi serv ile gül dilkeş ü zībā érmes
23 bu çemen gülleri manẓūr-i temāşā érmes
24 közüme ḳadd ü yüziñ dék çemenārā érmes
25 neçe endīşe-i serv ü gül u şimşād ḳılay

26 vaṣl bezmi ara cām-ı mey-i serşār ḳanı
27 ẓulm ile mindin ayırdı felek saḳlaseti
28 pāredür gül kibi égnimde cünūn pīreheni
29 āteş-i derd u firāḳ u şerer-i hicrimni
30 örtedi ḳaysı birini saña bünyād ḳılay

31 yārsız müşkil éken miḥnet-i hicrān çekmek
32 vaṣl ümīdi bile renc-i ferāvān çekmek
33 né kibi boldıişim nāle u efġān çekmek
34 min u ḳūh-i ġamıñ ḳalʿaside cān çekmek
35 néçe şīrīnni vefā taġıda ferhād ḳılay

36 şemʿ ser tā ḳadem örtendi fenā örgendim
37 körüban ḳaṭre-i şebnemni ḥayā örgendim
38 gül ü bülbül sözidin berg ü nevā örge-dim
39 āsitānıñ itidin resm-i vefā örgendim
40 émdi bir néçe mehl ḫidmet-i üstād ḳılay

41 sāḳīyā renc-i ḫumār örtedi kéltür maña mey
42 toldurub néçe ḳadeḥni tutakur peyderpey
43 hicr derdi bile ḥikmet yolını ṭay ḳıldım
44 ṣabrdur derd-i dilim çāresi yoḳsa tā kay
45 nātüvān cānıma bīdād üze bīdād ḳılay

46 néçe künler ki maña bar édi lüṭf ü keremiñ
47 sürme-i çeşm-i cihānbīn édi gerd- ḳademiñ
48 farżdur émdi maña ṭavāf-ı der-i muḥteremiñ
49 baġlab iḥlās ile iḥrām ḥarīm ḥaremiñ
50 eşkdin rāḥile u ḫūn-i cigerzād ḳılay

51 tā cihān mülkini sulṭānı édiñ devlet ile
52 bī-nevālarġa keremeyler édiñ şefḳat ile
53 ḫalḳ sindin heme ḫūşnūd édi bu ʿādet ile
54 şād ḳılġay séni rūḥiñni ḫudā raḥmet ile
55 min hem iḥsān ile el ḫāṭırını şād ḳılay

56 müstemendi ki duʿā birle séni yād étkey
57 raḥmeti birle ḫudāvend-i cihān şād étkey
58 enbiyā rūḥi séniñ cānıña imdād étgey
59 āḫiret mülkini tā ḥaḳ saña ābād étkey
69 mülk-i vīrānelerin ʿadl ile ābād ḳılay

61 kāşkī uyḳuda bir körsem édi yārımnı
62 yıġlasam bilgay édi ḥāl-i dil-i zārimni
63 derd ehli oḳusun nādire güftārimni
64 yazıban kökde ḳuyaş levḥine eşʿārimni
65 nesḫ meşḳi ḳalem-i mānī vü behzād ḳılay

***

M 2

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

74b

1 sürāġiñde beyābānlar kezib bī-pā ü ser yordum
2 ḳoyun dék çerḫ urub cismim ġubārın kökke savurdum
3 sin ʿazm eyleb kéterġe min bolub bīmār ḳayġurdum
4 köñül cān birle boldı hemrehiñ min derd ile turdum
5 saña cān birle köñlümni séni teñrige tapşurdum

6 vedāʿ iñni ḳılurda köydi cānım ḫayr bādıdın
7 felek saḳfı ḳarārdı dūd-ı āhımnıñ medādıdın
8 cihān ẓulmet sarāyi dūd-ı āhım imtidādıdın
9 nişāndur tīre bolġan aḫter-i baḫtım sevādıdın
10 tügünler kim firāḳiñ otıdın ġam şāmı köydürdüm

11 ḳaşıñ yāsı temennāsidedür peyveste ḳaddım ḫam
12 yürek zaḫmıġa merhem isteb étmesmén tereddüd hem
13 köñül nāvekeriñni zaḫmıdın rāḥat tapar her dem
14 yıġaç birle başaḳ kim tende ḳaldı ol érür merhem
15 cünūndin kim firāḳiñ oḳların cismimde sındurdum

16 giribān çāk érür mén ṣubḥ-i vaṣlıñ intiẓāridin
17 ḳaranġu boldı şāmim dūd-i āhimni ġubāridin
18 şererliḳ ṣuʿ leler baş çekti köksim ḫār ḫāridin
19 tutaştı şemʿ dék her barmaġım hicrān şerāridin
20 ilik merhem ḳoyay déb çün baġır çākıġa yétkürdüm

21 körüb ol bütni zünnār almaġaysız éy müsülmānlar
22 méniñ dék yüz belāġa ḳalmaġaysız éy müsülmānlar
23 selāmet küncıdın ḳozġalmaġaysız éy müsülmānlar
24 çü ol kāfir çıḳar köz salmaġaysız éy müsülmānlar
25 ki min bīçāre köñlümni baḳıb ötkünçe aldurdum

26 méni lāl étti güftāri leb-i ḫāmūş gūyāsı
27 oşattı ḳand u şeker niʿ metin laʿ l-i şekerḫāsı
28 né dilkeş ḥüsn érür körgen sarı artar temennāsı
29 yüzin körgeç başımġa tüşti müşkīn zülfi sevdāsı
30 fiġān kim bir baḳışda yüz belā başımġa kéltürdüm

31 séni tapmaḳ besī müşkil köründi cüstücū birle
32 firāḳiñ derdiġa teskīn tilermén güftügū birle
33 gehī peymāne birle şuġl étib gāhī sebū birle
34 köñül tınmasḳa ḳalmış érdi her nevʿ ārzū birle
35 rıżā kūyiġa tā ḳoydum ḳadem köñlümni tındurdum

36 żarar ḳılmas muḥabbet ehliġa aġyārnı ṭaʿnī
37 érür bedḫᵛālarniñ güftügūi barça bīmaʿnī
38 bukün éy nādire başdın ḳoyub tāc-ı muraṣṣʿni
39 mekānı gülḫan kölin ḳıldı nevā-i tilbe dék yaʿnī
40 cünün tārācıdın āḫır ḳara topraḳḳa olturdum

***

M 3

mefʿūlü fāʿilātün mefʿūlü fāʿilātün

75a

1 émdi maña né ḥācet ʿālemni mācerāsi
2 kim yār vaṣlı érdi köñülni müddeʿāsi
3 hicride pāre pāre pīrehenim yaḳası
4 bu derd-i bīdevāniñ bar mu éken devāsı
5 merhem ʿilāci birle bütmes köñül yarası

6 ayrıldı yār mindin bilmen yaḳın yıraġın
7 cānıma mūʾnis éttim asrab köñülde dāġın
8 āhim şerāri birle rūşen ḳılay çerāġın
9 dünyā yüzini isteb tapkay édim sürāġin
10 ger bolsa yüz merāḥil min birle yār arası

11 dil ḫasta u ciger ḳan ten derdmend, sinsiz
12 feryād ile fiġānım bolmış bülend, sinsiz
13 dünyānı eylemes mén hergiz pesend, sinsiz
14 rencūrdur hemīşe bu müstemend, sinsiz
15 ʿayş-ı tamām ġamdur ḫūnāb-ı dil ġıẕāsı

16 vaṣlıñ ara felekdin érdi revācim efzūn
17 sin eyle bezm-ı rıḥlet min ḳalmışam cigerḫūn
18 feryād étib cünündin andaḳ ki sāz-ı mecnūn
19 tüzmiş bu nātüvāniñ ġam gūşeside ḳānūn
20 hicrān terānesidür ʿuşşāḳ ara nevāsi

21 mindin ayırdı devrān ol yār-ı hemdemimni
22 ḳaydın taparmén émdi şāh- mükerremimni
23 ḥavā ṣıfat cihānde izlermén ādemimni
24 yārımdın ayrılıb mén kimge déyin ġamımnı
25 düşvār éken cihānde tenhālıġ ibtilāsi

26 yārımdın ékki gevher ḳaldı köñül serveri
27 devletni ābrūi iḳbālni ẓuhūri
28 ḫoşdur köñül alardın cāndur alar ṣabūri
29 ékki ḫuceste ferzend ékki közümni nūri
30 bardur köñül sürūri her ḳaysınıñ liḳāsi

31 ol şehriyār-ı devrān ḳıldı vedāʿ-i ʿālem
32 kim ḳıldı taḫt u tācın ferzendiġa müsellem
33 āyīn-i ʿadl tüzdi inṣāf birle ol hem
34 şükr ḫudā-yi ʿālem ṣubḥ u mesā demādem
35 kim şāhdur mükerrem ṣāḥibḳırān balası

36 bu pendni işittim bir sālik sebildin
37 yār isteséñ güẕer ḳıl yekbāre cüzʿü külldin
38 ferzend mihri élter ġam zengini köñüldin
39 herçend şād érür mén bu ékki tāze güldin
40 kétmes henūz méndin ol yārniñ hevāsı

41 ol yār vaṣlı birle ḫoş érdi rūzgārım
42 mihr u vefādın ayru yoḳ érdi kār u bārım
43 elḳıssa gül yüzini méndin yaşurdı yārım
44 hicrān ġamını çekmek yoḳ érdi iḫtiyārım
45 rūz-ı ezel ḫudānı mundaġ éken rıżāsı

46 ger bolmas a viṣālı maña cihānde né bar
47 dūzaḫ érür közümge cennetde bolmasa yār
48 saldı méni firāḳe mekkāre çerḫ-i ġaddār
49 dünyānı ʿişvesiġa maġrūr bolma zinhār
50 kim dehr bi-beḳādur ʿālemni yoḳ vefāsı

51 efsūs şāh-i devrān ʿazm eyledi cihāndın
52 devrān méni ayırdı ol yār-i mihribāndın
53 ḫāk-i reh-i fenādur ayrılsa cism cāndın
54 ol yaḫşılarnı şāhı kétti bu ḫākdāndın
55 iẕār añа peyāpey bu nādire duʿāsi

***

M 4

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

75b

1 āh bir serv sehī reftārdin ayrılmışam
2 közleri bādām u gül-i ruḫsārdın ayrılmışam
3 ḫasta cānı nātüvānmén ol yārdın ayrılmışam
4 yār-ı hemdem mūʾnis u ġamḫˇārdın ayrılmışam
5 bolmışam bīḫānumān tā yārdın ayrılmışam

6 hicr vādīsiġa saldı gerdiş-i devrān méni
7 āteş-i furḳatda āḫır örtedi hicrān méni
8 ḫalḳ ara efsāne ḳıldı nāle u efġān méni
9 hicr derdiġa giriftār eyledi cānān méni
10 ol gülendām u perī ruḫsārdın ayrılmışam

11 yār hicridin yaḳanı pāre ḳılmay neyleyin
12 közlerim ḫūnābini seyyāre ḳılmay neyleyin
13 yādini derd-i dilimge çāre ḳılmay neyleyin
14 her ṭaraf vaṣlın tileb nezẕāre ḳılmay neyleyin
15 vālemin āyīne dék dīdārdin ayrılmışam

16 ol ki dāyim hemnişīn u hemdem u hemḫᵛāb édi
17 şerbet-i cām-i viṣālıdın köñül şādāb édi
18 ḫūblıġ devrānide ḫūrşīd-i ʿālemtāb édi
19 ʿilm u dāniş maḫzenide gevher-i nāyāb édi
20 mūʾnis-i cān vāḳıf-ı esrārdın ayrılmışam

21 éy ḫoş ol künler ki gülçehre birle yār édim
22 kéçe kündüz devlet-i vaṣlı ile berḫūrdār édim
23 nokta-i mihr u vefāde meḥrem-i esrār édim
24 kāmyāb şerbeti ol laʿl-i şekerbār édim
25 ḳanyut-armın laʿl-i şekerbārdin ayrılmışam

26 yār kétti émdi hicrān mācerāsidür mańa
27 vaṣlıġa şükr étmedim furḳat belāsidür mańa
28 yādigār ol mūʾnis-i cānım duʿāsidür mańa
29 kéçe vü kündüz viṣālı müddeʿāsidür mańa
30 yār-ı ġamḫᵛār u nīkūkārdın ayrılmışam

31 yār édi hemḫāne vaṣlını ġanīmet bilmedim
32 andın ayruḳalmışam ger ḳadr-i ṣoḥbet bilmedim
33 ötti furṣat lezẕet-i ʿayş u ferāġat bilmedim
34 devlet-i dīdārini ʿayn-ı saʿādet bilmedim
35 vāy yüz feryād yār-ı ġārdın ayrılmışam

36 déb édi baġrıñnı hicrān tīġi birle tilmeyin
37 ʿahd éttib érdi ki séndin bir nefes ayrılmayın
38 tā tirikdürmén cüdālıġ mācerāsin ḳılmayın
39 yār kétti nādir ḥasretde ḳaldı m bilmeyin
40 ʿahd-ı yalġan dilber-i ʿayārdın ayrılmışam

***

M 5

mefʿūlü fāʿilātün mefʿūlü fāʿilātün

76a

1 sāḳī şarāb kéltür maḫmūrmén beġāyet
2 muṭrib terāne tüz ki furṣat érür ġanīmet
3 cām ṭarab lebāleb mīr-i zamān selāmet
4 bu dem ki sāz boldıḳānūn-ı bezm-i ʿişret
5 ʿayş ét ki dilküşādur ʿuşşāḳniñ nevāsı

6 sālār-ı mülk ü devlet mīr-i bülend aḫter
7 şīr-i dilīr-i meydān rüstemdil u dilāver
8 ḫūrşīd baḫt-ı tābān mihr ruḫ-i münevver
9 inṣāf u ʿadl birle kasrāni ḳıldı çāker
10 himmet ḫazāyinide ḥātem anıñ gedāsi

11 bérdi ḫudā-yi ʿālem devlet bile saʿādet
12 devridedür vilāyet mānend-i bāġ-i cennet
13 ḫūşnūd érür ḫalāyıḳ ābād her vilāyet
14 iḳbāl u devletini ḥaḳdın tileb raʿiyyet
15 maḳbūl érür ḫudāġa bīçāreler duʿāsi

16 éy yaḫşılarnı şāhı ḥaḳḳ saña yār bolġay
17 devlet bolub ziyāde ʿömriñ hezār bolġay
18 badḫˇālar hemīşe ʿālemde ḫˇār bolġay
19 her kim ki bolsa düşmen merdūd u zār bolġay
20 ʿadl eyleban kerem ḳıl şoldur ḫudā rıżāsı

21 éy ḫusrev-i zamāne devlet bile emān bol
22 iḳbāl mesnedide keyḫusrev-i zamān bol
23 ʿişret mey-i nūş ét ʿayş ile kāmrān bol
24 baḳma felek işiġa ġam çekme şādmān bol
25 ayturġa arzımaydur ʿālemni mācerāsi

26 bol bezm-i devlet içre éy şāh medḥḫˇān mén
27 mürġ-i terānesenci bu bāġ u bostān mén
28 éy nādire kerem ḳıl ġam birle nā-tüvān mén
29 devr-i felek cefāsi kimge beyān ḳılay mén
30 köñülde bir elem bar yoḳtur anıñ devāsı

***

M 6

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

76b

1 salṭanat baḥrıda peydā boldı yektā gevheri
2 ṣubḥ-ı devlet ṭulūʿ étti hümāyūn aḫteri
3 münfaʿildür meh-i ruḫıdın āftāb-ı ḫāveri
4 saʿdı akberdür ḫaridār-i cemāl-i müşteri
5 kim érür ʿālī neseb şehzādelerni serveri

6 tā ḳadem ḳoydı cihān mülkine ol ḫūrşīd fer
7 ʿārıż.ıdın boldırūşen dide-i ehl-i naẓar
8 eyleġil yārab nihāl-ı ḳāmetini bārver
9 salṭanat eyvānını şemʿidür ol ʿālī güher
10 kim érür pervānesi ḫūrşīd-i çerḫ-i çenberi

11 ṭalʿatı māh-ı revān yaḫşı cemālı dilfirīb
12 serv-i āzādı aṣālet mesnedi̇ġa bérdi zīb
13 farḳ farḳad sāyi tapḳay tāc-ı devlet ʿanḳarīb
14 eyleġıl cāvid ʿömrini aña yārab naṣīb
15 taptı ṭuġrā yaḫşı atıdın saʿādet defteri

16 serv ḳaddıġa münāsib ḫilʿat-ı āzādelıġ
17 dergāhige tekye ḳılġan körmagay üftādelıġ
18 şükrüli ʾllāh tāze boldı manṣıb-ı şehzādelig
19 tañ érmes ger ehl-i ʿālemdev-r ṭarab āmādelıġ
20 kim anın dīdāriġa ḥayrāndur insān u perī

21 mihmān-ı nev mübārekbād anıñ maḳdemi
22 kim cemālidin münevver boldıçeşm-i ʿālemī
23 baḫt u ṭālīʿ çāker u iḳbāl ü devlet hemdemi
24 cedd-i aʿlāsı mükkrem şāhlarnıñ ekremi
25 mihr-i dīdār-i şeref borçına māh-ı enveri

26 baḥr-ı devletdin beşāret sizge éy ehl-i cihān
27 bir hümāyūn ṭıfl-i bābur neslidin boldı ʿayān
28 nevnihālı bostān timür-i ṣāḥib-ḳırān
29 ʿömridin bar tapḳay ol şehzāde-i ʿālī nişān
30 cilveger māh-i cemālidin aṣālet cevheri

31 ṭıfl érür şehzāde sulṭān muẓaffer bolġusı
32 şāh-i devrān oġlıdur ʿālemġa server bolġusı
33 lüṭf-i ḥaḳḳdın devlet ʿaẓmı müyesser bolġusı
34 ḫānedān-ı salṭanat andın münevver bolġusı
35 sāye-i taḫt-i felek ḫūrşīd-i tābān efseri

36 yārab ol baḫt u saʿādet gülbeni kemāl tapḳay
37 eylegeysin āftāb-i ṭālīʿini bīzevāl
38 serv-i yektā bolġay az müddetde ol zībā nihāl
39 dāmeni iḳbālıġa olturmaġay gerd melāl
40 ḥaḳ teʿālā bérgey aña devlet-i iskenderī

41 ṣubḥdem ḫoş ehliġa peyk-i ṣabā ḫaber bérdi
42 peydā boldısalṭanat gülzāridin şīrīn semer
43 yārab andın pāyedār olġay esās-ı kerufer
44 feṭḥ u nuṣret birle her ḳaysı ṭaraf sefer ḳılsa
45 ḫıżır ile ilyās bolġay baḥr ü berde rehberi

46 ol hümāyūn ṭıflnı ḥaḳ zīb-i kişver eyledi
47 lemʿa-i dīdārı közlerni münevver eyledi
48 şaḫne-i mihri köñüllerni musaḫḫar eyledi
49 ḫıżır ʿömrin āb-ı ḥayvānnı mükerrer eyledi
50 elni tirgüz-di mesīḥā-i leb-i cānperveri

51 kéldi tā ʿālemġa ol şehzāde-i ʿālī tebār
52 gülşen madḥide elḥān birle bülbüller hezār
53 baḫt yāver ṭālīʿ-i ferḫunde devlet pāydār
54 gerçi bolmabdur henūz ol ṭıfl-ı kūdekni süvār
55 şāhlar fermānberi sulṭānlar anıñ çākeri

56 şādlıġdın boldıgülgūn lāleler pīreheni
57 tehniyetdin boldısūsenni libāsı sūseni
58 serv u gül bezmide pür zer boldıraʿnā dāmeni
59 ʿayş ṣavtıġa mübeddel boldıbülbül şiveni
60 ḳoydı gül baş üzre devrānide tāc-i aḫteri

61 kéldi çün dünyāġa ol şehzāde-i ʿālīgüher
62 nādire ḳıldı duʿā-i ḫayr ile söz muḫtaṣar
63 rūşen oldı şemʿ-i bezm-i ḥażret-i sulṭān ʿömer
64 dostlar dilşād u düşmen ḫāṭırı zīr ü zeber
65 şāhdur āyine-i iḳbālni rūşengeri

M 7

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

77a

1 néçe kün boldı ki ʿaḳl u hūşdın bīgāne mén
2 şāh-i devrān mātemide bīḫod u mestāne mén
3 ḫalḳ-ı ʿālem içre bīkeslık bile efsāne mén
4 ʿālem ehli şād min ḥasret ot-ıda yan-aman
5 dehr ara maḥrūm-ı dīdār-ı şeh-i ferġāne mén

6 furḳatıda ehl-i mātem ḫasta cān u dilfigār
7 mülk-i ʿālemdin sefer ḳıldı emīr-i nāmdār
8 salṭanat iḳlīmide hem şāh édi hem şehriyār
9 érdi şehbāz ḫayālım bezmide ʿanḳā şikār
10 émdi ol sulṭān mezāri şemʿiġa pervāne mén

11 éy emīr-i noktadān tofraġıñ üzre dād étey
12 sindin ayrıldım ḳayan baray né menzilġa yétey
13 maña yādıñ bes érür dérmén ḫayālıñda kétey
14 ravża-i pākiñge işār-ı duʿā ḳılmay nétey
15 ḫānezad-ı āsitānı uşbu devletḫāne mén

16 derdidin bīmār mén ḫurremdil érdim saġıda
17 dūd-ı āhim naḫl-ı mātemdur ġıżāsı bāġıda
18 eyledi pedrūd ʿālemni yiġitlik çaġıda
19 külbe-i aḥzān ara sulṭān ʿömerni dāġıda
20 şemʿdék her kéçe tañ atkunca örteb yanaman

21 māh-ı ʿīd ʿālemġa saldı pertev-i envārini
22 yādeylermén ʿömer sulṭānni gīrūdārini
23 āh kim körmek müyesser bolmadı ruḫsārını
24 ʿarṣa-i maḫşerde körgeymén mu déb dīdārini
25 gāhgāhī ṭavāf étib topraġıdın eylenemen

26 cāvidān cennetde bolġay ḥażret-i sulṭān ʿömer
27 bar édi ferġāne mülkide emīr-i muʿteber
28 şehriyār cem nişān ṣāḥibḳırān dādger
29 ayrılıb ol pādişāhdın bolmayın déb derbeder
30 öz diyārımda muḳīm gūşe-i vīrāne mén

31 ḫoş zamānlar kim alarġa iḫtilāṭım bar édi
32 alıda pās-ı edebdin iḫtiyāṭım bar édi
33 yaḫşılar birle hemīşe irtibāṭım bar édi
34 şehriyārım bezmide ʿayş u neşāṭım bar édi
35 émdi ġam küncide ḥasretler bile örtenemén

36 mihribān şāhımni tapmay ḳalmışam giryān bolub
37 aḳtı baġrım pāresi közler yolıdın ḳan bolub
38 ḥalḳ-ı ʿālem ḫoşdil u min bīnevā ḥayrān bolub
39 hicr vādīside ḳaldı m bīserusāmān bolub
40 min ġulām-ı ḥalḳadergūş uşal dürdāne mén

41 ötti ʿālemdin emīrim bī-vefādur bu cihān
42 né iskender ḳaldı né cemşīd né nevşīrvān
43 gerçi kétti uşbu ʿālemdin emīr-i kāmrān
44 gevher-i şehvāridin dürdāne-i ḳaldı nişān
45 nādire şāhımdın ayru bīnevā dīvāne mén

***

M 8

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilān

77b

1 el-firāḳ aḥbāblar éy ehl-i devrān el-firāḳ
2 kim ḳılur ʿazm-i sefer sulṭān ʿömer ḫān el-firāḳ
3 ḳaldı hicridin köñülde dāġ-i pinhān el-firāḳ
4 ḳanda bardı bilmedim ol şāh-i devrān el-firāḳ
5 ötti devrānı köñülde ḳaldı ermān el-firāḳ

6 émdi tapmasmén séni éy şehriyārım ḳandasan
7 tilmürüb ḳaldı m yolıñda şehriyārım ḳandasan
8 gülşen-i ʿayşım ḫazān boldı bahārım ḳandasan?
9 ḥasretiñde köydi baġrım örtedi cān el-firāḳ

10 éy muṣāḥibler temāşā vaḳti şāhım kélmedi
11 mevsim-i seyr oldı şāh-i keckülāhim kélmedi
12 şāhlarni şāhı ʿālī cāygāhim kélmedi
13 dād étermén furḳatıdın dādḫˇāhim kélmedi
14 közlerim yollarġa baḳıb ḳaldı ḥayrān el-firāḳ

15 lüṭf ü ḫulḳiñni bu kéçe uyḳuda yād eyledim
16 köz açıb alımda körmey ḳıçḳırıb dād eyledim
17 gāh ġamdın nāle ḳıldı m gāh feryād eyledim
18 néçe künler kim viṣālıdın köñül şād eyledim
19 émdi hicride közümni yaşıdur ḳan el-firāḳ

20 bolmışam şāhı ʿadālet destgāhimdin cüdā
21 dūd-ı āhimdin felekler yan-dı māhimdin cüdā
22 bīnevāmén dādres püşt ü penāhimdin cüdā
23 müşkil işler tüşti başım üzre şāhımdin cüdā
24 bolġu dék érmes bu müşkil maña āsān el-firāḳ

25 ḥażret-i seyyid ʿömer kim ḳadrdān érdi maña
26 bir faḳīr-i nātüvān déb mihribān érdi maña
27 merḥametlıġ sözleri ārām-ı cān érdi maña
28 lüṭf ü ḫulḳı her biri rūḥ ü revān érdi maña
29 kétti ol rūḥ ü revān feryād u efġān el-firāḳ

30 rūz-i mātemdür bu kün éy ehl-i ṣoḥbet elvidāʿ
31 émdi tutmas mén cihān ehliġa ülfet elvidāʿ
32 kétti şāhım cānda ḳaldı dāġ-ı furḳat elvidāʿ
33 ḳalmadı hicrānıdın köñülde ṭāḳat elvidāʿ
34 dāġ-ı furḳat ḳıldı derdimni ferāvān el-firāḳ

35 rūḥiġa bolġay ilāhī ṣadr-ı cennet ẓāygāh
36 ötti ʿālem mülkidin ol ḫusrev-i giti penāh
37 ʿadālet birle cihān ehliġa érdi pādişāh
38 ayrılıb ol pādişāhdın boldıaḥvālım tebāh
39 dilfigār u sine riş u dide giryān el-firāḳ

40 érdi bu ʿālemde dāyim ḫayr u iḥsān ʿādeti
41 müstemend u bīnevālarġa köp érdi şefḳatı
42 ötti furṣat ḳaldı köñüllerde dāġ-ı ḥasreti
43 lāle dék baġrımġa ḳoydı dāġ sulṭān furḳatı
44 çāk çāk oldı giribān tā be dāmān el-firāḳ

45 ḳılmas érdi hīç işni ḥaḳ rıżāsidin bölek
46 yoḳ édi köñlide ʿuḳbā müddeʿāsidin bölek
47 tilġa kéltürmes édi teñri ṣenāsidin bölek
48 tā ḳıyāmet nādire ḳılmas duʿāsidin bölek
49 müşfiḳ érdi maña ol ferḫunde sulṭān el-firāḳ

***

MÜSEDDESLER

MÜ 1

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

78a

muḥabbet künleri mihr-i dıraḫşānımnı saġındım
muṣībet tünleri şemʿ-i şebistānımnı saġındım
ḳaradur rūzgārim mihr-i tābānımnı saġındım
sitemler cāna yétti beski cānānımnı saġındım
emīr-i keckülāh cemşīd-i devrānımnı saġındım
ẓarāfet bābıda nāyāb sulṭānımnı saġındım

çemenler ḫurrem u yoḳtur méniñ serv-i ḫırāmānım
serīr-i salṭanat peydā u yoḳtur şāh-i tūrānım
ḫalāyıḳ serḫoş ü peydā émes ol bezm-i şāhānım
cihān ḫandān u giryāndur méni bu çeşm-i ḫūnbārım
emīr-i keckülāh cemşīd-i devrānımnı saġındım
ẓarāfet bābıda nāyāb sulṭānımnı saġındım

al-urdum kām-i ʿişret maḥfil-i şīrīn meẕāḳidin
ḳılurdım seyr-i cemʿiyyet bahār ittifāḳidin
né ḥasretler ki kördüm anıñ endūh-i firāḳidin
né külfetler ki ötti laḥẓa laḥẓa iştiyāḳidin
emīr-i keckülāh cemşīd-i devrānımnı saġındım
ẓarāfet bābıda nāyāb sulṭānımnı saġındım

çemen rengini körsem yād étermén gülʿiẕārimni
beyābān seyride yādeylerem gerdūn şikārimni
süvāre bolġaç eylermén ḫayāl ol şehsüvārimni
al-urda cām istermén emīr-i ġamgüsārimni
emīr-i keckülāh cemşīd-i devrānımnı saġındım
ẓarāfet bābıda nāyāb sulṭānımnı saġındım

***

MÜSEMMENLER

MÜS 1

mefʿūlü mefāʿīlü mefāʿīlü feʿūlün

78b

1 feryād ki ʿışḳ étti méni yārġa meftūn
2 cān vāle u ten ḫasta yürek dāġ u cigerḫūn
3 mecnūn kibi şevḳ eyledi sergeşte-i hāmūn
4 āvāre-i dehr étti méni gerdiş-i gerdūn
5 devrān né ʿaceb közyaşımı eylese ceyḥūn
6 çün eyledi ʿālemni binā ḫālıḳ-i bīçūn
7 münşī ḳader maña ḳalem çekti digergün
8 peymāne-i ʿayşımnı ḳażā eyledi vājūn

9 min ḥasret ile ḳaldı m u yārım sefer étti
10 ḳatlımġa ġamı derd u belānı ḫaber étti
11 hicrānde naṣībim méni ḫūn-i ciger étti
12 furḳat otınıñ tābi köñülġa eṣer étti
13 elḳıssa firāḳ içre méni derbeder étti
14 taḳdīr ezeldin méni bī-pā u ser étti
15 münşī ḳader maña ḳalem çekti digergün
16 peymāne-i ʿayşımnı ḳażā eyledi vājūn

17 her laḥẓa ki éy yār séni yādḳılurmén
18 hicr āfetidin nāle vu feryādḳılurmén
19 öz cānıma bīdād üze bīdādḳılurmén
20 baḫtımnı zebūn ṭāliʿ idin dādḳılurmén
21 münşī ḳader maña ḳalem çekti digergün
22 peymāne-i ʿayşımnı ḳażā eyledi vājūn

23 çerḫ elni giriftār-ı ḫum dām-ı ġam eyler
24 bisyār cefālar ḳılıban raḥm kem eyler
25 min ġamzedeni hemdem-i derd u elem eyler
26 tākey maña bīdād ile cevr ü sitem eyler
27 āḫır méni āvāre-i deşt-i ʿadem eyler
28 münşī ḳader maña ḳalem çekti digergün
29 peymāne-i ʿayşımnı ḳażā eyledi vājūn

30 éy gülşen-ı ġam émdi bahār oldı ḫazān bol
31 éy dīdelerim yār yüzige nigerān bol
32 éy ay köñül gülşenide serv-i revān bol
33 éy hūş u ḫıred ʿışḳıda rüsvā-i cihān bol
34 éy ʿaḳl cünūn deştide bīnām u nişān bol
35 éy nādire sin ʿayş u ṭarab birle emān bol
36 münşī ḳader maña ḳalem çekti digergün
37 peymāne-i ʿayşımnı ḳażā eyledi vājūn

***

MÜS 2

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

79a

1 nigārimdin ayırdıñ éy ecel feryād destiñdin
2 ʿaceb érmes ger étsem dembedem yüz dād destiñdin
3 ki boldıṣabr u ṭāḳat ḫırmeni berbād destiñdin
4 ulusnı ḫānumānı bolmadı ābād destiñdin
5 perīṣānḥāl érür mén ḫāṭırım nāṣād destiñdin[9]
6 ḳılur mén éy sipihr-i bīmürüvvet dād destiñdin
7 esīr-i ḫākdur ol serv-i ḥürīzād destindin

8 méni éy çerḫ-i kecreftār yārımdın cüdā ḳıldıñ
9 ḫazāndur bāġ-ı ʿayşım nevbahārımdın cüdā ḳıldıñ
10 ayırdıñ mihribānımdın nigārımdın cüdā ḳıldıñ
11 çerāġ-ı nūrbaḫşı rūzgārımdın cüdā ḳıldıñ
12 nigār-ı serv ḳāmet gülʿiẕārımdın cüdā ḳıldıñ
13 tenim ḫāk-ı reh oldı şehsüvārımdın cüdā ḳıldıñ
14 ḳılur mén éy sipihr-i bīmürüvvet dād destiñdin
15 esīr-i ḫākdur ol serv-i ḥürīzād destindin

16 esīr-i derd mén ol mūʾnis-i cānımdın ayrılgaç
17 neşāṭım tīredür şemʿ-i şebistānımdın ayrılgaç
18 bolub mén ẕerre dék ḫūrşīd-i tābānımdın ayrılgaç
19 nigūndür ḳāmetim serv-i ḫırāmānımdın ayrılgaç
20 köyer cān āteş-i ḥasretde cānānımdın ayrılgaç
21 közüm yollarda ḥayrān ḳaldı sulṭānımdın ayrılgaç
22 ḳılur mén éy sipihr-i bīmürüvvet dād destiñdin
23 esīr-i ḫākdur ol serv-i ḥürīzād destindin

24 ʿaceb érmes eger ötse felekdin āh u feryādım
25 fiġān étmey mu kétti bu çemendin serv-i āzādım
26 köñül maʿmūr édi éy çerḫ vīrān oldı ābādım
27 felek ẓulm étti u feryādreskḳe yétmedi dādım
28 feraḥ tapmas cihān-ı bīvefādın ṭabʿ-i nāşādım
29 bolub dīvāne bilmes mén ḳayan kétti perīzādım
30 ḳılur mén éy sipihr-i bīmürüvvet dād destiñdin
31 esīr-i ḫākdur ol serv-i ḥürīzād destindin

32 néçe kündür naẓarda ol meh-i nāmihribānım yoḳ
33 cemīʿ hemnişīnler bar u ol ārām-ı cānım yoḳ
34 muḥabbet derd u dāġıdın bölek nām u nişānım yoḳ
35 bahār oldı gül açıldı méniñ serv-i revānım yoḳ
36 cihān örtendi hicridin ol āşūb-i cihānım yoḳ
37 firāḳide ġam u ḥasretdin artıḳ dāstānım yoḳ
38 ḳılur mén éy sipihr-i bīmürüvvet dād destiñdin
39 esīr-i ḫākdur ol serv-i ḥürīzād destindin

[9] Bu müsemmenin bir mısrası düşmüştür.

40 felek cismimni tofraġ eyledi cānımnı tindürdi
41 köñül şehbāzini endūh dāmıġa eylentürdi
42 tecemmül āftābiniñ felek tofraġa indürdi
43 tégib seng-i melāmet şīşe-i ṣabrımnı sındurdı
44 ḳuyaş çābük süvārin tā felek raḥşıġa mindürdi
45 muḥabbet ehliġa cevr ü cefāsini bilindürdi
46 ḳılur mén éy sipihr-i bī-mürüvvet dād destiñdin
47 esīr-ī ḫākdur ol serv-i ḥūrīzād destindin

48 cihān bāġıda bülbül dék fiġānım sūd ḳılmaydur
49 gül-i taṣvīr yañlıġ ġonçe-i baḫtım açılmaydur
50 né dérmén nādire pinhān ġamımnı yār bilmey dür
51 köñül derdini şerḥ étmekge bir hemdem tapılmaydur
52 köñül bīḫod bolub ġam bādesidin tā yıḳılmaydur
53 felek bīraḥmdur feryād ḳılsam közge élmeydür
54 ḳılur mén éy sipihr-i bīmürüvvet dād destiñdin
55 esīr-i ḫākdur ol serv-i ḥūrīzād destiñdin

****

TERCİʿ-İ BEND

TB 1

feʿūlün feʿūlün feʿūlün feʿūl

79b

1 ḫaṭṭıñ iştiyāḳın sevād eyledim
2 közümniñ ḳarasın medād eyledim
3 méni beski dīvāne ḳıldı ġamıñ
4 cünūn ehliġa itiḥād eyledim
5 körüb tüşde yüziñni biiḫtiyār
6 fiġān çektim andaġ ki dād eyledim
7 refīḳim cigerḫasta efgārlar
8 alar birle ʿahd u dād eyledim
9 séni cūd u iḥsāne terġīb étib
10 ḫiṭābiñni ḫayrüʾlcevād eyledim
11 murādimni séndin tapar mén mu déb
12 ḫalāyıḳḳa saʿy murād eyledim
13 ḫayāl içre körgüz maña çehre kim
14 viṣālıññı bisyār yād eyledim

15 viṣālıñdn éy cān tapalmay sürāġ
16 néler tüşti başımġa sindin yıra

17 ḫoş ol kün séniñ birle demsāz édim
18 niyāz içre sermāye-i nāzʾdim
19 felekdin beyikraḳ édi refʿetim
20 ki vaṣlıñ ḫarīmide mümtāz édim
21 müheyyā édi barça ṣayd murād
22 ki sulṭānım élgide şehbāz édim

şebürūz yādiñde érdi köñül
ḫayālıñ ile maḥrem-ī rāz édim
ayaġıñġa başım ḳoyıb ṣubḥuşām
serefrāzlarġa serefrāz édim
viṣālıññı bezmide şādāb olub
nevā ehli birle nevāsāz édim
gül érdi yüziñ min anı şevḳide
seḥer ʿandelībe hemāvāz édim

viṣālıñdın éy cān tapalmay sürāġ
néler tüşti başımġa sindin yıra

rıżācūmén éy dilsitānım saña
né boldı ki yétmes fiġānım saña
başım pāymāliñdür éy serv-i nāz
fedādur bu āşüfte cānım saña
firāḳıñde eşkim revāndur müdām
ki tā vaṣl olġay revānım saña
né derkār sinsiz cihān birle cān
taṣadduḳ bu cān u cihānım saña
ger ölsem bu vādī ara éy hümāy
ġıẕā bolġusı üstüẖ̆ānım saña
ḳırān étti ġam leşkeri cānıma
ʿarż ḳılay ṣāḥibḳırānım saña
ḫayāl içre her yan naẓar eylesem
baḳar dide-i ḫūnfeşānım saña

viṣālıñdın éy cān tapalmay sürāġ
néler tüşti başımġa sindin yıra

sin érdiñ cihān içre devlet bile
viṣālıñda érdim saʿādet bile
ḳaddıñ serv-i ḫuld içre ḫırām ḳıldı
köñül ḳaldı şūr-ı ḳıyāmet bile
çü min hicr vādīside ḳalmışam
firāḳ élgide yüz nedāmet bile
duʿālar tileb rūḥ-i pākiñ üçün
işim boldıḫayr u saḫāvet bile
saḫāvet işim ḫaydur ʿādetim
séni izle-rem uşbu ʿādet bile
sipāh u raʿiyyetni taḥḳīḳ étib
cihān içre ḳaldı m meşaḳḳat bile
meni salṭanat mesnedide körüb
gümān étme ʿayş ü ferāġat bile

viṣālıñdın éy cān tapalmay sürāġ
néler tüşti başımġa sindin yıra

dirīġā ki cān-ı cevāniñ séniñ
maña cān kibi érdi cānıñ séniñ

67 ḳayu merġzār oldı cevlāngehiñ
68 ḳayu bostāndur mekānıñ séniñ
69 bolub yüz miñ efsāne şerḥ-i firāḳ
70 tamām olmadı dāstāniñ séniñ
71 ḳayan bardıñ éy mihri yoḳ bīvefā
72 min érdi m uşal mihribāniñ séniñ
73 duʿālar bile dembedem yād éter
74 firāḳ içre bu nātüvāniñ séniñ
75 ulus ḥācetini revā eyledim
76 sévüngey mu rūḥ ü revānıñ séniñ
77 ciger gūşe köz nūri ferzendler
78 ki bu barçasıdur nişānıñ séniñ

79 viṣālıñdın éy cān tapalmay sürāġ
80 néler tüşti başımġa sindin yıraġ
81 ḳayan bardıñ éy şāh-i gerdūn serīr
82 felek érdi ḥükmünge fermān pezīr
83 dirīġā ki cān-ı civānıñ üçün
84 mürüvvetge meyl étmedi çerḫ-i pīr
85 yüzüñni yer astıda pinhān étib
86 méni hicr dāmıġa ḳıldıñ esīr
87 çıḳıb rūşen eyle cihān mülkini
88 yer astıdın éy āftāb-ı münīr
89 çü ʿadl eylediñ rūz-i maḥşer saña
90 resūl-i ḫudā bolġusı destgīr
91 kél éy mūʾnisim ṣabr u ʿışḳımġa baḳ
92 cemāliñ fedāsi ḳalīl ü keşīr
93 ḳaşıñ birle kiprikleriñ hicride
94 bu yanımda ḫancer bu yanımda tīr

95 viṣālıñdın éy cān tapalmay sürāġ
96 néler tüşti başımġa sindin yıraġ

97 méni éy felek bīnevā eylediñ
98 ḥazīn cānıma köp cefā eylediñ
99 ayırdıñ méni ẓulm ile yārdın
100 firāḳ élgine mübtelā eylediñ
101 kühen zāl-ı mekkāsin éy felek
102 bu ʿālemde kimge vefā eylediñ
103 ḫudāyā bérib cānga iḳbāl u cāh
104 ḫudāyā bérib ḫānga iḳbāl u cāh
105 muḥammed emīn ḫān cemāli bile
106 méni dām-ı ġamdın rehā eylediñ
107 veʾlnʿemī derdige dermān bérib
108 libās-i selāmet ʿaṭā eylediñ
109 ilāhī bulardın ayırma méni
110 emīr-i cihāndın cüdā eylediñ
111 ḳılıb şükr ṣabr ile nādire
112 bu sözlerni aytıb duʿā eyledin

113 viṣālıñdın éy cān tapalmay sürāġ
114 néler tüşti başımġa sindin yıraġ

115 ḳayan bardıñ éy serv-i nāzım méniñ
116 saña yétmes ʿarż u niyāzım méniñ
117 viṣālıñga maġrūr édim néçe kün
118 niyāz oldı ol barça nāzım méniñ
119 fiġān kim tapılganda ṣayd-ı murād
120 hevā eyledi şāhbāzım méniñ
121 firāḳ élgide tapmadım çāre-i
122 ki vaṣlıñ édi çāresāzım méniñ
123 cemāliñdin ayru tüşüb kéçeler
124 ḫayālıñ érür dilnevāzim méniñ
125 saña iʿtiḳādim köp u ṣabrım az
126 fedādur saña köp u azım méniñ
127 köyüb örtenüb şemʿ su boldı pāk
128 eṣer ḳıldı sūz-i güdāzim méniñ

129 viṣālıñdın éy cān tapalmay sürāġ
130 néler tüşti başımġa sindin yıraġ

131 saña ḳaysı ġamnı beyān eyleyin
132 néçe āh tartıb fiġān eyleyin
133 mekāniñ ḳaysı menzildedür
134 közüm yaşıdın ḫaṭṭ revān eyleyin
135 ġamımnı saña dāstān eyleyin
136 uşal ʿahd-i yalġan cefāpīşesin
137 séni tābekey imtiḥān eyleyin
138 cüdālıḳ rumūzini iẓhāriġa
139 ḳalemni tilin tercümān eyleyin
140 köñülni serveri cigergūşeler
141 bular şükrini ḥırz-ı cān eyleyin
142 közüm nūrini rūşen ét éy ḫudā
143 temāşā-i emn ü emān eyleyin

144 viṣālıñdın éy cān tapalmay sürāġ
145 néler tüşti başımġa sindin yıraġ

146 érür mén gāhī bī-ḫod u gāh lāl
147 öküş nāledin peykerim boldı nāl
148 köñül mülkine ot salıb iştiyāḳ
149 başımnı ḳılıb ḫayl-ı ġam pāymāl
150 bolub erġuvānı yüzüm zaʿferān
151 elif ḳāmetim boldı hicr içre dāl
152 cihān destgāhıġa maġrūr émes
153 köñül sindin ayrudur āşüfteḥāl
154 bu ferzendler ki béribdür ḫudāy
155 naṣīb eylegey her birige kemāl
156 ḫuṣūṣen ki köz nūri ḫān ṣehriyār
157 ḫudā eylegey devletin bizevāl
158 muḥammed emīn ḫān nādirġa şükr

159 bolur bedr-i tābān bu nevres hilāl
160 şefā tapdı veʾlnʿemī sulṭān beḫayr
161 ki bar érdi köñülde andın melāl

162 viṣālıñdın éy cān tapalmay sürāġ
163 néler tüşti başımġa sindin yıraġ

164 cihān şāhı érdiñ ferīdūn kibi
165 ḫazāyin zeri genc-i ḳārūn kibi
166 ṣalābetde iskender-i rūm dék
167 fettānet yeride eflāṭūn kibi
168 nihāl-i ḳaddıñ gülben-i nāz édi
169 neseb bāġıda serv-i mevzūn kibi
170 yüziñ ḥasretide revāndur müdām
171 közüm yaşı deryā-i ceyḥūn kibi
172 yüzüm nuḳresi érdi kāfūrgūn
173 sarıġ boldıhicriñde altun kibi
174 elif dék ḳaddıñnı firāḳın çekib
175 büküldi ḳaddım ḥalḳa-i nūn dék
176 bu ebyātlarnı yüzüñ hicride
177 dédi nādire dürr-i meknūn kibi
178 viṣālıñdın éy cān tapalmay sürāġ
179 néler tüşti başımġa sindin yıraġ

***

TERKİB-İ BEND

TERK 1

mefʿūlü mefāʿīlün feʿūlün

80a

1 ʿarżım saña éy cihān emīri
2 cān birle köñül ġamıñ esīri
3 sinsiz bu köñülni ḳıldı mecrūḥ
4 şemşīr-i firāḳ u hicr tīri
5 her gūşede ḳullarıñ perīşān
6 sin érdiñ alarnıñ destgīri

7 feryād ki émdi bīnevā mén
8 sin dék kişi vaṣlıdın cüdāmén

9 ḳıldım ʿadem iḫtiyār sinsiz
10 ʿālemge maña né bar sinsiz
11 köñülge érür melāletefzā
12 seyr-i çemen ü bahār sinsiz
13 sin ḳanda ki boldıfurḳat içre
14 yüz cān-ı ʿazīz ḫᵛār sinsiz

ger bolmas a vaṣlıñ éy mükerrem
manẓūr émes közümġa ʿālem

éy yār-i şekerleb ü vefādār
érdiñ bu cihānde maña ġamḫˇār
sindin méni ʿāḳıbet ayırdı
yüz mekr bile sipihr-i ġaddār
bidārliġimde körmekim yoḳ
kélġıl bu kéçe tüşümge éy yār

kélseñ ḳademiñdin ürgülürmén
lüṭf ü keremiñdin ürgülürmén

boldı éki yıl cüdālıġımga
köz tégdi bu āşinālıġımga
hicrān elemide bīnevāmén
raḥm eyle bu bīnevālıġımga
birdem séni ḳılmadım ferāmūş
raḥmet méni bāvefālıġımga

köñlümde henūz iştiyāḳıñ
cān içre telāṭum-i firāḳıñ

iḳlīm-i ʿademġa kétti yārım
yüzlendi ḫazāna nevbahārım
tā ḫusrev-i mülk u devlet érdiñ
vaṣl içre ḫoş érdi rūzgārım
min ṣabr bile taḥammül éttim
herçend ki kétti şehsüvārım

émdi bu cihān mūṭīʿ-i ḫān bād
şehzādeler ʿömr-i cāvidān bād

gül furḳatıda néçük ki bülbül
bir laḥẓa közümni rūşen eyle
gül furḳatıda néçük ki bülbül
hicriñde işim fiġān u şīven
āşüfte ü zār sindin ayru
éy tāze bahār-ı bāġ u gülşen

tā bar bu cihān min ü sürāġiñ
cānda eleminiñ köñülde dāġıñ

bülbül ṣıfat eylerem terāne
ol gül ġazeli érür behāne
ʿazm eyledi kibriyā cenābı
sulṭān-ı bülend āsitāne
kūyiñ sarı eylerem demādem
közyaşını nāmesin revāne

55 bar érdi saña muṭīʿ ü maḥkūm
56 ḫākān-ı ḫıtā ḫalīfe-i rūm

57 éy dost firāḳ élgidin dād
58 ḳıldı méni müstemend ü nāşād
59 elbette ferişte yā perīsén
60 bu şekl ile bolmas ādemīzād
61 tā kāmile ḳaldı sindin ayru
62 peyveste ḳılur duʿā bile yād[10]

***

Fırāḳnāme

FN 1

fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

80b

1 āh kim bīḥadd maña cevr ü cefā eyler felek
2 furḳat içre ḳısmetim derd ü belā eyler felek
3 yārdın ayru maña köp mācerā eyler felek
4 ġam bile gül dék yüzümni küherbā eyler felek
5 bīvefādur ʿāḳıbet kimge cefā eyler felek
6 ḥasret ü derd ü elemge mübtelā eyler felek
7 yārnıñ elbette yārıḍın cüdā eyler felek
8 gül bile bülbülni bīberg ü nevā eyler felek
9 hīç kim yārab cihānde yārıdın ayrılmasun
10 cāndın artuḳ mihribān dildāridin ayrılmasun

11 ṣabr ḳılsam ʿışḳ derdi bīḳarār eyler méni
12 kesb-i hūş étsem cünūn bīiḫtiyār eyler méni
13 dembedem feryādım eldin şermsār eyler méni
14 hicr dāġı derdmend ü dilfigār eyler méni
15 öyle kim cevr-i felek zār u nizār eyler méni
16 yārsız hicrān belāsiġa dūçār eyler méni
17 ʿāḳıbet bu derd ü ġam mecnūnşiʿār eyler méni
18 hīç kim yārab cihānde yārıdın ayrılmasun
19 cāndın artuḳ mihribān dildāridin ayrılmasun

20 yārdın ayru köñüldür tīre ü āşüfteḥāl
21 āftābım néçe kün boldıki körgazmes cemāl
22 furḳat içre bedr-ı tābān żaʿfidin boldıhilāl
23 ġam yüki āḫır elif dék ḳāmetimni ḳıldı dāl
24 éy ḫoş ol sāʿat ki érdim maḥrem-i bezm-i viṣāl
25 derd-i hicrān ibtilāsin eylemes érdi m ḫayāl
26 ol zamān érdi bu noḳṣānlar maña ʿayn-ı kemāl
27 bardı ol serv-i revān mén ḳalmışam bīhūş ü lāl

[10] Bu terkib-i bendin son bendi yoktur.

28 hīç kim yārab cihānde yārıdın ayrılmasun
29 cāndın artuḳ mihribān dildāridin ayrılmasun

30 ḳandasın yārım sürāġiñde köñül āvāredür
31 kéçeler tā ṣubḥ eşkim kevkebi seyyāredür
32 serv ḳaddiñe közüm müştāḳi bir nezzāredür
33 pīrezālı çerḫ kim ʿāṣıḳkuş u mekkāredür
34 cevr ü ẓulmidin yürekde binihāyet yaradur
35 émdi kim ṣabr eylemekdin ceb-i ṭāḳat pāredür
36 yıġlamay neyley ki ġam cānımnı örteb baradur
37 çāretapmay derdiġa bu nātüvān biçāredür
38 hīç kim yārab cihānde yārıdın ayrılmasun
39 cāndın artuḳ mihribān dildāridin ayrılmasun

40 bir kélib ḥālimni sulṭānım temāşā ḳılmadı
41 bīdevā derdimge raḥm eyleb müdāvā ḳılmadı
42 ayrılıb andın köñül terk-i temennā ḳılmadı
43 yūsuf ʿışḳıda bu işlerni züleyḫā ḳılmadı
44 ötti vāmıḳ dehrdin yādını ʿuzrā ḳılmadı
45 mātem-i ferhādni şīrin teḳāżā ḳılmadı
46 leylī hicrānide mecnūn min kibi yā ḳılmadı
47 hīç kim yārab cihānde yārıdın ayrılmasun
48 cāndın artuḳ mihribān dildāridin ayrılmasun

49 bīnevāmén ḳandasın éy şehriyār-ı muḥterem
50 şerbet-i vaṣlıñnı tapmay ḳan yutarmén dembedem
51 serv yañlıġ ḳāmetini bār-ı miḥnet ḫam ḳıldı
52 maña sinsiz derd üzre derd ü elem üzre elem
53 sindin ayrılġaç ġazāl-ı hūş mindin ḳıldı rem
54 derd yār u ġuṣṣa hemdem ġam ferāvān ʿayş kem
55 bilmegen bolsam viṣālıñ devletini muġtenem
56 hicr éteki oşlab giribānımı muḥkem tuttı ġam
57 hīç kim yārab cihānde yārıdın ayrılmasun
58 cāndın artuḳ mihribān dildāridin ayrılmasun

59 nāle ḳıldım yār vaṣlı müyesser bolmadı
60 ṭāliʿim rehberlıġ eyleb baḫt yāver bolmadı
61 vaṣl sarı devlet ü iḳbāl rehber bolmadı
62 közlerim mihr-i cemālidin münevver bolmadı
63 maña hemdem bir kün ol ḫūrşīd-i manẓar bolmadı
64 bir nefes dīdāridin cān behreperver bolmadı
65 kim dur ol kim kéldi dünyāge mükedder bolmadı
66 hicr derdidin perīşānḥāl u ebter olmadı

67 hīç kim yārab cihānde yārıdın ayrılmasun
68 cāndın artuḳ mihribān dildāridin ayrılmasun
69 maña ol kün kim vefāġa ʿahd u peymān eyledi
70 nūş dārū-i lebi derdimge dermān eyledi
71 soñra ḳılġan vaʿdelerni barça yalġan eyledi
72 yā meger ol ʿahd u peymāndın peşīmān eyledi
73 vaṣl ḫ̌ānidin naṣībim dāġ-ı hicrān eyledi
74 lāle dék baġrımnı dāġ-ı furḳatı ḳan eyledi
75 ḫāṭır-ı cemʿimni bu ḥasret perīşān eyledi
76 min ḳalıb ġürbetde şāhım ʿazm-i cevlān eyledi
77 hīç kim yārab cihānde yārıdın ayrılmasun

78 cāndın artuḳ mihribān dildāridin ayrılmasun

79 sin ḳılıb ʿazm-i sefer min derd ile rencūr mén
80 yād eyleb lebleriñ ṣahbāsını maḫmūr mén
81 vaṣlıñ isteb ʿāfiyet sermenzilidin bīḫaberdür mén
82 el gümān eyler ki bu devlet bile mesrūr mén
83 eylemesmén salṭanatnı yārsız manẓūr mén
84 muġtenem bilmey viṣālıññı eger maġrūr mén
85 émdi közge ʿaksi dék ḥayretde nāmaḳdūr mén
86 ḳılmangız menʿ fiġānım yārdın mehcūr mén
87 hīç kim yārab cihānde yārıdın ayrılmasun
88 cāndın artuḳ mihribān dildāridin ayrılmasun

89 éy muġnī naġme sāz ét nādire güftāridin
90 kim kélür būy-ı vefā ʿuṣṣāḳ ara eşʿāridin
91 rişte-i cānımġa peyvend eyle sāziñ tārıdın
92 ḳılmasun mu nāleḳ ayrıldı vefālıġ yārıdın
93 taşnı su ḳıldı teʿsīr-i fiġān u zāridin
94 nāgehān bir āh eger çekse dil-i efgāridin
95 çerḫ bünyādini ḫākister ḳılur āsārīdin
96 bolmasun maḥrūm ʿāşıḳ yārnıñ dīdāridin
97 hīç kim yārab cihānde yārıdın ayrılmasun
98 cāndın artuḳ mihribān dildāridin ayrılmasun

SONUÇ

- Türk dilinin önemli gelişme dönemlerinden biri de Çağatay Türkçesi Dönemi'dir. Beş yüz yıldan uzun bir zaman içinde varlık göstermiş bu dönem dil özellikleri, eserleri ve söz varlığıyla Türk dilinin incelenmeye değer dönemlerindendir. Bu çalışmada Çağatay Türkçesinin son döneminde yaşayan güzide kadın şairlerinden biri olan Nadire Begüm'ün şiirleri incelenmiştir. Şair ve yönetici vasfıyla Nadire, yaşadığı topluma ve halkına karşı duyarlı bir insan olarak eserlerinde, yaşadığı dönemin sosyal ve siyasal olaylarını, gerçekçi bir üslupla yansıtmıştır. Adalet, cömertlik, mürüvvet, vefa, aşk ve iyilik gibi erdemleri şiirlerine konu etmiş; konu ettiği bu mefhumları da gündelik hayatına tatbik etmeye çalışmıştır.
- Bu çalışmada Çağatay Dönemi, Çağatay Türkçesi ve şairin yaşadağı devir hakkında bilgi verilmiş, Nadire Begüm'ün hayatı ve edebî kişiliği hakkında önemli konulara değinilmiştir. Şairin yaşadığı döneme ışık tutmak, o dönemin siyasal ve sosyal yapısını anlamak, şiirlerinden hareketle onun sanatsal kişiliği hakkında değerlendirme yapmak için oldukça önemlidir. Daha sonra şiirlerinin dil bilgisi bakımından incelenmesi yapılarak, Nadire'nin şiirlerinde yer alan sözcüklerin dizini hazırlanmıştır.
- Tez üç ana başlıktan oluşmuş olup daha sonra alt başlıklarla detaylı bilgi verilmiştir. Çağatay Türkçesinin ses ve biçim bilgisi hakkında bilgi verilmiştir.
- Çağatay Türkçesindeki yapım ekleri kendinden önceki dönemlerin devamı niteliğini taşımaktadır. Fiilden fiil, fiilden isim, isimden fiil ve isimden isim yapan ekler örneklendirilmiştir.
- Türkçede çokluk, iyelik, aitlik ve durum ekleri olan işletim ekleri örneklerle verilmiştir. Özellikle durum eklerinde farklılıklar gözlemlenmiştir.
- Metinde geçen sıfatlar; niteleme ve belirtme sıfatları olarak, zamirler; kişi ve işaret zamirleri olarak incelenmiştir. Bazı zamirlerin birden fazla yazım şeklinin olduğu gözlemlenmiştir. Metinde tespit edilen zarflar yer ve yön, zaman, miktar, durum ve soru zarfları başlıkları altında verilmiştir. İncelenen eser edatlar bakımından oldukça zengindir. Metinde geçen edatlar şu başlıklar altında incelenmiştir: Bağlama, çekim, cümle başı, kuvvetlendirme, şüphe, karşılaştırma / denkleştirme, cevap, benzetme ve ünlem edatları.

- TürkSözDiz programı aracılığıyla eserin dizini çıkartılmış, Çağatay Türkçesi-Türkiye Türkçesi bir sözlük hazırlanmıştır. Çağatay Türkçesi sözlükleri yardımıyla sözcükler alfabetik sıraya göre anlamlandırılmıştır. Dizinde sözcüklerin anlamı, niteliği ve kökleri yazılmıştır.
- Şiirlerini Çağatay Türkçesi ile yazan Nadire Begüm, Klasik Çağatay Türkçesinin özelliklerini şiirlerinde kullanmış ve bu bağlamda söz sanatlarına bolca yer vermiştir.
- Nadire Begüm Divanı'nda gazel, muhammes, müseddes, müsemmen, terci-i bend, terkib-i bend, firak-name gibi türler bulunmaktadır.
- Nadier Begüm şiirlerini aruz kalıplarıyla yazmış ve bu kalıplardan daha çok *fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün* kalıbını kullanmıştır.
- Nadire Begüm şiirlerini klasik şiirin ifade dünyası içinde yazdığı için incelenen şiirlerinde Türkçe kavram işaretlerinin yanında oldukça fazla Arapça ve Farsça sözcükler, sözcük grupları, tamlamalar / terkipler bulunmaktadır. Bu durum, onun şiirlerinin Nadire Begüm'ün bilgi ve birikimini hem de dönemin söz varlığını yansıtması açısından önemlidir.
- Nadire Begüm'ün şiirlerinin sanat, edebiyat ve kültürel değerler açısından ayrıca ele alınıp incelenmesi yararlı olacaktır.
- Çağatay edebiyatı ve temsilcilerinden söz edildiğinde her zaman bilinen şairler tekrar edilmiştir. Fakat Çağatay Türkçesinin son döneminde eser yazan şairler, şaireler de dikkate alınmalı, yapılan çalışmalarda başta başta Nadire Begüm olmak üzere onların eserlerine de yer verilmelidir.

Bu çalışmanın, Çağatay Türkçesi ve Çağatay Dönemi edebiyatı alanlarıyla ilgili çalışma yapacak araştırmacılara az da olsa katkıda bulunacağını ümit ediyorum.

KAYNAKLAR

AKSAN Doğan, *Anlambilim-Anlambilim Konuları ve Türkçenin Anlambilimi*, Ankara: Engin Yayınevi, 1999.

AKSAN Doğan, *Türkçenin Gücü*, 10. b., Ankara: Bilgi Yayınevi: 2006.

AKSAN Doğan, *Türkçenin Zenginlikleri, İncelikleri*, 4. b., Ankara: Bilgi Yayınevi, 2014.

AKSAN Doğan, *Türkiye Türkçesinin Dünü, Bugünü, Yarını*, 9. b., Ankara: Bilgi Yayınevi, 2017.

AKSAN Doğan, *Türkçenin Sözvarlığı*, 2. b., Ankara: Bilgi Yayınevi, 2018.

ALYILMAZ Cengiz, ""Türk", "Türkçe", "Türk Dili" Kavram İşaretleri Üzerine", *Türkçe Eğitimin Güncel Sorunları, ed.* Cengiz Alyılmaz, Onur Er ve İsmail Çoban, Ankara: Eğiten Kitap, 2020, ss. 1-43.

ALYILMAZ Cengiz, "Türkçede Fiil Deyimleri ve Öğretimi Üzerine", *Türk Dili Dergisi*, 620, 2003, ss. 534-540.

ALYILMAZ Cengiz, "Ünlemlerin Seslenmeleri Kuvvetlendirici İşlevleri", *Türk Gramerinin Sorunları II*, 2011, ss. 646-657.

ALYILMAZ Cengiz, "yorı- (…> yürü-) Eylemi Nereden Geliyor?", *BUGU Dil ve Eğitim Dergisi*, S. 1, 2020, ss. 1-19.

ALYILMAZ Cengiz, *İpek Yolu Kavşağının Ölümsüzlük Eserleri*, 1. b., Ankara: Atatürk Üniversitesi Yayınları, 2015.

ALYILMAZ Cengiz, *Orhun Yazıtlarının Söz Dizimi*, (Doktora Tezi), Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1994.

ALYILMAZ Semra, "Dil Bilgisi Öğretiminde Bir Ayrıntı: Türkçede Çokluk Kategorisi ve Öğretimi Üzerine", *Dil Bilgisi Öğretimi*, *ed.* S. Alyılmaz ve B. Ürün Karahan, Bursa, 2020, s. 187-211.

ALYILMAZ Semra, "Türkçede Birden Fazla Anlam Ögesiyle (Sentaktik Yolla) Kavramların İşaretlenmesi", *Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Dergisi*, C. 3, S. 1, 2018, ss. 11-25.

ALYILMAZ Semra, "Türkçenin Söz Diziminde Seslenmeler ve Seslenme Öbekleri", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 54, 2015, ss. 31-50.

ALYILMAZ Semra, "Türkiye Türkçesinde Bulunma Hâli Kategorisi", *Dil Araştırmaları*, S. 7, 2010, ss. 107-123.

ALYILMAZ Semra, *Prens Kalyanamkara ve Papamkara Hikâyesi'nin Uygurcasının Söz Dizimi*, (Yüksek Lisans Tezi), Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1998.

ALYILMAZ Semra, *Risâle-i Mûze-dûzluk (İnceleme-Metin-Dizin)*, 1. b., Ankara: Elik Yayınları, 2011.

ALYILMAZ Semra, *Türkçede Nesne Tekrarlı Fiiller*, 1. b., İstanbul: Kesit Yayınları, 2017.

ARGUNŞAH Mustafa, "Harezm Dönemi Metinlerinde e/i Sorunu", *Dil Araştırmaları,* S. 6, 2010, ss.47-60.

BANGUOĞLU Tahsin, *Türkçenin Grameri*, 11. b., Ankara: Türk Dil Kurumu, 2019.

BARUTCU ÖZÖNDER F. Sema, "Doğu Yazı Dili Edebî Çevresi ve Timür*", Journal of Turkish Studies Türklük Bilgisi Araştırmaları*, 2000, ss. 289-294.

BAYAT Fuzuli, Orta Türkçe Sözlük, İstanbul: 2008.

BÖREKÇİ Muhsine, *Atatürk'ün "Nutuk"unda Söz Dizimi*, (Doktora Tezi), Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1995.

BÖREKÇİ Muhsine, *Türkiye Türkçesinde Yapı ve İşlev Bakımından Sözcükler*, Erzurum: Eser Ofset Matbaacılık, 2009.

BULAK Şahap, "Türkçede +sA- İsimden Fiil Yapma Eki", *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic,* Volume 7/1, 2012, ss. 419-438.

BURAN Ahmet ve ALKAYA Erkan, *Türk Lehçeleri*, 9. b., Ankara: Akçağ Yayıncılık, 2013.

CAFEROĞLU Ahmet, "Altın-Orda (Altın-Ordu) Türk İlleri ve Çağatay Türkçesi, Gelişmesi, Kaynakları ve Karakteri", *Türkler*, C. 8, Ankara: 2002, ss.777-795.

CAFEROĞLU Ahmet, *Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü*, 1. b., Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1968.

CANPOLAT Mustafa, "Çağatay Dili ve Edebiyatı", *Türkler*, C. 8, Ankara: 2002, ss.769-776.

CİN Ali ve IŞIK Deniz, "Eski Türkçeden Günümüze +lA- İsimden Fiil Yapım Eki", *Mediterranean Journal of Humanities,* S. 10, 2020, ss. 79-115.

CLAUSON Sir Gerard, *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish*, Oxford University Press, 1972.

DAŞDEMİR Muharrem, *Türkçenin Yapısal-İşlevsel Söz Dizimi*, 1.b., Erzurum: Fenomen Yayıncılık, 2015.

DEVELLİOĞLU Ferit, *Osmanlıca - Türkçe Ansiklopedik Lugat,* 33. b, Ankara, Aydın Kitabevi Yayınları, 2017.

DOĞRU Fidan, "Kuanşi İm Pusar'da Kavramların İşaretlenmesi", *BUGU Dil ve Eğitim Dergisi*, S. 1, 2020, ss. 20-28.

DOĞRU Fidan, *Maytrısimit'in Anlamlı Ve Görevli Dil Ögeleri Açısından İncelenmsi*,(Yüksek Lisans Tezi), Bursa, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2021.

DURAN Suzan, "Türkçede Cihet ve Mekân Gösteren Ek ve Sözler", *Türk Dil Araştırmaları Yıllığı- Belleten*, 1956, ss. 1-110.

ECKMANN János (1988), "Çağataycada İsim – Fiiller", *TDAY Belleten* 1962, Ankara, 51-60.

ECKMANN János (1996), *Harezm, Kıpçak ve Çağatay Türkçesi Üzerine Araştırmalar*, Ankara, Yay. hzl.: Osman. F. SERTKAYA.

ECKMANN János (2009), *Çağatayca El Kitabı*, İstanbul, çev. Günay KARAAĞAÇ.

EMİRŞAH İsmail, "Irg Bitig'de Kavramların İşaretlenmesi", *I. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Sempozyumu*, 2020, ss. 73-100.

EMİRŞAH İsmail, *Uygur Kağanlığı Yazıtlarının Anlamlı Ve Görevli Dil Ögeleri Açısından İncelenmesi*, (Yüksek Lisans Tezi), Bursa, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2021.

ERASLAN Kemal, Çağatay Edebiyatı, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi,* C. VIII, İstanbul, 1993 ss. 168-176.

ERASLAN Kemal, *Eski Uygur Türkçesinin Grameri*, 1. b., Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 2012.

ERCİLASUN Ahmet Bican, *Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi*, 19. b., Ankara: Akçağ Yayıncılık, 2018.

ERDAL Marcel, *Old Turkic Word Formation A Functional Approach to the Lexicon*, v. 1., Wlesbaden, 1991.

ERGİN Muharrem, *Türk Dil Bilgisi*, 2. b. İstanbul: Boğaziçi Yayınları, 2020.

GABAIN Annemarie von, *Eski Türkçenin Grameri*, (*Çev.* Mehmet Akalın), Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1988.

GEMALMAZ Efrasiyap, *Türkçenin Derin Yapısı,* (*Haz.* Cengiz Alyılmaz ve Osman Mert), Ankara: Belen Yayıncılık, 2010.

GÜLENSOY Tuncer, *Türkçe El Kitabı*, 8. b., Ankara: Akçağ Yayınları, 2019.

GÜLENSOY Tuncer, *Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü*, 1. b., İstanbul: Bilge Kültür Sanat, 2018.

GÜLSEVİN Gürer, *Eski Anadolu Türkçesinde Ekler*, 4. b., Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 2017.

HACIEMİNOĞLU Necmettin, Türk Dilinde Edatlar, İstanbul: Milli Eğitim Basım Evi, 1984.

HACIEMİNOĞLU Necmettin, *Türk Dilinde Yapı Bakımından Fiiller*, İstanbul, Kültür Bakanlığı Yayınları, 1991.

HAJI MOH NASEEM Muhammadullah, *Çağatay, Özbek Ve Yeni Uygur Türkçelerinde Fiil İşletimi (Kişi - Olumsuzluk- Zaman - Soru)*, (Yüksek Lisans Tezi), Bursa, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 2016.

HENGİRMEN Mehmet, *Dilbilgisi ve Dilbilim Terimleri Sözlüğü*, 1. b., Ankara: Engin Yayınevi, 1999.

HENGİRMEN Mehmet, *Türkçe Dil Bilgisi*, 22. b., Ankara: Engin Yayınevi, 2015.

İNAN Abdülkadir (1998*), Çağatay Yazı Dilinin Kuruluşu Tarihine Dair Düşünceler, Makaleler ve İncelemeler* II, Ankara: ss. 1-11.

KADİROVA Mahbube, *Nadire Kamile Divanı,* Taşkent: Abdullah Kadirî yayınları, 2001.

KARAAĞAÇ Günay, *Türkçenin Dil Bilgisi*, 1. b., Ankara: Akçağ Yayınları.

KARAAĞAÇ Günay, *Türkçenin Söz Dizimi*, 6. b., İstanbul: Kesit Yayınları, 2017.

KARAHAN Akartürk, *Eski Uygurcada Bağlaçlar*, 1. b., Ankara: Grafiker Yayınları, 2014.

KARAHAN Leylâ, *Türkçede Söz Dizimi*, 27. b., Ankara: Akçağ Yayınları, 2020.

KARGI-ÖLMEZ Zuhal, "Çağatayca Sözlükler", *Türk Dilleri Araştırmaları*, C. 13, 2003, ss. 11-21.

KAVAKLIÇEŞME KOTAN Hüsna, *Yunus Emre Divan'ının Söz Dizimi*, (Doktora Tezi), Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2015.

KESKİN Esra Gül, *Türkçede Birleşik Ekler*, (Doktora Tezi), Denizli: Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2017.

KIZILTUNÇ Recai, "Çağatay Edebiyatında Kadın Şairler", *Turkish Studies dergisi*, ss 731 - 759, 2012.

KOCASAVAŞ Yıldız, *Türkçede Şahıs Zamirleri*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 2004.

KORKMAZ Zeynep, "Türkçede oḳ/ök Kuvvetlendirme (İntensivum) Edatı Üzerine", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten*, C. 9, ss. 13-29.

KORKMAZ Zeynep, *Dil Bilgisi Terimleri Sözlüğü*, 1. b., Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 2019.

KORKMAZ Zeynep, *Oğuz Türkçesinin Gelişimi*, 1. b., Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 2013.

KORKMAZ Zeynep, *Türk Dili Üzerine Araştırmalar 1-2*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 2017.

MANSUROĞLU Mecdud, "Türkçede -GU Ekinin Fonksiyonları", *Türkiyat Mecmuası*, S. 10, s. 341-348.

MERT Osman, "Kutadgu Bilig'de Nesneyi Karşılayan Kavram İşaretleri ile Eylemler Arasındaki Sentaktik İlişkiyi Sağlayan Dışa Dönük Görevli Dil Ögeleri", *Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Dergisi*, C. 4, S. 2, 2019, ss. 431-445.

MERT Osman, *Ötüken Uygur Dönemi Yazıtlarından Tes, Tariat-Şine-Us*, Ankara: Belen Yayıncılık, 2009.

MERT Osman, Türkçede Hâl Kategorisi ve Öğretimi, *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 21, 2003, ss. 25-32.

OZGUR Shogofa, *Nâdire Divânı Sözlüğü (Bağlamlı Dizin Ve İşlevsel Sözlük),* (Yüksek Lisans Tezi), Kayseri, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enistitüsü, 2021.

ÖLMEZ Mehmet, *Köktürkçe ve Eski Uygurca Dersleri*, 2. b., İstanbul: Kesit Yayınları, 2019.

ÖZDEMİR Dicle, "Ötüken Uygur Kağanlığı Dönemi Yazıtlarından Tes, Tariat ve Şine Us Yazıtlarında Kavramların İşaretlenmesi", *I. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Sempozyumu*, 2020, ss. 101-122.

ÖZKAN Mustafa ve SEVİNÇLİ Mustafa, *Türkiye Türkçesi Söz Dizimi*, 9. b., İstanbul: Akademik Kitaplar, 2019.

POPPE Nicholas, "Altay Dillerinde Çokluk Ekleri", (*Çev.* Caner Kerimoğlu), *Dil Araştırmaları Dergisi*, S. 2, 2008, ss. 93-110.

SERTKAYA Osman F., "Osmanlı Şairlerinin Çağatayca Şiirleri II", *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, S. XIX, 19721, ss. 171-184.

SERTKAYA Osman F., "Osmanlı Şairlerinin Çağatayca Şiirleri", *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, S. XVIII, İstanbul, 1970, ss. 133-138.

SERTKAYA Osman Fikri, "-an / -en Ekli Yeni Şekiller ve Örnekleri Üzerine", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten*, C. 37, S. 1989, ss. 335-352.

SERTKAYA, Osman F., "Osmanlı Şairlerinin Çağatayca Şiirleri III -Uygur Harfleriyle Yazılmış Bazı Manzum Parçalar I", *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, S. XX, 1973, ss. 157-184.

SERTKAYA, Osman F., "Osmanlı Şairlerinin Çağatayca Şiirleri IV", *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, S. XXII, 1977, ss. 169-189.

SÜMER Faruk, *Oğuzlar Türkmenler Tarihleri Boy Teşkilatı Destanları*, 6. b., İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, 2016.

ŞAHİN Hatice ve ARZYBAEVA Zhamila, "Renk Adlarının Pekiştirme İşlevine Dair (Kırgız Türkçesi Bağlamında)", *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür eğitim Dergisi*, S. 7/3, 2018, ss. 1538-1557.

ŞAHİN Hatice, "Kutadgu Bilig'de Tasviri Fiiller", *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilgiler Dergisi*, S. 2, 2000-2001, ss. 95-105.

ŞAHİN Hatice, *Eski Anadolu Türkçesi*, 3. b., Ankara: Akçağ Yayınları, 2011.

ŞEN Nazmi, "Türkische Turfantexte VII'de Bulunan Atasözlerindeki Değerler Üzerine", *I. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Sempozyumu*, 2020, ss. 61-73.

ŞEN Serkan, *Eski Türkçenin Deyim Varlığı*, 1. b., Ankara: Atatürk Kültür, Türk Dil Kurumu Yayınları, 2017.

ŞEN Serkan, *Eski Uygur Türkçesi Dersleri*, 3. b., İstanbul: Kesit Yayınları, 2017.

ŞİMŞEK Bahattin, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Türkçedeki Görevli Dil Ögelerini Kullanma Durumlarının İncelenmesi*, (Doktora Tezi), Erzurum: Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2020.

TEKİN Şinasi, *Uygurca Metinler II-Maytrısimit-Burkancıların Mehdîsi Maitreya ile Buluşma- Uygurca İptidaî Bir Dram*, 1. b., Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 2019.

TEKİN Talat ve ÖLMEZ Mehmet, *Türk Dilleri Giriş*, 2. b. İstanbul: Kitap Matbaası, 2003.

TEKİN Talat, *Orhun Türkçesi Grameri*, 1. b., Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 2016.

TOLKUN "Salahittin, Son Devir Çağatay Edebiyatının İki Önemli Kadın Şairi: Nadire Ve Üveysî", *İlmi Araştırmalar*, 2001.

ÜNLÜ Suat, *Çağatay Türkçesi Sözlüğü*, Konya: Eğitim Yayınevi, 2013.

ÜSTÜNOVA Kerime, *Dil Yazıları*, 1. b., Ankara: Akçağ Yayınları, 2011.

ÜSTÜNOVA Kerime, *Eylem İşletimi*, 1. b., İstanbul: Sentez Yayıncılık, 2016.

ÜSTÜNOVA Kerime, *Türkiye Türkçesi Ad İşletimi (Biçim Bilgisi)*, 1. b., Bursa: Sentez Yayıncılık, 2012.

ÜSTÜNOVA Kerime., "Eklerin Öğretimi Üzerine Bir İki Söz", *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 5, C. 5, 2004, ss. 173-182.

YARKIN Şafika, *Nadire ve şiirleri*, Kabil: Bilimler Akademisi Yayınları, 1989.

EKLER

EK 1: Nadire Begüm'ün minyatürü

تصویری از نادره بیگم

EK 2: Nadire Begüm Divanı'ndan örnekler

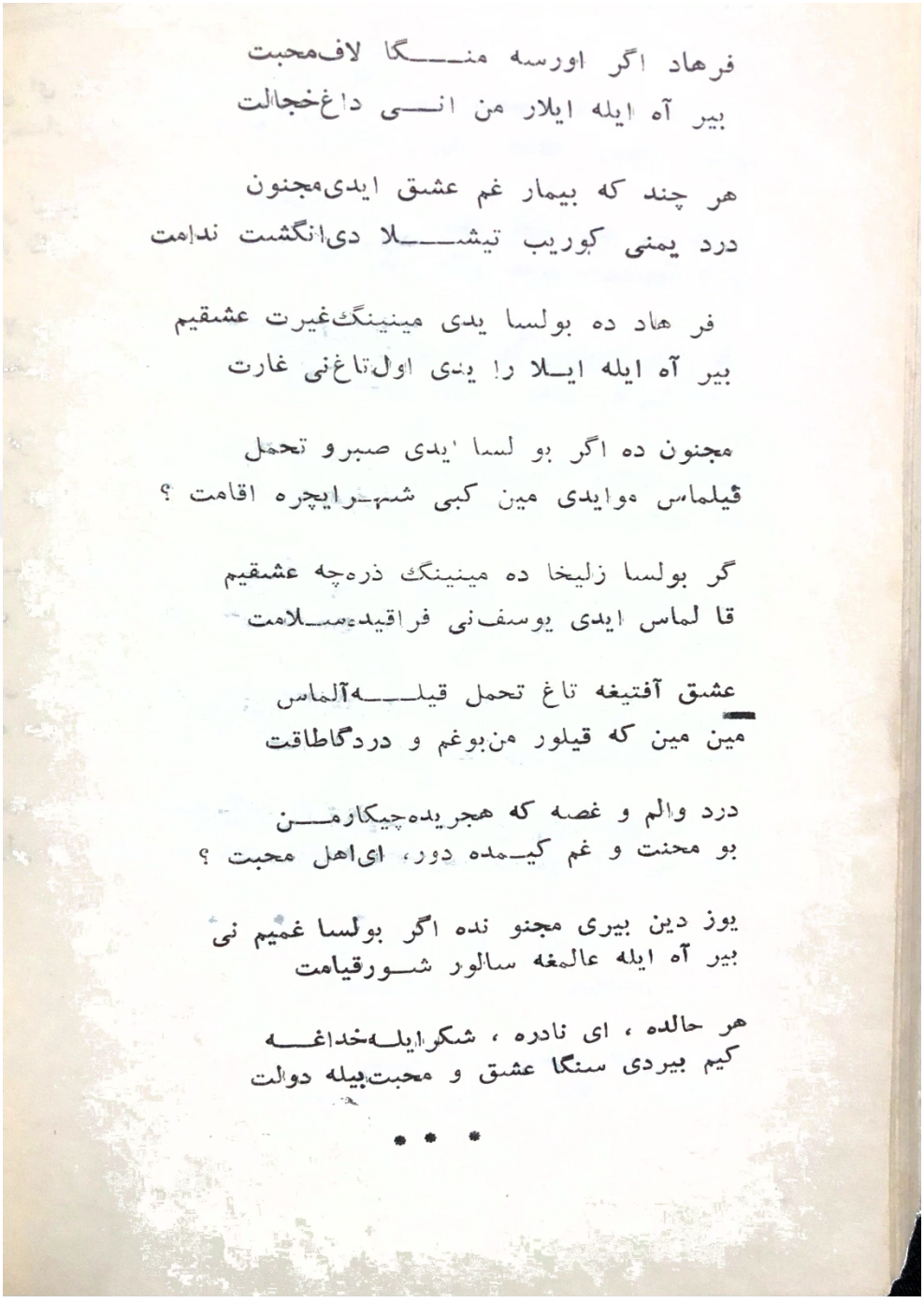

فرهاد اگر اورسه منـــگا لاف‌محبت
بیر آه ایله ایلار من انـــی داغ‌خجالت

هر چند که بیمار غم عشق ایدی‌مجنون
درد یمنی کوریب تیشـــلا دی‌انگشت ندامت

فر هاد ده بولسا یدی مینینگ‌غیرت عشقیم
بیر آه ایله ایـلا را یدی اول‌تاغ‌نی غارت

مجنون ده اگر بو لسا ایدی صبرو تحمل
قیلماس موایدی مین کبی شهـرایچره اقامت ؟

گر بولسا زلیخا ده مینینگ ذره‌چه عشقیم
قا لماس ایدی یوسف‌نی فراقیده‌سـلامت

عشق آفتیغه تاغ تحمل قیلـــه‌آلماس
مین مین که قیلور من‌بوغم و دردگاطاقت

درد والم و غصه که هجریده‌چیکارمـــن
بو محنت و غم کیـمده دور، ای‌اهل محبت ؟

یوز دین بیری مجنو نده اگر بولسا غمیم نی
بیر آه ایله عالمغه سالور شـورقیامت

هر حالده ، ای نادره ، شکرایلـه‌خداغـــه
کیم بیردی سنگا عشق و محبت‌بیله دولت

* * *

EK 3: Nadire Begüm'ün şiirlerinin el yazması nüshasından örnek

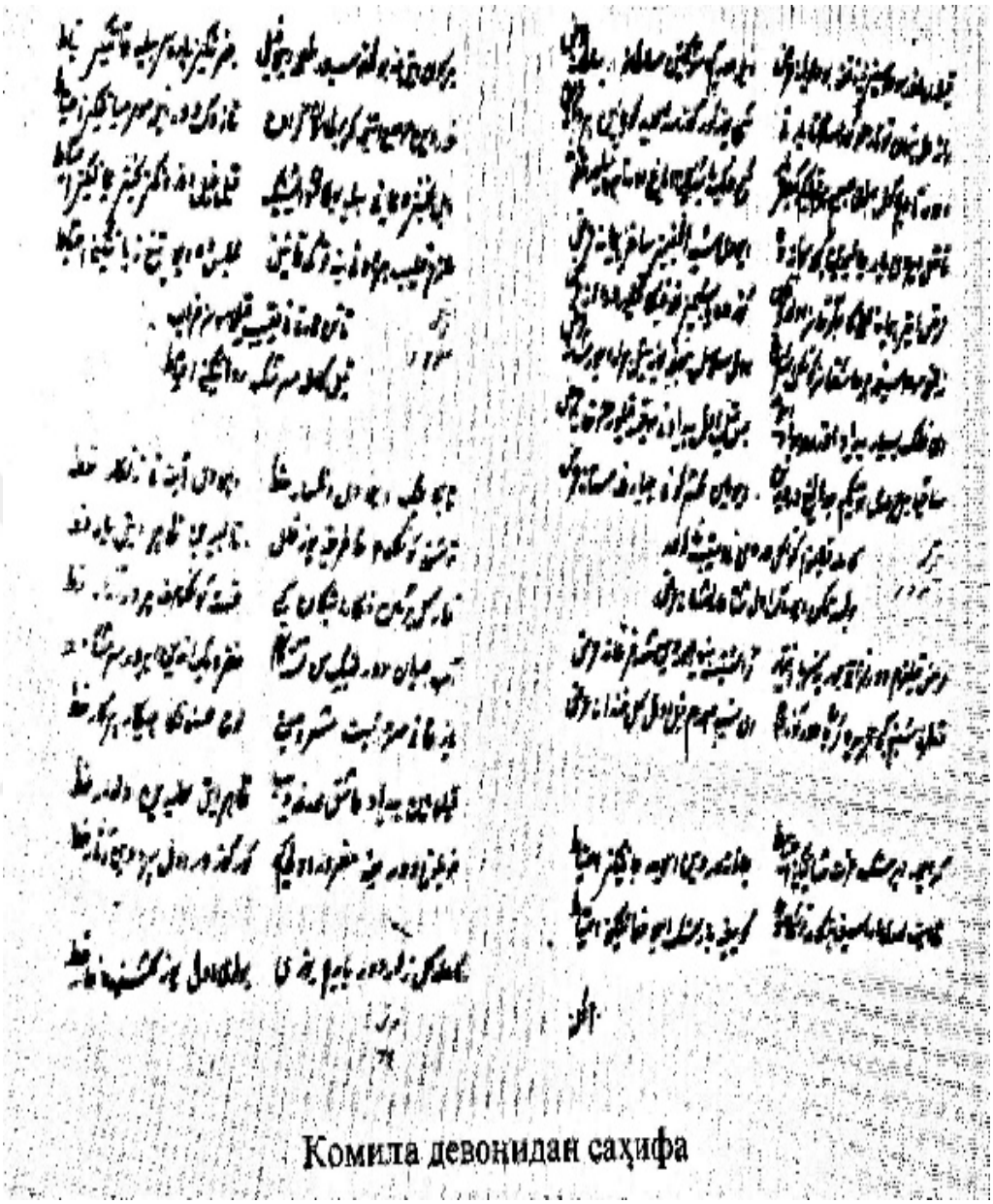

Комила девонидан саҳифа

EK 4: Nadire Begüm'ün Kiril Harflı Divanı'ndan örnekler

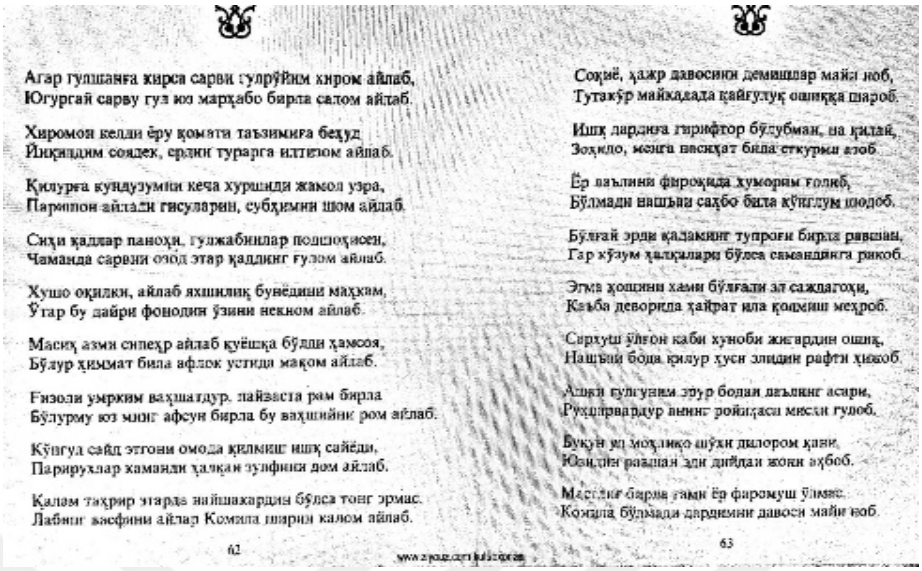

Агар гулшанға кирса сарви гулрўйим хиром айлаб,
Югургай сарву гул юз марҳабо бирла салом айлаб.

Хиромон келди ёру қомати таъзимиға беҳуд
Йиқилдим соядек, ердин турарга илтизом айлаб.

Қилурға кундузумни кеча хуршиди жамол узра,
Паришон айлади гисуларин, субҳимни шом айлаб.

Сиҳи қадлар паноҳи, гулжабинлар подшоҳисен,
Чаманда сарвни озод этар қаддинг ғулом айлаб.

Хушо оқилки, айлаб яхшилиқ бунёдини маҳкам,
Ўтар бу дайри фонодин ўзини некном айлаб.

Масиҳ азми сипеҳр айлаб қуёшқа бўлди ҳамсоя,
Бўлур ҳиммат била афлок устида мақом айлаб.

Ғизоли умрким ваҳшатдур, лайваста рам бирла
Бўлурму юз минг афсун бирла бу ваҳшийни ром айлаб.

Кўнгул сайд этгони омода қилмиш ишқ сайёди,
Парирухлар каманди ҳалқан зулфини дом айлаб.

Қалам таҳрир этарда найшакардин бўлса тонг эрмас.
Лабинг васфини айлар Комила ширин калом айлаб.

62

Соқиё, ҳажр давосини демишлар майи ноб,
Тутакўр майкадада қайғулуқ ошиққа шароб.

Ишқ дардиға гирифтор бўлубман, на қилай,
Зоҳидо, менга насиҳат била еткурма азоб.

Ёр лаълини фироқида хуморим ғолиб,
Бўлмади нашъаи саҳбо била кўнглум шодоб.

Бўлғай эрди қаламинг тупроғи бирла равшан,
Гар кўзум ҳалқалари бўлса самандинга рикоб.

Эгма ҳошини хами бўлғали эл саждагоҳи,
Каъба деворида ҳайрат ила қолмиш меҳроб.

Сархуш ўлғон каби хуноби жигардин ошиқ,
Нашъаи бода қилур ҳусн элидин рафти ҳижоб.

Ашки гулгуним эрур бодаи лаълинг асари,
Руҳларвардур анинг ройиқаси мисли гулоб.

Букун ул моҳлиқо шўхи дилором қани,
Юзидин равшан эди дийдаи жони аҳбоб.

Масглиг бирла гами ёр фаромуш ўлмас.
Комила бўлмади дардимни давоси майи ноб.

63

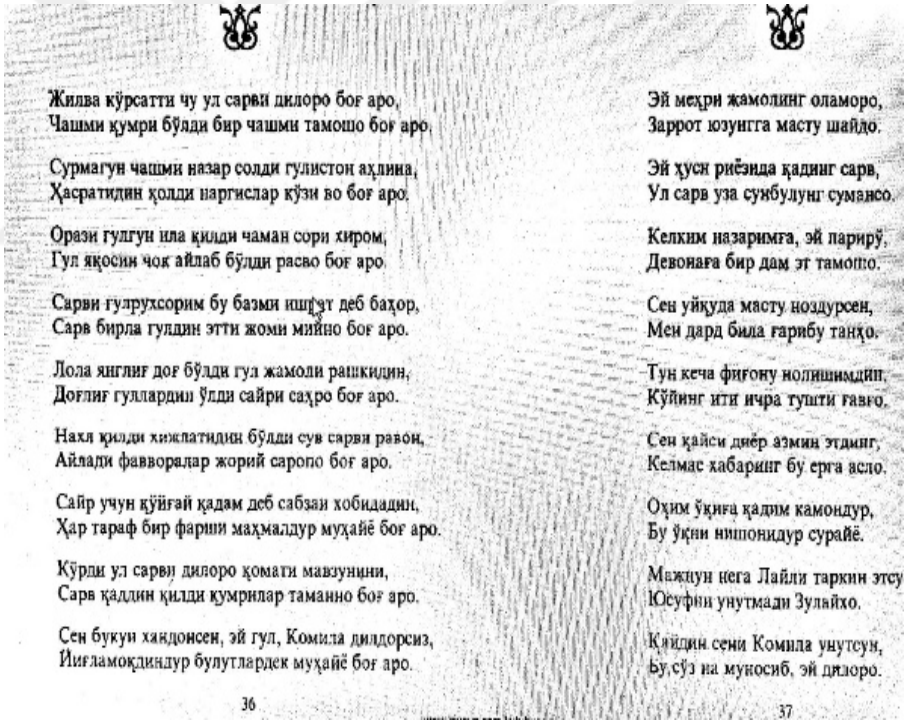

Жилва кўрсатти чу ул сарви дилоро боғ аро,
Чашми қумри бўлди бир чашми тамошо боғ аро.

Сурмагун чашми назар солди гулистон аҳлина,
Ҳасратидин қолди наргислар кўзи во боғ аро.

Орази гулгун ила қилди чаман сори хиром,
Гул яқосин чок айлаб бўлди расво боғ аро.

Сарви гулрухсорим бу базми ишрат деб баҳор,
Сарв бирла гулдин этти жоми мийно боғ аро.

Лола янглиғ доғ бўлди гул жамоли рашкидин,
Доғлиғ гуллардин ўлди сайри саҳро боғ аро.

Нахл қилди хижлатидин бўлди сув сарви равон,
Айлади фавворалар жорий саропо боғ аро.

Сайр учун қўйғай қадам деб сабзаи хобидадин,
Ҳар тараф бир фарши маҳмалдур муҳайё боғ аро.

Кўрди ул сарви дилоро қомати мавзунини,
Сарв қаддин қилди қумрилар таманно боғ аро.

Сен букун хандонсен, эй гул, Комила дилдорсиз,
Йиғламоқдиндур булутлардек муҳайё боғ аро.

36

Эй меҳри жамолинг оламоро,
Заррот юзунгга масту шайдо.

Эй ҳусн риёзида қадинг сарв,
Ул сарв уза сунбулунг сумансо.

Келким назаримға, эй парирў,
Девонаға бир дам эт тамошо.

Сен уйқуда масту ноздурсен,
Мен дард била ғарибу танҳо.

Тун кеча фиғону нолишимдин,
Кўйинг ити ичра тушти ғавғо.

Сен қайси диёр азмин этдинг,
Келмас хабаринг бу ерга асло.

Оҳим ўқиға қадим камондур,
Бу ўқни нишонидур сурайё.

Мажнун нега Лайли таркин этсу
Юсуфни унутмади Зулайхо.

Қайдин сени Комила унутсун,
Бу сўз на муносиб, эй дилоро.

37

DİZİN

a: (T.) o, işaret zamiri, uçuncü tekil şahıs zamiri
a.+ lar 075a/28, 079b/8
a.+ larda 022a/6
a.+ lardın 075a/28
a.+ larġa 010a/28, 019a/10, 077a/31
a.+ larnıñ 080a/8
a.+ lıda 034b/14
a.+ nda 001b/6, 008b/10, 017b/6, 026a/10, 037b/4, 053b/3, 055a/12, 071a/6
a.+ ndın 006a/14, 010b/14, 012a/11, 023b/14, 032b/2, 035b/2, 036b/6, 039b/2,
042a/6, 042a/12, 042a/14, 048a/7, 056b/14, 057a/12, 068b/9, 068b/10, 075b/32,
076b/33, 076b/42, 079b/161, 080b/42
a.+ nı 001a/13, 004b/2, 011a/9, 013b/3, 022a/11, 022a/14, 023a/2, 024b/14,
026a/14, 027a/12, 028a/12, 033b/4, 034a/4, 034a/16, 034b/8, 035b/4, 038a/7,
038b/1, 041b/10, 043a/3, 044a/11, 049b/5, 064b/15, 067a/14, 072b/20, 079b/29
a.+ nın 076b/20
a.+ nıñ 009b/14, 010b/5, 016b/10, 033a/7, 037b/12, 046b/11, 047b/7, 055b/12,
059b/13, 060a/2, 060b/16, 062a/5, 071a/2, 072b/9, 073b/10, 076a/10, 076a/30,
076b/21, 076b/54, 078a/15
a.+ ña 004a/22, 008a/8, 008b/18, 010a/25, 025a/2, 028b/9, 032a/3, 033b/14,
036b/10, 043b/12, 046b/2, 051a/8, 060b/3, 072b/18, 075a/55, 076b/14, 076b/39

āb: (Far.) su, içecek
ā.- ı ḥayāt 004b/1
ā.- ı ḥayvānnı 076b/48
ā.- i ḥayāt 031a/5
ā.- i revān 035b/16

ābād: (Far.) mamur, bayındır
ā. ét 019b/7
ā. eyle 040a/28
ā. eylerem 056a/8, 056b/14
ā. ḳılay 074a/60
ā. ḳıldım 018b/1
ā. 018a/6, 018a/11, 021a/13, 028a/13, 037b/3, 038b/14, 040a/6, 065b/1,
076a/13, 079a/4
mülk-i ā. 039a/14
ā.+ ım 079a/26
ā.+ im 021b/8

ābdār: (Far) sulu, taze
ā.- ı āftāb 013b/4

ā. 026b/7
laʿl-ı ā. 026b/6

ʿabeş: (Ar.) boş, saçma
ʿa. 028b/1, 028b/2, 028b/4, 028b/6, 028b/8, 028b/10, 028b/12, 028b/14

ābrū: (Far.) yüzsuyu, şeref
ā. 029b/11
ā.+ i 075a/27

ʿaceb: (Ar.) acaba, hayret
ʿa. 006a/4, 006a/11, 006a/17, 010b/1, 010b/2, 010b/4, 010b/6, 010b/10,
010b/12, 010b/14, 018a/3, 060b/9, 066a/3, 071a/2, 078b/5, 079a/2, 079a/24 005a/11
ḥāl-i sitem-kāri ʿa. 010b/8
ʿa.+ dür 073b/4

ʿācem: (Ar) İranlı, fars olan kimse
ʿā. 053b/15

ʿāciz: (Ar.) güçsüz
ʿā. 005a/1

ʿācizlıġ: (Ar. + T.) acizlik
ʿā. 006b/8

ʿacüze: (Ar.) cadı karı
ʿa.+ sidur 036b/3

ʿacz: (Ar.) güçsüzlük
ʿa. 036b/11

aç -: (T.) aç-, arala-

a. 030a/1, 030a/2, 030a/4, 030a/6, 030a/8, 030a/10, 030a/12, 030a/14
a.- ar 042b/7, 070b/8
a.- ıldı 002a/4, 055a/7, 058b/5
a.- ılıb 048b/10
a.- ılmasun 059b/5
a.- ılmaydur 067a/9
a.- ılsa 042b/3, 069a/14
a.- ıñ 050b/5
a.- ıb 059b/3, 062b/8
köz a.- ıb 077b/16
a.- maḳ 028a/7
a.- masun 059b/7
a.- may 027b/3, 069b/7

açıḳ: (T.) acı
a. 006a/10

açıl -: (T.) açıl-
a.- dı 017b/17, 079a/35
a.- maydur 079a/49

ādāb: (Ar.ç.) edepler
ṭarīḳ-i ā. 014a/4

ʿadālet: (Ar.) adalet, doğruluk
ʿa. 021a/13, 043b/14, 077b/20, 077b/37

ʿadāvet: (Ar.) düşmanlık
ʿa. ḳılur 046b/3

ʿaded: (Ar.) sayı
ʿa.+ siz 006b/3

ādem: (ö.a) Hz.Adem
ā. 020b/3, 063b/2
ā.+ imni 075a/23
ā.+ sén 020b/4

ʿadem: (Ar.) yokluk
ʿa. 041b/8, 070a/18, 080a/11, 017a/7
āvāre-i deşt-i ʿa. 078b/27
ʿa.+ din 068b/3
ʿa.+ dür 065b/6
iḳlīm-i ʿa.+ ġa 054a/20, 080a/35

ādemīzād: (Ar.) insanoğlu
ā. 080a/62

ʿādet: (Ar.) görenek,usul
ʿā. 010b/13, 074a/53, 079b/58
ʿā.+ i 077b/40
ʿā.+ im 079b/57

ʿādil: (Ar.) adaletli
emīr-i ʿā. 010a/21

ʿadl: (Ar.) adalet, doğruluk
ʿa. 008a/5, 052a/13, 074a/11, 074a/60, 076a/9, 076a/20, 079b/89
āyīn-i ʿa. 075a/33
mekān-ı ʿa. 010a/13

āfāt: (Ar.ç.) belalar, felaketler
defʿ-i ā. 017a/6

āferīn: (Far.) beğenme, alkış
ā. 052a/14, 058b/11

āfet: (Ar.) felaket
ā. 022a/12
ā.+ i 030b/3
ā.+ ide 023a/11
ā.+ idin 074a/4, 078b/18

ʿāfiyet: (Ar.) sağlık, esenlik
ʿā. 062a/2, 074a/2, 080b/81

āftāb: (Far.) güneş
ā.- ı ʿālemārāġa 066a/4
ā.- ı bīzevāliñni 062b/6
ā.- ı ḫāveri 076b/3
ā.- ı münīr 079b/88
ā.- ı vaṣl 062b/5
ā.- i ʿālemārā 001b/10
ā.- i māh-i ʿālemārā 005b/1
ā.- i ṭāliʿini 076b/36
ā. eyleb 012a/8
ā. 011a/2, 011b/4, 071a/13, 072a/8
ābdār-ı ā. 013b/4
ḫumār-ı ā. 013b/1
iḳtidār-ı ā. 013b/6
intiẓār-ı ā. 013b/2
nevbahār-ı ā. 013b/8
rūzgār-ı ā. 013b/10
süvār-ı ā. 013b/14
şerār-ı ā. 013b/12
ā.+ ım 080b/21
ā.+ iniñ 079a/42
ā.+ iñe 073a/4

āgāh: (Far.) haberli, bilgili
ā. olıp 006a/7
ā. 046a/17, 048b/13

āġāz: (Far.) başlama
ā. eylegeç 031a/1
ā. ḳılıbdur 041a/10
ā. 001a/9

āgeh: (Far.) bilgili
ā. étdi 039b/5

aġız: (T.) ağız
a. 048a/7
a.+ ı 010b/1, 027a/12, 060a/7
a.+ ıda 007b/5, 027a/6
a.+ ınıñ 041b/7
a.+ ıñ 069a/12, 070b/7
a.+ ıña 037b/9

aġyār: (Ar.ç.) yabancı
a. 029b/14, 046a/7
a.+ dın 049a/7
ṭaʿn-i a.+ dın 046a/15
ṭaʿne-i a.+ dın 025a/12
a.+ ġa 034a/14
a.+ nı 065a/5, 074b/36
a.+ sız 046a/8

āh: (Far.) feryad, acı
ā.- ı ʿāşıḳāne-i şeyḫ 038a/10
ā.- i dil 030a/13
ā.- i seḥer 006a/1
ā.- i serd 040b/1
ā. 001a/3, 002a/18, 007a/11, 012b/5, 018b/13, 023a/2, 023a/6, 023a/16,
028b/6, 030a/8, 037a/1, 037b/13, 038a/7, 039a/9, 042a/13, 044a/12, 054b/13,
056a/2, 056a/5, 056b/4, 056b/9, 057b/3, 057b/10, 060b/2, 061b/12, 067b/3,
070b/14, 074a/1, 075b/1, 077a/23, 079a/24, 079b/132, 080b/1, 080b/94
ā.+ ıdın 061a/9
ā.+ ım 003a/13, 011a/7, 013b/13, 021b/5, 051a/3
dūd-ı ā.+ ım 006b/2
şuʿle-i ā.+ ım 006a/13
ā.+ ımdın 042a/1, 042a/4
dūd-ı ā.+ ımnıñ 070a/8
ā.+ im 034b/3, 038b/11, 047b/8, 055a/11, 059a/5, 071a/9, 075a/8
dūd-ı ā.+ im 054b/3, 058a/6, 074b/8, 077a/17
kemend-ı dūd-ı ā.+ imde 065b/12
şerār-ı dūd-i ā.+ imde 065b/8
dūd-ı ā.+ imdin 077b/21
dūd-i ā.+ imdin 034b/10
dūd-i ā.+ imdur 039b/6
dūd-i ā.+ imni 074b/17
ā.+ imniñ 070b/17
dūd-ı ā.+ imniñ 074b/7
ā.+ lar 042a/5
ā.+ nı 030b/4, 057b/2
ā.+ ni 004a/15, 040b/10

aḥbāb: (Ar.ç.) dost, tanıdık
a. 009b/16, 029b/11, 050b/13
a.+ a 002a/14
a.+ ġa 052a/1
a.+ lar 077b/1

ʿahd: (Ar.) söz verme, yemin
ʿa.- ı yalġan 018b/6, 075b/40
ʿa.- i yalġan 079b/136
ʿa. étib 075b/37
ʿa. 018b/5, 079b/8, 080b/69, 080b/72

āheng: (Far.) uygunluk
ā.- i sefer 045a/3

aḫger: (Far.) ateş koru
a. 054b/13

āḫır: (Ar.) son
ā. bolmadı 067a/5
ā. 012a/15, 016a/8, 019b/03, 029a/9, 061b/7, 066a/11, 072b/7, 074b/40, 075b/7,
078b/27, 080b/23
dāmen-i ā. 068b/11

aḥkām: (Ar.ç.) hükümler
nūr-i çeşm-i a.+ ı 068b/17

aḫlāḳ: (Ar.) ahlak, yaratılış
mecmūʿa-i a. 058b/10

aḥmed: (ö.a.) Hz. Muhammed (s.a.v)
şefīʿ-i a.- i muḫtār ḳıl 010a/14

aḫter: (Ar.) yıldız
a.- ı iḳbāl 023b/7
a.- i baḫtım 074b/9
a.- i ferḫunde 062b/12
a. 076a/6
a.+ i 076b/2
tāc-i a.+ i 076b/59

āhūbere: (Far.) ceylan yavrusu
ā. 034b/12

aḥvāl: (Ar.ç.) durumlar, haller
a. 005a/12
a.- ı tebāhimni 074a/18
a.+ ı 062a/15
a.+ ıdın 046a/17
a.+ ım 077b/38
ṣafḥa-i a.+ ıma 067b/2
a.+ ımġa 010b/10
a.+ ını 020a/2
a.+ iġa 058b/7, 008a/19

a.+ im 012b/5
e.+ imdin 008a/17

aḳ -: (T.) ak-
a.- ar 014a/18
a.- ıb 054b/4
a.- tı 016a/6, 077a/37

aḳar - (T.) beyazlaş-
a.- ġan 010a/2, 071a/11

ʿaḳd: (Ar.) bağ
ʿa. 033b/10

ʿāḳıbet: (Ar.) son, nihayet
ʿā. 018b/1, 018b/2, 018b/4, 018b/6, 018b/8, 018b/10, 018b/12, 018b/14,
018b/16, 018b/18, 080a/21, 080b/5, 080b/17

ʿāḳıl: (Ar.) akıllı
ʿā.- ı devrān 049a/6
ʿā. 014b/9, 021a/11, 027b/6, 027b/12, 028a/2
ʿā.+ ġa 002b/13

ʿaḳīḳ: (Ar.) kırmızı renkli değerli taş
ʿa. 020b/11

ʿaḳl: (Ar.) akıl
ʿa.- ı ḫudādād 073b/3
ʿa. 002a/16, 021a/9, 057a/11, 058b/9, 077a/1, 078b/34

ʿaks: (Ar.) yansıma
ʿa.+ i 029a/11, 080b/85

aḳşam: (T.) akşam
a. 026a/9, 042a/1, 047a/12

al: (T.) ön, karşı, nezd
a.+ dıda 048b/11
a.+ ıda 004b/10, 012b/12, 036b/13, 073a/9, 077a/32
a.+ ıdın 060a/1, 060a/12, 066a/2
a.+ ıġa 042b/12
a.+ ımda 077b/16
a.+ ında 018a/7
a.+ ıñda 015a/12
a.+ ıñdın 040a/20
ruḫ-ı a.+ ıñdın 072a/14
ruḫsār-ı a.+ ıñnı 062b/8

al -: (T.) al-
a.- dı 010b/3, 036b/4, 048a/6, 059a/11, 063b/7
a.- maġaysız 074b/21
a.- maḳḳa 044a/6
a.- mas 023a/11
a.- mayın 038a/3
cān a.- ur 007b/3
a.- urda 073a/1, 078a/22
a.- urdum 078a/13

ʿāl: (Ar.) yüce
ʿā.+ dur 010a/17

aʿlā: (Ar.) yücelik
a. 003b/16

ʿalāyıḳ: (Ar.ç.) ilgiler
ʿa. 040a/11

aldur -: (T.) aldır-
a.- dum 074b/25

ʿālem: (Ar.) dünya
ʿā.- i hicrān 047a/12
ʿā.- i vehm 057a/10
ʿā. 014a/11, 015a/5, 017a/7, 020b/13, 021a/4, 022b/7, 025a/13, 030a/14,
031a/11, 032a/5, 032b/7, 044a/13, 058b/1, 062a/10, 063b/1, 063b/2, 065b/6,
068b/3, 070a/8, 077a/4, 077b/36, 080a/18
ʿarṣa-i ʿā. 068b/12, 072b/16
ḫalḳ-ı ʿā. 077a/3, 077a/38
ḫudā-yi ʿā. 062a/13, 075a/34, 076a/11
ḫusrev-i ʿā. 073b/11
terk-i ṣoḥbet-ı ʿā. 072b/1
vedāʿ-i ʿā. 075a/31
ʿā.+ de 001b/17, 008a/7, 029b/3, 057a/14, 062a/18, 074a/14, 076a/18, 077b/40,
079b/102
ehl-i ʿā.+ dev-r ṭarab 076b/19
ʿā.+ din 010a/15, 069b/12, 077a/41, 077a/43
icād-ı ʿā.+ din 057a/15
mülk-i ʿā.+ din 077a/7
ʿā.+ ġa 023a/16, 076b/31, 076b/50, 077a/21
ʿā.+ ge 080a/12
ʿarṣa-i ʿā.+ ġa 068b/4
ʿā.+ ni 019b/15, 026a/6, 052b/13, 054a/5, 058b/15, 062a/12, 069b/9, 073b/3,
074a/15, 075a/1, 075a/50, 076a/25, 077a/18, 078b/6

gülzār-i ʿā.+ ni 057a/5

ʿalem: (Ar.) bayrak
ʿa.+ in 038b/7

ʿālem-ārā: (Ar. + Fa.) dünyayı süsleyen

ʿā. 003a/1
āftāb-i ʿā. 001b/10
āftāb-i māh-i ʿā. 005b/1
āftāb-ı ʿā.+ ġa 066a/4

ʿālemdārlıḳ: (Ar.+ Far.+ T.) bayraktarlık, padişahlık
ʿā. 058b/3

ʿālemī: (Ar.+Far.) bir alem
çeşm-i ʿā. 076b/22

ʿālemsūz: (Ar.+Far.) dünyayı yakan
mürīd-ı ʿışḳ-i ʿā.+ mén 070a/16

ʿālemtāb: (Far.) alemi aydınlatan
ḫūrşīd-i ʿā. 075b/18

ʿālī: (Ar.) yüce, ulu
ʿā.- cenāb eyleb 012a/18
ʿā. 006a/6, 076b/5, 076b/9, 077b/12
şehzāde-i ʿā. 062a/3, 076b/28, 076b/50

ʿālīcāh: (Ar.) rütbesi yüce
ḫān-ı ʿā. 008a/16

ʿālīgüher: (Ar.) mayası yüce olan
şehzāde-i ʿā. 076b/60

allāh: (Ar.) Allah, Tanrı
a. 058b/16

ʿallāme: (Ar.) çok bilgili
ʿa.- i zamāndur 015a/12

altun: (T.) altın, sarı
a. 068b/7
a. 079b/173

ālūde: (Far.) bulaşmış
ā.+ dur 029a/12
ā.+ lıġdur 029a/5

ʿāmm: (Ar.) genel
ʿā. 073a/13

āmāde: (Far.) hazır
ā. ḳılmış 014b/15
ā.+ liġ 076b/19

ʿamel: (Ar.) iş, amel
zencīr-i ʿa.+ dur 040a/11
ṭūl-i ʿa.+ ni 010a/10

ana: (T.) anne
a. 008a/8

ʿanā: (Ar.) güçlük
ʿa. 008a/18

ʿanber: (Ar.) güzel koku
ʿa. 072a/16

ʿanber-āsā: (Ar.+ Far.) anber gibi
zülf-i ʿa.+ din 060b/12

anca: (Ar.) o kadar
a. 060a/10

ançünān: (Far.) onun gibi
a. 035b/14

andaġ: (T.) o şekilde, öyle
a. 039a/6, 040a/12, 079b/6

andaḳ: (T.) öyle, onun gibi
a. 015a/4, 075a/18

ʿandelīb: (Ar.) bülbül
ʿa. 053b/3, 063a/5, 064a/13
ʿa.+ e 079b/30
ʿa.+ i 067b/4

ane'l-ḥaḳ: (Ar.) ben Hakkım Hallac-ı Mansurun sözü
a. 020b/9

ʿanḳā: (Ar.) Anka kuşu
ʿa.- ı ḳāf 032a/7
ʿa. 029a/8, 077a/9

ʿanḳarīb: (Ar.) en yakın zamanda
ʿa. 076b/13

ʿār: (Ar.) utanma
ʿā. ḳılmas 046a/15
ʿā.+ sız 046a/16

ara: (T.) arasında
a. 001b/20, 002a/2, 002a/6, 003b/4, 004b/1, 005a/6, 007b/13, 009a/1,
009a/2, 009a/4, 009a/6, 009a/8, 009a/10, 009a/12, 009a/14, 009a/16, 009a/18,

010b/1, 011a/5, 012b/2, 012b/7, 015a/1, 015b/1, 015b/3, 015b/9, 016a/7, 019a/14, 025b/15, 026b/12, 027b/8, 029b/11, 030b/7, 030b/9, 031a/7, 037b/7, 039b/3, 039b/4, 044a/13, 045b/10, 045b/11, 046a/14, 048b/1, 048b/2, 048b/6, 048b/9, 049a/7, 049a/8, 050b/7, 055a/3, 056a/13, 056b/8, 057b/9, 058b/17, 058b/18, 059a/8, 059b/5, 059b/7, 061b/7, 062b/9, 063a/3, 063b/6, 063b/9, 066b/4, 068b/3, 070b/10, 074a/26, 075a/16, 075a/20, 075b/8, 077a/5, 077a/19, 079b/41, 080b/90
a.+ dur 008a/10
a.+ sı 036b/2, 075a/10

ʿarab: (Ar.) Arap
ʿa.+ dın 053b/15

ʿaraḳ-efşān: (Ar.+Far.) ter saçan
ʿa. 059a/1

ʿaraḳ-nāk: (Ar.+Far.) terlemiş
ʿa.+ in 060a/13

ārām: (Far.) dinleme, durma
ā.- ı cān 054a/16, 061a/11, 077b/27
ā.- ı cānım 079a/33
ā. 014a/9, 019a/12, 025b/8, 037a/7, 053b/9
ā.+ im 054b/14

ārāmgāh: (Far.) dinlenme yeri
ā. 008b/8

ārāyiş: (Far.) süs
ā. 022b/10, 038a/11

ʿārıż: (Ar.) yanak, sevgilinin yanağı
ʿā.- ı gülgūn 009a/5
yād-ı ʿā.+ ı 066b/17
ʿā.+ ıdın 076b/7
ʿā.+ ın 033a/11, 046a/11
ḥabīb-i ʿā.+ ın 059a/15
ʿā.+ ıñ 013b/7, 052a/10
ʿā.+ iñni 012a/8

ʿārif: (Ar.) bilgili
ʿā. 038a/13

ārī: (Far.) evet
ā. 043b/11

armān: (Far.) arzu, hasret
a. 044a/1, 062a/20, 071b/4, 077b/5
a.+ ım 071b/3

ʿarṣa: (Ar.) arsa, yer
ʿa.- i ʿālem 068b/12, 072b/16
ʿa.- i ʿālemġa 068b/4
ʿa.- i dünyā 002b/14
ʿa.- i maḥşerde 077a/24
ʿa.- i mülk-i cihān 054a/15, 061a/19

art -: (T.) çoğal-
a.- ar 074b/28
a.- ıbdur 054b/6

artuḳ: (T.) çok fazla
a. 080b/10, 080b/19, 080b/29, 080b/39, 080b/48, 080b/58, 080b/68, 080b/78, 080b/88, 080b/98, 079a/37

ʿarż: (Ar.) sunma
ʿa.- i cemāl ét 002b/17
ʿa.- ı viṣāl 041a/13
ʿa.- i dīdār ét 017b/14
ʿa. ḳılay 079b/44
ʿa. 061a/7, 079b/116
ʿa.+ ım 080a/3
ʿa.+ ın 065b/21
ʿa. étse 029b/14
ʿa. étsem 022a/9
ʿa. éttiler 057a/3
ʿa. eyleb 010a/29, 023b/13

arzı -: (T.) değ-
a.- maydur 076a/25

ārzū: (Far.) arzu, istek
ā.- i şemşād ét 019b/2
ā.- i ṭūbā 066b/14
ā. eyler 002a/9, 064a/1, 064a/2, 064a/4, 064a/6, 064a/8, 064a/10, 064a/12, 064a/14
ā. eylerem 071b/9
ā. ḳılsa 043b/7
ā. 013a/4, 018b/7, 029b/7, 053a/9, 054a/9, 056b/4, 064a/3, 072a/5, 074b/34
ṣayd-ı ā.+ dur 053a/3
ā.+ i 028b/8

ārzūmend: (Far.) istekli
ā. 049a/12

aṣālet: (Ar.) soy, sop temizliği
a. 068b/10, 076b/12, 076b/29, 006a/6

āsān: (Far.) kolay
ā. ét 026a/12
ā. étiñ 050b/2
ā. ḳıl 007a/8
ā. 017a/9, 028a/7, 077b/24

āṣār: (Ar.ç.) eserler, belirtiler
ā.- i muḥabbet 025a/1
feyż-i ā. ḳıl 010a/16
ā. 037b/14
ā.+ ı 068b/14
mezār-i feyż-i ā.+ ı 010a/17
ā.+ i 055b/5
ā.+ idin 080b/95

āsāyiş: (Far.) rahat, huzur
ā. 053b/13, 057a/11, 071a/15
bāʿiṣ-i ā. 023b/9
cāy-i ā. 037a/10
sermenzil-i ā. 002b/14

aṣḥāb: (Ar.ç.) sahabeler
a.+ ına 073b/2

āsıġ: (T.) yararlı
ā. 003b/5

āsīb: (Far.) zarar
ā.- i hicrān 045a/7

āsitān: (Far.) eşik, kapı
ḫānezad-ı ā.+ ı 077a/15
ā.+ ıñ 073a/13, 074a/39
ā.+ ıñġa 023b/11

āsitāne : (Far.) eşik, payitaht
nezr-i ā.- i şeyḫ 038a/14
ā. 080a/54

aṣlā: (Ar.) hiçbir zaman
a. 002a/1, 003a/12

āsmān: (Far.) gökyüzü
ā.- ı cāh 058b/14
ā.- ı ḥüsne 066a/9
ā.+ dın 057a/4
māh-i ā.+ din 032b/14

ʿaṣr: (Ar.) çağ
ʿa.+ dursén 068a/16

asra -: (T.) koru-
a.- p 075a/7
a.- sın 060a/11

asru: (T.) çok
a. 008a/18

ast: (T.) alt, aşağı
a.+ ıda 040b/4, 045a/8, 079b/85
a.+ ıdın 017b/14, 079b/88
a.+ ıġa 054a/8

āsūde: (Far.) huzurlu
ā. 025a/9, 063a/11

aş -: (T.) aş-
a.- tı 047a/2

ʿāşıḳ: (Ar.) aşık
ʿā.- ı ḥayrānıdın 061a/8
ʿā.- ı ṣādıḳnı 046a/16
ʿā. 005b/9, 009b/11, 019b/4, 021a/1, 025b/9, 026a/8, 027b/7, 029b/13,
037a/5, 043b/6, 047a/14, 048a/6, 051b/10, 080b/96
ʿā.+ a 001a/7, 015a/14, 028b/7, 037b/1, 037b/4
ʿā.+ ḳa 002b/6, 009b/2, 014a/4, 047a/6
ʿā.+ lıkda 031a/14
ʿā.+ nı 014a/8, 015b/2

ʿāşıḳāne: (Far.) aşıkça
āh-ı ʿā.- i şeyḫ 038a/10

ʿāşıḳkuş: (Far.) aşık öldüren
ʿā. 080b/33

āşinā: (Far.) tanıdık, bildik
ā. ḳıldı 067b/10
ā. 021a/3
ā.+ dın 021b/9
ā.+ lar 017a/11
ā.+ lardın 032a/11
ā.+ lardur 019a/10
ā.+ larġa 039b/8

āşinālıġ: (Far.+T.) tanışıklık
ā.+ ımga 080a/28

āşīyān: (Far.) ev, mesken
ā.- ı nāle 052b/9
ā. étib 024b/6
ā.+ ın 008b/7

āşkār: (Far.) açık, belli

ā. ét 020b/14
ā. étti 049a/8, 049a/18, 049b/2
ā. 004a/9, 015b/7, 018b/3, 048b/11, 058a/3, 070a/12

āşkārā: (Far.) belli, açık
ā. ḳılmadı 055b/8
ā. 016a/12, 058a/2

āşūb: (Far.) kargaşalık
ā.- i belādur 011a/9
ā.- i cihānım 079a/36

aşur -: (T.) aşır-
a.- dum 060b/2

āşüfte: (Far.) perişan
ā.- i zārımġa 020a/12
ā. 010b/7, 070b/22, 079b/36, 080a/47
ā.+ liġler 052b/7
ā.+ min 064b/2
ā.+ si 061b/1

āşüfteḥāl: (Far.+Ar.) hali perişan
ā. 005a/3, 079b/153, 080b/20

at: (T.) ad
a.+ ıdın 076b/15

at -: (T.) at-
a.- kunca 077a/20

ʿaṭā: (Ar.) ihsan, bağış
ʿa. eylediñ 079b/108
ʿa. 008a/1, 008a/16

ata: (T.) baba
a. 008a/8

āteş: (Far.) ateş
ā.- i derd 074a/29
ā.- i furḳatda 075b/7
ā.- i ḥasretde 079a/20
ā. 027b/13, 067b/4
ā.+ i 016a/8, 069b/9
ā.+ idin 037a/1

āvāre: (Far.) serseri, işsiz
ā.- i dehr 078b/4
ā.- i deşt-i ʿadem 078b/27
ā. 067a/11
ā.+ durmʾn 046a/4
ā.+ dür 080b/30
ā.+ liġ 023b/6

āvāz: (Far.) ses
ā.+ ıdur 045b/7

āvuḫ: (Far.) ah
ā. 037a/1

avut -: (T.) teskin et-
o. 022b/8

ay -: (T.) söyle-
a.- dı 004a/22, 040b/6
a.- dım 002b/5, 020a/11
a.- dın 054a/3

ay: (T.) ay
a. 010a/5, 033a/12, 038b/3, 040a/19, 040a/29, 041b/5, 052b/3, 055a/13,
071a/9, 078b/32
a.+ ġa 065a/4
a.+ ı 005a/1, 005a/5, 013b/5, 013b/9, 071b/10
a.+ ıġa 047a/11
a.+ ını 006b/7
a.+ ınıñ 005a/2
a.+ nı 050a/5, 056a/7

ayaġ: (T.) ayak, kadeh
a. 001a/9, 010a/24, 029a/14, 040b/4
a.+ ıga 011a/6, 020b/12
a.+ ını 021a/2
a.+ ıñġa 079b/25

ayaḳ: (T.) ayak, kadeh
a. 069a/7
a.+ ḳa 042b/6

ʿayān: (Ar.) açık
ʿa. 027a/11, 058a/4, 076b/26

ʿayb: (Ar.) ayıp, kusur
ʿa. 016a/9
ʿa.+ ı 065b/14

ayıl -: (T.) uyan-
a.- dım 059a/1

ayır -: (T.) ayıır-, kopar-
a.- dı 074a/27, 075a/21, 075a/52, 080a/21
a.- dıñ 040a/19, 071a/18, 079a/1, 079a/10, 079b/99
a.- ma 079b/109

āyīn: (Far.) tören, töre
ā.- i ʿadl 075a/33
ā.- i neng 019a/14
ā.+ ide 068a/6

āyīne: (Far.) ayna
ā.- i gitinümā 044b/12
ā.- i ḫayrān 050b/6
ā.- i iḳbālni 076b/64
ā. 015b/4, 040a/24, 047a/7, 069a/7, 069a/18, 070b/2, 075b/15
ā.+ din 046b/6
ā.+ ge 016b/14
ā.+ ni 031a/4, 064b/6
ā.+ si 002b/2, 003b/10, 008b/15, 022a/7
ā.+ sin 012b/12, 049a/11

ʿayn: (Ar.) göz, gibi
ʿa.- ı kemāl 080b/26
ʿa.- ı saʿādet 075b/34

ayrıl -: (T.) ayrıl-, uzaklaş-
a.- a 061a/16
a.- dı 039b/11, 061a/12, 075a/6, 080b/92
a.- dım 077a/12
a.- dıñ 022b/3
a.- gaç 079a/16, 079a/17, 079a/18, 079a/19, 079a/20, 079a/21
a.- ġaç 080b/53
a.- ıb 033a/9, 052a/13, 075a/24, 077a/29, 077b/38, 080b/42
a.- masun 061b/2, 080b/9, 080b/10, 080b/18, 080b/19, 080b/28, 080b/29, 080b/38,
080b/39, 080b/47, 080b/48, 080b/57, 080b/58, 080b/67, 080b/68, 080b/77, 080b/78,
080b/87, 080b/88, 080b/97, 080b/98
a.- mayın 075b/37
a.- mışam 075b/1, 075b/2, 075b/3, 075b/4, 075b/5, 075b/10, 075b/15, 075b/20,
075b/25, 075b/30, 075b/35, 075b/40
a.- sa 023b/10, 075a/53

ayru: (T.) ayrı, başka
a. ḳalmışam 075b/32
a. tüşdiñ 031b/6
a. tüşüb 065a/17, 079b/123
a. 002a/7, 010a/9, 010b/14, 012a/7, 012a/13, 014a/13, 020a/9, 021b/5,
021b/12, 026b/13, 035b/1, 035b/13, 035b/17, 036a/2, 036a/11, 049a/1, 049b/1,
054a/3, 054b/7, 057a/7, 060b/15, 060b/18, 062b/9, 063a/8, 063a/9, 064b/1,
064b/2, 064b/4, 064b/6, 064b/8, 064b/10, 064b/12, 064b/14, 064b/16, 064b/18,
064b/20, 064b/22, 071b/18, 075a/42, 077a/45, 080a/47, 080a/63, 080b/3, 080b/20
a.+ dur 079b/153

ʿayş: (Ar.) yaşama, yeme içme
ʿa.- ı bahār 028b/2
ʿa.- ı cāvidān 068b/2
ʿa.- ı müdāmimni 070a/13
ʿa.- ı tamām 075a/15
ʿa.- i cāvidānım 036a/14
ʿa. ét 076a/5
ʿa. 003b/13, 011a/12, 025b/6, 036a/13, 062a/16, 066b/10, 076a/23, 076b/58,
077a/34, 078b/35, 079b/62, 080b/54
lezẕet-i ʿa. 075b/33
māye-i ʿa. 037b/7
müjde-i ʿa. 004b/8
ʿa.+ dın 067b/10
ʿa.+ ı 001b/15, 035b/4
ʿa.+ ım 030b/2, 039a/12, 039b/7, 062b/9, 070a/22
bāġ-ı ʿa.+ ım 079a/9
gül-i ʿa.+ ım 053b/4
gülşen-i ʿa.+ ım 077b/8
ṣubḥ-ı ʿa.+ ım 063a/9
peymāne-i ʿa.+ ımnı 078b/8, 078b/16, 078b/22, 078b/29, 078b/37

ayt -: (T.) söyle-, de-
a. 020a/1, 020a/2, 020a/4, 020a/6, 020a/8, 020a/10, 020a/12, 020a/14
a.- ay 042b/11, 074a/13
a.- ayın 053a/13
a.- dı 009a/8
a.- ıb 079b/112
a.- urġa 054b/2, 076a/25

ʿayyār: (Ar.) zeki, kurnaz
dilber-i ʿa.+ dın 075b/40
ʿa.+ ıga 031b/9

az: (T.) az
a. 012b/13, 076b/37, 079b/125
a.+ ım 053a/8, 079b/126

aʿżā: (Ar.ç.) organlar
a.+ ġa 066a/2

āzād: (Far.) kurtulmuş, hür
ā. ét 019b/3

ā. éter 014b/8
ā. étgeniñ 011a/5
ā. eyle 040a/26, 061b/6
ā. eyledim 057b/14
ā. 015b/12, 038b/1, 040b/8, 049b/13, 074a/10
serv-i ā. 039a/6
serv-i ā.+ ı 076b/12
serv-i ā.+ ım 021b/4, 079a/25

āzāde: (Far.) serbest
ḫilʿat-ı ā.+ liġ 076b/16

āzādlıġ: (Far.+T.) serbestlik
ā. 025b/3

āzār: (Far.) incitme
ā. 010b/10, 027a/10, 037b/4, 053b/5
ā.+ dın 064b/10
ā.+ ı 010b/10
ā.+ sız 046a/1

āzeḫ: (Ar.) vücutta çıkan siğil
ā. 036b/14

ʿāzim: (Ar.) niyetli
ʿā.- i mülk-i fenā 008a/6

ʿazīz: (Ar.) değerli
ʿa.- ı mıṣr 049b/11
ʿa. 029b/2
cān-ı ʿa. 080a/16
ʿa.+ im 010a/15
cān-ı ʿa.+ im 054a/12

ʿazm: (Ar.) niyet, kasıt
ʿa.- ı meydān 048b/3, 055a/1
ʿa.- ı sipihr 014b/11
ʿa.- i cevlān 080b/76
ʿa.- i kūy-i cānān ʾt 026a/6
ʿa.- i kūy-i cānān 047a/5
ʿa.- i rāh 005b/11
ʿa.- i rāh-i bostān 024b/10
ʿa.- i sefer 045a/1, 045a/9, 077b/2, 080b/79
ʿa. éterġe 047b/7
ʿa. éttim 033a/17
ʿa. eyleb 074b/3
ʿa. 075a/51, 080a/53
ʿa.+ in étdiñ 003a/11

ʿaẓm: (Ar.) kemik
ʿa.+ ı 076b/32

āzürde: (Far.) incinmiş, kırılmış
ā. 057a/2
ā.+ dürmʾn 010b/9
ā.+ raḳ 010b/9

ʿaẕāb: (Ar.) işkence, üzüntü
ʿa. eyleb 012a/2
ʿa. 009b/4
ʿa.+ idin 041b/12
ʿa.+ iġa 036b/8

ʿaẕrā: (ö.a) Vamık ile Azra hikayesindeki kadın kahraman
ʿu. 080b/44

bāb: (Ar.) kapı, konu
b. 014a/16
feṯḥ-i b. 011b/16, 033a/18
b.+ ıda 078a/6, 078a/12, 078a/18, 078a/24

bābur: (ö.a.) Zehirüddin Muhammed Babür
b. 068b/7, 070a/26
ṭıfl-i b. 076b/26

bād: (Far.) rüzgar
b.- ı ḫazān 038a/10
b.- ı ṣabā 004b/8, 023b/14, 044b/1, 055b/7, 070a/2, 071b/14
b.- ı ṣabādin 021b/13
b. 080a/41, 080a/42
b.+ ıdın 074b/6

bādām: (Far.) badem
b. 075b/2
çeşm-i cādū-i b. 005b/8
gül-i b. 001a/2
b.+ ini 057b/16

bāde: (Far.) içki, şarap
b.- i ġam 066a/11
b.- i laʿliñ 009b/13
b.- i lāle 043b/5
mevc-i b.- i nāb 031b/11
b. içib 052a/9
b. içmek 033a/2
b. 002a/7, 004b/15, 022b/8, 025b/5, 033a/4
neşʾe-i b. 009b/12
b.+ din 004b/5, 004b/12
iştiyāḳ-i b.+ din 064a/11
b.+ dur 022b/12
b.+ sidin 079a/52
b.+ siz 072b/7

bāġ: (Far.) bağ, büyük bahçe
b.- ı ʿayşım 079a/9
b.- ı reżvān 055a/16

b.- ı rıżvān 004a/8
mānend-i b.- i cennet 076a/12
b. 009a/1, 009a/2, 009a/4, 009a/6, 009a/8, 009a/10, 009a/12, 009a/14,
009a/16, 009a/18, 012b/2, 026a/1, 034b/1, 041a/11, 046a/14, 048b/6, 048b/9,
057b/14, 059b/7, 060a/14, 076a/27
bahār-ı b. 080a/48
heves-i b. 032a/2
mīyve-i elvān-ı b. 036a/10
seyr-i b. 057a/8
b.+ dın 042b/4
b.+ ı 059b/2
b.+ ıda 002a/4, 040a/13, 055a/11, 077a/17, 079a/48, 079b/169
b.+ ıdur 055b/5
b.+ ını 005b/7, 039b/9

bāġbān: (Far.) bahçıvan
b. 031a/7, 034a/6, 046a/13

baġır: (T.) yürek, göğüs
b. 074b/20
b.+ ım 008b/13, 016a/6, 034b/7, 042a/13, 047a/4, 077a/37, 077b/9
b.+ ımdın 011a/4
b.+ ımġa 077b/43
b.+ ımnı 012a/6, 017b/4, 080b/74
b.+ ını 030b/10, 067a/13
b.+ ıñnı 075b/36

baġış: (T.) bağış
b.+ larda 073a/7

baġla -: (T.) bağla-, tut-
b.- dı 025a/15, 041a/8, 066a/1
b.- dık 056a/7
b.- gan 010a/30
b.- mış 015b/5
b.- p 011a/6, 074a/49
b.- pdur 006a/12

baġlıḳ: (T.) bağlı
b. 065b/12

baḫ- : (T.) bak-
b. 034b/1, 034b/2, 034b/4, 034b/6, 034b/8, 034b/10, 034b/12, 034b/14

bahā: (Far.) kıymet, değer
b. 020a/6, 061a/18

bahār: (Far.) bahar
b.- ı bāġ 080a/48
b.- ı ülfetiñ 073b/7
b. oldı 078b/30, 079a/35
b. 002a/1, 009a/7, 039b/10, 060b/7, 078a/14, 080a/14
ʿayş-ı b. 028b/2
faṣl-ı b. 042b/7
feyż-i b. 051b/12
fikr-i b. 020b/1
b.+ dur 051b/11
b.+ ı 063b/1
b.+ ım 045a/10, 077b/8
b.+ ın 051a/12
b.+ ide 072a/15

bahāristān: yeşil çiçekli yer
b.- i devlet 058b/6

baḥr: (Ar.) deniz
b.- ı devletdin 076b/25
b.- ı eşkimdin 042a/3
b.- i ḫayālāt-ı bīkerāne-i şeyḫ 038a/6
b. 076b/44
b.+ ıda 068b/10, 076b/1

baḥṣ: (Ar.) konuşulan, konu, bahis
b. 027b/1, 027b/2, 027b/4, 027b/6, 027b/8, 027b/10, 027b/12, 027b/14,
028a/1, 028a/2, 028a/4, 028a/6, 028a/8, 028a/10, 028a/12, 028a/14, 050a/5

baḫş: (Far.) ihsan
b.+ iñ 034a/1

baḫt: (Far.) talih
b.- bed yoḳ 041b/6
sāye-i b.- ı siyāhimde 065b/6
b.- ı tābān 076a/8
b.- ı nigūn 047b/2
b. 001a/10, 010a/28, 023b/8, 053a/11, 068b/5, 071a/8, 076b/23, 076b/35,
076b/52, 080b/60
aḫter-i b.+ ım 074b/9
ġonçe-i b.+ ım 079a/49
b.+ ımnı 010b/8, 078b/20

bāʿiṣ: (Ar.) sebep
b.- i āsāyiş 023b/9
b.- i derd-i ser 044b/9
b.+ idur 022b/6

baḳ -: (T.) bak-
b. 032b/5, 079b/91
b.- ar 017b/5, 079b/46

b.- ay 007a/14
b.- ıb 019b/3, 052a/4, 074b/25, 077b/14
b.- ışda 074b/30
b.- ma 059a/13, 076a/24
b.- madı 002a/1
b.- madıñ 015b/13
b.- maġay 064a/7
b.- maġıl 029b/14
b.- masa 028b/9
b.- tım 008b/11

bāk: (Far.) korku
b. 040b/4

bāḳī: (Ar.) sonsuz
b. 003b/11

bāl: (Far.) kanat
şāne-i b.- ı hümā 044b/10
b.- ı şāhindur 010b/4
b. 006a/18
b.+ iñdin 072a/18

bālā: (Far.) yüksek, yüce
b. 002b/4
serv-ı b.+ nı 070b/18

bala: (T.) yavru, çocuk
ṣāḥib-ḳırān b.+ sı 075a/35

bālīn: (Far.) yastık
b.+ i 025a/10

bar: (T.) var, mevcut
b. 002a/5, 012a/11, 015a/6, 018b/15, 024a/14, 025a/1, 025a/4, 029b/4,
045a/1, 045a/2, 045a/4, 045a/6, 045a/8, 045a/10, 045a/12, 045a/14, 045a/16,
046a/3, 049a/4, 049b/7, 054a/13, 054b/7, 062b/1, 062b/2, 062b/4, 062b/6,
062b/8, 062b/10, 062b/12, 062b/14, 074a/46, 075a/4, 075a/46, 076a/30, 076b/28,
077a/27, 077a/31, 077a/32, 077a/33, 077a/34, 079a/33, 079b/161, 080a/12, 080a/49,
080a/57
b.+ dur 032b/7, 036b/2, 038b/1, 065b/18, 075a/30
b.+ ı 028b/4

bar -: (T.) var-, git-
b.- adur 080b/36
b.- ay 077a/12
b.- dı 005b/13, 016b/6, 025a/10, 069b/9, 077b/4, 080b/27
b.- dım 017b/2
b.- dıñ 039a/1, 052a/1, 079b/115, 079b/71, 079b/81
b.- ġıl 012a/13, 019b/12
b.- ıb 069b/1
b.- maġım 023b/3
b.- sañ 017b/8

bār: (Far.) yük, üzüntü
b.- ı emānetni 057a/3
b.- ı miḥnet 080b/51
b.+ ım 075a/42

barça: (T.) bütün, hep
b. 015b/9, 021b/9, 024a/5, 028b/1, 028b/2, 028b/4, 028b/6, 028b/8,
028b/10, 028b/12, 028b/14, 037b/8, 040a/11, 043a/15, 044a/5, 065b/9, 069b/2,
070a/27, 074b/37, 079b/118, 079b/21, 080b/71
b.+ nı 021a/10
b.+ sıdur 079b/78

bārgāh: (Far.) padişah otağı
b.+ ide 071a/10

barıca: (T.) hepisi, var olduğu kadar
b. 010a/22, 062a/17

bārī: (Ar.) Allah, yaratan
b. 010b/2, 041a/1

barlıġ: (T.) varlık
b.+ ın 027a/11

barmaġ: (T.) parmak
b.+ ım 074b/19
b.+ ını 040b/5

bārver: (Far.) verimli
b. 076b/8

başīret: (Ar.) göz açıklığı
b. 060b/9

baş: (T.) baş, kafa
b. çekmeġini 073b/12
b. çekti 074b/18
b. 001a/17, 002b/11, 042b/3, 048b/5, 053b/7, 060a/6, 060b/7, 060b/15,
061a/20, 074a/20, 076b/59
b.+ dın 010a/24, 029a/14, 042b/6, 069a/7, 074b/38
b.+ ıda 002a/10, 015a/8

b.+ ıdagı 034b/2
b.+ ıdın 071b/2, 071b/3
b.+ ıġa 002b/10
b.+ ım 038a/14, 054b/10, 066a/6, 077b/23, 079b/25, 079b/35
dūd-ı b.+ ım 069a/3
b.+ ıma 008b/9, 013a/5, 020a/5, 067b/7
b.+ ımda 001b/4, 047a/4
b.+ ımdın 071a/4
b.+ ımga 047a/14
b.+ ımġa 052b/7, 074b/29, 074b/30, 079b/114, 079b/130, 079b/145, 079b/16, 079b/163, 079b/179, 079b/32, 079b/48, 079b/64, 079b/80, 079b/96
b.+ ımı 067a/10
b.+ ımızdın 063b/10
b.+ ımnı 023b/11, 040b/3, 073a/14, 079b/149
b.+ ıñ 015b/12
b.+ ıñdın 071b/8

başaḳ: (T.) ok
b. 074b/14

başḳar-: (T.) başar-
b. 071a/8

başla -: (T) başla-
b.- p 067a/7

bat - (T.) bat-
b.- tı 070b/16

baṯhā: (ö.a.) Mekke-i Mükerreme
b. 003b/6

bāvefālıġ: (Far.+Ar.+T.) vefalık
b.+ ımga 080a/32

bayḳarā: (ö.a.) Sultan Hüseyin Baykara
b. 008a/4

bayram: (T.) bayram
b. 071b/10

bāz: (Far.) açma
b. eylegeç 031a/10

bāzār: (Far.) pazar, çarşı
b.+ ı 069a/4
b.+ ide 010a/6

be: (Far.) 1. kelimelere -e halini verir. 2. - e kadar
b. 044b/4, 077b/44

becāy: (Far.) yerinde
b.- i şerbet 024a/12

bed: (Far.) fena
nergis-i b. 058a/4

bedḫ̌ā: (Far.) her şeyin fenalığını isteyen
b.+ larniñ 074b/37
b.+ lar 076a/18

bedmihr: (Far.) iyilik istemeyen
b.+ liġ 038b/9

bedr: (Ar.) dolunay
b.- ı tābān 006b/7, 080b/22
b.- i tābān 079b/159

beġāyet: (Far.+A.) son derece
b. 076a/1

behāne: (T.) behane, sebep
b.- i şeyḫ 038a/4
b. 080a/52

beḫayr: (Far. +Ar.) hayır ile
b. 072a/2, 079b/160

behreperver: (Far.) hisse, nasip besleyen
b. 080b/64

beḳā: (Ar.) ebedilik
b.- i ʿömrini 010a/20
b.- i devlet-i sulṭān 068a/11

bél: (T.) bel
b. 007b/5
b.+ in 006a/12
b.+ ini 027a/11

belā: (Ar.) gam, keder, sıkıntı
b. ḳıldı 067b/12
b. 074b/30
dām-ı b. 002a/16
ḥalḳa-ı dām-i b. 008b/8
hedef-i tīr-i b. 003b/14
sergeşte-i deşt-i b. 067b/6
āşūb-i b.+ dur 011a/9
b.+ ġa 074b/22
b.+ lardın 068a/1
b.+ nı 078b/10
b.+ sidin 059a/12
b.+ sidür 075b/27
b.+ siġa 080b/16

beled: (Ar.) memleket

b. 041b/8

belī: (Far.) evet
b. 037a/5

belḳīs: (ö.a.) Efsanevi Saba ülkesi kraliçesi
b. 044b/6

belki: (Far.) belki
b. 032b/4, 054a/2, 063b/2

benātüʿl-naʿş: (Ar.) naaş kızları
b. 071a/9

bend: (Far.) bağlama, düğüm
b.- i emir-i devrān 062a/4
b.- i ġamdın 019b/3
b.- i niḳābiñe 073a/12
b. étib 011a/5
b. éttim 006a/15
b. ḳılur 072a/9
b. 052b/9
b.+ im 052b/9

bende: (Far.) kul, köle
b.- i fermān 073b/11
b.+ ge 023b/4
b.+ lerniñ 015b/10
b.+ liġin 023b/13
b.+ si 057b/13

bér - (T.) ver-
b. 029b/5, 040a/23
b.- di 003b/8, 023a/18, 039a/12, 039b/1, 039b/2, 039b/4, 039b/6, 039b/8, 039b/10, 039b/12, 039b/14, 040a/2, 076a/11, 076b/12
ḫaber b.- di 076b/40
su b.- dim 006a/3
b.- diñ 070a/14
b.- ey 013a/1, 049a/11, 073a/2
cān b.- eyin 011b/8
b.- gen 073a/10
b.- gey 076b/39
b.- ġil 058a/12
b.- ibdür 079b/154
b.- ib 022a/16, 062b/10, 079b/103, 079b/104, 079b/107
b.- me 012a/14, 019a/4, 046a/13
b.- medi 038b/8
cān b.- meḳ 026a/11
b.- mengiz 022a/1
b.- mesün 027a/10
b.- ür 038a/11

ber: (Ar.) toprak
b.+ de 076b/44

berāber: (Far.) birlikte
b. 022a/5, 027b/9, 073b/5

berbād: (Far.) perişan, harap
b. eyledim 057b/4
b. eylerem 056b/4
b. ḳılay 074a/2
b. 039a/12, 039b/7, 040a/2, 079a/3

berceste: (Far.) sağlam
b.+ dür 013a/7
mısraʿ-i b.+ dür 021b/4

berehmen: (Far.) Bırahman
b. 034a/16

berg: (Far.) yaprak
b.- i gül 030b/5
b. 059a/16, 074a/38
b.+ i 042b/8
b.+ idin 011a/8, 060b/5
b.+ ini 030a/4

bergeşte: (Far.) talihi ters dönmüş
b. 041b/6

berḫūrdār: (Far.) mesut, talihli
b. ḳıl 010a/8
b. 075b/22

beri: (T.) beri, öte
b. 004a/13, 054b/10

berḳ: (Ar.) şimşek, kıvılcım
b.- ıʿışḳ 019b/15
çerāġ-i b.+ ı 047b/8

berḳarār: (Far. +Ar.) kararlı
b. olġay 008a/13

berpā: (Far.) ayakta, ayak üzerinde
b. ḳılmadı 055b/10
b. 012b/11, 031a/6

berpāy: (Far.) ayak üzerinde
b. ḳıl 030a/13
b. 038b/13

bes: (Far.) çok fazla, yeter
b. 037a/8, 040a/30, 044a/10, 047b/1, 047b/2, 047b/4, 047b/6, 047b/8, 047b/10, 047b/12, 047b/14, 049b/15, 077a/13, 010b/5, 034a/10, 078a/4, 079b/3
b.+ dür 001a/5, 050a/8

b.+ ki 018b/11

besāṭ: (Ar.) düz yer
b. 040b/12

besī: (Far.) pek çok
b. 044a/3, 051a/6, 051a/14, 066a/8, 072b/15, 074b/31

beşāret: (Ar.) müjde
b. 017b/9, 068b/6, 076b/25
b.+ ı 074a/9

beyābān: (Far.) kır, çöl
b. 071b/12, 078a/20
b.+ de 006b/10
b.+ ıda 054b/2
b.+ lar 074b/1

beyān: (Ar.) anlatma
b. étib 024b/12
b. étsem 006b/10
b. eyleyin 079b/131
b. ḳılay 076a/29

beyik: (T.) büyük
b.+ raḳ 079b/19

beyt: (Ar.) beyit
b.+ i 070a/28

beytü ʾl-aḥzān: (Ar.) kederler evi
b.+ ı 071a/12
b.+ ımġa 045b/2

beẓāʿat: (Ar.) kapital
b. 026a/7

bezm: (Far.) topluluk, içkili meclis
b.- ı ġam 072b/6
b.- ı rıḥlet 075a/17
b.- ı vaṣlın 072b/13
b.- ı viṣālı 055a/10
b.- i ʿişret 009a/7, 065a/13
ḳānūn-ı b.- i ʿişret 076a/4
b.- i devlet 076a/26
şemʿ-i b.- i ḥażret-i sulṭān 076b/62
b.- i iḥsānıñda 008a/9
b.- i şāhānım 078a/9
maḥrem-i b.- i viṣāl 080b/24
b. 047b/3
b.+ i 074a/26
b.+ ide 001a/3, 024a/5, 042b/5, 044b/4, 070a/16, 076b/57, 077a/9, 077a/34,
079b/27
b.+ idedür 065a/1
b.+ ini 065a/5, 069a/2

beẕl: (Ar.) saçma
b. 025b/14

bī-ʿaded: (Far.+Ar.) sayısız
b. 037b/2

bī-ārāmlıġ: (Far. +T.) huzursuzluk
b. 025b/5

bī-beḳā: (Far. +Ar.) baki olmayan
b.+ dur 040a/4, 075a/50

bī-berg: (Far) yapraksız
b. 080b/8

bīcā: (Far.) yersiz
b. 043a/5

bī-çāre: (Far.) çaresiz
b. 074b/25
b.+ dür 080b/37
b.+ ler 076a/15

bī-çūn: (Far.) eşsiz
ḫālıḳ-i b. 078b/6

bī-dād: (Far.) zulüm, işkence
b.- ı muḥabbet 067b/14
b. eyledim 057b/8
b. ḳılay 074a/45
b. ḳılurmʾn 078b/19
b. 040a/30, 056b/10, 057b/8, 060b/13, 061b/9, 074a/45, 078b/19, 078b/26
b.+ idin 008b/1

bī-dādlıġ: (Far. +T.) adaletsizlik
b. 068a/3

bīdār: (Far.) uyanık
b.- ı muḥabbet 025a/4
b. ḳıl 010a/1
b. 005a/4

bīdārlıġ: (Far. +T.) uyanıklık
b.+ imde 080a/23

bī-derd: (Far.) dertsiz, kedersiz
b. 053b/5
b.+ leriñ 024b/3

bī-dermān: (Far.) dermansız
derd-i b.+ e 067a/4

bī-dest ü pā: (Far.) el ayaksız
b. 031a/3, 005a/1

bī-devā: (Far.) devasız
b. 080b/41
derd-i b.+ niñ 075a/4
derd-i b.+ sidin 059a/14

bī-dil: (Far) gönülsüz
b.+ ni 049b/1

bī-ġam: (Far. +Ar.) üzüntüsüz
b. 072b/14

bī-gāne: (Far.) yabancı
b. boldı 041b/2
b. 021a/4, 057a/1, 067b/10, 077a/1
b.+ din 017a/12, 021a/3

bī-gānelıġ: (Far. +T.) yabancılık
b. 021b/9

bī-gümān: (Far.) şüphesiz
b. 035b/12

bī-günāh: (Far.) sucsuzluk
ṭıfl-ı b.+ imde 065b/20

bī-ḫaber: (Far. +Ar.) habersiz
b. 020a/1
b.+ dür 080b/81

bī-ḥadd: (Far. +Ar.) sınırsız
b. 048b/8, 071a/17, 080b/1

bi-ḥamdi ʾllāh: (Ar.) Allah'a şükür olsun
b. 002a/3

bī-ḫān u mān: (Far.) evsiz
b. 075b/5

bī-ḥayā: (Far. +Ar.) uutanmaz
b.+ lardın 068a/6

bī-ḫod: (Far.) kendinden geçmiş
b. bolıb 045b/5
b. 014b/3, 032b/10, 077a/2, 079b/146, 079a/52

bī-hūde: (Far.) beyhude, boşuna
b. 012a/14, 022a/4, 027b/4

bī-ḫurd u ḫˇāb: (Far.) yiyeceksız uykusuz
b. 011b/10

bī-hūş: (Far.) şaşkın
b. 066b/11, 080b/27

bihzād: (Far.) 1.soyu güzel 2. Ünlü ressam ve minatürcü
b. eylerem 056b/8
b. 074a/63
kelk-i b. 056a/12

bī-iḫtiyār: (Far.) istemeden
b. 049a/4, 049b/8, 079b/5, 080b/12
nāle-i b.+ ım 045a/12

bī-intihā: (Far.+Ar.) sonsuz
b. 008b/12

bī-iʿtibār: (Far. +Ar.) itibarsız
b. 049b/16

bī-kār: (Far.) işsiz
b. 017b/10

bī-ḳarār: (Far. +Ar.) kararsız
b. olsa 066a/3
b. 019b/17, 049a/2, 080b/11

bī-kerān: (Far.) uçsuz bucaksız
deryā-i b.+ din 032a/14

bī-kerāne: (Far.) sınırsız
baḥr-i ḫayālāt-ı b.- i şeyḫ 038a/6

bī-kes: (Far.) kimsesiz
b.+ lik 077a/3

bil -: (T.) bil-
b. 017a/7, 034b/13
b.- di 031a/10, 031a/13, 041b/11
b.- diler 027a/5
b.- gey 074a/62
b.- indürdi 079a/45
b.- me 066a/7
ġanimet b.- medi 030b/13
b.- medim 075b/31, 075b/32, 075b/33, 075b/34, 077b/4
b.- megen 080b/55
b.- mem 067b/12
b.- mʾn 055b/9
b.- men 075a/6
b.- mes 079a/29
b.- mey 080b/84
b.- meydür 079a/50
b.- meyin 075b/39
b.- sun 041a/9

bile: (T.) ile, birlikte

b. 003a/8, 003b/13, 005b/13, 009b/4, 009b/6, 010a/24, 014b/12, 018a/8,
022a/5, 022b/8, 023a/2, 023a/18, 025a/14, 027b/1, 027b/7, 027b/12, 028b/3,
031b/2, 032a/3, 034a/8, 034a/15, 034b/7, 036b/9, 037a/6, 037b/5, 037b/11,
038a/7, 040a/29, 043b/2, 047b/10, 050b/6, 052a/3, 052a/5, 054a/9, 058b/1,
060a/7, 062a/7, 062a/15, 066b/13, 068a/13, 070a/9, 073a/10, 074a/12, 074a/32,
074a/43, 076a/11, 076a/21, 077a/3, 077a/35, 079b/105, 079b/49, 079b/50, 079b/52,
079b/54, 079b/56, 079b/58, 079b/60, 079b/62, 079b/73, 080a/22, 080a/39, 080a/64,
080b/4, 080b/8, 080b/82

bilen: (T.) ile, birlikte, bile
b. 017b/4, 054b/12, 061b/3, 064b/1, 066b/15

bīm: (Far.) korku
b.+ ide 060a/10

bī-maʿnī: (Far. +Ar.) anlamsız
b. 074b/37

bī-mār:(Far.) hasta
b.- ı ġam-ı ʿışḳ 023a/3
b.- i muḥabbet 025a/11
b. 034a/4, 074b/3, 077a/16
nergis-i b.+ iñ 064a/4
b.+ lar 069a/9
b.+ larnı 073a/5
b.+ mʾn 060b/6, 063a/2

bī-mārlıġ: (Far. +T.) hastalık
b. 034a/3

bī-miṣāl: (Far. +Ar.) eşsiz
cemāl-i b.+ iñ 001b/11

bī-mürüvvet: (Far. +Ar.) mürüvvetsiz
b. 015b/13
çerḫ-i b. 065b/19
sipihr-ı b. 054a/7
sipihr-i b. 079a/6, 079a/14, 079a/22, 079a/30, 079a/38, 079a/46, 079a/54
b.+ dür 006a/11

binā: (Ar.) bina, yapı
b. boldı 008a/14
b. ḳıl 008b/14
b. 078b/6
b.+ nı 019b/7
b.+ sı 032b/7
b.+ sını 025a/8

bī-nām: (Far.) adsız
b. 078b/34

bināgūş: (Far.) kulak tozu
b.+ iñ 034a/10

bī-nevā: (Far.) çaresiz, zavallı
b. 021b/2, 056a/4, 077a/38, 077a/45, 079b/97
b.+ dur 001b/13
b.+ lar 050b/12
b.+ larġa 074a/52, 077b/41
b.+ larmız 019a/5
b.+ mʾn 030b/9, 077b/22, 080a/9, 080a/29, 080b/49
b.+ nı 015a/7

bī-nevālıġ: (Far. +T.) çaresizlik
b.+ ımga 080a/30

bī-nevālıḳ: (Far. +T.) çaresizlik, muhtaçlık
b. 017b/17

bī-nihāyet: (Far. +T.) sürekli, sonsuz
b. 080b/34
b.+ dur 016b/9

bī-niyāz: (Far.) yakarmasız
b. 070a/15

bī-pā ü ser: (Far.) başsız ayaksız, sefil ve perişan
b. étti 078b/14
b. 074b/1

bī-pāyān: (Far.) sonsuz
endūh-i b.+ e 067a/6
endūh-ı b.+ ıdın 061b/8
endūh-i b.+ ıdın 061b/10

bī-perde: (Far.) perdesiz
b. 015b/3

bir: (T.) bir, bir defe
b. 001a/9, 002b/10, 005a/3, 005a/5, 006b/6, 007a/4, 007a/5, 007a/14,

009a/2, 009a/14, 010a/6, 010a/8, 012a/8, 015b/13, 017b/6, 019a/12, 019b/3,
019b/14, 020a/11, 021a/4, 021a/8, 021b/11, 022a/6, 023a/2, 023a/6, 023a/16,
025a/4, 025b/2, 029b/15, 030a/2, 030a/10, 032a/6, 032b/5, 036b/6, 038a/7,
038a/13, 042b/14, 044b/6, 046a/3, 046a/8, 047a/8, 047b/14, 048a/7, 050b/1,
051b/7, 052a/1, 052a/4, 053a/11, 053b/13, 054a/5, 054b/2, 055a/2, 055b/5,
055b/12, 056a/2, 056a/3, 056a/5, 056a/14, 056b/4, 056b/5, 058a/8, 058a/10,
058b/11, 059a/3, 061b/6, 062a/18, 062b/1, 063b/4, 064b/7, 065a/3, 065b/3,
065b/8, 066b/11, 066b/16, 067a/10, 067a/12, 071a/2, 071a/13, 072a/8, 074a/2,
074a/16, 074a/40, 074a/61, 074b/30, 075a/36, 075b/1, 075b/37, 076a/30, 076b/26,
077b/26, 079a/51, 080a/44, 080b/32, 080b/40, 080b/63, 080b/64, 080b/94
b.+ i 077b/28
b.+ ini 022a/13, 074a/30
b.+ ni 043b/12

bī-raḥm: (Far. +T.) acımasız
b. 005b/10
kāfir-i b. 065a/11
b.+ dur 079a/53

birbiri: (T.) her biri
b.+ din 030a/4, 041b/2, 043b/4
b.+ ge 013a/12, 037a/5
b.+ ġa 018a/9

birdem: (T.) bir an
b. 003a/6, 004a/20, 010b/14, 017b/1, 055a/8, 063b/4, 073a/12, 080a/31
b.+ de 031a/11

birev: (T.) her biri, birisi
b. 025a/7, 062a/20, 073b/6
b.+ ġe 073b/4
b.+ ni 043b/12

biri: (T.) biri, -den biri
b. 010a/27, 016b/10, 022a/12, 023a/15, 026b/7, 062a/8, 068a/1, 068a/2,
068a/4, 068a/6, 068a/8, 068a/10, 068a/12, 068a/14, 068a/16
b. (Far. +T.) ge 079b/155

birin: (T.) birer
b. 006b/4

birle: (T.) ile, birlikte
b. 002b/7, 004b/18, 006a/3, 008a/8, 009a/8, 009b/7, 009b/17, 010a/16,
010b/13, 011a/11, 012a/1, 012b/10, 013b/1, 014b/2, 014b/13, 014b/14, 015a/5,
015a/9, 015b/2, 016a/5, 017b/5, 017b/15, 017b/18, 019b/11, 019b/17, 022b/11,
024a/3, 028a/5, 028b/5, 030a/10, 030a/14, 030b/11, 031a/7, 034a/2, 035b/10,
036a/9, 037a/5, 038b/5, 040a/5, 040a/8, 040a/15, 040a/23, 040a/24, 040b/1,
043a/11, 044a/4, 045b/2, 047a/5, 047b/6, 049a/11, 054b/8, 056b/13, 058a/10,
058b/5, 058b/15, 059b/14, 060a/5, 060a/12, 060b/13, 060b/17, 066a/11, 066b/5,
069a/6, 070a/5, 070a/29, 070b/5, 071b/18, 074a/8, 074a/56, 074a/57, 074b/4,
074b/5, 074b/14, 074b/31, 074b/32, 074b/33, 074b/34, 075a/5, 075a/8, 075a/10,
075a/33, 075a/41, 075b/21, 075b/36, 076a/9, 076a/28, 076b/43, 076b/51, 077a/33,
077b/37, 078b/35, 079b/8, 079b/17, 079b/28, 079b/39, 079b/93, 080a/4

birlen: (T.) birlikte
b. 005b/5

bī-rūy: (Far.) yüzsüz
ṭāʿat-ı b. 046b/8

bī-ṣabr: (Far. +Ar.) sabırsız
b. 048a/2

bī-ṣabrlıġ: (Far.+Ar.+T.) sabırsızlık
b. 006a/9

bī-ṣafā: (Far.+Ar.) sefasız

b. 063a/9

bī-sāmān: (Far.) parasız, çaresiz
b. bolub 016a/1
b.+ ları 065b/17

bī-sebeb: (Far.+Ar.) sebepsiz
b. 013a/14, 028a/8

bī-ser: (Far.) dağınık
b. 067a/8

bī-ser ü pā: (Far.) perişan, başsız ayaksız
b. 034a/13

bī-ser u sāmān: (Far.) başsız, düzensiz

b. 077a/39

bismi 'llāh: (Ar.) Allah'ın adıyıla
b.+ idür 001b/6

bī-sütūn: (ö.a.) Ferhad'ın sevgilisi Şirin için deldiği dağ
b. 030a/5
b.+ dur 057b/17

bisyār: (Far.) çok
b. ḳıl 010a/20
b. 027a/2, 029b/6, 040a/18, 078b/24, 079b/14

bişik: (T.) beşik
b. 068b/7

bī-tāb: (Far.) yorgun
b. 015a/3

bī-taḥammül: (Far.+Ar.) tahammülsüz

b. 001b/19

bī-ṭāḳat: (Far.+Ar.) takatsiz
b.+ lıġı 043a/6

bī-vaṭan: (Far.+Ar.) yurtsuz
b. 018a/5

bī-vefā: (Far.+Ar.) vefasız, hayırsız
b. 048a/04, 048a/ 05, 079b/71
cihān-ı b.+ dın 079a/28
b.+ dur 028b/1, 048a/4, 077a/41, 080b/5
zāl-ı b.+ dur 040a/7
b.+ lar 011a/13

bī-vefālıġ: (Far.+Ar.+T.) vefasızlık
b. eyledi 007a/12

biz: (T.) biz 1.kişi çokluk zamiri
b.+ ge 019a/6
b.+ ni 015b/8, 052a/2

bī-zevāl: (Far.+A.) sonu olmayan
b. 076b/36, 079b/157
āftāb-ı b.+ iñni 062b/6

bol -: (T.) bol-
b. 019a/12, 020a/12, 026a/8, 076a/22, 076a/23, 076a/24, 078b/30, 078b/31,
078b/32, 078b/33, 078b/34, 078b/35, 006a/14
b.- an 001a/14
b.- ar 062a/10
b.- ay 015b/11
b.- dı 002a/3, 002a/16, 003b/14, 003b/18, 004a/7, 004b/7, 006a/2, 007a/10,
009a/2, 009a/11, 013b/7, 013b/9, 013b/10, 014b/11, 016a/12, 018b/2, 018b/8,
018b/10, 018b/13, 019b/4, 021b/5, 021b/10, 024a/8, 026b/4, 028a/6, 033a/13,
035b/6, 037b/5, 040b/2, 042b/2, 045a/10, 049a/14, 049b/12, 051b/14, 054a/17,
054b/1, 054b/13, 055b/13, 058a/7, 061a/11, 062a/6, 062a/14, 063a/6, 064b/11,
065a/17, 065b/15, 068b/12, 069b/8, 071a/11, 072b/1, 074a/33, 074b/4, 076b/7,
076b/26, 076b/55, 076b/56, 076b/57, 076b/58, 077a/1, 077b/38, 079a/3, 079b/127,
079b/147, 079b/151, 079b/173, 079b/34, 079b/56, 080a/15, 080a/27, 080b/21, 080b/22
bigāne b.- dı 041b/2
binā b.- dı 008a/14
dāġ b.- dı 009a/9
ḫazān b.- dı 077b/8
ḳan b.- dı 018b/11, 070b/7
ḳarangu b.- dı 070a/8, 074b/17
münevver b.- dı 076b/22
peydā b.- dı 006a/6, 037a/3, 076b/1, 076b/41
rüsvā b.- dı 009a/6
sāz b.- dı 076a/4
tamām b.- dı 053a/8
tāze b.- dı 076b/18

telḫ b.- dı 036a/1, 036a/2, 036a/4, 036a/6, 036a/8, 036a/10, 036a/12, 036a/14
vāḳıʿ b.- dı 069b/1
b.- dım 021b/12, 040a/22, 046a/5
b.- dıñ 032a/9
b.- dıyu 040b/14
b.- ġaç 029a/3, 078a/21
cüdā b.- ġaç 067a/9
b.- ġalı 009b/9
b.- ġan 064b/12, 074b/9
ḫire b.- ġan 003b/8
b.- ġay 009b/7, 020a/11, 035b/18, 038b/6, 062a/17, 076b/37, 076b/44, 077a/26, 077b/35
hezār b.- ġay 076a/17
ḫ̆ār b.- ġay 076a/18
yār b.- ġay 076a/16
zār b.- ġay 076a/19
b.- ġaylar 062a/9
b.- ġıl 032a/7
b.- ġu 077b/24
b.- ġunça 060a/6, 060b/7
b.- ġusı 002b/5, 076b/30, 076b/31, 076b/32, 076b/33, 079b/42, 079b/90
b.- ġusıdur 050b/11, 051b/2
b.- ıbsın 025b/9
b.- ıb 053b/11
biḫōd b.- ıb 045b/5
ḳan b.- ıb 042b/8
ẓāhir b.- ıb 068b/10
b.- ma 001b/19, 021a/11, 028b/3, 033b/3, 075a/49
ġāfil b.- ma 040b/9
b.- mabdur 076b/53
b.- madı 009b/6, 009b/18, 029a/8, 053b/13, 057a/4, 069a/12, 070b/7, 077a/23, 079a/4, 080b/61, 080b/64, 080b/65
āḫır b.- madı 067a/5
kem b.- madı 002a/18
münevver b.- madı 080b/62
müyesser b.- madı 080b/59
rām b.- madı 072a/11
yāver b.- madı 080b/60
b.- madım 048a/5, 048a/7
b.- maġay 006a/16, 016b/10
peydā b.- maġay 046a/10
b.- maġıl 019a/13, 025a/13, 032b/9
b.- mamışdım 061b/14
b.- mas 013b/6, 032a/3, 047a/2, 047a/3, 047a/5, 047a/7, 047a/9, 047a/11, 047a/13, 047a/15, 080a/62
b.- masa 003b/5, 011b/8, 013b/11, 018a/6, 028b/7, 028b/13, 075a/46, 075a/47, 080a/17
b.- masın 063b/1
b.- masun 059b/3, 062a/18, 063b/2, 063b/4, 063b/6, 063b/8, 063b/10, 080b/96
ḫāk b.- may 064a/6
lāl b.- may 064a/5
rüsvā b.- may 004b/13
b.- maydur 012a/12
b.- mayın 077a/29
b.- mdı 080b/63
b.- mış 001a/11, 005a/2, 006a/18, 035b/14, 054a/4, 071a/5, 075a/12
tire b.- mış 033a/10
b.- mışam 011b/9, 056a/9, 065a/11, 075b/5, 077b/20
b.- mışmın 022a/7
b.- muşdur 052b/9
b.- sa 003b/11, 007b/14, 009b/8, 012b/13, 013b/4, 014b/17, 019a/2, 019a/7, 023a/5, 023a/7, 023a/9, 023a/15, 027a/6, 027b/9, 030a/9, 034a/8, 035a/1, 040b/4, 064b/16, 065b/14, 065b/22, 075a/10, 076a/19
peydā b.- sa 006a/4
b.- sa 048a/04
b.- salar 065b/2
b.- sam 010a/11, 041b/3, 080b/55
b.- sañ 021a/7
b.- sın 018a/10, 026a/3
b.- sun 018a/2, 018a/8
b.- ub 013a/8, 052b/13, 069a/7, 074b/3, 076a/17, 077a/36, 077a/37, 077a/38, 077a/39, 079a/18, 079a/29, 079a/52, 079b/150, 079b/69
bisāmān b.- ub 016a/1
devrān b.- ub 016a/12
giriftār b.- ub 009b/3
ḫayrān b.- ub 016a/4
ḥicrān b.- ub 016a/8
ḳan b.- ub 016a/6
mihmān b.- ub 016a/2
pinhān b.- ub 016a/10
b.- ubdur 035a/13, 044b/7
peydā b.- ubdur 001b/22
b.- ubmén 057a/1
b.- ur 004b/2, 005b/10, 006a/10, 006b/6, 014b/12, 014b/14, 016b/14, 017a/6,

022a/8, 029a/4, 029a/14, 034a/5, 035b/4, 035b/16, 038b/12, 040a/24, 079b/159
ḳan b.- ur 072b/9
peydā b.- ur 006b/10

bol: (T.) bu, şu
b. 010a/10, 069a/5, 076a/21, 076a/26

borç: (T.) borç
b.+ ına 076b/24

bostān: (Far.) bostan, sebze bahçesi
b. 076a/27, 076b/27
ʿazm-i rāh-i b. 024b/10
b.+ dın 032a/2, 032b/12, 057a/8
b.+ dur 024b/9, 079b/68
b.+ ı 070b/20
b.+ ım 036a/10

boy: (T.) boy, vücut
b.+ lıġım 002b/1

boyun: (T.) boyun
b.+ ıda 010b/6
b.+ ıma 010a/10
b.+ ımda 014a/2, 057b/11
b.+ ın 014a/3

boz -: (T.) boz-, kır-
b.- dı 018b/1, 054a/10

bozuḳ: (T.) bozuk
b. 069a/10

bozul -: (T.) bozul-
b.- dı 046a/9

bölek: (T.) nasip, pay
b. 077b/45, 077b/46, 077b/47, 077b/48, 079a/34

böyle: (T.) böyle
b. 015b/9, 022a/7, 034a/1, 042b/13, 043a/14, 058b/12, 062b/7, 063b/6,
066a/7

bu: (T.) bu
b. 001a/6, 001a/10, 001b/21, 002a/9, 002a/18, 002b/11, 003a/12, 003a/14,
003a/18, 003b/16, 004a/17, 004b/4, 005a/12, 006a/1, 006a/4, 006a/14, 008b/15,
009b/15, 010a/22, 011b/15, 012b/6, 014a/8, 014a/10, 014a/12, 014b/10, 014b/14,
015a/1, 015a/10, 016b/11, 017a/4, 017a/6, 017b/9, 018b/2, 019b/7, 020a/4,
021b/14, 022a/11, 022a/15, 022b/7, 022b/14, 023a/12, 023a/14, 026a/9, 027a/8,
027b/8, 027b/11, 027b/12, 027b/13, 028a/12, 028a/14, 028b/1, 031a/7, 036a/7,
036b/11, 037a/2, 037a/10, 037b/6, 037b/14, 040a/26, 040b/6, 040b/12, 042a/1,
042b/4, 043a/14, 044a/13, 046a/12, 046a/14, 047a/5, 047a/12, 047b/3, 051a/10,
052a/11, 052b/14, 052b/16, 053a/3, 053a/4, 054a/6, 054a/16, 054a/18, 054b/5,
054b/8, 055a/9, 055b/5, 057a/16, 058b/16, 060a/4, 061a/5, 062a/17, 062a/19,
063b/9, 065b/14, 066a/8, 067a/8, 070b/1, 070b/20, 070b/22, 071a/4, 071a/8,
071a/16, 071a/18, 072b/8, 073b/2, 074a/10, 074a/14, 074a/18, 074a/23, 074a/53,
075a/4, 075a/14, 075a/19, 075a/36, 075a/39, 075a/54, 075a/55, 076a/4, 076a/27,
077a/41, 077b/15, 077b/24, 077b/30, 077b/40, 078a/10, 079a/25, 079b/102, 079b/112,
079b/154, 079b/159, 079b/176, 079b/36, 079b/40, 079b/41, 079b/74, 079b/78, 079b/94,
080a/5, 080a/20, 080a/24, 080a/28, 080a/30, 080a/41, 080a/49, 080a/62, 080b/17,
080b/26, 080b/37, 080b/43, 080b/75, 080b/82
b.+ dur 014a/4, 017a/8, 031b/11
b.+ lar 079b/141
b.+ lardın 079b/109
b.+ larsız 062a/18

bukün: (T.) bugün
b. 017a/3, 055a/8, 055a/10, 068a/15, 074b/38, 009a/17, 028a/08

bulut: (T.) bulut
b. 022b/6
b.+ lar 009a/18

burūt: (Far.) bıyık

b. 022b/10

būy: (Far.) koku
b.- ı vefā 080b/90
b. 070b/20

buyur -: (T.) buyur-
b.- mış 004b/3

bükül -: (T.) eğil-
b.- di 079b/175

bülbül: (Ar) bülbül
b.- i dil 064a/1
b. 017b/17, 018b/17, 019b/10, 027a/3, 035b/3, 045b/11, 048b/10, 059b/11,
059b/12, 074a/38, 076b/58, 079a/48, 080a/43, 080a/45, 080a/51
hevā-i b. 059a/16
b.+ e 063b/3
b.+ i 043b/7
b.+ idurmʾn 056b/2
b.+ idür 046b/11
b.+ isin 024b/5
b.+ ler 076b/51
b.+ ni 040a/26, 080b/8

bülend: (Far.) yüksek
b. étdi 070a/17
b. 022a/17, 042b/5, 068a/10, 075a/12
mīr-i b. 076a/6
sulṭān-ı b. 080a/54

bünyād: (Far.) temel, esas
b. ét 019b/15
b. eyledim 021b/7, 054a/9
b. eylerem 056a/14
b. ḳılay 074a/30
b. ḳıldı 010a/29
b. 040a/4
b.+ ını 014b/9, 056a/2, 057b/4
b.+ ini 080b/95

bürhān: (Ar.) delil, sebep
b. 007a/10
b.+ i 041a/2

bürke: (Ar.) yüz örtüsü
b.- i zerrīn 034b/9

büt: (Far.) put, güzel
b.- ı zerrīn 011b/2
b.- i mevzūn 041a/12
b.- i peymān 011b/17
b.+ ni 074b/21

büt -: (T.) kapan-
b.- mes 075a/5

cʿad: (Ar.) kıvırcık saç
c.- ı müşkīn 006b/4

cādū: (Far.) büyücü
çeşm-i c.- i bādām 005b/8

cāh: (Ar.) itibar, makam
c. 079b/103, 079b/104
āsmān-ı c. 058b/14
teklīf-i c. 015a/7
c.+ imde 065b/1

cām: (Far.) cam, şarap kadehi
c.- ı lālegūn 047b/6
c.- ı mey 004b/10, 074a/26
c.- ı muḥabbetni 004b/17
c.- ı ṣahbādın 060b/18
c.- ı serşār 019a/6
c.- ı viṣālıdın 012a/5, 036a/3
c.- i mey 020b/7
c.- i meydür 011a/2
c.- i muḥabbet 031b/13
c.- i rind 025b/14
c.- i viṣāl-ı naḳdine 013b/3
c.- i viṣālıdın 070a/6
şerbet-i c.- i viṣālıdın 075b/17
c. tut 031b/8
c. 001a/12, 001b/12, 004b/16, 009a/8, 017b/6, 017b/10, 019a/1, 025b/1,
029a/12, 072b/7, 076a/3, 078a/22
devr-i c. 001a/5
c.+ ıdın 012a/4
c.+ idin 050a/11
c.+ imni 070a/29
c.+ nı 030b/10

cān: (Far.) can, ruh
c.- ı ʿazīz 080a/16
c.- ı ʿazīzim 054a/12
c.- ı cevāniñ 079b/65
c.- ı civānıñ 079b/83
c.- ı ḫaṣṭa 002a/9
c.- ı ḫazīn 055a/9
c. alur 007b/3
c. béreyin 011b/8
c. bérmeḳ 026a/11
ḳaṣd-ı c. eylediñ 051a/1
c. 007b/4, 013a/1, 022a/3, 024a/1, 026b/3, 028b/8, 030a/5, 030a/11,
031a/2, 032a/9, 036a/11, 040b/4, 041b/2, 041b/7, 043a/13, 050a/2, 051b/2,

051b/13, 051b/14, 055a/18, 056b/13, 057a/2, 057b/18, 058a/1, 058a/2, 058a/7,
059a/9, 061a/16, 061b/2, 062b/10, 063a/1, 064b/11, 065a/4, 065a/16, 066b/4,
066b/5, 066b/12, 068b/13, 069a/1, 069b/5, 070b/9, 071b/2, 071b/10, 073a/1,
073a/2, 073a/7, 074a/10, 074a/34, 074b/4, 074b/5, 077a/6, 077b/9, 078b/2,
079a/20, 079b/113, 079b/129, 079b/144, 079b/15, 079b/162, 079b/178, 079b/31, 079b/39,
079b/40, 079b/47, 079b/63, 079b/66, 079b/79, 079b/95, 080a/4, 080a/34, 080b/64
ārām-ı c. 054a/16, 061a/12, 077b/27
dīde-i c. 009b/16
ḥırz-ı c. 079b/141
ḳām-ı c. 035b/1, 036a/5
ḳūt-ı c. 050b/14
mūʾnis-i c. 075b/20
naḳd-ı c. 019b/5
ṭūṭī-i c. 064a/2
c.+ ā 012a/7, 017b/11, 019b/3
c.+ a 059a/10, 060b/8, 078a/4
c.+ da 077b/32, 080a/50
c.+ dın 032a/4, 032b/4, 057a/2, 075a/53, 080b/10, 080b/19, 080b/29, 080b/39,
080b/48, 080b/58, 080b/68, 080b/78, 080b/88, 080b/98
c.+ dur 058b/18, 075a/28
c.+ ġa 057b/8, 066b/3
c.+ ga 079b/103
c.+ ı 070b/10, 075b/3
c.+ ıdın 061a/12, 061b/1
c.+ ıġa 042a/12
c.+ ım 007b/1, 007b/14, 051b/3, 069a/4, 074b/6, 079b/36
ārām-ı c.+ ım 079a/33
kām-ı c.+ ım 036a/2
mūʾnis-i c.+ ım 075b/28
rişte-i c.+ ım 043a/11
c.+ ıma 011b/11, 022a/16, 023b/14, 055b/9, 060b/1, 066b/12, 074a/45, 075a/7,
078b/19, 079b/43, 079b/98
c.+ ımdadur 065a/6
rişte-i c.+ ımdadur 043a/2
mūʾnis-i c.+ ımdın 079a/16
c.+ ımġa 027b/1, 069a/5
rişte-i c.+ ımġa 080b/91
rişte-i c.+ ımġa 066b/7
c.+ ımı 067a/6
c.+ ımnı 047a/11, 079a/40, 080b/36
mūʾnis-i c.+ ımnı 053b/2
c.+ ıñ 079b/66
rişte-i c.+ ıñ 052a/8
c.+ ıña 074a/58
c.+ lar 044a/6
c.+ nı 048a/3

cānān: (Far.) sevgili
ʿazm-i kūy-i c. ʾt 026a/6
c. 007a/14, 012b/10, 066b/4, 071b/1, 075b/9
ʿazm-i kūy-i c. 047a/5
c.+ a 027b/1
c.+ ġa 007b/14
c.+ ıdın 061a/16, 061b/2
c.+ ım 045b/8
c.+ ımdın 079a/20
c.+ ımnı 053b/1, 078a/4
c.+ siz 059a/9

cānāne: (Far.) sevgili
pervāne-i şemʿ-i ruḫ-ı c. 021a/10

cānbaḫş: (Far.) hayat veren
laʿl-i c.+ ıdın 044a/7

cānefzā: (Far.) cana can katan
c. 058a/1

cāngüdāz: (Far.) yürekler acısı
c. 056a/14

cānib: (Ar.) taraf
c.+ idıin 004b/7

cānkāh: (Far.) can eritici
derd-i c. 012b/5

cānperver: (Far.) ruh besleyen
mesīḥā-i leb-i c.+ i 076b/49

cārī: (Ar.) akan
c. 009a/12

cāvid: (Far.) sonsuz, ebedi
c. 036a/13, 062a/17, 076b/14

cāvidān: (Far.) sonsuz, ebedi
c. 077a/26
ʿayş-ı c. 068b/2
ʿömr-i c. 080a/42
ʿömr-i c.+ din 032b/6
ḥayāt-i c.+ din 039b/4
mülk-i c.+ din 032a/10
ʿayş-i c.+ ım 036a/14

cāy: (Far.) yer
c.- i āsāyiş 037a/10

cāygāh: (Far.) yer, mevki, rütbe
c. 077b/35
c.+ im 077b/12

ceb: (Ar.) cep
c.- i ṭāḳat 080b/35
c.+ ini 061a/4

cefā: (Ar.) eziyet, incitme
c. eylediñ 079b/98
c. ḳıl 040a/21
ṣebt-i c. ḳıldı 067b/2
c. 008a/20, 017b/4, 038b/7, 061b/5, 080b/5
ġayr-ı c. 046b/1
c.+ lar 027b/1, 078b/24
c.+ lardın 068a/2
c.+ leridin 024b/3
c.+ si 076a/29
c.+ sini 079a/45

cefāpīşe: (Ar. +Far.) zalim, gaddar
c.+ sin 079b/136

cehd: (Ar.) çabalama
c. 028a/13

cellād: (Ar.) cellat
c. ét 019b/9
c. 038b/6, 039a/8

cemʿ: (Ar.) toplama
c. 065a/7
ḫāṭır-ı c.+ imni 080b/75
ḫāṭır-ı c.+ in 047a/3

cem: (ö.a.) İran padişahi
c. 077a/28

cemāl: (Ar.) yüz güzelliği
c.- ı pertevin 052b/4
c.- ı yār 052b/1
c.- i bimiṣāliñ 001b/11
ḫaridār-i c.- i müşterī 076b/4
ʿarż-i c. ét 002b/17
c. 014b/5, 049a/12, 080b/21
c.+ a 006b/1
c.+ ı 009a/9, 076b/11
c.+ ıdın 060a/8
c.+ i 035a/4, 079b/105
c.+ idin 041b/5, 076b/22
māh-i c.+ idin 076b/29
mihr-i c.+ idin 080b/62
pertev-i mihr-i c.+ idin 010a/3
c.+ iġa 010a/11
c.+ in 071a/6
c.+ iñ 001b/1, 001b/5, 001b/10, 005b/16, 013a/3, 017a/2, 033b/1, 050a/4,
053a/10, 079b/92
maḥfil-i imkān-ı c.+ iñ 045a/5
mihr-i c.+ iñ 003a/1
c.+ iñçe 034a/18
c.+ iñdin 072a/16, 079b/123
māh-i c.+ iñdin 072a/4
c.+ iñe 027b/9
c.+ iñġa 017b/16
c.+ iñni 005b/2, 026a/12, 057b/5, 064b/5
ṣubḥ-i ḫūrşīd-i c.+ iñni 062b/2

cemīʿ: (Ar.) bütün
c. 079a/33

cemʿiyyet: (Ar.) topluluk
c. 058b/8
seyr-i c. 078a/14

cemşīd: (ö.a.) Cemşid, Cem'in ünvanı
c.- i devrānımdadur 043a/16
c.- i devrānımnı 078a/5, 078a/11, 078a/17, 078a/23
c.- i zamān 018a/12
c. 074a/11, 077a/42
c.+ ġa 004b/16
c.+ ni 050a/11

cenāb: (Ar.) onur, büyüklük
c.+ ı 080a/53
c.+ ıġa 028b/5
c.+ ide 034a/7
c.+ idin 010a/23
c.+ iñ 005b/16
c.+ iñe 073a/14

cennet: (Ar.) Cennet
c. 010a/13, 037b/4, 062b/5
mānend-i bāġ-i c. 076a/12
ṣadr-ı c. 077b/35
c.+ de 075a/47, 077a/26

cennetü'l-me'vā: (Ar.) sekiz Cennetten biri
c. 002a/14

cesed: (Ar.) ölü
c. 041b/2

cevāb: (Ar.) cevap
c. 011b/8, 072a/20
c.+ ı 057a/4
c.+ i 070a/28

c.+ iñe 073a/10

cevāhir: (Ar.ç.) cevherler
c. 006a/8

cevher: (Ar.) değerli taş
c.+ i 076b/29

cevlān: (Ar.) dolaşma, gezinme
c. ét 026a/2
c. étib 015b/1
c. étib 050b/7
c. eyledi 015b/3
c. eylegeç 030b/12
c. eyleseñ 008a/11
c. 028a/9, 048b/1, 055a/2, 055a/3
ʿazm-i c. 080b/76
c.+ ım 065b/3

cevlāngeh (Ar.+Far.) gezme dolaşma yeri
c.+ iñ 079b/67

cevr: (Ar.) haksızlık, sitem
c.- i felek 080b/15
c. 008a/20, 024a/13, 038b/7, 043b/4, 049a/9, 078b/26, 079a/45, 080b/34
c.+ i 040a/29, 044b/7
c.+ idin 007a/3
devr-i c.+ idin 008a/18
c.+ ler 074a/19

cevr ü cefā: (Ar.) haksızlık, eziyet
c. 080b/1

ceyḥūn: (ö.a.) Ceyhun nehri
c. 054b/4, 078b/5
deryā-i c. 079b/171

cezā: (Ar.) ceza, suçun karşılığı
rūz-ı c. ḳıldı 067b/8
c.+ si 052b/15

ceẕbe: (Ar.) cezbe, ruhun heyecana gelmesi
c.- i tevfīḳdur 057a/16
c. 030a/10
c.+ sidin 053a/15

ciger: (Far.) ciğer, yürek
ḫūn-i c. étti 078b/11
c. 022b/11, 042b/8, 052b/12, 061a/2, 062a/4, 075a/11, 079b/77
ġarḳa-ı ḫūn-i c. 011b/5
ḫūnāb-ı c.+ din 009b/11
ḫūn-ı c.+ dür 054a/4
c.+ im 014a/13, 064b/1
ḫūn-i c.+ im 024a/12
c.+ iñni 042b/12
c.+ min 002b/15

cigergūşe: (Far.) evlat, sevgili
c.+ ler 079b/140

cigerḫasta: (Far.) yüreği yorgun
c. 079b/7

cigerḫūn: (Far.) yüreği yaralı
c. 075a/17, 078b/2

cigerzād: (Far. +Ar.) yürek tüşesi
ḫūn-i c. 074a/50

cihān: (Far.) dünya, alem
c.- ı bīvefādın 079a/28
c. 001b/15, 010a/22, 017b/16, 019a/13, 019b/12, 027a/5, 028b/1, 028b/8,
029a/5, 029a/9, 032b/3, 032b/4, 035b/6, 036b/9, 037a/9, 040a/4, 040a/7,
040a/13, 043b/1, 044a/3, 047b/2, 051b/2, 053a/3, 054a/1, 055a/15, 057a/13,
057a/17, 057a/18, 058b/7, 059b/2, 062a/17, 064b/11, 068b/9, 074a/51, 074b/8,
076b/6, 077a/41, 077b/31, 077b/37, 078a/10, 079a/36, 079a/48, 079b/152, 079b/164,
079b/39, 079b/49, 079b/60, 079b/87, 080a/3, 080a/41, 080a/49
ʿarṣa-i mülk-i c. 054a/15, 061a/19
ehl-i c. 068b/6, 076b/25
gülistān-i c. 062a/8
ḫudāvend-i c. 074a/57
nevrūz-i c. 069b/8
rüsvā-i c. 052a/2, 078b/33
seyr-i c. 072b/16
seyr-i çemen-i c. 024b/2
şehzāde-i mülk-i c. 068b/19
c.+ de 010a/13, 014a/12, 015a/13, 016b/13, 017a/13, 022a/7, 029a/7, 046a/12,
075a/23, 075a/25, 075a/46, 080a/20, 080b/9, 080b/18, 080b/28, 080b/38, 080b/47,
080b/57, 080b/67, 080b/77, 080b/87, 080b/97
c.+ dın 020b/2, 050b/15, 057a/18, 075a/51
emīr-i c.+ dın 079b/110

c.+ din 032a/1, 032b/1, 035b/5, 072b/3
c.+ e 024b/11
c.+ ım 007b/4, 036a/1, 079b/40
āşūb-i c.+ ım 079a/36
mülk-i c.+ ım 051b/1
şāh-i c.+ ım 035b/5
c.+ ni 070b/22

cihānārā: (Far.) cihanı süsleyen
c. 056b/5, 058b/4

cihānbīn: (Far.) dünyayı gören
sürme-i çeşm-i c. 074a/47

cihānperver: (Far.) cihanı besleyen, padişah
şāh-i c.+ din 052a/13

cihet: (T.) yön
c.+ dindür 054b/8

cilā: (Ar.) parlaklık
(Ar.) parlaklık
c. taptı 003b/10
c. 008b/16

cilve: (Ar.) tecelli, görünme
c. eyler 048b/6
c. ḳılmaḳ 026a/2
c. 009a/1, 031a/1, 037b/11, 042a/11, 044a/4, 050b/6, 053b/7, 069a/8
terk-i c. 059a/7
c.+ ger 059b/3, 076b/29
c.+ gerdur 050b/9
c.+ si 016a/10, 046b/5
c.+ sidür 001b/11

cins: (Ar.) soy
c.+ ini 056b/4

cism: (Ar.) beden, cisim
c. 032b/4, 043a/13, 061a/12, 069a/1, 069a/6, 075a/53
c.+ din 054a/12
c.+ ide 040b/11
c.+ iġa 069a/9
c.+ im 066b/4, 074b/2
c.+ imde 074b/15
dāġ-i c.+ ime 070b/6
c.+ imni 016a/8, 079a/40

civān: (Far.) genç
c. 031b/12
cān-ı c.+ ıñ 079b/83
cān-ı c.+ iñ 079b/65

cūd: (Ar.) cömertlik
c. 079b/9

cūy: (Far.) nehir
c.- i şīr 030a/6

cūyende: (Far.) arayıcı
c.- i fermāniñum 056b/13

cübbe: (Ar.) cüppe
c. 035a/12

cüdā: (Far.) ayrı, ayrılmış
c. bolġaç 067a/9
c. eylediñ 079b/110
c. eyleb 049b/8
c. ḳıldı 067b/1
c. ḳıldıñ 079a/8, 079a/9, 079a/10, 079a/11, 079a/12, 079a/13
c. ḳılur 043b/4
c. 046a/5, 061a/12, 077b/20, 077b/21, 077b/22, 077b/23, 080b/7
c.+ mén 080a/10

cüdālıġ: (Far. +T.) cüdālıḳ, ayrılık
c. 064b/17, 075b/38, 054b/5, 063a/3, 079b/138
c.+ ımga 080a/27

cümle: (Ar.) bütün
c. 043a/13

cünbiş: (Far.) cümbüş
c.+ i 043a/12

cünūn: (Ar.) delirme, delilik
c. 001a/3, 015a/13, 016a/11, 016b/7, 047b/11, 052a/6, 053a/5, 057a/12,
065b/2, 065b/17, 074a/28, 074b/40, 078b/34, 079b/4, 080b/12
deşt-i c. 001a/11, 042b/9
sevdā-i c. 047b/1
şūr-ı c. 030a/13, 071a/4
c.+ din 074b/15, 075a/18
gerdbād-ı dāmen-i deşt-i c.+ dur 071b/11
şeh-ı mülk-i c.+ durmᵓn 065b/9
c.+ ım 071a/5
c.+ im 055b/4
c.+ ime 022a/1

cürʿa: (Ar.) damla
c. 025a/4
c.+ i 012a/5

cürʿet: (Ar.) cesaret
c. 068a/13

cürm: (Ar.) suç
c. 008a/19, 065b/20

cüst ü cū: (Far.) araştırma
c. 071b/12, 074b/31

cüz: (Far.) -den başka
c. 008b/8

cüz' ü küll: (Ar.) parça ile bütün
c.+ din 075a/37

çābük: (Far.) çabuk
ç. 013b/14, 079a/44
ç.+ i 030b/11
ç.+ im 037b/11

çābük-süvār: (Far.) iyi at süren
ç. 048b/3

çaġ: (T.) zaman
ç.+ da 073a/8
ç.+ ıda 026b/9, 077a/18

çāk: (Far.) yırtk, yarık
nüsḫa-i ç.- ı giribānıdın 061a/6
ç.- ı giribānım 045b/6
ç.- ı pirehen 018b/3
ç.- i giribān 044a/10, 059b/4
ç. eyleb 009a/6
ç. 034b/7, 047a/4, 066a/2, 074b/16, 077b/44
ç.+ ıda 034b/8
ç.+ ıġa 074b/20

çāker: (Far.) köle
ç. 023b/8, 076a/9, 076b/23
ç.+ i 076b/54

çāklıġ: (Far. +T.) yırtık
ç. 015b/6

çāre: (Far.) çare, deva
ç.- i derdim 006b/12
ç.- i ki 079b/121
ç. ḳılmas 030b/8
ç. ḳılmay 075b/13
ç. tapmay 080b/37
ç. 053a/13
ç.+ si 074a/44

çāresāz: (Far.) çare bulan
ç.+ ım 079b/122

çārḳul: (Far.+Ar.) Kur'an ayetleri
ç.+ dın 017a/6

çehre: (Far.) çehre, yüz
ç. 012a/3, 018b/14, 030b/2, 031a/4, 064a/11, 079b/13
ç.+ sin 043b/5

çek -: (T.) çek-, uzat-
ç.- di 048b/5, 053b/7
ç.- dim 008a/18
ç.- dügüm 008a/20
ç.- ebilmes 061a/20
ç.- en 034b/6
ç.- er 002b/11, 038b/2, 055a/5, 060a/6, 060a/9, 060b/15
ç.- ermin 023a/13
ç.- ib 024a/6, 024b/4, 025a/5, 042b/3, 043b/8, 051a/7, 054b/5, 055b/8, 079b/174
ç.- ken 068a/2
ç.- kenlere 039b/3
ç.- me 030a/8, 060b/7, 067a/3, 076a/24
ç.- megen 008a/2
ç.- meġıl 030a/5
baş ç.- meġini 073b/12
ç.- mek 069a/15, 074a/31, 074a/32, 074a/33, 074a/34, 075a/44
ç.- mekde 057b/18
ç.- mekke 040a/22
ç.- mesun 022a/4
ç.- meyüb 068a/5
ç.- se 080b/94
ç.- ti 008b/3, 048b/12, 059a/15, 068a/5, 078b/7, 078b/15, 078b/21, 078b/28,
078b/36
baş ç.- ti 074b/18
ç.- tim 040b/1, 042a/5, 057b/3, 079b/6

çemen: (Far.) çimen, yeşillik
seyr-i ç.- i cihān 024b/2
ç. 002b/7, 009a/5, 010b/6, 016b/1, 017b/12, 020b/6, 046b/11, 055b/7,
059b/1, 074a/23, 078a/19
reşk-i ç. 043a/7
seyr-i ç. 080a/14
ç.+ de 014b/8, 017b/18, 026a/3, 039a/6, 042b/3, 053b/7, 059b/3, 059b/11,
070a/20, 072b/8
ç.+ din 079a/25
ç.+ in 002b/3
ç.+ ini 024b/5, 039a/12
ç.+ ler 058a/3, 059a/6, 078a/7

çemenārā: (Far.) çimen süsleyen
ç. 074a/24

çenber: (Far.) halka
ḫūrşīd-i çerḫ-i ç.+ i 076b/10

çend: (Far.) ne kadar
ç. 056a/9

çendān: (Far.) o kadar
ç. 010a/5, 016a/5

çendī: (Far.) biraz
ç. 055a/17

çeng: (Far.) kanuna benzeyen bir saz
furṣat-ı ç. 063b/4
nevā-i ç. 047b/4

çerāġ: (Far.) fitil, mum, ışık
ç.- ı maḥfil 068b/7
ç.- ı nūrbaḫşı 079a/11
ç.- ı rūzgārım 053b/2
ç.- ı vaṣl 058b/17
ç.- i berḳı 047b/8
ç. 018a/4
ç.+ ān 004a/18, 005b/12
ç.+ ı 004a/15
ç.+ ın 075a/8
ç.+ idin 013b/11

çerāġān: (Far.) ışıkla donatma
ç. ét 026a/10
ç. étmesem 047a/13
ç. 055a/14, 058a/5

çerb: (Far.) yağlı
ç. 005a/10

çerḫ: (Far.) felek, gök
ç.- ı ḫıżrā 005b/12
ç.- i bīmürüvvet 065b/19
ḫūrşīd-i ç.- i çenberi 076b/10
ç.- i ġaddār 075a/48
ç.- i kecreftār 079a/8
ç.- i nāfercāmdın 045a/7
ç.- i pīr 079b/84
ç. 008a/7, 008a/18, 012a/11, 013b/14, 014a/9, 042a/1, 042a/6, 043b/3,
056a/2, 056b/10, 057b/4, 058a/5, 058a/9, 061b/7, 067a/14, 070a/7, 074a/19,
074b/2, 078b/23, 079a/26, 080b/33, 080b/95
şām-i ç. 065b/7
zāl-i ç. 008a/12
ç.+ de 025a/11
ç.+ din 008a/20, 051a/5
defter-i ç.+ e 008b/4

çespān: (Far.) yapışık
ç. 013a/12

çeşm: (Far.) göz
ç.- i ʿālemī 076b/22
nūr-i ç.- i aḥkāmı 068b/17
ç.- i cādū-i bādām 005b/8
sürme-i ç.- i cihānbīn 074a/47
sürme-i ç.- i dilimdür 023b/5
ç.- i gevherfeşānım 007b/10
tūtiyā-i ç.- i giryān 004a/14
mevc-i ç.- i giryānımdadur 043a/4
ç.- i ḫayrāndın 052b/6
ç.- i ḫumārı 010b/12
ç.- i ḫūnbārım 078a/10
ç.- i ḳumri 009a/2
ç.- i naẓar saldı 009a/3
ç.- i temāşā 009a/2
ç. 045a/16
ç.+ i 072b/4
nūr-i ç.+ idür 065b/22

çıḳ -: (T.) çık-
ç.- ar 011a/4, 074b/24
ç.- arda 022a/3
ç.- dı 015b/1
ç.- ıb 017b/14, 079b/87
ç.- ḳusıdur 029a/10
ç.- ma 011b/3
ç.- masdı 050a/9
ç.- sa 010b/11, 011b/4, 015a/4, 054b/3
ç.- masañ 008b/5

çırmaş -: (T.) dolaş-, sarıl-
ç.- ıb 073a/12
ç.- ur 054b/3

çiçek: (T.) çiçek
ç.+ din 062a/2

çirik: (T.) asker
ç.+ idin 041b/4

çoḫ: (T.) çok
ç. 060b/13, 073b/3

çoḳ: (T.) fazla
ç.+ tu 024a/9

çuġd: (Ar.) baykuş
ç. 021a/8
ç.+ nı 028a/10

çūn ü çirā: (Far.) nasıl ve niçin
ç. 004b/14

çü: (Far.) çünkü, gibi
ç. 001a/8, 008b/4, 009a/1, 017a/7, 026b/6, 031b/14, 038a/10, 059a/7,
073b/9, 074b/24, 079b/53, 079b/89

çün: (Far.) çünkü
ç. 008b/18, 027a/14, 032a/5, 033a/13, 054b/6, 056a/10, 067a/3,
067a/7, 070b/11, 073a/4, 074b/20, 076b/60, 078b/6
rāh-maḳṣad ç. 041b/1

çünki: (T.) çünkü
ç. 027a/5, 048b/8

dād: (Far.) adalet
d. ét 019b/13
d. eyledim 077b/16, 079b/6, 079b/8
d. eylemediñ 052a/11, 052a/14
d. ḳılay 074a/4
d. ḳılurmén 078b/20
d. 040a/1, 040a/20, 077a/11, 077b/13, 079a/2, 079a/6, 079a/14, 079a/22,
079a/30, 079a/38, 079a/46, 079a/54, 080a/59
tutub d. 074a/20
d.+ e 021b/1
d.+ ım 021b/1, 079a/27

dādger: (Far.) insaflı
d. 077a/28

dādḫ̌āh: (Far.) adalet isteyen
d.+ im 077b/13

dādres: (Far.) yargıç
d. 077b/22

dāġ: (Far.) yara, yanık
d.- ı ʿışḳ 026a/13
d.- ı dilimni 012a/12, 018b/3
d.- ı furḳat 077b/32, 077b/34
d.- ı furḳata 061b/13
d.- ı furḳatı 080b/74
d.- ı ḥasret 072b/6
d.- ı ḥasreti 066b/9, 077b/42
d.- ı ḫicālet 023a/2
d.- ı ḫicrān 080b/73
esīr-i d.- ı hicrān 059b/16
d.- i cismime 070b/6
d.- i dilimni 049a/18
d.- i muḥabbet 065b/18
d.- i nihān 028b/14
d.- i pinhān 077b/3
d.- nümāyān her 065a/6
d. boldı 009a/9
d. 020a/3, 023b/2, 030a/11, 042b/8, 056a/7, 059b/15, 067a/13, 077b/43,
078b/2
d.+ a 061b/10
d.+ dur 072b/13
d.+ ı 026a/8, 040a/5, 059b/6, 067a/14, 080b/14
d.+ ıda 077a/19
d.+ ıdın 044b/12, 079a/34
d.+ ımdın 055a/7
d.+ ın 051a/8, 051a/13, 075a/7
d.+ ınıı 006b/10, 008b/13, 025a/6, 047b/13
d.+ ıñ 080a/50
d.+ lar 001a/2, 040b/11, 043a/8
d.+ lardur 056b/11
d.+ lık 009a/10
d.+ sız 066b/5

dāġlıḳ: (Far.+T.) yaralı
d. 006b/7

dāḫil: (Ar.) içinde
d. ḳıldı 036b/10

dāl: (Ar.) iki kat olmuş, omu
d. 079b/151, 080b/23

dām: (Far.) tuzak
d.- ı belā 002a/16
d.- ı ġam 078b/23
d.- ı ġamdın 025b/3, 079b/106
d.- ı ḫile 040a/12
ḫayāl-ı d.- ı ṣayād 057b/12
ḫalḳa-ı d.- i belā 008b/8
d. eyleb 014b/16
d. 001a/14, 019a/8, 025b/12
d.+ ıda 073a/11
d.+ ıġa 040b/8, 043b/10, 079a/41, 079b/86
d.+ iġa 057b/7
d.+ imni 070a/11

dāmān: (Far.) dağın, elbisenin eteği
d.- ı istiġnā 029a/4
d.- ı şüreyyāġa 066a/10
d.- ı vefā 003b/12
d.- ı yār 003b/17
d.- i devlet 073b/9
d. 077b/44
d.+ ıdın 061a/4
d.+ ıġa 043a/3
d.+ ımnı 053b/18
d.+ lıġ 065b/14

dāmen: (Far.) etek
d.- i āḫır 068b/11
gerdbād-ı d.- i deşt-i cünūndur 071b/11
d.+ i 072b/21, 076b/38, 076b/57
d.+ in 018b/7, 029a/2

dānā: (Far.) bilgin
d. 029a/2

dāne: (Far.) tane
d.- i ḫālini 051a/9
d.- i ḫāliñdin 072a/10
d. 019a/8

dāniş: (Far.) bilme, biliş
d. 021a/9, 058b/9, 075b/19
miftāḥ-i genc-i d. 015a/11

dār: (Far.) darağacı
istiḳbāl-i d. 020b/10

dārā: (Far.) doğru hükümdar
şāh-ı d. 054a/20

dārū: (Far.) ilaç
d.- i lebi 080b/70

dāstān: (Far.) destan, hikaye
d. eyleyin 079b/135
d.+ ım 079a/37
d.+ iñ 079b/70

daʿvā: (Far.) iddia, şikayet
d.+ nı 071a/16
d.+ si 034a/4
d.+ side 065b/13, 071a/15
d.+ sini 017b/10, 034a/3, 068a/13

dāver: (Far.) adil hükümdar
d.+ e 034b/1

daʿvi: (Ar.) şikayet
d. 022b/13

dāyim: (Ar.) daim, sürekli
d. 014a/10, 075b/16, 077b/40

dé -: (T.) demek, söylemek
d.- b 006a/16, 007a/14, 009a/7, 009a/13, 018b/7, 020a/8, 020a/13, 039b/11,
050b/2, 054a/11, 057a/9, 071b/3, 074b/20, 075b/36, 077a/24, 077a/29, 077b/26,
079b/11
d.- ban 018b/5, 020a/9, 043a/7, 047a/14
d.- di 002b/6, 006b/11, 022a/18, 032a/10, 033b/11, 034a/16, 068b/17, 079b/177
d.- dim 019b/2, 022a/13, 053a/15
d.- diñ 032a/11
d.- me 026b/1, 032a/12, 034a/14
d.- medi 033b/12
d.- mediñ 045b/11
d.- meġıl 004b/14
d.- miş 027a/8
d.- mişler 004b/4, 009b/1
d.- p 028a/1
d.- rler 046a/16, 048b/7, 068a/6
d.- rmén 045b/7, 065b/14, 077a/13, 079a/50
d.- rsén 021a/3
d.- se 020a/11, 027a/1
d.- sem 011b/1, 074a/17
d.- señ 004b/13, 074a/6, 074a/7, 074a/8, 074a/9
d.- yin 075a/24

de: (T.) dahi anlamında bağlaç, da
d. 005a/8

debīristān: (Far.) okul
d.+ ide 021b/3

defʿ: (Ar.) giderme
d.- i āfāt 017a/6
d.- i ḫumār ét 020b/8
d. 062a/13

defter: (Ar.) defter
d.- i çerḫe 008b/4
d. 006b/6
d.+ i 048b/10, 076b/15

dehān: (Far.) ağız
d. 035b/18, 070b/3

dehr: (Far.) dünya, devir, zaman
d. 008a/3, 008b/1, 016b/11, 019a/11, 019b/14, 034b/13, 039b/9, 054b/7,
070b/20, 071a/3, 075a/50, 077a/5
āvāre-i d. 078b/4
tābnā-i mülk-i d. 008a/13
d.+ dın 057a/9
d.+ din 080b/44
d.+ ni 024b/1
iʿtibār-i d.+ ni 049b/16

dék: (T.) gibi, kadar
d. 005a/2, 006b/5, 008a/3, 008a/7, 008b/2, 009a/18, 010b/1, 010b/12,
011a/4, 011a/6, 011a/13, 012b/4, 014b/4, 015b/4, 017b/16, 019a/13, 026b/7,
028a/12, 031b/4, 035a/3, 035b/9, 040b/2, 042a/9, 042b/8, 042b/9, 044b/7,
045a/11, 045a/13, 049a/13, 052b/9, 053a/5, 053b/10, 053b/19, 054b/4, 056b/12,
059b/4, 059b/8, 059b/10, 065a/6, 065b/3, 066a/2, 066a/5, 067a/8, 069a/1,
069a/11, 069a/18, 070a/17, 070b/8, 071a/9, 071b/8, 074a/24, 074b/2, 074b/22,
074b/39, 075b/15, 077b/24, 077b/43, 079a/18, 079a/48, 079b/166, 079b/174, 079b/175,
080a/10, 080b/4, 080b/23, 080b/74, 080b/85

dem: (Far.) nefes, an
d.- i yevmüʿlḥisāb 011a/14
d. urma 025a/17
d. 050a/16, 074b/13, 076a/4

demādem: (Far.) her zaman, sık sık
d. 004b/5, 010b/12, 012a/9, 012b/5, 022b/4, 031b/8, 038b/5, 043a/2,
058b/11, 066a/3, 068b/19, 069b/11, 071b/9, 072b/17, 075a/34, 080a/55

dembedem: (Far.) zaman zaman, zamanla
d. 050b/7, 056b/6, 061b/8, 066b/3, 079a/2, 079b/73, 080b/13, 080b/50

demī: (Far.) bir zaman, bir an
d. 010a/1, 025b/8, 026a/10, 052b/5

demsāz: (Far.) arkadaş, sırdaş
d. 079b/17

der: (Far.) kapı
ṭavāf-ı d.- i muḥteremiñ 074a/48
d. 064b/20

derbeder: (Far.) kapı kapı gezen, serseri

d. étti 078b/13
d. 042b/2, 077a/29

derd: (Far.) keder, sıkıntı
d.- ı dilim 054b/9
d.- i bīdermāne 067a/4
d.- i bīdevāniñ 075a/4
d.- i bīdevāsidin 059a/14
d.- i cānkāh 012b/5
d.- i derūn 047b/10
d.- i dil 061a/1
d.- i dilim 061a/7, 074a/44
d.- i dilimge 075b/13
d.- i dilimni 048b/11, 049b/2
d.- i diliñni 042b/11
d.- i firāḳ 041b/11
mübtelā-i d.- i hicrān eylegeç 030b/8
d.- i hicrān 004a/12, 007a/7, 067a/5, 080b/25
devā-i d.- i hicrān 055a/19
d.- i hicrāṅga 044a/8
d.- i muḥabbetdin 067b/7
bāʿiṣ-i d.- i ser 044b/9
d. 003a/8, 016a/3, 022a/11, 023a/13, 026a/8, 037b/2, 040a/22, 040b/6,
054b/2, 068a/2, 074a/7, 074a/62, 074b/4, 078b/10, 079a/34, 080b/6, 080b/17,
080b/52, 080b/54, 080b/79
āteş-i d. 074a/29
esīr-i d. 079a/16
hemdem-i d. 078b/25
d.+ ge 023a/12
d.+ i 074a/43, 080b/11
d.+ idin 020a/3, 042b/13, 044a/11, 052b/7, 063a/3, 077a/16, 080b/66
d.+ idur 040b/6
d.+ iġa 004b/4, 009b/3, 074b/32, 075b/9, 080b/37
d.+ ige 079b/107
çāre-i d.+ im 006b/12
d.+ imdin 065a/15
d.+ ime 060b/5
d.+ imġa 004a/6, 045b/4, 050b/1
d.+ imge 030b/7, 063a/2, 080b/41, 080b/70
d.+ imni 009b/18, 020a/10, 023a/4, 040b/5, 047a/15, 077b/34
d.+ in 046a/7
d.+ ini 025b/13, 070a/4, 074a/17, 079a/51
d.+ lerni 067a/8

derdlıġ: (Far. +T.) dertli
d. 020a/2, 028a/11, 048a/1

derdmend: (Far.) dertli, tasalı
d. étti 010a/7

d. 075a/11, 080b/14

derd ü belā: (Far.) derd ve bela
d. 080b/2

dergāh: (Far.) dergeh, saray
d.+ ide 010a/26
meyḫāne-i d.+ ide 011b/15
d.+ ige tekye 076b/17
d.+ inde 073b/6
ḥarīm-i d.+ iñ 002a/14
d.+ iñde 019a/3
muḥtāc-ı d.+ iñmin 015a/9

dergeh: (Far.) dergah, saray
d.+ iñdin 023b/6

derkār: (Far.) bilinen
d. 079b/39

dermān: (Far.) ilaç, çare
d. étiñ 050b/1
d. eyledi 080b/70
d. eyler 030b/7
d. 004a/6, 044a/8, 063a/2, 079b/107
d.+ ım 045b/4

ders: (Ar.) ders
d.+ ini 041a/9

derūn: (Far.) iç, derin
derd-i d. 047b/10

dervīş: (Far.) Allah için alçakgönüllüğü ve fukaralığı kabul eden kimse
d.- i ṣāḥibdil 065b/5

deryā: (Far.) deniz
d.- i bīkerāndin 032a/14
d.- i ceyḫūn 079b/171
d. 029a/14, 048b/2
d.+ dagi 035b/16
d.+ dur 032a/13
d.+ ġa 029a/13, 066a/8
d.+ nı 071a/2

deryādil: (Far.) kalbi deniz gibi geniş olan
şāh-i d. 006a/5

dest: (Far.) el
d.- i zerefşāniñ 008a/9
d.+ idin 040a/1
d.+ iñdin 079a/1, 079a/2, 079a/3, 079a/4, 079a/5, 079a/6, 079a/7, 079a/14, 079a/15, 079a/22, 079a/23, 079a/30, 079a/31, 079a/38, 079a/39, 079a/46, 079a/47, 079a/54, 079a/55

destār: (Far.) sarık
d. 038a/11
d.+ i 035a/12

destgāh: (Far.) zenginlik
d. 013b/7
d.+ ıġa 079b/152
d.+ imde 065b/18
d.+ imdin 077b/20
d.+ imni 065b/11
d.+ ini 052b/10, 055b/4

destgīr: (Far.) elinden tutan, yardımcı
d. 079b/90
d.+ i 080a/8

deşt: (Far.) çöl, bozkır
āvāre-i d.- i ʿadem 078b/27
sergeşte-i d.- i belā 067b/6
d.- i cünūn 001a/11, 042b/9
gerdbād-ı dāmen-i d.- i cünūndur 071b/11
d. 007a/9, 012b/8, 016a/3, 017b/7, 070b/14
d.+ i 006b/9
d.+ ide 028a/5, 040b/14, 048b/7, 055b/6, 078b/34
d.+ ini 047b/11

devā: (Ar.) ilaç
d.- i derd-i hicrān 055a/19
d. ḳıl 060b/5
d. 004b/4
d.+ si 009b/18, 040b/6, 067a/3, 075a/4, 076a/30
d.+ sini 009b/1

devlet: (Ar.) devlet, baht açıklığı
d.- i dīdārini 075b/34
d.- i iskenderi 076b/39
beḳā-i d.- i sulṭān 068a/11
d.- i vaṣlıla 075b/22
d. 006a/7, 008a/3, 021a/12, 023a/18, 023b/8, 024a/4, 038b/14, 068b/15, 074a/51, 076a/6, 076a/11, 076a/17, 076a/21, 076b/23, 076b/32, 076b/52, 079b/49, 080a/37, 080b/61, 080b/82
bahāristān-i d. 058b/6
bezm-i d. 076a/26
dāmān-i d. 073b/9

ehl-i d. 068b/18
ḫāṣiyet-i d. 062a/1
sermāye-i d. 008a/14
ṣubḥ-ı d. 076b/2
tāc-ı d. 076b/13
baḫr-ı d.+ din 076b/25
d.+ idin 062a/10
d.+ idür 062a/5
d.+ iġa 010a/19, 062a/19
d.+ im 008b/11, 054a/16
d.+ in 072b/14, 072b/20, 079b/157
d.+ ini 076a/14, 080b/55
d.+ lu 058b/16
d.+ ni 010a/28, 075a/27

devletḫāne: (Ar.+ Far.) konak
d. 077a/15

devr: (Ar.) dönem, zaman
d.- i cām 001a/5
d.- i cevridin 008a/18
d.- i felek 012b/11, 039b/11, 076a/29
d.- i felekdin 006b/11, 053b/13
d.- i gerdūn 011a/12
d.- i lüṭf 063b/5
d. 001a/8, 034b/14, 063a/11, 066b/16
d.+ de 052a/11
d.+ i 014a/9, 066b/8, 067a/5
d.+ ide 006b/2
d.+ idedür 076a/12
d.+ ini 072b/9

devrān: (Ar.) dünya, zaman
d.- ı viṣāl 007a/11
d. bolub 016a/12
ḫayāl-ı şāh-ı d. eylegeç 030b/14
d. 007a/1, 007a/12, 061b/9, 062a/18, 062b/9, 063a/12, 066b/16, 067a/10,
072b/4, 075a/21, 075a/52, 078b/5
ʿāḳıl-ı d. 049a/6
bend-i emir-i d. 062a/4
ehl-i d. 004a/22, 077b/1
gerdiş-i d. 063b/6, 075b/6
nādir-i d. 070a/28
şāh-i d. 011a/11, 063a/12, 075a/51, 076b/31, 077a/2, 077b/4
şehriyār-ı d. 075a/31
şeh-i d. 051b/1
mihr-i d.+ dur 058b/1
taḥsīn-i d.+ dur 058b/12
d.+ ı 077b/5
d.+ ıġa 011a/12
cemşid-i d.+ ımdadur 043a/16
cemşīd-i d.+ ımnı 078a/5, 078a/11, 078a/17, 078a/23
sulṭān-ı d.+ ımnı 053b/14
d.+ ın 030b/13
d.+ ide 036a/13, 061b/5, 075b/18, 076b/59

deyr: (Ar.) dünya
d.- i fānidin 014b/10
d. 015a/1, 030b/9, 034a/15, 041a/7, 047b/5
d.+ dur 041a/4

dıraḫşān: (Far.) parlak
mihr-i d.+ ımnı 078a/1

dīdār: (Far.) yüz, görme, görüşme
maḥrūm-ı d.- ı şeh-i ferġāne 077a/5
mihr-i d.- i şeref 076b/24
ʿarż-i d. ét 017b/14
meḥrem-i d. ḳıl 010a/2
d. 029b/8, 030a/1
ḥasret-i d. 011b/10
d.+ dın 064b/6
d.+ din 075b/15
lemʿa-i d.+ ı 076b/46
müştāḳ-ı d.+ ı 055a/9
keyfiyet-i d.+ ıdın 052b/5
d.+ i 035a/2
d.+ idin 080b/64, 080b/96
d.+ iġa 015b/4, 016a/7, 076b/20
d.+ in 055a/17
d.+ ini 077a/24
devlet-i d.+ ini 075b/34
d.+ iñ 002b/18

dīde: (Far.) göz
d.- i cān 009b/16
d.- i ehl-i naẓar 076b/7
d.- i giryān 051b/6
d.- i ḥayret 069a/7
d.- i ḫūnbārdın 064b/8
d.- i ḫūnfeşānım 079b/46
d.- yi giryān 007a/6
d. 077b/39
d.+ lerim 078b/31
d.+ lerimdin 064b/3
d.+ m 004a/19
d.+ me 011b/2

digergün: (Far.) bozuk, başkalaşmış
d. 078b/7, 078b/15, 078b/21, 078b/28, 078b/36

dil: (Far.) gönül, kalp
d.- i dīvāne 061a/5
d.- i efgārdın 064b/22

d.- i efgāridin 080b/94
ḥāl-i d.- i zārimni 074a/62
d. 025a/12, 049b/13, 051b/14, 064b/10, 065a/12, 070b/19, 075a/11
āh-i d. 030a/13
bülbül-i d. 064a/1
derd-i d. 061a/1
ḫūn-ı d. 072b/12
ḫūn-i d. 022b/11
ḫūnāb-ı d. 075a/15
mürġ-i d. 008b/7
rāḥat-ı d. 046a/6
sūz-i d. 050b/12
ehl-i d.+ din 068a/9
derd-ı d.+ im 054b/9
derd-i d.+ im 061a/7, 074a/44
ḥāl-i d.+ im 049a/7
rāz-ı d.+ im 061a/21
sürme-i çeşm-i d.+ imdür 023b/5
derd-i d.+ imge 075b/13
dāġ-ı d.+ imni 012a/12, 018b/3
dāġ-i d.+ imni 049a/18
derd-i d.+ imni 048b/11, 049b/2
rāz-ı d.+ imni 020a/1
mürġ-i d.+ in 031a/11
d.+ ini 051b/13
derd-i d.+ iñni 042b/11
d.+ mén 030b/1
ḫūn-i d.+ ni 020b/11

dilārā: (Far.) gönül süsleyen
d. 003a/18
serv-i d. 009a/1, 009a/15

dilārām: (Far.) gönül okşayan
d. 074a/14
şūḫ-i d. 009b/15

dilāşām: (Far.) yürek yiyen
ḫūn-i d. 004b/11

dilāver: (Far.) yiğit, yürekli
d. 076a/7
ḥażret-i ḫān-i d. 062a/7
d.+ lerni 049b/14
ḫān-ı d.+ ni 010a/19

dilāvīz: (Far.) gönüle asılan, güzel
zülf-i d. 002b/9
zülf-i d.+ ni 027b/3

dilber: (Far.) sevgili
d.- i ʿayārdın 075b/40
d.- i gülfām 001a/1

dildār: (Far.) sevgili, gönül kapan
d. 037b/8, 066b/9
d.+ ımġa 020a/2
d.+ idin 080b/10, 080b/19, 080b/29, 080b/39, 080b/48, 080b/58, 080b/68, 080b/78,
080b/88, 080b/98
d.+ sız 046a/6
d.+ siz 009a/17, 059b/7

dilfigār: (Far.) gönlü yaralı
d. 077a/6, 077b/39, 080b/14

dilfirīb: (Far.) gönül aldatan
d. 076b/11

dilīr: (Far.) yürekli
şīr-i d.- i meydān 076a/7

dilkeş: (Far.) gönül çekici
d. 035a/4, 074a/22, 074b/28

dilküşā: (Far.) gönül açan
d. 037b/5
d.+ dur 006b/9, 076a/5

dilnevāz: (Far.) gönül okşayan
yār-ı d.+ ım 053a/1
d.+ im 079b/124

dilsitān: (Far.) gönül alan
d.+ ım 036a/12, 079b/33

dilsūz: (Far.) gönül yakan
d. 007a/5

dilşād: (Far.) gönlü hoş
d. 076b/63

dimāġ: (Ar.) beyin
d.+ ımdur 060b/11

dīn: (Ar.) din
d. 015a/14, 039a/13, 065a/12
sermāye-i d. 005b/18

dirīġā: (Far.) eyvah, yazıklar olsun
d. 012a/15, 053a/14, 079b/65, 079b/83

dīv: (Far.) dev
d.+ ler 018b/15

dīvān: (Ar.) büyük meclis
d.+ ıġa 042a/14
d.+ idin 013a/8

dīvāne: (Far.) deli
d. ḳıldı 079b/3
d. 001b/3, 018a/5, 018a/10, 027b/12, 077a/45, 079a/29

dil-i d. 061a/5
d.+ ġa 003a/6
d.+ ge 027b/5, 028a/2, 037a/8
d.+ ler 070b/5
d.+ mén 049a/5

dīvānelıġ: (Far.+T.) delilik
d. 016a/9

dīvār: (Far.) duvar
sāye-i d.- i muḥabbet 025a/9
naḳş-i d. ét 017b/6
sāye-i d. 037b/6
ṣūret-i d. 011b/9
d.+ dın 064b/20
d.+ ı 069a/6
d.+ ide 009b/10
d.+ sız 046a/10

diyār: (Ar.) diyar, yurt
d. 003a/11
d.+ ı 053b/1
d.+ ımda 077a/30
d.+ ında 045b/3
d.+ ını 002a/12

dolāb: (Far.) dolap
d. 014a/10

dost: (Far.) dost, arkadaş
d. 080a/59
yād-ı d.+ ān 044b/4
d.+ lar 003b/13, 050b/15, 061b/11, 062a/16, 076b/63

dostlıġ: (Far.+ T.) arkadaşlık
d. 017b/1
d.+ dur 061b/3

döndür -: (T.) çevir-
d.- di 065b/19

duʿā: (A) dua
d.- i ḫayr 050a/3, 068b/18, 076b/61
d. étmek 072b/22
d. eylediñ 079b/112
d. ḳıl 068a/15
d. 010a/9, 043a/15, 074a/8, 074a/56, 077a/14, 080a/64
meşġūl-i d. 005a/4
terk-i d. 005a/12, 046b/14
d.+ lar 079b/55, 079b/73
d.+ lardın 068a/12
d.+ si 075a/55, 076a/15
d.+ sidin 077b/48
d.+ sidür 075b/28

dūbāre: (Far.) iki kat etme
d. 039a/2

dūd: (Far.) duman, gam
d.- ı āhım 006b/2
d.- ı āhımnıñ 070a/8
d.- ı āhim 054b/3, 058a/6, 074b/8, 077a/17
kemend-ı d.- ı āhimde 065b/12
d.- ı āhimdin 077b/21
d.- ı āhimniñ 074b/7
d.- ı başım 069a/3
d.- ı efġānımdadur 043a/10
d.- ı fiġānıñdın 030a/7
şerār-ı d.- i āhimde 065b/8
d.- i āhimdin 034b/10
d.- i āhimdur 039b/6
d.- i āhimni 074b/17
d. 011a/4, 042a/1, 042a/2, 042a/4, 042a/6, 042a/8, 042a/10, 042a/12,
042a/14
d.+ ini 042a/9, 060b/2

dur: (T.) -dır, -dir bildirme şekli
d. 008b/15, 080b/65

dūr: (Far.) uzak
d. eyle 071a/4

durur: (T.) -dır, -dir bildirme şekli
d. 013a/12

dūzaḫ: (Far.) cehennem
d. 036b/8, 037a/2, 041b/12, 075a/47

düçār: (Far) yakalanmış
d. ḳılıb 016b/14
d. 080b/16

düm: (Far.) kuyruk
d.- ı tīġiñ 001b/7

dünyā: (Ar.) dünya, cihan
d. 005b/18, 024b/5, 025a/05 029a/1, 075a/9
ʿarṣa-i d. 002b/14
mülk-i d. 001b/16
ṭālib-i d. 040b/7
d.+ ga 054a/19, 080b/65
d.+ ge 076b/60
mülk-i d.+ ġa 068b/6
d.+ nı 021a/12, 054a/6, 071a/1, 075a/13, 075a/49

dürdāne: (Far.) inci tanesi

d.- i eşkim 066a/7
d.- i ḳaldı 077a/44
d. 027b/10, 077a/40
d.+ i 072b/19

dürdāşām: (Far.) şarap tortusunu içen

d. 025b/14
rind-i d. 019a/2

dürefşān: (Ar.+ Far.) inci saçan
d. 024b/16

dürr: (Ar.) inci
d.- i eşk 020b/11
d.- i meknūn 079b/177
d.- i yektā 068b/4, 068b/11

düşmen: (Far.) düşmen
d. 003b/14, 076a/19, 076b/63
d.+ idur 028a/10
d.+ leri 062a/15
d.+ leriġa 047b/9

düşvār: (Far.) güç, zor
d. 012b/9, 075a/25

dütā: (Far.) iki büklüm
d. 005a/2, 008a/12

é -: (T.) i-, ol-, var ol- krş. e-, i-, er-,ir-
é.- di 009b/16, 011a/11, 012b/9, 022a/6, 022a/15, 023a/3, 023a/5, 023a/6,
023a/7, 023a/8, 023a/10, 024b/11, 025a/11, 025a/14, 034a/15, 036a/13, 041a/14,
049a/4, 049a/7, 049b/7, 049b/11, 052a/8, 053a/7, 053a/14, 053b/15, 054a/5,
061a/13, 068a/1, 074a/46, 074a/47, 074a/53, 074a/61, 074a/62, 075b/16, 075b/17,
075b/18, 075b/19, 075b/31, 075b/36, 077a/8, 077a/27, 077a/31, 077a/32, 077a/33,
077a/34, 077b/46, 077b/47, 079a/26, 079b/122, 079b/168, 079b/19, 079b/21
é.- dim 016a/7, 049a/6, 063a/3, 075a/9, 075b/21, 075b/22, 075b/23, 075b/24,
079b/117, 079b/17, 079b/18, 079b/20, 079b/22, 079b/24, 079b/26, 079b/28, 079b/30
é.- diñ 031b/5, 074a/11, 074a/12, 074a/13, 074a/14, 074a/51, 074a/52
raḥm é.- düb 068a/3
é.- ken 041b/12, 064b/18, 065b/5, 074a/31, 075a/4, 075a/25, 075a/45
é.- miş 054a/2
é.- se 024a/14, 025a/1, 025a/4, 025b/11, 028b/12
é.- señ 011b/11, 021a/11
pinhān é.- tdi 012a/3

ebced: (Ar.) eski Sami alfabesine göre sıralanmış harflere sayı değeri verilmiş olan Arap harflerinin diziliş sırası
e. 041a/10

ebed: (Ar.) sonu olmayan
e. 037b/3, 040a/6

ebr: (Far.) bulut
e.- i nīsān 059b/9, 059b/10
e.- i nīsāndın 052b/2

ebrū: (Far.) kaş
e. 047a/10

ebter: (Ar.) faydasız
e. 080b/66

ebyāt: (Ar.ç.) beyitler
e.+ larnı 079b/176

ecdād: (Ar.ç.) dedeler
e.- i ʿuẓāmimni 070a/27

ecel: (Ar.) ömrün son bulması
e. 079a/1
seng-i e. 070a/29
tīġ-i e. 013a/5
e.+ ni 040a/1

edā: (Ar.) yerine getirme
e. ḳılay 004b/18

edeb: (Ar.) terbiye
e. 034a/2
pās-ı e.+ din 077a/32

edebgāḥ: : (Ar.+Far.) edep öğreten yer, okul
e.+ ide 041b/9

edhem: (Ar.) İbrahim ibn edhem
e. 052b/13

efġān: (Far.) inleme, acıyla bağırma
e. étib 015b/14
e. étiñ 050b/16
e. 044a/12, 047a/2, 054b/5, 060b/2, 065a/14, 074a/33, 075b/8, 077b/29
e.+ ıdın 005b/9
şuʿle-i e.+ ıdın 061a/10
e.+ ım 056b/9, 067b/3
dūd-ı e.+ ımdadur 043a/10

efgār: (Far.) yaralı
e. ét 017b/4
e. ḳıl 010a/24
e. 029b/18
dil-i e.+ dın 064b/22
dil-i e.+ idin 080b/94
e.+ lar 079b/7

eflāk: (Ar.ç.) gökler
e. 014b/12
e.+ ide 013b/9

eflāṭūn: (ö.a.) milattan önce 430 – 348 yılları arasında yaşamış olan ünlü Ynan filozofu, Eflatun
e. 079b/167

efsāne: (Far.) masal
e. 021a/12, 056a/14, 075b/8, 077a/3, 079b/69
e.+ ge 028a/12
e.+ si 006b/5, 019a/13

efser: (Far.) taç
e.+ i 076b/34

efsūn: (Far.) büyücü
e. 014b/14, 038a/2

efsūs: (Far.) yazık
e. 038b/8, 069b/7, 075a/51

efsürde: (Far.) duygusuz
e. 038a/9

efzūn: (Far.) bol
e. 075a/16

eger: (Far.) eğer, şayet, veya
e. 007b/7, 007b/14, 010a/11, 013a/5, 014b/1, 017b/2, 017b/8, 018a/6, 023a/1, 023a/7, 023a/15, 025a/1, 026a/5, 030a/12, 031b/3, 034a/8, 035a/1, 035b/15, 035b/18, 044a/6, 055a/17, 060a/1, 060a/3, 065a/3, 071a/6, 071a/16, 072a/17, 079a/24, 080b/84, 080b/94

egerçi: (Far.) her ne kadar
e. 038a/8

egin: (T.) sırt
é.+ imde 074a/28

égme: (T.) eğilmiş
é. 009b/9

ehl: (Ar.) sahip, malik
e.- i ʿālemdev-r ṭarab 076b/19
e.- i cihān 068b/6, 076b/25
e.- i devlet 068b/18
e.- i devrān 004a/22, 077b/1
e.- i dildin 068a/9
e.- i ḫıred 049a/5
e.- i mātem 077a/6
e.- i meydān 048b/4
e.- i muḥabbet 023a/14
ḳıble-i e.- i münācāt 017a/1
dide-i e.- i naẓar 076b/7
e.- i ṣalāḥ 033a/2
e.- i ṣoḥbet 077b/30
e.- i vefā 018a/1
e.+ i 005a/7, 006b/1, 026b/12, 027a/5, 050b/10, 065b/2, 068a/9, 074a/62, 077a/4, 079b/28
e.+ i 027b/13
e.+ ide 032a/5
e.+ idin 007b/3, 015a/2, 021a/4, 068b/2, 072b/4
e.+ ige 004b/13, 043b/3, 052b/15
e.+ iġa 017a/8, 017b/5, 022a/12, 030b/3, 050a/7, 050b/5, 052a/11, 054a/1, 057a/18, 060b/9, 062a/10, 068b/9, 071a/3, 074b/36, 076b/40, 077b/31, 077b/37, 079a/45, 079b/4
e.+ ine 009a/3
e.+ ini 017b/3, 017b/16, 018b/9, 025a/16, 030b/11, 031a/11, 057a/13

ejder: (Far.) ejderha
e. 005b/5

ekber: (Ar.) en büyük
a.+ dür 076b/4

ékev: (T.) ikisi
é. 062a/19

ékevlen: (T.) ikisi birden
é. 062a/17

éki: (T.) ékki, iki
é. 005b/5, 005b/6, 005b/8, 007b/9, 007b/10, 013a/12, 014a/1, 030a/4,
038b/6, 065b/6, 065b/13, 070b/11, 080a/27, 041a/4, 043b/4, 060b/12, 072a/8, 075a/26, 075a/29, 075a/39

el (T.) el, eliġ
é. 029a/13
é.+ gide 004b/10
é.+ gimdür 003b/12
é.+ idin 001b/13

él: (T.) il, ülke, halk
e. 009b/9, 010a/20, 015b/4, 024a/5, 031b/9, 037a/9, 043a/15, 061a/4,
071a/5, 074a/55, 080b/82
e.+ din 031b/1, 080b/13
e.+ ge 026a/14, 036b/1, 037b/13, 043b/14, 064b/21
e.+ ġa 033b/6
e.+ i 033b/2, 063a/11
e.+ ide 014a/11
e.+ idin 009b/12
e.+ iga 020b/13, 026a/8, 033b/9
e.+ iġa 025a/13, 052a/12
e.+ igesin 041a/3
e.+ ini 034b/13, 060a/3
e.+ ni 019b/9, 029b/2, 038b/4, 039b/5, 076b/49, 078b/23

él -: (T.) il-
é.- meydür 079a/53

elbette : (Ar.) mutlaka, kesinlikle
e. 001b/8, 029b/13, 050b/14, 080a/61, 080b/7

elem: (Ar.) acı, keder
e.- i ẓāhir 028b/14
e. 023a/13, 076a/30, 078b/25, 080b/52
e.+ ge 080b/6
e.+ ide 080a/29
e.+ iñ 080a/50

el-firāḳ: (Ar.) ayrılık sözü
e. 077b/1, 077b/2, 077b/3, 077b/4, 077b/5, 077b/9, 077b/14, 077b/19,
077b/24, 077b/29, 077b/34, 077b/39, 077b/44, 077b/49

elḥān: (Ar.ç.) ezgiler
e. 076b/51

elif: (Ar.) düz boy, sevgilinin boyu
e. 079b/151, 079b/174, 080b/23

élig: (T.) el
é.+ din 003b/17, 072b/21
é.+ élgi 010b/2
é.+ i 067a/1, 067b/2
é.+ ide 018b/8, 051a/2, 061a/3, 064b/15, 079b/121, 079b/22, 079b/54
é.+ idin 019b/13, 061b/9, 080a/59
é.+ imdin 012a/15
é.+ ime 045b/6, 073b/9
é.+ in 012b/10
é.+ ine 079b/100

el-ḳıṣṣa: (Ar.) sözün kısası, özetle
e. 075a/43, 078b/13

élt -: (T.) ilet-
é.- er 070a/3, 075a/38

elṭāf: (Ar.ç.) lütuflar
pertev-i e. 058a/12
e.+ ini 008a/15

elvāḥ: (Ar.) levh ve levha
e. 033a/12

elvān: (Ar.) renkler
miyve-i e.- ı bāġ 036a/10
niʿmet-i e. 051b/8

el-vidāʿ : (Ar.) Allah'a emanet etmek
e. 077b/30, 077b/31, 077b/32, 077b/33

elzām: (Ar.) lüzumlu
e. 033a/4

emān: (Ar.) emniyet, eminlik

e. 021a/7, 028b/12, 031b/7, 058a/12, 059a/14, 062a/6, 062a/10, 068b/5,
076a/21, 078b/35, 079b/143

emānet: (Ar.) emanet
bār-ı e.+ ni 057a/3

émdi: (T.) şimdi, şu anda
é. 008a/17, 021a/1, 022b/4, 025b/9, 025b/16, 031b/6, 036a/6, 041a/10,
043b/13, 045a/2, 046a/9, 047a/2, 047a/8, 054b/12, 059a/9, 061b/13, 063a/3,
066b/2, 066b/8, 066b/12, 069b/11, 072b/4, 072b/8, 072b/12, 072b/20, 072b/22,
074a/5, 074a/40, 074a/48, 075a/1, 075a/22, 075b/26, 077a/10, 077a/35, 077b/6,
077b/19, 077b/31, 078b/30, 080a/9, 080a/41, 080b/35, 080b/85

émes: (T.) olmaz, ermes
é. 002a/2, 002b/6, 002b/14, 013a/14, 022a/5, 023b/4, 026b/7, 027a/6,
029b/3, 030a/9, 031a/3, 034a/4, 034a/18, 037b/9, 040b/4, 042a/6, 042b/3,
046a/1, 052b/5, 052b/15, 054a/14, 054a/16, 055b/5, 061a/8, 061a/22, 064b/14,
065b/4, 067a/11, 070a/4, 071b/5, 072b/7, 078a/9, 079b/152, 080a/18
é.+ dür 012b/13, 017a/9, 020b/3, 028a/7, 035b/9, 037a/10, 065b/7, 071a/15
é.+ tür 071a/3

emīn: (Ar) güvenilir
e. 010a/21, 079b/105, 079b/158

emīr: (Ar.) bey, emir, padişah
e.- i ʿādil 010a/21
e.- i cihāndın 079b/110
bend-i e.- i devrān 062a/4
e.- i ġamgüsārimni 078a/22
e.- i kāmrān 077a/43
e.- i keckülāh 078a/5, 078a/11, 078a/17, 078a/23
e.- i muʿteber 077a/27
e.- i nāmdār 077a/7
e.- i nāmdārım 069b/12
e.- i noktadān 077a/11
e.+ i 080a/3
e.+ im 077a/41

emn: (Ar.) güven
e. 062a/10
ḳāide-i e. 028b/12
temāşā-i e. 079b/143

emr: (Ar.) buyruk
e.- i muḥāl 073b/10

enbiyā: (Ar.ç.) peygamberler
e. 074a/58

encüm: (Ar.ç.) yıldızlar
e.- i eşkim 004a/18
e. 013b/6, 059a/2
sipihr-i e.+ leridin 049a/17
e.+ lerin 012a/11

encümen: (Far.) cemiyet
şemʿ-i e. 053a/5

endīşe: (Far.) merak, kaygı
e.- i ḫūrşīd-i tābān 066b/18
e.- i serv 074a/25
e.- i sevdāsı 028b/3
e. 074a/12
e.+ de 061b/14
e.+ si 060b/11

endūh: (Far.) gam, keder
e.- ı bīpāyānıdın 061b/8
e.- i bīpāyāne 067a/6
e.- i bipāyānıdın 061b/10
e.- i firāḳidin 078a/15
e. 049b/9, 079a/41
şām-i e. 072b/5

enfās: (Ar.ç.) ruhlar, soluklar
e.+ ı 069a/1

engüşt: (Far.) parmak
e.- i 023a/4

enīs: (Ar.) dost
e.+ im 054b/1

envār: (A.ç.) ışıklar
e.+ iga 030b/5
pertev-i e.+ ini 077a/21

enver: (Ar.) çök nurlu
māh-ı e.+ i 076b/24

ér -: (T.) i-, er-, ol-
é.- dı 057a/17

é.- di 002b/4, 009b/7, 012a/5, 015a/5, 015a/6, 016b/13, 018b/5, 018b/15,
023b/3, 027a/12, 030b/7, 030b/14, 035a/5, 036a/5, 037a/4, 041a/2, 045a/5,
049a/13, 049b/9, 050a/10, 057a/11, 063a/11, 064b/17, 069a/10, 069b/3, 071b/17,
074b/34, 075a/2, 075a/16, 075a/41, 075a/42, 075a/44, 075b/37, 077a/9, 077b/25,
077b/26, 077b/27, 077b/28, 077b/37, 077b/40, 077b/41, 077b/45, 077b/49, 079b/161,
079b/172, 079b/23, 079b/29, 079b/66, 079b/82, 080a/38, 080a/57, 080b/26
vāḳıf é.- di 006b/8
é.- dim 002b/3, 010b/13, 012a/16, 060a/9, 063a/5, 077a/16, 079b/50, 079b/72,
080b/24, 080b/25
é.- diñ 045a/4, 045a/6, 079b/164, 079b/49, 080a/8, 080a/20, 080a/37
é.- ken 001b/21
é.- mes 001a/17, 006a/12, 006a/13, 014b/17, 018a/5, 023b/6, 060b/9, 063b/3,
065b/2, 066a/3, 070a/12, 070b/9, 071a/2, 071a/13, 074a/21, 074a/22, 074a/23,
074a/24, 076b/19, 077b/24, 079a/2, 079a/24
é.- messin 065a/15
é.- miş 001a/2, 018a/9, 070b/10
é.- mişdür 058b/7
é.- se 040a/27, 054a/18
é.- señ 019b/4, 028a/2
é.- ür 001a/8, 001a/14, 001a/18, 001b/8, 003b/3, 005b/4, 005b/5, 006b/7,
007a/4, 009b/13, 011a/6, 013a/10, 014a/7, 014a/12, 014a/16, 017a/4, 017a/7,
017a/12, 017b/9, 022a/12, 023b/7, 023b/9, 025a/9, 027a/9, 027b/7, 028a/3,
029b/8, 033a/1, 033a/4, 033a/5, 034a/1, 034a/9, 034a/10, 034a/11, 035a/9,
035b/2, 035b/3, 035b/12, 036b/14, 037b/4, 038a/2, 038a/8, 038a/10, 038a/12,
044a/1, 044a/2, 044a/4, 044a/6, 044a/8, 044a/10, 044a/12, 044a/14, 044b/9,
046b/4, 046b/5, 050a/4, 053a/5, 055a/9, 057a/2, 057a/15, 061a/6, 065a/8,
065a/10, 065b/1, 065b/8, 067a/12, 067b/13, 071a/12, 072a/5, 073a/13, 073b/11,
074b/14, 074b/28, 074b/37, 075a/47, 076a/2, 076a/13, 076a/15, 076b/5, 076b/10,
076b/30, 077a/13, 079a/5, 079b/124, 080a/13, 080a/52
é.- ürmén 074b/16, 075a/39, 079b/146
é.- ürsün 015b/9

erbāb: (Ar.) ehil
ḳıble-i e.- i ṣafā 003b/1

erġanūn: (Far.) bir çeşit rübab ve tanbure cinsinden saz
ṣavt-ı e. 047b/4

erġuvān: (Far.) kırmızımtırak bir çiçek
e. 043b/5
şarāb-ı e. 031b/4, 035b/2
e.+ ı 079b/150
şarāb-ı e.+ ım 036a/8

ervāḥ: (Ar.) ruhlar
e. 033a/8

erzān: (Far.) ucuz
e. 062a/6

esās: (Ar.) temel
e.- ı kerufer 076b/42

esbāb: (Ar.ç.) sebepler
e.- ı tecemmül 047b/5

ése: (T.) ise, eğer
é. 004b/12

eṯer: (Ar.) eser, iz, nişan
e. étti 078b/12
e. ḳıldı 042a/2, 061a/15
e. 037b/13, 042b/10, 054a/13, 079b/128
e.+ i 009b/13
e.+ im 001a/15

esīr: (Ar.) esir, tutsak
e.- i dāġ-ı hicrān 059b/16

e.- i derd 079a/16
e.- i ḫākdur 079a/7, 079a/15, 079a/23, 079a/31, 079a/39, 079a/55
e.- i ḫākdur 079a/47
e.- i şehr-i fenā 032a/9
e. 015b/11, 079b/86
e.+ i 080a/4
e + iñni 019b/03
sengīn-dil e.+ i 065a/11

esrār: (Ar.ç.) sırlar
e.- ı ʿışḳın 060a/11
e.- ı muḥabbet 025a/17
e.- ı muḥabbetni 034a/14
vāḳıf-ı e. ḳıl 010a/4
meḥrem-i e. 075b/23
vāḳıf-i e. 027a/8
vāḳıf-ı e.+ dın 075b/20
e.+ ı 069a/12
e.+ ın 026a/13
e.+ ını 050b/3
e.+ ini 027a/7

eşʿār: (Ar.ç.) şiirler
e.+ iga 012b/14
e.+ i 017b/18, 035a/14
e.+ idin 080b/90

eşşed: (Ar.) çetin ve sert
e. 041b/12

eşk: (Far.) göz yaşı
e.- ı şeş 016b/8
e.- i giryān 066b/6
e.- i gülgūnim 009b/13
e.- i şeş 069b/6
e. 010a/12, 021b/8, 024b/7, 060a/12, 064a/9
dürr-i e. 020b/11
gavher-i e. 018b/11
e.+ din 074a/50
şūr-i e.+ i 032a/13
e.+ idin 070b/16
e.+ im 039b/5, 055a/14, 079b/37, 080b/31
dürdāne-i e.+ im 066a/7
encüm-i e.+ im 004a/18
e.+ imdin 047a/13
baḥr-ı e.+ imdin 042a/3
e.+ imni 030b/4
ḳaṭre-i e.+ imni 010a/5
e.+ ni 002a/5

eşkāl: (Ar.ç.) biçimler
e.+ ını 027b/3

eşkbār: (Far.) göz yaşı yağdıran
e. étti 049b/6

ét -: (T.) et-, yap-
é. 017b/10, 020b/1, 020b/2, 020b/10, 025a/8, 026a/1, 026a/8, 033b/11,
036b/6, 080b/89
ʿarż-i cemāl é. 002b/17
ʿarż-i dīdār é. 017b/14
ʿayş é. 076a/5
ʿazm-i kūy-i cānān é. 026a/6
ābād é. 019b/7
ārzū-i şemşād é. 019b/2
āsān é. 026a/12
āşkār é. 020b/14
āzād é. 019b/3
bünyād é. 019b/15
cellād é. 019b/9
cevlān é. 026a/2
çerāġān é. 026a/10
dād é. 019b/13
defʿ-i ḫumār é. 020b/8
efgār é. 017b/4
feryād é. 019b/11
ḫaberdār é. 017b/2
ḫandān é. 026a/4
ḫarīdār é. 017b/16
ḫaẕer é. 070b/15
iḫtiyār é. 017a/13, 020b/4
iḥtiyāṭ é. 042a/9
iẓhār é. 017b/1, 017b/8
kesb é. 021a/6
lüṭf é. 065b/21
mey-i nūş é. 076a/23
muʿtād é. 019b/17
naḳş-i dīvār é. 017b/6
niṣār é. 020b/12
nūş é. 025b/5
pinhān é. 026a/14
raḥm é. 053b/6
reftār é. 017b/12
rūşen é. 079b/142
ṣabr é. 070b/21
seyr é. 034b/1
şād é. 019b/5
şermsār é. 020b/6

temāşā é. 003a/6
terk é. 071a/16
vāḳıf é. 060a/4
yād é. 019b/1
zār é. 017b/18
ziyād é. 070a/25
é.- almas 024a/13
é.- di 020a/9, 051b/6, 068b/16, 070a/7
āgeh é.- di 039b/5
bülend é.- di 070a/17
iḫtiyār é.- di 010a/13
ṣayd é.- di 014a/1
tekellüm é.- di 026b/11
ẓāhir é.- di 013b/8
é.- dim 011b/6
é.- diñ 038b/9, 070a/15
éazmin é.- diñ 003a/11
é.- ekör 061a/7
é.- er 012b/14, 033b/14, 056b/3, 079b/73
āzād é.- er 014b/8
ḥareket é.- er 014a/10
helāk é.- er 014a/8
ṣayd é.- er 016b/2, 031a/11
seyr é.- er 002b/3
taḥammül é.- er 036b/7
taṣvīr é.- er 056a/11
ṭavf é.- er 033a/8
ẓulm é.- er 001a/7
é.- erde 014b/17
seyr é.- erde 019b/1
teslīm é.- erem 027b/14
ʿazm é.- erġe 047b/7
iẓhār é.- erġe 047b/13
é.- ermén 064b/7, 077b/13
ḫāmūş é.- ermén 038a/7
seyr é.- ermén 060b/12
yād é.- ermén 078a/19
é.- ermin 050a/3
yād é.- ermin 012b/1
é.- ersin 025b/13, 050a/5
vehm é.- ersin 005b/9
é.- ey 038a/14, 077a/11
ʿilāc é.- ey 053a/13
rūşen é.- geç 010a/3
é.- geli 021b/13
é.- gen 014a/5
é.- genin 031a/9
āzād é.- geniñ 011a/5
é.- gey 008a/12, 074a/58
é.- gil 048a/1
é.- ib 024b/2, 024b/10, 024b/16, 031a/12
āşiyān é.- ib 024b/6
bend é.- ib 011a/5
beyān é.- ib 024b/12
cevlān é.- ib 015b/1
efġān é.- ib 015b/14
feryād é.- ib 045b/5
fiġān é.- ib 024b/4
ḫayrān é.- ib 015b/4
iḥsān é.- ib 015b/10
imtiḥān é.- ib 024b/1
ḳan é.- ib 015b/2
ḳurbān é.- ib 015b/6
menʿ é.- ib 074a/3
nāz é.- ib 010b/11
nihān é.- ib 024b/14
revān é.- ib 024b/8
sergerdān é.- ib 015b/12
sulṭān é.- ib 015b/8
şerḥ é.- ib 027a/13
ṣayd é.- keli 014b/15
é.- ken 072b/9
şād é.- key 074a/57
yād é.- key 074a/56
é.- me 011b/13, 012a/10, 053b/5, 060b/13
fāş é.- me 024b/13, 027a/7
gümān é.- me 079b/62
ḳan é.- me 060b/17
kem é.- me 008a/15
é.- medi 079b/84
ṭāḳat é.- medi 036b/8
é.- medim 067a/7
şükr é.- medim 075b/27
yād é.- medim 069b/5
şükr é.- megen 010a/11
yād é.- meġimni 073b/1

duʿā é.- mek 072b/22
helāk é.- mek 047b/9
ṣayd é.- mek 070a/10
terk é.- mek 052b/13
vedāʿ é.- meḳ 045a/11
é.- mekdür 069a/16
é.- mekge 079a/51
ḥisāb é.- meḳḳe 012a/11
gümān é.- meñ 054a/11
é.- mes 037b/12, 058b/11, 070a/9
fehm é.- mes 034a/13
rūşen é.- mes 013b/12
é.- mesem 047a/2, 047a/3, 047a/5, 047a/7, 047a/9
çerāġān é.- mesem 047a/13
ḳurbān é.- mesem 047a/11
pinhān é.- mesem 047a/15
é.- mesmʾn 074b/12
é.- mesün 050b/4
é.- mey 067a/13, 079a/25
helāk é.- miş 045b/3
ṣabr é.- mişem 061b/13
é.- se 041a/5, 048b/3
ʿarż é.- se 029b/14
ġarḳ é.- se 071a/2
gerdenkeşlik é.- se 010a/23
ḫırām é.- se 064b/13
kerem é.- se 053a/12
naẕar é.- se 053a/11
nūş é.- se 004b/2
ẓāhir é.- se 026b/1
é.- sem 070a/12, 079a/2, 080b/12
ʿarż é.- sem 022a/9
beyān é.- sem 006b/10
yād é.- sem 011a/3
ẓāhir é.- sem 006b/4
é.- señ 019b/9
ḥaẕer é.- señ 025a/12
iḫtiyār é.- señ 017b/3
ṣabr é.- señ 006a/10
ẓāhir é.- señ 029b/15
é.- señiz 016a/9
é.- sin 001a/7
terkin é.- sun 003a/15
é.- ti 018b/14, 029b/9, 049a/1, 049a/2, 049a/4, 049a/6, 049a/12, 049a/14,
049a/16, 049b/8, 049b/10, 049b/12, 049b/16, 056b/10, 058a/9, 059a/7, 059b/15,
064b/17, 065b/3, 066a/11, 069a/8, 071a/10, 072a/3, 074b/26, 076b/2, 078b/1,
078b/4, 079a/27, 079b/43
āşkār é.- ti 049a/8, 049a/18, 049b/2
bīpāuser é.- ti 078b/14
derbeder é.- ti 078b/13
derdmend é.- ti 010a/7
eṣer é.- ti 078b/12
eşkbār é.- ti 049b/6
ġubār é.- ti 049a/10
ḫaber é.- ti 078b/10
ḫalāṣ é.- ti 057a/10
helāk é.- ti 063a/1
ḫūn-i ciger é.- ti 078b/11
ḳaṣd é.- ti 040b/9
rūşen é.- ti 069a/2
sefer é.- ti 078b/9
şermsār é.- ti 049b/4
şikār é.- ti 049b/14
telḫ é.- ti 006a/9
ẓāhir é.- ti 026b/9
zār é.- ti 049b/1
ʿarż é.- tiler 057a/3
ḳaṣd é.- tiler 055b/9
é.- tim 061a/1, 075a/7, 080a/39
ʿazm é.- tim 033a/17
bend é.- tim 006a/15
ḥāṣıl é.- tim 060b/3
sevād é.- tim 026b/3
şerḥ é.- tim 026a/13
é.- tiñ 005b/11, 050b/6, 050b/8, 050b/12, 050b/14, 052a/2, 068b/18, 068b/19
āsān é.- tiñ 050b/2
dermān é.- tiñ 050b/1
efġān é.- tiñ 050b/16
ḳan é.- tiñ 050b/10
pinhān é.- tiñ 050b/4

é.- tib 020a/4, 020a/7, 043b/5, 051a/11, 057a/12, 074b/33, 079b/9, 079b/59,
079b/85
ʿahd é.- tib 075b/37
cevlān é.- tib 050b/7
feryād é.- tib 075a/18
ḫayāl é.- tib 072a/7
iḫtiyār é.- tib 043b/13
iẓhār é.- tib 049b/12
sāz é.- tib 065a/13
taḥsīn é.- tib 043a/15
ṭavāf é.- tib 077a/25
yād é.- tib 043b/8

étek: (T.) etek
é.+ i 080b/56

eṭfāl: (Ar.ç.) çocuklar
e. 006a/16

eṭrāf: (Ar.ç.) taraflar
e.+ ide 042a/7

eṭvār: (Ar.ç.) tavırlar
e.+ ı 035a/4
e.+ ımġa 020a/14

evbāş: (Ar.) çapkın

a.+ ıġa 004b/14

evc: (Ar.) göğün en yüksek noktası
e.- i ṣüreyyādın 060b/2

evḳāt: (Ar.ç.) zamanlar
ḥayf-ı e. 017a/14

evlād: (Ar.ç.) çocuklar
e.+ in 072b/22

evrāḳ: (Ar.ç.) yapraklar, sayfalar
e. 042a/14
e.+ i 040b/2

évrül -: (T.) evril-, dön-
a.- madı 001a/6
a.- maġı 001a/5

evvel: (Ar.) önce
e. 017b/4

éy (T.) ey seslenme edatı
é. 001b/21, 002a/7, 002b/1, 003a/1, 003a/3, 003a/5, 003a/18, 003b/1,
004a/1, 004a/20, 004b/1, 004b/9, 006b/12, 007a/1, 007b/8, 007b/11, 008a/1,
008a/17, 008b/6, 008b/14, 009a/17, 011b/2, 011b/17, 012a/13, 013a/1, 015b/13,
017b/5, 017b/8, 017b/9, 017b/13, 017b/17, 018a/11, 019a/14, 019b/4, 019b/6,
019b/10, 019b/12, 020a/1, 020b/10, 020b/13, 021a/1, 021a/3, 021a/8, 021b/1,
021b/4, 021b/12, 022b/1, 022b/4, 023a/14, 023a/17, 023b/14, 024b/7, 024b/16,
025a/6, 025a/12, 025a/16, 025b/7, 025b/9, 025b/15, 026a/5, 026a/10, 026a/11,
027b/13, 029b/10, 030a/5, 030a/7, 030a/10, 030a/11, 031b/1, 031b/13, 032a/1,
032a/8, 032a/9, 032b/8, 033a/2, 033a/14, 033a/15, 033b/1, 034b/12, 035b/17,
036a/4, 036a/6, 036a/12, 037a/9, 039a/1, 039a/7, 040a/13, 040a/20, 040a/21,
040a/30, 040b/10, 041b/7, 042b/11, 043b/1, 043b/9, 044b/1, 044b/3, 044b/5,
044b/8, 044b/9, 044b/11, 045a/1, 045a/14, 045b/11, 046a/13, 046a/18, 047a/10,
048a/1, 049a/5, 050a/1, 050a/6, 050a/12, 050a/15, 050a/17, 050b/1, 050b/5,
050b/7, 050b/10, 050b/12, 050b/13, 051a/1, 051a/5, 051a/11, 051a/13, 051b/1,
051b/14, 052a/5, 052a/9, 053b/5, 054a/7, 054a/11, 054a/16, 054b/6, 054b/8,
055a/20, 057b/6, 058a/1, 058b/4, 059a/13, 060a/3, 060b/7, 060b/13, 060b/17,
061a/7, 061b/7, 061b/11, 063a/1, 063a/10, 063a/12, 064b/5, 064b/11, 064b/22,
065a/15, 068a/14, 068b/6, 068b/18, 069a/5, 069a/18, 070a/2, 070b/3, 070b/15,
070b/19, 070b/21, 071a/4, 071a/17, 071b/8, 071b/10, 071b/16, 071b/17, 072a/1,

072a/17, 072a/19, 072b/6, 072b/18, 073a/1, 073b/11, 074a/1, 074a/10, 074a/14, 074b/21, 074b/22, 074b/23, 074b/24, 074b/38, 075b/21, 076a/16, 076a/21, 076a/26, 076a/28, 076b/25, 077a/11, 077b/1, 077b/6, 077b/10, 077b/30, 078b/17, 078b/30, 078b/31, 078b/32, 078b/33, 078b/34, 078b/35, 079a/1, 079a/6, 079a/8, 079a/14, 079a/22, 079a/26, 079a/30, 079a/38, 079a/46, 079a/54, 079b/101, 079b/113, 079b/115, 079b/129, 079b/142, 079b/144, 079b/15, 079b/162, 079b/178, 079b/31, 079b/33, 079b/35, 079b/41, 079b/47, 079b/63, 079b/71, 079b/79, 079b/81, 079b/88, 079b/91, 079b/95, 079b/97, 080a/3, 080a/17, 080a/19, 080a/24, 080a/48, 080a/59, 080b/24, 080b/49, 080b/89

eyle -: (T.) eyle-, yap-
e. 012a/7, 033a/18, 068a/12, 075a/17, 079b/87, 080a/44, 080b/91
ābād e. 040a/28
āzād e. 040a/26, 061b/6
dūr e. 071a/4
kitābet e. 026b/13
lüṭf e. 021b/2
raḥm e. 059a/9, 061b/7, 080a/30
raḥmet e. 070a/27
rūşen e. 070a/5
seyr e. 020b/1
şükr e. 023a/17
e.- ban 037b/11, 043b/14, 049a/9, 057b/7, 057b/13, 061b/8, 070a/20, 071b/2, 076a/20
yād e.- ban 045b/1
e.- di 001a/9, 001a/10, 009a/12, 010b/7, 012b/3, 012b/11, 013b/5, 018b/6, 023b/2, 027a/14, 029b/18, 031a/4, 031a/6, 034a/6, 036b/4, 038b/3, 039a/10, 041a/13, 042b/5, 049b/3, 057a/9, 069a/17, 070a/13, 070b/2, 070b/22, 074a/19, 075a/51, 076b/45, 077a/18, 078b/3, 078b/6, 078b/8, 078b/16, 078b/22, 078b/29, 078b/37, 079a/40, 079b/120, 080a/53, 080b/69, 080b/71, 080b/72, 080b/73, 080b/74, 080b/75, 080b/76
bīvefālıġ e.- di 007a/12
cevlān e.- di 015b/3
dermān e.- di 080b/70
giriftār e.- di 075b/9
ḫem e.- di 022a/14
inşā e.- di 004a/21
kesb e.- di 039a/8
musaḫḫar e.- di 076b/47
mükerrer e.- di 076b/48
münevver e.- di 076b/46
perīşān e.- di 014b/6
pinḥān e.- di 026b/5
pinhān e.- di 055a/17, 070a/23
ṣayd e.- di 043b/2
ṭaġalüb e.- di 005a/7
tekellüm e.- di 064a/5
ṭūfān e.- di 057b/3
ẓāhir e.- di 026b/6
e.- dim 040a/18, 040b/3, 057b/12, 057b/18, 079b/1, 079b/2, 079b/4, 079b/10, 079b/75
āzād e.- dim 057b/14
berbād e.- dim 057b/4
bidād e.- dim 057b/8
bünyād e.- dim 021b/7, 054a/9
dād e.- dim 077b/16, 079b/6, 079b/8
feryād e.- dim 057b/10, 077b/17
inşā e.- dim 018b/17
murād e.- dim 079b/12
ṣād e.- dim 057b/16
şād e.- dim 077b/18
şimşād e.- dim 057b/2
yād e.- dim 057b/1, 057b/6, 077b/15, 079b/14
ziyāret e.- dim 047a/8
nihān e.- din 051a/14
e.- diñ 004a/6, 020b/9, 021b/9, 028a/13, 045a/1, 058b/15, 069a/11, 079b/102, 079b/89, 079b/97
ʿaṭā e.- diñ 079b/108
cefā e.- diñ 079b/98
cüdā e.- diñ 079b/110
duʿā e.- diñ 079b/112
ḫazān e.- diñ 051a/12
imtiḥān e.- diñ 051a/6
ḳaṣd-ı cān e.- diñ 051a/1
kemān e.- diñ 051a/4
mübtelā e.- diñ 079b/100
nātüvān e.- diñ 051a/2
nişān e.- diñ 051a/8
rehā e.- diñ 079b/106

saman e.- diñ 051a/10
sāz e.- diñ 045a/3
ẓulm e.- diñ 071a/17
e.- dür 001a/4
e.- gey 026b/2
e.- geç 031a/8, 031a/12, 031a/14, 039b/7
āġāz e.- geç 031a/1
bāz e.- geç 031a/10
cevlān e.- geç 030b/12
ḫayāl-ı şāh-ı devrān e.- geç 030b/14
inşā e.- geç 042a/13
ḳan e.- geç 030b/10
mübtelā-i derd-i hicrān e.- geç 030b/8
nāz e.- geç 031a/6
nevāsāz e.- geç 031a/2
perdāz e.- geç 031a/4
perişān e.- geç 030b/1
pinhān e.- geç 030b/2
seyr-i gülistān e.- geç 030b/6
ṭūfān e.- geç 030b/4
iẓhār e.- gen 010b/2
e.- gey 079b/155, 079b/157
e.- geysin 076b/36
e.- gil 021a/13, 060b/16
e.- ġil 025a/7, 040a/10, 043b/9, 058a/10, 070b/15, 076b/8, 076b/14
e.- mdiñ 052a/10
e.- me 004b/5, 028a/4, 028a/8, 029b/12
e.- medi 004b/16, 028a/1
e.- mediñ 011b/17, 038b/10, 038b/14, 052a/8
dād e.- mediñ 052a/12, 052a/14
fesād e.- mediñ 052a/6
sevād e.- mediñ 052a/1
şād e.- mediñ 052a/4
yād e.- mediñ 052a/2
taḥammül e.- megey 022a/10
e.- mek 069a/15
ṣayd e.- mek 019a/7
e.- mekdin 080b/35
e.- mekke 031b/10
e.- mes 037a/2, 046b/1, 046b/4, 046b/14, 073b/5, 075a/13, 080b/25
ferāmūş e.- mes 011a/13
ḫaṭā e.- mes 046b/10
ḫayā e.- mes 046b/6
ḫaẓer e.- mes 061a/9
muḥabbet e.- mes 043b/3
nevā e.- mes 046b/12
riyā e.- mes 046b/8
vefā e.- mes 046b/2
vehm e.- mes 061b/1
e.- mesmén 005a/12, 080b/83
e.- mez 068a/8
raḥm e.- ñ 069a/5
e.- b 008a/12, 010b/13, 012a/12, 014b/9, 014b/11, 049a/10, 049b/6, 049b/10,
056a/5, 070b/14, 071b/12, 074a/20, 080b/60
ʿālī-cenāb e.- b 012a/18
ʿarż e.- b 010a/29, 023b/13
ʿazm e.- b 074b/3
ʿaẕāb e.- b 012a/2
āftāb e.- b 012a/8
cüdā e.- b 049b/8
çāk e.- b 009a/6
dām e.- b 014b/16
ferāmūş e.- p 074a/15
ferş e.- b 073a/14
fikr e.- b 045b/9
ġulām e.- b 014b/8
ḫarāb e.- b 012a/4
ḫayāl e.- b 060a/7
ḫırām e.- b 014b/1, 017b/11, 071b/15
iḫtisāb e.- b 012a/10
iltizām e.- b 014b/4
intiḫāb e.- b 012a/16
kebāb e.- b 012a/6
kelām e.- b 014b/18
kerem e.- b 002b/16
maḳām e.- b 014b/12
niknām e.- b 014b/10
pāre e.- b 030a/12
raḥm e.- b 080b/41
rām e.- b 014b/14
ṣabr e.- b 056a/9
selām e.- b 014b/2
seyr e.- b 059a/3
sürāġ e.- b 071b/13
şām e.- b 014b/6
şerm e.- b 026a/3
şitāb e.- b 012a/1
ṭaleb e.- b 008b/11
teklīf-i şarāb e.- p 012a/14
terk e.- b 026a/6
yād e.- b 019b/11, 080b/80
ẓāhir e.- b 005a/9
e.- r 004b/11, 004b/12, 008a/16, 011a/10, 012b/8, 014b/18, 017a/5, 021a/5,
023a/6, 025a/2, 029b/7, 031b/12, 034a/3, 037a/7, 043a/15, 044a/5, 063a/13,
065a/3, 072b/17, 073a/8, 078b/23, 078b/24, 078b/25, 078b/26, 078b/27, 080b/1,
080b/2, 080b/3, 080b/4, 080b/5, 080b/6, 080b/7, 080b/8, 080b/11, 080b/12,

080b/13, 080b/14, 080b/15, 080b/16, 080b/17, 080b/82
ārzū e.- r 002a/9, 064a/1, 064a/2, 064a/4, 064a/6, 064a/8, 064a/10, 064a/12,
064a/14
cilve e.- r 048b/6
dermān e.- r 030b/7
ḳaṣd e.- r 011b/11
ḳatliʿām e.- r 030b/12
ḳerem e.- r 074a/52
raḳam e.- r 060a/5
vaḥṣet e.- r 034b/11
yādiñni e.- r 011a/14
zinde e.- r 073a/4
ṣayd e.- rde 010b/4
e.- rem 051b/3, 056a/6, 056a/12, 056b/10, 080a/51, 080a/55
ābād e.- rem 056a/8, 056b/14
ārzū e.- rem 071b/9
behzād e.- rem 056b/8
berbād e.- rem 056b/4
bünyād e.- rem 056a/14
feryād e.- rem 056a/10, 056b/2
şād e.- rem 056a/4, 056b/6
taʿdād e.- rem 056b/12
vīrān e.- rem 056a/2
yād e.- rem 056a/1, 056b/1, 078a/20
e.- rġa 066b/12
e.- rmén 023a/2, 078a/21
rūşen e.- rmén 004a/15
yād e.- rmén 077a/22
e.- rsin 058b/13
e.- se 006b/2, 024a/3, 027a/4, 028a/10, 037b/13, 043a/5, 078b/5
taḥarrük e.- se 011a/7
e.- sem 016a/9, 079b/45
e.- séñ 068a/7
cevlān e.- señ 008a/11
e.- sun 055a/1, 055a/2, 055a/4, 055a/4, 055a/6, 055a/8, 055a/10, 055a/12,
055a/14, 055a/15, 055a/16, 055a/18, 055a/19, 055a/22
fedā e.- y 073a/7
e.- yin 051b/7, 079b/141, 079b/143
beyān e.- yin 079b/131
dāstān e.- yin 079b/135
fiġān e.- yin 079b/132
imtiḥān e.- yin 079b/137
iẓhār e.- yin 054b/9
revān e.- yin 079b/134
tercümān e.- yin 079b/139

eylen -: (T.) dön-, çevril-
e.- emen 077a/25
e.- ey 071b/1, 071b/2, 071b/4, 071b/6, 071b/8, 071b/10, 071b/12, 071b/14,
071b/16, 071b/18
e.- ib 016a/4
e.- medim 071b/3
e.- türdi 079a/41

eyvān: (Ar.) köşk, gök katı
e.+ ıġa 042a/6
e.+ ını 076b/9
e.+ ide 008b/1

eyyām: (Ar.ç.) günler
e.- ı ḫazān 049a/14
e. 019a/6
gerdiş-i e. 001a/6
maḥfil-i e. 037b/7
terk-i ġam-ı e. 025b/2
e.+ ı 060b/7
e.+ ide 045a/4

ez: (Far.) Farsça ayrılma hali edatı -den, -dan
e. 008b/12, 062a/1

ezel: (Ar.) öncesizlik
e. 001b/22, 054a/18
rūz-ı e. 075a/45
e.+ din 007a/2, 078b/14

fāḫte: (Far.) üveyik kuşu
f. 064a/13

faḳīr: (Ar.) yoksul
f.- i nātüvān 077b/26

fāl: (Ar.) fal, talih denem
f.+ iñ 050a/10
f.+ iñni 062b/12

falān: (Ar.) ismi söylenmek istenmeyen veya her kim olursa anlamında genel olarak kast edilen şahıs ve şey
f.+ dın 032a/12

fānī: (Ar.) geçici
deyr-i f.+ din 014b/10

fāriġbāl: (Ar.) başı tinç
f. 029b/3

farḳ: (Ar.) fark, başkalık
f.- i seride 034b/4
f. 070a/9, 076b/13
f.+ ıġa 044a/5

farż: (Ar.) Allah'ın her Müslüman tarafından yerine getirilmesi gerekli emirleri
f. ḳıl 021a/12
f.+ dur 074a/48

faṣīḥ: (Ar.) açık
f. 034a/12

faṣl: (Ar.) mevsim
f.- ı bahār 042b/7
f.- ı ḫazān 035b/4
f.+ ıda 056b/2

fāş: (Far.) açık, meydana çıkmış
f. étme 024b/13, 027a/7
f. ḳılma 026a/14
f. 020b/9, 025a/17, 050b/3

fāyizü 'l-envār: (Ar.) çok nurlu
f. 010a/18

fedā: (Ar.) feda etmek, adama
f. eyley 073a/7
f. ḳıldı 051b/13
f. 007b/1, 007b/2, 007b/4, 007b/6, 007b/8, 007b/10, 007b/12, 007b/14
f.+ dur 079b/126, 079b/36
f.+ si 079b/92

fehm: (Ar.) anlama
f. étmes 034a/13
f. 021a/9, 050b/4

felek: (Ar.) gök, dünya
f. 019a/5, 019b/6, 022a/14, 030a/11, 036b/3, 040a/20, 040a/29, 042a/4,
049b/1, 049b/2, 049b/4, 049b/6, 049b/8, 049b/10, 049b/12, 049b/14, 049b/16,
051a/1, 059a/9, 061a/10, 067a/1, 070a/23, 071a/17, 074a/27, 074b/7, 076a/24,
079a/27, 079a/40, 079a/42, 079a/44, 079a/53, 079b/101, 079b/82, 079b/97, 080b/1,
080b/2, 080b/3, 080b/4, 080b/5, 080b/6, 080b/7, 080b/8
cevr-i f. 080b/15
devr-i f. 012b/11, 039b/11, 076a/29
sāye-i taḫt-i f. 076b/34
f.+ de 006a/13, 039b/6
f.+ din 002a/17, 070a/12, 071a/14, 075a/16, 079a/24, 079b/19
devr-i f.+ din 006b/11, 053b/13
ẓulm-i f.+ din 054b/13
f.+ ke 067b/3
f.+ ler 056b/9, 077b/21
f.+ ni 042a/2, 051a/6, 065b/12
zāl-ı f.+ ni 043b/9

fen: (Ar.) bilim
f.+ ide 040a/15

fenā: (Ar.) yokluk, yok olma
f. ḳılur 043b/2
f. 001a/16, 055b/6, 074a/36
ʿāẓım-i mülk-i f. 008a/6
esīr-i şehr-i f. 032a/9
şehr-i f. 037b/3
ḫāk-i reh-i f.+ dur 075a/53

fer: (Far.) aydınlık
f. 006a/14, 076b/6

ferāġ: (Ar.) bırakıp terk etme
f. 019a/11

ferāġat: (Ar.) vazgeçme, el çekme
f. 003b/13, 014a/5, 040a/25, 075b/33, 079b/62

feraḥ: (Ar.) gönül açıklığı, sevinç
f. 035b/11, 036a/3, 079a/28

feraḥbaḫş: (Ar. +Far.) sevinç veren
f.+ ı 060b/11

ferāmūş: (Far.) unutma, unutuş
f. 025a/05
f. eylemes 011a/13
f. eyleb 074a/15
f. ḳıl 022b/7
f. olmas 009b/17
f. 038b/10, 080a/31

ferāvān: (Far.) çok
f. 006b/5, 077b/34, 080b/54
renc-i f. 074a/32

ferġāna: (ö.a.) Türkistan'daki Fergana şehri
f. 063a/8, 063a/13, 077a/27
ḫusrev-i f. 018a/12
maḥrūm-ı dīdār-ı şeh-i f. 077a/5

ferhād: (ö.a.) Ferhat ile Şirin hikayesinin erkek kahramanı
f. 001b/17, 013a/9, 019a/13, 022a/3, 023a/1, 028a/11, 031a/13, 039a/10,

040a/9, 056a/6, 057b/18, 060b/4, 066a/5, 068a/5, 074a/35
kıṣṣa-i f. 056a/13
tīşe-i f. 008b/13
f.+ de 023a/5
mātem-i f.+ ni 080b/45

ferḫunde: (Far.) kutlu, uğurlu
f. 020a/14, 077b/49
aḫter-i f. 062b/12
ṭāliʿ-i f. 076b/52

ferīdūn: (ö.a.) Kava'yi öldüren İran şahı
f. 079b/164

ferişte: (Far.) melek
f. 080a/61

ferḳadsā (Ar. +Far.) kutup yıldızı gibi
f.+ yi 076b/13

fermān: (Far.) ferman, buyruk
f. 044a/6, 079b/82
bende-i f. 073b/11
f.+ ıdın 061a/21
maḥkūm-i f.+ ım 065b/17
f.+ ımdadur 054a/15
cūyende-i f.+ ıñum 056b/13
f.+ ide 018b/15

fermānber: (Far.) fermana uyan
f.+ i 076b/54

fermānrevā: (Far.) emri kabul edilen padişah
ḫusrev-i f. 061a/17

ferruḫ: (Far.) uğurlu, kutlu
f. 001b/1, 004a/3, 035a/1, 035a/2, 035a/4, 035a/6, 035a/8, 035a/10,
035a/12, 035a/14

ferruḫruḫ: (Far.) yüzü kutlu
f. 068b/8

fersāḫ: (Ar.) yaklaşık beş kilometrelik bir uzaklık ölçüsü
f. 036b/2

ferş: (Ar.) döşeme, yaygı
f.- i meḫmeldur 009a/14
f.- i rehgüẕāri 040b/3
f. eyleb 073a/14
f. ḳılay 023b/11

feryād: (Far.) feryad, bağırma
f. ét 019b/11
f. étib 045b/5
f. étib 075a/18
f. eyledim 057b/10, 077b/17
f. eylerem 056a/10, 056b/2
terk-i reh-i f. ḳılay 074a/3
f. ḳılsam 079a/53
f. ḳılurmén 078b/18
f. 024b/4, 039a/4, 039a/11, 040a/1, 040a/20, 052a/14, 059b/11, 064b/19,
065a/14, 075a/12, 075b/35, 077b/29, 078b/1, 079a/1, 080a/9
f.+ ım 021b/2, 079a/24, 080b/13
f.+ iñ 028b/6
f.+ reskẹ 079a/27

ferzāne: (Far.) bilge
f. 018a/10, 027b/6

ferzend: (Far.) çocuk, evlat
f. 075a/29, 075a/38
f.+ iġa 075a/32
f.+ ler 079b/154, 079b/77

fesād: (Ar.) bozukluk
f. eylemediñ 052a/6

feṣāḥat: (Ar.) güzel ve açık konuşma
f. 026b/12

fesāne: (Far.) asılsız hikaye
f.- i şeyḫ 038a/2

feş: (Far.) pelerin
f. 038a/11

feṭḥ: (Ar.) açma, elde etme
f.- i bāb 011b/16, 033a/18
f. 076b/43

feṭṭāḥ: (Ar.) açan, fetheden
f. 033a/18

feṭṭānet: (Ar.) zihin açıklığı
f. 079b/167

fetvā: (Ar.) fetva
f.+ side 033a/3

fevt: (Ar.) bir daha ele geçmemek üzere kaybetme
f.- i furṣat 023b/2

fevvāre: (Ar.) içinden su fışkıran şey, fıskıya
f.+ ler 009a/12

feyż: (Ar.) bolluk, çokluk
f.- i āṣār ḳıl 010a/16,
f.+ i 035a/9
mezār-i f.- i āṣārı 010a/17
f.- i bahār 051b/12
f.- i ḳudūmidin 055a/20
f.- i lüṭfüñ 058b/5
f. 024a/9
f.+ idin 006a/7, 073b/7

fiṭrat: (Ar.) yaratılış, huy
f.- ı raʿnā 073b/8
ṣafḥa-i f. 056b/8

fiġān: (Far.) inleme, feryad
f. étib 024b/4
f. eyleyin 079b/132
f. 003a/9, 028b/6, 047b/3, 061b/12, 064b/19, 067b/1, 070a/7, 074b/30,
079a/25, 079b/6, 079b/119, 080a/46
teʿsīr-i f. 080b/93
f.+ ım 002a/17, 037b/13, 052b/10, 059a/5, 066a/9, 075a/12, 079a/48, 079b/34,
080b/86
f.+ ımdın 060b/15, 069a/4
dūd-ı f.+ ıñdın 030a/7
f.+ iñdin 019b/6

fikr: (Ar.) fikir, düşünme
f.- i bahār 020b/1
f. eyleb 045b/9
f. 071b/13, 072a/2, 074a/12
f.+ lerdin 056b/7

fiʿl-meṣel: (Ar.) örneğin
f. 007b/7

firāḳ: (Ar.) ayrılık, ayrılma
f. 002a/11, 006b/12, 012a/4, 022a/4, 039a/3, 041b/3, 042b/13, 049a/1,
049a/2, 049a/4, 049a/6, 049a/8, 049a/10, 049a/16, 049a/18, 050a/15, 051a/2,
051a/11, 061a/3, 061a/16, 069a/16, 072a/6, 072b/5, 074a/4, 074a/29, 078b/13,
079b/100, 079b/121, 079b/54, 079b/74, 080a/59
derd-i f. 041b/11
şām-i f. 016a/7
şemşīr-i f. 080a/6
şerḥ-i f. 079b/69
zehr-i f. 020a/9
f.+ e 075a/48
f.+ ı 040a/29, 061b/2, 069b/9
f.+ ıda 009b/5, 023a/10
f.+ ıñ 037a/1
f.+ i 060a/10
f.+ ide 013a/13, 035b/6, 055a/13, 055b/11, 060a/9, 079a/37
endūh-i f.+ idin 078a/15
f.+ in 079b/174
f.+ iñ 007b/3, 035b/9, 064b/21, 069a/3, 074b/10, 074b/15, 074b/32
şām-i f.+ iñ 072a/3
telāṭum-i f.+ iñ 080a/34
f.+ iñde 013a/2, 079b/37

firdevs: (Ar.) cennet
f. 062a/12
f.+ i 002a/13

firīb: (Far.) aldatma
f. 043b/10

fitne: (Ar.) fitne, karışıklılık
f.- i yācūci 041a/8
f. 012b/11, 031a/6

fuḳarā: (Ar.ç.) yoksullar
f. 028b/9

fūlād: (Far.) çelik
f. 038b/12, 040a/24

furḳat: (Ar.) ayrılık
f.- i zūrāzmāsidin 059a/10
f. 006a/18, 020a/5, 040b/1, 053b/1, 056b/1, 075b/27, 078b/12, 080a/15,
080b/2, 080b/22
dāġ-ı f. 077b/32, 077b/34
şām-ı f. 066b/1
dāġ-ı f.+ a 061b/13
āteş-i f.+ da 075b/7
f.+ ı 077b/43
dāġ-ı f.+ ı 080b/74
f.+ ıda 077a/6, 080a/43, 080a/45
f.+ ıdın 072b/11, 072b/13, 077b/13

furṣat: (Ar.) uygun zaman
f.- ı ʿömr 031a/9
f.- ı çeng 063b/4
f. 072b/1, 075b/33, 076a/2, 077b/42
fevt-i f. 023b/2
f.+ ı 042b/1

füsūn: (Far.) büyü
f. 049b/13

ġabġab: (Ar.) çene altı
sīb-i ġ. 036a/9

ġaddār: (Ar.) hain, merhametsiz
çerḫ-i ġ. 075a/48
sipihr-i ġ. 080a/22

ġaddāre: (Ar.) merhametsiz kadın
şūḫ-i ġ. 036b/3

ġāfil: (Ar.) gaflette olan, dikkatsiz
ġ. bolma 040b/9
ġ. 052b/5

ġaflet: (Ar.) dalgınlık, ihmal
ḫˇāb-ı ġ.+ dın 010a/1
ġ. 031a/10

gāh: (Far.) bazen
g. 072a/6, 073a/2, 077b/17, 079b/146

gāhgāhī: (Far.) zaman zaman
g. 077a/25

gāhī: (Far.) ara sıra, bazen
g. 072a/6, 074a/6, 074b/33, 079b/146

ġālib: (Ar.) üstün gelen
ġ. 009b/5

ġam: (Ar.) tasa, keder, kaygı
bimār-ı ġ.- ı ʿışḳ 023a/3
terk-i ġ.- ı eyyām 025b/2
ġ.- ı hicrān 041b/12
ġ.- ı hicrāne 070a/13
ġ.- ı hicriñ 006b/5
ġ.- ı yār 009b/17
ġ. 008b/2, 008b/3, 008b/10, 016a/4, 022a/6, 022a/11, 023a/12, 023a/14,
028b/2, 040a/22, 040b/1, 041a/5, 045b/3, 047b/10, 048a/6, 048b/7, 053b/19,
054b/2, 061b/4, 061b/6, 062a/15, 063a/1, 064b/15, 067b/2, 067b/10, 068a/5,
068b/2, 071b/18, 072a/9, 074a/7, 074a/16, 074b/10, 075a/19, 075a/38, 076a/24,
076a/28, 077a/35, 079a/37, 079a/52, 079b/43, 080b/4, 080b/17, 080b/23, 080b/36,
080b/54, 080b/56
bāde-i ġ. 066a/11
bezm-ı ġ. 072b/6
dām-ı ġ. 078b/23
gülşen-ı ġ. 078b/30
ḫayl-ı ġ. 079b/149
kūh-i ġ. 045a/8
nevāle-i ġ. 024a/7
nuḳl-ı ġ. 054a/4
pāymāl-ı ḫayl-ı ġ. 049b/10
şām-ı ġ. 018b/13, 050b/11, 069b/4
zehrāb-ı ġ. 054a/17
ġ.+ da 054b/11
şām-ı ġ.+ da 008b/17
şām-ı ġ.+ dı 044b/7
ġ.+ dın 008b/13, 031b/3, 031b/7, 051a/10, 077b/17
bend-i ġ.+ dın 019b/3
dām-ı ġ.+ dın 025b/3, 079b/106
ḳayd-ı ġ.+ dın 008b/5
sīl-i ġ.+ dın 018b/2
zeng-i ġ.+ dın 008b/16
ġ.+ dur 007b/13, 075a/15
şām-ı ġ.+ dur 030b/2
ġ.+ ı 017a/10, 067a/7, 078b/10
ġ.+ ıda 067a/5
ġ.+ ıdın 002b/15, 028b/4, 032b/3, 069b/10
ġ.+ ım 037b/2
şām-ı ġ.+ ım 063a/10
ġ.+ ımnı 022a/9, 022a/13, 023a/15, 053a/13, 075a/24, 079a/50, 079b/135
şerḫ-i ġ.+ ın 060a/5
ġ.+ ını 022b/7, 075a/44
ġ.+ ıñ 079b/3, 080a/4
kūh-i ġ.+ ıñ 074a/34
ġ.+ ıñda 050a/13
ġ.+ ıñga 053a/7
ġ.+ nı 022a/15, 079b/131

gām: (Far.) adım
g. 065b/3

ġamgīn: (Ar.+Far.) gamlı
ġ. 056b/6

ġamgüsār: (Ar.+Far.) gam ortağı, teselli veren
ġ.+ ım 045a/8
emīr-i ġ.+ imni 078a/22

ġamḫˇār: (Ar.+Far.) kederlenen
ġ. 037b/2, 080a/20
yār-ı ġ. 075b/30
ġ.+ dın 064b/16
ġ.+ din 075b/4

ġamkeş: (Ar.+Far.) gam çeken

ġ.+ im 054b/1

ġamnāme: (Ar.+Far.) gam mektubu
ġ.+ ler 055b/11

ġamze: (Ar.) süzgün bakış, çene yanak çukurluğu
ġ. 015b/2, 030b/11, 038b/7, 040a/16
ġ.+ si 034b/5

ġamzede: (Ar.+Far.) kederli
ġ.+ ler 052a/4
ġ.+ ni 078b/25

ġanī: (Ar.) zengin
ġ.+ sʾn 029b/6

ġanīmet: (Ar.) kazanç
ġ. bilmedi 030b/13
ġ. 066b/15, 075b/31, 076a/2
ġ.+ dür 001b/15

ġār: (Ar.) mağara
yā-ı ġ.+ dın 075b/35

ġaraż: (Ar.) gaye
ġ.- i ʿid 047a/10
ġ. 057a/16, 070a/24

ġāret: (Ar.) yağma
ġ. ḳılur 065a/12
ġ. 023a/6, 053a/8

ġarīb: (Ar.) gurbette bulunan
ġ. 003a/8

ġarḳ: (Ar.) boğulma
ġ. étse 071a/2

ġarḳa: (Ar.) suya batmış
ġ.- ı ḫūn-i ciger 011b/5

garkāb: (Ar.+Far.) suya batan
g. 009b/8

ġavġā: (Far.) kavga, gülürtü
ġ. 003a/10
ġ.+ lar 066a/6
ġ.+ nı 071a/4
ġ.+ sı 071a/3
ġ.+ sidin 019a/11
ġ.+ siġa 054a/6

ġāyib: (Ar.) görünmeyen, kayıp
ġ. 016a/10
ġ. oldı 053a/2
ġ. 033a/13

ġayr: (Ar.) başka, özge, ayrı
ġ.- ı cefā 046b/1
ġ. 008b/12, 023b/1
ġ.+ dın 025a/6, 051a/13
ġ.+ ı 052b/15
ġ.+ niñ 065a/1

ġayret: (Ar.) çalışma, çabalama
ġ.- ı ʿışḳım 023a/5
tāb-ı şuʿle-i ġ. 022a/2

ġażab: (Ar.) kızgınlık
ġ. 012a/1

ġazāl: (Ar.) geyik yavrusu
ġ.- ı hūş 080b/53
ġ.+ i 014b/13
ġ.+ im 070b/13
ġ.+ in 019a/4
ġ.+ iñdin 072a/12
ġ.+ nı 021b/14

ġazāle: (Ar.) dişi geyik
ġ.+ lerni 016b/3

ġazel: (Ar.) gazel
ġ. 010a/29
ġ.+ i 080a/52

ġazel-ḫˇān: (Ar.+Far.) gazel okuyan
ġ. 048b/10

gedā: (Far.) dilenci, yoksul
g. ḳıldı 015b/8
g. ḳılur 043b/12
g. 050a/12
g.+ lardın 068a/16
g.+ si 076a/10

geh: (Far.) bazen
g. 061a/14

gehī: (Far.) bazen, ara sıra
g. 030a/4, 074b/33

genc: (Far.) hazine
g.- ı ḥüsnüñni 029b/5
miftāḥ-i g.- i dāniş 015a/11
g.- i ḳārūn 079b/165
g. 017b/15, 046a/12

ger: (Far.) eğer
g. 004b/13, 006a/4, 008a/11, 009b/8, 011b/4, 013b/4, 013b/11, 018a/1,
018a/7, 019a/7, 019a/11, 020b/4, 021a/7, 021a/11, 023a/9, 024a/14, 025a/7,

025a/12, 025b/11, 025b/13, 026a/7, 028b/7, 028b/9, 028b/13, 029b/11, 030b/13, 040a/27, 043a/5, 043a/12, 044b/5, 051b/9, 061a/21, 064b/13, 064b/16, 065b/22, 066b/10, 070a/10, 070a/12, 072b/16, 075a/10, 075a/46, 075b/32, 076b/19, 079a/2, 079b/41, 080a/17

gerçi: (Far.) her ne kadar, ise de
g. 001a/6, 018b/15, 042b/13, 045a/10, 056a/3, 061a/19, 065a/9, 076b/53, 077a/43

gerd: (Far.) toz, toprak
g.- ḳademiñ 074a/47
g. 040b/4, 043a/3, 043a/4, 055b/6, 066a/10, 076b/38
g.+ indür 010b/6
g.+ ini 065b/12

gerden: (Far.) boyun
g.- i teslīm 063b/7
g.- i teslīmimiz 063b/8
g.+ keşlik étse 010a/23

gerdiş: (Far.) dönme, dönüş
g.- i devrān 063b/6, 075b/6
g.- i eyyām 001a/6
g.- i gerdūn 078b/4
g.+ i 008b/1

gerdūn: (Far) felek, gök, dünya
g. 001a/7, 008b/1, 040a/21, 048a/1, 067a/7, 070b/15, 073b/5, 078a/20
devr-i g. 011a/12
gerdiş-i g. 078b/4
şāh-i g. 079b/81
g.+ din 049b/15
g.+ ġa 054b/3

gevher: (Far.) cevher, inci, değeli taş
g.- i ḳıymet 061a/18
g.- i nāyāb 075b/19
g.- i şehvār ḳıl 010a/6
g.- i şehvārdın 064b/12
g.- i şehvāridin 077a/44
g. 014a/12, 017b/15, 062a/3, 066a/8, 075a/26
g.+ i 076b/1
g.- i eşk 018b/11
g.- i maḳṣūd 012a/15
g.+ ler 051b/6
g.- ı şehvār 027a/14

gevherefşān: (Far.) inci saçan
g. 004a/16, 062a/14
muḥīṭ-i g.+ dur 058b/4

gevherfeşān: (Far.) inci saçan
çeşm-i g.+ ım 007b/10

ġıẕā: (Ar.) gıda
ġ. 054a/4, 079b/42
ġ.+ sı 075a/15
ġ.+ si 077a/17

gile: (Far.) yakınma
g. 006b/11

girāmī: (Far.) değerli
g. 031a/9

girān: (Far.) ağır, değerli
g. 027a/9, 049b/9

girdāb: (Far.) girdap, çevrinti
g. 014a/7, 014a/8

girdbād: (Far.) kasırga
g.- ı dāmen-i deşt-i cünündur 071b/11
g. 012b/8

giribān: (Far.) elbise yakası
g. 018b/8, 047a/4, 074b/16, 077b/44
çāk-i g. 044a/10, 059b/4
g.+ gir 029a/3
nüsḫa-i çāk-ı g.+ ıdın 061a/6
çāk-ı g.+ ım 045b/6
g.+ ımdın 048a/6
g.+ ımı 080b/56
g.+ ıñni 030a/12

giriftār : (Far.) tutulmuş
g.- ı ḫum 078b/23
g.- i ḳemend-i ḥırṣ 040b/7
g. bolub 009b/3
g. eyledi 075b/9
g. 057b/7

girih: (Far.) düğüm
g.+ iden 002b/9
ser-i zülf-i g.+ in 028a/7
g.+ ler 006b/3

gīrūdār: (Far.) savaş, kavga
g.+ ıġa 021a/11
g.+ idin 054a/5

g.+ ini 077a/22

giryān: (Far.) ağlayan, ağlayıcı
g. 051b/5, 052b/2, 053b/11, 059b/10, 065b/13, 066a/7, 077a/36, 077b/39
dīde-i g. 051b/6
dīde-yi g. 007a/6
eşk-i g. 066b/6
tūtiyā-i çeşm-i g. 004a/14
g.+ dur 078a/10
mevc-i çeşm-i g.+ ımdadur 043a/4

gīsū: (Far.) saç, kakül
zencīr-i g.- i semensāġa 066a/1
g. 042a/5
g.+ lerin 014b/6
g.+ siġa 001a/13

gītī: (Far.) dünya
ḫusrev-i g. 077b/36

gītī-nümā: (Far.) cihanı gösteren
āyine-i g. 044b/12

ġonçe: (Far.) tomurcuk, açılmamış gül
ġ.- i baḫtım 079a/49
yād-ı ġ.- i gül 072b/8
ġ.- i gülzāriñ 064a/1
ġ.- i ḫandān 002b/8, 012b/1
ġ. 010b/1, 010b/6, 026a/3, 037b/9, 069a/14, 049b/11
ġ.+ de 037b/10
ġ.+ dür 059a/5
ġ.+ ler 059b/5, 059b/6
ġ.+ si 058b/5, 070b/8

gözel: (T.) güzel
g. 070a/2

ġubār: (Ar.) toz
ġ.- ı maḳdemidin 044b/2
ġ. étti 049a/10
ġ. 043a/3, 043a/4, 043a/5, 049b/10
ġ.+ ın 074b/2
ġ.+ idin 074b/17
ġ.+ im 067a/1
ġ.+ imdin 059a/3

ġulām: (Ar.) köle
ġ.- ı ḫalḳadergūş 077a/40
ġ. eylėb 014b/8

ġurbet: (Ar.) gurbet, hasret
ġ.+ de 080b/76

ġurūr: (Ar.) gurur, kendisini beğenmiş
ġ. 038a/11, 043b/1
mest-i ġ. 036a/5
ġ.+ ı 055b/2

ġuṣṣa: (Ar.) keder, kaygı
ġ. 004b/11, 023a/13, 043b/2, 052a/3, 062a/15, 064b/1, 080b/54
ġ.+ da 054b/11

ġūra: (Far.) erik
ġ.+ dın 006a/10

gūşe: (Far.) köşe, bucak
g.- i ḳevserġa 070b/4
g.- i vīrāne 021a/8, 077a/30
g. 079b/77
g.+ de 005a/3, 019a/12, 064b/7, 080a/7
g.+ side 075a/19

gūyā: (Far.) sanki
g. 037a/4, 068b/13
g.+ sı 074b/26

güdāz: (Far.) erime, yanma
g.+ im 053a/6
sūz-i g.+ im 079b/128

güftār: (Far.) söz
g. 027a/2, 034a/11, 037b/10
g.+ e 072a/20
g.+ ı 069a/1
g.+ i 010b/1, 035a/6, 074b/26
g.+ idin 080b/89
g.+ imni 074a/62

güftāre: (Far.) söz, kelam
g. 030a/4

güft ü gū: (Far.) söz lakırdı
g. 039b/13, 074b/32
g.+ i 074b/37

güher: (Far.) elmas, değerli
g. 006a/6, 026b/5, 076b/9
g.+ lerini 026b/10

gül: (Far.) gül
g.- ı ḫandān 072b/15
g.- i ʿayşım 053b/4
g.- i bādām 001a/2
g.- i raʿnā 002a/4
g.- i raʿnāsidin 039b/9
g.- i ruḫsārdın 064b/4
g.- i ṣadberg 053b/18

temāşā-i g.- i ṣadberg 055b/14
g.- i sūsen 017b/17
g.- i taṣvīr 079a/49
g. 004b/7, 009a/6, 009a/9, 009a/17, 011a/8, 014b/2, 019b/11, 020b/1,
024b/6, 026a/3, 030a/4, 035b/3, 037b/9, 042b/7, 044a/9, 045b/9, 046a/2,
048b/10, 049b/12, 053a/1, 053b/7, 054b/7, 056a/11, 056b/1, 057a/6, 059a/16,
059b/3, 059b/4, 060a/14, 064a/13, 069b/7, 070a/15, 070a/20, 070b/8, 070b/18,
072a/10, 072a/16, 074a/21, 074a/22, 074a/25, 074a/28, 074a/38, 075a/43, 076b/57,
076b/59, 079a/35, 079b/29, 080a/43, 080a/45, 080a/52, 080b/4, 080b/8
berg-i g. 030b/5
şāḫ-ı g. 049a/13
yād-ı ġonçe-i g. 072b/8
yüz-i g. 035a/8, 053b/8
g.+ de 037b/10
g.+ din 009a/8, 057a/7, 075a/39
g.+ ge 002a/1
g.+ ġa 011b/1
g.+ ini 020b/6
g.+ ler 013b/8, 042b/3, 055a/7
g.+ lerdin 009a/10
g.+ leri 010b/5, 074a/23
g.+ lerini 002b/7
g.+ lerni 030b/6
g.+ ni 034b/2, 064b/18

gülāb: (Far.) gül suyu
g. 009b/14

gülbeden: (Far.+Ar.) gül bedenli
g. 007b/11
serv-i g. 042b/4

gülbün: (Far.) gül kökü
g.- i nāz 079b/168
g. 026a/1
g.+ i 076b/35

gülcebīn: (Far.+Ar.) gül alınlı
g.+ ler 014b/7

gülçehre: (Far.) gül yüzlü
g. 075b/21

gülçīn: (Far.) gül toplayan
g. 061a/13

gülendām: (Far.) gül boylu, nazik
g. 075b/10
ṭıfl-ı g. 001a/4

gülfām: (Far.) gül renkli
dilber-i g. 001a/1
mey-i g. 010b/11

gülgeşt: (Far.) gül seyri
g.- ı merġzār ḳılıp 016b/1
g.+ i 055a/12
teklīf-i g.+ i 055b/7
g.+ ide 017b/12

gülgūn: (Far.) gül renkli
g. 015b/1, 050b/9, 066b/13, 076b/55
ʿārıż-ı g. 009a/5
eşk-i g.+ im 009b/13

gülḫan: (Far.) hamam ocağı
g. 014a/5, 074b/39

gülistān: (Far.) gül bahçesi
g.- i cihān 062a/8
seyr-i g. eylegeç 030b/6
g. 004a/4, 009a/3, 018b/18, 048b/9, 059b/2, 063a/6, 066b/14, 071b/14
seyr-i g. 051b/12, 055a/8
g.+ dın 052b/1, 057a/8
g.+ din 039b/2
g.+ dur 053b/3, 058b/6
g.+ ımnı 053b/4
g.+ ide 063a/5

gülʿiẕār: (Far.+Ar.) gül yanaklı
g. 072a/19
g.+ ım 045a/14, 071a/7
g.+ ımdın 079a/12
g.+ imni 078a/19
g.+ imsiz 059b/2
serv-i g.+ imsiz 060b/8

gülnār: (Far.) nar çiçeği
mey-i g.+ iñ 064a/12
ruḫ-ı g.+ iñ 064a/10

gülpūş: (Far.) gül serpen
nesīm-i yār-ı g.+ im 069a/13

gülrū: (Far.) gül yüzlü
serv-i g.+ yim 014b/1

gülrūḫ : (Far.) gül yanaklı
g.+ ım 002a/2

gülruḫsār: (Far.) gül yanaklı
g.+ din 075b/2

serv-i g.+ ım 009a/7

gülşen : (Far.) gül bahçesi
g.- ı ġam 078b/30
g.- ı vaṣlın 043b/7
g.- i ʿayşım 077b/8
g. 001a/13, 002a/2, 010b/5, 019b/10, 034a/11, 040b/13, 046a/2, 046b/12,
059b/5, 076b/51, 080a/48
g.+ de 002b/11, 049b/11
g.+ ġa 014b/1
g.+ ide 078b/32

gülşenārā: (Far.) gül bahçesi gibi
g.+ dın 060b/6

gülūḫ: (Far.) tuğla
g. 037a/8

gülzār: (Far.) gül bahçesi
g.- ı ḥüsn 051b/11
g.- i ʿālemni 057a/5
g. 031a/7, 063b/9
seyr-i g. 032b/12
g.+ ġa 059b/9
g.+ ına 071b/15
g.+ ide 049a/13, 055a/15
g.+ idin 076b/41
ġonçe-i g.+ iñ 064a/1
g.+ siz 063b/3

güm: (Far.) kayıp
g.+ dur 041b/8

gümān: (Far.) zan, sanma
g. étme 079b/62
g. étmeñ 054a/11
g. 007b/5, 012b/8, 028b/4, 032b/7, 080b/82
g.+ dın 057a/10
g.+ din 032b/8
g.+ ım 007b/6

gümreh: (Far.) yolunu şaşırmış
g. 010a/23

günāh: (Far.) günah, suç
g.+ imni 055b/9

güng: (Far.) dilsiz
g. 027a/3

güvāh: (Far.) şahit
g.+ imde 065b/14

güvārā: (Far.) sindirimi kolay olan
g. 001b/8

güẕār: (Far.) geçme
g.+ iñ 044b/5

güẕer: (Far.) geçiş
g. ḳıl 075a/37

güẕergāh: (Far.) geçit
g.+ ide 055b/1 , 016b/11

ḫaber: (Ar.) haber
ḫ.- i māh-i tamāmimni 074a/6
ḫ. bérdi 076b/40
ḫ. étti 078b/10
ḫ. 004a/5, 042b/1, 070a/14, 072a/17
ḫ.+ dār 061a/8
ḫ.+ iñ 003a/12

ḫaber-dār: (Ar.+Far.) haberli
ḫ. ét 017b/2

ḥabīb: (Ar.) dost
ḥ.- i ʿārıżın 059a/15

ḫacālet: (Ar.) utanma
ḫ. 070b/2
dāġ-ı ḫ. 023a/2

ḥācet: (Ar.) ihtiyaç
ḥ. 002b/6, 023b/6, 069a/15, 070a/4, 071a/3, 075a/1
ḥ.+ in 029b/13
ḥ.+ ini 079b/75

ḥācetmend: (Ar.+Far.) ihtiyaç sahibi
ḥ.+ iñ 029b/10

ḫacil: (Ar.) utançtan yüzü kızarmış
ḫ.+ dur 040a/14
ḫ.+ mʾn 057a/8

ḫaclet: (Ar.) utanma
ḫ.+ ġa 070b/16
ḫ.+ idin 009a/11

ḥadd: (Ar.) sınır
ḥ.+ ın 047a/2

ḥadīṯ: (Ar.) haber, söz
ḥ. 026b/1, 026b/2, 026b/4, 026b/6, 026b/8, 026b/10, 026b/12, 026b/14,
027a/1, 027a/2, 027a/4, 027a/6, 027a/10, 027a/12, 027a/14
ḥ.+ i 026b/7, 027a/9

ḫ.+ ini 026b/3, 027a/5

ḫādiṣāt: (Ar.ç.) olaylar
pāymāl-ı ḫ. 049a/10

ḫādiṣe: (Ar.) olay
ḫ.+ ni 062a/13

ḫāk: (Far.) toprak
ḫ.- ı pāyiñni 004a/13, 049a/3
ḫ.- ı peykerim 049b/9
ḫ.- ı rāhin 043a/5
ḫ.- ı reh 079a/13
ḫ.- ı tenim 049a/9
ḫ.- i reh-i fenādur 075a/53
ḫ. bolmay 064a/6
ḫ. 037a/8
esīr-i ḫ.+ dur 079a/7, 079a/15, 079a/23, 079a/31, 079a/39, 079a/55
esīr-i ḫ.+ dur 079a/47
ḫ.+ e 065b/19

ḫāḳān: (ö.a.) Türk hükümdarlarına verilen unvan
ḫ.- ı ḫıtā 080a/58

ḫaḳāret: (Ar.) küçük görme
ḫ. 017b/5

ḫākdān: (Far.) dünya, yer
ḫ.+ dın 075a/54

ḫākī: (Far.) topraktan
ḫ. 036b/7

ḫaḳīḳat: (Ar.) gerçek
ḫ. 053a/16

ḫākister: (Far.) ateş külü
ḫ. 043a/13, 080b/95
ḫ.+ iñni 021a/5

ḫaḳḳ: (Ar.) hak, Allah
ḫ. 017a/7, 034a/7, 062a/9, 076a/16, 076b/39, 076b/45, 077b/45
lüṭf-i ḫ.+ dın 076b/32
ḫ.+ dın 076a/14

ḫāl: (Ar.) benek, yüzdeki ben
ḫ.- ı siyeh 072a/14
ḫ.- i sitem-kāri ʿaceb 010b/8
ḫ. 034a/9, 068a/7
ḫ.+ ıñdur 062b/11
ḫ.+ ıñnı 062b/4
dāne-i ḫ.+ ini 051a/9
dāne-i ḫ.+ iñdin 072a/10
ḫ.+ iñni 019a/8

ḫāl: (Ar.) duruş, durum, oluş
ḫ.- ı perīşānı 070b/22
ḫ.- i dil-i zārimni 074a/62
ḫ.- i dilim 049a/7
ḫ.- i zārine 042b/14
ḫ. 012b/6
ḫ.+ de 023a/17
ḫ.+ ım 065a/8, 067b/13
ḫ.+ ımġa 059a/13
ḫ.+ i 071b/5
rişte-i ḫ.+ i 034a/15
ḫ.+ idin 060a/4
ḫ.+ iġa 028b/9
ḫ.+ im 059b/8, 065a/2
ḫ.+ imdin 020a/7
ḫ.+ ime 067a/3
ḫ.+ imġa 017a/11, 017b/7, 060b/13, 069b/11
ḫ.+ imni 052b/8, 068a/3, 080b/40
ḫ.+ ini 072a/19
ḫ.+ iñ 050a/18
ḫ.+ iñdin 073a/9

ḫalāṣ: (Ar.) kurtuluş, kurtarma
ḫ. étti 057a/10
ḫ. olmaḳ 031b/3, 008b/6
ḫ. olmak 059a/12
ḫ. 048a/1, 048a/2, 048a/04 048a/6, 048a/8,

ḫalāvet: (Ar.) tatlılık
ḫ. 024a/1, 035b/13, 036a/7, 064b/9

ḫalāyıḳ: (Ar.) mahluklar
ḫ. 062a/14, 065b/4, 076a/13, 078a/9
meşhūr-ı ḫ. 050a/18
ḫ.+ ḳa 079b/12

ḫāle: (Ar.) ay
h. 006b/2

ḫālet: (Ar.) durum
ḫ. 047a/5

ḫālıḳ: (Ar.) yaratan
ḫ.- i biçūn 078b/6

ḫalīfe: (Ar.) halife
ḫ.- i rūm 080a/58

ḫalḳ: (Ar.) halk, ahali
ḫ. 027b/11
ḫ.- ı ʿālem 077a/3, 077a/38

ḫ. 049a/8, 065a/3, 074a/53, 075b/8
ḫ.+ dın 057a/1

ḥalḳa: (Ar.) çevre, halka
ḥ.- ı dām-i belā 008b/8
ḥ.- i nūn 079b/175
ḥ.- i tesbīḥ 033b/10
ḥ.- i zülfini 014b/16
ḥ. 001a/14, 025b/12
ḥ.+ ları 009b/8
ḥ.+ sı 057b/11
ḥ.+ sıdın 019a/8

ḥalḳadergūş: (Ar. +Far.) köle
ġulām-ı ḥ. 077a/40

ḫam: (Far.) eğri
ḫ. ḳıldı 080b/51
ḫ. 063b/8, 074b/11, 005b/5, 021b/5
ḫ.+ i 009b/9
ḫ. eyledi 022a/14

ḥamām: (Ar.) banyo, hamam
ḥ.+ ıġa 029a/9

ḫāme: (Far.) kalem
ḫ. 060a/5

ḥamrā: (Ar.) kırmızı
mey-i ḥ. 002a/6

hāmūn: (Far.) büyük sahra
sergeşte-i h. 078b/3
h.+ de 056a/5

ḫāmūş: (Far.) seskin, sessiz
ḫ. étermén 038a/7
ḫ. 030a/3, 056a/9
leb-i ḫ. 074b/26

ḫān: (Far.) hakan, hükümdar
ḫ.- ı ʿālicāh 008a/16
ḫ.- ı dilāverni 010a/19
ḥażret-i ḫ.- i dilāver 062a/7
ḫ. 010a/21, 010a/23, 062a/1, 063a/14, 068b/3, 077b/2, 079b/105, 079b/156,
079b/158
ibn-i ḫ. 068b/3
mūṭīʿ-i ḫ. 080a/41
ḫ.+ dın 052b/14
ḫ.+ ga 079b/104
ḫ.+ ımnı 053b/20

ḫancer: (Ar.) hançer
ḫ. 079b/94
ḫ.+ e 034b/6

ḫandān: (Far.) sevinçli, gülen
ḫ. ét 026a/4
ḫ. 059b/1, 062a/16, 078a/10
ġonce-i ḫ. 012b/1
ġonçe-i ḫ. 002b/8
gül-ı ḫ. 072b/15
laʿl-i ḫ.+ dın 052b/12
leb-i ḫ.+ ıdın 061a/14
laʿl-i ḫ.+ ımnı 053b/12
ḫ.+ sın 009a/17

ḫande: (Far.) gülüş
ḫ. 037b/10

ḫānedān: (Far.) kökten asil ve büyük aile, sülale
ḫ.- ı salṭanat 076b/33
ḫ.+ ı 070a/26

ḫānezad: (Far.) efendisinin evinde doğmuş olan köle veya cariye çocuğu
ḫ.- ı āsitānı 077a/15

ḫānumān: (Far.) ev
ḫ.+ ı 079a/4

ḫār: (Far.) diken
ḫ.- ı müjgān 048b/8
ḫ. 022a/2, 049a/14, 049b/12, 074b/18
ḫ.+ dın 064b/18
ḫ.+ idin 074b/18
ḫ.+ sız 046a/2

ḫarāb: (Ar.) yıkık
ḫ. eyleb 012a/4
ḫ. ḳıldı 063a/7
ḫ. 011b/14

ḫarābāt: (Ar.ç.) yıkıntılar
ḫ. 017a/2

ḫarāc: (Ar.) haraç
ḫ.+ ı 036b/9

ḥarāret: (Ar.) sıcaklık
ḥ. 005a/8

ḫāre: (Far.) sert taş
rāh-i seng-ı ḫ. 030a/10

ḥareket: (Ar.) davranış
ḥ. éter 014a/10

ḥarem: (Ar.) kutsal alan

ḫ.+ iñ 074a/49

ḫarīdār: (Far.) satın alan, alıcı
ḫ.- i cemāl-i müşterī 076b/4
ḫ. ét 017b/16
ḫ.+ ımġa 020a/6

ḫarīm: (Ar.) ev içi, Mekke ile Medine arasındaki kutsal yerler
ḫ.- i dergāhiñ 002a/14
ḫ. 074a/49
ḫ.+ ide 079b/20

ḫarīr: (Ar.) ipek
ḫ.- i pīreheniñ 036b/5

ḫarīṣ: (Ar.) hırslı
ḫ. 036b/9

ḫārpuşt: (Far.) oklu kirpi
ḫ. 048b/7

ḫāṣ: (Ar.) özel
ḳıble-i maḳṣūd-ı ḫ. 073a/13

ḫāṣıl: (Ar.) olmuş, ortaya çıkmış
ḫ. éttim 060b/3
ḫ. 001a/11, 060b/18
ḫ.+ ım 059b/4
ḫ.+ ın 039b/7
ḫ.+ ını 040a/2

ḫāṣīyyet: (Ar.) özellik
ḫ.- i devlet 062a/1
ḫ.+ idin 062a/6

ḫasret: (Ar.) özlem, özleyiş
ḫ.- i dīdār 011b/10
ḫ. 008a/6, 022a/6, 047b/10, 067a/3, 067a/6, 077a/4, 078b/9, 080b/6, 080b/75
dāġ-ı ḫ. 072b/6
ḫūnābe-i ḫ. 066b/3
pāmāl-ı ḫ. 058a/11
ḫ.+ de 075b/39
āteş-i ḫ.+ de 079a/20
ḫ.+ din 079a/37
dāġ-ı ḫ.+ i 066b/9, 077b/42
ḫ.+ ide 062b/13, 079b/170
ḫ.+ idin 009a/4, 062a/20
ḫ.+ im 059a/6
ḫ.+ iñde 077b/9
ḫ.+ ler 054b/12, 066a/2, 077a/35, 078a/15
ḫ.+ lere 061b/3

ḫasta: (Far.) hasta, kırgın
ḫ. 002b/15, 025a/6, 042b/2, 050a/15, 050b/8, 056b/11, 060a/4, 060a/11, 061a/19, 061b/5, 063a/4, 075a/11, 075b/3, 077a/6, 078b/2
cān-ı ḫ. 002a/9
ḫ.+ ga 024a/10
ḫ.+ ġa 064b/10
ḫ.+ nı 041b/5

ḫasūd: (Ar.) kıskanç
ḫ. 010a/25

ḫāşāk: (Far.) çöp
ḫ. 008b/9

ḫaşmet: (Ar.) büyüklük
ḫ. 028b/10

ḫaşr: (Ar.) Kıyamet
ḫ. 011b/3, 069a/4
rūz-i ḫ. 008b/5

ḫaṭā: (Ar.) kusur
ḫ. eylemes 046b/10

ḫātem: (ö.a.) cömertliği ile tanınmış Hatem-i Tayy
ḫ. 008a/5, 076a/10

ḫātem: (Ar.) en son
ḫ.+ i 065b/18

ḫāṭır: (Ar.) zihin, fikir, gönül
ḫ.- ı cemʿimni 080b/75
ḫ.- ı cemʿin 047a/3
ḫ. 063a/11
ḫ.+ ı 076b/63
ḫ.+ ım 011a/11, 072b/10, 079a/5
ḫ.+ ımdın 066b/9
ḫ.+ ın 019b/5, 056a/4
ḫ.+ ını 026b/2, 074a/55
ḫ.+ larnı 058b/13
ḫ.+ mén 061b/5

ḫatm: (Ar.) bitirme
ḫ. olmış 058b/3

ḫaṭṭ: (Ar.) çizgi, yazı, ferman
ḫ.- ı reyḥānımnı 053b/8
ḫ. 050a/9, 079b/134
sebze-i ḫ. 012b/2, 012b/3
ḫ.+ ı 033a/9, 042a/10
ḫ.+ ıga 016b/4
ḫ.+ ın 008b/3
ḫ.+ ıñ 001b/2, 006b/1, 079b/1
sebze-i ḫ.+ ıñ 051b/11
ḫ.+ iñ 033b/7, 034a/9, 072a/15

ḫ.+ iñdür 070b/3

ḫaṭṭ-ı istüvā: (Ar.) istiva hattı, dünyanın kuzey ve güney kutuplarına böldüğü farzedilen daire çizgisi
ḫ. 008b/4

ḫavādiṣ: (Ar.ç.) yeni söz
sīlāb-ı ḫ. 054a/10
ḫ. 021a/7

ḫāver: (Far.) doğu
āftāb-ı ḫ.+ i 076b/3

ḫavvā: (ö.a.) Hz. Havva
ḫ. 075a/23

ḫayā: (Ar.) utanma
ḫ. eylemes 046b/6
ḫ. 030a/3, 074a/37

ḫayāl: (Ar.) hayal, gerçekleşmeyecek istek
ḫ.- ı dām-ı ṣayād 057b/12
ḫ.- ı şāh-ı devrān eylegeç 030b/14
ḫ.- ı vaṣl-ı yār 020b/2
ḫ.- ı yār 067b/8, 070b/21
ḫ. étib 072a/7
ḫ. eyleb 060a/7
ḫ. 002a/10, 042b/9, 066b/12, 067b/9, 071b/13, 073b/4, 078a/21, 079b/13,
079b/45, 080b/25
ḫ.+ ı 006a/3
ḫ.+ ıda 070b/1
ḫ.+ ıdın 060a/2
ḫ.+ ım 074a/12, 077a/9
ḫ.+ ını 055a/18
ḫ.+ ıñ 050a/1, 071b/5, 079b/124, 079b/24
ḫ.+ ıñda 077a/13
ḫ.+ iñ 037b/5, 053a/9, 058a/7
ḫ.+ iñdin 072a/2

ḫayālāt: (Ar.ç.) hayaller
baḥr-i ḫ.- ı bikerāne-i şeyḫ 038a/6

ḫayāt: (Ar.) hayat, canlılık
ḫ.- ı tāze 068b/13
ḫ.- i cāvidāndin 039b/4
ḫ. 033b/8
āb-ı ḫ. 004b/1
āb-i ḫ. 031a/5
ḫ.+ ım 003b/11

ḫayf: (Ar.) haksızlık
ḫ.- ı evḳāt 017a/14
ḫ. 037b/8

ḫayl: (Ar.) zümre, topluluk
ḫ.- ı ġam 079b/149
pāymāl-ı ḫ.- ı ġam 049b/10
ḫ.- ı mūr 018b/16
ḫ.- ı sipāhimde 065b/10
ḫ.- i müjgān 048b/12
ḫ. 070b/5
ḫ.+ ı 057b/9
ḫ.+ ıdın 071b/5
ḫ.+ i 001a/18

ḫayr: (Ar.) iyi, fayadalı
ḫ. 042b/12, 074b/6, 077b/40, 079b/56
duʿā-i ḫ. 050a/3, 068b/18, 076b/61
ḫ.+ dur 079b/57

ḫayrān: (Ar.) şaşmış, şaşa kalmış
ḫ. bolub 016a/4
ḫ. étib 015b/4
ḫ. 012b/12, 017a/12, 051b/10, 064b/5, 071b/18, 077a/38, 077b/14, 079a/21
āyīne-i ḫ. 050b/6
çeşm-i ḫ.+ dın 052b/6
ḫ.+ dur 071a/13, 076b/20
ʿāşıḳ-ı ḫ.+ ıdın 061a/8
ḫ.+ larıña 002b/17

ḫayrānlıġ: (Ar.+T.) şaşırmışlık
ḫ. 046b/5, 047a/6

ḫayret: (Ar.) şaşma, şaşırma
ḫ. 009b/10, 022a/8, 024b/8, 052a/5, 069a/18
dīde-i ḫ. 069a/7
ḫ.+ de 080b/85
ḫ.+ dedürmén 005a/11
ḫ.+ ıdın 006b/7

ḫayret-feżā: (Ar.+Far.) hayret veren
ḫ.+ dur 055a/1

ḫayrü ʾl-cevād: (Ar.) cömertlerin hayırlısı
ḫ. 079b/10

ḫayvān: (Ar.) canlılık
serçeşme-i ḫ. 012b/4
āb-ı ḫ.+ nı 076b/48

ḫazān: (Far.) sonbahar, güz
ḫ. boldı 077b/8
ḫ. eylediñ 051a/12

ḫ. olġay 073b/8
ḫ. 018b/18, 028b/2, 030b/6, 040b/2, 045a/10, 053b/4, 056b/2, 063a/6,
078b/30
bād-ı ḫ. 038a/10
eyyām-ı ḫ. 049a/14
faṣl-ı ḫ. 035b/4
ḫ.+ a 080a/36
ḫ.+ dın 039b/10
ḫ.+ dur 079a/9

ḫazāyin: (Ar.ç.) hazineler
ḫ. 079b/165
ḫ.+ ide 076a/10

ḥazīn: (Ar.) hüzünlü
ḥ. 079b/98
cān-ı ḥ. 055a/9

ḫażrā: (Ar.) yaşil
çerḫ-ı ḫ. 005b/12

ḥażret: (Ar.) saygı için büyüklere verilen unvan
ḥ.- i ḫān-i dilāver 062a/7
ḥ.- i seyyid 077b/25, 052b/14
ḥ.- i sulṭān 077a/26
şemʿ -i bezm-i ḥ.- i sulṭān 076b/62

ḥaẕer: (Ar.) sakınma, korunma
ḥ. ét 070b/15
ḥ. étseñ 025a/12
ḥ. eylemes 061a/9
ḥ. 043b/9

hedef: (Ar.) hedef, amaç
h.- i tīr-i belā 003b/14

helāhil: (Ar.ç.) öldürücü zehir
h. 035b/10
zehr-i h. 035b/12

helāk: (Ar.) mahvolma
h. éter 014a/8
h. étmek 047b/9
h. étmiş 045b/3
h. étti 063a/1

hem: (Far.) kuvvetlendirme, bağlama edatı
h. 004b/16, 005b/13, 010a/21, 020a/11, 034b/5, 053b/7, 054a/18, 054b/1,
056a/13, 057a/1, 057a/2, 057a/4, 057a/8, 057a/10, 057a/12, 057a/14, 057a/16,
058b/8, 058b/12, 059b/13, 073b/4, 074a/55, 074b/12, 075a/33, 077a/8

hemāvāz: (Far.) aynı sesi çıkaran, arkadaş
h. 079b/30

hem-dem: (Far.) dost, arkadaş
h.- i derd 078b/25
h. 075b/16, 079a/51, 080b/54, 080b/63
yār-ı h. 075b/4
h.+ i 076b/23
yār-ı h.+ imni 075a/21

heme: (Far.) cümle, hep
h. 038a/2, 044a/8, 053a/3, 053a/10, 053a/16, 072b/16, 074a/53

hemḫāne: (Far.) arkadaş, aynı evde yaşan kimseler
h. 054b/6, 075b/31

hemḫˇāb: (Far.) yatak arkadaşı
h. 075b/16

hemīşe: (Far.) daima, sürekli
h. yār 010a/28
h. 007a/13, 075a/14, 076a/18, 077a/33

hemnefes: (Far.+Ar.) arkadaş
h.+ im 064b/8

hemnişīn: (Far.) birlikte oturulup kalkılan kişi, arkadaş
h. 019a/9, 075b/16
h.+ dür 007a/6
h.+ ler 069a/5, 079a/33

hemreh: (Far.) yoldaş
h. 074b/4

hemsāye: (Far.) komşu
h. 014b/11

hengām: (Far.) çağ, sıra
h.- i tekellüm 053b/12

hengāme: (Far.) zaman
h. 055b/10

henūz: (Far.) henüz, daha yeni, şimdiye kadar
h. 002a/18, 050a/9, 075a/40, 076b/53, 080a/33

her: (Far.) hep, bütün
h. 001a/1, 002b/10, 002b/11, 003b/15, 004a/21, 004b/2, 004b/12, 008b/10,
008b/11, 009a/14, 010a/5, 010a/27, 010b/3, 010b/11, 011a/3, 019a/2, 019a/6,
021b/7, 023a/17, 024a/7, 024a/11, 025a/1, 026b/9, 027a/1, 027b/2, 027b/14,
028b/9, 029b/4, 031b/8, 032b/2, 034a/8, 034a/13, 034b/8, 039b/11, 040b/11,
041b/9, 043a/1, 043a/3, 043a/10, 044a/11, 045b/1, 045b/7, 046a/3, 047b/7,
048b/1, 048b/2, 048b/3, 048b/4, 048b/6, 048b/8, 048b/10, 048b/12, 048b/14,
049b/7, 050b/9, 056a/1, 056a/9, 056a/11, 056b/7, 056b/10, 056b/11, 059b/10,
060a/5, 065a/1, 065a/2, 065a/3, 065a/4, 065a/8, 065a/10, 065a/12, 065a/14,
065a/16, 065a/18, 065b/7, 067b/3, 068a/9, 069a/2, 069a/8, 071a/9, 073a/3,
074b/13, 074b/19, 074b/34, 075a/30, 075b/14, 076a/13, 076a/19, 076b/43, 077b/28,
078b/17, 079b/155, 079b/45, 080a/7
dāġ-nümāyān h. 065a/6
şemʿ-dék h. 077a/20

herçend: (Far.) her ne zaman
h. 023a/3, 038b/12, 054a/15, 075a/39, 080a/40

herdem: (Far.) her dakika, her zaman
h. 060a/11, 060b/11

hergiz: (Far.) asla, kesinlikle
h. 008a/2, 011a/13, 021b/10, 054a/19, 055b/6, 070b/7, 075a/13

hevā: (Ar.) hava, istek, heves
h.- i ʿışḳ 053b/9, 067b/12
h.- i bülbül 059a/16
h.- i manṣıb 015a/8
h.- i sünbül 066a/5
h. 079b/120
h.+ sı 075a/40
h.+ sidin 059a/4
h.+ sin 038a/14

heves: (Ar.) arzu, istek
h.- i bāġ 032a/2
h. 014a/6, 028b/8

heyhāt: (Ar.) yazık
h. 017a/10

hezār: (Far.) pek çok, bin
h. bolġay 076a/17
h. 026b/8, 039a/4, 076b/51

hezīmet: (Ar.) bozgun
h. 008a/12

ḫırām: (Far.) nazlı, edalı
ḫ. étse 064b/13
ḫ. eyleb 014b/1, 017b/11, 071b/15
ḫ. ḳıldı 079b/51
ḫ. 009a/5, 037b/11
ḫ.+ ıġa 032b/5
ḫ.+ ıñnı 034a/5

ḫırāmān: (Far.) salınarak yürüyen
ḫ. 007b/2, 014b/3, 040a/17, 041a/11, 044a/4
serv-ı ḫ. 048b/6
serv-i ḫ. 004a/20, 035a/7, 071b/16
serv-i ḫ.+ ım 078a/7
serv-i ḫ.+ ımdadur 043a/12
serv-i ḫ.+ ımdın 079a/19

ḫıred: (Far.) akıl
ḫ. 002a/16, 021a/9, 057a/11, 068b/16, 078b/33
ehl-i ḫ. 049a/5

ḫırmān: (Ar.) mahmurluk, ümitsizlik
ḫ. 019b/14, 044a/2

ḫırmen: (Far.) harman
ḫ.+ i 061a/10, 079a/3
ḫ.+ ide 072a/10
ḫ.+ ini 074a/2
ḫ.+ ıġa 006a/2

ḫırṣ: (Ar.) sonu gelmeyen arzu
ḫ. 038a/1
giriftār-i kemend-i ḫ. 040b/7

ḫırz: (Ar.) tılsım
ḫ.- ı cān 079b/141

ḫışt: (Far.) kerpiç
ḫ.+ ıdın 008b/14

ḫıṭā: (ö.a.) Hıta ve Hıtay ülkesi

ḫāḳān-ı ḫ. 080a/58

ḫıyābān: (Far.) iki tarafı ağaçlı yol
ḫ. 055a/12
ḫ.+ lar 055a/11

ḫıżır: (ö.a.) Hızır Peygamber
ḫ. 001b/2, 033b/7, 033b/8, 070b/4, 076b/44, 076b/48, 012b/4

ḫıżırnümā: (Ar.+Far.) hızır görünen
ḫ. 004b/2

ḥicāb: (Ar.) örtü
ḥ. 030a/8
refʿ-i ḥ. 009b/12

hicr: (Ar.) ayrılık
h. 001b/13, 001b/20, 004b/4, 006b/11, 009b/1, 011a/9, 012a/4, 012b/7,
016a/1, 016b/9, 018b/8, 019a/4, 019b/13, 019b/16, 020a/3, 039a/3, 039a/11,
040a/21, 049a/14, 049a/17, 053a/6, 054a/3, 061a/3, 063a/7, 065b/7, 068a/1,
070a/22, 070b/11, 074a/4, 074a/17, 074a/43, 075b/6, 075b/9, 077a/39, 078b/18,
079b/151, 079b/53, 079b/86, 080a/6, 080b/14, 080b/56, 080b/66
semūm-i h. 059a/14
zeng-i h. 059a/8
h.+ din 019a/1
h.+ i 010a/7, 012a/2, 034b/7
h.+ ide 010a/5, 014a/18, 021b/6, 023a/13, 040b/2, 042b/8, 054b/5, 057a/17,
059b/12, 070b/13, 071a/1, 075a/3, 077b/19, 079b/176, 079b/93
h.+ idin 012b/9, 036a/1, 057a/6, 075b/11, 077b/3, 079a/36
h.+ ige 016b/12
şerer-i h.+ imni 074a/29
h.+ ini 044a/11
h.+ iñ 045b/12
ġam-ı h.+ iñ 006b/5
h.+ iñda 036a/7
h.+ iñde 015b/14, 026a/11, 045a/10, 045a/13, 063a/1, 064b/9, 064b/11, 079b/173,
080a/46
şemʿ-i şeb-i h.+ min 013a/13

hicrān: (Ar.) ayrılık
h. bolub 016a/8
mübtelā-i derd-i h. eylegeç 030b/8
h. 002b/15, 004a/17, 012a/6, 017a/10, 018b/1, 019b/03, 024a/13, 030b/3, 035b/11,
036b/8, 039b/3, 039b/7, 040b/9, 040b/14, 045a/9, 045b/3, 051a/11, 051b/4,
059a/12, 067a/4, 070a/7, 072a/5, 072b/17, 074b/19, 075a/20, 075a/44, 075b/7,
075b/26, 075b/36, 080a/29, 080b/16
ʿālem-i h. 047a/12
āsīb-i h. 045a/7
dāġ-ı h. 080b/73
derd-i h. 004a/12, 007a/7, 067a/5, 080b/25
devā-i derd-i h. 055a/19
esīr-i dāġ-ı h. 059b/16
ġam-ı h. 041b/12
miḥnet-i h. 074a/31
şām-i h. 011a/2
tāb-i h. 066b/8
h.+ da 036a/14
h.+ de 078b/11
h.+ e 067a/1
ġam-ı h.+ e 070a/13
derd-i h.+ ġa 044a/8
h.+ ıda intiẓār 049b/5
h.+ ıda 036a/9
h.+ ıdın 061a/1, 061a/22, 061b/14, 077b/33
h.+ ıñda 020a/8, 036a/6
h.+ ıñde 056a/9
h.+ ide 054a/13, 056a/3, 065a/16, 071a/9, 080b/46
şeb-i h.+ iñiz 050b/11

hīç: (Far.) hiç, önemsiz
h. 008a/19, 028a/1, 029b/3, 033b/12, 041b/10, 059b/16, 077b/45, 080b/9,
080b/18, 080b/28, 080b/38, 080b/47, 080b/57, 080b/67, 080b/77, 080b/87, 080b/97

ḫidmet: (Ar.) hizmet
ḫ.- i üstād ḳılay 074a/40
ḫ. 073b/9
terk-i ḫ. 023b/4
ḫ.+ iñ 023b/9

ḥikmet: (Ar.) bilgelik
ḥ. 074a/43

hilāl: (Ar.) yeni ay
h. 047a/10, 079b/159, 080b/22

h.+ e 006b/8
h.+ ı 005a/2
h.+ iñni 072a/8

ḫilʿat: (Ar.) süslü elbise
ḫ.- ı āzādeliġ 076b/16

ḫīle: (Ar.) aldatmaca
dām-ı ḥ. 040a/12

himmet: (Ar.) gayret, çalışma
h.- ı merdānege 028a/14
h.- i merdāne 021a/14, 022b/9
h. 014b/12, 052b/15, 076a/10
h.+ idin 041a/6
h.+ iġa 022a/18
h.+ iñdin 008a/5
h.+ lerimdin 070a/24

ḫīre: (Ar.) karmaşık
ḫ. bolġan 003b/8

ḫisāb: (Ar.) hesap
ḥ. étmeḳḳe 012a/11
ḥ. 012a/12

ḫiṭāb: (Ar.) sesleniş
ḫ.+ iñni 079b/10

ḫiżāb: (Ar.) boya
ḫ. 011b/6

ḫod: (Far.) kendi, bizzat
ḫ. 034b/3, 038b/4

ḫodnümālıġ: (Far.+T.) gösterişe meraklı olan
ḫ. 038a/12

ḫoş: (Far.) iyi, güzel
ḫ. 003b/13, 004b/9, 005b/11, 017a/3, 025a/3, 025b/8, 075a/41, 075b/21,
076b/40, 077a/31, 079b/17, 080a/38, 080b/24
ḫ.+ dur 075a/28

ḫoşā: (Far.) ne güzel
ḫ. 004b/1, 014b/9

ḫoşdil: (Far.) memnun
ḫ. 077a/38

ḫoşnūd: (Far.) razı, memnun
ḫ. 074a/53, 076a/13

ḫūb: (Far.) güzel, hoş
ḫ. 004a/5, 051a/14, 052a/6

ḫūblıġ: (Far.+T.) iyilik
ḫ. 043a/16, 075b/18

ḫuceste: (Far.) uğurlu
ḫ. 075a/29

ḫudā: (ö.a.) Allah
ḫ.- yi ʿālem 062a/13, 075a/34, 076a/11
ḫ. 043b/13, 061b/7, 074a/54, 076a/20, 079b/142, 079b/157
resūl-i ḫ. 079b/90
yād-ı ḫ. 046b/4
ḫ.+ ġa 023a/17, 076a/15
ḫ.+ nı 075a/45
ḫ.+ yā 079b/103, 079b/104

ḫudā-dād: (Far.) Allah vergisi
ʿaḳl-ı ḫ. 073b/3

ḫudāvend: (ö.a.) Tanrı, Allah
ḫ.- i cihān 074a/57
ḫ.+ ī 015b/7
ḫ. 070a/18

ḫudāy: (Far.) Tanrı, Allah
ḫ. 079b/154
ḫ.+ ı 043b/11

ḫudāyā: (Far.) ey Tanrı!
ḫ. 070a/27

ḫuld: (ö.a.) cennet
serv-i ḫ. 079b/51

ḫulḳ: (Ar.) yaratılış
ḫ. 058b/9, 058b/15
ḫ.+ ı 077b/28
ḫ.+ iñni 077b/15

ḫum: (Far.) şarap küpü
giriftār-ı ḫ. 078b/23

ḫumār: (Ar.) içki mahmurluğu
ḫ.- ı āftāb 013b/1
defʿ-i ḫ. ét 020b/8
ḫ. 002a/8, 074a/41
renc-i ḫ. 049a/16
ḫ.+ ı 016a/5
çeşm-i ḫ.+ ı 010b/12
ḫ.+ ıdın 012a/9
ḫ.+ ım 009b/5

ḫumistan: (Far.) meyhane
ḫ.+ lar 058a/4

ḫūn: (Far.) kan

ḫ.- ı cigerdür 054a/4
ḫ.- ı dil 072b/12
ḫ.- i ciger étti 078b/11
ġarḳa-ı ḫ.- i ciger 011b/5
ḫ.- i cigerim 024a/12
ḫ.- i cigerzād 074a/50
ḫ.- i dil 022b/11
ḫ.- i dilāşām 004b/11
ḫ.- i dilni 020b/11
ḫ. 047b/14

ḫūnāb: (Far.) kanlı su
ḫ.- ı cigerdin 009b/11
ḫ.- ı dil 075a/15
ḫ. 014a/18
ḫ.+ ini 075b/12

ḫūnābe: (Far.) göz yaşı
ḫ.- i ḥasret 066b/3

ḫūnbār: (Far.) kan saçan
dide-i ḫ.+ dın 064b/8
çeşm-i ḫ.+ ım 078a/10

ḫūn-feşān: (Far.) kan saçıcı
dide-i ḫ.+ ım 079b/46

ḥūr: (Ar.) peri
ḥ.- i perizād 040a/13
ḥ.+ niñ 064a/7

ḥūrīzād: (Ar.+F.) güzel, huri çocuğu
serv-i ḥ. 079a/7, 079a/15, 079a/23, 079a/31, 079a/39, 079a/47, 079a/55

ḫurrem: (Far.) şen, sevinçli
ḫ. ḳıldı 031a/8
ḫ. 049b/13, 063b/1, 068b/12, 072b/10, 078a/7

ḫurremdil: (Far.) neşeli, gönlü sevinçli
ḫ. 062a/16, 077a/16

ḫūrşīd: (Far.) güneş
ḫ.- ı māhpeyker 049b/5
ḫ.- i ʿālemtāb 075b/18
ṣubḥ-i ḫ.- i cemāliñni 062b/2
ḫ.- i çerḫ-i çenberi 076b/10
ḫ.- i manẓar 080b/63
ḫ.- i tābān 018b/14, 071b/8, 076b/34
endīşe-i ḫ.- i tābān 066b/18
ḫ.- i tābāndın 052b/4
ḫ.- i tābāndur 058b/14
ḫ.- i tābānımdın 079a/18
ḫ.- i tābānımnı 053b/10
ḫ. 015a/4, 025a/11, 045a/14, 052a/10, 059a/2, 076a/8, 076b/6
ḫusrev-i ḫ. 059a/7
ḫ.+ e 027b/10
ḫ.+ ge 015a/6
ḫ.+ i 019a/5
ḫ.+ idürsin 005b/15

ḫusrev: (Far.) padişah, sultan, Husrev ü Şirin hikayesinin erkek kahramanı
ḫ.- i ʿālem 073b/11
ḫ.- i ferġāne 018a/12
ḫ.- i fermānrevā 061a/17
ḫ.- i gīti 077b/36
ḫ.- i ḫūrşīd 059a/7
ḫ.- i mülk 080a/37
ḫ.- i tūrān 059a/4
ḫ.- i zamāne 076a/21
ḫ. 008b/6, 008b/14, 010a/13, 012a/18
ḫ.+ i 063a/14

ḫuṣūmet: (Ar.) düşmanlık
ḫ. 065b/10

ḫuṣūṣen: (Ar.) özellikle
ḫ. 079b/156

hūş: (Far.) akıl, anlayış
h. 021a/9, 067b/11, 078b/33
ġazāl-ı h. 080b/53
kesb-i h. 080b/12
h.+ dın 077a/1
h.+ ım 031a/1

ḫuşk: (Far.) kuru
ḫ. 022a/2

ḫuten: (ö.a.) Çin ile Türkistan arasında, göbeğinin misk çıkarılan ceylanları ile ünlü bir bölge
ḫ. 028a/5
ḫ.+ ler 060b/12

hücūm: (Ar.) saldırı
h. 033a/8, 041a/5

hüdhüd: (ö.a.) çavuşkuşu, Süleyman Peygamber ile Belkıs arasında haber getirip götüren kuş
h.- i mülk-i süleymān 004a/2
h. 044b/5

ḥükemā: (Ar.ç.) bilginler
h. 004b/1, 004b/3

ḥükm: (Ar.) emir
ḥ.+ ünge 079b/82

hümā: (Far.) devlet kuşu, kutluluk
h. 032a/8
şāne-i bāl-ı h. 044b/10

hümāy: (Far.)devlet kuşu
h. 079b/41

hümāyūn: (Far.) mübarek, padişah
h. 010a/26, 020a/14, 023b/7, 054a/8, 076b/2, 076b/26, 076b/45

hümāyūnfer: (Far.) hümayun gücü
ṭıfl-i h. 068b/8

ḥüseyin: (ö.a.) Sultan Hüseyin Baykara
ḥ. 008a/4

ḥüsn: (Ar.) güzellik, iyilik
ḥ. 003a/3, 005b/7, 009b/12, 013a/8, 013b/9, 018a/3, 021a/5, 026a/8, 030b/5, 033b/2, 036b/14, 052a/11, 070b/3, 070b/12, 074b/28
gülzār-ı ḥ. 051b/11
āsmān-ı ḥ.+ e 066a/9
ḥ.+ ıġa 010b/5
ḥ.+ i 069a/17
ḥ.+ idin 022a/8, 048a/4, 055b/2
ḥ.+ ini 016b/14
ḥ.+ iñ 013b/11, 015a/3, 021b/3, 072a/13
ṣafḥa-i ḥ.+ iñ 070b/1
ḥ.+ üñ 029b/16
genc-ı ḥ.+ üñni 029b/5

hüveydā: (Far.) açık
h. 005b/4

ḫˇāb: (Far.) uyku
ḫ.- ı ġaflatdın 010a/1

ḫˇābide: (Far.) uyuyan
sebze-i ḫ.+ din 009a/13

ḫˇāce: (Far.) hoca, efendi
ḫ.+ ge 048a/3

ḫˇān: (Far.) yemek sofrası
ḫ.+ idin 080b/73

ḫˇār: (Far.) hor
ḫ. bolġay 076a/18
ḫ. 029b/2, 080a/16

ıṣlāḥ: (Ar.) düzeltme
i. 033a/16

ʿışḳ: (Ar.) aşk
mürīd-ı ʿı.- i ʿālemsūzmén 070a/16
ʿı. 001b/19, 001b/22, 004b/3, 004b/13, 004b/18, 007b/13, 009b/3, 014b/15,
015a/14, 016b/7, 017a/13, 017b/3, 018b/9, 019a/14, 019b/7, 021a/5, 022a/7,
023a/11, 023a/18, 024b/13, 024b/15, 025a/8, 027a/7, 028b/13, 030b/3, 033a/3,
034a/3, 034a/8, 036b/2, 040b/6, 041a/2, 041a/9, 041b/9, 044b/11, 047b/1,
050b/5, 052a/12, 053a/15, 056a/6, 056a/13, 057a/15, 057b/7, 057b/17, 060a/3,
065b/2, 066a/8, 068a/1, 068a/6, 068a/13, 071a/7, 071a/15, 078b/1, 080b/11
berḳ-ı ʿı. 019b/15
bīmār-ı ġam-ı ʿı. 023a/3
dāġ-ı ʿı. 026a/13
hevā-i ʿı. 053b/9, 067b/12
lāf-ı ʿı. 033b/5, 050a/17
meyḫāne-i ʿı. 025a/3
terḳ-i ʿı. 033b/11
vādī-i ʿı. 060b/3
zaḫm-ı ʿı. 018b/4
ʿı.+ de 040b/12
ʿı.+ ı 067b/1
ʿı.+ ıda 046b/12, 071a/13, 078b/33, 080b/43
ʿı.+ ıdın 043a/14
ʿı.+ ım 016a/12, 023a/9
ġayret-ı ʿı.+ ım 023a/5
ʿı.+ ımġa 079b/91
ḳıṣṣa-i ʿı.+ ımnı 028a/11
esrār-ı ʿı.+ ın 060a/11
ʿı.+ ına 038a/3
ʿı.+ ını 031a/14, 052a/6
mertebe-i ʿı.+ ını 022a/17
ʿı.+ ıñni 022b/13
ʿı.+ nı 061a/20
nokta-ı ʿı.+ nı 034a/13

ʿıyādet: (Ar.) hasta ziyaretine geçmiş olsuna gitme
ʿa.+ ġa 025a/10

ızṭırāb: (Ar.) acı, elem
ı. 005a/9, 011a/10
ı.+ ıña 073a/8

ʿibārāt: (Ar.ç.) cümleler
ʿi.- ı ḳabīḥ 034a/2

ibn: (Ar.) oğul
i.- i ḫān 068b/3

ibtilā: (Ar.) bir şeye aşırı düşkünlük
i.+ si 075a/25
i.+ sin 080b/25

icābet: (Ar.) kabul edilmek
maḳbūl-i i.+ sin 068a/12

icād: (Ar.) yeni
i.- ı ʿālemdin 057a/15
i. 068b/3

iç -: (T.) iç-
i. 031b/1, 031b/2, 031b/4, 031b/6, 031b/8, 031b/10, 031b/12, 031b/14
ḳadeḥ i. 004b/5
i.- ermin 012a/9
i.- iban 004b/17
i.- ib 010b/11, 043b/5, 065a/13
bāde i.- ib 052a/9
i.- medim 048a/7
bāde i.- mek 033a/2
i.- meyin 033a/6
mey i.- señ 031b/1

iç: (T.) iç, içeri
i. 022b/8, 054b/14
i.+ inde 006a/16, 050a/15

içre: (T.) içinde, içine
i. 001a/11, 001a/13, 001b/19, 003a/10, 006a/14, 008b/2, 011a/4, 013a/1,
013b/6, 019b/10, 020a/5, 023a/8, 025a/3, 026a/9, 026b/5, 027b/11, 033b/1,
034a/11, 039a/3, 039a/5, 040a/21, 040b/1, 044a/2, 044a/3, 044b/11, 046a/2,
047b/1, 047b/3, 047b/5, 053b/1, 054b/7, 055a/10, 056b/11, 057b/14, 058b/18,
060a/14, 060b/3, 061a/16, 063b/2, 067b/12, 068a/1, 069a/1, 069a/4, 069a/16,
071a/7, 071b/13, 072b/11, 076a/26, 077a/3, 078b/13, 079b/13, 079b/151, 079b/18,
079b/45, 079b/49, 079b/51, 079b/60, 079b/74, 080a/15, 080a/34, 080a/38, 080b/2,
080b/22
i.+ dursin 070b/12

ʿīd: (Ar.) bayram
ʿī i.- i viṣālıñnı 071b/9
ġaraż-i ʿī i. 047a/10
māh-ı ʿī i. 065a/3, 077a/21

idbār: (Ar.) talihsizlik
e. 008b/3

iftār: (Ar.) oruç açma
i. 005a/9, 024a/3, 024a/8
i.+ de 024a/2

iḫlās: (Ar.) doğruluk
i. 074a/49

iḥrām: (Ar.) hacıların Kabeʾyi tavaf için Mekke haricinde örtündükleri dikişsiz bürgü
i. 074a/49

iḥsān: (Ar.) iyilik etme, bağış
i. étib 015b/10
i. 008a/16, 052b/15, 058b/9, 058b/15, 074a/55, 077b/40
i.+ dur 058b/10
i.+ e 079b/9
bezm-i i.+ ıñda 008a/9

iḫtilāṭ: (Ar.) karışma
i.+ ım 077a/31

iḥtimāl: (Ar.) mümkün olma
i. 012a/11, 073b/1, 073b/12

ihtimām: (Ar.) bitirme
i.+ imni 070a/25

iḥtisāb: (Ar.) hesap sorma
i. eyleb 012a/10
i. 005a/7

iḥtişām: (Ar.) debdebe
i.+ imni 070a/21

iḥtiyāc: (Ar.) ihtiyaç
i. 029b/1, 029b/2, 029b/4, 029b/6, 029b/8, 029b/10, 029b/12, 029b/14,
029b/16, 029b/18

iḫtiyār: (Ar.) seçme
i. ét 017a/13, 020b/4
i. étdi 010a/13
i. étseñ 017b/3
i. étib 043b/13
i. ḳılıb 016b/12
i. 007a/9, 049b/7, 080a/11

i.+ ım 049a/4, 049b/7, 075a/44

iḫtiyāṭ: (Ar.) sakınma, tedbirli bulunma

i. ét 042a/9
i.+ ım 077a/32

iḳāmet: (Ar.) oturma
i. 002b/13, 023a/8

iḳbāl: (Ar.) baht, talih
i. 039a/14, 063b/5, 065b/1, 076a/14, 076a/22, 076b/23, 079b/103, 079b/104,
080b/61
aḫter-ı i. 023b/7
i.+ ıġa 076b/38
i.+ ım 058b/17
neş'e-i i.+ ımı 049a/16
i.+ idin 047b/2
nāme-i i.+ ime 008b/3
i.+ ni 075a/27
āyīne-i i.+ ni 076b/64

iḳlīm: (Ar.) iklim, ülke
i.- i ʿademġa 054a/20, 080a/35
i.- i tecemmül 018a/11
i. 008a/1
i.+ ide 070a/18, 077a/8

ikrām: (Ar.) ağırlama
i. 019a/10
maḳṣad-ı i. 001a/18

iḳrār: (Ar.) bildirme
i.- i muḥabbet 025a/13

iḳtidā: (Ar.) tabi olma
i. ḳıldım 005a/6

iḳtidār: (Ar.) bir işi yapabilme gücü
i.- ı āftāb 013b/6

iḳtiżā: (Ar.) gerekme, ihtiyaç
i.+ dur 053a/16
i.+ sidür 070a/24

ʿilāc: (Ar.) ilaç, çare
ʿi. étey 053a/13
ʿi.+ ım 010a/7
ʿi.+ i 075a/5
ʿi.+ im 054b/11

ilāhī: (Ar.) Allah'a mensup, ey Allah'ım
i. 008a/13, 077b/35, 079b/109

ile: (T.) birle, birlikte
i. 001a/3, 001a/12, 002b/8, 004b/15, 005a/12, 007b/7, 008a/6, 008a/17,
008b/5, 009a/5, 009a/7, 009b/10, 010a/12, 011b/6, 011b/10, 011b/18, 012b/6,
015b/13, 016a/3, 017b/10, 019a/4, 022b/2, 022b/10, 023a/6, 023a/16, 023b/1,
023b/3, 024a/13, 026b/11, 027a/2, 027b/8, 028a/9, 028a/13, 028b/2, 028b/6,
028b/14, 032b/8, 033a/14, 033a/16, 034a/17, 036b/2, 036b/11, 037b/9, 038a/11,
038b/3, 038b/4, 039a/7, 039a/9, 040a/9, 041b/2, 042b/8, 042b/9, 043b/4,
043b/10, 044b/3, 045a/9, 045a/11, 046b/7, 049b/14, 052a/6, 052a/12, 052a/14,
053a/6, 056a/2, 056a/5, 056a/7, 056b/4, 058a/12, 058b/3, 059a/2, 059a/9,
060a/9, 060b/4, 061a/5, 062a/16, 064b/7, 064b/13, 066a/10, 068a/7, 070b/4,
070b/18, 070b/21, 072a/14, 072b/3, 072b/12, 073b/3, 074a/1, 074a/5, 074a/22,
074a/27, 074a/49, 074a/51, 074a/52, 074a/53, 074a/54, 074a/55, 074a/60, 074b/4,
075a/12, 076a/23, 076b/44, 076b/61, 078b/9, 078b/26, 079b/111, 079b/24, 079b/99,
080a/62, 080b/79
ṣubḥ-ı i. 074a/7

ilik: (T.) ilik
i. 074b/20

ʿilm: (Ar.) ilim, bilgi
ʿi. 075b/19

iltizām: (Ar.) lüzumlu sayma
i. eyleb 014b/4

ilyās: (ö.a.) Hz. İlyas
i. 076b/44

ʿimāret: (Ar.) bayındırlık
ʿa. 018b/2

imdād: (Ar.) yardım
i. ḳılay 074a/1
i. 016b/7, 055b/10, 057a/12, 074a/58
i.+ idin 006b/9

imkān: (Ar.) olanak
maḥfil-i i.- ı cemāliñ 045a/5
i. 044a/14, 066b/2

imtidād: (Ar.) uzama
i.+ ıdın 074b/8

imtiḥān: (Ar.) deneme, sınama
i. étib 024b/1
i. eylediñ 051a/6
i. eyleyin 079b/137
i. 031b/10, 035b/10

ʿinān: (Ar.) dizgin, idare etme
ʿi.+ ını 019b/13
ʿi.+ iñde 005b/14
ʿi.+ iñni 074a/20

inan -: (T.) inan-
i.- ma 036b/1

ʿināyet: (Ar.) bağış
ʿi. 036b/6

indür -: (T.) indir-
i.- di 079a/42
i.- se 071a/14

infiʿāl: (Ar.) gücenme
i.+ idin 060a/14

inkār: (Ar.) ret etme
i.- i muḥabbet 025a/7

inḳılāb: (Ar.) değişme, devrim
i. 011a/12, 063a/12

inṣāf: (Ar.) insaf, acıma
i. 075a/33, 076a/9
i.+ de 074a/11

insān: (Ar.) adam, kişi
i. 076b/20

inşā: (Ar.) yapma, kaleme alma
i. eyledi 004a/21
i. eyledim 018b/17
i. eylegeç 042a/13
i. ḳıldı 021b/14
i. ḳılmadı 055b/12
i.+ nı 070b/1

intiḫāb: (Ar.) seçilme
i. eyleb 012a/16

intiẓār: (Ar.) bekleme
i.- ı āftāb 013b/2
i. ḳılıb 016b/6
i. 049a/1
hicrānıda i. 049b/6
i.+ ım 045a/16
i.+ idin 074b/16

irsāl: (Ar.) gönderme
i. 021b/13

irşād: (Ar.) doğru yolu gösterme
i.+ ini 005a/5

irtibāṭ: (Ar.) bağlanma
i.+ ım 077a/33

is: (T.) koku
i.+ idin 070a/15

ʿīsānefes: (Far.) İsa nefesli
ʿi. 065a/15

iṣār: (Ar.) ikram
i. 075a/55
i.- ı 077a/14

iṣbāt: (Ar.) delil göstererek doğrusunu ortaya çıkarma
i. 017a/8, 034a/3
i.+ ı 036b/11

iskender: (ö.a.) İskender Mirza, Makedonya kralı Filipʾin oğlu olup milattan 365-323 yılları arasında yaşamış büyük İskender
i.- i rūm 079b/166
i. 008a/4, 077a/42, 053b/16, 070a/21

iskenderī: (Ar.) İskenderʾe ait
devlet-i i. 076b/39

islām: (Ar.) İslam, İslamiyet
i. 033b/9, 041a/3

ismāʿil: (ö.a.) İbrahim peygamberin oğlu
mertebe-i i. 034a/7

iste -: (T.) iste-, talep et-
meded i. 041a/6
i.- dim 054a/17, 070a/6
i.- mek 001a/15
i.- p 008b/7, 025b/10, 050b/10, 066b/7, 074b/12, 075a/9, 080b/81
i.- r 033b/8, 048a/04
i.- rem 068a/11
i.- rmén 078a/22

i.- rsén 070a/10
i.- rsin 019a/11, 026a/2, 026a/7, 052b/1
i.- se 018a/1
i.- sén 025b/3
i.- séñ 019a/3, 025b/15, 032a/4, 032b/1
i.- séñ 075a/37

istiġnā: (Ar.) aza kannat etme
i. 004b/12, 032a/7, 049b/11, 057a/18, 073a/10
dāmān-ı i. 029a/4
i.+ sidin 030b/9

istiḥsān: (Ar.) güzel bulma
i. 007a/4

istiḳāmet: (Ar.) yön
i. 040a/3

istiḳbāl: (Ar.) gelen birini karşılama
i.- i dār 020b/10

iş: (T.) iş yapma, davranış
i.+ dür 007a/7
i.+ i 046b/7
i.+ iġa 076a/24
i.+ im 041a/1, 054b/8, 057a/13, 074a/33, 079b/56, 079b/57, 080a/46
i.+ imdur 012a/13
i.+ ler 077b/23
i.+ lerni 080b/43
i.+ ni 049b/7, 052b/14, 077b/45

işik: (T.) eşik, kapı
i.+ din 015a/10
i.+ iñ 023b/5

işit -: (T.) işit-
i. 021b/1, 021b/2, 021b/4, 021b/6, 021b/8, 021b/10, 021b/12, 021b/14
i.- di 028a/11
i.- me 038a/2
i.- tim 075a/36
i.- ürmin 064b/19

ʿişret: (Ar.) içki içme, eğlenme
ʿi. 036a/12, 067b/8, 076a/23
bezm-i ʿi. 009a/7, 065a/13
kām-i ʿi. 078a/13
ḳānūn-ı bezm-i ʿi. 076a/4
sāġar-ı ʿi. 066b/15
sürūd-ı ʿi. 024a/6
ʿi.+ im 036a/4, 036a/13

iştihā: (Ar.) iştah
i. 005a/10

iştiyāḳ: (Ar.) şevkleme, özleme
i.- i bādedin 064a/11
i. 062b/7, 079b/148
i.+ ıñ 001b/3, 080a/33
i.+ idin 078a/16
i.+ in 079b/1
i.+ iñdin 017b/13
i.+ iñdür 071b/6

ʿişve: (Ar.) cilve
ʿi.+ siġa 075a/49

it: (T.) köpek
i.+ i 003a/10
i.+ idin 074a/39
i.+ leri 001a/18
i.+ leriġa 019a/9
i.+ leriñ 057b/9

it -: (T.) it-
i.- en 034b/10

ʿitāb: (Ar.) azarlama
ʿi. 011b/12
ʿi.+ iñe 073a/2

iʿtibār: (Ar.) itibar, saygın
i.- i dehrni 049b/16
i. 026b/12

iʿtiḳād: (Ar.) inanama
i.+ im 079b/125

iʿtimād: (Ar.) güvenme
i.+ im 054a/19

ittifāḳ: (Ar.) birleşme
i.+ idin 078a/14

ittiḥād: (Ar.) bir olma
i. 079b/4

ʿiẓām: (Ar.) büyükler
ecdād-i ʿi.+ imni 070a/27

iẓhār: (Ar.) gösterme, ortaya çıkarma
i.- i muḥabbet 025a/2
i. ét 017b/1, 017b/8
i. éterġa 047b/13
i. étib 049b/12
i. eylegen 010b/2
i. eyleyin 054b/9
i. ḳıl 010a/30
i. ḳılıb 027a/7

i. 027a/4, 029b/1, 029b/12
i.+ ı 010b/14
i.+ iġa 079b/138

izle-: (T.) izle-, ara-
i.- r 064a/13
i.- rem 079b/58
i.- rmén 075a/23

ʿizzet: (Ar.) değer, yücelik
ʿi. 019a/10
ʿi.+ im 049a/13

ʿizz ü aʿlā: (Ar.) yücelik ve ululuk
ʿi. 008b/6

ʿiẕar: (Ar.) yanak
ʿi.+ imdin 067a/9

kaʿb: (Ar.) tavla zarı
k. 040b/12

ḳabā: (Ar.) cübbe, kaftan
ḳ. 003b/18, 015b/1, 050b/9
ḳ.+ lardın 068a/4

kaʿbe: (ö.a.) Müslümanların kıblesi
k.- i kūyiñ 003b/3
k. 003b/4, 009b/10, 041a/4, 040a/27
riyāż-ı k. 010a/18
k.+ sin 047a/8

ḳabīḥ: (Ar.) çirkin
ḳ. 033b/12
ʿibārāt-ı ḳ. 034a/2

ḳabūl: (Ar.) alma, kabul etme
ḳ. ḳılmas 005a/10
ḳ. 028b/5, 041b/9

ḳaçan: (T.) ne zaman
ḳ. 002b/5, 010b/11, 017b/3, 019b/2, 027a/1, 027b/6, 029a/11, 048b/3,
055b/7, 056a/1, 069b/5, 070b/18, 071b/1

ḳadd: (Ar.) boy
ḳ.- ı nihāliñdin 072a/1
ḳ.- ı serv 053b/8
ḳ. 002b/4, 016b/2, 020b/5, 041a/12, 044b/1, 060b/6, 064a/14, 071b/16,
074a/24
ḳ.+ ı 009a/11, 038b/1, 060a/7, 066b/13
ḳ.+ ıġa 037b/12, 076b/16
ḳ.+ ıga 046a/13
ḳ.+ ım 003a/13, 005a/2, 009a/13, 074b/11, 079b/175
ḳ.+ ımnı 051a/4
ḳ.+ ın 009a/16
ḳ.+ ını 019b/1
ḳ.+ ıñ 003a/3, 005b/6, 007b/11, 013a/7, 014b/8, 017b/11, 079b/51
nihāl-i ḳ.+ ıñ 079b/168
ḳ.+ ıña 007b/2
ḳ.+ ıññı 079b/174
ḳ.+ iñ 040a/18, 057b/1
naḫl-ı ḳ.+ iñ 063b/10
ḳ.+ iñdin 034a/6
ḳ.+ iñe 080b/32
ḳ.+ iñni 057b/13
ḳ.+ lar 014b/7, 048b/5

ḳadeḥ: (Ar.) kadeh, içki bardağı
ḳ. iç 004b/5
ḳ. tut 004b/15, 015a/1
ḳ. 013b/1, 041a/7, 049a/15, 061b/6
ḳ.+ ni 074a/42

ḳadem: (Ar.) ayak, adım
ḳ. 068b/4, 071b/15, 074a/36, 074b/35, 076b/6
ḳ.+ iñ 003b/7, 009b/7
gerd- ḳ.+ iñ 074a/47
naḳş-ı ḳ.+ iñ 003b/9
ḳ.+ iñdin 080a/25
ḳ.+ iñni 053a/12

ḳader: (Ar.) kader, Allahʾın ezeli hükümmve takdiri
ḳ. 078b/7, 078b/15, 078b/21, 078b/28, 078b/36

ḳadr: (Ar.) değer
ḳ.- i ṣoḥbet 075b/32

ḳadr-dān: (Ar.) kadir bilen
ḳ. 077b/25

ḳāf: (ö.a.) masallarda geçen ve Anka kuşunun yaşadığı varsayılan dağ, Elbuz dağı
ʿanḳā-ı ḳ. 032a/7
kūh-i ḳ.+ ı 065b/4

ḳafes: (Ar.) kafes
ḳ.+ din 074a/10, 040a/26

ḳāfile: (Ar.) birlikte yolculuk eden topluluk
ḳ.+ de 014a/16

kāfir: (Ar.) Allahʾa inanmayan
k.- i biraḥm 065a/11
k. 046b/4, 074b/24

kāfūrgūn: (Ar.+Far.) kafur renkli
k. 079b/172

ḳāʿide: (Ar.) esas, usul
ḳ.- i emn 028b/12
ḳ.- i mihr 038b/13

kākül -: (Far.) perçem
k.- i 058a/3

ḳal -: (T.) kal-, dur-
ḳ.- dı 001a/16, 001b/17, 007b/5, 009a/4, 020a/3, 026b/14, 039b/2, 048b/14,
056a/13, 059b/1, 061a/16, 062a/20, 067b/11, 069b/7, 072b/19, 074b/14, 075a/26,
077a/42, 077b/3, 077b/5, 077b/14, 077b/32, 077b/42, 079a/21, 079b/52, 080a/63
dürdāne-i ḳ.- dı 077a/44
ḳ.- dım 016a/1, 045a/8, 062b/13, 075b/39, 077a/39, 077b/7, 078b/9, 079b/60
ḳ.- ġay 018a/4, 064b/15
ḳ.- ıb 053b/1, 080b/76
ḳ.- madı 005a/8, 018b/4, 027b/11, 046a/6, 046a/9, 049a/2, 050a/16, 054a/19,
059a/16, 061b/9, 066b/1, 066b/2, 066b/4, 066b/5, 066b/6, 066b/8, 066b/10,
066b/12, 066b/14, 066b/18, 071b/7, 072b/11, 077b/33
ḳ.- maġaysız 074b/22
ḳ.- mas 023a/10
ḳ.- masun 071b/4
ḳ.- mdı 066b/16
ḳ.- mış 009b/10, 046a/18, 054a/12, 059a/8, 074b/34
ḳ.- mışam 045a/9, 045a/13, 075a/17, 077a/36, 079b/53, 080b/27
ayru ḳ.- mışam 075b/32

ḳalʿa: (Ar.) kale
ḳ.+ side 074a/34

ḳalb: (Ar.) gönül
ḳ.- i sūzānımdadur 043a/14

ḳalem: (Ar.) kalem
ḳ.- i mānī 074a/63
ḳ. 014b/17, 078b/7, 078b/15, 078b/21, 078b/28, 078b/36
ḳ.+ ni 079b/139

ḳalīl: (Ar.) çok az kişi
ḳ. 079b/92

kām: (Far.) arzu, istek
k.- ı cān 035b/1, 036a/5
k.- ı cānım 036a/2
k.- i ʿişret 078a/13
k. 001a/8, 025b/15, 038a/5
k.+ i 060b/14
k.+ ime 036a/12
k.+ imni 070a/7
k.+ ini 029b/16, 070a/6
k.+ iñni 006a/9

ḳamer: (Ar.) ay
ḳ. 006b/2

ḳāmet: (Ar.) boy
ḳ.- i mevzūnini 009a/15
ḳ.- i zībā 002b/1
ḳ. 022a/14, 055b/8, 064b/14, 079a/12
ḳ.+ i 014b/3, 032b/5, 035a/7
ḳ.+ im 079a/19, 079b/151
ḳ.+ imni 080b/23
ḳ.+ in 008a/12
ḳ.+ ini 080b/51
nihāl-ı ḳ.+ ini 076b/8
ḳ.+ iñ 021b/6
ḳ.+ iñdin 004a/7, 040a/14

ḳamış: (T.) ney
ḳ. 052b/9

kāmil: (Ar.) olgun, eksiksiz
k. 030a/9, 038a/13

kāmile: (Ar.) olgun kadın Nadire Begümʾün mahlası
k. 026b/13, 027a/14, 033a/17, 035b/17, 052b/16, 080a/63
k.+ ni 034a/17

kāmrān: (Far.) isteğine ulaşmış
k. 058a/10, 076a/23
emīr-i k. 077a/43

ḳamu: (T.) bütün
ḳ. 060b/6

kāmyāb: (Far.) isteğine kavuşmuş
k. 011b/18, 075b/24

ḳan: (T.) kan
ḳ. boldı 018b/11, 070b/7
ḳ. bolıb 042b/8

ḳ. bolub 016a/6
ḳ. bolur 072b/9
ḳ. étib 015b/2
ḳ. étme 060b/17
ḳ. étiñ 050b/10
ḳ. eylegeç 030b/10
ḳ. oldı 070b/17
ḳ. töker 010b/12, 034b/5, 048b/1
ḳ. tökerge 019b/8
ḳ. tökib 072b/2
ḳ. tökmek 040a/15
ḳ. yut 022b/4
ḳ. yutarmén 080b/50
ḳ. yutarmın 075b/25
ḳ. yutub 040b/1
ḳ. 007a/2, 011b/6, 012a/13, 031b/6, 039a/8, 048b/2, 052b/12, 053b/11,
055a/7, 056a/11, 059b/6, 060b/7, 062b/7, 064a/3, 064a/10, 065a/18, 066b/1,
066b/2, 075a/11, 077a/37, 077b/19, 080b/74
ḳaṭre-i ḳ. 067a/12
ḳ.+ da 077b/4
ḳ.+ dur 014a/13, 053b/17, 064b/1
ḳ.+ ıdın 061a/2
ḳ.+ ım 045b/10
ḳ.+ ımdadur 043a/8
ḳ.+ lar 064b/3
ḳ.+ lı 001a/3

kān: (Far.) kaynak
k.+ ıdın 061a/18

ḳand: (Ar.) şeker
ḳ. 074b/27

ḳanda: (T.) nerede
ḳ. 080a/15
ḳ.+ sān 077b/8
ḳ.+ sén 077b/6, 077b/7
ḳ.+ sın 057b/5, 080b/30, 080b/49

ḳanı: (T.) hani, nerede
ḳ. 001b/18, 009b/15, 035a/3, 040a/9, 040a/10, 053a/1, 074a/26

ḳanlıġ: (T.) kanlı, kana bulaşmış
ḳ. 039a/5, 050b/3

ḳānūn: (Ar.) kaide, usul
ḳ.- ı bezm-i ʿişret 076a/4
ḳ. 075a/19
ḳ.+ ıdın 044b/3

kār: (Far.) iş
k. 075a/42

ḳara: (T.) siyah, kara
ḳ. ḳıldı 010b/8
ḳ. 006b/7, 026b/14, 047a/12, 070b/13, 071a/17, 074b/40
ḳ.+ dur 078a/3
yüz-i ḳ.+ lardın 068a/8
ḳ.+ sı 026b/4
ḳ.+ sın 079b/2

ḳaranġu: (T.) karanlık
ḳ. boldı 070a/8, 074b/17
ḳ. 064b/11
ḳ.+ dur 070a/22

ḳarār: (Ar.) karar, durma
ḳ. 067b/11
ḳ.+ ım 045a/2, 071b/7
ḳ.+ m 049a/2

ḳarār -: (T.) karanlıklaşma
ḳ.- dı 074b/7

kār-ḫāne: (Far.) iş yeri, dünya
k.- i şeyḫ 038a/12

ḳarılıġ: (T.) yaşlılık
ḳ. 010a/19

ḳarındaş: (T.) kardeş
ḳ.+ ım 067b/9

ḳarḳara: (T.) sorguçlu tuna
ḳ. 034b/10

kārsāz: (Far.) iş işleyen, iş bilen
k.+ ım 053a/12

ḳārūn: (ö.a.) zenginliği ile tanınan bir kişi, israiloğulları'ndan ve zenginliği ile şımaran kişi.
genc-i ḳ. 079b/165

kārvān: (Far.) kervan
k.+ dur 014a/15
k.+ ıġa 016b/7

ḳaṣd: (Ar.) kasdetme, kıyma
ḳ.- ı cān eylediñ 051a/1
ḳ. étti 040b/9
ḳ. éttiler 055b/9
ḳ. eyler 011b/11

ḳāṣıd: (Ar.) haberci
ḳ.+ ı 060a/3

ḳaṣr: (Ar.) köşk
ḳ.+ ı 019b/6, 040a/5, 059b/14
ḳ.+ ıda 062b/5
ḳ.+ ini 054a/9

kisrā: (Ar.) eski İran hükümdarlarından Nüşirevan-i Adilʾin lakabı
k.+ ni 076a/9

ḳaş: (T.) kaş, yan, ön
ḳ. 015b/6, 016b/4, 048a/5, 055a/5, 068a/7
ḳ.+ ı 038b/5, 046b/9, 051a/7, 060a/7
ḳ.+ ıdın 010b/9
ḳ.+ ımġa 051b/7
ḳ.+ ını 014a/3
ḳ.+ ıñ 001b/6, 006b/8, 057b/15, 074b/11, 079b/93
ḳ.+ ıñnı 009b/9
ḳ.+ ların 031a/12
ḳ.+ larıñnı 019b/8, 072a/7

kāşāne: (Far.) köşk, yuva
k. 006a/14, 018a/1
k.+ din 064b/20

kāşkī: (T.) keşke, ne olurdu
k. 011a/7, 074a/61

ḳaṭʿ: (Ar.) kesme
ḳ.- ı naẓar 048a/4
ḳ.- i murād 052a/8
ḳ.- i naẓar 050b/13
ḳ.- i taʿalluḳ 057a/9

ḳat -: (T.) katı ol-
ḳ.- tı 054b/10

ḳaṭār: (Ar.) sürü, dizi
ḳ. ḳılıb 016b/8
ḳ.+ ım 069b/6

ḳātil: (Ar.) öldüren
ḳ. 035b/9

ḳatl: (Ar.) öldürme
ḳ. 038b/5
ḳ.+ ım 073a/8
ḳ.+ ıma 034b/6
ḳ.+ ımġa 006a/12, 015b/5, 048b/12, 055a/5, 078b/10

ḳatliʿām: (Ar.) bir topluluğu öldürme

ḳ. eyler 030b/12
ḳ. 019b/9

ḳaṭre: (Ar.) damla
ḳ.- i eşkimni 010a/5
ḳ.- i ḳan 067a/12
ḳ.- i simāb 011a/10
ḳ.- i şebnemni 074a/37
ḳ.- i yaş 035b/15
ḳ. 016a/6, 018b/12, 047b/14
ḳ.+ si 071a/2

ḳattıḳ: (T.) sert
ḳ. 067b/14

ḳavl: (Ar.) söz
ḳ.+ ı 022b/14, 033b/4

kay: (Far.) ne zaman
k. 074a/44

ḳaya: (T.) taraf
ḳ. 019b/3

ḳayan: (T.) yan, nereye
ḳ. 001b/18, 077a/12, 079a/29, 079b/115, 079b/71, 079b/81

ḳayd: (Ar.) zencir, bağlama
ḳ.- ı ġamdın 008b/5
ḳ.+ ı 008b/2

ḳayda: (T.) nerede
ḳ.+ sén 063a/1, 063a/2, 063a/4, 063a/6, 063a/8, 063a/10, 063a/12, 063a/14,
071b/17

ḳaydın: (T.) nereden
ḳ. 003a/17, 075a/22

ḳayġu: (T.) kaderli, kaygılı
ḳ. 009b/2

ḳayġur -: (T.) kaygılan-
ḳ.- dum 074b/3

ḳaysı: (T.) hangisi
ḳ. 003a/11, 046b/11, 063b/2, 074a/30, 076b/43, 079b/131, 079b/133
ḳ.+ nıñ 075a/30

ḳayu: (T.) hangi, o ki
ḳ. 010a/23, 079b/67, 079b/68

ḳażā: (Ar.) kaza, hüküm
ḳ. 067a/4, 078b/8, 078b/16, 078b/22, 078b/29, 078b/37, 008b/4
kelk-i naḳḳāş-ı ḳ. 008a/2

kāze: (Far.) kulübe
k. 053b/19, 055b/1

kebāb: (Ar.) kebap
k. eyleb 012a/6
k. 011a/4

kebūter: (Far.) güvercin
k. 072a/17

keckülāh: (Far.) serseri
emīr-i k. 078a/5, 078a/11, 078a/17, 078a/23
şāh-i k.+ im 077b/11

kecreftār: (Far.) eğri giden
çerḫ-i k. 079a/8

kéç -: (T.) geç-
k. 020b/2, 032a/1, 032a/2, 032a/4, 032a/6, 032a/8, 032a/10, 032a/11,
032a/12, 032a/14, 032b/1, 032b/2, 032b/4, 032b/6, 032b/8, 032b/10, 032b/12,
032b/14
k.- sün 054b/12
k.- tim 057a/18

kéçe: (T.) gece
k. 003a/9, 004a/17, 006a/1, 011b/15, 012b/9, 014b/5, 016b/6, 042a/5,
044a/11, 053a/6, 056b/5, 056b/10, 065a/1, 065a/2, 065a/4, 065a/6, 065a/8,
065a/10, 065a/12, 065a/14, 065a/16, 065a/18, 067b/3, 075b/22, 075b/29, 077a/20,
077b/15, 080a/24
k.+ de 011b/4
k.+ ler 005a/4, 011b/3, 056b/12, 079b/123, 080b/31

kéçür-: (T.) geçir-
k.+ gen 017a/14

keff: (Ar.) avuç, ayak altı
k.- i pādın 060b/10
k.- i pāyiñge 011b/1
k.- i pāyiñni 004a/19

keh-keşān: (Far.) saman yolu
k. 058a/8
k.+ din 039b/6

kehrübā: (Far.) saman kapan, kehribar taşı
k. ḳılur 043b/6
k. 080b/4

kél -: (T.) gel-
k. 002b/2, 004a/13, 020b/10, 021b/11, 024b/1, 024b/15, 037b/6, 051b/7,
051b/14, 071a/4, 071b/15, 072a/20, 079b/91
k.- di 002a/1, 004b/6, 005a/1, 014b/3, 059a/10, 068b/2, 068b/3, 068b/5,
068b/7, 068b/9, 068b/11, 068b/13, 068b/15, 068b/17, 068b/19, 069b/2, 072b/5,
076b/50, 076b/60, 080b/65
k.- dim 016a/4, 021b/1
k.- diñ 004a/5, 024b/11
k.- en 008a/8
k.- gey 074a/18
k.- gey 012b/6, 045a/15
k.- gıl 003a/5, 040a/17
k.- ġıl 022b/1, 054b/6, 054b/9, 074a/1, 080a/24
k.- iñ 069a/5
k.- ib 008b/10, 047a/13, 055a/8, 055a/14, 055a/20, 080b/40
k.- medi 042b/1, 069b/1, 069b/2, 069b/4, 069b/6, 069b/8, 069b/10, 069b/12,
077b/10, 077b/11, 077b/12, 077b/13
k.- mes 003a/12, 016a/2
k.- se 013a/5, 014b/1, 017b/2, 019b/12, 030a/12, 042b/11, 045b/7, 069a/13,
071b/1, 071b/4
k.- señ 080a/25
k.- türüb 022a/10
k.- ür 016b/5, 020b/12, 045b/1, 045b/2, 045b/4, 045b/6, 045b/8, 045b/10,
045b/12, 080b/90

kelām: (Ar.) söz
k. eyleb 014b/18
k. 026b/9, 058a/1
k.+ ı 053a/15
k.+ i 035a/14
mażmūn-i k.+ imni 070a/5
k.+ ini 012a/17
k.+ iñ 069a/9

kéltir -: (T.) getir-
k.- diñ 004a/5

müjde k.- diñ 004a/11
k.- medi 030b/5

kéltür -: (T.) getir-, ulaştır-
k. 011a/1, 014a/14, 044b/1, 044b/2, 044b/4, 044b/6, 044b/8, 044b/10,
044b/12, 049a/15, 074a/41, 076a/1
k.- dim 055b/11
k.- düm 074b/30
k.- geç 039b/10
k.- me 034a/2
k.- mes 077b/47
k.- señ 072a/17

kem: (Far.) az, eksik
k. bolmadı 002a/18
k. ʾtme 008a/15
k. 053a/7, 063b/10, 072b/4, 072b/8, 078b/24, 080b/54
k.+ dur 027b/9

kemāl: (A.) olgunluk
k. tapḳay 076b/35
k. 039a/13, 079b/155
ʿayn-ı k. 080b/26
kesb-i k. 073b/2
k.+ iġa 062a/11

kemān: (Far.) yay, eğri
k. eylediñ 051a/4
k.+ dur 003a/13

kemend: (Far.) kement, bağ
k.- ı dūd-ı āhimde 065b/12
giriftār-i k.- i ḥırṣ 040b/7
k.- i zülfidin 010a/9
k. 014a/2, 014b/16

kemer: (Far.) kuşak
k. 006a/12

kemerbend: (Far.) kemer bağı
k. 027a/11

kenʿān: (ö.a.) Filistin, Hz. Yakupʾun memleketi
k. 071a/12
k.+ ıda 070b/11

kerāmet: (Ar.) bağış
k. 017a/4

kérek: (T.) gerek
k. 022b/9, 033a/2, 033a/11, 037b/1
k.+ likdur 042a/10

kerem: (Ar.) eli açık, cömert, soyluluk
k. étse 053a/12
k. eyleb 002b/16
k. eyler 074a/52
k. ḳıl 020b/8, 076a/20, 076a/28
k. ḳıldıñ 070a/14
k. 061a/18
mevc-i k. 068b/10
şeh-i mülk-i k. 008a/1
k.+ i 034b/1
k.+ in 001a/9
k.+ iñ 074a/46
k.+ iñdin 080a/26

kerr ü fer: (Ar.) savaşta, bir aralık gerildikten veya geriler gibi göründükten sonra tekrar saldırma
esās-ı k. 076b/42

kesb: (Ar.) çalışıp kazanma
k.- i hūş 080b/12
k.- i kemāl 073b/2
k. ét 021a/6
k. eyledi 039a/8

keşīr: (Ar.) çok
k. 079b/92

keştzār: (Far.) tarla
k.+ ide 019b/14

két -: (T.) git-
k. 024b/1, 024b/2, 024b/4, 024b/6, 024b/8, 024b/10, 024b/12, 024b/14,
024b/16
k.- di 001b/18, 003b/17, 031a/1, 035b/5, 072b/3
k.- erġe 074b/3
k.- ey 077a/13
k.- ib 054b/14, 060a/8
k.- ibdür 054b/1
k.- medi 013b/1
k.- mes 075a/40
k.- mesün 066b/9
k.- se 066b/10
k.- sün 066b/10
k.- ti 012a/6, 012a/15, 042a/3, 049b/5, 054a/8, 054a/12, 054a/20, 061a/18,
066b/8, 068b/2, 069b/12, 072b/21, 075a/54, 075b/26, 075b/39, 077a/43, 077b/29,
077b/32, 079a/25, 079a/29, 080a/35, 080a/40

kevākib: (Ar.ç.) yıldızlar
k. 006a/2, 030a/7
k.+ ler 065b/7

kevkeb: (Ar.) yıldız
k. 015a/4, 058a/5
k.+ i 062b/11, 080b/31

kevkebefşān: (Ar. +Far.) yıldız saçan
k. 049b/3

kevn ü mekān: (Ar.) varlık, kainat
k.+ dın 057a/16

kevşer: (ö.a.) Cennetteki havuzun adı
k. 050a/7, 064a/7
şerbet-i k. 062b/14
gūşe-i k.+ ġa 070b/4

kéy -: (T.) giy-
k.- ib 026b/14

keyfiyet: (Ar.) nasıllık, nitelik
k.- i didārıdın 052b/5
k.+ ini 024b/12

keyḫusrev: (ö.a.) Keyhusrev, İranʾın efsanevi hükümdarı
k.- i zamān 076a/22

kéyik: (T.) geyik
k. 034b/11
k.+ i 028a/5, 072a/11

keyvān: (ö.a.) Satürn gezegeni
k. 071a/10

kez -: (T.) gezmek
k.- ermén 070b/14
k.- ib 057a/5, 074b/1

ḳıble: (Ar.) kıble
ḳ.- i ehl-i münācāt 017a/1
ḳ.- i erbāb-i ṣafā 003b/1
ḳ.- i maḳṣūd-ı ḫāṣ 073a/13

ḳıblenümā: (Ar. +Far.) pusula
ḳ. 003b/2

ḳıçḳır -: (T.) çağır-
ḳ.- ıb 077b/16

ḳıl -: (T.) et-, yap-
ḳ. 010a/18, 010a/26, 010a/28, 011b/11, 015a/13, 015b/12, 019a/8, 026a/7,
044b/11, 048a/2, 065a/7
āsān ḳ. 007a/8
berḫūrdār ḳ. 010a/8
berpāy ḳ. 030a/13
bidār ḳ. 010a/1
binā ḳ. 008b/14
bisyār ḳ. 010a/20
cefā ḳ. 040a/21
devā ḳ. 060b/5
duʿā ḳ. 068a/15
efgār ḳ. 010a/24
farż ḳ. 021a/12
ferāmūş ḳ. 022b/7
feyż-i āsār ḳ. 010a/16
gevher-i şehvār ḳ. 010a/6
güzer ḳ. 075a/37
iẓhār ḳ. 010a/30
kerem ḳ. 020b/8, 076a/20, 076a/28
ḳıyās ḳ. 049a/17
meded ḳ. 071a/8, 072b/18
meḥrem-i didār ḳ. 010a/2
müḥeyyā ḳ. 019b/5
neşīmen ḳ. 032b/11
raḥm ḳ. 066b/2
revā ḳ. 029b/13
serşār ḳ. 010a/12
şefiʿ-i ahmad-i muḫtār ḳ. 010a/14
taḥammül ḳ. 019b/16
temāşā ḳ. 052b/1, 052b/2, 052b/4, 052b/6, 052b/8, 052b/10, 052b/12, 052b/14, 052b/16, 065b/11
vāḳıf-ı esrār ḳ. 010a/4
vīrān ḳ. 019b/7
yār ḳ. 010a/22
zünnār ḳ. 010a/10
ḳ.- a 023a/11, 038a/3
ḳ.- ay 004a/13, 007b/8, 009b/3, 013a/2, 074a/10, 074a/20, 074a/25, 074a/35, 074a/50, 074a/63
ʿarż ḳ.- ay 079b/44
ābād ḳ.- ay 074a/60
berbād ḳ.- ay 074a/2
beyān ḳ.- ay 076a/29
bidād ḳ.- ay 074a/45
bünyād ḳ.- ay 074a/30
dād ḳ.- ay 074a/4
edā ḳ.- ay 004b/18
ferş ḳ.- ay 023b/11
ḫidmet-i üstād ḳ.- ay 074a/40
imdād ḳ.- ay 074a/1
muʿtād ḳ.- ay 074a/5

rūşen ḳ.- ay 075a/8
şād ḳ.- ay 074a/55
terk-i reh-i feryād ḳ.- ay 074a/3
yād ḳ.- ay 074a/15
ḳ.- dı 001b/3, 002a/12, 004a/4, 006b/1, 009a/5, 009a/16, 015b/7, 018b/3,
027a/11, 027a/12, 029b/10, 029b/16, 030b/6, 033b/6, 042b/4, 053b/7, 055b/7,
062a/12, 062a/13, 062b/7, 067b/6, 074b/39, 075a/31, 075a/32, 075b/8, 076a/9,
076b/61, 077b/34, 079b/128, 080a/5, 080a/60, 080b/23, 080b/53, 080b/93
āşinā ḳ.- dı 067b/10
belā ḳ.- dı 067b/12
bünyād ḳ.- dı 010a/29
cüdā ḳ.- dı 067b/1
dāḫil ḳ.- dı 036b/10
dīvāne ḳ.- dı 079b/3
eşer ḳ.- dı 042a/2, 061a/15
fedā ḳ.- dı 051b/13
gedā ḳ.- dı 015b/8
ḫam ḳ.- dı 080b/51
ḫarāb ḳ.- dı 063a/7
ḫırām ḳ.- dı 079b/51
ḫurrem ḳ.- dı 031a/8
ınşā ḳ.- dı 021b/14
ḳara ḳ.- dı 010b/8
mācerā ḳ.- dı 067b/14
maḫrūm ḳ.- dı 041b/6
nevā ḳ.- dı 067b/4
rūşen ḳ.- dı 066b/17
rūz-ı cezā ḳ.- dı 067b/8
ṣayd ḳ.- dı 016b/3
ṣebt-i cefā ḳ.- dı 067b/2
sefer ḳ.- dı 050b/15, 077a/7
şermsār ḳ.- dı 026b/10
ṭaleb ḳ.- dı 005b/18
tuḥfa ḳ.- dı 036b/12
ḳ.- dım 001b/5, 006a/1, 007a/9, 016a/11, 018b/7, 035b/10, 039a/9, 048b/11,
068a/13, 080a/11
ābād ḳ.- dım 018b/1
iḳtidā ḳ.- dım 005a/6
nāle ḳ.- dım 057b/10, 077b/17, 080b/59
ṭay ḳ.- dım 074a/43
ḳ.- dıñ 051a/14, 052a/6, 058a/3, 058a/4, 079b/86
cüdā ḳ.- dıñ 079a/8, 079a/9, 079a/10, 079a/11, 079a/12, 079a/13
kerem ḳ.- dıñ 070a/14
terk-i vefā ḳ.- dıñ 038b/9
ḳ.- ġaç 039b/13
ḳ.- ġan 012b/4, 073a/1, 073a/8, 076b/17, 080b/71
ḳ.- ġasın 070a/11, 004a/9
şād ḳ.- ġay 074a/54
ḳ.- ġıl 001b/20, 015b/10, 040b/10, 066b/11
ḳ.- ġum 018b/5
ḳ.- ġūm 061b/7
ḳ.- ġumdur 013b/3
ḳ.- ġunça 030a/2
ḳ.- ıban 078b/24
āġāz ḳ.- ıbdur 041a/10
ḳ.- ıñlar 068b/15
ḳ.- ıb 005b/17, 018b/5, 022b/13, 028a/6, 030b/4, 038b/10, 045a/9, 047a/7,
049b/13, 057a/18, 065a/5, 079b/111, 079b/149, 080b/79
düçār ḳ.- ıb 016b/14
gülgeşt-ı merġzār ḳ.- ıb 016b/1
iḫtiyār ḳ.- ıb 016b/12
intiẓār ḳ.- ıb 016b/6
iẓhār ḳ.- ıb 027a/7
ḳaṭār ḳ.- ıb 016b/8
şikār ḳ.- ıb 016b/2
şumār ḳ.- ıb 016b/10
vaʿde ḳ.- ıb 046b/2
yār ḳ.- ıb 016b/4
ḳ.- ma 006b/11, 015a/7, 015a/10, 017b/17, 025b/5, 029a/6, 040a/3, 043b/1,
057a/7
fāş ḳ.- ma 026a/14
ḳ.- madı 038b/11, 040a/8, 055b/2, 055b/14, 061a/4, 080b/42, 080b/43, 080b/44,
080b/46
āşkārā ḳ.- madı 055b/8
berpā ḳ.- madı 055b/10
inşā ḳ.- madı 055b/12
müdāvā ḳ.- madı 080b/41
pervā ḳ.- madı 055b/1
peydā ḳ.- madı 029a/7, 055b/6
teḳāżā ḳ.- madı 080b/45
temāşā ḳ.- madı 055b/4, 080b/40
ḳ.- madım 048a/4, 080a/31
ḳ.- madıñ 021b/10, 039a/2, 051b/5
ḳ.- maġıl 029b/1
ḳ.- maḳ 049a/3
cilve ḳ.- maḳ 026a/2
ḳ.- mangız 050b/3, 080b/86
ḳ.- mañ 050b/13
ḳ.- mas 014a/6, 023a/8, 041b/10, 051b/10, 074b/36, 077b/45, 077b/48
ʿār ḳ.- mas 046a/15
çāre ḳ.- mas 030b/8
ḳabūl ḳ.- mas 005a/10

vefā ḳ.- mas 001b/16
ḳ.- masun 042a/11, 059b/11, 080b/92
taḳlīd ḳ.- masun 022a/3
ḳ.- may 077a/14
çāre ḳ.- may 075b/13
neẕẕāre ḳ.- may 075b/14
pāre ḳ.- may 075b/11
seyyāre ḳ.- may 075b/12
ḳ.- maydur 079a/48
ḳ.- mayın 075b/38
ḳ.- mazam 007a/3
ḳ.- mış 006a/7
āmāde ḳ.- mış 014b/15
ḳ.- sa 025a/05, 028a/12, 031a/3, 043b/12, 048a/04 , 048b/1
ārzū ḳ.- sa 043b/7
nisār ḳ.- sa 048a/3
pervāz ḳ.- sa 006a/17
sefer ḳ.- sa 076b/43
teraḥḥum ḳ.- sa 028b/11
ḳ.- sam 049b/7
feryād ḳ.- sam 079a/53
ṣabr ḳ.- sam 080b/11
şerḥ ḳ.- sam 006b/6
ḳ.- ur 001b/14, 006b/4, 009b/12, 011b/14, 017a/3, 022a/2, 027b/1, 027b/2,
027b/4, 027b/6, 027b/8, 027b/10, 027b/12, 027b/14, 028a/9, 028a/14, 029a/2,
029b/2, 038b/4, 038b/5, 062a/19, 077b/2, 079a/6, 079a/14, 079a/22, 079a/30,
079a/38, 079a/46, 079a/54, 080a/64, 080b/95
ʿadāvet ḳ.- ur 046b/3
bend ḳ.- ur 072a/9
cüdā ḳ.- ur 043b/4
fenā ḳ.- ur 043b/2
ġāret ḳ.- ur 065a/12
gedā ḳ.- ur 043b/12
küherbā ḳ.- ur 043b/6
mübtelā ḳ.- ur 043b/10
nevā ḳ.- ur 043b/8
tövbe-i rabbenā ḳ.- ur 043b/14
ümīd ḳ.- ur 064a/3
vefā ḳ.- ur 043b/1
ḳ.- urda 074b/6
ḳ.- urdım 078a/14
ḳ.- urġa 014b/5, 024a/8
ḳ.- urman 023a/12
ḳ.- urmén 013a/6, 070a/21
bīdād ḳ.- urmén 078b/19
dād ḳ.- urmén 078b/20
feryād ḳ.- urmén 078b/18
yād ḳ.- urmén 078b/17
ḳ.- urmın 016b/7, 065a/4, 065a/14
ḳ.- ursam 011b/12
ḳ.- ursan 028a/2
ḳ.- ursın 073b/3

ḳılıç: (T.) kılıç
ḳ.+ ı 038b/5
ḳ.+ ıġa 014a/3

ḳırān: (Ar.) helak edici
ḳ. 079b/43

ḳısmet: (Ar.) nasip
ḳ. 001b/21, 024a/8
ḳ.+ im 054a/18, 080b/2

ḳıṣṣa: (Ar.) kıssa, rivayet
ḳ.- i ʿışḳımnı 028a/11
ḳ.- i ferhād 056a/13
ḳ.- i rūzgārım 006b/5
ḳ. 042b/6
ḳ.+ sı 007a/10

ḳış: (T.) keş mevsimi
ḳ.+ ım 054b/12

ḳıya: (T.) süzgün, sert
ḳ. 007a/14, 034b/9

ḳıyāmet: (Ar.) Kıyamet
ḳ. 008a/15, 010a/14, 055b/8, 060a/6, 077b/48
şūr-ı ḳ. 079b/52
şūr-i ḳ. 023a/16

ḳıyās: (Ar.) karşılaştırma
ḳ. ḳıl 049a/17

ḳıymet: (Ar.) kıymet, değer
gevher-i ḳ. 061a/18
ḳ.+ i 020a/6

ḳız -: (T.) öfkelen-
ḳ.- ıydı 069a/4

ḳızar -: (T.) kızar-
ḳ.- dı 060a/14

ḳızart -: (T.) kızart-
ḳ.- ıb 052a/9

ḳızıl: (T.) kırmızı
ḳ. 002a/5, 044a/9, 053b/17, 070b/8

ki: (Far.) bağlama edatı krş, kim

k. 001a/11, 001b/20, 002a/2, 002a/6, 002a/9, 002a/12, 002a/16, 002b/3,
002b/5, 002b/11, 003b/10, 004a/21, 005b/11, 006a/7, 006a/14, 006a/18, 006b/4,
006b/6, 006b/8, 008b/15, 010a/10, 010a/23, 010b/4, 013a/12, 014b/9, 015a/4,
015b/7, 016a/1, 016b/6, 016b/10, 016b/11, 017b/2, 018b/17, 019a/2, 021a/3,
021b/11, 022a/7, 022a/11, 022a/18, 022b/6, 022b/10, 023a/3, 023a/12, 023a/13,
023b/1, 024a/9, 025a/3, 025a/17, 026b/1, 026b/9, 027a/9, 027b/12, 027b/14,
028b/11, 029a/12, 031b/12, 033a/7, 034a/4, 035b/14, 036a/1, 036b/2, 036b/4,
036b/8, 036b/12, 036b/14, 037a/2, 037b/4, 037b/6, 037b/8, 038a/12, 038b/1,
038b/8, 039a/6, 039a/11, 040a/2, 040a/12, 040a/22, 041b/9, 042b/5, 043a/1, 048a/04
043a/15, 043b/2, 044a/10, 046a/18, 046b/3, 048a/3, 051b/7, 051b/14, 052a/6,
052a/11, 052a/14, 053a/6, 053a/8, 053a/16, 053b/6, 053b/12, 053b/20, 054b/9,
055a/17, 056b/1, 056b/13, 057a/17, 057b/1, 059a/4, 059a/10, 059b/4, 059b/8,
060b/8, 060b/14, 060b/15, 062a/1, 062a/5, 064b/17, 065b/18, 065b/22, 066a/6,
066a/8, 066a/10, 066b/4, 067a/6, 067a/10, 067a/14, 067b/14, 068b/13, 068b/15,
070a/9, 071a/13, 072b/1, 072b/14, 073a/12, 074a/9, 074a/19, 074a/46, 074a/56,
074b/25, 075a/18, 075b/16, 075b/21, 075b/37, 076a/2, 076a/4, 076a/5, 076a/19,
077a/1, 078a/15, 078a/16, 078b/1, 078b/17, 079a/3, 079b/6, 079b/154, 079b/156,
079b/161, 079b/20, 079b/22, 079b/34, 079b/38, 079b/65, 079b/78, 079b/83, 080a/9,
080a/15, 080a/40, 080a/43, 080a/45, 080b/21, 080b/24, 080b/36, 080b/82
çāre-i k. 079b/122

kibi: (T.) gibi
k. 002b/17, 008b/16, 009b/11, 011b/9, 019a/2, 023a/8, 026b/4, 033b/5,
038a/8, 044a/7, 044a/9, 045b/11, 048b/2, 049b/3, 059b/12, 064b/12, 064b/16,
065a/8, 065a/14, 067b/6, 073a/11, 074a/21, 074a/22, 074a/28, 074a/33, 078b/3,
079b/164, 079b/165, 079b/167, 079b/169, 079b/171, 079b/173, 079b/177, 079b/66, 080b/46

kibriyā: (Ar.) büyüklük
k. 080a/53

ḳīl ü ḳāl: (Ar.) dedikodu
ḳ. 070a/4

kilk: (Far.) kamış kelem
k.- i behzād 056a/12
k.- i naḳḳāş-ı ḳażā 008a/2
k. 008b/17, 072b/6
k.+ i 008b/4

kim: (T.) bağlama edatı krş. ki , kim
k. 001a/7, 001b/13, 002b/2, 003b/15, 004b/2, 004b/12, 006a/9, 007a/2,
007a/4, 008a/8, 008a/16, 010a/25, 010a/27, 010b/11, 011a/8, 011a/9, 014b/13,
015a/8, 015b/8, 015b/9, 016a/9, 018b/13, 019a/2, 019a/3, 021b/7, 023a/18,
025b/9, 027a/1, 027a/8, 028a/14, 028b/2, 029b/2, 029b/3, 029b/4, 029b/8,
030a/11, 030b/11, 032a/10, 032b/13, 033a/5, 034a/1, 034a/16, 034a/18, 035b/7,
035b/8, 036a/3, 036b/10, 037a/6, 038a/2, 039b/2, 039b/10, 040b/2, 040b/6,
040b/9, 040b/12, 041a/1, 041b/9, 042a/2, 042a/10, 042a/12, 043a/2, 043a/3,
043a/9, 043a/14, 043a/16, 043b/2, 045b/7, 046b/11, 048b/3, 049a/15, 049b/15,
052a/3, 052b/3, 054a/1, 054b/13, 055b/5, 056a/12, 056b/3, 056b/10, 057a/7,
058a/5, 058a/8, 058b/11, 059a/13, 059b/11, 059b/16, 060a/5, 060a/9, 060a/11,

060a/13, 060b/1, 060b/3, 060b/5, 061a/5, 061b/7, 061b/11, 062a/19, 062b/7,
063a/11, 064a/3, 064a/4, 064a/5, 064a/6, 064a/8, 064a/9, 064a/10, 065a/8,
065a/10, 065a/16, 066a/4, 066a/7, 066b/2, 066b/12, 066b/16, 066b/18, 067a/11,
067b/1, 068a/9, 068a/15, 068b/6, 068b/17, 069a/17, 069b/5, 069b/7, 070a/3,
070a/7, 070a/12, 070b/6, 070b/8, 070b/10, 070b/12, 070b/18, 071a/17, 071b/1,
072b/18, 073b/2, 073b/4, 073b/6, 073b/11, 074b/10, 074b/14, 074b/15, 074b/30,
075a/2, 075a/32, 075a/35, 075a/50, 076a/19, 076b/5, 076b/10, 076b/20, 076b/22,
077a/23, 077a/31, 077b/2, 077b/18, 077b/25, 079b/119, 079b/13, 080b/1, 080b/9,
080b/15, 080b/18, 080b/28, 080b/33, 080b/35, 080b/38, 080b/47, 080b/57, 080b/65,
080b/67, 080b/69, 080b/77, 080b/87, 080b/90, 080b/97
k.+ de 025a/1
k.+ dedür 023a/14
k.+ e 053a/13
k.+ ge 043b/1, 075a/24, 076a/29, 079b/102, 080b/5
k.+ ni 002b/10

kimse: (T.) kimse
k. 001a/15, 008b/2, 034a/8, 041b/10, 058b/11
k.+ ġe 065b/10

kin: (T.) arka, art
k. 016b/5, 062b/1, 062b/2, 062b/4, 062b/6, 062b/8, 062b/10, 062b/12,
062b/14

kīneperver: (Far.) kin tutan
k.+ dür 010a/25

kiprik: (T.) kirpik
k.+ leriñ 079b/93

kir -: (T.) gir-
k.- geç 045b/8
k.- genler 029a/9
k.- ib 031b/7

kirdār: (Far.) tarz
k.+ iġa 043a/15

kirgüz -: (T.) girdir-
k.- di 069a/1

kişi: (T.) kişi, insan
k. 004b/2, 004b/12, 005b/10, 020b/3, 023b/10, 025a/05, 028a/1, 064b/16, 064b/18,
071a/15, 073a/3, 080a/10
k.+ ġa 001b/16, 022b/9
k.+ ge 069a/12, 070b/20
k.+ m 054b/2
k.+ ni 046a/3
k.+ niñ 035a/1

kişver: (Far.) ülke
zib-i k. 076b/45
k.+ i 065b/1
k.+ ide 065b/11
k.+ iñni 070b/15

kişvergüşā: (Far.) cihangir
k. 061a/17

kitābet: (Ar.) yazı yazma
k. eyle 026b/13

ḳol: (T.) el
ḳ.+ ımdın 053a/4

ḳoy -: (T.) koy-, bırak-
ḳ. 004a/19, 011b/2, 042b/12, 073a/12, 033a/15
ḳ.- ar 040a/12
ḳ.- ay 074b/20
ḳ.- dı 022a/16, 030a/11, 068b/4, 076b/6, 076b/59, 077b/43
ḳ.- dum 074b/35
ḳ.- ġay 009a/13
ḳ.- ġıl 023b/14, 071b/15
ḳ.- ıb 023b/11, 079b/25
ḳ.- maġım 001a/17, 061b/4
ḳ.- mayın 049b/13
ḳ.- ub 074b/38

ḳoyun: (T.) koyun, göğüs
ḳ. 047b/12, 059a/3, 070b/14, 074b/2

ḳozġal -: (T.) karış-
ḳ.- maġaysız 074b/23

kök: (T.) gökyüzü, mavi
k.+ de 034a/18
k.+ eniñ 023b/13
k.+ ge 070b/17

k.+ ke 045a/12, 074b/2
k.+ ni 015b/7

kökrek: (T.) göğüs, gönül
k.+ imdin 030a/6

köküs: (T.) göğüs, bağır
k.+ im 074b/18
k.+ imdin 039b/1
k.+ ini 059b/3, 059b/15
k.+ ümdin 048b/13

köl: (T.) göl
k.+ ide 014a/5
k.+ in 074b/39

köñül: (T.) gönül, yürek, kalp
k. 001b/13, 001b/19, 003b/2, 006a/15, 006b/3, 006b/10, 008b/15, 010a/27,
010b/3, 012a/5, 014b/15, 016b/11, 018a/3, 019b/6, 019b/12, 021a/1, 021a/8,
022a/11, 022b/4, 023b/1, 025a/6, 025b/9, 025b/11, 026a/5, 026b/8, 030a/7,
031a/9, 031b/1, 031b/5, 032a/1, 032b/8, 039a/5, 040a/5, 040a/25, 040a/28,
040b/10, 042b/2, 042b/9, 042b/11, 043b/1, 043b/9, 044a/2, 044a/10, 044b/11,
050a/15, 050b/3, 051a/5, 052a/5, 052a/7, 052b/11, 055a/2, 055a/11, 055a/21,
055b/13, 057a/2, 059a/8, 059b/12, 059b/14, 060a/2, 060a/5, 061a/9, 061a/20,
066a/1, 067b/12, 069a/2, 070a/4, 070a/6, 070b/7, 070b/10, 071a/12, 071a/13,
071b/6, 072b/9, 073a/9, 074b/4, 074b/13, 074b/34, 075a/5, 075a/26, 075a/28,
075a/30, 075b/17, 077b/18, 078b/32, 079a/26, 079a/41, 079a/51, 079a/52, 079b/148,
079b/153, 079b/23, 079b/52, 080a/4, 080b/30, 080b/42
k.+ de 003b/5, 010a/30, 024b/14, 053a/14, 056a/7, 071b/4, 075a/7, 076a/30,
077b/3, 077b/5, 077b/33, 079b/161, 080a/50
k.+ din 067a/11, 075a/38
k.+ dür 080b/20
k.+ ge 040a/23, 055a/18, 080a/13
k.+ ġa 047a/10, 078b/12
k.+ i 064b/15
k.+ ide 077b/46
k.+ im 019a/4, 058b/18
k.+ imde 018b/4
k.+ imni 011a/5
k.+ ini 015b/10, 038b/11, 052a/4
k.+ iñni 019b/17
k.+ ler 019a/7, 038a/9, 047a/8, 058b/5, 073b/8
k.+ lerde 077b/42
k.+ lerni 055a/4, 076b/47
k.+ ni 010a/1, 016b/2, 036b/4, 040a/8, 043b/7, 048a/2, 063a/7, 065a/7,
066a/11, 069a/10, 075a/2, 079b/140, 080a/5
k.+ üm 009b/6, 011a/10, 019b/4, 026a/9, 037b/5, 056b/6, 056b/11, 057a/9,
059a/5, 059a/10, 059b/6, 064a/12, 065b/15, 066b/5, 071b/5, 072a/9
k.+ ümde 005b/3, 053b/5, 062a/20, 065a/10, 080a/33
k.+ ümdegi 043a/8
k.+ ümdin 048a/1, 057a/2, 067b/1
k.+ üme 045b/5
k.+ ümġa 045b/1, 059a/9
k.+ ümi 060b/17, 061b/10, 067b/4, 072b/17
k.+ ümni 015b/6, 029b/18, 048b/7, 050b/8, 066b/17, 069a/14, 074b/5, 074b/25,
074b/35
k.+ ümniñ 020a/2
k.+ üñni 022b/8

köp: (T.) çok fazla
k. 004b/14, 010a/7, 030a/5, 030a/8, 049b/14, 053a/7, 053a/8, 053a/14,
059a/11, 061b/5, 062b/3, 077b/41, 079b/125, 079b/126, 079b/98, 080b/3
k.+ dür 071b/3

kör -: (T.) gör-
k.- almay 071a/5
k.- di 008a/4, 009a/15, 020a/13, 040b/5
k.- dim 072b/14
k.- düm 056b/5, 070b/18, 078a/15
k.- edür 064b/9
k.- er 062b/1, 062b/2, 062b/4, 062b/6, 062b/8, 062b/10, 062b/12, 062b/14

k.- eyin 044a/1
k.- gazmes 080b/21
k.- geç 064a/5, 065b/15, 074b/29
k.- gemin 036a/7
k.- gen 064b/18, 068a/1, 071a/15, 074b/28
k.- gende 052b/11, 072a/18
k.- gey 071a/6
k.- geymén 077a/24
k.- günce 012a/2
k.- iñ 068a/3
k.- ib 001a/13, 022a/17, 023a/4
k.- magay 076b/17
k.- medi 008a/7, 024a/1
k.- medim 008b/12, 046a/8, 058b/11
k.- mediñ 051a/5
k.- megen 061b/9
k.- megenler 072b/13
k.- mek 021b/11, 077a/23
k.- mekim 080a/23
k.- mey 021a/3, 077b/16
k.- se 034a/5
k.- sem 053a/11, 057b/5, 070a/20, 071a/6, 074a/61, 078a/19
k.- señ 025a/16
k.- üban 074a/37
k.- bol-ma 046a/11
k.- üb 012b/1, 012b/2, 012b/4, 012b/6, 012b/8, 012b/10, 012b/12, 012b/14,
022b/5, 053b/5, 065a/2, 074a/16, 074a/17, 074a/18, 074a/19, 074b/21, 079b/5,
079b/61

körgüz -: (T.) gözük-
k. 079b/13
k.- di 060a/13
k.- me 027b/5
k.- mes 070b/20
k.- üb 053b/6
k.- ib 039b/12

körset -: (T.) göster-
k. 020b/5, 072a/4
k.- ib 010a/8, 026a/12
k.- ti 009a/1

körün -: (T.) görün-
k.- di 074b/31

köter -: (T.) kaldır-, götür-
k. 026a/4, 030a/3
k.- mek 017a/9
k.- mes 022a/15
k.- ür 022a/11
k.- ürde 022a/14

köy -: (T.) yan-
k.- di 042a/13, 061a/10, 074b/6, 077b/9
k.- dim 054b/11
k.- er 054b/14, 079a/20
k.- ib 020b/13
k.- magım 013a/14
k.- me 028a/1
k.- meḳ 027b/7
k.- mekni 021a/6
k.- mes 064b/22
k.- se 018a/3
k.- üb 079b/127

köydür -: (T.) köydir- yandır-
k.- di 069b/9, 002b/7
k.- diñ 034a/17
k.- düm 074b/10
k.- ürġa 019b/15

köz: (T.) göz
k. açıp 077b/16
k. salmaġaysız 074b/24
k. salur 001a/1
k. tutma 035b/11
k. tutmġıl 070b/19
k. tuttıp 057a/14
k. 010a/27, 016a/6, 033a/9, 048a/5, 048b/11, 049b/15, 059b/13, 061a/12, 045b/10

061a/15, 062b/8, 064b/12, 066a/4, 068a/7, 069a/11, 069a/15, 069b/6, 070b/11,
072b/2, 072b/11, 072b/12, 079b/156, 079b/77, 080a/28
k.+ de 066b/6
k.+ din 054b/4, 065a/18
k.+ ge 053a/12, 056a/12, 079a/53, 080b/85
k.+ i 009a/4, 016b/3, 030b/12, 034b/6, 038b/6
k.+ idin 010b/9
k.+ im 003b/10, 010a/12, 013b/11, 026b/4, 030a/2, 067a/9
k.+ imdin 014a/17, 035b/15, 053b/11
k.+ ime 003b/8, 033a/10
k.+ imge 070a/22
k.+ imni 014a/7, 024a/11, 024b/7, 070b/16
k.+ in 015b/4
k.+ iñ 011b/13, 040a/16
k.+ ler 067a/2, 077a/37
k.+ leri 031a/6, 034b/12, 075b/2
k.+ leridür 046b/9

k.+ lerim 012b/12, 017b/13, 022b/5, 029b/7, 030a/1, 061a/13, 062b/3, 075b/12,
077b/14, 080b/62
k.+ lerimde 026a/2
k.+ lerimdin 018b/12, 071a/11
k.+ lerimdür 004a/16
k.+ lerimġa 044b/2
k.+ lerimni 010a/2, 049b/3, 069a/6
k.+ lerin 031a/10
k.+ leriñni 019b/9, 024b/15
k.+ lerni 016b/6, 031a/12, 076b/46
k.+ lük 070b/13
k.+ üm 002a/1, 002b/2, 009b/8, 026a/10, 033a/14, 049a/11, 055a/1, 055a/7,
058b/18, 059b/10, 060b/10, 064b/4, 064b/5, 065b/13, 065b/15, 065b/19, 069a/18,
071b/15, 079a/21, 079b/134, 079b/142, 079b/171, 080b/32
k.+ ümdin 055a/17
k.+ üme 074a/24
k.+ ümge 049a/3, 059a/2, 064b/13, 075a/47
k.+ ümġa 080a/18
k.+ ümni rūşen 080a/44
k.+ ümni 010a/3, 025b/7, 027b/2, 049a/1, 049b/6, 051b/5, 052b/2, 055a/13,
062b/7, 066a/7, 075a/29, 077b/19
k.+ ümniñ 072a/13, 079b/2
k.+ üñ 072a/11

közgü: (T.) ayna
k. 002b/17, 052b/5
k.+ si 005b/2, 008b/16, 059a/8
k.+ sini 044b/11
k.+ ye 029b/8

közyaşı: (T.) gözyaşı
k. 067a/12
k.+ dın 061a/2
k.+ m 003b/4, 053b/17, 001a/3
k.+ mı 078b/5
k.+ nı 080a/56

kūçe: (Far.) dar sokak
k.+ si 030a/9, 037b/3

kūdek: (Far.) çocuk
ṭıfl-ı k.+ ni 076b/53

ḳudūm: (Ar.) ayak basma
ḳ.+ idin 068b/14
feyż-i ḳ.+ idin 055a/20

kūh: (Far.) dağ
k.- i ġam 045a/8
k.- i ġamıñ 074a/34
k.- i ḳāfı 065b/4
k. 060b/4, 066a/6, 071b/12

kūh-ken: (Far.) dağ kazıcı
k. 022a/5, 030a/5

kuḥl: (Ar.) göze çekilen sürme
k. 060b/10

ḳul: (T.) kul, köle
ḳ. 017a/5, 048a/3
ḳ.+ dur 023b/8, 048a/3
ḳ.+ ın 017a/5
ḳ.+ larġa 023b/9
ḳ.+ larıñ 080a/7
ḳ.+ nı 015a/10, 039a/2

ḳulaġ: (T.) kulak
ḳ.+ ıñdagi 027b/10

ḳullāb: (Ar.) çengel
ḳ. 014a/1

ḳumri: (Ar.) kumru, bir tür kuş
çeşm-i ḳ. 009a/2
ḳ.+ ler 009a/16

ḳurbān: (Ar.) kurban
ḳ. étib 015b/6
ḳ. étmesem 047a/11
ḳ. 065a/4, 071b/10
ḳ.+ ıñ 051b/3
ḳ.+ mén 055a/5

ḳurbānlıġ: (Ar. +T.) kurbanlık
ḳ. 065a/3

ḳur'ān: (ö.a.) Kuran-ı Kerim
tefsīr-i ḳ.+ dın 052b/16

ḳurretü'l-ayn: (Ar.) göz nuru
ḳ. 062a/4

ḳuş: (T.) kuş
ḳ. 011a/6, 068a/10, 073a/11
ḳ.+ ı 074a/10
ḳ.+ ını 072a/9
ḳ.+ ları 008b/10
ḳ.+ larıġa 002a/16
ḳ.+ ların 010b/3, 019a/7

ḳūt: (Ar.) can yiyeceği

ḳ.- ı cān 050b/14

ḳutul -: (T.) kurtul-
ḳ.- dım 057a/12

kūy: (Far.) köy, sevgilinin bulunduğu yer
ʿazm-i k.- i cānān ét 026a/6
ʿazm-i k.- i cānān 047a/5
k.- i tofraġıda 032b/11
k.+ i 019a/9, 060a/4, 071a/8
k.+ ide 001a/17, 018b/10, 047a/6, 074a/9
k.+ idin 044b/6, 070a/14
k.+ iġa 006a/17, 047b/7, 074b/35
k.+ ige 017b/8, 070a/3
k.+ iñ 003a/10, 080a/55
kaʿbe-i k.+ iñ 003b/3
k.+ iñde 002b/5, 003b/2

ḳuyaş: (T.) güneş
ḳ. 034a/18, 050a/6, 058a/11, 065b/3, 079a/44
ḳ.+ ga 002a/17
ḳ.+ ġa 014b/11
ḳ.+ ıġa 073b/5
ḳ.+ nı 059a/1

küdūret: (Ar.) gam, üzüntü
k. 029a/1
k.+ din 058a/12

küfr: (A.) dinsizlik
k. 033b/9, 041a/3

kühen: (Far.) eski
k. 079b/101

kül: (Ar.) bütün
k. 047a/7

kül -: (T.) gülmek
k.- ib 051b/7

külāle: (Far.) kıvırcık
k. 006b/4

külbe: (Far.) kulübe
k.- i aḫzān 077a/19
k.- i vīrānıma 016a/2
k.+ m 055a/20
k.+ mni 012a/8, 022b/2, 004a/4

külbe-i aḫzān: kederler kulübesi
k.+ a 067a/10, 077a/19

külfet: (Ar.) sıkıntı, zorluk
k. 012a/14, 022a/4
k.+ i 007a/7
k.+ ige 002a/8
k.+ ler 078a/16

kün: (T.) gün, güneş
k. 001b/15, 002b/3, 005b/11, 009b/15, 010a/14, 025b/16, 033a/12, 037b/14,
039b/11, 054b/1, 062b/1, 062b/2, 062b/4, 062b/6, 062b/8, 062b/10, 062b/12,
062b/14, 065a/17, 074a/5, 077a/1, 077b/30, 079b/117, 079b/17, 080b/21, 080b/63,
080b/69
k.+ de 033a/8
k.+ din 001b/22, 054a/18
k.+ dür 057a/5, 079a/32
k.+ i 061a/13
k.+ ler 021b/10, 074a/46, 075b/21, 077b/18
k.+ lerdin 054b/10
k.+ leri 078a/1

künc: (Far.) köşe
k.+ ıdın 074b/23
k.+ ide 077a/35

künd: (Far.) anlayışsız
k. 039a/10

kündüz: (T.) gündüz
k. 075b/29, 075b/22
k.+ i 005a/3
k.+ imni 014b/5

lācerem: (Ar.) elbette
l. 005a/6

lā-cürʿa: (Ar.) damla bırakmadan
l. 025a/5

lāf: (Far.) konuşma
l.- ı ʿışḳ 033b/5, 050a/17
l.- ı muḥabbet 023a/1
l.- ı muḥabbetdin 036b/1
l.- ı naẓar 060b/9
l. urar 003b/15

laġar: (Far.) zayıf
ten-i l.- ı nātüvānim 007b/12

laḥẓa: (Ar.) an, zaman
l. 010b/3, 011a/3, 027b/2, 043a/10, 053b/13, 055a/2, 056a/11, 059b/9,

059b/10, 063b/4, 078a/16, 078b/17, 080a/44
l.+ da 051b/3
l.+ i 071b/5

laʿl: (Ar.) lal, kırmızı renkte değerli bir taş
l.- ı ābdār 026b/6
l.- ı lebiñni 027a/13
l.- ı meygūn 066a/12
l.- ı nābiñ 026b/11
l.- ı sirābiñ 064a/9
l.- ı şekerbār 027a/1
l.- i cānbaḫşıdın 044a/7
l.- i ḫandāndın 052b/12
l.- i ḫandānımnı 053b/12
l.- i lebidin 022b/3
şerbet-i l.- i lebiñ 073a/5
l.- i müferriḥ 022b/12
l.- i nābiñ 012b/3, 062b/13
l.- i nābiñni 007b/9
l.- i şekerbār 075b/24
l.- i şekerbārdin 075b/25
l.- i şekerbārımġa 020a/10
l.- i şekerbāri 035a/8
l.- i şekerbāriñ 064a/2
l.- i şekerḫādin 060b/14
l.- i şekerḫāsı 074b/27
l. 070b/3
leb-i l. 064a/8
l.+ i 012b/9, 013b/4
l.+ idin 030b/7, 035b/17, 036a/2, 060b/18
l.+ in 012b/1
l.+ ini 009b/5, 012a/9
l.+ iñ 006a/3, 016a/5, 037b/9, 073a/3, 073a/9
bāde-i l.+ iñ 009b/13
leb-i l.+ iñ 001b/2
l.+ iñdin 030a/3, 035b/1
şerbet-i l.+ iñdin 036a/11
l.+ iñni 011b/12

lāl: (Ar.) dilsiz
l. bolmay 064a/5
l. 027a/3, 060a/8, 074b/26, 079b/146, 080b/27

lāle: (Far.) lale
l. 006b/10, 009a/9, 020a/4, 042b/8, 043a/8, 053a/1, 059b/15, 067a/13,
077b/43, 080b/74
bāde-i l. 043b/5
l.+ ler 001a/12, 076b/55

lālegūn: (Far.) lale renkli
cām-ı l. 047b/6

leb: (Far.) dudak
mesiḥā-i l.- i cānperveri 076b/49
l.- i ḫāmūş 074b/26
l.- i ḫandānıdın 061a/14
l.- i laʿl 064a/8
l.- i laʿliñ 001b/2
l. 002b/15, 013a/1, 013a/12
l.+ i 020b/7, 031b/2, 035a/6, 071a/14
dārū-i l.+ i 080b/70
l.+ ide 064a/7
l.+ idin 002a/7, 011b/7, 012a/13, 014a/13, 027a/9, 028a/4, 031b/6
laʿl-i l.+ idin 022b/3
l.+ iġa 027a/10
l.+ iñ 005b/3, 007b/1, 014b/18, 026b/3, 026b/9, 051a/9, 058a/1, 065a/16,
065a/17, 073a/7
ʿināb-ı l.+ iñ 036a/9
şerbet-i laʿl-i l.+ iñ 073a/5
l.+ iñdin 026b/13
l.+ iñni 026b/7, 064a/3, 069a/10
laʿl-ı l.+ iñni 027a/13
l.+ leri 031a/5, 050b/14
l.+ leridin 026b/1
l.+ leriñ 080b/80
l.+ leriñdin 062b/9
l.+ leriñdur 033b/7
l.+ leriñni 026a/4

leb ā leb: (Far.) ağzına kadar dolu
l. 004b/17, 015a/1, 017b/10, 019a/1, 035a/10, 076a/3

lemʿa: (Ar.) parlayış
l.- i didārı 076b/46

lem-yezel: (Ar.) daimi
l. 043b/11

leşker: (Far.) asker
l. 030a/14
l.+ i 002a/11, 040b/9, 079b/43
l.+ idin 041b/3

leṭāfet: (Ar.) hoşluk
l. 051a/12

levḥ: (Ar.) levha
l.+ i 006b/1
l.+ ine 026b/3

leylā: (ö.a.) leylī, Leyla ile Mecnun hikayesinin kadın kahramanı

l. 003a/15, 013a/10, 040a/10, 067b/5, 080b/46
ṭurre-i l. 002b/12

leẕẕet: (Ar.) tatlı çeşni
l.- i ʿayş 075b/33
l. 023b/10, 024a/2
l.+ ı 039b/14
l.+ in 036a/11

libās: (Ar.) elbise
l.- i selāmet 079b/108
l. 026b/14
l.+ i 076b/56

līk: (Far.) ancak
l. 005a/12, 012a/12, 022a/6, 022a/15, 068a/5

liḳā: (Ar.) görme
l.+ si 075a/30
l.+ sidin 059a/1

līkin: (Far.) fakat, lakin
l. 028a/9, 032a/12

lillāhi ʾl-ḥamd: (Ar.) hamd Allah içindir
a. 062a/1

lōş: (Far.) bataklık çamuru
l.+ idin 029a/1

lüṭf: (Ar.) iyilik, ihsan
l.- i ḥaḳḳdın 076b/32
l. ét 065b/21
l. eyle 021b/2
l. 004b/15, 008a/15, 008a/17, 008b/5, 008b/14, 010b/1, 015b/13, 020a/7,
045b/2, 058b/9, 074a/46, 077b/15, 077b/28, 080a/26
devr-i l. 063b/5
maşʿal-ı l.+ iñ 008b/18
l.+ iñdin 008b/15
feyż-i l.+ üñ 058b/5

mā: (Ar.) su
m. 042a/3

maʿānī: (Ar.) anlamlar
m. 033b/13

maʿāẕallāh: (Ar.) Allah korusun
m. 002a/11

maʿbed: (Ar.) tapınak
m. 041a/4

maʿbūd: (Ar.) Allah, kendisine ibadet olunan
m. 041a/3

mācerā: (Ar.) cereyan etmiş, serüven
m. ḳıldı 067b/14
m. 080b/3
m.+ nı 020a/4
m.+ sıġa 019b/16
m.+ si 075a/1, 076a/25
m.+ sidür 075b/26
m.+ sin 020b/9, 075b/38

māçīn: (ö.a.) Çin ülkesinin güney bölgesine verilen bir ad
m. 028a/5

maġfūr: (Ar.) Tanrı tarafından bağışlanmış
m.+ e 034b/4

maġrib: (Ar.) batı
m.+ ni 065b/3

maġrūr: (Ar.) gururlu, mağrur
m. 016a/7, 021a/11, 025a/14, 033b/3, 075a/49, 079b/117, 079b/152, 080b/84

māh: (Far.) ay, ay gibi
m.- ı ʿid 065a/3, 077a/21
m.- ı enveri 076b/24
m.- ı mihrin 004a/9
m.- ı ramażān 024a/9
m.- ı revān 076b/11
m.- ı ruḫsār 062b/4
m.- ı tābān 011a/3, 063a/10, 065a/1
m.- ı ṭalʿatım 069b/3
m.- ı tamāmimni 070a/23
āftāb-i m.- i ʿālemārā 005b/1
m.- i āsmāndin 032b/14
m.- i cemālidin 076b/29
m.- i cemāliñdin 072a/4
m.- i münevver 001b/9
m.- i tābān 015a/6, 017b/13, 058a/8
ḫaber-i m.- i tamāmimni 074a/6
m. 064b/5, 067b/5, 067b/9
m.+ dın 060b/15
m.+ dur 007b/7
m.+ imdin 077b/21
m.+ imni 074a/16
m.+ ini 052a/10

m.+ iñni 054a/7

maḥal: (Ar.) yer, mevki
m.+ da 053a/4

māḥażar: (Ar.) daha önceden hazır olan şey
m. 042b/12

maḥbūb: (Ar.) sevgili
m.+ lar 025a/2, 050b/9
m.+ lerdin 012a/16

maḥfil: (Ar.) toplantı yeri
m.- i eyyām 037b/7
m.- i imkān-ı cemāliñ 045a/5
m.- i şirin 078a/13
m. 027b/8
çerāġ-ı m. 068b/7
m.+ de 013a/11
m.+ i 053b/3

māhiyyet: (Ar.) bir şeyin esası
m.+ im 054a/14

maḥkeme: (Ar.) mehkeme
m.+ de 022b/14

maḥkūm: (Ar.) hükümlü
m.- i fermānım 065b/17
m. 080a/57

māhliḳā: (Far.) ay yüzlü
m. 009b/15
m.+ larnıñ 049b/4

maḥmūd: (ö.a.) Gezneli Mahmut
m. 062a/7

maġmūr: (Ar.) sarhoş, uyku basmış göz
m. 080b/80
m.+ dur 025b/1
m.+ ga 018a/2
m.+ imin 020b/7
m.+ mén 058a/9, 073a/6, 076a/1
m.+ mın 019a/1
m.+ min 049a/15

māhpeyker: (Far.) yüzü ay gibi parlak
ḫūrşīd-ı m. 049b/5

maḥrem: (Ar.) biriyle çok samimi, gizli
m.- i bezm-i viṣāl 080b/24
m.- i rāz 079b/24
m.- i dīdār ḳıl 010a/2
m.- i esrār 075b/23

māhrū: (Far.) ay yüzlü
m.+ lar 015a/3
m.+ larnı 013b/5

maḥrūm: (Ar.) yoksun
m.- ı dīdār-ı şeh-i ferġāne 077a/5
m. ḳıldı 041b/6
m. 080b/96

maḥşer: (Ar.) kıyamet
rūz-i m. 079b/89
ʿarṣa-i m.+ de 077a/24

maġzen: (Ar.) mahzen
m.+ ide 075b/19
m.+ idin 006a/6

maḥzūn: (Ar.) kaygılı
m. 056a/3

maḳāl: (Ar.) söz
m.+ iñni 062b/10

maḳām: (Ar.) makam, yer
m. eyleb 014b/12
m.+ ı 024b/9, 060b/3
m.+ imni 070a/17
m.+ iñ 003b/16

maḳbūl: (Ar.) kabul edilmiş
m.- i icābetsin 068a/12
m. 076a/15

maḳdem: (Ar.) adım, geliş, uğur
m.+ i 076b/21
ġubār-ı m.+ idin 044b/2
ṣafā-i m.+ idin 068b/12
m.+ iñ 004a/3

maḳdūr: (Ar.) güç
m.+ iñ 032b/2

maḳṣad: (Ar.) istenen, amaç
m.- ı ikrām 001a/18
m. 019a/7, 024b/11, 026a/5
m.+ nı 001a/10

maḳṣūd: (Ar.) istek, hedef
ḳıble-i m.- ı ḫāṣ 073a/13
m. 025b/11, 028b/7
gavher-i m. 012a/15
m.+ im 050a/4

maḳtel: (Ar.) ölüm
m.+ idür 037a/9

maʿḳūl: (Ar.) akıllıca
m. 057a/4

māl: (Ar.) varlık
m. 051b/8

maʿlūm: (Ar.) bilinen
m. 054a/14, 055b/5, 069a/12

maʿmūr: (Ar.) bayındır
m. 040a/6, 079a/26

mānend: (Far.) gibi, benzer
m.- i bāġ-i cennet 076a/12
m. 001a/13

maʿnī: (Ar.) anlam
m. 035a/13, 052b/16

māniʿ: (Ar.) engel
m. 065b/4

mānī: (ö.a.) Mani, meşhur Çinli nakkaşın adı
ḳalem-i m. 074a/63

manṣıb: (Ar.) devlet, makam
m.- ı şehzādeliġ 076b/18
hevā-i m. 015a/8

manṣūr: (ö.a.) Hallac-ı mansur, 962 yılında asılmak suretiyle öldürülen ve divan edebiyatı'nda adına sık sık rastlanan adı Hüseyin olan sofi
m. 020b/10

manẓar: (Ar.) yüz, çehre
ḫūrşīd-i m. 080b/63
m.+ ı 055a/13
m.+ i 025b/7

manẓūr: (Ar.) bakılmış
m.- i temāşā 074a/23
m. 002b/4, 054a/16, 064b/14, 080a/18, 080b/83

mār: (Far.) yılan
m.+ sız 046a/12

marīż: (Ar.) hasta
m.+ iġa 004b/3
m.+ in 067a/4

maṣūn: (Ar.) sağlam
m. 062a/9

maşrıḳ: (Ar.) doğu
m. 065b/3

maʿşūḳ: (Ar.) sevgili
m. 027b/7

maṭbaḫ: (Ar.) mutfak
m. 036b/10

mātem: (Ar.) yas, keder
m.- i ferhādni 080b/45
m. tutub 050b/16
eḫl-i m. 077a/6
şive-i m. 072b/2
naḫl-ı m.+ dur 077a/17
rūz-i m.+ dür 077b/30
m.+ ide 077a/2

maṭlab: (Ar.) istek
m.+ ı 064b/6

māye: (Far.) asıl
m.- i ʿayş 037b/7

māyil: (Ar.) eğilen, meyleden
m.- i ẓulm 011b/13
m.+ dür 019b/8

mażmūn: (Ar.) mana, nükteli söz
m. 031b/11
m.+ ini 010a/30
m.- i kelāmimni 070a/5
m.+ ide 055b/12

maʿẕūr: (Ar.) özürlü
m. 018b/9, 049a/5

mecāl: (Ar.) kuvvet
m.+ iñ 050a/16

mecānīn: (Ar.ç.) deliler
m.+ ler 070b/5

mecāz: (Ar.) mecaz
nokta-i m.+ ım 053a/16

mecmūʿa: (Ar.) mecmua
m.- i aḫlāḳ 058b/10

mecnūn: (Ar.) deli, divane, Leyla ile Mecnun hikayesinin erkek kahramanı
m.- i şeydānı 071a/18
m. 003a/15, 007a/10, 012b/7, 013a/9, 015a/7, 019a/13, 022a/5, 023a/3,
028a/12, 040a/9, 044b/9, 056a/13, 060b/4, 066a/5, 067b/6, 078b/3, 080b/46
sāz-ı m. 075a/18

m.+ de 023a/7
m.+ din 031a/13, 034b/11
m.+ dur 010b/5
mūy-i ser-i m.+ dur 002b/12
m.+ ge 023a/15
m.+ ġa 027b/6
m.+ ini 006a/15
m.+ ni 022a/1, 056a/6

mecnūn-şiʿār: (Ar.) deli gibi
m. 080b/17, 049a/6

mecrūḥ: (Ar.) yaralı
m. 080a/5

meddāḥ: (Ar.) daima medh eden
m.+ im 021b/3, 039a/5

meded: (Ar.) yardım
m. iste 041a/6
m. ḳıl 071a/8, 072b/18
m. 041b/4

medḥ: (Ar.) övme
rāh-i m.+ iñ 008b/17
m.+ ide 076b/51

medḥḫᵛān: (Ar.+Far.) medh okuyan
m. 076a/26

medrese: (Ar.) medrese
m. 027b/13

meʾvā: (Ar.) yurt
m. 002b/6, 012b/3
m.+ siġa 059b/13

meʾyūs: (Ar.) ümitsiz
m.+ lıḳ 056b/3

meftūn: (Ar.) tutkun
m. 078b/1

meger: (Far.) meğer, halbuki
m. 005b/7, 044a/4, 050a/6, 060a/13, 069a/13, 069a/17, 080b/72

meh: (Far.) ay
m.- ı ruḫsārıñ 064a/8
m.- i nāmihribānım 079a/32
m.- i ruḫıdın 076b/3
m.- i ṭalʿati 062a/12

meḥcūr: (Ar.) terk edilmiş
m. 080b/86, 045b/11
mén-i m.+ din 065a/9

mehl: (Ar.) vade
m. 074a/40

meḫmel: (Far.) kadifa
ferş-i m.+ dur 009a/14

mehveş: (Far.) ay gibi
m. 012a/3
m.+ im 015b/3

mekān: (Ar.) yer, oturulan yer
m.- ı ʿadl 010a/13
m.+ ı 074b/39
m.+ ım 002b/5
m.+ ıñ 079b/68
m.+ iñ 079b/133

mekkāre: (Ar.) hileci
m. 040a/7, 075a/48
m.+ dür 080b/33
zāl-ı m.+ sin 079b/101

mekke: (ö.a.) Hicaz'da Hz. Muhammed'in (s.a.v) doğduğu ve Kabe'nin bulunduğu şehir
ṭavāf-ı m. 047a/9

meknūn: (Ar.) dizilmiş
dürr-i m. 079b/177

mekr: (Ar.) hile
m. 046b/7, 049b/13, 080a/22
m.+ idin 043b/9

mekteb: (Ar.) okul
ṭıfl-i m. 015a/12
m.+ idin 024b/7

melaḫ: (Far.) çekirge
pāy-i m. 036b/12

melāḥat: (Ar.) yüz güzelliği
m. 067b/5

melāḥatlıġ: (Ar. +T.) güzellik
m. 001b/9

melāl: (Ar.) usanç, dert
m. 076b/38, 079b/161
ẕerre-i m.+ iñ 050a/14

melāletefzā: (Ar. +Far.) sıkıntı arttıran
m. 080a/13

melāmet: (Ar.) ayıplama, azarlama
seng-i m. 079a/43
tīr-i m. 047a/14

melīḥ: (Ar.) sevimli
m. 033b/2, 034a/1

melūl: (Ar.) üzülmüş
m. 046a/11, 054a/2

memālik: (Ar.ç.) ülkeler
m. 006a/5

memleket: (Ar.) ülke
m. 062a/3, 068b/13

mén: (T.) ben, 1.tekil şahıs zamiri
m.- i maḥcūrdin 065a/9
m. 002a/7, 005a/1, 008a/20, 009b/3, 010a/9, 015a/10, 016a/1, 018a/2,
019a/2, 019b/2, 023a/8, 023a/12, 024a/10, 027b/5, 028a/2, 036a/5, 037a/8,
039a/2, 039a/9, 041b/5, 043b/11, 045a/9, 046a/4, 056a/3, 056a/13, 057b/1,
059a/4, 064b/9, 070a/26, 070b/1, 071b/1, 072b/10, 075a/13, 075a/24, 076a/26,
076a/27, 076a/28, 076a/29, 077a/1, 077a/2, 077a/3, 077a/5, 077a/10, 077a/15,
077a/16, 077a/30, 077a/40, 077a/45, 077b/31, 079a/5, 079a/6, 079a/14, 079a/16,
079a/18, 079a/22, 079a/29, 079a/30, 079a/38, 079a/46, 079a/54, 079b/11, 080b/27,
080b/79, 080b/80, 080b/81, 080b/82, 080b/83, 080b/84, 080b/85, 080b/86
m.+ a 001a/1, 001a/2, 001a/4, 001a/6, 001a/8, 001a/10, 001a/12, 001a/14,
001a/16, 001a/18, 001b/7, 001b/21, 002b/4, 002b/16, 003b/9, 007a/1, 007a/2,
007a/4, 007a/6, 007a/8, 007a/10, 007a/12, 007a/14, 007b/13, 008b/6, 009b/4,
010a/22, 010b/14, 012a/14, 012b/6, 012b/9, 013a/3, 013a/4, 014a/14, 015a/1,
017a/12, 017b/1, 018a/8, 022a/3, 022a/5, 022a/8, 022a/15, 023a/1, 023b/6,
023b/12, 032a/12, 033a/15, 033a/18, 033b/11, 034b/3, 034b/12, 035a/11, 035b/1,
035b/6, 035b/13, 035b/17, 037b/8, 037b/14, 039b/11, 040a/21, 040a/30, 041a/2,
044a/1, 044a/12, 044b/1, 044b/8, 046b/1, 047b/1, 047b/5, 050a/8, 051a/1,
053a/5, 053a/9, 053b/13, 055a/19, 055b/3, 055b/10, 057a/7, 057a/11, 064b/11,
066b/11, 066b/18, 067b/14, 070a/19, 070b/5, 072a/5, 072b/19, 074a/6, 074a/19,
074a/41, 074a/46, 074a/48, 075a/1, 075a/46, 075b/26, 075b/27, 075b/28, 075b/29,
077a/13, 077b/24, 077b/25, 077b/26, 077b/27, 077b/28, 077b/49, 078b/7, 078b/15,
078b/21, 078b/26, 078b/28, 078b/36, 079b/13, 079b/66, 080a/12, 080a/20, 080b/1,
080b/3, 080b/26, 080b/52, 080b/63, 080b/69
m.+ ā 019b/2, 024a/7, 029b/5, 041b/8
m.+ de 029b/6
m.+ dik 054b/7
m.+ din 041b/1, 075a/40, 075a/43
m.+ i 001b/3, 003b/12, 010a/7, 012a/2, 012a/4, 012a/10, 012b/7, 014a/1,
015b/12, 017a/11, 020a/7, 029b/9, 038b/3, 040a/19, 045a/2, 045b/3, 047a/14,
048a/1, 049a/12, 049a/14, 050b/1, 051b/7, 052b/2, 052b/8, 054a/2, 054a/11,
054b/12, 059a/13, 063a/1, 067b/6, 069a/5, 070a/10, 071b/3, 072a/3, 074b/26,
075a/48, 075a/52, 075b/6, 075b/7, 075b/8, 075b/9, 078a/10, 078b/1, 078b/4,
078b/11, 078b/13, 078b/14, 078b/27, 079a/8, 079b/3, 079b/106, 079b/109, 079b/61,
079b/86, 079b/97, 079b/99, 080a/21, 080a/32, 080a/60, 080b/11, 080b/12, 080b/13,
080b/14, 080b/15, 080b/16, 080b/17
m.+ iñ 006a/11, 006b/5, 007a/5, 012a/12, 017b/4, 017b/7, 022a/1, 023a/5,
023a/9, 035a/5, 059b/6, 059b/8, 065a/15, 067a/8, 074b/22, 078a/7, 079a/35,

079b/115, 079b/116, 079b/118, 079b/120, 079b/122, 079b/124, 079b/126, 079b/128

men‘: (Ar.) yasaklama
m. étib 074a/3
m. 012a/10, 080b/86

menāl: (Ar.) sahip olunan, mal
m. 051b/8

menzil: (Ar.) menzil, konak
m. 002b/6
m.+ de 023b/12
m.+ dedür 079b/133
m.+ ġa 077a/12
m.+ iñ 003b/6

merāḥil: (Ar.ç.) konaklar
m. 075a/10

merātib: (Ar.ç.) rütbeler
m.+ de 003b/16

mercān: (Ar.) mercan
m. 018b/12

merd: (Far.) yiğit
m. 040b/8

merdāne: (Far.) erkekçe
himmet-i m. 021a/14, 022b/9
himmet-ı m.+ ge 028a/14

merdūd: (Ar.) reddedilmiş
m. 076a/19

merdüm: (Far.) göz bebeği, insan
m. 011b/14, 049b/3
m.+ i 061a/13, 072a/13
m.+ idin 072b/2
m.+ leri 062b/3

merdümlıġ: (Far. +T.) insanlık
m. 038b/3

merg: (Far.) ölüm
m. 049b/14

merġzār: (Far.) çimenlik
gülgeşt-ı m. ḳılıb 016b/1
m. 079b/67

merḥabā: (Ar.) merhaba
m. 004a/1, 004a/2, 004a/4, 004a/6, 004a/8, 004a/10, 004a/12, 004a/14, 004a/16, 004a/18, 004a/20, 004a/22, 014b/2, 044b/6, 072b/6

merḥale: (Ar.) iki konak arası
m.+ de 027b/11

merḥametlıġ: (Ar. +T.) merhametlık, şefkatlı
m. 077b/27

merhem: (Ar.) merhem
m. 055a/6, 072b/18, 074b/12, 074b/14, 074b/20, 075a/5

mertebe: (Ar.) derece
m.- i ʿışḳını 022a/17
m.- i ismāʿil 034a/7
m. 074a/16

mesā: (Ar.) akşam
m. 046b/14, 075a/34

mescid: (Ar.) mescit
m. 005a/6

mesdūd: (Ar.) kapanmış
m. 030a/9, 041a/14

mesīḥ: (ö.a.) Hz. İsa’nın lakabı
m. 014b/11, 033b/7, 033b/8, 069a/1
m.+ iñ 073a/4

mesīḥā: (ö.a.) Hz.İsaʾnın adlarından biri

m.- i leb-i cānperveri 076b/49
m. 001b/2, 025a/10, 044a/7
m.+ nı 070b/4, 071a/14

mesken: (Ar.) ev
şām-i m.+ im 054a/3

meslaḫ: (Ar.) salhane, kanara
m. 037a/10

mesned: (Ar.) dayanak
m.- i nāz 037a/7
m.+ ide 076a/22, 079b/61
m.+ iġa 076b/12

mesrūr: (Ar.) sevinmiş
m. 080b/82

mest: (Far.) sarhoş
m.- i ġurūr 036a/5
m.- i nāzdursın 003a/7
m. olub 021a/2
m. 003a/2, 012a/4

m.+ din 058a/4

mestāne: (Far.) sarhoşçasına
m. 077a/2
nergis-i m.+ ge 028a/6

mestlıġ: (Far. +T.) sarhoşluk
m. 004b/18, 009b/17, 033a/4

meşaḳḳat: (Ar.) zahmet
m. 079b/60

meşʿal: (Ar.) çıra, kandil
m.- ı lüṭfiñ 008b/18

meşām: (Ar.) burun
m.+ imni 070a/15

meşġūl: (Ar.) meşgül
m.- i duʿā 005a/4

meşhūr: (Ar.) şöhretli
m.- ı ḫalāyıḳ 050a/18
m. 053b/15

meşḳ: (Ar.) yazı örneği
m.+ i 074a/63

meşreb: (Ar.) içki içilecek yer
m. 003b/6, 015a/2

meşşāṭa: (Ar.) gelini süsleyen
m. 028a/8, 038b/2
m.+ ni 031a/3

mevc: (Ar.) dalga
m.- i bāde-i nāb 031b/11
m.- i çeşm-i giryānımdadur 043a/4
m.- i kerem 068b/10
m.- i ṣahbā 005b/4
m. 048b/2

mevcūd: (Ar.) var olan
m. 017a/7

mevlā: (Ar.) Allah
m. 021a/14

mevsim: (Ar.) mevsim
m.- i seyr 077b/11
m.+ i 004b/7, 035b/3
m.+ idur 053a/1

mevzūn: (Ar.) ölçülü
m. 004a/7, 012a/17, 038b/1, 057b/13, 068a/4
büt-i m. 041a/12
serv-i m. 001a/4, 079b/169
m.+ ı 066b/13
ḳāmet-i m.+ ini 009a/15

mey: (Far.) şarap
m.- i gülfām 010b/11
m.- i gülnāriñ 064a/12
m.- i ḥamrā 002a/6
m.- i nāb 004b/3, 009b/1, 009b/18, 014a/14, 028a/3, 031b/9
m.- i nūş ét 076a/23
m. içseñ 031b/1
m. 001a/9, 001a/12, 007a/1, 010b/12, 012a/9, 013b/7, 017b/6, 022b/8,
025b/4, 025b/13, 031b/2, 031b/8, 033a/6, 048a/8, 050b/4, 058a/10, 061b/6,
065a/13, 066b/11, 074a/41
cām-ı m. 004b/10, 074a/26
cām-i m. 020b/7
m.+ de 005a/8
m.+ din 052a/9
cām-i m.+ dür 011a/2
m.+ ġa 029a/11
m.+ i 036a/12
m.+ idin 031b/5

meyāşām: (Far.) şarap içen
rind-i m. 004b/9

meydān: (Ar.) alan, meydan
m. 015b/1, 015b/3, 026a/1, 048b/1, 048b/2, 050b/7, 055a/3
ʿazm-ı m. 048b/3, 055a/1
eḥl-i m. 048b/4
şīr-i dilīr-i m. 076a/7
m.+ de 030b/12
m.+ ġa 016b/5
m.+ ide 008a/11, 055a/2
m.+ idedur 013b/14
m.+ iġa 042a/1

meygūn: (Far.) şarap renkli
laʿl-ı m. 066a/12

meyḫāne: (Far.) meyhane, içki içilen yer
m.- i ʿışḳ 025a/3
m.- i dergāhide 011b/15
m. 017b/5, 018a/2, 035a/9
rāh-i m. 021a/1
sākin-i m. 019a/12
m.+ de 017a/3, 025a/16
m.+ din 012a/10, 036a/7
m.+ ġa 005a/7, 031b/7

meykede: (Far.) meyhane

m. 004b/14
reh-i m. 041a/5
m.+ de 009b/2
m.+ ġa 033a/17
m.+ ler 004b/7

meyl: (Ar.) eğilme
m. 079b/84

meymenetlıġ: (Ar. +T) mutluluk, uğurlu
m. 035a/9

mezār: (Ar.) mezar
m.- i feyż-i āṣārı 010a/17
m.+ i 077a/10

meẕāḳ: (Ar.) zevk alma
m.+ idin 078a/13
m.+ im 060b/14

meẕheb: (Ar.) tutulan yol
m.- i pervāne 021a/6
m. 015a/14

meẕmūm: (Ar.) beğinilmemiş
m. 004b/6

mıṣr: (ö.a.) Mısır ülkesi
ʿaziz-ı m. 049b/11
m.+ ı 070b/12

mısraʿ: (Ar.) mısra, dize
m.- i bercestedür 021b/4
m.- ṣūḫ u 013a/7
m.+ ini 042a/13

mi: (T.) soru edatı
m. 064b/18
m.+ dur 027b/13

mizāc: (Ar.) yaratılış
m. 006a/11

midād: (Ar.) yazı mürekkebi
m. 079b/2
m.+ ıdın 074b/7

miʿde: (Ar.) mide, karın
m.+ si 036b/9

miftāḫ: (Ar.) anahtar
m.- i genc-i dāniş 015a/11

mihmān: (Far.) konuk, misafir
m.- ı nev 076b/21
m. bolub 016a/2
m. 055a/10, 065a/10
m.+ dur 026a/9
m.+ ım 045b/2

miḥnet: (Ar.) sıkıntı
m.- i hicrān 074a/31
m. 023a/14, 039b/3, 054a/9, 060a/9, 069a/16
bār-ı m. 080b/51
m.+ im 054a/10

mihr: (Far.) güneş, sevgi
m.- ı ruḫsār 062b/11
m.- i cemālidin 080b/62
pertev-i m.- i cemālidin 010a/3
m.- i cemāliñ 003a/1
m.- i devrāndur 058b/1
m.- i dıraḫşānımnı 078a/1
m.- i didār-i şeref 076b/24
m.- i mücellā 005b/2
m.- i ruḫsārıñdın 063a/9
m.- i ruḫsārıñnı 071b/7
pence-i m.- i semā 008a/10
m.- i sīmādın 060b/1
m.- i süleymānı 070b/6
m.- i tābān 016a/11, 044b/8
m.- i tābānıġa 042a/2
m.- i tābānımnı 078a/3
m. 002a/4, 003b/5, 007b/7, 008b/16, 042b/7, 043b/3, 052b/3, 054a/7,
056a/8, 075a/42, 076a/8
ḳāide-i m. 038b/13
nokta-i m. 075b/23
m.+ i 045b/5, 075a/38, 079b/71
şaḫne-i m.+ i 076b/47
m.+ ide 073a/3
māh-ı m.+ in 004a/9
m.+ ini 039b/12, 041b/1
m.+ iñ 061a/5
pertev-i m.+ iñ 034a/17
m.+ iñni 065b/13

miḥrāb: (Ar.) mihrap
m. 009b/10

mihribān: (Far.) şefkatli, sevgili
m. 077a/36, 077b/26, 080b/10, 080b/19, 080b/29, 080b/39, 080b/48, 080b/58,
080b/68, 080b/78, 080b/88, 080b/98
yār-i m.+ dın 075a/52
m.+ ım 007b/8
nigār-i m.+ ım 059a/11
m.+ ımdın 079a/10
m.+ iñ 079b/72

miḳdār: (Ar.) kadar
m.+ ıça 029b/4

milād: (Ar.) Hz. İsaʾnın doğum günü kabul edilen yıl başı
tāriḫ-i m.+ in 068b/16

miʿmār: (Ar.) mimar
m.+ ı 069a/10

min: (T.) ben
m. 003a/8, 008b/2, 013a/9, 017a/10, 017b/2, 021b/2, 023a/12, 023b/2,
025b/1, 033b/5, 048a/2, 049b/1, 053b/3, 054a/18, 056b/1, 056b/13, 058a/11,
061b/3, 061b/9, 064b/10, 065a/4, 065a/14, 066b/1, 068a/1, 068a/2, 068a/14,
069b/5, 071a/7, 072a/11, 072b/14, 074a/34, 074a/55, 074b/3, 074b/4, 074b/25,
075a/10, 075a/17, 077a/4, 077a/38, 077a/40, 078b/9, 078b/25, 079b/29, 079b/53,
079b/72, 080a/39, 080a/49, 080b/46, 080b/76, 080b/79
m.+ de 022a/6, 037b/1
m.+ din 013b/1, 061b/11, 064b/17, 074a/27, 075a/6, 075a/21, 080b/53

mīnā: (Far.) şişe, billur, cam
m. 001b/12, 004b/10, 009a/8, 030b/10, 070a/29, 072b/7
m.+ dın 041a/7

mindür -: (T.) bindir-
m.- di 079a/44

minnet: (Ar.) minnet, gönül borcu
m. 022a/16, 023b/14, 070b/9

miñ: (T.) bin sayısı
m. 014b/14, 015a/9, 022a/6, 034b/8, 079b/69
m.+ din 022a/13

mīr: (Far.) baş komutan
m.- i bülend 076a/6
m.- i zamān 076a/3

miṣāl: (Ar.) misal, örnek
m. 016b/13
m.+ ını 072a/13
m.+ i 014a/15
m.+ iñ 008a/2
m.+ iñni 062b/14

miskīn: (Ar.) zavallı
m. 064a/14

mīṣl: (Ar.) benzer
m.+ i 009b/14

mīyve: (Far.) meyve
m.- i elvān-ı bāġ 036a/10

mu: (T.) soru edatı, bu işaret zamiri
m. 005b/10, 007a/14, 012b/6, 013a/6, 014a/9, 014b/14, 016b/14, 018a/4,
022a/2, 023a/8, 029a/2, 033a/6, 033a/16, 034b/11, 051b/10, 054b/7, 058b/1,
058b/2, 058b/4, 058b/6, 058b/8, 058b/10, 058b/12, 058b/14, 058b/16, 058b/18,
062b/1, 062b/2, 062b/4, 062b/6, 062b/8, 062b/10, 062b/12, 062b/14, 064b/15,
070b/3, 074a/18, 075a/4, 077a/24, 079a/25, 079b/11, 079b/76, 080b/92

muʿallā: (Ar.) yüce
m. 005b/16

muʿammā: (Ar.) bilmece
m.+ nı 070b/8

muʿanber: (Ar.) güzel kokulu
m. 002b/9

mūbid: (Ar.) akıllı adam
m. 040a/6

mūceb -: (Ar.) icab etmiş
m.- ı 046b/5

mūʾnis: (Ar) cana yakın, can yoldaşı, yakın arkadaş
m.- i cān 075b/20
m.- i cānım 075b/28
m.- i cānımdın 079a/16
m.- i cānımnı 053b/2
m. 075a/7, 075b/4
m.+ i 055a/18
m.+ im 054b/9, 079b/91

muġān: (Far.ç.) ateşe tapanlar
m. 005a/5
pīr-i m.+ dın 011b/16, 017a/4
pīr-i m.+ din 017b/9

muġnī: (Ar.) müz, eski çalgılardan birinin adı

m. 080b/89

muġtenem: (Ar.) ganimet olarak alınmış

m. 018a/9, 071b/17, 080b/55, 080b/84

muḥabbet: (Ar.) sevgi
m. eylemes 043b/3
m. 004b/6, 010a/4, 015a/14, 018a/5, 018b/9, 020b/4, 020b/14, 022a/12,
023a/18, 038b/13, 039b/13, 040a/5, 044b/12, 047a/6, 047b/13, 050b/10, 052b/7,
053a/7, 057a/15, 065b/1, 065b/11, 067b/4, 070a/11, 070b/19, 071a/3, 074b/36,
078a/1, 079a/34, 079a/45
āṣār-i m. 025a/1
bīdād-ı m. 067b/14
bīdār-ı m. 025a/4
bimār-i m. 025a/11
cām-i m. 031b/13
dāġ-i m. 065b/18
ehl-i m. 023a/14
esrār-ı m. 025a/17
iḳrār-i m. 025a/13
inkār-i m. 025a/7
izhār-i m. 025a/2
lāf-ı m. 023a/1
sāye-i dīvār-i m. 025a/9
serşār-i m. 025a/5
taʿmīr-i m. 028a/13
zünnār-i m. 025a/15
derd-i m.+ din 067b/7
lāf-ı m.+ din 036b/1
m.+ ni 006b/9
cām-ı m.+ ni 004b/17
esrār-ı m.+ ni 034a/14
m.+ siz 017a/14, 020b/3

muḥaḳḳıḳ: (Ar.) gerçeği arayıp bulan
m.+ dur 031b/9

muḥāl: (Ar.) olmayacak
emr-i m. 073b/10

muḫālif: (Ar.) karşı çıkan
m.+ dur 037a/6

muḥammed: (ö.a.) Hz. Muhammed (s.a.v) Muhammed
m. 010a/21, 079b/105, 079b/158

muḥīṭ: (Ar.) çevrili
m.- i gevherefşāndur 058b/4

muḥkem: (Ar.) sağlam, güçlü
m. 014b/9, 070b/15, 072b/22, 080b/56

muḫliṣ: (Ar.) dostluğu gönülden olan
m. 030a/9

muḥtāc: (Ar.) ihtiyacı olan
m.- ı dergāhiñmin 015a/9

muḥtāclıḳ: (Ar. +T.) muhtaçlık
m. 029b/9

muḫtār: (Ar.) seçkin, Hz. Muhammed'in (s.a.v) lakabı
şefīʿ-i ahmad-i m. ḳıl 010a/14

muḫtaṣar: (Ar.) kısaltılmış
m. 042b/6, 076b/61

muḥterem: (Ar.) saygıdeğer
şehriyār-ı m. 080b/49
ṭavāf-ı der-i m.+ iñ 074a/48

muḥtesib: (Ar.) emniyet ve belediye ile ilgili işlere bakan memur
m. 050b/4

muḳaddem: (Ar.) önde olan
m. 031a/13

muḳarreb: (Ar.) yaklaşmış
m. 015a/6

muḳīm: (Ar.) ikamet eden
m. 077a/30

muḳterin: (Ar.) yakın, yaklaşan
m.+ ın 002a/3

munça: (T.) bunca, bu kadar
m. 005b/10, 013b/6, 030a/11, 033b/12, 040a/30, 058b/8, 073b/4

mundaġ: (T.) böyle
m. 075a/45

mundın: (T.) bundan
m. 024a/4, 057a/12

muntaẓır: (Ar.) bekleyen
m.+ dır 045a/16
m.+ dur 071b/1
m.+ durmın 007a/13

mūr: (Far.) karınca
m.- ı nātüvāndurmʾn 063a/4

m. 036b/12
ḫayl-ı m. 018b/16

murād: (Ar.) istek, dilek
m. eyledim 079b/12
m. 079b/21
ḳaṭʿ-i m. 052a/8
ṣayd-ı m. 079b/119
m.+ ım 074a/14
m.+ imni 079b/11
m.+ iñ 040a/27

muraṣṣaʿ: (Ar.) kıymetli taşlarla süslenmiş
tāc-ı m. 044b/9
tāc-ı m.+ ni 074b/38

musaḫḫar: (Ar.) ele geçirilmiş
m. eyledi 076b/47
m. 013b/5, 018b/15

muṣāḥib: (Ar.) sohbette bulunan
m. 072a/5
m.+ ler 046a/18, 050b/1, 054a/11, 077b/10

muṣḥaf: (Ar.) kitap, Kurʾan
m.+ da 050a/10
m.+ ın 001b/5

muṣībet: (Ar.) felaket
m. 078a/2

muʿtād: (Ar.) alışılmış
m. ét 019b/17
m. ḳılay 074a/5
m. 040a/22

muṭahar: (Ar.) temizlenmiş
m. 029a/10

muʿteber: (Ar.) saygın
emir-i m. 077a/27

muʿtemed: (Ar.) kendisine güvenilen kimse
m. 041b/1

muṭīʿ: (Ar.) bağlı, itaat eden
m.- i ḫān 080a/41
m. 080a/57

muṭrib: (Ar.) çalgı çalan
m. 031a/2, 044b/3, 076a/2

mūy: (Far.) kıl, saç
m.- i ser 011b/6
m.- i ser-i mecnūndur 002b/12
m.- i serin 044b/10

muẓaffer: (Ar.) zafer kazanmış
m. 076b/30

mü: (T.) soru edatı
m. 016b/5

mübārek: (Ar.) hayırlı
m. 004a/3, 050a/10
m.+ dur 035a/2

mübārek-bād: (Ar.+Far.) lutlu olsun
m. 068b/5, 076b/21

mübārekrūy: (Ar.+Far.) yüzü uğurlu
m. 068b/8

mübeddel: (Ar.) değişmiş
m. 076b/58

mübtelā: (Ar.) düşkün, tutulmuş
m.- i derd-i hicrān eylegeç 030b/8
m. eylediñ 079b/100
m. ḳılur 043b/10
m. 008b/2, 080b/6
m.+ dürmén 002a/15
m.+ min 015b/11

mücellā: (Ar.) parlatılmış
m. 005b/16
mihr-i m. 005b/2

mübāḥ: (Ar.) yapılmasında sevap ve günah olmayan şey
m. 033a/4

müdām: (Ar.) daima, sürekli
m. 004b/9, 014a/18, 019a/3, 058b/13, 079b/170, 079b/37
ʿayş-ı m.+ imni 070a/13

müdārā: (Far.) dost gibi görünme
m. 001b/20, 068a/7

müdāvā: (Ar.) deva arama
m. ḳılmadı 080b/41

müddeʿā: (Ar.) iddia olunmuş şey
m. 013a/3, 053a/9, 054a/5, 057a/15
m.+ si 075a/2
m.+ sidin 077b/46
m.+ sidür 075b/29

müddeʿi: (Ar.) davacı
m. 033b/3

müddet: (Ar.) zaman
m. 023b/1
m.+ de 012b/13, 076b/37
m.+ i 032b/6, 063a/5
m.+ idür 054a/1

müferriḥ: (Ar.) ferahlık veren, mutlu eden
laʿl-i m. 022b/12
m.+ ni 004b/4

müheyyā: (Ar.) hazır, hazırlanmış
m. ḳıl 019b/5
m. 009a/14, 009a/18, 037b/8, 079b/21

müjde: (Far.) müjde
m.- i ʿayş 004b/8
m.- i rūḥ 068b/9
m.- i ṣubḥ-ı ṣafā 044b/8
m.- i ṣubḥ-ı viṣāliñdın 065a/7
m. kéltirdiñ 004a/11
m. 045b/4

müjgān: (Far.ç.) kirpik
m. 039a/7, 050b/8
ḫayl-i m. 048b/12
ḫār-ı m. 048b/8
tīr-i m. 051a/7, 055a/4
m.+ dın 048a/6
tīr-i m.+ ıdın 044a/9
m.+ ları 015b/5, 034b/5
m.+ lerimni 056a/12
m.+ nı 046b/10

mükedder: (Ar.) kederli
m. 080b/65

mükerrem: (Ar.) saygın, şerefli
m. 075a/35, 080a/17
şāh- m.+ imni 075a/22

mükerrer: (Ar.) tekrar olunmuş
m. eyledi 076b/48
m. 017a/5

mülāḳāt: (Ar.) buluşma
m. 026b/11

mülāyim: (Ar.) yumuşak
m. 038b/11, 038b/12

mülevesş: (Ar.) kirli, pis
m. 029a/1, 029a/2, 029a/4, 029a/6, 029a/8, 029a/10, 029a/12, 029a/14

mülk: (Ar.) mal, mülk, ülke
m.- i ʿālemdin 077a/7
m.- i ābād 039a/14
m.- i cāvidāndin 032a/10
ʿarṣa-i m.- i cihān 054a/15, 061a/19
şehzāde-i m.- i cihān 068b/19
m.- i cihānım 051b/1
şeh-ı m.- i cünündurmén 065b/9
tābnā-i m.- i dehr 008a/13
m.- i dünyā 001b/16
m.- i dünyāġa 068b/6
ʿāzım-i m.- i fenā 008a/6
şeh-i m.- i kerem 008a/1
hüdhüd-i m.- i süleymān 004a/2
m.- i tūrān 063a/14
m.- i vīrānelerin 074a/60
m. 051b/2, 062a/6
ḫusrev-i m. 080a/37
sālār-ı m. 076a/6
m.+ dür 058b/2
m.+ i 070b/10
m.+ ide 001a/16, 063a/13, 077a/27
m.+ idin 077b/36
m.+ ige 008a/3
m.+ ine 006b/11, 076b/6, 079b/148
m.+ ini 021a/13, 030a/14, 056a/8, 056b/14, 063a/7, 074a/51, 079b/87

mümtāz: (Ar.) seçkin
m. 015b/9, 031a/14, 035a/13, 079b/20

münācāt: (Ar.) Allahʾa dua etme
ḳıble-i ehl-i m. 017a/1

münāsib: (Ar.) uygun
m. 046a/3, 076b/16

müneccim: (Ar.) yıldız falına bakan
m. 070a/9

münevver: (Ar.) aydınlatılmış
m. boldı 076b/22
m. bolmadı 080b/62
m. eyledi 076b/46
m. 013b/11, 015a/5, 058b/1, 069b/3, 076b/33
māh-i m. 001b/9
ruḫ-i m. 076a/8

münfaʿil: (Ar.) kırılmış
m. 004a/7, 026a/3
m.+ dür 076b/3

münhezim: (Ar.) bozguna uğrayan
m. 041b/3

münīr: (Ar.) parlak
āftāb-ı m. 079b/88

münşī: (Ar.) inşa eden
m. 078b/7, 078b/15, 078b/21, 078b/28, 078b/36

müntaḫab: (Ar.) seçilmiş
m. 013a/8

mürġ: (Far.) kuş
m.- i dil 008b/7
m.- i dilin 031a/11
m.- i terānesenci 076a/27

mürīd: (Ar.) irade eden
m.- ı ʿışḳ-i ʿālemsūzmʾn 070a/16

mürüvvet: (Ar.) yiğitlik, insanlık
m. 012a/7, 043b/3, 049b/15, 053b/6, 057a/14, 072b/4
m.+ ge 079b/84

müsāfir: (Ar.) konuk
m.+ dur 070a/18

müsellem: (Ar.) teslim edilmiş
m. 075a/32

müsülmān: (Far.) Müslüman
m.+ lar 074b/21, 074b/22, 074b/23, 074b/24

müslim: (Ar.) müslüman
m. 063b/6

müstaḥkem: (Ar.) sağlamlaştırılmış
m. 072b/20

müstemend: (Ar.) hüzünlü
m. 010a/26, 029b/9, 075a/14, 077b/41, 080a/60
m.+ i 074a/56
m.+ ini 043b/6
m.+ iñem 043b/11

müşfiḳ: (Ar.) şefkatli
m. 077b/49

müşkbār: (Far.) misk yağdıran
m. 026b/4

müşkil: (Ar.) güç, zor
m. oldı 026a/11
m. 007a/7, 067b/13, 074a/31, 074b/31, 077b/23, 077b/24
m.+ dur 045a/11
m.+ dür 066a/9
m.+ lerim 050b/2
m.+ ni 007a/8

müşkīn: (Far.) misk kokulu
m. 010b/3, 072a/15, 074b/29
cʿad-ı m. 006b/4

müşt: (Far.) yumruk
m.- ı peyker 036b/7
m.- ı üstüḫ̆ān din 032a/8

müştāḳ: (Ar.) özleyen
m.- ı dīdārı 055a/9
m.- ı temāşā 002b/2
m.+ dur 030a/1, 045a/15
m.+ ıġa 004b/15
m.+ i 080b/32
m.+ larġa 017b/14
m.+ min 021b/11

müşterī: (Ar.) satın alan
ḫarīdār-i cemāl-i m. 076b/4
m.+ dir 017b/15

müyesser: (Ar.) kolay
m. bolmadı 080b/59
m. 067a/11, 072b/15, 076b/32, 077a/23 , 013b/4, 015a/13

müzeyyen: (Ar.) tezyin edilmiş
m. 040a/3, 058b/2

nāb: (Far.) katkısız, saf
mevc-i bāde-i n. 031b/11
mey-i n. 004b/3, 009b/1, 009b/18, 014a/14, 028a/3, 031b/9
şehd-i n.+ ıġa 007b/1
laʿl-ı n.+ iñ 026b/11
laʿl-i n.+ iñ 012b/3, 062b/13
laʿl-i n.+ iñni 007b/9

nābīnā: (Far. +Ar.) kör, görmez
n. 070b/11

nāçār: (Far.) çaresiz
n. 038a/3
n.+ dur 047a/6

nādir: (Ar.) az, ender
n.- i devrān 070a/28
n. 075b/39
n.+ ġa 079b/158

nādire: (Ar.) nadir olan şey, Çağatay Dönemi Şairelerinden biri, Nadire Begüm
n. 001a/17, 001b/21, 002a/18, 003a/17, 003b/18, 004a/21, 004b/17, 005a/11,
005b/17, 006a/17, 006b/12, 007a/13, 007b/13, 008b/17, 009a/17, 009b/18, 010a/29,
010b/13, 011a/14, 012a/17, 012b/14, 013a/14, 013b/13, 014a/17, 014b/18, 015a/13,
015b/14, 016a/11, 016b/13, 017a/13, 017b/18, 018a/11, 018b/17, 019a/14, 019b/16,
020a/13, 020b/13, 021a/14, 021b/13, 022b/13, 023a/17, 024a/14, 024b/16, 025a/16,
025b/15, 026a/14, 027b/13, 028a/14, 028b/13, 029a/13, 029b/17, 030a/13, 030b/13,
031a/14, 031b/13, 032a/13, 032b/14, 033b/13, 034b/13, 035a/13, 036a/14, 036b/13,
037a/9, 037b/14, 038a/13, 038b/14, 039b/13, 040a/30, 040b/13, 041b/11, 042a/14,
042b/14, 043a/16, 043b/13, 044a/13, 044b/11, 045a/15, 046a/17, 046b/13, 047a/15,
047b/14, 048a/7, 048b/14, 049a/18, 049b/15, 050a/17, 050b/15, 051a/13, 051b/13,
052a/13, 053a/15, 053b/19, 054a/19, 054b/13, 055a/20, 055b/13, 056a/14, 056b/14,
057a/17, 057b/17, 058b/17, 059a/15, 059b/15, 060a/13, 060b/18, 061a/23, 061b/14,
062a/19, 062b/13, 063a/13, 063b/9, 064a/14, 064b/22, 065a/18, 065b/21, 066a/12,
066b/17, 067a/13, 067b/13, 068a/15, 068b/18, 069a/18, 069b/11, 070a/28, 070b/21,
071a/18, 071b/18, 072b/21, 073a/14, 073b/12, 074a/62, 074b/38, 075a/55, 076a/28,
076b/61, 077a/45, 077b/48, 078b/35, 079a/50, 079b/111, 079b/177, 080b/89
n.+ din 039a/13
n.+ dur 002b/18
n.+ ġa 023b/13, 041a/13
n.+ ni 011b/18, 022a/18
n.+ niñ 072a/19

nāfercām: (Far.) boş faydasız
çerḫ-i n.+ dın 045a/7

nāfiʿ: (Ar.) faydalı
n. 002a/8

nāgāh: (Far.) ansızın
n. 006b/12, 019a/9, 019b/12, 027a/3

nāgeh: (Far.) birdenbire
n. 044b/5, 060a/3

nāgehān: (Far.) ansızın
n. 034a/5, 061a/15, 080b/94

naġme: (Ar.) ezgi
n. 080b/89

naḫ: (Far.) ip
n. 036b/6

naḫl: (Ar.) hurma ağacı
n.- ı ḳaddiñ 063b/10
n.- ı mātemdür 077a/17
n.- i ümīdim 069b/7
n. 009a/11, 021b/5
n.+ dın 006a/4
n.+ ıdın 055a/11
n.+ ını 040a/18

naḫlistān: (Ar. +Far.) hurmalık, ağaçlık
n. 019b/1

nāḳa: (Ar.) dişi deve
n.+ ların 016b/8

nā-kām: (Far) maksadına ulaşamamış
n. 025b/16, 058a/9

nā-kāmlıġ: (Far. +T.) mutsuzluk, nasipsizlik
n. 039b/3
n.+ ıdın 001a/8

naḳd: (Ar.) peşin para, nakit
n.- ı cān 019b/5
cām-i viṣāl-ı n.+ ine 013b/3

naḳḳāş: (Ar.) nakkaş, nakış yapan
kelk-i n.- ı ḳażā 008a/2

naḳş: (Ar.) nakış, süs
n.- ı ḳademiñ 003b/9
n.- i dīvār ét 017b/6

nāl: (Far.) kamış

n. 079b/147
n.+ ıdın 060a/6

nālān: (Far.) ağlayan, inleyici
n. 040a/25, 045a/13, 059b/12
n.+ ım 045b/12

nāle: (Far.) inleme
n.- i bī-iḫtiyārım 045a/12
nevā-i n.- i ney 070a/17
n. ḳıldım 057b/10, 077b/17, 080b/59
n. 007a/5, 015b/14, 017b/18, 018b/17, 019b/11, 039a/4, 043b/8, 044a/12,
057b/3, 059b/11, 060a/6, 069a/15, 074a/1, 074a/33, 075b/8, 078b/18, 080b/92
āşiyān-ı n. 052b/9
n.+ din 045b/12, 079b/147
n.+ ni 074a/3

nāliş: (Far.) inleyiş
n.+ im 054b/6
n.+ imdin 003a/9, 047b/3

nām: (Far.) ad
n. 001a/16, 019a/14, 025b/10, 061b/11, 079a/34

nā-maḳdūr: (Far. +Ar.) belirsiz
n. 080b/85

namāz: (Far.) namaz
n. 068a/9
n.+ ını 004b/18

nāmdār: (Far.) ünlü, şöhretli
emīr-i n. 077a/7
emīr-i n.+ ım 069b/12

nāme: (Far.) mektup
n.- i iḳbālime 008b/3
n. 052a/1
n.+ sin 072a/18, 080a/56

nā-mihribān: (Far.) sevgisiz, vefasız
n. 020a/7
n.+ dın 057a/1
n.+ din 039b/12
n.+ ım 036a/6
meh-i n.+ ım 079a/32

nā-mübārek: (Far.+Ar.) uğursuz
n. 035a/11

nā-münāsib: (Far.) uygun olmayan
n. 002b/13, 003a/18

nā müslümān: (Far.+Ar.) gayri müslim
n. 065a/12

nā-resā: (Far.) yetişmemiş, uygun olmayan
n. 068a/13
n.+ lardan 068a/14

nā-ṣaḥīḥ: (Far.Ar.) doğru olmayan
n. 033b/4

naṣīb: (Ar.) pay, hisse
n. olmış 007a/2
n. 054a/17, 076b/14, 079b/155
n.+ im 078b/11, 080b/73

nāṣiḥ: (Ar.) öğüt veren
n. 033a/15

naṣīḥat: (Ar.) öğüt
n. 009b/4
n.+ ni 033a/15

nā-şād: (Far.) mutsuz
n. 079a/5, 080a/60
ṭabʿ-i n.+ ım 079a/28
n.+ im 021b/14

nā-tüvān: (Far.) zayıf, kuvvetsiz
n. eylediñ 051a/2
n. 022a/11, 040b/11, 041b/5, 048b/7, 055a/9, 074a/45, 076a/28, 080b/37
faḳīr-i n. 077b/26
mūr-ı n.+ durmʾn 063a/4
ten-i laġar-ı n.+ im 007b/12
n.+ iñ 075a/19, 079b/74
n.+ lıġdur 036b/11
n.+ mén 075b/3

nā-ümīd: (Far.) ümütsüz
n. 015a/10

nāvek: (Far.) ok
n. 015b/5, 046b/10, 050b/8
n.+ eriñni 074b/13

nāyāb: (Far.) bulunmaz
n. 001a/17, 014a/12, 078a/6, 078a/12, 078a/18, 078a/24
gevher-i n. 075b/19

nāz: (Far.) naz, eda
n. étib 010b/11
n. eylegeç 031a/6
n. 031a/7, 055b/3, 073a/10
gülben-i n. 079b/168

mesned-i n. 037a/7
perde-i n. 030a/3
semend-ı n. 055a/3
sermāye-i n. 079b/18
serv-ı n. 072a/1
serv-i n. 004a/8, 079b/35
n.+ dur 053a/10
mest-i n.+ dursın 003a/7
serv-i n.+ ıġa 007b/11
n.+ ım 079b/118
serv-i n.+ ım 079b/115
serv-i n.+ im 021b/5
n.+ iña 073a/2
n.+ iñe 073a/7

naẓar: (Ar.) bakma, göz atma
n. étse 053a/11
çeşm-i n. saldı 009a/3
n. salmadı 042b/14
n. 002b/4, 006a/8, 006b/1, 032b/5, 079b/45
dīde-i ehl-i n. 076b/7
ḳaṭʿ -ı n. 048a/5
ḳaṭʿ -i n. 050b/13
lāf-ı n. 060b/9
n.+ da 079a/32
n.+ dın 012a/3, 016a/10, 033a/13
n.+ ımdadur 053a/10
n.+ ımdın 039a/1, 053a/2, 061a/11
n.+ ımġa 003a/5

nāzenīn: (Far.) nazlı
n. 056a/3, 067b/5

nāzük: (Far.) ince
n. 006a/11, 027a/10

né: (T.) ne, ne kadar
n. 001a/16, 001b/17, 003b/5, 005a/8, 006b/2, 007b/6, 007b/13, 008a/4,
009b/3, 013a/11, 016b/5, 018b/10, 020a/11, 020a/13, 020b/1, 024a/2, 024a/10,
024b/11, 028a/2, 032b/2, 032b/4, 036a/7, 036b/5, 036b/10, 037b/13, 041a/9,
041b/3, 043b/2, 044a/14, 045a/15, 048b/5, 051b/2, 052a/3, 052a/12, 053a/5,
053a/13, 054a/14, 055b/5, 060b/18, 061b/3, 061b/7, 064b/9, 064b/17, 065b/14,
066a/6, 067a/13, 067b/11, 067b/12, 069a/15, 069b/1, 074a/33, 074b/28, 075a/1,
075a/46, 077a/12, 077a/42, 078a/15, 078a/16, 078b/5, 079a/50, 079b/34, 079b/39,
080a/12
n.+ dur 006b/12, 050a/1
n.+ ler 079b/114, 079b/130, 079b/145, 079b/16, 079b/163, 079b/179, 079b/32, 079b/48,
079b/64, 079b/80, 079b/96
n.+ tey 016b/11, 054a/7, 077a/14
n.+ teyin 053a/4
n.+ tgüsi 029b/15

neberd: (Far.) savaş
n. 040b/10

necm: (Ar.) yıldız
n.- i s̱üreyyādın 060b/16

néçe: (T.) nice, nasıl, ne kadar
n. 001a/1, 001a/7, 001b/15, 006b/6, 008b/7, 008b/11, 021b/7, 021b/10,
023b/1, 025b/16, 027b/14, 033a/5, 036b/4, 042b/4, 054b/1, 054b/10, 055b/11,
056a/7, 057a/5, 060a/9, 065a/4, 065a/17, 065b/8, 066b/16, 074a/5, 074a/25,
074a/35, 074a/40, 074a/42, 074a/46, 077a/1, 077b/18, 079a/32, 079b/117, 079b/132,
080b/21

néçük: (T.) niçin
n. 002a/6, 010a/27, 035b/8, 036b/7, 036b/14, 037a/6, 052b/3, 060a/11,
061b/13, 065b/20, 072b/10, 072b/14, 080a/43, 080a/45

néçün: (T.) niçin, neden
n. 070b/6

nedāmet: (Ar.) pişmanlık
n. 023a/4, 059b/14, 079b/54

nédin: (T.) neden, ne için
n. 002a/2, 027b/4, 069a/11, 070b/9, 070b/12

nefes: (Ar.) nefes, soluk
n. 025b/2, 062a/18, 066b/11, 075b/37, 080b/64
n.+ i 027a/4

nefy: (Ar.) sürme

n. 017a/8

nége: (T.) niye
n. 003a/15, 005b/9

nekbet: (Ar.) bahtsızlık
şām-ı n. 008b/12

neng: (Far.) ayıp
āyin-i n. 019a/14
terk-i n. 025b/10

nerd: (Ar.) tavla
n. 040b/12

nergis: (Far.) nergis, güzelin gözü
n.- i bed 058a/4
n.- i bimāriñ 064a/4
n.- i mestānege 028a/6
n.- i şehlā 002b/8
n. 009a/4
n.+ iñ 057b/16
n.+ iñdin 039a/7
n.+ leridür 005b/7

nerḫ: (Ar.) fiyat
n. 062a/6

neseb: (Ar.) nesil, soy
n. 013a/10, 076b/5, 079b/169

nesḫ: (Ar.) Arap harfli metinlerde kullanılan bir yazı çeşidi
n. 074a/63

nesīm: (Ar.) rüzgar
n.- i serd 043a/9
n.- i yār-ı gülpūşim 069a/13
n. 043a/5, 051b/9
n.+ i 042b/9
n.+ idin 011a/7

nesīmāsā: (Ar. +Far.) hafif esen rüzgar gibi
n. 057a/5

nesl: (Ar.) nesil
n.- i pāki 070a/26
n.+ idin 076b/26

neşāṭ: (Ar.) sevinç
n. 024a/5, 037b/7, 042b/1, 049b/12, 066b/10, 067b/10
n.+ ı 035b/3
n.+ ım 077a/34, 079a/17
ṣubḫ-i n.+ ım 011a/1, 018b/13

neşāṭ-efzā: (Ar. +Far.) sevinç arttıran
n. 072b/7

neş'e: (Ar.) neşe, sevinç
n.- i bāde 009b/12
n.- i iḳbālımı 049a/16
n.- i rāh 033a/1
n.- i ṣahbā 009b/6
n. tapar 028a/4
n. 036a/8
n.+ si 069a/9
n.+ sidin 010a/4, 039b/13
n.+ sini 052b/6

neş'e-nümā: (Ar. +Far.) sevinç gösterme
n. 073b/7
n.+ sidin 059a/6

neşīmen: (Far.) oturacak yer
n. ḳıl 032b/11
n.+ dur 025b/8

nevʿ: (Ar.) çeşit
n. 044a/2, 074b/34

nev: (Far.) yeni
mihmān-ı n. 076b/21

nevā: (Far.) ses, nağme
n.- i çeng 047b/4
n.- i nāle-i ney 070a/17
n.- i tilbe 074b/39
n. eylemes 046b/12
n. ḳıldı 067b/4
n. ḳılur 043b/8
n. 002a/18, 019b/10, 044b/4, 063b/4, 074a/38, 079b/28, 080b/8
temennā-i n. 063b/3
n.+ si 075a/20, 076a/5
n.+ sidin 059a/16

nevāle: (Ar.) bağış
n.- i ġam 024a/7

nevāsāz: (Far.) ezgi yapan
n. eylegeç 031a/2
n. 079b/28

nevbahār: (Far.) ilk bahar
n.- ı āftāb 013b/8
n. 018b/18, 048b/5, 063a/6
n.+ ım 069b/8, 080a/36
n.+ ımdın 079a/9

neverd: (Far.) dönen
n. 040b/14

nevnihāl: (Far.) genç fidan
n.+ ı 076b/27

nevres: (Far.) yeni yetişen
n. 079b/159

nevrūz: (Far.) nevruz, yeni gün
n.- i cihān 069b/8

ney: (Far.) ney
n. 065a/14
nevā-i nāle-i n. 070a/17

neysitān: (Far.) kamışlık
n.+ dın 052b/10

neyle -: (T.) ne eyle-
n.- y 007a/11, 053b/11, 080b/36
n.- yin 054a/18, 075b/11, 075b/12, 075b/13, 075b/14

neyreng: (Far.) hile
n. 038b/4

neyşeker: (Far.) şeker kamışı
n.+ din 014b/17

nezāket: (Ar. +Far.) incelik, naziklik
n. 013b/7, 026a/1, 048b/9

neẓẓāre: (Ar.) bakma, seyir
n. ḳılmay 075b/14
n. 030a/2, 051b/5
n.+ dür 080b/32
n.+ si 002a/13

neẕr: (Ar.) adama
n.- i āsitāne-i şeyḫ 038a/14

nigāh: (Far.) bakış
n.+ imde 065b/16

nigār: (Far.) çok güzel
n.- ı serv 079a/12
n.- i mihribānım 059a/11
n. 026a/11
n.+ ım 012a/1
n.+ ımdın 079a/10
n.+ im 060a/4
n.+ imdin 079a/1

nigerān: (Far.) bakam
n. 078b/31

nigīn: (Far.) yüzük, mühür
n.+ imdedür 061a/19

nigūn: (Far.) uğursuz
bat-ı n. 047b/2
n.+ dür 079a/19

nihād: (Far.) bünye, yaratılış
n. 052a/10

nihāl: (Far.) taze, düzgün fidan
n.- ı ḳāmetini 076b/8
n.- ı ṣabrıma 006a/3
n.- ı servdur 017b/11
n.- i ḳaddıñ 079b/168
n. 035a/7, 073b/8, 076b/37
ḳadd-ı n.+ iñdin 072a/1

nihān: (Far.) gizli
n. étib 024b/14
n. eyledin 051a/14
n. 031b/1, 061a/11
dāġ-i n. 028b/14
n.+ dur 058a/2

nijād: (Far.) soy, nesep
n. 008a/7, 013a/9
n.+ ım 074a/11
n.+ idin 068a/10

niḳāb: (Ar.) peçe, yüz örtüsü
n. 011a/8
bend-i n.+ iñe 073a/12

nīknām: (Far.) iyi ad kazanmış
n. eyleb 014b/10
şehrıyār-ı n.+ imni 070a/19

nikū: (Far.) iyi
şāh-ı n. 008a/7

nīkūkār: (Far.) iyi davranışlı
n.+ dın 075b/30

niʿmet: (Ar.) nimet
n.- i elvān 051b/8
n.+ in 074b/27

nīsān: (Ar.) nisan ayı
ebr-i n. 059b/9, 059b/10
ebr-i n.+ dın 052b/2

niṣār: (Ar.) serpme
n. ét 020b/12
n. ḳılsa 048a/3
n. 044a/5
n.+ iñ 051b/4

nisbet: (Ar.) bağlılık
n. 022a/1, 046a/13

nīş: (Far.) zehir
n.- i peykān 055a/6

nişān: (Far.) iz
n. eylediñ 051a/8
n. tapmaḳ 067a/11
n. 001a/16, 041b/7, 050b/8, 051a/3, 057a/6, 058a/6, 059a/3, 061b/11,
062a/12, 068b/7, 076b/28, 077a/28, 077a/44, 078b/34
n.+ dur 074b/9
n.+ ı 040a/9, 055a/4, 066a/8
n.+ ım 079a/34
n.+ ıñ 079b/78
n.+ idür 003a/14

niyāz: (Far.) dua, yalvarma
n. 079b/118, 079b/18
n.+ ım 053a/10, 079b/116

nizār: (Far.) zayıf
n. 080b/15

noḳṣān: (Ar.) eksiklik
n. 036b/5, 036b/14
n.+ lar 080b/26

nokta: (Ar.)noḳta, nokta
n.- ı ʿışḳını 034a/13
n.- i mecāzım 053a/16
n.- i mihr 075b/23
n. 026a/13, 054b/10, 055b/12
n.+ sın 006b/6
n.+ sı 061a/2

noktadān: (Far.) zarif, ince düşünceli
emīr-i n. 077a/11

nūḥ: (ö.a.) Hz. Nuh Peygamber
n. 070b/16

nuḳl: (Ar.) çerez
n.- ı ġam 054a/4

nuḳre: (Ar.) gümüş
n.+ si 079b/172

nūn: (Ar.) Arap alfabesindeki nun N harfı
ḥalḳa-i n. 079b/175
n.+ e 057b/15
n.+ idin 006b/8

nūr: (Ar.) nur, parlaklık, ışık
n.- i çeşm-i aḥkāmı 068b/17
n.- i çeşmidür 065b/22
n. 006a/8, 058b/18
pertev-i n. 013b/12
n.+ i 010a/27, 069a/17, 075a/29, 079b/156, 079b/77
n.+ idin 058a/7, 061a/12
n.+ ini 079b/142

nūrbaḫş: (Ar. +Far.) nur veren
çerāġ-ı n.+ ı 079a/11

nuṣret: (Ar.) yardım
n. 076b/43

nūş: (Far.) tatlı içki, işret
n. ét 025b/5
mey-i n. ét 076a/23
n. etse 004b/2
n. 013a/1, 025b/13, 080b/70

nüghet: (Far.) güzel koku
n.+ in 070b/19

nüṭḳ: (Ar.) söz, konuşma
n.- i revān 034a/1
n. 034a/12
n.+ im 034a/11

nücūm: (Ar.ç.) yıldızlar
n. 006a/13
n.+ idin 055a/14

nümāyān: (Far.) görünen
n. 013b/9, 040b/11
ṭāḳ-ı n.+ ıġa 042a/4

nümūdār: (Far.) görünme
n.+ i 069a/18

nüsḫa: (Ar.) yazılı bir şeyden çıkarılan suret
n.- i çāk-ı giribānıdın 061a/6

nüşīrvān: (ö.a) adaletiyle meşhur Sasani Şahı, Nuşirvan
n. 008a/5, 077a/42

oġul: (T.) evlat, oğul
o.+ ıdur 076b/31

oḫşa -: (T.) benze-
o.- r 042a/8

oḫşat -: (T.) benzet-
o.- dım 057b/15

oḳ: (T.) ok
o.+ ıġa 003a/13, 051a/3, 051a/4
o.+ ınıñ 016b/9

o.+ ıñ 037a/4, 039b/1
o.+ ları 048b/13
o.+ larıdan 006a/18
o.+ ların 074b/15
o.+ nı 003a/14

oḳu -: (T.) oku-
o.- sun 074a/62

oḳut -: (T.) okut-
o.- tı 038b/7

ol: (T.) o, işaret saıfatı, işaret zamiri
o. 001a/1, 002b/3, 002b/4, 002b/8, 002b/9, 003a/4, 004a/9, 004b/9, 005b/11, 006a/2, 006a/6, 006b/10, 007a/8, 009a/1, 009a/15, 009b/15, 010a/5, 010b/1, 011a/11, 012a/3, 014a/1, 014a/16, 015b/1, 015b/7, 016a/9, 016a/11, 016b/5, 016b/6, 018a/3, 018b/6, 018b/14, 019b/12, 020a/7, 020a/10, 020a/11, 020a/14, 023a/6, 023b/3, 025a/3, 026b/6, 027a/1, 027a/4, 027a/8, 027b/3, 028a/6, 030b/5, 031a/1, 032b/10, 034a/4, 035a/3, 035b/5, 036a/1, 038b/1, 038b/3, 038b/7, 039b/12, 040a/19, 040a/29, 041b/1, 041b/5, 042a/5, 042b/5, 043a/1, 043a/4, 043a/7, 043a/9, 044b/1, 045b/6, 045b/11, 046a/5, 046b/13, 048a/04 048b/1, 048b/3, 048b/11, 049b/5, 050a/5, 050b/13, 052a/13, 052b/8, 052b/12, 053b/15, 053b/20, 054a/3, 055a/13, 056a/1, 056a/11, 056b/1, 056b/3, 056b/5, 056b/6, 057a/1, 057a/6, 057a/7, 059a/1, 059a/4, 059b/5, 060a/1, 060a/11, 060b/1, 060b/6, 060b/10, 060b/14, 060b/15, 061a/11, 061a/22, 062a/13, 064b/2, 064b/4, 064b/14, 065a/1, 065a/4, 065a/12, 066a/4, 066a/9, 066a/12, 068a/16, 068b/4, 069a/17, 070a/14, 070a/28, 071a/9, 071a/11, 072b/1, 072b/3, 072b/15, 072b/19, 074a/8, 074b/14, 074b/21, 074b/24, 075a/21, 075a/31, 075a/33, 075a/40, 075a/41, 075a/52, 075a/54, 075b/3, 075b/10, 075b/16, 075b/21, 075b/24, 075b/28, 076b/6, 076b/9, 076b/28, 076b/35, 076b/37, 076b/45, 076b/50, 076b/53, 076b/60, 077a/10, 077a/29, 077b/4, 077b/29, 077b/36, 077b/38, 077b/49, 078a/9, 078a/21, 079a/7, 079a/15, 079a/16, 079a/23, 079a/31, 079a/32, 079a/33, 079a/36, 079a/39, 079a/47, 079a/55, 079b/118, 079b/17, 080a/52, 080b/24, 080b/26, 080b/27, 080b/63, 080b/65, 080b/69, 080b/72
vāḳıf o. 008a/17

ol -: (T.) ol-
o.- a 003b/6, 018a/11, 037b/3, 040b/7, 052a/3, 068a/9
o.- dı 006b/8, 009a/10, 011b/5, 015a/11, 015a/14, 018b/16, 018b/18, 038a/9, 048b/5, 050a/18, 053b/4, 054a/10, 054b/4, 055b/3, 059a/5, 064a/11, 077b/11, 077b/44, 079a/13, 079a/26, 079b/118, 079b/67
bahār o.- dı 078b/30, 079a/35
ġāyib o.- dı 053a/2
ḳan o.- dı 070b/17
müşkil o.- dı 026a/11
peydā o.- dı 006b/12, 059a/6, 065b/20
rūşen o.- dı 076b/62
vīrān o.- dı 021b/8
zehr o.- dı 036a/8
o.- dıġın 052b/12
o.- dılar 008a/6
o.- dım 048a/6
vāḳıf o.- dım 039b/9
o.- dıñ 021a/1
o.- dur 028b/11
serḫoş o.- ġan 009b/11
o.- ġay 008b/18, 019a/3, 043a/13, 073b/1, 073b/2, 073b/4, 073b/6, 073b/8, 073b/10, 073b/12, 076b/42, 079b/38
berḳarār o.- ġay 008a/13
ḫazān o.- ġay 073b/8
o.- ġusıdur 027a/3
o.- ıb 038a/4
āgāh o.- ıp 006a/7
o.- madı 002a/8, 079b/70, 080b/66
o.- madım 048b/13
o.- maḳ 012b/9
ḫalās o.- maḳ 008b/6
ḫalāṣ o.- maḳ 031b/3

ḫalāṣ o.- mak 059a/12
o.- mas 040b/8, 072b/15
ferāmūş o.- mas 009b/17
ẓāhir o.- mas 015a/4
o.- masın 059b/1, 059b/2
o.- masun 025a/17, 059b/4, 059b/6, 059b/8, 059b/10, 059b/12, 059b/14, 059b/16
o.- mış 052b/3, 060b/14
ḫatm̄ o.- mış 058b/3
naṣīb o.- mış 007a/2
ẓāhir o.- mış 060a/12
zār o.- mışam 042b/13
o.- muştur 016a/10
o.- sa 007b/6, 032b/2, 051b/3
biḳarār o.- sa 066a/3
o.- sam 060a/1
o.- sañ 019a/9
o.- sun 051b/4, 071a/17
o.- uñ 046a/17
o.- ub 065a/13, 079b/27
mest o.- ub 021a/2
o.- ubmén 060a/8
o.- ur 011b/3, 038a/5
su o.- ur 060a/2
telḫ o.- ur 027a/2

oltur -: (T.) otur-
o.- dum 074b/40
o.- maġay 076b/38

orun: (T.) yer, mevki
o.+ ıġa 014a/17, 018b/11, 045b/10, 065a/18
o.+ ıga 030a/6, 064b/3

ot: (T.) ateş
o. salıb 079b/148
o. 011a/4, 032b/3, 037a/6, 038a/8, 038b/12, 043a/14, 059a/2, 064b/21
o.+ ar 014b/10
o.+ dın 006a/2
o.+ ı 002b/7, 069a/3, 072b/17
o.+ ıda 018a/4
o.+ ıdın 013b/10, 074b/10
o.+ ınıñ 078b/12
o.+ ḳa saldı 056b/9
o.+ ḳa 037a/2
o.+ lar 060b/1, 060b/15
o.+ luġ 043a/10
o.- ını 028b/13
o.- i 045b/3
o.- ıda 077a/4
o.- ıġa 012a/6

otlıġ: (T.) otluġ, ateşli
o. 067b/3

öküş: (T.) çok fazla
ö. 079b/147

öl -: (T.) öl-
ö.- di 020a/8, 050a/13
ö.- düm 054b/11
ö.- dürdi 012a/2
ö.- ey 073a/1, 073a/2, 073a/4, 073a/6, 073a/8, 073a/10, 073a/12, 073a/14
ö.- gen 073a/11
ö.- megimni 026a/12
ö.- mek 039b/4
ö.- meyin 064a/4
ö.- se 073a/3
ö.- sem 079b/41

öltür -: (T.) öldür-
ö.- meġini 017b/3
ö- ür 019b/03

ölük: (T.) ölü
ö.+ mén 054a/14

ʿömer: (ö.a.) Emir Ömer Han
ʿö.- i ṣāḥibḳırāndın 039b/14
ʿö. 023b/3, 052b/14, 053b/20, 063a/14, 065b/21, 067a/14, 068a/11, 072b/3,
076b/62, 077a/22, 077a/26, 077b/2, 077b/25
ʿö.+ ni 077a/19

ʿömr: (Ar.) ömür
ʿö.- i cāvidān 080a/42
ʿö.- i cāvidāndin 032b/6
ʿö. 003b/11, 014b/13, 059a/3
furṣat-ı ʿö. 031a/9
ʿö.+ din 076b/28
ʿö.+ ide 023b/10
ʿö.+ idin 010a/20
ʿö.+ im 040a/2
ʿö.+ in 076b/48
ʿö.+ ini 076b/14
beḳā-i ʿö.+ ini 010a/20
ʿö.+ iñ 076a/17
ʿö.+ lerdir 008a/20

öp -: (T.) öp-
ö.- ib 021a/2

örgen -: (T.) öğren-
ö.- dim 074a/36, 074a/37, 074a/38, 074a/39

ört -: (T.) ört-
ö.- edi 016a/8, 031a/2
ö.- egey 043a/13
ö.- enür 030b/14

örte -: (T.) yak-
ö.- di 042b/6, 050a/2, 063a/8, 074a/30, 074a/41, 075b/7, 077b/9
ö.- nür 065a/2
ö.- p 042a/9, 054b/14, 077a/20, 080b/36

örten -: (T.) yan-, yakıl-, kavrul-
ö.- di 069b/10, 074a/36, 079a/36
ö.- emān 077a/35
ö.- üb 079b/127
ö.- ib 069b/5

öt -: (T.) geç-
ö.- señ 060a/3
ö.- ti 066b/16 o.- dı 002a/17, 007a/11, 010a/15, 012a/1, 042b/1
ö.- kunça 074b/25
ö.- se 037b/11, 079a/24
ö.- ti 018b/18, 039b/1, 041a/11, 048b/13, 063a/6, 067a/5, 072b/5, 075b/33,
077a/41, 077b/5, 077b/36, 077b/42, 078a/16, 080b/44

öy: (T.) ev
ö.+ ge 045b/8
ö.+ i 037b/5, 038b/14, 071a/12
ö.+ ide 070b/21
ö.+ ige 016a/4
ö.+ in 018b/1
ö.+ ini 019b/7
ö.+ iñni 011b/14

öyle: (T.) öyle
ö. 006a/9, 058a/8, 080b/15

öz: (T.) kendi
ö. 003b/15, 029b/4, 061b/1, 069b/11, 073b/5, 077a/30, 078b/19
ö.+ ge 023b/12, 024a/4
ö.+ in 042b/5
ö.+ ini 014b/10, 025b/16, 026b/5, 029a/7, 057a/10
ö.+ iñni 021a/4, 029a/6, 031b/10
ö.+ lük 032a/3
ö.+ lükdin 054a/2, 060a/8
ö.+ ni 051b/10, 057b/18, 069a/11, 072b/14, 074a/5
ö.+ üm 056a/3
ö.+ ümdin 017b/2

özge: (T.) başka
ö. 070a/3
ö.+ çe 002b/10
ö.+ ġe 063b/5
ö.+ lerġe 063b/8

pā: (Far.) ayak
p. 005a/1
keff-i p.+ dın 060b/10

pādişāh: (Far.) padişah
p. 043b/12, 077b/37
p.+ dın 077a/29, 077b/38
p.+ i 068a/16
p.+ isin 014b/7

pāk: (Far.) tamiz, pak
p. 034a/1, 053b/18, 079b/127
ṭabīb-i p. 059a/13
nesl-i p.+ i 070a/26
rūḥ-i p.+ i 033a/7
rūḥ-i p.+ iñ 079b/55
ravża-i p.+ iñge 077a/14

pākdāmān: (Far.) iffetli
p. 004a/10, 010a/15

pāmāl: (Far.) ayak altında kalmış
p.- ı ḥasret 058a/11

pārça: (Far.) kısım
p. 036b/11

pāre: (Far.) parça
p. eyleb 030a/12
p. ḳılmay 075b/11
p. 018b/8, 055b/13, 075a/3
p.+ dür 047a/4, 061a/3, 074a/28, 080b/35
p.+ ler 058a/7
p.+ si 077a/37
p.+ sidin 022b/11

pās: (Far.) bekleme
p.- ı edebdin 077a/32

pāsbān: (Far.) bekçi
p. 019a/3

pāy: (Far.) ayak
p.- i melaḥ 036b/12
keff-i p.+ iñge 011b/1
ḫāk-ı p.+ iñni 004a/13, 049a/3
ḳeff-i p.+ iñni 004a/19

pāybend: (Far.) ayak bağı
p. 040b/8

pāybūs: (Far.) ayak öpen
p.+ iñdin 070b/9

pāydār: (Far.) sağlam
p. 076b/52
p. 076b/42

pāymāl: (Far.) ayak altında kalmış
p.- ı ḥādiṣāt 049a/10
p.- ı ḫayl-ı ġam 049b/10
p. 018b/16, 073b/6, 079b/149
p.+ iñdür 079b/35

pedīdār: (Far.) görünen
p. 027a/12

pedrūd: (Far.) veda
p. 077a/18

penāh: (Far.) sığınma
p. 025a/8, 077b/36
p.+ i 014b/7
p.+ ide 062a/9
p.+ imde 065b/2
p.+ imdin 077b/22
p.+ imni 074a/17

penbe: (Far.) pamuk
p.+ si 001a/2

pence: (Far.) pençe
p.- i mihr-i semā 008a/10

pend: (Far.) öğüt
p. 033a/16
p.+ ni 075a/36

per: (Far.) kanat
p. 006a/18, 072a/18

perdāz: (Far.) tertipleyen
p. eylegeç 031a/4

perde: (Far.) perde
p.- i nāz 030a/3
p.+ ni 026a/4, 030a/2
p.+ si 058a/7
p.+ sin 031a/2

perhīz: (Far.) sakınmak
p. 004b/5

perī: (Far.) peri, güzel, sevgili
p. 012a/3, 016a/9, 016b/13, 025b/7, 036a/1, 050b/5, 069a/11, 075b/10,
076b/20
p.+ ler 035a/5
p.+ rū 003a/5
p.+ sén 080a/61

perīpeyker: (Far.) peri yüzlü, çok güzel

p. 057b/6, 067b/9

perīrū: (Far.) peri yüzlü
p. 069a/17
p.+ ler 014b/16

perīşān: (Far.) dağınık, perişan
p. eyledi 014b/6
p. eylegeç 030b/1
p. 010b/7, 044b/10, 047a/3, 053b/10, 059b/8, 065a/8, 071a/10, 080a/7,
080b/75
zülf-i p.+ dın 052b/8
ṭabʾ-i p.+ dur 058b/8
ḥāl-ı p.+ ı 070b/22
zülf-i p.+ ıda 052b/11
zülf-i p.+ ıġa 042a/8
ṭabʾ-i p.+ ımdadur 043a/6

perīşān-ḥāl: (Far. +Ar.) acınacak halde

p. 079a/5, 080b/66
p.+ mén 053b/14

perīşānlıġ: (Far.+T.) perişanlık, dağınıklık
p. 067b/7

perī-veş: (Far.) peri gibi
p. 031a/1, 046a/5, 056a/1
p.+ ḳe 074a/8

perīzād: (Far.) peri çocuğu
p. 038b/4, 039a/1
ḥūr-i p. 040a/13
p.+ ım 079a/29
p.+ im 021b/12

perrān: (Far.) ok gibi
p. 048b/13

pertev: (Far.) ışık, parlaklık
p.- i elṭāf 058a/12
p.- i envārini 077a/21
p.- i mihr-i cemālidin 010a/3
p.- i mihriñ 034a/17
p.- i nūr 013b/12
p. 069a/17
cemāl-ı p.+ in 052b/4

pervā: (Far.) korku

p. ḳılmadı 055b/1

pervāne: (Far.) kelebek
p.- i şemʿ-i ruḫ-ı cānāne 021a/10
p. 018a/4, 027b/8, 077a/10
meẕheb-i p. 021a/6
p.+ ge 028a/1
p.+ si 076b/10

pervāz: (Far.) uçma
p. ḳılsa 006a/17
p. 066a/10

perver: (Far.) besleyen
p.+ dür 048b/9

pesend: (Far.) beğenme
p. 075a/13

peşīmān: (Far.) pişman
p. 080b/72

peyām: (Far.) haber
p.+ imni 070a/3, 074a/9
p.+ ini 051b/9

pey-ā-pey: (Far.) bir biri ardınca
p. 075a/55

peydā: (Far.) ortada, meydana çıkma
p. boldı 006a/6, 037a/3, 076b/1, 076b/41
p. bolmaġay 046a/10
p. bolsa 006a/4
p. bolubdur 001b/22
p. bolur 006b/10
p. ḳılmadı 029a/7, 055b/6
p. oldı 006b/12, 059a/6, 065b/20
p. 002a/2, 006a/1, 006a/2, 006a/8, 006a/10, 006a/12, 006a/14, 006a/16,
006a/18, 006b/1, 006b/2, 006b/4, 006b/6, 006b/8, 074a/21, 078a/8, 078a/9

peyderpey: (Far.) azar azar
p. 074a/42

peyġām: (Far.) haber
p.+ ın 044b/1
p.+ ını 050b/2

peyk: (Far.) haberci
p.- i ṣabā 076b/40
p.- i sulṭān 004a/1

peykān: (Far.) okun ucu
niş-i p. 055a/6
zaḫm-ı p. 048b/14
p.+ ı 037a/4

peyker: (Far.) surat, yüz
p. 025b/7, 036a/1
müşt-ı p. 036b/7
p.+ im 071b/11, 079b/147
ḫāk-ı p.+ im 049b/9

peymān: (Far.) yemin
p. 080b/69
büt-i p. 011b/17
p.+ dın 080b/72
p.+ lar 018b/5

peymāne: (Far.) büyük kadeh
p.- i ʿayşımnı 078b/8, 078b/16, 078b/22, 078b/29, 078b/37
p. 018a/8, 021a/2, 074b/33
p.+ ge 028a/4
p.+ side 004b/11
p.+ sini 010a/12

peyrev: (Far.) izinden giden
p.+ liġiñde 005b/17

peyvend: (Far.) bağlayıcı
p. 080b/91

peyveste: (Far.) ulaşmış, bitişik
p. 001b/14, 014b/13, 050a/3, 072a/7, 074b/11, 080a/64

peẕīr: (Far.) kabul eden
p. 079b/82

pīç (Far.) büklüm
p. 005b/5, 042a/7, 057b/11

pinhān: (Far.) gizli
p. bolub 016a/10
p. et 026a/14
p. étdi 012a/3
p. étmesem 047a/15
p. étiñ 050b/4
p. eyledi 055a/17, 070a/23, 026b/5
p. eylegeç 030b/2
p. tut 025a/6
p. tutdıñ 052a/5
p. 018b/4, 018b/14, 030a/11, 049a/7, 056b/11, 069a/11, 071a/11, 079a/50,
079b/85
dāġ-i p. 077b/3
p.+ dur 005b/3, 032b/13

pīr: (Far.) yaşlı
p.- i muġāndın 011b/16, 017a/4
p.- i muġāndin 017b/9
çerḫ-i p. 079b/84
p.+ i 041a/7
p.+ ni 031b/12

pīrehen: (Far.) gömlek
çāk-ı p. 018b/3
p.+ i 074a/21, 074a/28, 076b/55
p.+ im 003b/18, 061a/3, 075a/3
ḥarīr-i p.+ iñ 036b/5

pīrezāl: (Far.) ihtiyar
p.+ ı 080b/33

pür: (Far.) çok, dolu
p. 076b/57

pürnem: (Far.) çok nemli
p. 072b/12

pürtāb: (Far.) çok parlak
zülf-i p. 014a/2
zülf-i p.+ iñ 015b/11

püşt: (Far.) arka
p. 074a/17, 077b/22

rab: (Ar.) Tanrı
r. 007a/8, 008a/15, 008a/19

rabbenā: (Ar.) ey Rabbimiz
tövbe-i r. ḳılur 043b/14

raġbet: (Ar.) istek
r.+ im 054a/6

rāh: (Far.) yol
ʿazm-i r.- i bostān 024b/10
r.- i medḥiñ 008b/17
r.- i meyḫāne 021a/1
r.- i seng-ı ḫāre 030a/10
r.- maḳṣad çün 041a/14
ʿazm-i r. 005b/11
neşʾe-i r. 033a/1
sedd-i r.+ imde 065b/4
ḫāk-ı r.+ in 043a/5

rāḥat: (Ar.) rahat, gönül rahatlığı
r.- ı dil 046a/6
r.- ı rūḥ 033a/1
r. tapar 074b/13
r. 008b/7, 020a/13, 023b/12, 024a/10, 025a/8, 046a/9, 064b/9, 071a/16

rāḥile: (Ar) hicert
r. 074a/50

raḥm: (Ar.) esirgeme, koruma
r. édüb 068a/3
r. ét 053b/6
r. eyle 059a/9, 061b/7, 080a/30
r. eyleñ 069a/5
r. eyleb 080b/41
r. ḳıl 066b/2
r. 078b/24
r.+ ı 012b/6, 074a/18

raḥmet: (Ar.) acıma
r. eyle 070a/27
r. 022a/18, 074a/54, 080a/32
r.+ i 074a/57

raḫ raḫ: (Far.) satır satır
r. 037a/4

raḫş: (Far.) güzel at
r. 008a/11
r.+ ıġa 079a/44

raḫt: (Far.) örtünecek şey, süs eşyası
r.+ ını 056b/9, 067a/2

raʿiyyet: (Ar.) halk
r. 076a/14
r.+ ge 028b/11
r.+ ni 079b/59

raḳam: (Ar.) yazı ile işaret
r. eyler 060a/5
r. 061a/1

raḳīb: (Ar.) rakip
r. 036a/3, 036b/13, 042a/12
r.+ i 046b/3
r.+ im 035b/7
r.+ ler 055b/9

rām: (Far.) boyun eğen
r. bolmadı 072a/11
r. eyleb 014b/14
r. 019a/4, 025b/6, 055b/3

ramażān: (Ar.) Ramazan ayı
māh-ı r. 024a/9

raʿnā: (Ar.) güzel, hoş
r. 017b/11, 055b/14, 076b/57
fıṭrat-ı r. 073b/8
gül-i r. 002a/4
gül-i r.+ sidin 039b/9

rāst: (Far.) doğru
r. 074a/13

ravża: (Ar.) bahçe
r.- i pākiñge 077a/14

rāyet: (Ar.) sancak
r. 063b/5

rāygān: (Far.) bedava
r. 031b/2, 068b/15

rāyiḥa: (Ar.) koku
r.+ si 009b/14

rāz: (Far.) gizlenen şey, sır
r.- ı dilim 061a/21
r.- ı dilimni 020a/1
maḥrem-i r. 079b/24
r.+ ım 053a/14

red: (Ar.) geri çevirme
r. 041a/1, 041b/10

refʿ: (Ar.) kaldırma
r.- i ḥicāb 009b/12

refāḳat: (Ar.) arkaşlık
r. 005b/13

ref'et: (Ar.) esirgeme
r. 028b/10
r.+ im 079b/19

refīḳ: (Ar.) arkadaş
r. 039a/14
r.+ ā 017b/1
r.+ im 047b/12, 054b/8, 079b/7

reftār: (Far.) gidiş
r. ét 017b/12
r. 037b/12, 041a/12
r.+ dın 064b/14
r.+ din 075b/1
r.+ ı 069a/8
r.+ iñ 064a/6
r.+ iñdin 071b/16
r.+ iñni 020b/5
r.+ sız 046a/14

reg: (Far.) damar
r.+ ni 043a/13

reh: (Far.) yol
ḫāk-i r.- i fenādur 075a/53
terk-i r.- i feryād ḳılay 074a/3
r.- i meykede 041a/5
ḫāk-ı r. 079a/13

rehā: (Far.) kurtulma
r. eylediñ 079b/106

rehber: (Far.) yol gösterici
r. 080b/61
r.+ i 076b/44

rehberlıḳ: (Far. +T.) rehberlık
r. 080b/60

rehgüẕār: (Far.) geçit
ferş-i r.+ i 040b/3

rehnümā: (Far.) kılavuz, yol gösteren
r. 008b/18

rehnümūn: (Far.) yol gösteren
r. 047b/8

rem: (Far.) korkma
r. 014b/13, 080b/53

remīde: (Far.) ürkmüş
r. 072a/12

remz: (Ar.) işaret
r. 069a/12

renc: (Far.) ağrı, eziyet
r.- i ferāvān 074a/32
r.- i ḫumār 049a/16
r. 008a/18, 060a/9, 074a/41

rencūr: (Far.) sıkıntılı
r. 080b/79
r.+ dur 075a/14

reng: (Far.) renk
r. 039b/10, 043b/5, 070b/20
r.+ i 043a/7, 070b/19
r.+ im 039b/8
r.+ ini 043b/6, 078a/19

rengīn: (Far.) renkli
r. 056b/7, 073b/4

resā: (Far.) erişen
r.+ lar 068a/14

resm: (Ar.) eser, izi
r.- i vefā 074a/39
r. 058b/3
r.+ ini 017b/1, 022b/1

resūl: (Ar.) Peygamber
r.- i ḫudā 079b/90

reşād: (Ar.) hak yolunda yürüme

r.+ ım 074a/13

reşḥa: (Ar.) sızıntı
r.- i zelāliñ 050a/8

reşk: (Far.) kıskanma
r.- i çemen 043a/7
r. 002b/7, 008a/5, 013b/10
r.+ din 012b/11, 065a/5
r.+ idin 008a/9, 009a/9

revā: (Far.) uygun
r. ḳıl 029b/13
r. 052a/3, 064b/17, 079b/75

revāc: (Ar.) geçerlilik
r.+ im 075a/16

revāḥ: (Ar.) akşam vakti
r. 033a/14

revān: (Far.) yürüyen, akan, çabuk
r. étib 024b/8
r. eyleyin 079b/134
r. 058a/1, 068b/9, 077b/28, 077b/29
āb-i r. 035b/16
māh-ı r. 076b/11
nüṭḳ-i r. 034a/1
serv-i r. 009a/11, 050a/1, 070a/20, 078b/32, 080b/27
serv-i r.+ dın 057a/6
serv-i r.+ din 039b/1
r.+ dur 079b/170, 079b/37
r.+ ım 007b/2, 079b/38
serv-i r.+ ım 040a/17, 079a/35
r.+ ıñ 079b/76

revāne: (Far.) giden
r. 080a/56

revnaḳ: (Ar.) parlıklık
r.- ı şām 034a/9

reyḥān: (Ar.) fesleğen
r. 012b/2, 070a/15
r.+ ıġa 042a/10
ḫaṭṭ-ı r.+ ımnı 053b/8

rezm: (Far.) kargaşa
r. 008a/11

rıḥlet: (Ar.) göç
bezm-ı r. 075a/17
vaḳt-ı r. 045a/3

rıżā: (Ar.) razı olma, memnunluk
r. 056b/13, 065b/22, 074b/35
r.+ sı 075a/45, 076a/20
r.+ sını 043b/13
r.+ sidin 077b/45

rıżācū: (Ar.+Far.) Allah'ın rızasını arayan
r.+ mén 079b/33

rıżvān: (Ar.) Cennet'in kapıcısı olan büyük melek
bāġ-ı r. 004a/8, 055a/16

rikāb: (Ar.) üzengi
r. 011b/2

rind: (Ar.) dünya işlerini hor gören
r.- i dürdāşām 019a/2
r.- i meyāşām 004b/9
r. 025a/3, 050a/12
cām-i r. 025b/14
r.+ ler 041a/6

risāle: (Ar.) mektup
r. 006b/6

risālet: (Ar.) peygamberlik
r. 005b/15

rīş: (Far.) yara, sakal
r. 022b/10, 077b/39

rişte: (Far.) iplik, tel
r.- i cānım 043a/11
r.- i cānımdadur 043a/2
r.- i cānımġa 080b/91
r.- i cānımġa 066b/7
r.- i cānıñ 052a/8
r.- i ḥāli 034a/15
r.- i tār 065b/16
r.- i ülfet 065a/9
r.+ sidin 070a/11
r.+ siġa 006b/3, 036b/5

riyā: (Ar.) riya, iki yüzlülük
r. eylemes 046b/8
r. 004b/6, 038a/1, 038a/5
r.+ yi 025a/14

riyāż: (Ar.ç.) bahçeler
r.- ı kaʿbe 010a/18
temāşā-i r. 055a/16
r.+ ıdın 069a/13
r.+ ide 003a/3, 042b/7, 016b/1

riyāżet: (Ar.) nefsi kırma
r. 040a/23

ruḫ: (Far.) yanak

r.- ı alıñdın 072a/14
pervāne-i şemʿ-i r.- ı cānāne 021a/10
r.- ı gülnāriñ 064a/10
r.- i münevver 076a/8
r.- i zībāsıdın 061a/14
meh-i r.+ ıdın 076b/3
r.+ in 044a/1

rūḥ: (Ar.) can, ruh
r.- i pāki 033a/7
r.- i pākiñ 079b/55
r. 048b/9, 058a/1, 077b/28, 077b/29, 079b/76
müjde-i r. 068b/9
rāḥat-ı r. 033a/1
r.+ i 074a/58
r.+ iġa 077b/35
r.+ iñni 074a/54

rūḥefzā: (Ar.+Far.) cana can katan
r. 001b/1, 069a/9

rūḥperver: (Ar. +Far.) ruha kuvvet ve ferahlık veren
r.+ dür 009b/14

ruḫsār: (Far.) yüz, yanak
r.- ı alıñnı 062b/8
r. 034a/10
māh-ı r. 062b/4
mihr-ı r. 062b/11
r.+ dın 050b/13
gül-i r.+ dın 064b/4
r.+ din 075b/10
r.+ ı 060a/12, 060a/13, 067b/9
şemʿ-i r.+ ı 069a/2
r.+ ıġa 011a/8, 064a/7
r.+ ım 055b/13, 067b/5
r.+ ını 077a/23
şemʿ-i r.+ i 022b/2
r.+ ıdın 054b/7
r.+ ım 059a/7
r.+ ımġa 020a/4
r.+ ıñ 064a/14
meh-ı r.+ iñ 064a/8
r.+ ıñdın 033a/9
mihr-i r.+ ıñdın 063a/9
r.+ iñni 042a/7
mihr-i r.+ ıñnı 071b/7
r.+ lar 050b/5

ruḫsāre: (Far.) yanak
r. 030a/1

rūḥuʿl-emīn: (Ar.) dört melekten biri Cebrail
r. 005b/13

rūm: (ö.a.) Roma, Anadolu
ḫalīfe-i r. 080a/58
iskender-i r. 079b/166

rumūz: (Ar.ç.) işaretler
r.+ ini 079b/138

rūsiyeh: (Far.) siyah yüzlü
r. 042a/12

rūşen: (Far.) aydın
r. ét 079b/142
r. étgeç 010a/3
r. étmes 013b/12
r. étti 069a/2
r. eyle 070a/5
r. eylermén 004a/15
r. ḳılay 075a/8
r. ḳıldı 066b/17
r. oldı 076b/62
r. 009b/7, 009b/16, 017a/2, 035a/14, 042a/11, 044b/11, 045a/5, 065a/5,
070b/7, 076b/7, 079b/87
közümni r. 080a/44
rūz-ı r. 070a/9
şuʿāʿ-i r. 052b/3
r.+ dur 058b/17
r.+ geri 076b/64

rūşenḫāl: (Far.+Ar.) aydın hal
r. 058b/13

ruṭūbet: (Ar.) nem
r. 042a/3

rūz: (Far.) gün
r.- ı cezā ḳıldı 067b/8
r.- ı ezel 075a/45
r.- ı rūşen 070a/9
r.- i ḥaşr 008b/5
r.- i maḥşer 079b/89
r.- i mātemdür 077b/30
r. 013a/4

rūze: (Far.) oruç
r. 005a/1, 005a/2, 005a/5, 005a/11, 024a/13
r.+ de 024a/4
r.+ din 024a/1

rūzefzūn: (Far.) uzun ömürlü
r. 062a/5

rūzgār: (Far.) zaman, devir

r.- ı āftāb 013b/10
r.+ ım 075a/41, 080a/38
çerāġ-ı r.+ ım 053b/2
ḳışṣa-i r.+ ım 006b/5
şemʿ-i r.+ ım 069b/4
r.+ ımdın 079a/11
r.+ im 035b/14, 044b/7, 078a/3

rüstāḫīz: (Far.) kıyamet
r. 030b/3, 044a/3

rüstemdil: (Far.) Rüstem yürekli
r. 076a/7

rüsvā: (Far.) rezil, itibarsız
r.- i cihān 052a/2, 078b/33
r. boldı 009a/6
r. bolmay 004b/13
r. 028a/6, 031a/9, 038b/3, 068a/8, 071a/7
r.+ liġini 033b/6
r.+ nı 071a/8

rüşd: (Ar.) olgunluk
sebeb-i r. 074a/13

rütbe: (Ar.) derece
r.+ sidin 003b/15
r.+ sin 073b/5

saʿādet: (Ar.) saadet, mutluluk
s. 062b/11, 068b/5, 076a/11, 076b/15, 076b/35, 079b/50
ʿayn-ı s. 075b/34
s.+ ġa 060b/10

sāʿat: (Ar.) saat
s. 021b/11, 080b/24

ṣabā: (Ar.) doğudan esen hafif rüzgar
ṣ. 017b/8, 020a/1, 053b/17, 060a/3, 061a/7, 061a/21, 065b/21, 070a/14
bād-ı ṣ. 004b/8, 023b/14, 044b/1, 055b/7, 070a/2, 071b/14
peyk-i ṣ. 076b/40
ṣ.+ din 043a/12
bād-ı ṣ.+ din 021b/13

sebā: (Ar.) Hz. Süleymān'ın zevcesi Belkis'in Yemende hükmü altında bulundurduğu mamur olan şehri.
s. 044b/5

ṣabāḥ: (Ar.) sabah
ṣ. 033a/10, 033a/14

ṣabāḥat: (Ar.) güzellik
ṣ. 033b/1

sabaḳ: ders
s.+ ın 024b/8

ṣabīḥ: (Ar.) güzel
ṣ. 033b/1
ṣubḥ-i ṣ. 034a/10

ṣābit: (Ar.) sabit
ṣ. 030a/8, 039b/5

ṣabr: (Ar.) sabır
ṣ. ét 070b/21
ṣ. étmişem 061b/13
ṣ. étseñ 006a/10
ṣ. eyleb 056a/9
ṣ. ḳılsam 080b/11
ṣ. 002a/12, 010b/14, 019b/17, 021a/9, 021b/7, 023a/7, 041b/4, 043a/6, 045a/2, 049a/2, 054b/14, 067b/1, 067b/11, 069a/16, 072b/18, 074a/5, 079a/3, 079b/111, 079b/91, 080a/39, 080b/35
ṣ.+ dur 074a/44
ṣ.+ ım 053b/9, 079b/125
niḥāl-ı ṣ.+ ıma 006a/3
şişe-i ṣ.+ ımnı 079a/43

ṣabūḥ: (Ar.) sabah vakti içilen şarap
ṣ.+ i 019a/6

ṣabūr: (Ar.) çok sabırlı
ṣ.+ i 075a/28

saç: (T.) saç
s.+ ı 060b/11
s.+ ıñ 001b/4, 006b/3, 065b/16

saç -: (T.) serp-
s.- ar 072a/16

saʿd: (Ar.) kutlu
s. 023b/7
s.+ ı 076b/4

ṣad: (Far.) yüz sayısı
ṣ. 039a/4

ṣād: (Ar.) Arap alfabesinin on yedinci harfı s sesini verir.
ṣ. eyledim 057b/16

ṣadāġ: (T.) içine ok konulan torba
ṣ.+ iñga 055a/5

ṣadberg: (Far.) yüz yapraklı
ṣ. 053b/18
temāṣā-i gül-i ṣ. 055b/14

ṣadef: (Ar.) sedef
ṣ. 026b/10, 026b/5

ṣādıḳ: (Ar.) doğru
ʿāṣıḳ-ı ṣ.+ nı 046a/16

ṣadr: (Ar.) baş
ṣ.- ı cennet 077b/35

ṣāf: (Ar.) temiz
ṣ. 025b/13, 033a/5

ṣafā: (Ar.) gönül şenliği
ṣ.- i maḳdemidin 068b/12
ṣ. 040a/23
ḳıble-i erbāb-i ṣ. 003b/1
müjde-i ṣubḥ-ı ṣ. 044b/8
ṣ.+ sidin 059a/8

ṣaffder: (Ar. +Far.) düşman saflarını yaran yiğit
ṣ. 061a/17

ṣafḥa: (Ar.) görünen, sayfa
ṣ.- i aḥvālıma 067b/2
ṣ.- i fiṭrat 056b/8
ṣ.- i ḥüsniñ 070b/1
ṣ.+ sın 072b/12
ṣ.+ sidin 033a/12

saġ: (T.) sağ, sağlam
s.+ ıda 077a/16

sāġar: (Far.) şarap kadehi
s.- ı ʿişret 066b/15
s.- ı ṣahbā 002b/16
s.- ı serşāri 035a/10
s.- i zerrin 002a/6
s. 018a/8, 025b/4, 058a/10
s.+ a 034b/14
s.- ı 025a/5

saġın -: (T.) özlemek, yad etmek
s.- dım 053b/1, 053b/2, 053b/4, 053b/6, 053b/8, 053b/10, 053b/12, 053b/14,
053b/16, 053b/18, 053b/20, 071b/7, 078a/1, 078a/2, 078a/3, 078a/4, 078a/5,
078a/6, 078a/11, 078a/12, 078a/17, 078a/18, 078a/23, 078a/24
s.- urmın 012b/2, 045b/8

saḫāvet: (Ar.) cömertlik
s. 079b/56, 079b/57

ṣahbā: (Ar.) şarap
ṣ. 002a/8, 017a/3, 029a/12, 031b/12
mevc-i ṣ. 005b/4
neşʾe-i ṣ. 009b/6
sāġar-ı ṣ. 002b/16
cām-ı ṣ.+ dın 060b/18
ṣ.+ sını 080b/80
ṣ.+ sidin 065a/17

ṣāḥibdil: (Ar. +Far.) gönül sahibi
derviş-i ṣ. 065b/5

ṣāḥibḳırān: (Ar. +Far.) kıran sahibi, üstünlük kazanan hükümdar
ṣ. 068b/17, 077a/28
timür-i ṣ. 076b/27
ʿömer-i ṣ.+ dın 039b/14
ṣ.+ ım 079b/44
ṣ. + balası 075a/35

ṣaḥīfe: (Ar.) sayfa
ṣ.+ sine 026b/8

ṣaḥīḥ: (Ar.) gerçek
ṣ. 027a/5, 034a/4

sāḥir: (Ar.) büyücü
s. 046b/9

ṣaḥrā: (Ar.) kır, ova
ṣ. 009a/10
ṣ.+ da 016b/3
seyl-ı ṣ.+ da 028a/9
ṣ.+ dın 016a/3, 060b/4
ṣ.+ ġa 066a/6
ṣ.+ larda 017b/7
ṣ.+ larnı 007a/9
ṣ.+ nı 070b/14
ṣ.+ sidagi 056a/6

saḳf: (Ar.) tavan
s.+ ı 074b/7

sāḳī: (Ar.) içki sunan
s. 001a/5, 001a/9, 002a/7, 002b/16, 004b/15, 007a/1, 012a/13, 015a/1,
017b/5, 017b/9, 019a/1, 021a/2, 031b/14, 034b/14, 036a/4, 060b/17, 066b/11,
076a/1
s.+ ni 030b/9

s.+ yā 009b/1, 011a/1, 014a/14, 019a/5, 020b/8, 025b/1, 049a/15, 058a/9,
061b/5, 064a/12, 066b/15, 073a/6, 074a/41

saḳīm: (Ar.) hasta
s.+ dur 033b/4

sākin: (Ar.) sakin
s.- i meyḫāne 019a/12

saḳla -: (T.) gizlemek
s. 074a/27

sal -: (T.) sal-
s.- dı 030b/3, 047a/12, 066a/2, 066a/6, 069a/3, 075a/48, 075b/6, 077a/21
çeşm-i naẓar s.- dı 009a/3
otḳa s.- dı 056b/9
s.- ıb 012a/6
s.- ıb 006b/11
ot s.- ıb 079b/148
naẓar s.- madı 042b/14
köz s.- maġaysız 074b/24
s.- mış 011a/8
s.- ur 023a/16
göz s.- ur 001a/1

ṣalābet: (Ar.) peklik, sağlamlık
ṣ.+ de 079b/166

ṣalāḥ: (Ar.) düzelme
ṣ. 033a/6
ehl-i ṣ. 033a/2

sālār: (Far.) başkumandan
s.- ı mülk 076a/6
s.+ ıdın 068b/16

sālik: (Ar.) mürit
s. 075a/36

salṭanat: (Ar.) saltanat
s. 023b/8, 028b/10, 058b/9, 076b/1, 076b/9, 076b/41, 077a/8, 079b/61
ḫānedān-ı s. 076b/33
serīr-i s. 078a/8
s.+ lıġ 053b/16
s.+ nı 080b/83

sāmān: (Far.) servet, zenginlik
s. 026a/8, 047a/7, 050b/12, 066b/10, 067a/7
s.+ dın 039b/8, 048a/2
s.+ e 067a/8

saman: (T.) saman
s. eylediñ 051a/10

san -: (T.) san-
s.- ma 058a/5

ṣanʿān: (Ar.) zühd ve takva sahibi
ṣ. 018b/10

sançıl -: (T.) saplan-
s.- ıbdur 048b/8

ṣanʾ: (Ar.) sanat
ṣ. 031a/7

ṣanem: (Ar.) put, güzel kadın
ṣ.- ı süḫān 053a/2
ṣ. 052a/9, 057b/5, 061a/22, 073a/1
ṣ.+ ler 038a/3

ṣānī: (Ar.) ikinci
yūsuf-i ṣ. 070b/12

sarāy: (Far.) büyük konak
s.+ i 074b/8

ṣarf: (Ar.) harcama
ṣ. 013b/3

sarġar -: (T.) sarar-
s.- dı 055b/13
s.- ıb 045a/13

sarı: (T.) taraf, yön
s. 009a/5, 044b/6, 055a/20, 060a/4, 074b/28, 080a/55, 080b/61
s.+ ġa 044b/5, 071a/8

sarıġ: (T.) sarı
s. 002a/5, 039b/8, 060a/12, 079b/173

ṣarīḥ: (Ar.) açık
ṣ. 033b/6, 034a/14

ṣarṣar: (Ar.) şiddetli rüzgar
ṣ. 067a/1, 030b/4

saṭr: (Ar.) satır
s.+ ı 061a/2

savrul -: (T.) savrul-
s.- urman 012b/7

ṣavt: (Ar.) ses
ṣ.- ı erġanūn 047b/4

ṣ. 044b/3
ṣ.+ ıġa 076b/58
ṣ.+ ını 064b/19
s.+ ıdur 038a/1

savuḳ: (T.) soğuk
s. 038a/9

savur -: (T.) savur-
s.- dum 074b/2

saʿy: (Ar.) çalışma, çaba
s. 005b/17, 060b/4, 079b/12

ṣayd: (Ar.) av
ṣ.- ı ārzūdur 053a/3
ṣ.- ı murād 079b/119
ṣ. étdi 014a/1
ṣ. éter 016b/2, 031a/11
ṣ. étkeli 014b/15
ṣ. étmek 070a/10
ṣ. eyledi 043b/2
ṣ. eylemek 019a/7
ṣ. eylerde 010b/4
ṣ. ḳıldı 016b/3
ṣ. 079b/21
ṣ.+ ı 025b/11

sāye: (Far.) gölge
s.- i baḫt-ı siyāhimde 065b/6
s.- i dīvār 037b/6
s.- i dīvār-i muḥabbet 025a/9
s.- i taḫt-i felek 076b/34
s. 014b/4, 045b/8, 046a/10, 058a/11, 073b/6
s.+ si 063b/10

ṣayḳal: (Ar.) cilacı
ṣ. 040a/24, 049a/11

ṣayyād: (Ar.) avcı
ṣ.+ i 014b/15
ṣ. 040a/12
ḫayāl-ı dām-ı ṣ. 057b/12
ṣ.+ ni 073a/11

sāz: (Far.) saz, çalgı
s.- ı mecnūn 075a/18
s. boldı 076a/4
s. étib 065a/13
s. eylediñ 045a/3
s. 080b/89
s.+ iñ 080b/91

sebeb: (Ar.) sebep
s.- i rüşd 074a/13
s. 028a/3

sebīl: (Ar.) yol
s.+ din 075a/36

ṣebt: (Ar.) kaydetme
ṣ.- i cefā ḳıldı 067b/2

sebū: (Far.) şarap kadehi
s. 004b/10, 018a/7, 074b/33

sebz: (Far.) yeşil
s. 031a/8, 033b/2, 063b/1

sebze: (Far.) yeşillik, çimen
s.- i ḫaṭṭ 012b/2, 012b/3
s.- i ḫaṭṭıñ 051b/11
s.- i ḫˇābidedin 009a/13
s. 002b/11, 053b/7

secdegāh: (Ar. +Far.) secde yeri, namaz kılacak yer
s.+ i 009b/9

ṣedā: (Far.) ses
teʿ ṣīr-i ṣ. 005a/8

sedd: (Ar.) kapama, engel
s.- i rāhimde 065b/4
s. 041a/8

sefer: (Ar.) yolculuk
s. étti 078b/9
s. ḳıldı 050b/15, 077a/7
s. ḳılsa 076b/43
s. 042b/4, 059a/11
ʿazm-i s. 045a/1, 045a/9, 077b/2, 080b/79
āheng-i s. 045a/3
s.+ din 069b/2

seḫāb: (Ar.) bulut
s.+ in 006b/9

seḥer: (Ar.) seher
s. 054b/5, 057b/9, 060b/1, 079b/30
āh-i s. 006a/1

sehī: (Far.) düz, doğru
s. 075b/1
serv-i s. 002b/1

sehl: (Ar.) kolay
s.+ dür 061b/2

selām: (Ar.) selam, merhaba
s. eyleb 014b/2

s. 020a/11
s.+ ımnı 020a/12
s.+ imni 053b/17, 070a/2, 074a/8

selāmet: (Ar.) güvenlik
s. 018a/1, 018a/2, 018a/4, 018a/6, 018a/8, 018a/10, 018a/12, 023a/10,
024a/14, 064b/15, 070a/19, 074b/23, 076a/3
libās-i s. 079b/108

selāsil: (Ar.ç.) zincirler
s. 002a/15

selāṭīn: (Ar.ç.) sultanlar
s. 021b/1

selmān: (ö.a.) kasideleriyle ünlü İranlı şair Selman-ı Saveci
s. 012b/14

selsebīl: (Ar.) tatlı ve hafif su
s. 050a/7

semā: (Ar.) gökyüzü
s. 057a/3
pence-i mihr-i s. 008a/10

semek: (Ar.) balık
s.+ din 057a/3

semen: (Far.) yasemin
s.+ diñ 009b/8

semend: (Far.) çevik ve güzel at
s.- ı nāz 055a/3

semensā: (Far.) yasemin gibi
s. 003a/4
zülf-i s. 005b/6
zencīr-i gīsū-i s.+ ġa 066a/1

şemer: (Ar.) meyve
ş. 006a/4, 076b/41

semūm: (Ar.) sıcak rüzgar, zehirli şey

s.- i hicr 059a/14
s. 043a/11

semmūr: (Ar.) samur
s. 014a/6

sén: (T.) sen, 2. Tekil şahıs zamiri
s. 008a/7, 008b/5, 009a/17, 014b/7, 029b/6, 038b/9, 045a/9, 045a/15,
052a/11, 071a/6
s.+ a 007b/8, 021b/13, 023a/18, 023b/8, 025b/11, 026a/5, 030a/11, 031b/13,
038b/7, 040b/9, 051b/13, 052a/14, 053a/7, 053a/14, 053a/15, 058b/3, 058b/12,
071b/10, 074a/1, 074a/30, 074b/5, 076a/16, 079b/116, 079b/125, 079b/126, 079b/131,
079b/135, 079b/33, 079b/34, 079b/36, 079b/38, 079b/40, 079b/42, 079b/44, 079b/46,
079b/89, 080a/3, 080a/57
s.+ din 020a/9, 021b/5, 021b/12, 023b/10, 035b/13, 070a/3, 075b/37, 079b/11
s.+ i 003a/17, 011a/3, 011a/13, 012a/16, 015b/8, 021b/11, 043b/10, 043b/11,
045b/12, 050a/4, 050a/14, 057a/9, 057b/6, 063a/13, 064a/5, 064a/6, 064a/9,
068a/8, 071b/12, 071b/13, 074a/10, 074a/15, 074a/54, 074a/56, 074b/5, 074b/31,
077b/6, 078b/17, 079b/9, 079b/137, 079b/58, 080a/31
s.+ iñ 002a/15, 008a/3, 021a/5, 045a/11, 054b/6, 054b/8, 074a/58, 079b/133,
079b/17, 079b/65, 079b/66, 079b/68, 079b/70, 079b/72, 079b/74, 079b/76, 079b/78
s.+ iñle 015a/2
s.+ siz 020a/13, 023b/12, 026a/1, 045a/2, 054a/16

şenā: (Ar.) övme
ş.+ sidin 077b/47

sened: (Ar.) dayanılacak şey
s. 041a/2

seng: (Far.) taş
rāh-i s.- ı ḫāre 030a/10
s.- i ecel 070a/29
s.- i melāmet 079a/43

sengdil: (Far.) taş yürekli
s. 015b/13

sengīn: (Far.) taştan yapılmış
s.- dil esīri 065a/11

ser: (Far.) baş
mūy-i s.- i mecnūndur 002b/12

s.- i zülf-i girihin 028a/7
s. 042b/5, 074a/36
bāʿiṣ-i derd-i s. 044b/9
mūy-i s. 011b/6
s.+ i 003b/2
farḳ-i s.+ ide 034b/4
mūy-i s.+ in 044b/10

serāb: (Ar.) serap
s. 038a/6

ser-ā-pā: (Far.) baştan ayağa
s. 009a/12, 054b/3

ser-be-ser: (Far.) baştan başa
s. 042b/10

serçeşme: (Far.) suyun çıktığı yer
s.- i ḥayvān 012b/4

serd: (Far.) soğuk
āh-i ṣ. 040b/1
nesīm-i s. 043a/9

serefrāz: (Far.) değerlerinden üstün
s. 031a/8, 058b/15, 079b/26
s.+ larġa 079b/26

serefrāzlıḳ: (Far. +T.) üstünlük
s. 063b/7

serencām: (Far.) bir işin sonu
s. 001a/10

sergerdān: (Far.) perişan, şaşkın
s. étib 015b/12
s. 005a/3, 012b/8, 028b/3
s.+ ıdurmın 047b/11
s.+ ımén 053b/9

sergeşte: (Far.) şaşkın
s.- i deşt-i belā 067b/6
s.- i ḥāmūn 078b/3
s. 040b/14
s.+ mʾn 059a/4
s.+ ni 023b/2

serḫoş: (Far.) sarhoş, kendinden geçme

s. olġan 009b/11
s. 034b/13, 078a/9
s.+ em 001a/11

serīr: (Ar.) taht
s.- i salṭanat 078a/8
s. 008a/3, 079b/81

serkūb: (Far.) başa vuran
s. 057b/2

serlevḥ: (Far.) başlık
s.+ i 012a/17

sermāye: (Far.) ana mal
s.- i devlet 008a/14
s.- i dīn 005b/18
s.- i nāz 079b/18
s.+ sidür 065b/16

sermenzil: (Far. +Ar.) durak yeri
s.- i āsāyiş 002b/14
s. 059b/13
s.+ idin 080b/81

sersebz: (Far.) ikbal sahibi
s. 059b/1, 063b/9

serşār: (Far.) ağzına kadar dolu
s.- i muḥabbet 025a/5
s. ḳıl 010a/12
s. 028a/3, 074a/26
cām-ı s. 019a/6
sāġar-ı s.+ i 035a/10

sertābepā: (Far.) tepeden tırnağa
s. 029a/5

ser-tā-pā: (Far.) baştan ayağa
s. 029a/6

serv: (Far.) servi ağacı, sevgilinin boyu
s.- ı bālānı 070b/18
s.- ı ḫırāmān 048b/6
s.- ı nāz 072a/1
s.- i āzād 039a/6
s.- i āzādı 076b/12
s.- i āzādım 021b/4, 079a/25
s.- i dilārā 009a/1, 009a/15
s.- i gülʿizārimsiz 060b/8
s.- i gülbeden 042b/4
s.- i gülruḫsārım 009a/7
s.- i gülrūyim 014b/1
s.- i ḫırāmān 004a/20, 035a/7, 071b/16
s.- i ḫırāmānım 078a/7
s.- i ḫırāmānımdadur 043a/12
s.- i ḫırāmānımdın 079a/19
s.- i ḫuld 079b/51
s.- i ḥūrizād 079a/7, 079a/15, 079a/23, 079a/31, 079a/39, 079a/47, 079a/55
s.- i mevzūn 001a/4, 079b/169
s.- i nāz 004a/8, 079b/35
s.- i nāzıġa 007b/11
s.- i nāzım 079b/115

s.- i nāzim 021b/5
s.- i revān 009a/11, 050a/1, 070a/20, 078b/32, 080b/27
s.- i revāndın 057a/6
s.- i revāndin 039b/1
s.- i revānım 040a/17, 079a/35
s.- i sẹhi 002b/1
s.- i simendām 060a/1
s.- i yektā 076b/37
s. 003a/3, 003a/4, 009a/8, 009a/16, 014b/2, 016b/2, 020b/6, 038b/1, 040a/14, 041a/12, 042b/3, 044b/1, 053b/7, 059a/5, 060b/6, 062a/8, 064b/13, 074a/21, 074a/22, 075b/1, 076b/16, 076b/57, 080b/32, 080b/51
endişe-i s. 074a/25
ḳadd-ı s. 053b/8
nigār-ı s. 079a/12
s.+ de 037b/12
s.+ dur 046a/14, 063b/9
nihāl-ı s.+ dur 017b/11
s.+ ide 005b/6
s.+ ini 034a/6, 057b/1
s.+ iñni 031a/8
s.+ ni 014b/8, 057b/14

server: (Far.) başkan
s. 076b/31
s.+ i 021b/1, 075a/26, 076b/5, 079b/140
s.+ idür 010a/27

set: (Ar.) sed
s.+ i 074a/27

sev -: (T.) sevmek
s.- er 037b/1
s.- ermin 035b/7

sevād: (Ar.) karalık, yazı
s. éttim 026b/3
s. eylemediñ 052a/1
s. 034a/9, 042a/10, 079b/1
s.+ ıdın 074b/9
s.+ idin 070a/8
s.+ iñ 050a/9

sevādü ʾl-vech fi ʾd-dāreyn: (Ar.) iki dünyada kara yüzlü
s. 065b/5

sevdā: (Far.) aşk
s.- i cünūn 047b/1
s.- i züleyḫā 020a/5
s. 001b/4, 002a/10, 002b/10, 026a/7, 047a/4, 053a/5, 069a/3
s.+ ī 019b/4
s.+ larını 006b/1
s.+ liġimni 049a/8
s.+ şı 050b/6, 074b/29
endişe-i s.+ sı 028b/3
s.+ sidin 066a/5
s.+ yi 065b/15

sévün -: (T.) sevin-
s.- gey 079b/76

seyl: (Ar.) seyret-
s.- ı ṣaḥrāda 028a/9

seyr: (Ar.) bakma, yürüyüş, gezme
s.- i bāġ 057a/8
s.- i cemʿiyyet 078a/14
s.- i cihān 072b/16
s.- i çemen 080a/14
s.- i çemen-i cihān 024b/2
s.- i gülistān eylegeç 030b/6
s.- i gülistān 051b/12, 055a/8
s.- i gülzār 032b/12
s. ét 034b/1
s. éter 002b/3
s. éterde 019b/1
s. étermén 060b/12
s. eyle 020b/1
s. eyleb 059a/3
s. 009a/13
mevsim-i s. 077b/11
s.+ ide 078a/20
s.+ ine 041a/11

seyyāre: (Ar.) gezegen
s. ḳılmay 075b/12
s. 030a/8
s.+ dür 080b/31
s.+ si 039b/5

seyyid: (Ar.) efendi
s. 063a/14
ḥażret-i s. 052b/14
ḥażret-i s. 077b/25

sezāvār: (Far.) uygun
s.+ ı 069a/16

ṣıfat: (Ar.) hal, nitelik
ṣ. 052b/13, 058b/16, 072a/12, 075a/23, 080a/51
ṣ.+ in 027a/13

sın -: (T.) kırıl-
s.- dı 021b/6
s.- durdı 070a/29
s.- sa 018a/7

sındur -: (T.) kır-
s.- dı 079a/43
s.- dum 074b/15

sınuḳ: (T.) kırık
s. 050a/12

sır: (Ar.) gizli
s.+ ı 070b/7
s.+ ın 024b/13

sīb: (Far.) elma
s.- i ġabġab 036a/9

sidertü'l-müntehā: (Ar.) arşın sağ tarafında bulunan ve kimsenin ötesine geçemediği ağaç
s. 005b/14

sifāl: (Far.) çanak
s.+ iñ 050a/12

sīl: (Ar.) sel
s.- i ġamdın 018b/2

sīlāb: (Ar. +Far.) sel suyu
s.- ı ḥavādiṯ 054a/10
s.- i sirişkim 008b/9
s.+ ide 021b/8

sīmā: (Far.) yüz
mihr-i s.+ dın 060b/1

sīmāb: (Far.) gümüş suyu
s. 060a/2
ḳaṭre-i s. 011a/10

sīmber: (Far.) berrak tenli
s.+ lerdin 068a/4

sīmendām: (Far.) gümüş bedenli
serv-i s. 060a/1

sīmīn-ʿiẕār: (Far. +Ar.) gümüş yanaklı

s.+ sın 072a/15

sin: (T.) sen
s. 003a/7, 003a/11, 021b/2, 058a/11, 058b/1, 058b/2, 058b/4, 058b/6,
058b/8, 058b/10, 058b/12, 058b/14, 058b/16, 058b/18, 064b/16, 065a/5, 065a/13,
068a/15, 070b/15, 074a/11, 074a/12, 074a/13, 074a/14, 074a/21, 074a/22, 074b/3,
075a/17, 078b/35, 079b/49, 080a/8, 080a/10, 080a/15, 080b/79
s.+ dedur 058b/10
s.+ din 012a/7, 033b/8, 058b/2, 058b/7, 063a/8, 063a/11, 063b/5, 063b/7,
071b/18, 074a/53, 077a/12, 079b/114, 079b/130, 079b/145, 079b/153, 079b/16, 079b/163,
079b/179, 079b/32, 079b/48, 079b/64, 079b/80, 079b/96, 080a/21, 080a/47, 080a/63,
080b/53
s.+ sén 045a/14
s.+ siz 064b/19, 075a/11, 075a/12, 075a/13, 075a/14, 079b/39, 080a/5, 080a/11,
080a/12, 080a/14, 080a/16, 080b/52
s.+ sizin 063a/2, 063b/1

sinān: (Ar.) mızrak, süngü
s. 040b/10
s.+ ıdın 013b/13
s.+ lar 048b/12

sincāb: (Far.) sincap
s. 014a/6

sīne: (Far.) göğüs
s. 077b/39

sipāh: (Far.) asker
s. 068b/14, 070b/5, 079b/59
s.+ ım 065b/9
ḫayl-ı s.+ imde 065b/10

sipihr: (Far.) gök, gökyüzü
s.- ı bīmürüvvet 054a/7
s.- i bīmürüvvet 079a/6, 079a/14, 079a/22, 079a/30, 079a/38, 079a/46, 079a/54
s.- i encümleridin 049a/17
s.- i ġaddār 080a/22
s. 022a/17
ʿazm-ı s. 014b/11
s.+ ini 005b/15

sīr: (Far.) tok
s. 009a/10

sīr-āb: (Far.) taze, suya karışmış
laʿl-ı s.+ iñ 064a/9

sirişk: (Far.) gözyaşı
s. 016b/8
s.+ im 001a/12, 006b/9, 071a/1
sīlāb-i s.+ im 008b/9

sitem: (Far.) azarlama
s. 010a/24, 049a/9, 078b/26
s.+ ler 078a/4

sitemkār: (Far.) zalim
ḫāl-i s.+ i ʿaceb 010b/8

siyādet: (Ar.) efendilik
s. 070a/26

siyāh: (Ar.) kara
sāye-i baḫt-ı s.+ imde 065b/6

siyeh: (Far.) kara
ḫāl-ı s. 072a/14

siyehmest: (Far.) Fazla sarhoş
s. 004b/9

siz: (T.) siz
s.+ ge 068b/6, 076b/25

ṣoḥbet: (Ar.) sohbet, görüşüp konuşma

terk-i ṣ.- ı ʿālem 072b/1
ehl-i ṣ. 077b/30
ḳadr-i ṣ. 075b/32
ṣ.+ idin 038a/9
ṣ.+ im 054a/2

ṣomiʿa: (Ar.) manastır
ṣ.+ de 034a/15
ṣ.+ ga 038a/4

soñra: (T.) sonra
s. 080b/71

sor -: (T.) sor-
s.- ab 072a/19
s.- dı 011b/7
s.- galı 037b/2
s.- galı 042b/11
s.- ganda 073a/9
s.- ma 027a/9, 028a/3, 068a/9
s.- maḳdın 001a/15
s.- mañız 061b/11
s.- mazlar 068a/3
s.- sa 020a/7, 025a/7

soruk: (T.) çelimsiz,mesele
s. 006a/16

söz: (T.) söz
s. 003a/18, 004a/21, 026b/9, 053a/6, 076b/61
s.+ de 034a/12
s.+ idin 074a/38
s.+ ine 033b/3
s.+ ini 067a/7
s.+ leri 077b/27
s.+ lerni 079b/112
s.+ lük 070b/13

su: (T.) su
s. bérdim 006a/3
s. olur 060a/2
s. 009a/11, 031a/4, 039a/9, 079b/127, 080b/93

ṣubḥ: (Ar.) sabah
ṣ.- ı ʿayşım 063a/9
ṣ.- ı devlet 076b/2
ṣ.- ı ile 074a/7
müjde-i ṣ.- ı ṣafā 044b/8
ṣ.- ı vaṣl 072b/5
müjde-i ṣ.- ı viṣālıñdın 065a/7
ṣ.- i ḫūrṣid-i cemāliñni 062b/2
ṣ.- i neşāṭım 011a/1, 018b/13
ṣ.- i ṣabiḥ 034a/10
ṣ.- i vaṣlıdın 069b/3
ṣ.- i vaṣlıñ 074b/16
ṣ. 004a/10, 008b/18, 010a/15, 013a/3, 013b/2, 024a/6, 046b/14, 061a/6,
075a/34, 080b/31
ṣ.+ din 025b/4
ṣ.+ ı 060a/6, 030b/2

ṣ.+ ın 008b/11
ṣ.+ imni 014b/6

ṣubḥdem: (Ar. +Far.) sabah vakti
ṣ. 005a/4, 019b/10, 045b/9, 071b/14, 076b/40

ṣubḥ u şām: (Ar.+Far.) sabah ve akşam
ṣ. 079b/25

sūd: (Far.) kar, kazanç
s. 028b/1, 079a/48
terk-i s. 026a/7

sūde: (Far.) sürme
s.+ dur 062b/3

sūgvār: (Far.) matemli
s. 026b/14

sulṭān: (Ar.) sultan, hükümdar
s.- ı bülend 080a/54
s.- ı devrānımnı 053b/14
s. étib 015b/8
s. 008a/1, 008a/4, 008a/8, 012b/6, 053b/20, 054a/8, 062a/2, 062a/7,

063a/3, 063a/8, 070a/21, 071b/6, 072b/3, 076b/30, 077a/10, 077a/19, 077b/2,
077b/43, 077b/49, 079b/160
beḳā-i devlet-i s. 068a/11
ḥażret-i s. 077a/26
peyk-i s. 004a/1
şemʿ-i bezm-i ḥażret-i s. 076b/62
s.+ dın 048a/04
s.+ dur 058b/16
s.+ dursın 052a/11
s.+ ġa 065b/21
s.+ ġa 067a/14
s.+ ı 045a/6, 057a/17, 068a/15, 070b/3, 074a/51
s.+ ım 045b/1, 079b/22, 080b/40
s.+ ımdın 079a/21
s.+ ımnı 078a/6, 078a/12, 078a/18, 078a/24
s.+ ını 053b/6
s.+ lar 015b/9, 076b/54
s.+ ni 077a/22

sun -: (T.) sun-, arz et-
s. 014a/3
s.- dı 031b/14
s.- ıb 017b/6
s.- ma 007a/1

ṣūret: (Ar.) görünüş, biçim
ṣ.- i divār 011b/9
ṣ.+ i 056b/7
ṣ.+ im 054a/12
ṣ.+ in 056a/11, 068a/5
ṣ.+ iñ 058a/2

sūsen: (Far.) susam
gül-i s. 017b/17
s.+ i 076b/56
s.+ ni 076b/56

suvāl: (Ar.) soru
s. 068b/16, 073a/9
s.+ ı 011b/7
s.+ iñdin 072a/20

sūz: (Far.) yanma
s.- i dil 050b/12
s.- i güdāzim 079b/128

sūzān: (Far.) yakıcı
ḳalb-i s.+ ımdadur 043a/14

ṣübāt: (Ar.) sabit
ṣ. 041b/4

ṣübūt: (Ar.) sabit olma
ṣ. 022b/14

süḫān: (Far.) söz, kelam
s. 008b/14
ṣanem-ı s. 053a/2
üstād-i s. 012b/13

sükūn: (Ar.) hareketsiz
s. 021a/9

süleymān: (ö.a.) Hz. Süleyman
s. 018b/16, 044b/6, 063a/4
hüdhüd-i mülk-i s. 004a/2
taḫt-ı s. 047a/9, 055a/22
s.+ ġa 036b/12
mihr-i s.+ ı 070b/6

sülūk: (Ar.) bir yola, tarikata girmek
s. 017a/8

sünbül: (Far.) sünbül çiçeği
s. 002b/11, 059a/5, 059b/7, 059b/8
hevā-i s. 066a/5
ṭurre-i s. 001a/14
s.+ idin 006b/3
s.+ iñ 003a/4
s.+ iñni 025b/12

sür -: (T.) sür-
s.- sem 053a/12

sürāġ: (Far.) eser, iz
s. eyleb 071b/13
s. 063a/13, 079b/113, 079b/129, 079b/144, 079b/15, 079b/162, 079b/178, 079b/31,
079b/47, 079b/63, 079b/79, 079b/95
s.+ ını 040b/13
s.+ ide 041b/7, 042b/2
s.+ iden 042b/10
s.+ in 075a/9
s.+ iñ 080a/49
s.+ iñde 074b/1, 080b/30
s.+ iñni 016a/3

sürāḥī: (Ar.) sürahi
s. 031b/4, 047b/6, 017a/5, 018a/7

ṣüreyyā: (ö.a.) Ülker yıldızı
ṣ. 003a/14
evc-i ṣ.+ dın 060b/2
necm-i ṣ.+ dın 060b/16
ṣ.+ dur 051a/3
dāmān-ı ṣ.+ ġa 066a/10

ş.+ nı 071a/10

sürme: (Far.) sürme
s.- i çeşm-i cihānbīn 074a/47
s.- i çeşm-i dilimdür 023b/5
s.- i tavfīḳidin 006a/8

sürmeāsā: (Far.) sürme gibi
s. 003b/7

sürmegūn: (Far.) sürme renkli
s. 009a/3

sürūd: (Far.) şarkı
s.- ı ʿişret 024a/6

sürūr: (Ar.) sevinç
s.+ i 075a/30

süst: (Far.) gevşek
s. 040a/4

süvār: (Far.) binici
s.- ı āftāb 013b/14
s. 076b/53
s.+ in 079a/44

süvāre: (Far.) atlı
s. 078a/21

şād: (Far.) mutlu, sevinçli
ş. ét 019b/5
ş. étkey 074a/57
ş. eyledim 077b/18
ş. eylemediñ 052a/4
ş. eylerem 056a/4, 056b/6
ş. ḳılay 074a/55
ş. ḳılġay 074a/54
ş. 011a/11, 015b/10, 024a/5, 040a/8, 058a/10, 062a/16, 072b/10, 073b/3,
075a/39, 077a/4

şādāb: (Far.) suya kanmış, taze
ş. 009b/6, 012a/5, 031b/5, 065a/13, 075b/17, 079b/27

şādlıġ: (Far. +T.) sevinçlilik
ş.+ dın 076b/55

şādmān: (Far.) sevinçli
ş. 076a/24

şādmānlıḳ: (Far. +T.) mutluluk
ş. 058b/7

şāgird: (Far.) öğrenci
ş.- i şūḫ 040a/16

şāh: (Far.) şah, padişah
ş.- mükerremimni 075a/22
ş.- ı dārā 054a/20
ḫayāl-ı ş.- ı devrān eylegeç 030b/14
ş.- ı nikū 008a/7
ş.- i cihānım 035b/5
ş.- i cihānperverdin 052a/13
ş.- i deryādil 006a/5
ş.- i devrān 011a/11, 063a/12, 075a/51, 076b/31, 077a/2, 077b/4
ş.- i gerdūn 079b/81
ş.- i keckülāhim 077b/11
ş.- i tūrāndur 058b/2
ş.- i tūrānım 078a/8
ş.- i tūrānımnı 053b/16
ş. 019b/13, 028b/9, 028b/11, 045b/11, 070a/26, 070a/28, 072b/3, 076a/26, 077a/8
ş.+ ā 008a/17
ş.+ dın 072b/19
ş.+ dur 075a/35, 076b/64
ş.+ ı 076a/16
ş.+ ıdın 061b/4
ş.+ ımdın 077a/45
ş.+ i 006a/7, 019b/12, 035a/5, 053b/15, 075a/54, 077b/12, 077b/20, 079b/164
ş.+ im 050b/15, 055a/1, 055a/2, 055a/3, 055a/4, 055a/6, 055a/8, 055a/10,
055a/12, 055a/14, 055a/16, 055a/18, 055a/19, 055a/21, 055b/1, 055b/2, 055b/4,
055b/6, 055b/8, 055b/10, 055b/12, 055b/14, 070a/18, 077b/10, 077b/32, 080b/76
ş.+ ımda 065b/22
ş.+ ımdın 077b/23
ş.+ ıma 056a/8
ş.+ imni 074a/19, 077a/36
ş.+ lar 053b/15, 076b/54
ş.+ larnı 077b/12
ş.+ sız 056b/3

şāḫ: (Far.) dal
ş.- ı gül 049a/13
ş.- i şemşādim 021b/6
ş.+ ide 024b/6

şāhān: (Far.ç.) şahlar
bezm-i ş.+ ım 078a/9

şāhbāz: (Far.) bir cins iri ve beyaz doğan
ş.+ ım 053a/4, 079b/120
ş.+ idin 021a/7

şāhid: (Ar.) tanık
ş. 001b/12

şāhīn: (Far.) doğan kuş
ş. 016b/4, 031a/12
bāl-ı ş.+ dur 010b/4

şaḥne: (Ar.) bekçi
ş - si 019b/03
ş.- i mihri 076b/47
ş.- i şevḳiñ 070b/10

şaḫṣ: (Ar.) kişi
ş.+ ıdın 069a/11

şām: (Far.) akşam, karanlık
ş.- ı furḳat 066b/1
ş.- ı ġam 018b/13, 050b/11, 069b/4
ş.- ı ġamda 008b/17
ş.- ı ġamdı 044b/7
ş.- ı ġamdur 030b/2
ş.- ı ġamım 063a/10
ş.- ı nekbet 008b/12
ş.- i çerḫ 065b/7
ş.- i endūh 072b/5
ş.- i firāḳ 016a/7
ş.- i firāḳiñ 072a/3
ş.- i hicrān 011a/2
ş.- i meskenim 054a/3
ş. eyleb 014b/6
ş. 013a/3, 024a/7, 024a/11, 025b/4, 033a/10, 054b/5
revnaḳ-ı ş. 034a/9
ş.+ dın 045b/9
ş.+ ı 047a/12, 074b/10
ş.+ ıda 074a/16
ş.+ ım 012a/7
ş.+ ın 053a/6
ş.+ i 070a/22
ş.+ ide 049a/17
ş.+ im 074b/17
ş.+ imni 070a/9, 074a/7
ş.+ ini 067b/8
ş.+ lar 005a/9, 008a/10, 071b/13
ş.+ lar 056b/3

şān: (Ar.) şan
ş. 028b/10

şāne: (Far.) tarak
ş.- i bāl-ı hümā 044b/10
ş. 027b/4, 030b/1, 038b/2
ş.+ ge 028a/8

şarāb: (Ar.) şarap, içilecek şey
ş.- ı erġuvān 031b/4
ş.- ı erġuvānım 036a/8
ş.- i arġuvān 035b/2
teklīf-i ş. eyleb 012a/14
ş. 001b/12, 009b/2, 011a/1, 076a/1
ẕevḳ-i ş.+ iñe 073a/6

şāyed: (Far.) eğer
ş. 053a/11

şāyeste: (Far.) yakaşır
ş. 023b/4

şeb: (Far.) gece
ş.- i hicrāniñiz 050b/11
şemʿ-i ş.- i hicrmin 013a/13
ş. 013a/4

şebistān: (Far.) yatak odası
şemʿ-i ş. 065a/2
ş.+ dur 055a/13
şemʿ-i ş.+ ımdın 079a/17
şemʿ-i ş.+ ımnı 078a/2
ş.+ idedür 004a/17
şemʿ-i ş.+ imdedur 043a/1

şebnem: (Far.) şebnem, çiy
ş. 060a/14
ḳaṭre-i ş.+ ni 074a/37

şebreng: (Far.) kara, gece renkli
ş.+ din 058a/3

şeb ü rūz: (Far.) gece gündüz
ş. 079b/23

şefīʿ: (Ar.) şefaat eden
ş.- i ahmad-i muḫtār ḳıl 010a/14

şefḳat: (Ar.) şefkat
ş. 074a/52
ş.+ ı 077b/41

şeh: (Far.) şah, hükümdar
ş.- ı mülk-i cünūndurmén 065b/9
ş.- i devrān 051b/1
maḥrūm-ı dīdār-ı ş.- i ferġāne 077a/5
ş.- i mülk-i kerem 008a/1
ş. 021b/2, 037a/7, 067a/14,

şeḫ: (Far.) katı, sert
ş. 036b/4

şehādet: (Ar.) şahitlik
vaḳt-i ş. 001b/7

şehbāz: (Far.) yiğit

ş. 031a/12, 077a/9, 079b/22
ş.+ ıdurmʾn 070a/10
ş.+ ini 079a/41

şehd: (Ar.) bal
ş.- i nābıġa 007b/1
ş. 006a/10, 013a/11, 035a/6
ş.+ idin 031a/5

şehlā: (Ar.) ela gözlü
ş. 005b/8, 009a/4
nergis-i ş. 002b/8

şehr: (Ar.) il, kent
ş.- i fenā 037b/3
esīr-i ş.- i fenā 032a/9
ş. 023a/8, 069b/10
ş.+ ini 065b/17

şehriyār: (Far.) padişah, hükümdar
ş.- ı muḥterem 080b/49
ş.- ı niknāmimni 070a/19
ş. 049a/12, 077a/8, 077a/28, 079b/156
ş.+ ı 062a/5
ş.+ ım 045a/6, 069b/10, 072b/21, 077a/34, 077b/6, 077b/7
ş.- ı devrān 075a/31

şehsüvār: (Far.) ata iyi binen
ş. 071b/17, 016b/5
ş.+ ım 069b/1, 080a/40
ş.+ ımdın 079a/13
ş.+ im 045a/1
ş.+ imni 078a/21

şehvār: (Far.) iri cins inci
gevher-i ş. ḳıl 010a/6
gevḥer-ı ş. 027a/14
gevher-i ş.+ dın 064b/12
gevher-i ş.+ idin 077a/44

şehzāde: (Far.) hükümdar oğlu, şehzade
ş.- i ʿālīī 062a/3, 076b/28, 076b/50
ş.- i ʿālīgüher 076b/60
ş.- i mülk-i cihān 068b/19
ş. 068b/14, 076b/30
ş.+ ler 080a/42
ş.+ lerni 076b/5
manṣıb-ı ş.+ liġ 076b/18

şeker: (Far.) şeker, tatlı
ş. 006a/10, 013a/11, 034a/12, 035a/6, 035b/18, 037b/10, 070b/13, 074b/27

şekerbār: (Far.) etrafa şeker saçarcasına tatlı
laʿl-ı ş. 027a/1
laʿl-i ş. 075b/24
laʿl-i ş.+ din 075b/25
laʿl-i ş.+ ımġa 020a/10
laʿl-i ş.+ i 035a/8
laʿl-i ş.+ iñ 064a/2

şekerḫā: (Far.) tatlı söyleyen
laʿl-i ş.+ din 060b/14
ş.+ ġa 066a/12
ṭūṭī-i ş.+ nı 070b/2
laʿl-i ş.+ sı 074b/27

şekerleb: (Far.) tatlı sözlü
ş. 027a/4
yār-i ş. 080a/19

şekl: (Ar.) biçim
ş. 080a/62

şemʿ: (Ar.) mum
ş.- dék her 077a/20
ş.- i bezm-i ḥażret-i sulṭān 076b/62
ş.- i encümen 053a/5
pervāne-i ş.- i ruḫ-ı cānāne 021a/10
ş.- i ruḫsārı 069a/2
ş.- i ruḫsārı 022b/2
ş.- i rūzgārım 069b/4
ş.- i şeb-i hicrmin 013a/13
ş.- i şebistān 065a/2
ş.- i şebistānımdın 079a/17
ş.- i şebistānımnı 078a/2
ş.- i şebistānimdedur 043a/1
ş. 001b/12, 027b/8, 034b/4, 034b/9, 042a/7, 042a/9, 050b/16, 065a/6,
074a/36, 079b/127
ş.+ dék 042b/6, 074b/19
ş.+ din 021a/6
ş.+ i 042a/11
ş.+ idin 017a/2, 045a/5
ş.+ idür 076b/9
ş.+ iġa 077a/10
ş.+ im 024a/11

şemāyil: (Ar.ç.) huylar
ş. 035a/3

şemşīr: (Far.) kılıç
ş.- i firāḳ 080a/6
ş.+ i 019b/8

şer: (Ar.) kötülük
ş. 006a/16

şerāfet: (Ar.) şereflilik
ş. 010a/16

şerār: (Ar.) kıvılcım
ş.- ı āftāb 013b/12
ş.- ı dūd-i āhimde 065b/8
ş. 019b/14, 038a/7
ş.+ i 075a/8
ş.+ idin 074b/19
ş.+ idür 006a/13

şerbet: (Ar.) şerbet
ş.- ı vaṣl 054a/17
ş.- i cām-i viṣālıdın 075b/17
ş.- i kevṯer 062b/14
ş.- i laʿl-i lebiñ 073a/5
ş.- i laʿliñdin 036a/11
ş.- i vaṣlıñnı 080b/50
becāy-i ş. 024a/12
ş.+ din 001b/8
ş.+ i 016a/5, 036a/2, 069a/10, 075b/24
ş.+ idin 035b/11
ş.+ im 054a/4

şeref: (Ar.) şeref, büyüklük
ş. 006a/5, 028b/5
mihr-i dīdār-i ş. 076b/24

şerer: (Ar.ç.) kıvılcımlar
ş.- i hicrimni 074a/29
ş. 006a/2, 030a/10
ş.+ i 034b/3, 038b/11, 064b/21
ş.+ liḳ 074b/18

şerḥ: (Ar.) açıklama
ş.- i firāḳ 079b/69
ş.- i ġamın 060a/5
ş. étib 027a/13
ş. éttim 026a/13
ş. ḳılsam 006b/6
ş. 020a/4, 079a/51
ş.+ ini 022a/13, 033a/11, 061a/7

şerīf: (Ar.) soylu
ş. 033b/14

şerm: (Far.) utanma
ş. eyleb 026a/3
ş. 046b/6

şermende: (Far.) mahçup
ş. 034a/5

şermsār: (Far.) utangaç
ş. ét 020b/6
ş. étti 049b/4
ş. ḳıldı 026b/10
ş. 080b/13

şeş: (Far.) altı sayısı
eşk-ı ş. 016b/8
eşk-i ş. 069b/6

şevḳ: (Ar.) şiddetli arzu
ş. 028a/9, 030a/9, 033b/13, 070b/21, 078b/3
ş.+ i 071a/14
ş.+ ide 016a/11, 079b/29
ş.+ idin 066b/4
şaḥne-i ş.+ iñ 070b/10

şevket: (Ar.) büyüklük
ş. 072b/3
ş.+ im 054a/20

şeydā: (Far.) deli
ş. 002b/18, 003a/2
mecnūn-i ş.+ nı 071a/18

şeyḫ: (Ar.) şeyh, yaşlı, tarikat büyüğü
ş. 018b/10, 038a/13
āh-ı ʿāşıḳāne-i ş. 038a/10
baḥr-i ḫayālāt-ı bīkerāne-i ş. 038a/6
behāne-i ş. 038a/4
fesāne-i ş. 038a/2
kārḫāne-i ş. 038a/12
nezr-i āsitāne-i ş. 038a/14
terāne-i ş. 038a/1
zebāne-i ş. 038a/8
ş.+ din 036b/4

şiddet: (Ar.) sertlik
ş.+ idin 039a/3, 041b/11

şifā: (Ar.) şifa, iyileşme
ş. tapdı 079b/160

şikār: (Far.) av, avlama
ş. étti 049b/14
ş. ḳılıb 016b/2
ş. 026b/2, 077a/9
ş.+ imni 078a/20

şikārgāh: (Far.) av yeri
ş.+ i 053a/3

şikāyet: (Ar.) yakınma
ş. 007a/3, 070a/12

şiken: (Far.) büklüm
ş. 011b/17, 034a/12

şimşād: (Far.) şimşir ağacı
ārzū-i ş. ét 019b/2
ş. eyledim 057b/2
ş. 038b/2, 040a/14, 048b/5, 060b/5, 060b/7, 062a/8, 064a/13, 074a/25
ş.+ e 043a/9
şāḫ-i ş.+ im 021b/6

şiʿr: (Ar.) şiir
ş. 012a/18, 039b/14

şīr: (Far.) Arslan
ş.- i dilīr-i meydān 076a/7
cūy-i ş. 030a/6

şīrīn: (Far.) tatlı sevimli, Ferhad ile Şirin hikayesinin kadın kahramanı
ş. 001b/17, 005a/10, 006a/4, 008b/14, 011b/8, 013a/10, 014b/18, 031b/14,
035a/3, 035b/8, 036a/4, 036a/5, 040a/10, 062b/10, 068a/5, 070a/6, 076b/41,
080b/45
maḥfil-i ş. 078a/13
ş.+ ni 074a/35

şīşe: (Far.) şişe
ş.- i ṣabrımnı 079a/43
ş. 004b/1, 028a/3
ş.+ de 005b/4
ş.+ sin 050b/4

şitāb: (Far.) acele etme
ş. eyle 012a/1
ş.+ iñe 073a/1

şīve: (Far.) naz, usül
ş.- i mātem 072b/2
ş.+ sini 020b/14

şīven: (Far.) inleme, matem
ş. 080a/46
ş.+ i 076b/58

şol: (T.) şu, o
ş.+ dur 076a/20

şöhre: (Ar.) şöhretli
ş.- i 016a/12

şuʿāʿ: (Ar.) ışık
ş.- i rūşen 052b/3
ş.+ ide 018a/3

şuġl: (Ar.) iş
ş. 074b/33

şūḫ: (Far.) güzel, neşeli
ş.- i dilārām 009b/15
ş.- i ġaddāre 036b/3
ş. 039a/7
şāgird-i ş. 040a/16
ş.+ ler 050b/7
ş.+ lik 028a/5

şuʿle: (Ar.) alev
ş.- i āhım 006a/13
ş.- i efġānıdın 061a/10
tāb-ı ş.- i ġayret 022a/2
ş.+ ler 043a/10, 074b/18
ş.+ si 021b/3, 058a/6
ş.+ sidin 058a/8

şūm: (Far.) uğursuz
ş. 046b/3

şumār: (Far.) sayı
ş. ḳılıb 016b/10

şūr: (Far.) gürültü
ş.- ı cünūn 030a/13, 071a/4
ş.- ı ḳıyāmet 079b/52
ş.- i eşki 032a/13
ş.- i ḳıyāmet 023a/16
ş. 006a/16, 015a/13, 028b/6

şükr: (Ar.) şükür
ş. étmedim 075b/27
ş. étmegen 010a/11
ş. eyle 023a/17
ş. 015b/8, 041a/1, 057a/12, 062a/14, 062a/19, 065a/10, 068b/19, 075a/34,
079b/111, 079b/158
ş.+ in 068b/15
ş.+ ini 072b/20, 079b/141

şükrāne: (Ar. +Far.) iyilik bilme
ş.+ sidin 073b/10

şükrullāh: (Ar.) Allahʾa şükür
ş. 076b/18

tā: (Far.) -a, kadar, -ıncaya kadar
t. 003b/11, 004a/13, 005a/4, 005b/14, 008a/15, 008b/5, 008b/9, 011a/14,
013b/9, 015b/11, 018b/17, 024a/6, 025b/4, 037b/3, 040a/6, 048a/5, 048a/8,

049b/12, 053b/15, 057a/3, 057b/9, 057b/12, 059a/1, 059b/4, 059b/6, 059b/8, 059b/12, 059b/14, 061a/11, 062a/17, 063b/9, 064b/4, 066a/1, 068b/4, 074a/36, 074a/44, 074a/51, 074b/35, 075b/5, 075b/38, 076b/6, 076b/50, 077b/44, 077b/48, 079a/44, 079a/52, 079b/38, 080a/37, 080a/49, 080a/63, 080b/31

taʿalluḳ: (Ar.) ilgi
t. 040b/8
ḳaṭʿ-i t. 057a/9

ṭaʿām: (Ar.) yemek
ṭ. 042b/12

taʿarruż: (Ar.) düşmana saldırma
t. 027b/5

ṭāʿat: (Ar.) Allahʾın emirlerin yerine getirme
ṭ.- ı bīrūy 046b/8

ṭabʿ: (A.) tabiat
ṭ.- i nāşādım 079a/28
ṭ. 068a/9
ṭ.+ i 021b/14
ṭ.+ imni 010b/7, 072b/10
ṭ.- i perīşāndur 058b/8
ṭ.- i perīşānımdadur 043a/6

tāb: (Far.) parlaklık, kıvrım
t.- ı şuʿle-i ġayret 022a/2
t.- i hicrān 066b/8
t. 011b/1, 030b/5, 042a/7
t.+ i 078b/12
t.+ ide 038b/12
t.+ idin 013b/7, 052b/3
t.+ lar 066b/7
t.+ lardur 043a/2

tābān: (Far.) parlak
baḫt-ı t. 076a/8
bedr-ı t. 006b/7, 080b/22
bedr-i t. 079b/159
endīşe-i ḫūrşīd-i t. 066b/18
ḫūrşid-i t. 018b/14, 071b/8, 076b/34
māh-ı t. 011a/3, 063a/10, 065a/1
māh-i t. 015a/6, 017b/13, 058a/8
mihr-i t. 016a/11, 044b/8
ḫūrşīd-i t.+ dın 052b/4
ḫūrşid-i t.+ dur 058b/14
mihr-i t.+ ıġa 042a/2
ḫūrşīd-i t.+ ımdın 079a/18
ḫūrşīd-i t.+ ımnı 053b/10
mihr-i t.+ ımnı 078a/3

tābekey: (Far.) ne zemana kadar
t. 074a/4, 079b/137

ṭabīb: (Ar.) doktur, hekim
ṭ.- i pāk 059a/13
ṭ. 040b/5

ṭabībā: (Ar.) ey hekim
ṭ. 060b/5, 067a/3

tābnā: (Far.) ışıklı
t.- i mülk-i dehr 008a/13

tāb u teb: (Far.)ışık ve ateş
t. 013a/2

tāc: (Ar.) taç
t.- ı devlet 076b/13
t.- ı muraṣṣaʿ 044b/9
t.- ı muraṣṣaʿni 074b/38
t.- i aḫteri 076b/59
t.- i zere 034b/2
t. 008a/3
t.+ din 008a/14
t.+ ın 075a/32

taʿdād: (Ar.) sayma
t. eylerem 056b/12

taġ: (T.) dağ
t. 022a/10, 022a/15, 023a/11
t.+ ı 057b/17
t.+ ıda 022a/4, 030a/5
t.+ ıdın 049b/9
t.+ ida 074a/35
t.+ larga 022a/9
t.+ nı 017a/9, 023a/6, 039a/9, 056a/5

taġalüb: (Ar.) zorbalık
t. eyledi 005a/7

taġyīr: (Ar.) değiştirme
t. 043a/7

taḥammül: (Ar.) dayanma
t. éter 036b/7
t. eylemegey 022a/10
t. ḳıl 019b/16
t. 002a/12, 006a/9, 023a/7, 023a/11, 047a/2, 080a/39

t.+ ini 022a/16

taḥarrük: (Ar.) hareket etme
t. eylese 011a/7

taḥayyür: (Ar.) hayrette kalma
t. 012b/10, 047a/7

taḥḳīḳ: (Ar.) araştırma
t. 079b/59

taḥrīr: (Ar.) yazma, yazılma
t. 014b/17
t.+ e 055b/11

taḥsīn: (Ar.) takdir etme
t.- i devrāndur 058b/12
t. étib 043a/15
t. 012a/18, 012b/14, 058b/12

taḫt: (Far.) taht, hükümdarlık
t.- ı süleymān 047a/9, 055a/22
sāye-i t.- i felek 076b/34
t. 008a/14, 075a/32
t.+ ıda 071b/6

taḥteʾs-şerā: (Ar.) yeraltı
t. 042a/3

ṭāḳ: (Ar.) bina
ṭ.- ı nümāyānıġa 042a/4
ṭ. 054b/4

ṭāḳat: (Ar.) güç, kuvvet
ṭ. étmedi 036b/8
ṭ. 022a/10, 023a/12, 037a/2, 038a/3, 053a/7, 066b/8, 072b/18, 077b/33,
079a/3
ceb-i ṭ. 080b/35
ṭ.+ ım 054b/4, 067b/11

taḳdīr: (Ar.) ezelde Allahʾın olmasını istediği şeyler
t. 078b/14

tākey: (Far.) ne zamana kadar
t. 013a/2, 078b/26

taḳlīd: (Ar.) taklit
t. ḳılmasun 022a/3

taḳrīr: (Ar.) yazma
t.+ iġa 070a/4

talaş -: (T.) dalaş-
t.- urmén 065a/16

ṭalʿat: (Ar.) yüz, surat
ṭ. 045a/14
ṭ.+ ı 076b/11
māh-ı ṭ.+ ım 069b/3
meh-i ṭ.+ i 062a/12
ṭ.+ im 054a/8
ṭ.+ iñ 004a/3

ṭaleb: (Ar.) talep, istek
ṭ. eyleb 008b/11
ṭ. ḳıldı 005b/18
terk-i ṭ. 013a/6
ṭ.+ iñde 053a/8

ṭālīʿ: (Ar.) talih, kısmet
ṭ.- i ferḫunde 076b/52
ṭ. 020a/14, 023b/7, 041b/6, 060b/13, 076b/23
ṭ.+ idin 078b/20
ṭ.+ im 080b/60
ṭ.+ ime 061a/15
āftāb-i ṭ.+ ini 076b/36

ṭālib: (Ar.) isteyen
ṭ.- i dünyā 040b/7

taʿlīm: (Ar.) öğrenme
t.+ i 017b/12
t.- i vefā 038b/8

talpın -: (T.) çırpın-
t.- ıb 073a/11

tam -: (T.) damla-
t.- a 066b/6
t.- dı 018b/12
t.- sa 035b/15

ṭamaʿ: (Ar.) tamah, doymazlık
ṭ. 029a/3, 038a/1
ṭ.+ din 029a/8

tamām: (Ar.) tamam
t. boldı 053a/8
t. 079b/70
ʿayş-ı t. 075a/15
ḫaber-i māh-i t.+ imni 074a/6
māh-ı t.+ imni 070a/23

taʿmīr: (Ar.) tamir, onarma
t.- i muḥabbet 028a/13
t.+ i 040a/27
t.+ ini 021b/7

ṭaʿn: (Ar.) ayıplama
ṭ.- i aġyārdın 046a/15
ṭ. 053b/5

ṭ.+ ī 074b/36

ṭanāb: (Ar.) kalın ip
ṭ. 011a/6

ṭaʿne: (Ar.) kötüleme
ṭ.- i aġyārdın 025a/12

tanıḳ: (T.) tanık
t.+ dur 065b/13

tañ: (T.) şüphe, hayret
t. 006b/2, 007b/6, 012b/13, 014b/17, 027a/6, 031a/3, 037b/13, 041b/3,
042a/6, 042b/3, 065b/2, 070a/12, 071a/13, 076b/19, 077a/20

tap -: (T.) tap-, bul-
t. 031b/7
t.- alġay 033a/6
t.- almasmén 059a/12
t.- almay 016a/3, 040b/13, 067b/13, 079b/113, 079b/129, 079b/144, 079b/15, 079b/162,
079b/178, 079b/31, 079b/47, 079b/63, 079b/79, 079b/95
t.- ar 014a/9, 033a/16, 034a/7, 079b/11
neş'e t.- ar 028a/4
rāḥat t.- ar 074b/13
t.- armén 075a/22
t.- dı 006a/5, 026b/12, 062a/2, 063a/12, 068b/13, 068b/14
şefā t.- dı 079b/160
t.- ıb 025a/15
t.- ılganda 079b/119
t.- ılmas 014a/11, 023b/12, 046a/2
t.- ılmaydur 079a/51
t.- ılsa 038a/13
t.- ıb 012a/16
t.- ḳaç 073b/7
t.- ḳay 008b/16, 076b/13, 076b/28
t.- kay 075a/9
kemāl t.- ḳay 076b/35
t.- madı 008b/8, 041a/1, 042b/10
t.- madım 005a/5, 036a/11, 054b/11, 079b/121
t.- maġım 072b/15
t.- maḳ 044a/14, 074b/31
nişān t.- maḳ 067a/11
t.- mas 001a/15, 059a/3, 062b/5, 064a/9, 072a/13, 079a/28
t.- masa 028b/5
t.- masmén 057a/6, 077b/6
t.- masun 043a/7
t.- may 077a/36, 080b/50
çāre t.- may 080b/37
t.- sa 041b/9
t.- tı 020a/6, 022b/14, 036a/3, 039a/13, 076b/15
cellā t.- tı 003b/10
teskīn t.- tı 004a/12

tapşur -: (T.) ulaştır-, güven-
t.- dı 067a/1, 067a/2, 067a/4, 067a/6, 067a/8, 067a/10, 067a/12, 067a/14
t.- dum 074b/5

tār: (Far.) karanlık, tel
rişte-i t. 065b/16
t.+ ıdın 080b/91

ṭarab: (Ar.) şenlik
ṭ. 001a/5, 004b/8, 060b/17, 076a/3, 078b/35
ehl-i ʿālemdev-r ṭ. 076b/19

tārāc: (Ar.) yağma
t.+ ıdın 074b/40

ṭaraf: (Ar.) yan, yön
ṭ. 009a/14, 032b/9, 048b/1, 048b/2, 048b/4, 048b/6, 048b/8, 048b/10,
048b/12, 048b/14, 050b/9, 069a/8, 075b/14, 076b/43

taraġ: (T.) tarak
t. 066a/2

ṭarār: (Ar.) yankesici
ṭ.+ i 010b/4

ṭarāvet: (Ar.) tazelik
ṭ.+ i 002a/5

ṭarḥ: (Ar.) düzenleme
ṭ. 040a/3

tāriḫ: (Ar.) tarih
t.- i milādin 068b/16

ṭarīḳ: (Ar.) yol, usul
ṭ.- i ādāb 014a/4
ṭ.+ i 027b/7
ṭ.+ ide 038a/5
ṭ.+ ine 041b/8

tart -: (T.) çek-
t.- adurmén 013b/2
t.- amın 046a/7

t.- armʾn 060a/10
t.- ıb 019b/10
t.- ıban 013b/13
t.- ıb 040b/10, 079b/132

taṣadduḳ: (Ar.) sadaka olarak verme
t. 071b/2, 079b/40
t.+ iñ 051b/1, 051b/2, 051b/4, 051b/6, 051b/8, 051b/10, 051b/12, 051b/14

taṣvīr: (Ar.) resim, figür
t. éter 056a/11
t. 056b/8
gül-i t. 079a/49
t.+ ini 057b/15

taş: (T.) dış
t.+ ı 010a/24
t.+ ım 054b/14
t.+ nı 080b/93

taşḳarı: (T.) dışarı
t. 011b/3

ṭavāf: (Ar.) tavaf, bir yerin etrafına dolaşma
ṭ.- ı der-i muḥteremiñ 074a/48
ṭ.- ı mekke 047a/9
ṭ. étib 077a/25

ṭavf: (Ar.) tavaf, dönme
ṭ. éter 033a/8

ṭāvus: (Ar.) tavus kuşu
ṭ. 064b/13, 069a/8
ṭ.+ ḳa 017b/12

tavuş: (T.) ses
t. 045b/7

ṭay: (Ar.) üzerinden geçme
ṭ. ḳıldım 074a/43

tāze: (Far.) taze, yeni
t. boldı 076b/18
t. 055a/7, 070b/6, 075a/39, 080a/48
ḥayāt-ı t. 068b/13

taʿẓīm: (Ar.) saygı gösterme
t.+ iġa 014b/3

teʿālā: (Ar.) yüksek yüce anlamında Allah adıyla birlikte kullanılır
t. 076b/39
t.+ nı 062a/9

tebāh: (Far.) yıkılma
t. 012b/5, 077b/38
aḥvāl-ı t.+ imni 074a/18

tebār: (
t. 076b/50

tebdīl: (Ar.) değiştirme
t. 070a/13

tebessüm: (Ar.) gülme
t. 031a/5

teb ü tāb: (Far.) ateş ve ışık
t.+ i 043a/1

tecellī: (Ar.) görünme
t. 052b/6
t.+ sidn 015a/3

tecemmül: (Ar.) süs, süsleme
t. 079a/42
esbāb-ı t. 047b/5
iḳlīm-i t. 018a/11

tefāvüt: (Ar.) iki şey arasındaki fark
t. 027b/11

tefekkür: (Ar.) düşünme
t. 070a/5

tefriḳa: (Ar.) ayrılık
t. 061a/4

tefsīr: (Ar.) Kurʾanı yorumlama
t.- i ḳurʾāndın 052b/16

tég -: (T.) değ-
t.- di 080a/28
t.- ib 070a/29
t.- ib 079a/43

teġāfül: (Ar.) anlamazlıktan gelme
t. 040a/15, 060b/13
t.+ din 055b/3

tehniyet: (Ar.) tebrik etme
t.+ din 076b/56

teḳāżā: (Ar.) başa kakma
t. ḳılmadı 080b/45

tekellüm: (Ar.) söyleme, konuşma
t. étdi 026b/11
t. eyledi 064a/5

hengām-i t. 053b/12
t.+ de 034a/12
t.+ ini 041b/10

teklīf: (Ar.) teklif
t.- ı temāşā 057a/7
t.- i cāh 015a/7
t.- i gülgeşti 055b/7
t.- i şarāb eyleb 012a/14
t.+ i 060b/17

tekrār: (Ar.) yenileme
t. 027a/6

tekye: (Ar.) dayanma
dergāhige t. 076b/17

tekyegāh: (Ar. +Far.) dayanılacak yer
t.+ im 003b/3

telāṭum: (Ar.) dalgalar
t.- i firāḳiñ 080a/34

telḫ: (Far.) acı
t. boldı 036a/1, 036a/2, 036a/4, 036a/6, 036a/8, 036a/10, 036a/12, 036a/14
t. étti 006a/9
t. olur 027a/2
t. 035b/1, 035b/2, 035b/4, 035b/6, 035b/8, 035b/10, 035b/12, 035b/14,
035b/16, 035b/18, 060b/14, 070a/7
t.+ dur 062b/9

telḫ-kām: (Far.) damağı acı
t. 020a/9, 066a/11

temāşā: (Far.) bakıp seyretme
t.- i emn 079b/143
t.- i gül-i ṣadberg 055b/14
t.- i riyāż 055a/16
t. ét 003a/6
t. ḳıl 052b/1, 052b/2, 052b/4, 052b/6, 052b/8, 052b/10, 052b/12, 052b/14,
052b/16, 065b/11
t. ḳılmadı 055b/4, 080b/40
t. 070a/20, 077b/10
çeşm-i t. 009a/2
manẓūr-i t. 074a/23
müştāḳ-ı t. 002b/2
teklīf-i t. 057a/7
terk-ı t. 055a/15
t.+ dın 060b/8
t.+ nı 071a/6
t.+ sı 071a/5
t.+ yi 010a/11

temennā: (Ar.) dileme
t.- i nevā 063b/3
t. 001b/14, 009a/16
terk-i t. 080b/42
t.+ sı 074b/28
t.+ side 042a/5
t.+ sidedür 074b/11

ten: (Far.) ten, vücut
t.- i laġar-ı nātüvānim 007b/12
t. 006b/11, 046a/9, 075a/11, 078b/2
t.+ de 006a/18, 074b/14
t.+ din 040a/25
t.+ im 011b/5, 040b/4, 079a/13
ḫāk-ı t.+ im 049a/9
t.+ imde 016b/9
t.+ imġa 070b/9
t.+ imni 042a/9

tenhā: (Far.) boş, yalnız
t. 003a/8

tenhālıġ: (Far. +T.) yalnızlık
t. 064b/7, 075a/25

teñri: (T.) Tanrı
t. 077b/47
t.+ ge 074b/5

ter: (Far.) taze
t. 065b/14

teraḥḥum: (Ar.) merhamet etme
t. ḳılsa 028b/11
t. 029b/15

terāne: (Far.) nağme
t.- i şeyḫ 038a/1
t. 076a/2, 080a/51
t.+ sidür 075a/20

terānesenc: (Far.) nağme söyleyen
mürġ-i t.+ i 076a/27

tercīḥ: (Ar.) üstün tutma
t. 034a/6

tercümān: (Ar.) tercüman
t. eyleyin 079b/139

tereddüd: (Ar.) kararsızlık
t. 074b/12

terennüm: (Ar.) şarkı söyleme
t. 044b/3

terġīb: (Ar.) arzu ettirme
t. 079b/9

terk: (Ar.) terk, bırakma
t.- ı temāşā 055a/15
t.- i ʿışḳ 033b/11
t.- i cilve 059a/7
t.- i duʿā 005a/12, 046b/14
t.- i ġam-ı eyyām 025b/2
t.- i ḫidmet 023b/4
t.- i neng 025b/10
t.- i reh-i feryād ḳılay 074a/3
t.- i ṣoḥbet-ı ʿālem 072b/1
t.- i sūd 026a/7
t.- i ṭaleb 013a/6
t.- i temennā 080b/42
t.- i vefā ḳıldıñ 038b/9
t.- i vefā 018b/6
t. ét 071a/16
t. étmek 052b/13
t. eyleb 026a/6
t. 038b/14
t.+ in étsun 003a/15
t.+ ini 011b/13

tersā: (Far.) Hıristiyan
t. 005b/10

tesbīḥ: (Ar.) tespih
t. 025a/14, 034a/16, 056b/12
ḥalḳa-i t. 033b/10

teʿşīr: (Ar.) iz bırakma
t.+ i 028b/13
t.- i fiġān 080b/93
t.- i ṣedā 005a/8

teskīn: (Ar.) sakin kılma
t. taptı 004a/12
t. 074b/32

teslīm: (Ar.) bir emaneti yerine verme
t. éterem 027b/14
t. 033b/14
gerden-i t. 063b/7
gerden-i t.+ imiz 063b/8

teşne: (Far.) susamış
t. 002b/15, 062b/13, 038a/5

teşvīş: (Ar.+Far.) endişe, karıştırma
t. 048a/6
t.+ idin 011a/9, 057a/11
t.+ ini 052b/11

tevehhüm: (Ar.) kurntuya düşme
t. 013b/13

tevfīḳ: (Ar.) uyma, Tanrı yardımı
t. 021a/13, 025a/15
cezbe-i t.+ dur 057a/16
sürme-i t.+ idin 006a/8

tezvīr: (Ar.) yalan dolan
t.+ dur 046b/7

ṭıfl: (Ar.) küçük, çocuk
ṭ.- ı bīgünāhimde 065b/20
ṭ.- ı gülendām 001a/4
ṭ.- ı kūdekni 076b/53
ṭ.- i bābur 076b/26
ṭ.- i hümāyūnfer 068b/8
ṭ.- i mekteb 015a/12
ṭ. 076b/30
ṭ.+ nı 076b/45

tın -: (T.) din-
t.- maġım 073b/10
t.- masḳa 074b/34
t.- may 045b/12, 068a/15

tındur -: (T.) dindir-
t.- dı 079a/40
t.- dum 074b/35

ṭırāz: (Ar.) süs
ṭ. 068b/11
ṭ.+ ım 053a/2

tīġ: (Far.) kılıç
t.- i ecel 013a/5
t.- i zebānıñ 015a/11
t.+ i 015b/2, 017b/4, 030b/11, 034a/8, 034b/7, 075b/36
düm-ı t.+ iñ 001b/7

tik -: (T.) dik-
t.- dim 055b/1
t.- ermén 053b/19
t.- keni 036b/6

til: (T.) dil
t. 027b/4
t.+ ġa 027a/9, 034a/2, 077b/47
t.+ i 062a/14
t.+ in 079b/139

til -: (T.) delme-
t.- meyin 075b/36

tilāvet: (Ar.) Kur'ānı güzel sesle ve usulüne göre okuma, okunma
t. 001b/5

tilbe: (T.) deli
t. 016b/11, 021b/12, 028a/12, 033a/16, 033b/12, 038b/4, 042b/9, 065b/15,
066a/6
nevā-i t. 074b/39
t.+ ge 072a/11
t.+ ler 015a/8

tile -: (T.) dile-, iste-
t.- p 041b/7, 046b/13, 075b/14, 076a/14, 079b/55
t.- r 021a/7, 040a/25
t.- rem 011b/16
t.- rmén 029b/17, 070a/25, 074b/32
t.- rsén 029b/11, 071a/16
t.- rsin 031b/3
t.- séñ 025a/8
t.- señ 032b/3
t.- ydür 064b/5

tilmür -: (T.) ümit ve özlemle bak-
t.- üb 077b/7

timür: (ö.a.) Timur Han
t.- i ṣāḥibḳırān 076b/27

ṭīnet: (Ar.) yaradılış
ṭ. 059a/13

tiñ: (T.) denk
t. 037b/9

tīr: (Far.) ok
hedef-i t.- i belā 003b/14
t.- i melāmet 047a/14
t.- i müjgān 051a/7, 055a/4
t.- i müjgānıdın 044a/9
t. 079b/94
t.+ i 080a/6

tīre: (Far.) karanlık, kara bulanık
t. bolmış 033a/10
t. 013b/10, 022b/6, 030b/1, 044b/7, 058b/13, 074b/9, 080b/20
t.+ dir 012a/7
t.+ dur 030a/7
t.+ dür 011a/1, 019b/6, 054a/3, 063a/10, 070a/22, 079a/17

tīrerūzgār: (Far.) bahtı kara
t. 072a/3

tirgüz -: (T.) dirilt-
t.- di 076b/49
t.- ür 073a/3, 073a/5

tirik: (T.) diri, canlı
t. 018a/10, 054a/14
t.+ dür 054a/11
t.+ dürmén 075b/38
t.+ ligdin 020a/13

tirkeş: (T.) sadak, okluk
t. 015b/5

tīşe: (Far.) balta
t.- i ferhād 008b/13
t.+ sini 039a/10

tişle -: (T.) ısır-
t.- di 012b/10, 023a/4, 040b/5
t.- me 011b/12

titre -: (T.) titre-
t.- nür 043a/11
t.- şürler 048b/4

tīz: (Far) keskin
t. 038a/8

tofraġ: (T.) toprak
t. 079a/40
t.+ a 070a/23, 079a/42
t.+ ı 003b/7
kūy-i t.+ ıda 032b/11
t.+ ını 049a/9
t.+ ıñ 077a/11

toḳuz: (T.) dokuz sayısı
t. 005b/12

tol -: (T.) dol-
t.- mas 036b/9

tolanay: (T.) dolunay
t. 027b/9

toldur -: (T.) doldur-
t.- ub 074a/42

toluġ: (T.) dolu
t. 030a/6

topraġ: (T.) toprak
t. 008a/10
t.+ ı 009b/7, 023b/5
t.+ ıdın 077a/25
t.+ ım 061b/12
t.+ ını 010a/16

t.+ ḳa 074b/40

toy: (T.) bir kuş adı
t. 065b/22

tök -: (T.) dök-
t.- er 065a/18
ḳan t.- er 010b/12, 034b/5, 048b/1
ḳan t.- erge 019b/8
t.- erni 039a/8
t.- ilür 064b/3
ḳan t.- ib 072b/2
yaş t.- ib 050b/16, 053b/11
ḳan t.- mek 040a/15
t.- meyin 064a/9
t.- miş 066a/8
t.- ti 031a/5
t.- üb 055a/7
yaş t.- üb 026a/10

tövbe: (Ar.) tövbe
t.- i rabbenā ḳılur 043b/14

ṭūbā: (Ar.) Cennetteki ağaç
ārzū-i ṭ. 066b/14

ṭūfān: (Ar.) tufan, kasırga
ṭ. eyledi 057b/3
ṭ. eylegeç 030b/4
ṭ. 069a/15
ṭ.+ dur 071a/1
ṭ.+ e 027b/2, 067a/2, 067a/12
ṭ.+ ı 070b/16
ṭ.+ ıdın 061b/12

ṭuġra: (T.) tuğra
ṭ. 001b/6, 076b/15

ṭuġyān: (Ar.) taşkınlık
ṭ.+ ıdın 002a/11

tuḥfe: (Ar.) hadiye
t. ḳıldı 036b/12

ṭūl: (Ar.) uzunluk
ṭ.- i ʿamelni 010a/10

ṭulūʿ: (Ar.) güneş doğma
ṭ. 076b/2

ṭūmār: (Ar.) tomar, dürülmüş nesne
ṭ.+ ı 010b/6

tur -: (T.) dur-
t.- arga 014b/4
t.- dum 074b/4
t.- ġıl 017b/9

tūrān: (ö.a.) Turan, Orta Asya, eski İranlılar tarafından Türk diyarına verilen ad
ḫusrev-i t. 059a/4
mülk-i t. 063a/14
şāh-i t.+ dur 058b/2
şāh-i t.+ ım 078a/8
şāh-i t.+ ımnı 053b/16

ṭurfa: (Ar.) acayip, tuhaf
ṭ. 011b/7, 013b/8, 027b/12, 036b/3, 042a/8, 045a/11

ṭurre: (Ar.) alın saçı
ṭ.- i leylā 002b/12
ṭ.- i sünbül 001a/14
ṭ.+ si 010b/3, 010b/7
ṭ.+ sidin 002a/10

tut -: (T.) tut-, elde et-
t. 002b/16, 018b/9, 019a/1, 019a/2, 019a/4, 019a/6, 019a/8, 019a/10,
019a/12, 019a/14, 020b/7, 021a/1, 021a/2, 021a/4, 021a/6, 021a/8, 021a/10,
021a/12, 021a/14, 022b/1, 025b/1, 025b/2, 025b/4, 025b/6, 025b/8, 025b/10,
025b/12, 025b/14, 025b/16, 041a/5
cām t. 031b/8
ḳadeḥ t. 004b/15, 015a/1
pinhān t. 025a/6
t.- akur 009b/2, 074a/42
t.- armın 018b/7
t.- ay 072b/1, 072b/2, 072b/4, 072b/6, 072b/8, 072b/10, 072b/12, 072b/14,
072b/16, 072b/18, 072b/20, 072b/22
t.- dım 015a/2
pinhān t.- dıñ 052a/5
t.- ġıl 061b/6
t.- ıb 038b/13
t.- ḳıl- 066b/15
t.- ma 002a/7, 049b/15
köz t.- ma 035b/11
t.- mas 077b/31
köz t.- mġıl 070b/19
t.- tı 008b/10, 008b/17, 023b/1, 071a/1, 080b/56
köz t.- tıb 057a/14
t.- ub dād 074a/20
t.- ub 066b/11
mātem t.- ub 050b/16

tutaş -: (T.) tutuş-
t.- sa 042a/6
t.- tı 074b/19

ṭūṭī: (Far.) papağan
ṭ.- i cān 064a/2
ṭ.- i şekerḫānı 070b/2
ṭ. 027a/3, 034a/11
ṭ.+ ye 027a/2

tūtiyā: (Ar.) kadınların gözüne çektikleri sürme
t.- i çeşm-i giryān 004a/14
t. 021a/5, 044b/2, 049a/3
t.+ dur 003b/9

tuzaġ: (T.) tuzak
t.+ ına 072a/9

tüb: (T.) dip
t.+ ide 032b/13

tügün: (T.) düğüm
t.+ ler 074b/10

tün: (T.) gece
t. 003a/9, 012a/8, 047b/7, 057b/9, 062b/1, 069a/2
t.+ ide 058a/11
t.+ ler 025a/3
t.+ lerı 056b/1, 058a/5
t.+ leri 078a/2

tündbād: (Far.) sert rüzgar
t.+ ı 039a/11

türbet: (Ar.) türbe
t.+ ini 033a/7

türlük: (T.) çeşitli
t. 056a/7

tüş -: (T.) düş-
t.- di 003a/10, 044a/3
t.- diñ 041b/8
ayru t.- diñ 031b/6
t.- er 042a/12, 059a/2, 066a/4
t.- ersén 056a/10
t.- gen 011a/4
t.- ib 002b/10, 026b/13
t.- mesun 059b/13
t.- mesün 008a/19
t.- se 044b/5, 045b/5
t.- ti 020a/5, 029a/11, 042a/1, 042a/14, 052b/7, 060b/1, 064b/4, 066b/7, 073b/9, 074b/29, 077b/23, 079b/114, 079b/130, 079b/145, 079b/16, 079b/163, 079b/179, 079b/32, 079b/48, 079b/64, 079b/80, 079b/96
ayru t.- üb 065a/17, 079b/123
t.- übdir 010a/9
t.- übdür 006b/3

tüş: (T.) düş, rüya
t.+ de 070b/18, 079b/5
t.+ imde 056b/5
t.+ ümde 069a/8
t.+ ümge 080a/24

tütün: (T.) duman
t.+ i 070b/17

tüz -: (T.) düzenle-
t. 058b/3, 076a/2
t.- di 075a/33
t.- dim 055a/11
t.- miş 075a/19

u: (Far.) ve krş. ü, vu, vü
u. 001a/3, 001a/5, 001a/15, 001b/2, 001b/12, 001b/20, 002a/4, 002a/12, 002a/16, 002b/4, 002b/15, 002b/18, 003a/9, 003b/11, 003b/12, 003b/13, 004b/7, 004b/8, 004b/9, 004b/14, 005a/1, 005a/3, 005a/4, 005a/10, 005b/5, 005b/8, 005b/10, 006a/8, 006a/11, 006a/14, 006a/16, 006a/18, 007a/9, 007b/4, 007b/5, 007b/6, 008a/3, 008a/5, 008a/14, 008a/15, 009a/8, 010a/21, 010a/25, 010a/26, 010a/28, 012a/4, 012b/5, 013a/2, 013a/3, 013a/4, 013a/9, 013a/10, 013b/12, 014a/6, 014b/2, 014b/3, 015a/13, 015a/14, 016a/3, 017a/8, 017a/10, 017b/7, 018a/10, 018b/5, 018b/9, 019a/13, 019b/14, 020a/14, 020b/5, 020b/6, 020b/11, 021a/9, 021a/13, 021b/2, 021b/9, 022a/2, 022b/10, 023a/7, 023a/12, 023a/13, 023a/14, 023a/18, 023b/7, 023b/8, 025b/10, 026a/1, 026a/7, 026a/8, 027a/3, 027b/6, 028b/1, 028b/4, 028b/6, 028b/8, 028b/10, 028b/12, 030a/3, 030a/8,

030a/13, 031a/13, 032a/2, 032a/6, 032a/11, 032b/4, 032b/7, 032b/9, 032b/10,
032b/12, 033a/10, 033a/12, 033b/2, 033b/7, 033b/8, 033b/9, 033b/10, 033b/14,
034a/1, 034a/9, 034a/10, 034a/12, 035a/4, 035a/14, 036a/10, 036a/13, 037a/8,
037b/2, 037b/7, 037b/10, 037b/13, 038a/1, 038a/5, 038a/11, 038b/9, 038b/13,
039a/4, 039a/14, 039b/5, 040a/1, 040a/6, 040a/10, 040a/16, 040a/20, 040a/22,
040b/4, 040b/5, 040b/12, 041a/4, 041a/7, 041b/4, 041b/5, 042b/2, 043a/3,
043a/4, 043a/6, 043a/13, 043b/3, 044a/12, 044b/3, 045a/2, 046b/6, 046b/8,
046b/14, 047a/9, 047b/3, 047b/4, 047b/10, 048a/2, 048a/5, 049a/2, 049a/9,
049b/13, 050a/7, 050a/9, 051b/4, 051b/8, 051b/12, 051b/13, 051b/14, 052a/2,
053a/1, 053a/8, 053b/7, 053b/8, 053b/9, 054a/7, 054a/13, 054b/5, 054b/12,
054b/14, 055b/3, 055b/14, 056a/13, 056b/9, 057a/8, 057a/10, 057a/11, 057a/13,
057a/15, 057b/10, 058a/1, 058a/2, 058a/9, 058a/10, 058b/9, 058b/10, 058b/15,
059a/5, 059a/16, 059b/1, 059b/11, 059b/13, 060a/7, 060b/2, 060b/4, 060b/6,
061a/3, 061a/17, 061b/11, 061b/12, 062a/8, 062a/10, 062a/15, 062a/16, 063b/1,
063b/4, 064a/8, 064a/14, 064b/14, 064b/19, 065a/11, 065a/14, 065b/1, 065b/2,
065b/3, 066a/5, 066a/6, 066b/10, 066b/14, 067a/8, 067b/3, 067b/10, 067b/11,
068a/7, 068b/5, 068b/9, 069a/16, 069b/8, 069b/9, 070a/15, 070b/3, 070b/5,
070b/9, 070b/14, 070b/20, 071b/12, 071b/13, 071b/16, 072a/2, 072a/6, 072a/8,
072a/20, 072b/5, 072b/7, 072b/10, 072b/16, 072b/18, 073a/10, 073a/13, 074a/4,
074a/7, 074a/11, 074a/12, 074a/17, 074a/21, 074a/24, 074a/25, 074a/29, 074a/33,
074a/34, 074a/50, 074b/27, 075a/11, 075a/32, 075a/34, 075a/42, 075b/2, 075b/4,
075b/8, 075b/10, 075b/16, 075b/19, 075b/23, 075b/30, 075b/33, 076a/7, 076a/9,
076a/14, 076a/19, 076a/27, 076b/20, 076b/23, 076b/35, 076b/43, 076b/57, 076b/63,
077a/1, 077a/2, 077a/6, 077a/34, 077a/38, 077b/29, 077b/39, 077b/40, 077b/41,
078a/7, 078a/8, 078a/10, 078b/2, 078b/9, 078b/10, 078b/25, 078b/33, 078b/34,
078b/35, 079a/3, 079a/24, 079a/27, 079a/33, 079a/34, 079a/37, 079b/8, 079b/9,
079b/103, 079b/104, 079b/116, 079b/125, 079b/126, 079b/143, 079b/146, 079b/40, 079b/56,
079b/59, 079b/91, 080a/6, 080a/37, 080a/46, 080a/48, 080b/15, 080b/33, 080b/52,
080b/54, 080b/66, 080b/69, 080b/72, 080b/93
mısraʿ-şūḫ u. 013a/7

uç -: (T.) uç-
u.- mış 068a/10
u.- ti 053a/4, 008b/7
u.- urgan 011a/6

uçḳun: (T.) kıvılcım
u.+ lar 065b/8
u.+ larıdındur 058a/6
u.+ ların 060b/16

ʿuḳāb: (Ar.) kartal
ʿi.+ ini 016b/4

ʿuḳbā: (Ar.) ahiret
ʿu. 077b/46

ʿuḳde: (Ar.) düğüm
ʿu.+ si 069a/14

ulus: (Mo.) halk, kavim
u. 027a/6, 044a/5, 079b/75
u.+ dın 047a/15
u.+ ḳa 024b/13
u.+ nı 026b/2, 047a/3, 079a/4

ʿunnāb: (Ar.) hünnap
ʿi.- ı lebiñ 036a/9

unut -: (T.) unut-
u.- madı 003a/16
u.- sun 003a/17

ur -: (T.) ur-
u.- ar 042a/7, 048b/2
lāf u.- ar 003b/15
u.- arsın 050a/17
u.- dı 057b/11
u.- galı 050a/16
u.- ıb 033b/5
dem u.- ma 025a/17
u.- sa 023a/1, 029a/13, 036b/1
u.- sam 060b/9
u.- ub 074b/2

usan -: (T.) bık-
u.- dım 015a/2

uşal: (T) işte, şu, o
u. 003b/4, 010a/25, 020a/12, 046a/4, 046b/9, 048a/3, 066a/4, 067b/5, 073b/11, 077a/40, 079b/136, 079b/72

uşat -: (T.) parçala-
u.- tı 074b/27

uşbu: (T.) işte bu
u. 030a/14, 032a/14, 047b/12, 065b/20, 070b/8, 077a/15, 077a/43, 079b/58

uşla -: (T.) tut-
u.- b 080b/56
u.- p 019b/13

ʿuşşāḳ: (Ar.ç.) aşıklar
ʿu. 014a/15, 024b/9, 030b/11, 044b/4, 070a/16, 075a/20, 080b/90
ʿu.+ ına 042a/11
ʿu.+ lara 033a/3
ʿu.+ ların 038b/6
ʿu.+ larıñ 052a/3
ʿu.+ larıñ 050a/13
ʿu.+ larnı 002a/13
ʿu.+ niñ 076a/5

uyḳu: (T.) uyuma
u. 021a/12
u.+ da 003a/7, 062b/1, 074a/61, 077b/15
u.+ sıdın 031a/10

uz -: (T.) kesmek
u.- dıñ 065a/9

uzaḳ: (T.) uzak
u. 059a/11

uzat -: (T.) uzat-
u.- ıb 027b/4

uzun: (T.) uzun
u. 002a/10

ʿiẕār: (Ar.) yanak
ʿu. 020b/5

ü: (Far.) ve krş. vu, vü
ü. 001b/12, 002a/18, 002b/6, 002b/11, 003a/2, 003a/8, 004b/6, 005b/18, 006a/10, 008a/18, 008a/20, 008b/6, 013a/11, 015b/7, 016b/7, 017b/15, 019a/10, 019a/14, 021a/5, 021a/12, 022a/11, 022a/15, 027a/3, 031a/8, 034a/12, 035a/6, 035a/12, 038b/7, 040a/14, 041a/3, 042a/7, 044a/12, 048a/6, 049b/13, 051b/2, 056a/8, 058a/1, 059a/16, 062a/8, 063b/5, 064b/20, 065a/12, 068a/7, 069a/12, 072a/18, 074a/13, 074a/22, 074a/38, 074a/46, 076a/6, 076b/23, 076b/44, 076b/63, 077b/15, 077b/22, 077b/28, 077b/29, 078a/9, 078b/26, 079a/45, 079b/62, 079b/76, 079b/92, 080a/14, 080a/19, 080a/26, 080a/47, 080a/49, 080a/57, 080a/60, 080b/6, 080b/8, 080b/14, 080b/17, 080b/20, 080b/27, 080b/34, 080b/61

üçev: (T.) üçü
ü.+ ni 010a/22

üçün: (T.) için, sebep
ü. 002b/18, 009a/13, 021b/11, 025a/4, 027a/13, 030a/1, 032a/1, 038b/2, 041a/8, 046a/7, 047b/9, 049a/3, 052a/12, 055b/10, 062a/14, 068b/5, 079b/55, 079b/83

üftāde: (Far.) düşkün, çaresiz

ü.+ lerni 056a/4
ü.+ liġ 076b/17

ülfet: (Ar.) dostluk
ü. 023b/1, 077b/31
rişte-i ü. 065a/9
ü.+ im 054a/1
bahār-ı ü.+ iñ 073b/7

ümīd: (Far.) umut
ü. ḳılur 064a/3
ü. 015a/9
ü.+ i 074a/32
ü.+ im 008b/15
naḫl-i ü.+ im 069b/7
ü.+ iñni 052a/7

ün: (T.) ses
ü.+ im 002a/17
ü.+ ler 059a/15

ürgül - : (T.) dön-
ü.- ey 072a/1, 072a/2, 072a/4, 072a/6, 072a/8, 072a/10, 072a/12, 072a/14,
072a/16, 072a/18, 072a/20
ü.- ürmʾn 080a/25, 080a/26

üst: (T.) üst, üzeri
ü.+ ide 014b/12, 020a/3
ü.+ ine 004a/19

üstād: (Far.) usta, hoca
ü.- i süḫan 012b/13
ḫidmet-i ü. ḳılay 074a/40
ü. 038b/8, 040a/16

üstüḫˇān: (Far.) kemik
ü.+ de 040b/12
müşt-ı ü.+ din 032a/8
ü.+ ım 079b/42

üstüvār: (Far.) sağlam
ü. 056a/5

üz -: (T.) kopar-
ü.- di 041b/1
ü.- mediñ 052a/7

üze: (T.) üzerinde
ü. 025a/10, 036b/14, 055a/3, 058b/14, 074a/45, 078b/19

üzre: (T.) üzerine, üstünde
ü. 001a/12, 003a/4, 008a/11, 010b/10, 012a/17, 012b/3, 012b/8, 014b/5,
015b/12, 034a/9, 037a/7, 057b/8, 058a/2, 058a/5, 062b/4, 062b/11, 065b/7,
069a/3, 072a/7, 072a/16, 076b/59, 077a/11, 077b/23, 080b/52

vaʿde: (Ar.) söz verme, vade
v.- i vişālıñ 050a/2
v. ḳılıb 046b/2
v.+ lerni 080b/71

vādī: (Ar.) vadi, alan, yol
v.- i ʿışḳ 060b/3
v. 040b/14, 079b/41
v.+ de 047b/12
v.+ si 012b/7
v.+ side 068a/2, 077a/39, 079b/53
v.+ siġa 075b/6

vāh: (Ar.) vah, yazık
v. 061b/3, 066b/4

vaḫşet: (Ar.) vahşilik, ıssızlık
v. eyler 034b/11
v. 019a/4
v.+ dedür 014b/13
v.+ idin 048b/4

vaḫşī: (Ar.) yabani
v. 072a/12
v.+ dur 025b/6
v.+ ler 017b/7, 055b/3, 065b/9
v.+ ni 014b/14

vājūn: (Far.) tersine dönmüş, uğursuz
v. 078b/8, 078b/16, 078b/22, 078b/29, 078b/37

vāḳıʿ: (Ar.) vuku bul-
v. boldı 069b/1

vāḳıf: (Ar.) bilen, haberli olan
v.- ı esrār ḳıl 010a/4
v.- ı esrārdın 075b/20
v.- i esrār 027a/8
v. érdi 006b/8
v. ét 060a/4
v. ol 008a/17
v. oldım 039b/9
v. 061a/22, 065a/15

vaḳt: (Ar.) çağ, zaman
v.- ı rıḥlet 045a/3
v.- i şehādet 001b/7
v.+ ı 010a/9
v.+ i 005a/9, 077b/10

vāle: (Far.) nale, inleme
v. 002b/18, 057a/2, 078b/2
v.+ dür 061a/5
v.+ min 075b/15

vāmıḳ: (ö.a.) Vamık ile Azra hikayesindeki erkek kahraman
v. 031a/13, 080b/44

var -: (T.) gitmek
v.- dı 061b/12

vāriṣ: (Ar.) mirasçi
v.+ i 062a/3

vaṣf: (Ar.) nitelik, övme
v.+ ını 014b/18
v.+ ıñnı 073b/1

vaṣl: (Ar.) ulaşma, kavuşma
ḫayāl-ı v.- ı yār 020b/2
v. 001b/20, 016a/7, 018b/1, 025b/15, 030b/7, 030b/13, 032b/3, 036a/13,
039b/4, 045a/4, 049a/7, 049a/13, 061a/13, 063a/3, 074a/26, 074a/32, 079b/38,
080a/38, 080b/61, 080b/73
āftāb-ı v. 062b/5
çerāġ-ı v. 058b/17
ṣubḥ-ı v. 072b/5
şerbet-ı v. 054a/17
v.+ ı 010b/13, 011a/11, 015a/5, 031b/5, 032a/4, 032b/1, 040b/13, 046a/1,
070a/24, 075a/2, 075a/41, 080b/59
v.+ ıdın 045b/4, 046a/5, 080a/10
ṣubḥ-i v.+ ıdın 069b/3
v.+ ıdur 026a/5
v.+ ıġa 071a/7, 075b/27
devlet-i v.+ ıla 075b/22
v.+ ım 051b/4
v.+ ın 025b/10, 046b/13, 055a/19, 075b/14
bezm-ı v.+ ın 072b/13
gülşen-ı v.+ ın 043b/7
v.+ ını 016b/12, 029b/17, 056a/1, 070a/25, 075b/31
v.+ ıñ 011b/18, 063a/5, 072a/5, 075a/16, 079b/122, 079b/20, 080a/17, 080b/81
ṣubḥ-i v.+ ıñ 074b/16
v.+ ıñda 036a/5
v.+ ıñġa 017b/15
v.+ ıñnı 001b/14, 002a/9, 069b/5
şerbet-i v.+ ıñnı 080b/50

vaṭan: (Ar.) vatan, yurt
v. 012b/4

vāy: (Far.) eyvah, yazık
v. 036a/3, 063a/11, 075b/35

vāżiḥ: (Ar.) açık, aşikar
v. 033b/13, 033b/14, 034a/18

vebāl: (Ar.) günah
v. 036b/13

vech: (Ar.) yol
v. 007a/4

veche: (Ar.) yüz
v. 034a/18
v.+ din 056b/6

vedāʿ: (Ar.) veda, ayrılma
v.- i ʿālem 075a/31
v. étmeḳ 045a/11
v.+ iñni 074b/6

veʾl-nʿemī:
v. 010a/21, 062a/2, 079b/107, 079b/160
v.+ ni 062a/11

vefā: (Ar.) vefa, sözünde duran
v. eylemes 046b/2
terk-i v. ḳıldıñ 038b/9
v. ḳılmas 001b/16
v. ḳılur 043b/1
v. 002a/4, 004b/16, 010a/6, 012a/17, 014a/11, 014a/16, 018b/5, 022b/1,
032a/5, 040a/8, 042b/7, 044b/3, 051a/5, 056a/8, 056b/14, 070a/10, 070b/19,
073b/2, 074a/35, 079b/102
būy-ı v. 080b/90
dāmān-ı v. 003b/12
ehl-i v. 018a/1
resm-i v. 074a/39
taʾlīm-i v. 038b/8
terk-i v. 018b/6
v.+ dār 080a/19
yār-ı v.+ dārdın 064b/2
v.+ de 075b/23
v.+ dın 075a/42
v.+ ġa 080b/69
v.+ sı 075a/50

vefā-dār: (Far.) vefalı
yār-ı v.+ ımġa 020a/8

vefālıġ: (Ar.+ Far.) vefalı
v. 080b/92

veh: (Ar.) yazık
v. 042b/4, 069b/1

vehm: (Ar.) yersiz korku, şüphe
v. étersin 005b/9
v. eylemes 061b/1
v. 007b/5, 007b/6, 028b/4, 032b/7, 032b/8, 043a/11
ʿālem-i v. 057a/10

velī: (Ar.) fakat, ama
v. 006a/12, 055b/3, 065b/10

velīk: (Far.) ama
v. 011b/11

velīkin: (Far.) ancak
v. 035a/12, 064b/21

ver -: (T.) ver-
v.- di 061b/10

veyā: (Ar.) veya
v. 002b/12

vilāyet: (Ar.) memleket, ülke, il
v. 076a/12, 076a/13

vīrān: (Far.) yıkık
v. eylerem 056a/2
v. ḳıl 019b/7
v. oldı 021b/8
v. 018b/2, 059b/14, 079a/26
külbe-i v.+ ıma 016a/2
v.+ ide 016a/1

vīrāne: (Far.) yıkılmış, harap
v. 018a/6
gūşe-i v. 021a/8, 077a/30
v.+ de 002b/13, 037b/6
v.+ ge 028a/10
mülk-i v.+ lerin 074a/60
v.+ sin 055a/22
v.+ sini 040a/28

vişāl: (Ar.) kavüşma, ulaşma
cām-i v.- ı naḳdine 013b/3
v.- ı yārdın 004a/11
v. 007b/3, 013a/1
ʿarż-ı v. 041a/13
devrān-ı v. 007a/11
maḥrem-i bezm-i v. 080b/24
v.+ e 006b/12
v.+ i 018b/7, 028b/7, 053b/3, 075a/46, 075b/29
bezm-ı v.+ i 055a/10
v.+ idin 040a/19, 060a/10, 077b/18
cām-ı v.+ idin 012a/5, 036a/3
cām-i v.+ idin 070a/6
şerbet-i cām-i v.+ idin 075b/17
v.+ in 064a/13
v.+ ini 044a/14, 051a/11, 067b/13
v.+ iñ 002b/3, 013a/4, 051b/9, 053a/9, 071b/17, 080b/55
vaʿde-i v.+ iñ 050a/2
v.+ iñde 079b/50
v.+ iñdin 072a/6, 079b/113, 079b/129, 079b/144, 079b/15, 079b/162, 079b/178, 079b/31, 079b/47, 079b/63, 079b/79, 079b/95
müjde-i ṣubḥ-ı v.+ iñdin 065a/7
v.+ iñdür 047a/10
v.+ iñge 007b/4, 079b/117
v.+ iñni 062b/1, 079b/14, 079b/27, 080b/84
ʿīd-i v.+ iñni 071b/9

vu: (Far.) ve, krş vü, ve, u, ü
v. 004b/10, 010a/27, 015b/14, 018a/7, 018a/9, 037a/1, 037b/9, 038a/1, 066b/16, 074a/63, 078b/18

vü: (Far.) ve
v. 017b/18, 075b/29

vücūd: (Ar.) beden, varlık
v. 008a/16
v.+ idin 006a/5
v.+ um 067a/2

yā: (Ar.) Arap alfabesindeki (y) harfı, ya da, ey
y. 003b/6, 007a/8, 008a/15, 008a/19, 016b/5, 029a/10, 033a/18, 045a/15,
046b/9, 048a/2, 048b/5, 058b/6, 058b/18, 070b/3, 080a/61, 080b/46, 080b/72
y.+ sı 074b/11
y.+ sıdın 051a/7
y.+ siġa 015b/6
y.+ sini 055a/5

yeʾcūcī: (Ar.) Kur'an'dabahsi geçen kısa boylu kavim
fitne-i y. 041a/8

yād: (Far.) anma, hatırlama

y.- ı ʿārżı 066b/17
y.- ı dostān 044b/4
y.- ı ġonçe-i gül 072b/8
y.- ı ḫudā 046b/4
y.- ı züleyḫā 055b/2
y. ét 019b/1
y. étermén 078a/19
y. etermin 012b/1
y. étkey 074a/56
y. étmedim 069b/5
y. étmeġimni 073b/1
y. étsem 011a/3
y. étib 043b/8
y. eyleban 045b/1
y. eyledim 057b/1, 057b/6, 077b/15, 079b/14
y. eylemediñ 052a/2
y. eyleb 019b/11, 080b/80
y. eylerem 056a/1, 056b/1, 078a/20
y. eylermén 077a/22
y. ḳılay 074a/15
y. ḳılurmén 078b/17
y. 038b/10, 039a/2, 039b/1, 039b/2, 039b/4, 039b/6, 039b/8, 039b/10, 039b/12, 039b/14, 040a/10, 040a/18, 060b/16, 070a/21, 072b/9, 079b/73, 080a/64
y.+ ı 005b/3, 026a/9, 066b/13, 066b/14
y.+ ıda 006a/1
y.+ ım 021b/10, 074a/12
y.+ ıma 056a/10
y.+ ını 080b/44
y.+ ıñ 064b/7, 065a/10, 077a/13
y.+ ıyla 059a/15
y.+ i 031b/2
y.+ ide 056b/7
y.+ ini 075b/13
y.+ iñ 072a/2
y.+ iñde 079b/23
y.+ iñni eyler 011a/14
y.+ iñni 047a/13

yad-ḫˇāh: (Ar. +Far.) düşmen isteyen
y. 010a/25

yādigār: (Far.) armağan, bir kimseyi veya nesneyi hatırlatacak şey
y. 072b/19, 075b/28

yaġ -: (T.) yağ-, dökül-
y.- dı 047a/14
y.- ıldı 067b/7
y.- masun 059b/9

yaġmā: (Far.) yağma
y. 002a/12
y.+ sı 063a/7

yaḫ: (Far.) buz
y. 037a/6

yaḫşı: (T.) güzel, iyi
y. 004a/5, 018a/9, 032a/6, 032b/9, 032b/10, 045a/1, 045a/2, 045a/4, 045a/6, 045a/8, 045a/10, 045a/12, 045a/14, 045a/16, 057a/13, 076b/11, 076b/15
y.+ dın 057a/14
y.+ dur 035b/8
y.+ lar 045a/6, 068b/15, 069b/2, 077a/33
y.+ larnı 075a/54, 076a/16
y.+ lık 014b/9

yaḳ -: (T.) yak-
y.- dı 064b/21

yaḳa: (T.) yaka, elbise yakası
y.+ nı 075b/11
y.+ sı 075a/3
y.+ sın 009a/6

yaḳın: (T.) yakın
y. 075a/6

yaʿḳūb: (Ar.) Hz. Yakub Peygamber
y. 070b/11, 071a/12

yāḳūt: (Ar.) yakut, değerli, süs taşı
y. 022b/12
y.+ ıġa 007b/9
y.+ ını 050b/14

yala -: (T.) yala-
y.- dıñ 013a/11

yalañ: (T.) yalın
y. 074a/20

yalġan: (T.) yalan
y. 080b/71
ʿahd-ı y. 018b/6, 075b/40
ʿahd-i y. 079b/136

yaman: (T.) Kötü, fena
y. 018a/9, 035b/8, 061a/15
y.+ dın 032a/6, 032b/10, 057a/14

y.+ ġa 032b/9
y.+ ıġa 057a/13

yan: (T.) yan, yakın
y. 008b/11, 065b/7, 071a/9, 079b/45
y.+ dın 008b/10, 040b/11
y.+ ıdın 061b/4
y.+ ımda 079b/94
y.+ ımdın 012a/1

yan -: (T.) yan-
y.- a 066b/5
y.- aman 077a/4, 077a/20
y.- dı 077b/21

yana: (T.) yan, taraf
y. 010a/8, 016a/4, 018b/13, 027b/14, 053a/11, 074a/16

yandaş -: (T.) yaklaş-
y.- tı 070b/17

yaʿnī: (Ar.) yani, doğrusu
y. 074b/39

yañlıġ: (T) gibi, benzer
y. 004a/10, 009a/9, 010a/15, 010a/18, 011a/10, 012a/3, 013b/2, 019a/5,
021a/8, 027a/8, 034b/9, 043a/8, 050b/16, 053b/18, 059b/6, 059b/15, 060a/2,
061b/3, 066a/3, 067a/13, 068b/18, 069a/7, 069a/14, 070b/14, 071b/14, 073b/6,
079a/49, 080b/51

yār: (Far.) sevgili
y.- ı dilnevāzım 053a/1
y.- ı ġamḫˇār 075b/30
nesīm-i y.- ı gülpūşim 069a/13
y.- ı hemdem 075b/4
y.- ı hemdemimni 075a/21
y.- ı vefādārdın 064b/2
y.- ı vefādārımġa 020a/8
y.- i mihribāndın 075a/52
y.- i şekerleb 080a/19
y.- ı ġārdın 075b/35
y. bolġay 076a/16
y. ḳıl 010a/22
y. ḳılıb 016b/4
y. 006a/17, 007a/3, 009b/5, 010b/13, 011a/8, 011b/7, 012a/9, 012b/1,
012b/12, 013a/10, 014b/3, 016a/2, 017b/2, 018b/10, 019a/9, 019b/1, 019b/4,
019b/5, 021b/9, 022a/8, 022b/1, 022b/3, 024a/3, 026a/5, 026a/9, 026b/1,
027a/10, 028b/5, 028b/7, 029b/10, 029b/17, 030a/12, 031a/13, 032a/1, 032a/4,
032a/11, 032b/1, 032b/13, 033a/13, 035a/3, 036b/13, 037b/1, 041b/1, 042a/11,
042b/10, 042b/11, 042b/14, 043b/8, 045a/11, 046a/7, 046b/1, 050b/2, 050b/10,
051b/14, 054a/5, 054a/13, 061a/8, 061a/19, 064b/17, 067b/1, 070a/3, 070a/14,
070a/24, 074a/9, 075a/2, 075a/6, 075a/10, 075a/37, 075a/41, 075a/47, 075b/11,
075b/21, 075b/26, 075b/31, 075b/39, 078b/17, 078b/31, 079a/50, 080a/24, 080b/54,
080b/59
cemāl-ı y. 052b/1
dāmān-ı y. 003b/17
ġam-ı y. 009b/17
ḫayāl-ı vaṣl-ı y. 020b/2
ḫayāl-ı y. 067b/8, 070b/21
ḫemişe y. 010a/28
y.+ dın 037b/14, 049a/1, 049b/1, 049b/8, 059b/1, 064b/1, 071a/18, 072a/17,
075b/3, 075b/5, 079b/99, 080b/3, 080b/20, 080b/86
viṣāl-ı y.+ dın 004a/11
y.+ ġa 061a/22, 074a/7, 078b/1
y.+ ı 024a/3, 035a/1, 046a/3
y.+ ıdın 039b/11, 080b/7, 080b/9, 080b/18, 080b/28, 080b/38, 080b/47, 080b/57,
080b/67, 080b/77, 080b/87, 080b/92, 080b/97
y.+ ıġa 010a/29
y.+ ım 006a/11, 011b/4, 035a/5, 045a/4, 057a/17, 060a/8, 069b/2, 071b/4,
075a/43, 078b/9, 080a/35, 080b/30
y.+ dın 042b/1
y.+ ımdın 075a/24, 075a/26, 079a/8
y.+ ımdur 007a/5
y.+ ımġa 017b/8, 020a/1, 070a/2
y.+ ımı 045b/7
y.+ ımnı 010a/8, 015a/5, 074a/61
y.+ ıñ 016b/13
y.+ ıñnı 038b/10
y.+ iñ 020b/12
y.+ iñi 044a/13

y.+ nı 035b/7, 043b/4, 046a/8, 046b/13, 052a/7, 061a/1, 071a/5
y.+ nıñ 080b/7, 080b/96
y.+ niñ 042a/8, 046a/1, 061b/1, 075a/40
y.+ sız 024a/2, 024a/10, 046a/4, 046a/18, 049a/5, 049a/15, 066b/1, 074a/31,
080b/16, 080b/83
y.+ siz 059b/5

yara: (T.) yara
y. 008b/13, 030a/6, 034b/8
y.+ dur 080b/34
y.+ mnı 036b/6
y.+ sı 075a/5

yārab: (Ar.) ey Allah
y. 010a/1, 010a/2, 010a/4, 010a/6, 010a/8, 010a/10, 010a/12, 010a/14,
010a/16, 010a/18, 010a/20, 010a/22, 010a/24, 010a/26, 010a/28, 010a/30, 015a/10,
043a/9, 055a/15, 059b/16, 061b/13, 062a/11, 067b/11, 068a/11, 070a/25, 076b/8,
076b/14, 076b/35, 076b/42, 080b/9, 080b/18, 080b/28, 080b/38, 080b/47, 080b/57,
080b/67, 080b/77, 080b/87, 080b/97

yarut -: (T.) aydınlat-
y. 012a/8, 022b/2
y.- tı 005b/12, 053a/6

yaş: (T.) yaş, göz yaşı
y. tökib 050b/16, 053b/11
y. töküb 026a/10
y. 011b/6, 014a/17, 045b/10, 055a/7, 064b/3, 065a/18, 072b/11
ḳaṭre-i y. 035b/15
y.+ ı 014a/7, 024a/11, 027b/2, 067a/2, 069a/6, 079b/171
y.+ ıdın 079b/134
y.+ ıdur 077b/19
y.+ ıga 051b/5
y.+ ım 054b/4, 056a/11
y.+ ını 062b/7, 065b/19, 069a/15

yaşun -: (T.) saklan-
y.- dı 038a/4

yaşur -: (T.) sakla-
y.- dı 075a/43
y.- dıñ 051a/9
y.- un 020a/10, 049b/2

yāt: (Far.) yabancı
y. 017a/12

yāver: (Far.) yardımcı
y. bolmadı 080b/60
y. 076b/52

yaz -: (T.) yaz-
y.- ar 012a/18
y.- ıb 070b/1
y.- maḳ 027a/13
y.- maḳḳa 033a/11
y.- may 054b/10
y.- mışam 026b/8

yaz: (T.) yaz mevsimi
y. 054b/12

yekbāre: (Far.) bir kere, birdenbire
y. 030a/14, 056a/10, 075a/37
y.+ gi 052b/13

yektā: (Far.) tek, eşsiz
y. 076b/1
dürr-i y. 068b/4, 068b/11
serv-i y. 076b/37

yél: (T.) yel, rüzgar
y.+ ġa 061b/12
y.+ i 039b/7

yer: (T.) yer, yeryüzü
y. 015b/7, 017b/14, 032b/13, 054a/8, 079b/85, 079b/88
y.+ din 014b/4, 057a/4
y.+ ge 003a/12, 071a/14
y.+ ġa 023b/3
y.+ ide 079b/167

yét -: (T.) yet-, eriş-
y.- almas 060b/4
y.- almay 066a/12, 071a/7
y.- dı 045a/12
y.- di 002a/17, 045a/3
y.- dim 066b/3
y.- ey 077a/12
y.- ib 032a/3
y.- makı 066a/9
y.- medi 041b/4, 053a/14, 079a/27
y.- mes 066a/10, 079b/116, 079b/34
y.- mesün 043a/9
y.- meyin 045a/7
y.- miş 043a/3, 050a/6
y.- se 045b/4

y.- ti 008a/8, 042a/4, 060b/10, 078a/4
y.- tim 060b/8

yétkür -: (T.) ulaştır-, götür-
y. 053b/17, 070a/2, 070a/19, 065b/21
y.- düm 074b/20
y.- me 009b/4
y.- mese 061a/22
y.- se 051b/9
y.- üb 010a/19, 067b/3

yétür -: (T.) ulaştır-
y.- gıl 062a/11

yevmü ʾl-ḥisāb: (Ar.) kıyamet günü
dem-i y. 011a/14

yıġ -: (T.) topla-, yığ-
y.- dı 008b/9
y.- ıbs ʾn 070b/4

yıġaç: (T.) ağaç
y. 074b/14

yıġın: (T.) topluluk, kalabalık
y. 022b/6

yıġla -: (T.) ağla-k
y. 033a/14
y.- dı 022b/5
y.- dım 010a/5, 016a/5
y.- maḳ 049a/11
y.- maḳdın 045b/10, 062b/3, 072b/11
y.- maḳdındur 009a/18
y.- may 053b/11, 080b/36
y.- p 070b/13
y.- r 015b/14, 017a/11, 017b/7
y.- rmén 069b/11
y.- sam 074a/62
y.- tdı 030b/10

yıḳıl -: (T.) yıkıl-, çök-
y.- dı 069a/6
y.- dım 014b/4
y.- maydur 079a/52

yıl: (T.) yıl, sene
y. 080a/27
y.+ da 065a/3

yıraġ: (T.) uzak
y. 060a/1, 079b/114, 079b/130, 079b/145, 079b/16, 079b/163, 079b/179, 079b/32, 079b/48, 079b/64, 079b/80, 079b/96
y.+ ın 075a/6

yi -: (T.) yemek
y.- sem 035b/18

yigitlik: (T.) gençlik, yiğitlik
y. 077a/18

yitkez -: (T.) yetiştir-
y.- edür 004b/8

yoḫ: (T.) yok
y. 037b/1, 037b/2, 037b/4, 037b/6, 037b/8, 037b/10, 037b/12, 037b/14

yoḳ: (T.) yok
y. 006a/4, 006a/17, 008b/6, 010a/7, 011b/1, 018a/3, 022b/10, 024a/4,
027a/12, 028b/4, 028b/12, 034a/4, 035b/7, 045a/2, 053b/9, 057a/11, 064b/6,
064b/8, 075a/42, 075a/44, 075a/50, 077b/46, 079a/32, 079a/33, 079a/34, 079a/35,
079a/36, 079a/37, 079b/71, 080a/23
baḫt-bed y. 041b/7
y.+ dın 010b/2
y.+ dur 023b/10, 035b/13, 040b/6, 046a/12, 050a/14, 054a/1, 054a/6, 054a/13,
054b/2, 059a/14, 064b/10, 065b/10
y.+ sa 041a/14, 043b/10
y.+ tur 015a/8, 032a/5, 057a/13, 061b/4, 076a/30, 078a/7, 078a/8
y.+ turur 008b/2
y.+ umdın 054a/13

yoḳsa: (T.) yoksa
y. 004b/16, 011b/14, 023b/4, 054a/6, 074a/44

yol: (T.) yol, kez
y. 037a/3, 051b/7, 071b/2
y.+ dur 073b/2
y.+ ġa 045a/16
y.+ ı 020a/11, 021a/4, 032a/6, 074a/2
y.+ ıda 004b/6, 018a/5, 021a/14, 024b/15, 040b/3, 053b/19, 073b/9
y.+ ıdın 016a/6, 069b/6, 077a/37
y.+ ın 059a/11, 059a/12, 072b/22

y.+ ını 074a/43
y.+ ıñda 005b/11, 013a/6, 077b/7
y.+ ıñdın 073b/12
y.+ larda 079a/21
y.+ larġa 077b/14

yoluḳ -: (T.) karşılaş-, buluş-
y.- tı 016b/12
y.- tı 036b/10

yor -: (T.) yürü-, yor-
y.- dum 074b/1
y.- gın 015b/2
y.- ub 042b/10

yulduz: (T.) yıldız
y.+ ni 056b/12

yum -: (T.) kapa-
y.- ulmas 017b/13

yūsuf (ö.a) Hz. Yusuf (a.s)
y.- i ṣānī 070b/12
y. 001b/18, 017b/16, 020a/6, 067a/9, 080b/43
y.+ nı 003a/16, 023a/10

yūsuf-liḳā: (Ar.) Yusuf yüzlü
y. 053b/20, 071a/11

yut -: (T.) yut-
ḳan y. 022b/4
ḳan y.- armʾn 080b/50
ḳan y.- armın 075b/25
y.- magan 066b/1
y.- maḳ 012a/13
y.- maḳḳa 066b/2
y.- may 064a/3
y.- mayın 064a/10
y.- ub 066b/3
ḳan y.- ub 040b/1

yuva: (T.) ev
y. 008b/10
y.+ lardın 068a/10

yügür -: (T.) koş-
y.- gey 014b/2

yük: (T.) yük, ağırlık
y.+ i 080b/23

yürek: (T.) kalp, gönül
y. 037a/3, 051a/8, 051a/13, 055a/6, 070b/17, 074b/12, 078b/2
y.+ de 020a/3, 047b/14, 048b/14, 080b/34
y.+ im 018b/11
y.+ ni 050b/10

yüz: (T.) yüz, surat
y.- i gül 035a/8, 053b/8
y.- i ḳaralardın 068a/8
y. 008a/6, 012b/10, 012b/11, 014b/2, 014b/14, 015a/9, 019b/14, 020a/11,
022a/13, 022a/18, 031a/6, 033a/12, 034b/7, 034b/8, 036b/2, 036b/14, 039a/4,
040a/1, 040a/20, 044a/2, 047a/4, 051b/3, 053b/5, 054a/2, 055b/13, 060a/10,
062a/20, 069a/3, 069b/7, 071b/2, 072a/7, 074b/22, 074b/30, 075a/10, 075b/35,
079a/2, 079b/54, 079b/69, 080a/16, 080a/22
y.+ din 006b/4, 016b/10, 022a/12, 023a/15, 026a/4, 030a/2
y.+ ge 069b/6
y.+ i 010a/7, 035a/2, 036b/13, 060a/14, 070b/18
y.+ idin 009b/16, 049b/4
y.+ idür 035a/11
y.+ ige 050a/5, 078b/31
y.+ im 040b/2
y.+ imde 002a/5
y.+ imge 002a/3
y.+ imni 051a/10
y.+ in 012a/2, 056b/1, 056b/5, 066b/13, 074b/29
y.+ ini 019b/11, 043b/8, 045b/9, 075a/9, 075a/43
y.+ inñni 029b/7
y.+ iñ 001b/1, 001b/9, 002a/3, 002a/13, 003b/1, 005b/1, 006b/7, 013b/5,
013b/9, 071a/17, 071b/10, 073a/3, 074a/24, 079b/170, 079b/29
y.+ iñdür 017a/1
y.+ iñge 003a/2
y.+ iñni 047a/11, 053a/11, 065b/15, 072a/4, 079b/5
y.+ ligim 011a/3
y.+ ni 052a/9
y.+ üm 079b/150, 079b/172
y.+ ümni 080b/4
y.+ üñ 006a/1, 071a/1, 079b/176
y.+ üñni 079b/85

yüzlen -: (T.) yüzünü dönmek, yönelmek
y.- di 069b/4, 080a/36

żaʿf: (Ar.) güçsüzlük
ż.+ dın 005a/10
ż.+ ıdın 005a/11
ż.+ idin 080b/22

ẓafer: (Ar.) düşmanını yenme
ẓ. 068b/14

zaʿferān: (Ar.) safran
z. 045a/13, 079b/150
z.+ ī 064a/11

zāhid: (Ar.) aşırı dindar
z. 012a/10, 018a/7, 025a/14, 027b/5, 029a/13, 033a/5, 033b/5, 033b/11,
034a/16, 035a/11, 036b/2, 037a/5, 041a/9, 046b/7
z.+ ā 004b/13, 009b/4
z.+ ġa 005a/6, 050b/3
z.+ ni 017b/6, 017b/10, 029a/11

zāhidā: (Ar.) ey sofu
z. 018b/9, 071a/16

ẓāhir: (Ar.) görünen, açık
ẓ. bolıb 068b/10
ẓ. étdi 013b/8
ẓ. étse 026b/1
ẓ. étsem 006b/4
ẓ. étseñ 029b/15
ẓ. étti 026b/9
ẓ. eyledi 026b/6
ẓ. eyleb 005a/9
ẓ. olmas 015a/4
ẓ. olmış 060a/12
ėlem-i ẓ. 028b/14

zaḫm: (Far.) yara
z.- ı ʿışḳ 018b/4
z.- ı peykān 048b/14
z.+ ıdın 074b/13
z.+ ıġa 055a/6, 074b/12
z.+ i 016b/9
z.+ ide 037a/3
z.+ lar 039b/2

zaḫmet: (Ar.) zahmet, rahatsızlık
z. 067a/3

zaḫm-nāk: (Far.) yaralı
z. 072b/17

zāl: (Far.) ihtiyar, yaşlı
z.- ı bīvefādur 040a/7
z.- ı felekni 043b/9
z.- ı mekkāresin 079b/101
z.- i çerḫ 008a/12

zamān: (Ar.) zaman, vakit
z. 031b/8, 045b/1, 056b/7, 056b/11, 068b/11, 072b/9, 080b/26
cemşīd-i z. 018a/12
keyḫusrev-i z. 076a/22
mīr-i z. 076a/3
z.+ a 042b/5, 068b/2
ʿallāme-i z.+ dur 015a/12
z.+ ı 019a/11, 025b/6, 045b/6, 055a/12, 061b/4, 073b/1
z.+ lar 077a/31

zamāne: (Ar.) devir
ḫusrev-i z. 076a/21

żamīr: (Ar.) iç, iç yüz
ż. 033a/5

zār: (Far.) ağlayan, inleyen
z. bolġay 076a/19
z. ét 017b/18
z. étti 049b/1
z. olmışam 042b/13
z. 010a/26, 010b/10, 013a/9, 029b/16, 042b/2, 080a/47, 080b/15
āşüfte-i z.+ ımġa 020a/12
z.+ idin 080b/93
ḥāl-i dil-i z.+ imni 074a/62
ḥāl-i z.+ ine 042b/14

ẓarāfet: (Ar.) incelik, naziklik
ẓ. 078a/6, 078a/12, 078a/18, 078a/24

żarar: (Ar.) ziyan, zarar
ż. 021a/3, 074b/36

żarūret: (Ar.) muhtaçlık, çaresizlik
ż. 023b/3

żāyiʾ: (Ar.) kayıp
ż. 054a/10

zebān: (Far.) dil
z. 031b/14
z.+ ım 036a/4
tīġ-i z.+ ıñ 015a/11

zebāne: (Far.) alev, ateş yalını
z.- i şeyḫ 038a/8

zebūn: (Far.) zayıf
z. 062a/15, 078b/20

zehī: (Far.) ne güzel!
z. 006a/7, 068b/8

zehr: (Far.) zehir
z.- i firāḳ 020a/9
z.- i helāhil 035b/12
z. oldı 036a/8
z.+ i 035b/9
z.+ idin 070a/7

zehr-āb: (Far.) zehirli su
z.- ı ġam 054a/17

zekāt: (Ar.) zekat
z.+ in 029b/5

zelāl:
reşḥa-i z.+ iñ 050a/8

zelzele: (Ar.) deprem
z. 006b/11

zemzem: (Ar.) Kabe civarındaki meşhur kuyu
z. 003b/4

zenaḫ: (Far.) çene
z. 036b/1

zencīr: (Far.) zencir
z.- i ʿameldur 040a/11
z.- i gisū-i semensāġa 066a/1
z.+ idin 001b/4
z.+ iġa 006a/15

zeng: (Far.) pas
z.- i ġamdın 008b/16
z.- i hicr 059a/8
z.+ ini 075a/38

zer: (Far.) altın
z. 076b/57
tāc-i z.+ e 034b/2
z.+ i 079b/165

zerd: (Far.) sarı, solgun
z. 040b/2

zer-efşān: (Far.) altın saçan
dest-i z.+ iñ 008a/9

zerḳ: (Ar.) hile
z. 038a/5

zerrin: (Far.) sarı, altından altın gibi parlak
z. 034b/3
bürk-i z. 034b/9
büt-ı z. 011b/2
sāġar-i z. 002a/6

zevāl: (Ar.) yok olma
z. 062b/5
z.+ iñ 050a/6

zīb: (Far.) süs, bezek
z.- i kişver 076b/45
z. 006a/14, 038a/12, 076b/12

zībā: (Far.) süslü, güzel
z. 074a/22, 076b/37
ḳāmet-i z. 002b/1
ruḫ-i z.+ sıdın 061a/15

zindān: (Far.) zindan, hapishane
z.+ ıdın 061b/6

zinde: (Far.) diri, dinç
z. eyler 073a/4

zinhar: (Far.) sakın, asla
z. 029b/1, 029b/12, 045a/15, 050b/12, 070a/11, 075a/49

zīr ü zeber: (Far.) altüst
z. 076b/63

żiyā: (Ar.) ışık aydınlık
ż. 003b/8
ż.+ sidin 059a/2

ziyād: (Ar.) çokluk, fazlalık
z. ʾt 070a/25

ziyāde: (Ar.) artma, bol
z. 022a/8, 050a/11, 076a/17

ziyān: (Far.) kayıp, zarar
z. 028b/1

ziyāret: (Ar.) görmeye gitme
z. eyledim 047a/8
z.+ gāhi 010a/17

zor: (Far.) güç, kuvvet
z. 056b/3, 061b/8

ẓuhūr: (Ar.) görünme
ẓ.+ i 075a/27

ẓulm: (Ar.) eziyet
ẓ.- i felekdin 054b/13
ẓ. éter 001a/7

ẓ. eylediñ 071a/17
ẓ. 074a/27, 079a/27, 079b/99
māyil-i ẓ. 011b/13
ẓ.+ idin 080b/34

ẓulmet: (Ar.) karanlık
ẓ. 047a/12, 074b/8
ẓ.+ ide 011a/2

zūr-āzmā: (Far.) güç, kuvvet denemiş

furḳat-i z.+ sidin 059a/10

zühd: (Ar.) kendini ibadete verme
z. 004b/6, 015a/2, 025a/16, 038a/4, 050a/7

züleyḫā: (Ar.) Hz. Yusuf'un eşi
z. 001b/18, 003a/16, 017b/15, 053b/19, 080b/43
sevdā-i z. 020a/5
yād-ı z. 055b/2
z.+ de 023a/9

zülf: (Far.) zülf, saç
z.- i ʿanberāsādin 060b/12
z.- i dilāvīz 002b/9
z.- i dilāvīzni 027b/3
ser-i z.- i girihin 028a/7
z.- i perīşāndın 052b/8
z.- i perīşānıda 052b/11
z.- i perīşānıġa 042a/8
z.- i pürtāb 014a/2
z.- i pürtābiñ 015b/11
z.- i semensā 005b/6
z. 068a/7
z.+ i 074b/29
z.+ idin 046a/11, 052a/7
kemend-i z.+ idin 010a/9
z.+ iġa 038b/2
z.+ in 060a/7, 066b/7
z.+ ini 059b/7
ḥalḳa-i z.+ ini 014b/16
z.+ iñ 011a/5, 019a/8, 065a/8
z.+ iñe 002a/15
z.+ iñni 006a/15, 022b/5, 030b/1
z.+ üñ 057b/11
z.+ üñdin 033b/9

zümre: (Ar.) topluluk
z.+ si 068a/14
z.+ side 033b/2

zünnār: (Ar.) papazların bellerine bağladıkları ipten örülmüş kuşak, kemer

z.- i muḥabbet 025a/15
z. ḳıl 010a/10
z. 033b/10, 034a/16, 074b/21

ẕabīḥ: (Ar.) kesen
ẕ. 034a/8

ẕelīl: (Ar.) alçak
ẕ. 058a/9

ẕerrāt: (Ar.) ufak parçalar, zerreler
ẕ. 003a/2

ẕerre: (Ar.) zerre, çok küçük parça
ẕ.- i melāliñ 050a/14
ẕ. 053b/10, 055b/5, 066a/3, 071b/8, 079a/18
ẕ.+ çe 023a/9
ẕ.+ sini 022a/9

ẕevḳ: (Ar.) zevk
ẕ.- i şarābiñe 073a/6
ẕ.+ i 029a/3

Tr dil oranı : % 100 Adet : 2795

Toplam Kelime Sayısı : 19441
Toplam Madde Başı Sayısı : 2795
Benzersiz Toplam Madde Başı Sayısı : 2793